WINSTON GRAHAM

POLDARK

2

ROMAN TIPĂRIT ȘI VÎNDUT ÎN PESTE
6 MILIOANE DE EXEMPLARE
SERIAL TV DE MARE SUCCES

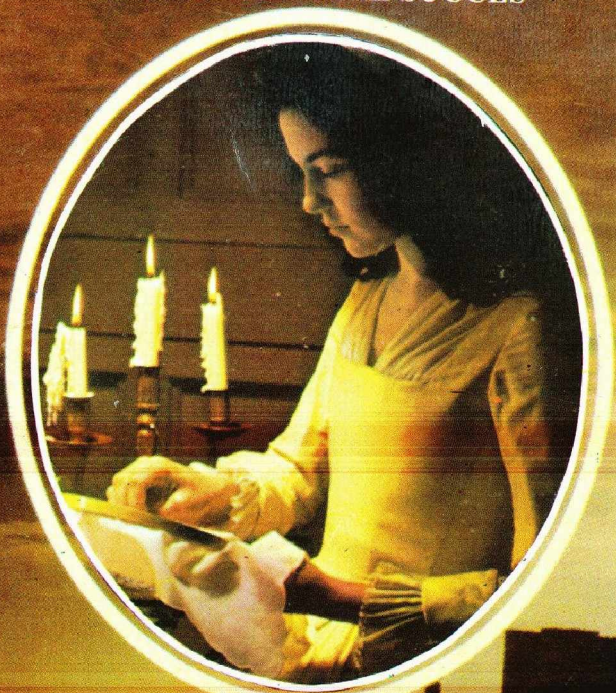

DEMELZA

Winston GRAHAM

POLDARK

THE SECOND

DEMELZA

Copyright © **Winston Graham** 1961

Toate drepturile asupra ediției în limba română sînt rezervare Editurii ORIZONTURI – București

ISBN 973 – 9154 – 44 – 1

WINSTON GRAHAM

POLDARK

vol. II

DEMELZA

Traducere de: **Andreea Gheorghiţoiu**

Editura **ORIZONTURI**
Bucureşti – 1995

CARTEA ÎNTÎI

Capitolul I

Furtuna care s-a stîrnit cînd se năştea Julia ar fi putut fi o prevestire.

De obicei în luna mai nu izbucneau vijelii puternice, dar clima în Cornwall e capricioasă ca un copil nou-născut. Fusese o primăvară destul de liniştită, la fel de blîndă ca vara şi iarna care o precedaseră. Pămîntul se acoperise deja cu o verdeaţă bogată. Apoi, în luna mai se porniră ploile şi vîntul, florile începură să se scuture, iar fînul, culcat la pămînt, părea să ceară ajutor.

În noaptea de cincisprezece mai Demelza simţi primele dureri. La început apucă strîns una din coloanele patului şi se gîndi bine înainte de a spune ceva. Cugetase vreme îndelungată cu un calm filozofic la încercarea care o aştepta, nu-l tulburase niciodată pe Ross cu alarme false şi nu voia să înceapă tocmai acum. Cu o seară înainte săpase florile în grădină. Pe cînd se întuneca, găsise un arici şi se jucase cu el, încercînd să-l convingă să mănînce pîine cu lapte. Intrase în casă numai cînd cerul se înnorase şi se făcuse frig.

Poate că durerea de-acum, din mijlocul nopţii, se datora doar oboselii. Da, ce-i drept, cam exagerase.

Dar cînd începu să simtă ca şi cum cineva s-ar fi suit cu genunchii apăsînd-o pe şira spinării, îşi dădu seama că nu oboseala era de vină.

Atinse brațul lui Ross care se trezi imediat.

– Ce e?

– Cred, spuse ea, că va trebui s-o chemi pe Prudie.

Ross se ridică în capul oaselor.

– De ce? Ce s-a întîmplat?

– Mă doare.

– Unde? Vrei să spui că...

– Da, spuse ea strîmbîndu-se de durere. Și cred că ar fi bine s-o chemi pe Prudie.

Ross se dădu repede jos din pat și îl auzi cum aprinde lumînarea cu amnarul. Flacăra pîlpîi luminînd camera: grinzile groase din lemn de tek, perdelele mișcîndu-se în suflul brizei, scaunul de lîngă fereastră tapițat cu mătase groasă, trandafirie, pantofii ei lăsați așa cum îi aruncase din picioare, unul cu talpa în sus, ocheanul lui Joshua, pipa lui Ross, o muscă furișîndu-se încet.

Se uită la Demelza și văzu imediat că spunea adevărul. Zîmbea palid ca și cum i-ar fi cerut scuze. Traversă camera pînă la masa de lîngă ușă și umplu un pahar un coniac.

– Bea asta. Îl trimit acum pe Jud să-l aducă pe doctorul Choake. Începu apoi să se îmbrace.

– Nu, nu, Ross; nu-l trimite încă. E noapte. Probabil că doarme.

Săptămîni la rînd discutaseră în contradictoriu dacă să-l cheme sau nu pe Thomas Choake. Demelza nu putea uita că nu mai departe de un an în urmă era doar o simplă servitoare și că Choake, deși nu era nici el decît un biet doctor, avea totuși o mică moșie cumpărată cu banii soției lui; iar moșia asta îl situa pe o treaptă superioară de pe care cei de-o seamă cu Demelza nu puteau fi priviți altfel decît ca niște simple obiecte. Asta, desigur, pînă se căsătorise cu Ross. De atunci

se schimbase, ştia cum să se poarte, avea maniere alese; totuşi un doctor era altceva. În faţa unui doctor era în dezavantaj. Dacă durerea era prea mare, cu siguranţă că ar fi înjurat aşa cum învăţase de la tatăl ei şi nu s-ar fi mulţumit să-ngîne cîteva „Au, mă doare! Vai de mine! Doamne, Dumnezeule!", scuzabile la o doamnă în durerile facerii. Să naşti şi să fii obligată în acelaşi timp să te porţi ca o doamnă era ceva ce ar fi depăşit-o pe Demelza. Mai mult decît atît, nu ar fi suportat prezenţa unui bărbat. Aşa ceva nu era decent. Elizabeth, vara ei, născuse în prezenţa doctorului, dar Elizabeth era aristocrată, prin naştere şi educaţie, şi privea altfel lucrurile. Ea, Demelza, ar fi preferat-o pe bătrîna mătuşă Betsy Triggs de la Mellin, care vindea peşte şi se pricepea de minune la naşteri.

Ross însă nu cedase, aşa că răspunsul lui tăios, „O să-l trezim din somn", nu o luă prin surprindere.

– Ross! îl chemă ea. Pe moment durerea dispăruse.

– Da?

Candela lumina slab faţa puternică, brăzdată de-o cicatrice; în părul lui negru, ciufulit acum, apăreau luciri de aramă, cămaşa îi era descheiată la piept. Omul acesta de care o lega o intimitate atît de strînsă, omul acesta atît de rezervat, închis în el uneori, era un adevărat aristocrat.

– Te rog, spuse ea, înainte de a pleca, te rog!

Ross veni lîngă pat. Urgenţa apăruse atît de repede, cînd el dormea, încît nu avusese încă timp să simtă altceva decît spaimă că-i venise timpul şi uşurare că în curînd se va termina. Cînd o sărută, îi văzu faţa umedă de sudoare şi fu cuprins de frică şi compasiune. Îi luă faţa între mîini, dădu la o parte părul ei negru şi se uită un moment în ochii tinerei sale soţii. Nu erau jucăuşi şi veseli ca de obicei, dar nici nu se citea în ei frica.

– Mă întorc. Mă întorc numaidecît.

Ea făcu un gest de dezaprobare:

– Nu te întoarce, Ross. Du-te şi spune-i lui Prudie, atît. Aş prefera să nu mă vezi aşa cum sînt acum.

– Dar Verity? Ai vrut neapărat să vină Verity.

– Trimite-i vorbă mîine dimineaţă. Nu e bine să o scoţi din casă în timp de noapte.

O sărută din nou.

– Spune-mi că mă iubeşti, Ross.

Se uită la ea surprins.

– Ştii că te iubesc!

– Şi spune-mi că n-o iubeşti pe Elizabeth.

– Şi n-o iubesc pe Elizabeth. Ce altceva ar fi putut spune cînd nici el nu ştia exact? Nu era omul care să-şi dezvăluie uşor cele mai intime sentimente, dar acum îşi dădea seama că n-avea nici o putere să o ajute; numai cuvintele lui ar fi putut să o ajute. Nimic altceva nu are importanţă în afară de tine, spuse el. Să nu uiţi ce îţi spun. Toate rudele şi prietenii, şi Elizabeth şi casa asta şi mina... aş renunţa la toţi şi la toate, şi tu ştii asta, ştii asta foarte bine. Şi dacă n-o ştii, înseamnă că în toate lunile astea n-am reuşit să te fac să înţelegi şi n-am să îndrept nimic numai cu vorbe. Te iubesc, Demelza, am fost atît de fericiţi, şi vom mai fi. Păstrează această fericire, iubita mea. Păstreaz-o bine, nimeni altul în locul tău n-ar putea...

– O voi păstra, Ross, spuse ea, mulţumită de tot ce-i spusese.

O sărută din nou, se întoarse şi mai aprinse cîteva lumînări, luă una şi ieşi repede din cameră, simţind ceara fierbinte curgîndu-i pe mînă. De ieri vîntul încetase, se simţea numai briza. Nu ştia cît e ceasul; dar bănuia că e în jur de două.

Deschise uşa de cealaltă parte a scării şi intră în dormitorul unde se odihneau Jud şi Prudie. Scîrţîitul prelung al uşii care

se închidea prost se amesteca cu sforăitul puternic al lui Prudie. Ross se strîmbă plin de dezgust simțind mirosul sufocant de sudoare și de aer închis. Aerul nopții putea fi periculos, dar măcar ziua ar fi putut să deschidă fereastra ca să iasă mirosul neplăcut din cameră.

Dădu la o parte perdelele patului și-l scutură pe Jud de umăr. Jud deschise gura arătînd doi dinți mari care semănau cu pietrele de mormînt. Îl scutură iar cu putere. Căciulița cu care dormea noaptea îi alunecă de pe cap și o picătură de ceară îi căzu pe chelie. Jud se trezi. Începu să înjure, dar văzîndu-l pe Ross, se ridică în șezut pe marginea patului, frecîndu-și scăfîrlia.

– Ce s-a întîmplat?

– Demelza e bolnavă. Cum să-i spună altfel despre Demelza cînd omul o știa de cînd avea treisprezece ani, din ziua în care Ross o adusese acasă în zdrențe, copil al nimănui? Du-te imediat și adu-l pe doctorul Choake și scoal-o pe Prudie. E nevoie de ea.

– Ce are?

– Au început durerile.

– O, atîta lucru! Am crezut că e bolnavă. Jud se uită încruntat la bucățica de ceară pe care o rîcîise de pe cap. Ne descurcăm noi, Prudie și cu mine. Prudie cunoaște toate treburile astea. Nu-i greu de învățat. Nu știu de ce atîta zarvă pentru nimica toată. Nu-i ușor, e adevărat, dar o dată ce-ai învățat...

– Scoală-te!

Jud înțelese că trebuie să se scoale, apoi o trezi pe Prudie. Fața ei lată și lucioasă apăru printre șuvițele de păr negru, încîlcit și slinos. Își șterse nasul pe un colț de cearșaf.

– Vai de mine! Mă duc să văd. Săraca fată! Începu să-și pună corsetul murdar peste cămașa de noapte. Știu cum s-a

întîmplat cu mama. Mi-a spus cum a fost cînd eram pe cale să ies. M-am mişcat, m-am sucit. A fost rău de tot. Eram ca un şoricel fără vlagă. Nimeni nu credea c-o să ajung botezul.

– Du-te la ea imediat, spuse Ross. Eu îl scot pe Darkie din grajd. N-ai nevoie de şa.

– Poate c-am să călăresc pe deşelate pînă acolo, spuse Jud în silă. Dar dacă aluneci pe-ntuneric? Cazi în cap, şi-ţi rupi gîtul şi te-ai dus!

Ross coborî scările în fugă. Înainte de a ieşi afară, se uită la ceasul cel nou pe care îl cumpărase pentru salon. Era trei fără zece. Curînd se va crăpa din ziuă. Noaptea totul părea mai grav.

În grajd nu reuşea să pună şaua pe Darkie, bîjbîind pe întuneric cu degete stîngace. Se gîndea că toate femeile trec prin această încercare, era ceva obişnuit în viaţa lor, sarcinile se succedau ca anotimpurile de vară. Trebuia să-l trimită pe Jud, să-l ajute să stea bine în şa; dacă ar fi căzut, prostul ar fi întîrziat ore întregi. S-ar fi dus el, dar nu avea încredere să o lase pe Demelza singură cu cei doi Paynter.

În faţa casei, Jud se încheia la pantaloni sub un liliac.

– Nu ştiu dacă am să văd pe unde s-o iau, spuse el. E întuneric beznă. Ar trebui să am un felinar atîrnat de o prăjină, o prăjină lungă.

– Suie pe cal, că dacă nu te pocnesc eu cu o prăjină.

Jud se sui.

– Şi ce fac dacă nu vine?

– Adu-l, spuse Ross, şi-l plesni pe Darkie peste crupă.

Cînd Jud ajunse în Fernmore, la casa lui Thomas Choake, privi disprețuitor la clădirea mică, doar cu puţin mai mare ca o fermă de ţară; doctorul ăsta, îşi spuse el, îşi dă aşa nişte aere de parc-ar locui în castelul Blenheim. Descălecă şi bătu în uşă. Casa era înconjurată de copaci mari; ciorile şi corbii se

treziseră şi zburau în cercuri croncănind. Jud se uită în sus adulmecînd aerul. Ieri, la Nampara, păsările zburaseră toată ziua neliniştite. La a şaptea bătaie, o fereastră se deschise scîrţîind, deasupra uşii, şi un cap apăru ca dintr-un ceas cu cuc.

– Hei, omule! Ce e? Ce naiba faci atîta zgomot?

După voce şi sprîncenele groase, Jud ştiu că stîrnise din cuib pasărea care trebuia.

– M-a trimis căpitanul Poldark să vă aduc, mormăi el. Dem... ăăă doamnei Poldark îi e rău şi are nevoie de dumneavoastră.

– Care doamnă Poldark, omule? Care doamnă Poldark?

– Doamna Demelza Poldark, de la Nampara. E la prima naştere.

– Şi ce s-a întîmplat?

– I-a venit timpul.

– Fugi de-aici, omule! Am văzut-o săptămîna trecută şi i-am spus căpitanului Poldark că nu va naşte pînă în iunie. Du-te şi spune-le că-mi menţin părerea.

Fereastra se închise cu zgomot.

Jud Paynter era un om pe care nu-l lăsa indiferent reaua-voinţă a oamenilor, dar care ţinea şi la comoditatea lui personală şi atunci nu-l mai interesa altceva; însă cîteodată o întîmplare îl scotea dintr-ale lui, împingîndu-l să acţioneze. Iar acum era vorba de o astfel de întîmplare. De unde la început fusese nemulţumit de slăbiciunea şi strîmbăturile Demelzei şi de asprimea cu care Ross îl scosese afară din casă în acea dimineaţă urîtă de mai, fără să-i fi dat măcar o înghiţitură de rom înainte, reflectînd mai bine ajunse la concluzia că Ross era stăpînul lui, iar Demelza era de aceeaşi categorie cu Ross.

După trei minute doctorul Choake scoase iar capul pe fereastră.

– Ce e, omule? Ai să spargi uşa!

– Să-veniţi cu mine, aşa mi s-a spus!

– Obraznicule! O să pun ciomagul pe tine!

– Unde-i calul? Mă duc să-l scot pînă vă puneţi pantalonii.

Doctorul se retrase. Se auzi vocea peltică a lui Polly Choake care scoase şi ea capul ciufulit pe fereastră. Cei doi se sfătuiră, apoi Choake strigă de sus:

– Aşteaptă-mă. Venim în zece minute.

Jud cunoştea bine ciudăţeniile doctorului, aşa că înţelese că va veni el singur.

După vreo douăzeci de minute porniră amîndoi într-o tăcere de gheaţă. Ciorile zburau mereu în cercuri, croncănind. Se crăpa de ziuă. Spre nord-est se zăreau dungi verzui de lumină şi cerul spre răsărit părea de un galben palid, pe alocuri portocaliu în umbrele nopţii. Un răsărit sălbatic şi totuşi ciudat de liniştit. După vîntul din ultimele zile, calmul era adînc. Cînd trecură pe lîngă mina Grambler, ajunseră din urmă un grup de fete care se duceau la lucru cîntînd. Vocile subţiri şi proaspete ale tinerelor sunau plăcut în faptul dimineţii. Jud observă că oile lui Will Nanfan stăteau strînse la un loc într-un colţ ferit al cîmpului. Pe drum, pînă la Nampara, doctorului îi trecu supărarea. Cînd ajunse, nu începu să se plîngă, ci îl salută ţeapăn pe Ross şi urcă greoi scările. Îşi dădu seama că alarma nu era falsă. Rămase o jumătate de oră cu Demelza, îndemnînd-o să aibă curaj şi spunîndu-i că n-avea de ce să se teamă. Apoi, văzînd că tot nu se simte bine şi că asudă mult, crezu că are febră şi, pentru orice eventualitate, îi luă sînge. Demelzei i se făcu rău, dar doctorul era mulţumit, socotind că reacţia dovedea că tratamentul lui oprise febra. Dacă mai bea şi o infuzie de chinchină o dată pe oră febra nu va mai reveni. Apoi plecă acasă să ia micul dejun.

Ross stătu mult sub pompă lăsînd să curgă apa pe el,

încercînd astfel să gonească gîndurile negre ale nopții. Cînd să intre în casă văzu în depărtare o siluetă îndesată urcînd dealul călare. O strigă pe Jinny Carter, care tocmai sosise la lucru ca în fiecare zi:

– Cine era? Doctorul Choake?

Jinny stătea aplecată peste copilul ei pe care-l ținea într-un coș în bucătărie.

– Da, domnule. Spunea că n-o să se nască înainte de nouă, zece dimineața. A promis că pînă atunci o să se-ntoarcă.

Ross încercă să-și ascundă enervarea. Jinny se uită la el cu ochii ei credincioși.

– Cine te-a ajutat la naștere, Jinny? o întrebă el.

– Mama, domnule.

– Vrei să te duci să o aduci, Jinny? Am mai multă încredere în ea decît în prostul ăla bătrîn.

Ea se înroși de plăcere.

– Da, domnule. Mă duc imediat. O să vină bucuroasă.

Făcu un pas să plece, dar se opri uitîndu-se la copil.

– Am eu grijă de fetița ta, spuse Ross.

Ea îi aruncă o privire, apoi își puse repede boneta albă și ieși din bucătărie.

Ross intră în casă. Se opri o clipă la picioarele scării, nemulțumit de liniștea care domnea acolo, trecu apoi în salon, unde își turnă un pahar cu coniac, urmărind cu privirea silueta zveltă a lui Jinny care dispărea repede în direcția satului. Se întoarse în bucătărie. Micuța Kate nu se mișcase din loc; stătea pe spate dînd din picioruțe, gîngurind și rîzînd la Ross. Avea deja nouă luni și nu-și văzuse încă tatăl care ispășea o pedeapsă de doi ani, pentru braconaj, în închisoarea Bodmin. Spre deosebire de frații ei mai mari, care semănau cu tatăl ei, micuța Kate era o adevărată Martin; păr castaniu, ochi albaștri, pistrui mărunți pe năsucul cît un nasture.

Nimeni nu făcuse focul în bucătărie în dimineața asta, micul dejun nu era pregătit. Ross scormoni cenușa, dar cărbunii erau stinși. Pregăti cîteva surcele și aprinse focul tot întrebîndu-se iritat unde plecase Jud. Știa că va fi nevoie de apă fiartă, prosoape, ligheane, și nu era nimic pregătit. Dracu' să-l ia pe Choake, cu impertinența lui cu tot! Nici măcar nu-l așteptase să vorbească cu el înainte de a pleca.

De la o vreme relațiile dintre ei doi se răciseră. Ross nu putea să o sufere pe proasta lui de nevastă care răspîndise tot felul de bîrfe despre Demelza; și cînd lui Ross nu-i plăcea cineva, îi era greu să n-o arate. Acum fierbea de mînie că se afla la discreția acelui bătrîn prost, încăpățînat, încrezut, retrograd, care era singurul doctor din regiune.

Cînd focul începu să ardă, intră Jud și o dată cu el vîntul năvăli în bucătărie.

– Se pregătește ceva, spuse el uitîndu-se la Ross cu ochii lui injectați. Marea se umflă, e hulă.

Ross dădu din cap nerăbdător. Da, cu o zi înainte marea începuse să se umfle.

– Valurile se năpustesc în toate părțile biciuite de vînt. Hula s-a dus aproape și marea e albă de spumă, ca barba lui Joe Trigg.

– Ai grijă de Kate, Jud, spuse Ross. Și pregătește între timp ceva de mîncare. Mă duc sus.

*

Ross auzea vîntul suflînd puternic în depărtare. Cînd se uită pe fereastra dormitorului, văzu că marea era presărată cu valuri înspumate care se năpusteau din toate părțile ciocnindu-se și spărgîndu-se, pulverizînd apa în mii de picături minuscule. Pe pămînt vîntul sufla mai domolit, în rafale, dar din loc în loc vîrtejurile se repezeau peste apă cu forța unui animal nărăvaș.

Cît timp Ross s-a aflat în cameră, Demelza s-a străduit să se poarte normal, dar el îşi dădu seama că abia aştepta să-l vadă plecat. Nu o putea ajuta.

Amărît, coborî iar, la timp ca s-o întîmpine pe doamna Zacky Martin, mama lui Jinny. Cu faţa ei lată, pricepută, cu ochelarii pe nas, intră în bucătărie strănutînd, cu un cîrd de cinci copii mici după ea, vorbindu-le, certîndu-i, explicîndu-i lui Ross că n-avea cu cine să-i lase acasă – doi erau ai lui Jinny, trei erau ai ei, cei mai mici; îi dădu bineţe lui Jud, şi-l întrebă ce mai face Prudie. Simţi mirosul de prăjeală al fripturii de porc şi începu să vorbească despre mîncare; se interesă apoi de starea bolnavei, le spuse că şi pe ea o luaseră frigurile, dar băuse o fiertură cu mirodenii, lapte şi alcool înainte de a pleca de acasă. Îşi suflecă mînecile, îi spuse lui Jinny să pună la fiert pelin negru şi sămînţă de rapiţă că sînt mai bune decît toate leacurile doctoriceşti ca să ia durerile, şi dispăru în sus pe scări înainte de a apuca cineva să-i răspundă.

Copiii şedeau fiecare pe cîte un scaun din bucătărie, timizi, ţepeni, ca popicele la bîlci, aşteptînd să fie doborîte. Jud se scărpină în cap, scuipă în foc şi trase o înjurătură.

Ross se întoarse în salon. Pe masă era o dantelă începută la care lucra Demelza. Lîngă dantelă se afla un jurnal de modă, proaspăt sosit de la Londra, pe care i-l împrumutase Verity. Camera era în neorînduială, praful nu fusese şters. Se uită la ulmii de afară care se clătinau ca la cutremur. Merii, deşi mai adăpostiţi, se îndoiau sub suflarea puternică a vîntului. Norii negri goneau pe cer.

Luă o carte în mînă. Citi cîteva rînduri fără să înţeleagă nimic. Se auzi vîntul urlînd în vale. Doamna Zacky intră.

– Ei, cum merge?

– Merge bine, domnule căpitan. N-aveţi nici o grijă! Ne

descurcăm noi, Prudie şi cu mine! Pînă se-ntoarce doctorul Tommie, o să fie gata.

Ross lăsă cartea din mînă:

– Eşti sigură?

– Sigur că da. Eu am născut unsprezece. Mai sînt şi cei trei ai lui Jinny. Am ajutat-o pe Betty Nanfan cu gemenii ei, pe Sue Vigus cu patru, din care trei în afara căsătoriei. Doamna Zacky nu avea destule degete ca să-i numere. Acu' o să fie mai greu, nu ca la Jinny, dar să nu vă fie teamă, o să facem treabă bună. Mă duc să aduc nişte coniac, să-i dau o înghiţitură. O s-o ajute.

Casa se cutremură brusc sub rafalele puternice ale vîntului. Ross se uită pe fereastră la vremea dezlănţuită. Furia împotriva lui Choake creştea în el ca furtuna de afară. Judecata îi spunea că Demelza va scăpa, dar nu putea suporta gîndul că nu i se dădea atenţia cuvenită. Demelza suferea şi nu erau lîngă ea decît două femei bătrîne şi neîndemînatice.

Se duse la grajd, fără să ţină seama de furtună.

Ajuns la uşă, se întoarse să privească spre Hendrawna şi văzu nori de spumă care se ridicau din apa mării şi zburau ca nisipul dus de furtună. Faleza părea acoperită de fum.

De-abia deschisese uşa grajdului, cînd vîntul i-o smulse din mînă trîntind-o cu putere, iar pe el lipindu-l de perete. Văzu că-i va fi imposibil să călărească pe furtună.

Porni pe jos. Nu era departe, numai la vreo două mile de mers.

O ploaie de frunze, iarbă, pietricele şi crengi rupte se abătu asupra lui de cum ocoli colţul casei. În spatele lui vîntul ridica valuri de apă mînîndu-le spre cer, unindu-le cu norii. Altădată l-ar fi îngrijorat distrugerea recoltei, acum asta nu părea să aibă vreo importanţă. Nu era o simplă vijelie, ci o furtună care se dezlănţuise brusc ca şi cum forţele acumulate

ale urgiei, ținute în frîu o vreme, trebuiau să se descarce într-un ceas. O cracă de ulm se rupse și căzu de-a curmezișul pîrîului. Se împiedică de ea, dar trecu mai departe întrebîndu-se dacă va putea ajunge pînă sus pe deal.

Ajunse la ruinele minei Wheal Maiden, se așeză să-și tragă sufletul și începu să-și frece mîna lovită. Vîntul smulgea bucățele de piatră din zidurile vechi de granit și pătrundea urlînd prin toate găurile și crăpăturile.

După ce trecu de pădurea de pini, îl întîmpină cu toată forța vîntul care sufla dinspre cîmpia Grambler, aducînd cu el ploaia amestecată cu țărînă și pietriș. Furtuna ridica în aer tot pămîntul arat proaspăt, frunzele, mlădițele verzi, tot ce întîlnea în cale. Norii cenușii se tîrau jos, aproape de capul lui, storși de apă, zburînd ca niște zdrențe alungate de mînia lui Dumnezeu.

La Fernmore, doctorul Choake se pregătea să-și ia micul dejun.

*

Mîncă rinichi fript, șuncă, stînd la îndoială dacă să mai ia puțin cod afumat înainte de a fi luat de pe masă și păstrat cald pentru soția lui care își lua micul dejun în pat, mai tîrziu. I se făcuse foame după drumul din dimineața aceea și făcuse gălăgie că masa nu era gata cînd s-a întors. Choake avea convingerea fermă că servitorii nu trebuie lăsați să lenevească și să se îngrașe.

Bătaia puternică în ușă de-abia se auzi, acoperită de zgomotul tunetelor și vîntului.

– Dacă mă caută cineva, Nancy, nu sînt acasă, spuse el țîfnos, încruntînd din sprîncene.

– Da, domnule.

Se hotărî, după ce-l mirosi, să mănînce puțin pește, dar era iritat că trebuie să se servească singur. Își propti burta de

masă, luă cu cuțitul o bucățică și o înghiți. Cineva tuși ușor în spatele lui ca și cum ar fi vrut să se scuze că-l deranjează.

– Iertați-mă, domnule. Căpitanul Poldark.

– Spune-i... Doctorul Choake ridică ochii și văzu în oglindă, în spatele servitoarei, silueta înaltă a unui om ud leoarcă de ploaie.

Ross intră în cameră. Își pierduse pălăria, iar dantela de la mîneci îi atîrna ruptă în fîșii. Apa lăsase o dîră pe cel mai bun covor turcesc al doctorului Choake. Dar ceva în ochii lui Ross îl determină pe Choake să nu observe apa de pe covor. Poldark făcea parte dintr-o familie de nobili care trăiau în Cornwall de două sute de ani, pe cînd Choake, cu toate aerele pe care și le dădea, era de origină obscură.

Se sculă în picioare.

– Vă deranjez de la masă, spuse Ross.

– S-a întîmplat ceva?

– Vă amintiți, cred, spuse Ross, că v-am angajat să o asistați pe soția mea la naștere.

– Păi, totul merge bine. Am examinat-o cu atenție. Copilul se va naște azi după-amiază.

– V-am angajat ca să stați cu ea și să o îngrijiți, ca doctor, nu ca un vraci ambulant.

Choake se albi la față.

– Adu-i căpitanului Poldark un pahar cu vin de Porto, îi porunci el lui Nancy, care urmărise scena cu gura căscată. Apoi, se întoarse către Ross și, uitîndu-se la el de sus și încercînd să-l pună în inferioritate, îl întrebă: Ei, și ce vă nemulțumește? Individul n-avea nici bani și era și mult mai tînăr decît el, doctorul. I-am îngrijit pe tatăl dumitale, pe unchiul dumitale, pe vărul dumitale și pe soția lui, pe vara dumitale Verity. Nici unul din ei nu mi-a pus la îndoială tratamentul.

– Îi priveşte ce fac. Unde vă este haina? Îmbrăcaţi-vă!

– Nu pot să merg călare pe vijelia asta! Uită-te la dumneata! Mi-ar fi imposibil să încalec!

– Ar fi trebuit să vă gîndiţi la asta cînd aţi plecat de la Nampara.

Uşa se deschise şi intră Polly Choake cu părul pus pe moaţe şi îmbrăcată într-o rochie de casă amplă, de culoarea cireşei. Cînd dădu cu ochii de Ross scoase un ţipăt.

– O, căpitanul Poldark! N-am ştiut! Pe aşa o vreme! Urletul vîntului, sus la mine, mă îngrozeşte! Mi-e teamă să nu smulgă acoperişul, Tom, şi să nu-mi cadă în cap. Şi cum o să arăt eu atunci?

– Las-că nici aşa n-arăţi prea bine cu capul vîrît prin uşă, se răsti soţul ei iritat. Ori intri, ori ieşi, dar, te rog, hotărăşte-te!

Polly intră, îmbujorată, se uită cu coada ochiului la Ross şi îşi aranjă părul. Uşa se trînti după ea.

– Nu pot să mă obişnuiesc cu vijeliile astea din Cornwall. Jenkin spune că s-au desprins cinci plăci de pe acoperişul de la cămară, poate chiar mai multe. Cum se simte soţia dumneavoastră, domnule căpitan?

Choake îşi scoase tichia de pe cap şi îşi puse în loc peruca.

– O să o ia vîntul, spuse Ross.

– Pleci pe vremea asta, Tom? N-ai să poţi merge nici călare, nici pe jos. Şi gîndeşte-te că s-ar putea să cadă copaci. E periculos.

– Căpitanul Poldark e neliniştit din cauza soţiei sale, spuse Choake pe un ton neutru.

– E aşa de urgent? Trebuie să te duci imediat? Îmi amintesc că la mama a durat opt ore şi patruzeci pînă să mă nasc eu.

– Atunci şi soţul dumitale va trebui să aştepte opt ore şi patruzeci, spuse Ross. Aşa am eu poftă, doamnă Choake.

Supărat, doctorul aruncă haina de casă vişinie cu care era îmbrăcat, luă altă haină şi se duse să aducă trusa şi haina de ploaie, răsturnînd-o aproape pe Nancy care venea cu vinul de Porto.

La întoarcere vîntul bătea dintr-o parte. Choake îşi pierduse peruca şi pălăria, dar Ross recuperă peruca şi o vîrî sub haină. Cînd au ajuns sus, lîngă mina Wheal Maiden, suflau amîndoi greu şi erau uzi pînă la piele. Înaintea lor apăru o siluetă măruntă înfăşurată într-o pelerină cenuşie.

– Verity, spuse Ross cînd o ajunseră din urmă, nu trebuia să vii pe vremea asta.

Ea îi zîmbi, cu zîmbetul ei larg, generos.

– Cînd se ducea la mină, Betty, fata doamnei Zacky i-a văzut pe Jud şi pe doctorul Choake şi i-a spus soţiei lui Bartle. Îşi sprijini faţa udă de un copac. Staulul s-a dărîmat. Am dus vacile în magazia unde facem bere. Troliul la mina lui Digory a căzut, dar cred că nu e nimeni rănit. Ea cum se simte, Ross?

– Destul de bine, cred. Ross o luă de braţ pe Verity şi porniră după doctor care înainta poticnindu-se, cu mantaua fluturîndu-i în vînt. Ross se gîndise de multe ori că dacă unui bărbat i s-ar fi permis să-şi ia o a doua nevastă ar fi luat-o pe vara lui, pentru bunătatea şi generozitatea ei şi pentru efectul liniştitor pe care-l avea întotdeauna asupra lui. Începea deja să se ruşineze de mînia lui. Tom Choake avea părţile lui bune şi fără îndoială că îşi cunoştea meseria mai bine decît doamna Zacky Martin.

Îl ajunseră din urmă pe Choake cînd trecea peste ramura de ulm căzută. Doi meri erau la pămînt şi Ross se întreba ce va zice Demelza cînd va vedea ce a rămas din grădina ei.

Cînd va vedea...

Grăbi paşul. Îl cuprinse iar supărarea gîndindu-se la feme-

ile acelea care se învîrteau prin casă, în timp ce Demelza se chinuia fără ajutor. Şi Choake, care plecase fără un cuvînt.

Cînd au intrat, au văzut-o pe Jinny suind în grabă scările cu un lighean plin cu apă clocotită în mîini. Nu le aruncă nici măcar o privire.

Doctorul Choake era atît de istovit încît intră în salon, se aşeză pe primul scaun, şi încercă să-şi recapete suflarea. Se uită la Ross şi spuse:

– Vă mulţumesc pentru perucă.

Ross turnă coniac în trei pahare. Îi oferi unul lui Verity care căzuse pe un scaun. Părul ei negru, buclat, era brăzdat de dîre umede acolo unde gluga nu-l acoperise. Îi zîmbi lui Ross şi spuse:

– Am să mă duc sus cînd e gata doctorul Choake. Apoi, dacă totul merge bine, am să-ţi pregătesc ceva de mîncare.

Choake înghiţi coniacul şi întinse paharul ca să-i mai toarne. Ross îi turnă, ştiind că alcoolul îi dă mai multă putere.

– O să luăm micul dejun împreună, spuse Choake, mai vesel la gîndul că în curînd va mînca. Să mergem sus să liniştim pe toată lumea şi pe urmă să mîncăm. Ce aveţi de mîncare?

Verity se ridică. Pelerina îi căzu de pe umeri lăsînd să se vadă rochia gri de stofă groasă, udă şi plină de noroi pe poale. Ross însă nu-i văzu decît faţa pe care se citea uimirea, ca şi cum ar fi avut o vedenie.

– Ce e?

– Ross, cred că am auzit...

Ascultară toţi.

– O, spuse Ross aspru, sînt copii în bucătărie, în cămară, peste tot, chiar şi în dulapurile cu haine. De toate vîrstele şi mărimile.

– Sst! Tăceţi! spuse Verity.

Choake luă trusa cu instrumente bîjbîind după ea cu gesturi stîngace şi făcînd mult zgomot.

– Ăsta nu-i ţipăt de copil mare, spuse ea brusc.

Ascultară iar.

– Hai să mergem sus să vedem, rosti Choake stînjenit. O să mîncăm cînd coborîm.

Deschise uşa. Ceilalţi îl urmară, dar la piciorul scării se opriră.

Sus, în capul scării, era Prudie tot în cămaşa de noapte, peste care îmbrăcase la repezeală o haină; mare şi umflată, părea un sac prea plin, gata-să plesnească. Se aplecă, uitîndu-se la ei, cu faţa ei lungă, roşie şi lucioasă.

– S-a făcut! strigă cu vocea ei groasă ca de orgă. E fată. Ţi-a făcut o fată! N-am văzut pînă acum gîză mai frumoasă ca asta. I-am pocit nitel faţa, da-i voinică şi vioaie ca un mînz. Auzi-o numai cum ţipă!

După un moment de tăcere, Choake îşi drese glasul amenințător şi puse piciorul pe prima treaptă, dar Ross îl împinse la o parte şi urcă primul.

Capitolul II

Dacă Julia, copil nou-venit pe lume, şi-ar fi putut da seama de realitate, ar fi considerat că s-a născut într-un ţinut straniu, neobişnuit. Ore întregi năpasta se abătuse asupra lui. Atîta sare adusese vîntul încît nimic nu scăpase neatins. Frunzele verzi şi tinere ale copacilor erau acum înnegrite şi zbîrcite, crengile pîrîiau şi trosneau lovindu-se una de alta la cea mai uşoară suflare de vînt. Se înnegriseră chiar şi urzicile, şi gura leului. Fînețele, recoltele de cartofi erau distruse, mazărea şi fasolea se ofileau şi mureau. Bobocii de trandafir se uscau şi pîrîul era înecat de resturile unei primăveri ucise.

Dar la Nampara, dincolo de perdelele înflorate, în mica lume cuprinsă între pereţii casei, se auzeau voci şoptite; era viaţa care triumfa.

Uitîndu-se bine la puiul ei, Demelza ajunse la concluzia că nu-i lipsea nimic şi că va fi o adevărată încîntare să-l priveşti, mai ales după ce-i vor dispărea vînătăile şi contuziile de pe faţă. Nimeni nu părea să ştie cît va dura aceasta – Ross credea în sinea lui că vor rămîne urme, dar Demelza, mai optimistă, se uită întîi la contuzii, apoi afară la peisajul devastat şi hotărî că natura va face minuni cu timpul. Vor amîna botezul pînă la sfîrşitul lui iulie.

Avea ideile ei cu privire la botez. Elizabeth dăduse o petrecere mare la botezul lui Geoffrey Charles. Demelza nu fusese la botez, dar asta se întîmplase acum patru ani, cînd pentru familia Poldark ea nici nu exista; dar nu uitase ce-i povestise Prudie despre invitați, buchetele de flori aduse de la Truro, ospățul nemaipomenit, vinurile, discursurile. Acum, că își făcea și ea debutul în societate, oricît de modest, nu era nici un motiv să nu facă și ei o petrecere pentru copilul lor.

Se hotărî să organizeze două petreceri, dacă îl va putea convinge pe Ross.

Îi făcu propunerea la patru săptămîni după nașterea Juliei, în timp ce luau ceaiul pe pajiștea din fața casei și pruncul dormea dus la umbra tufelor de liliac.

– Două petreceri? se minună Ross. Nu avem gemeni.

Demelza se uită în ochii lui un moment, apoi în ceașcă.

– Nu, dar sînt rudele tale, Ross, și apoi ale mele. Lumea bună și... ceilalți. Nu se potrivesc. E ca și cum ai amesteca o cremă cu ceapa. Dar sînt destul de simpatici, luați separat.

– Mie-mi place ceapa, spuse Ross, iar crema îmi face greață. Hai să-i invităm pe cei de la țară. Zacky Martin, Nanfan, Daniel, cu familiile. Sînt mult mai vrednici de stimă decît domnii îmbuibați și soțiile lor cu pretenții.

Demelza aruncă o bucățică de pîine cîinelui tolănit la picioarele ei.

– Garrick nu arată prea bine după lupta cu taurul domnului Treneglos, încercă ea să schimbe vorba. Sînt sigură că i-au mai rămas niște dinți, dar înghite pe nemestecate ca pescărușii și lasă stomacul să mestece.

Garrick începu să dea din coada lui scurtă. Demelza încercă să-i deschidă gura.

– Am putea invita cîțiva din oamenii noștri de aici de la țară, spuse Ross. Ar putea veni și Verity. Ține la ei la fel ca și noi, sau ar ține dacă ar fi lăsată. Ai putea să-l inviți și pe tatăl tău. M-a iertat, fără îndoială, că l-am trîntit în apă.

– M-am gîndit c-ar fi plăcut să-i invităm pe tata și pe frații mei, a doua zi, spuse Demelza. Pe douăzeci și trei iulie cînd e sărbătoare la Sawle și minerii au zi liberă.

Ross zîmbi. Era plăcut să stea acolo, la soare, și nu-l supăra cum încerca ea să-l convingă. Îl interesa să vadă ce va mai încerca, ce va mai spune.

– Garrick are destui dinți, numai că e leneș, d-aia nu mestecă. Crezi că ar primi prietenii tăi din lumea bună să stea la masă cu o fată de miner?

– Dacă-i deschizi gura mai mare, spuse Ross, o să cazi în ea.

– N-am să cad. Sînt prea grasă. Mi s-a umflat și fața, iar corsetul de-abia mă mai cuprinde. Cred că John Treneglos n-ar zice nu, dacă l-am invita. Chiar și nevastă-sa cu privirea ei piezișă ar veni, dat fiind că tu ești momeala. O să vină și George Warleggan – spui că bunicul lui a fost fierar, deci n-are motive să se țină mîndru chiar dacă e așa bogat. Și Francis... îmi place vărul Francis. Și mătușa Agatha, cu mustățile ei albe și cu peruca cea mai bună. Și Elizabeth și micul Geoffrey Charles. Ce mai amestecătură, poate că ar fi bine să inviți și cîțiva dintre prietenii cu care te întîlnești la Warleggan.

O adiere de vînt ridică un volan al rochiei, îl flutură ușor, apoi îl lăsă să cadă.

– Toți sînt cartofori, spuse Ross. Cred că nu vrei cartofori la botez. Și faptul că ne-am întîlnit de vreo două ori la el și am jucat cărți nu înseamnă că sîntem și prieteni.

Ea lăsă capul lui Garrick din al cărui bot curgeau bale şi îşi şterse mîinile pe rochie. Îşi aminti apoi şi se aplecă să le şteargă pe iarbă. Garrick o linse pe faţă şi o buclă de păr negru îi căzu peste un ochi. Necazul cînd discuţi cu o femeie, se gîndi Ross, e că frumuseţea ei te abate de la subiect. Demelza nu era mai puţin atrăgătoare acum că se împlinise. Îşi aminti cum arăta Elizabeth, prima lui dragoste, după ce-l născuse pe Geoffrey Charles; era ca o camelie extrem de fină, delicată şi pură şi puţin îmbujorată la faţă.

– Poţi să ai cele două botezuri, dacă vrei, spuse Ross.

La început, răspunsul lui Ross păru să o tulbure. Obişnuit cu schimbările ei bruşte, se uită la ea puţin ironic; apoi o auzi şoptind:

– O, Ross, ce bun eşti cu mine!

El începu să rîdă.

– Sper că n-ai să începi să plîngi de bucurie.

– Nu, dar eşti bun, eşti bun. Se ridică şi îl sărută. Cîteodată, spuse ea, cred că sînt o doamnă mare, apoi îmi aduc aminte că nu sînt decît...

– Eşti Demelza, unică. Dumnezeu n-a mai făcut alta ca tine.

– Ba da. Mai este una în leagăn. Îi aruncă o privire pătrunzătoare: Ai vorbit serios cînd mi-ai spus atîtea lucruri plăcute înainte de naşterea Juliei? Chiar ai vorbit serios?

– Am uitat ce-am spus.

Plecă de lîngă el şi începu să zburde pe pajişte aşa cum era, îmbrăcată în rochia ei elegantă. Se întoarse repede:

– Ross, hai să mergem să ne scăldăm.

– Nu se poate! De-abia de o săptămînă te-ai dat jos din pat.

– Atunci lasă-mă să-mi bag picioarele-n apă. Putem să ne ducem pe plajă şi să umblăm prin apă la mal. Marea e calmă azi.

– Juliei n-o să-i placă dacă răceşti.

– Nu m-am gîndit la asta. Se aşeză resemnată pe scaun.

– Dar mai e încă destul nisip uscat, aşa că putem face o plimbare.

Demelza se ridică imediat.

– Mă duc să-i spun lui Jinny să aibă grijă de Julia.

Se duseră pînă la marginea grădinii unde pămîntul se amesteca cu nisipul. Traversară un petic de pămînt necultivat, croindu-şi drum printre mărăcini şi nalbă înaltă.

O luă în braţe şi o trecu peste zidul de piatră ruinat.

Merseră apoi prin nisipul afînat pînă ajunseră pe plaja Hendrawna.

Era o zi blîndă de vară, cu nori albi strînşi la orizont. Marea era calmă şi valurile mici se spărgeau la mal lăsînd în urmă arabescuri albe pe suprafaţa verde a apei.

S-au plimbat braţ la braţ în timp ce Ross se gîndea ce repede îşi reluaseră vechile obiceiuri.

În largul mării se vedeau două bărci din Padstow şi una din Sawle. Pescuiau heringi. Au crezut că e barca lui Pally Rogers şi îi făcură acestuia semn cu mîna, dar el nu-i observă, mai concentrat asupra pescuitului decît asupra prieteniei.

– Cred că ar fi bine s-o invităm pe Verity la amîndouă petrecerile. Are nevoie de o schimbare şi de noutăţi care să o atragă.

– Sper că n-ai intenţia să botezi copilul două zile la rînd.

– Nu, nu, numai în prima zi. Asta pentru lumea bună. Ceilalţi n-o să se supere dacă le dăm să mănînce bine. Pot să termine şi ce-a rămas din ajun.

– De ce nu mai facem şi o a treia petrecere să chemăm copiii să termine ce-a rămas de la a doua?

– Rîzi de mine, Ross. Mereu faci aşa.

– E un fel sucit de a-ţi arăta cît te iubesc. Nu ştiai?

– Să vorbim serios. Nu crezi că e o idee bună să facem două petreceri?

– Vorbesc serios, spuse el, sînt dispus să-ţi satisfac capriciile. Nu e destul?

– Atunci aş mai vrea să-mi satisfaci unul. Mă îngrijorează Verity.

– Ce-i cu ea?

– Ross, nu-i făcută să rămînă fată bătrînă. E atîta căldură şi dăruire în ea. Tu ştii asta. Dar viaţa pe care o duce nu e viaţă. Vede de moşie, fermă şi casă, are grijă de Elizabeth, de Francis, de copil şi de mătuşa Agatha, supraveghează servitorii, comandă proviziile, conduce corul bisericii din Sawle, îi ajută pe mineri. Nu asta ar trebui să facă.

– Este exact ceea ce îi place să facă.

– Da, dacă le-ar face pentru ea. Dacă ar fi căsătorită şi ar avea căminul ei. Ar fi cu totul altceva. În septembrie, cînd a fost aici la Nampara, arăta mult mai bine, dar acum e galbenă şi uscată ca pielea de pe şa. Cîţi ani are, Ross?

– Douăzeci şi nouă.

– Ei bine, e timpul să facem ceva.

Ross se opri şi aruncă o piatră în doi pescăruşi care se certau. Nu departe, sus pe faleză, erau clădirile minei Wheal Leisure, deschisă acum după doi ani de sforţări din partea lui. Lucrau acolo cincizeci şi şase de oameni şi era rentabilă.

– Te-ai plimbat destul, spuse Ross. Să ne întoarcem.

Ascultătoare, se întoarse. Venea fluxul acoperind încet plaja. Din cînd în cînd cîte un val înainta mai mult, apoi se retrăgea lăsînd în urmă o dungă de spumă care-i marca hotarul.

Îi spuse amuzat:

– Acum nouă luni nu voiai cu nici un preț s-o vezi pe Verity. Credeai că e un căpcăun. Cînd ți-am spus că aș vrea s-o cunoști, nici n-ai vrut să auzi. Dar, de cînd o cunoști n-ai mai încetat să mă bați la cap să-i găsesc un bărbat. Nici nu mai știu cum să te mulțumesc. Poate c-ar trebui să merg la una din vrăjitoarele alea din tîrgul de la Summercourt să cumpăr o licoare de dragoste.

– Ai uitat de căpitanul Blamey, spuse Demelza.

Ross schiță un gest de iritare.

– Am mai auzit și asta și m-am plictisit să tot aud. Lasă-mă în pace, draga mea.

– N-am să fiu niciodată cuminte, Ross, spuse ea după un minut. Nici nu cred c-aș vrea să fiu cuminte.

– Nici eu nu vreau să fii, spuse el și o luă în brațe ca să o treacă peste zid.

*

Verity veni a doua zi. Răcise rău în urmă cu o lună cînd venise prin ploaie, dar se făcuse bine. Mîngîie copilul, le spuse că seamănă cu amîndoi, ascultă planurile Demelzei pentru botez și le aprobă fără nici o ezitare, încercă să răspundă la întrebările pe care i le punea Demelza despre îngrijirea copilului, și-i arătă cadoul adus fetiței – o rochiță de botez, lucrată de ea din dantelă.

Demelza o sărută și-i mulțumi, apoi se uită la ea atît de serioasă încît Verity începu să rîdă și o întrebă ce s-a întîmplat.

– O, nimic. Vrei să bei un ceai?

– Da, dacă e ora ceaiului.

Demelza sună.

– De cînd s-a născut Julia nu fac decît să beau ceai. E mai bun ca ginul.

Intră Jinny, cu părul ei roşu şi faţa albă.

– Jinny, spuse Demelza cu stîngăcie. Fă-ne te rog nişte ceai. Bun şi tare. Şi fierbe apa înainte de a o turna peste ceai.

– Da, doamnă.

– Nu pot să cred că eu sînt doamna, spuse Demelza după ce ieşi Jinny.

Verity zîmbi:

– Ia spune-mi, ce te necăjeşte?

– Tu, Verity!

– Eu? Vai de mine! Spune repede cu ce te-am supărat.

– Nu m-ai supărat. Dar dacă... Eu am să te supăr...

– Dacă nu ştiu despre ce e vorba, nu cred.

– Verity, spuse Demelza, Ross mi-a spus odată, după ce l-am bătut la cap ceasuri întregi, că tu ai iubit pe cineva.

Verity nu se mişcă, dar zîmbetul de pe faţă îi dispăru.

– Îmi pare rău că asta te necăjeşte, spuse ea. Demelza mersese prea departe ca să se mai oprească.

– Ceea ce mă preocupă pe mine e dacă a fost drept să vă despartă.

Obrajii palizi ai fetei se colorară uşor. E ca o fată bătrînă, se gîndi Demelza, retrasă, închisă în ea, aşa cum era cînd am cunoscut-o; e ca şi cum în trupul ei ar trăi două persoane diferite.

– Draga mea, nu cred că putem judeca purtarea altora după criteriile noastre. Aşa e lumea asta. Tatăl meu şi fratele meu au principiile lor înrădăcinate şi s-au condus după ele. Dacă a fost drept sau nu ce au făcut, e greu de spus. Ce-a fost a fost şi nu se mai poate îndrepta. Oricum s-a întîmplat de mult şi aproape că am uitat.

– N-ai mai auzit nimic despre el?

Verity se ridică:

– Nu.

Demelza se duse să se aşeze lîngă ea.

– Nici nu ştii ce rău îmi pare. Nu pot să accept aşa ceva!

Verity o mîngîie pe mînă ca şi cum Demelza ar fi fost cea care suferea.

– Nu vrei să-mi povesteşti ce s-a întîmplat? întrebă Demelza.

– Nu, spuse Verity.

– Cîteodată suporţi mai uşor o durere dacă te destăinuieşti.

– Nu acum, răspunse Verity. Ar însemna să dezgrop morţii.

Un fior de emoţie sau poate o senzaţie dezagreabilă o străbătu. În acelaşi moment Jinny aduse ceaiul.

În aceeaşi seară Demelza îl găsi pe Jud singur în bucătărie. După cum se purtau amîndoi, nimeni n-ar fi putut spune dacă se înţelegeau sau dacă în realitate păstrau o neutralitate aparentă. Pînă acum, Demelza nu reuşise să-l cîştige aşa cum făcuse cu soţia lui. De mult timp pe Jud îl deranja faptul că un copil găsit, care era altădată la ordinele lui, ajunsese să-l comande. Dar Jud ştia că soarta era crudă cu el în multe privinţe. Totuşi, dacă ar fi trebuit să aleagă ar fi preferat-o pe Demelza unei cucoane cu nasul pe sus, obişnuită cu luxul şi aşteptînd să fie servită tot timpul.

– Jud, spuse Demelza, luînd planşeta pe care frămînta aluatul, îţi aduci aminte de un căpitan, Blamey, care venea aici să o vadă pe domnişoara Verity?

– Da, puţin, spuse Jud.

– Eram şi eu aici, dar nu-mi amintesc nimic.

– Erai mititică, aveai vreo treisprezece ani, spuse Jud încruntat, şi şedeai în bucătărie unde ţi-era locul, asta e.

– Cred că nu-ţi mai aduci aminte prea multe, spuse Demelza.

– Nu, nu prea, nu prea ştiu bine ce s-a întîmplat.

– Ce s-a întîmplat, Jud?

Jud luă o bucată de lemn şi începu să o cioplească, suflînd printre cei doi dinţi pe care îi mai avea. Chelia lucioasă înconjurată de şuviţe îl făcea să arate ca un călugăr disident.

– Şi-a omorît prima soţie accidental, nu-i aşa?

– Văd că ştii tot despre el.

– Nu, nu tot, Jud. Ce s-a întîmplat aici?

– O, căpitanul ăsta, Blamey, umbla de mult după domnişoara Verity. Căpitanul Ross i-a lăsat să se întîlnească aici cînd n-au avut voie să se întîlnească în altă parte şi într-o zi domnul Francis şi tatăl lui – ăla pe care l-au îngropat în septembrie trecut – au venit şi i-au găsit în salon. Domnul Francis l-a chemat afară şi-au ieşit cu pistoalele alea atîrnate lîngă fereastră. Pe mine m-au pus martor, n-aveau pe cine, şi n-au trecut cinci minute că domnul Francis l-a şi împuşcat pe căpitanul Blamey, şi Blamey l-a împuşcat pe Francis.

– S-au rănit?

– Nu cine ştie ce! Blamey s-a ales c-o zgîrietură la mînă şi Francis c-un glonte-n gît. Două lovituri curate. Şi căpitanul Blamey a încălecat şi dus a fost.

– Ai mai auzit ceva de el de atunci, Jud?

– Nu, nimic.

– Nu locuieşte la Falmouth?

– Cînd nu e pe mare, da.

– Jud, aş vrea să faci ceva pentru mine.

– Ce?

– Data viitoare cînd căpitanul Poldark se duce să-l vadă pe Jim Carter, vreau să faci şi tu ceva.

– Ce să fac?

– Vreau să te duci pînă la Falmouth şi să întrebi de căpitanul Blamey şi dacă mai e acolo să vezi ce face.

Se lăsă tăcerea în timp ce Jud se ridică şi scuipă plictisit în foc. După o pauză, Jud spuse:

– Mai lasă astea, cucoană. Nu-i treaba noastră să îndreptăm lumea. N-are rost, nu-i normal, nu-i drept, nu-i bine. Mai degrabă domesticesc un taur.

Îşi luă bățul şi cuțitul şi ieşi afară.

Demelza se uită după el. Era dezamăgită, dar nu surprinsă. Şi pe cînd se uita la coca pe care o frămînta, o scînteie apăru în ochii ei negri, ceea ce arăta că nu se dădea bătută.

Capitolul III

Ziua botezului se anunța frumoasă și ceremonia se desfășură după toate regulile în biserica din Sawle, în prezența a treizeci de invitați. Julia închise ochii sfioasă cînd Sfinția sa William-Alfred Johns, vărul de-al doilea, o stropi pe frunte cu apă sfințită.

Toată lumea porni apoi spre Nampara, unii călare, alții pe jos în grupuri de două-trei persoane, stînd de vorbă și bucurîndu-se de soare. Minerii și țăranii se uitau curioși și plini de respect la procesiunea plină de culoare care înainta pe drumul de țară plin de gropi și făgașe. Pentru ei oaspeții păreau a fi venit de pe altă lume.

Salonul, deși spațios și confortabil, nu era destul de mare pentru atîta lume, mai ales că doamnele purtau crinoline și toți erau obișnuiți cu mai mult spațiu. Elizabeth și Francis veniseră amîndoi împreună cu Geoffrey Charles care avea trei ani și jumătate. Mătușa Agatha, care de zece ani nu mai plecase nicăieri de la Trenwith, și nu se mai suise în șa de douăzeci și șase, venise călare pe o iapă bătrînă și cuminte. În cei patruzeci și șapte de ani cît mersese la vînătoare, nu călărise niciodată femeiește și considera că e nedemn de ea să înceapă acum. Ross o instală confortabil pe un scaun și îi aduse un

încălzitor cu cărbune pentru picioare, apoi îi turnă rom în ceai, fapt care o învioră numaidecît.

Venise şi George Warleggan, pentru că îl convinsese Elizabeth. Erau prezente şi doamna Teague cu trei dintre fetele ei nemăritate, ca să vadă ce era de văzut. Mai era şi Patience, a patra fiică, pentru că spera să-l întîlnească pe George Warleggan. Apoi veniseră John Treneglos, Ruth şi bătrînul Horace Treneglos – primul pentru că-l interesa Demelza, a doua ca să-i facă în necaz, iar al treilea pentru că erau vecini şi aşa se cădea.

Joan Pascoe, fiica bancherului, era însoţită de Dwight Enys, un tînăr care vorbea puţin, dar părea serios şi amabil.

Ross se uita la tînăra lui soţie în timp ce făcea onorurile casei. O compara în gînd pe Demelza cu Elizabeth, care avea acum douăzeci şi patru de ani şi era mai frumoasă ca niciodată. La Crăciun o iritase puţin succesul Demelzei şi azi îşi dădea toată osteneala să-şi recîştige ascendenţa asupra lui Ross; ţinea neapărat la asta, mai mult decît înainte. Purta o rochie de catifea de un roşu aprins, cu un cordon de panglică lată în talie şi volane de dantelă la mîneci. Pentru oricine cu un simţ al culorii, roşul aprins scotea şi mai mult în evidenţă frumuseţea ei de blondă. Avea farmecul şi graţia femeii aristocrate, obişnuită cu luxul şi viaţa tihnită. Familia lui Elizabeth număra generaţii întregi de moşieri, aparţinînd micii nobilimi de ţară. Existase un Chynoweth înainte de regele Edward Confesorul şi, pe lîngă graţie şi bună creştere, se observa la ea o oarecare oboseală ca şi cum în vinele ei curgea acum un sînge subţiat. Prin comparaţie, Demelza părea o parvenită: crescută în mizerie, printre beţivi, copil oropsit ajuns în casă de oameni, un hoinar pe care o soartă norocoasă îl suise pe umerii ei ca să

arunce o privire în saloanele bogaților; plină de viață, înfloritoare, dar lipsită de educație și rafinament, purtarea și simțămintele ei erau mai aproape de natură. Dar fiecare din ele avea cîte ceva deosebit, ceva ce-i lipsea celeilalte.

Prea Cuviosul Clarence Odgers, parohul de la Sawle, cu peruca lui de păr de cal pe cap, era prezent și el; Doamna Odgers, o femeie mititică cu un aer speriat care găsise timp să facă zece copii fără să pună măcar un gram în plus pe ea, mînca pește și discuta sfioasă despre problemele parohiei cu Dorothy Johns, soția lui William-Alfred. La capătul celălalt al mesei, Francis povestea unui grup de invitați mai tineri care-l ascultau rîzînd, cum John Treneglos făcuse un pariu că va urca treptele conacului Werry călare. Căzuse însă în poala Lady-ei Bodrugan, în mijlocul haitei ei de cîini.

– E o minciună, spuse John Treneglos cu voce tare, uitîndu-se la Demelza să vadă dacă asculta. E o minciună sfruntată. E adevărat că am căzut drept în brațele lui Connie Bodrugan, dar am încălecat imediat și-am coborît scările înainte ca să termine ea cu înjurăturile.

– Cred că te-a înjurat bine, după cum o cunosc eu pe doamna, spuse George Warleggan pipăindu-și cravata care nu reușea să-i ascundă gîtul scurt. Nu m-aș mira să fi auzit și ceva înjurături proaspete.

– Vai, dragă, spuse Patience Teague, prefăcîndu-se șocată și uitîndu-se printre gene la George. Nu crezi că-i un subiect cam nepotrivit pentru o societate atît de aleasă?

Începură iar să rîdă și Ruth Treneglos, care ședea mai departe la masă, se uită atent la sora ei mai mare. Patience începea să se afirme, încercînd să scape de sub autoritatea aspră a mamei lor, la fel cum făcuse și ea. Pentru Faith și

Hope, fetele mai mari, nu mai era nici o speranță; erau fete bătrîne acum și tot timpul repetau cuvintele mamei lor ca și corul din tragediile grecești. Joan, sora mijlocie, o luase și ea pe urmele lor.

– Unele tinere din ziua de azi se îmbracă extravagant, spuse pe un ton scăzut Dorothy Johns, întrerupînd o conversație mai serioasă pentru a se uita la Ruth. Sînt sigură că mătăsurile tinerei doamne Treneglos îl costă o avere pe soțul său. Are noroc că e destul de bogat ca să-i satisfacă plăcerile.

– Da, doamnă, sînt întru totul de părerea dumneavoastră, suflă încet doamna Odgers, jucîndu-se cu colierul ei de împrumut. Doamna Odgers își petrecea mai tot timpul încuviințînd spusele altora. Părea să fie misiunea ei în viață. La ea acasă n-a fost obișnuită cu atîta lux. Parcă ieri a botezat-o soțul meu. Cam atunci am născut și eu primul copil.

– S-a îngrășat mult de cînd n-am mai văzut-o, șopti doamna Teague fiicei sale Faith, în timp ce Prudie, în spatele ei, trecea cu plăcintele. Nu-mi place rochia ei. Nu e potrivită pentru o soție tînără. O poartă ca să atragă privirile bărbaților, se vede de la o poștă.

– E ușor de înțeles, fără îndoială, cum poate atrage pe unii, spuse Faith surorii sale Hope, transmițînd mai departe informația. Are prospețimea aceea care se veștejește repede. Mă mir, totuși, de căpitanul Poldark. S-au mai întîlnit, desigur...

– Ce-a spus Faith? o întrebă Joan Teague pe Hope Teague, venindu-i rîndul.

– Ce maimuțică drăguță, spuse mătușa Agatha, Demelzei, de acolo de unde ședea în capul mesei. Dă-mi-o să o țin în brațe, dragă. Să nu-ți fie frică, n-am s-o scap jos. Am legănat destui care s-au dus de mult, înainte ca să te naști tu. Ia uite

cum îmi zîmbeşte. Sau poate că are gaze. E o adevărată Poldark. Mutra lui taică-său.

– Bagă de seamă, spuse Demelza, să nu-i curgă saliva pe rochia dumitale frumoasă.

– E semn bun dacă o face. Uite, ţi-am adus ceva, dragă. Ţine puţin copilul. Ah! Ce junghiuri am azi! M-a zdruncinat rău gloaba aia bătrînă... Uite, asta-i pentru copil.

– Ce-s astea? întrebă Demelza.

– Scoruşe uscate. Să le atîrni sus la leagăn. Nu lasă zînele rele să se apropie...

– N-a avut încă vărsat de vînt, îi spuse Elizabeth lui Dwight Enys, mîngîind uşor părul buclat al fiului ei, care şedea cuminte pe scaun lîngă ea. M-am întrebat adesea dacă inocularea poate să-i facă rău unui copil mic.

– Nu, dacă e făcută cum trebuie, spuse Enys care şedea la masă lîngă Elizabeth şi în afară de frumuseţea ei nu mai vedea nimic. Dar să vă adresaţi unui farmacist priceput.

– Oh, din fericire, avem unul bun în comitatul nostru. Nu este aici astăzi.

În cele din urmă masa se termină şi, cum ziua era frumoasă oaspeţii ieşiră să se plimbe prin grădină. Demelza se strecură printre ei pînă la Joan Pascoe.

– Aţi spus că sînteţi din Falmouth, domnişoară Pascoe, am auzit eu bine?

– Acolo am crescut, doamnă Poldark, dar locuiesc la Truro acum.

Demelza se uită în jur să vadă dacă o aude cineva.

– Cunoaşteţi din întîmplare un căpitan numit Andrew Blamey?

– Am auzit de el, doamnă Poldark. L-am văzut o dată sau de două ori.

– Mă întreb dacă mai locuieşte în Falmouth.

– Cred că da, din cînd în cînd, mai vine în oraş. Călătoreşte mult pe mare.

– De multe ori m-am gîndit că mi-ar plăcea să vizitez portul, spuse Demelza visătoare. Se spune că e frumos. Mă întreb care-i timpul cel mai potrivit pentru a vedea corăbiile în radă.

– O, după furtună, cînd vasele vin să se adăpostească. E loc destul pentru toate ca să se ferească de furtună.

– Da, dar presupun că serviciul poştal funcţionează regulat, vasele vin şi pleacă la ore fixe. Am crezut că poşta pentru Lisabona pleacă în fiecare marţi.

– Nu, doamnă, cred că sînteţi greşit informată. Poşta pentru Lisabona pleacă în fiecare vineri seara, iarna, şi în fiecare sîmbătă dimineaţa în lunile de vară. Sfîrşitul săptămînii e cel mai potrivit moment să urmăriţi serviciile regulat.

– Vă mulţumesc pentru informaţie, domnişoară Pascoe.

– Dragă, o întrebă Ruth Treneglos pe sora ei Patience, ce se vede venind? E vreo procesiune funerară? În acest caz, bătrîna Agatha o să spună că e semn rău.

Invitaţii observară că se apropiau noi oaspeţi. Străinii înaintau printre copacii de pe celălalt mal al pîrîului în frunte cu un bărbat de vîrstă mijlocie, îmbrăcat într-un costum negru lucios.

– Doamne Sfinte! exclamă Prudie de la fereastra salonului mic, e tatăl fetei. A venit cînd nu trebuia. Nu i-ai spus să vină miercuri, vierme scîrbos ce eşti?

Jud se uită la ea uluit şi înghiţi o bucată mare de prăjitură cu stafide. Tuşi apoi supărat. Miercuri? Sigur că i-am spus miercuri. De ce să-i fi spus marţi cînd mi s-a spus să zic miercuri? Nu-s eu de vină. Mai bine dă-ţi tu peste gură.

Cu o senzație de greață în capul pieptului, Demelza îi recunoscuse pe nou-veniți. Rămase fără glas, iar mintea părea să nu-i mai funcționeze. Vedea cum se apropie un dezastru și nu putea face nimic ca să-l preîntîmpine. În acel moment nici Ross nu era lîngă ea; se îngrijea de mătușa Agatha, deschizînd ușile-glazvand care dădeau spre grădină pentru ca bătrîna să poată privi scena. Văzuse și el grupul care se apropia.

Veniseră cu toții. Tom Carne în persoană, mare și voinic, cu aerul lui de om respectabil acum, mătușa Chegwidden Carne, soția lui, cu o bonetă pe cap și gura strînsă, semănînd cu o găinușă neagră, iar în urma lor patru băieți, slabi, lungani, stîngaci, frații Demelzei.

Toată lumea tăcuse; nu se mai auzeau decît murmurul pîrîului și ciripitul unei păsărele. Cavalcada ajunse la podul de scîndură pe care îl traversă bocănind cu ghetele lor țintuite.

Verity ghicise cine erau nou-veniții; o lăsă pe doamna Teneglos și se duse lîngă Demelza. Nu știa cum s-o ajute altfel decît prin prezența ei, dar spera să-i lămurească cel puțin pe Francis și pe Elizabeth.

Ross ieși repede din casă și, fără să se grăbească, se îndreptă spre podul peste care Tom Carne tocmai trecea.

– Bună ziua, domnule Carne, spuse el întinzîndu-i mîna. Mă bucur că ați putut veni.

Carne se uită la el o clipă. Nu se mai văzuseră de mai bine de patru ani, cînd se luaseră la bătaie, făcuseră praf mobila din cameră și pînă la urmă Carne se trezise aruncat în apa pîrîului. Bătrînul se schimbase după doi ani de pocăință: ochii îi erau limpezi acum, hainele curate și bune, avea un aer respectabil, dar aceeași privire neiertătoare. Și Ross se schimbase între timp: dezamăgirea dispăruse, era mulțumit, era

fericit cu Demelza, încăpățînarea din el dispăruse, știa acum să se stăpînească.

Carne, văzînd că Ross nu-l ironizează, îi întinse mîna. Mătușa Carne Chegwidden, deloc intimidată, îi strînse și ea mîna, apoi se îndreptă spre Demelza. Cum Carne nu făcu nici un gest ca să-i prezinte pe cei patru tineri, Ross se înclină grav în fața lor, iar ei, imitîndu-l pe cel mai mare îl salutară ducînd cîte un deget la frunte. Ross simți o mulțumire ciudată văzînd că nici unul nu semăna cu Demelza.

– Am așteptat la biserică, fato, spuse Carne supărat adresîndu-se fiicei lui. Ai spus ora patru, și la patru am fost acolo. Nu trebuia, n-aveai dreptul să o faci înainte. Nu știam ce să facem, dacă să plecăm acasă.

– Am spus *mîine* la patru, răspunse Demelza tăios.

– Da, așa a spus și omul pe care l-ai trimis. Dar era dreptul nostru să fim aici în ziua botezului și omul a spus că botezul o să fie azi. Noi, rudele tale de sînge, avem mai mult drept să fim aici cu tine la botez decît toți filfizonii ăștia.

Demelza simți cum inima i se umple de o teribilă amărăciune. Omul care o bătuse atît în copilărie, făcînd-o să nu-l mai iubească, omul căruia îi trimisese totuși o invitație în semn de împăcare, venise, cu de la el putere, în altă zi ca să-i strice petrecerea. Eforturile ei erau zadarnice; toată lumea va rîde acum de Ross. Fără să se uite, își închipuia deja zîmbetele ironice de pe fețele lui Ruth Treneglos și doamnei Teague. Îi venea să-i smulgă barba lui deasă și neagră care acum începuse să albească; i-ar fi sfîșiat cu mîinile haina prea sobră și respectabilă; i-ar fi mînjit nasul gros plin de vinișoare roșii cu pămînt de pe brazdele ei cu flori. Cu disperarea în suflet, dar cu un surîs încremenit pe față, îi salută pe mama ei vitregă și pe cei

patru frați, Luke, Samuel, William și Bobby: nume și fețe pe care le iubise de mult, cînd trăise viața aceea de coșmar, viață de care acum scăpase.

Frații ei, cel puțin, se simțeau intimidați de sora lor, pe care și-o aminteau muncind ca o servitoare și care devenise acum o doamnă bine îmbrăcată și cu un nou fel de a se purta și a vorbi. Stăteau la o distanță respectabilă și răspundeau morocănos la întrebările ei. În același timp Ross, cu toată politețea și demnitatea de care era în stare cînd voia, îi plimba prin grădină pe Tom Carne și pe soția lui, făcîndu-le neîndu-plecat cunoștință cu toți musafirii. Se simțea în atitudinea lui o politețe ca de oțel, care oprea orice reacție din partea celor care nu erau obișnuiți să stea de vorbă cu cei din clasele de jos. Pe măsură ce înaintau printre oaspeți, Tom Carne privea din ce în ce mai aspru și mai mînios etalarea de toalete luxoase ca și atitudinea lipsită de seriozitate a acestor oameni față de solemnitatea momentului. La rîndul ei soția lui, mătușa Cheg-widden, strînse din buze nemulțumită cînd văzu rochia roșu aprins a lui Elizabeth, bluza prea decoltată și strîmtă a lui Ruth Treneglos, șiragurile de perle ale doamnei Teague și peruca ei creață.

Prezentările o dată terminate, conversațiile reîncepură, deși pe un ton mai scăzut.

Ross îi făcu semn lui Jinny să servească vinul de Porto și coniacul. Cu cît beau mai mult cu atît ar fi vorbit mai mult, și cu cît ar fi vorbit mai mult, eșecul petrecerii ar fi fost mai puțin evident.

Cu un gest, Carne dădu tava la o parte.

– Eu nu mai am de-a face cu așa ceva, spuse el. Vai celor care încep să bea de cum se scoală și beau pînă-și pierd mințile! Eu am terminat cu ticăloșia și băutura și am pornit pe drumul virtuții și salvării sufletului meu. Ia să văd copilul, fato!

Țeapănă și îndîrjită, Demelza îi întinse copilul... la inspecție.

– Primul meu născut e mai mare ca ea, spuse doamna Chegwidden Carne, uitîndu-se crunt la copil. Nu-i așa, Tom? În august face douăsprezece luni. Și ce mai băiat frumos, chiar dacă e al meu!

– Ce-are la frunte? întrebă Carne. Ai scăpat-o pe jos?

– E de la naștere, răspunse Demelza mînioasă.

Carne se scărpină în barbă.

– Sper că i-ai ales bine nașii. Credeam c-am să fiu și eu unul dintre ei.

Lîngă pîrîu, domnișoarele Teague chicoteau între ele, iar doamna Teague, plină de demnitate, cobora pleoapele ca și cum ar fi tras jaluzelele la ferestre.

– Auzi! Să invite oameni de teapa lor și să ni-i mai și prezinte! E o insultă la adresa noastră. E un afront premeditat din partea lui Ross și a soției lui de la bucătărie. Nu știu ce m-a făcut să accept invitația!

Dar fiica ei cea mai mică știa ce are de făcut. Nu se gîndise dinainte, nu avea un plan, dar se putea folosi de această ocazie. Luă un pahar cu vin de pe tavă și se furișă prin spatele surorii ei mînă la George Warleggan.

– Nu crezi, îi șopti ea, că ar fi bine să stăm mai aproape de gazdele noastre? Am fost la puține botezuri și nu cunosc eticheta, dar cred că ar fi politicos să...

George o privi în ochii ei verzi ușor bridați. În sinea lui disprețuise întotdeauna pe cei din familia Teague, iar față de ceilalți, ca Poldark sau Chynoweth, ca și față de toți acei nobili al căror talent pentru afaceri era în proporție inversă cu vechimea arborelui lor genealogic, simțea un amestec de respect exagerat și condescendență. Puteau la rîndul lor să-l disprețuiască, dar știa că unora le era deja frică de el. Familiei Teague

nu-i dădea nici o atenție; femei agitate, fără bărbați, trăind dintr-un venit de trei la sută și de pe urma cîtorva pogoane de pămînt. Dar de cînd se căsătorise, Ruth se transformase atît de repede încît își dădea seama că trebuie să-și revizuiască părerea despre ea. Ca și Ross Poldark, de fapt, ea era făcută din alt aluat.

– Cîtă modestie, doamnă, la o persoană atît de încîntătoare, spuse el, dar nici eu nu mă pricep la botezuri.

Un hohot de rîs se auzi în spatele lor: Francis tocmai le spusese o anecdotă lui John Treneglos și Patience Teague.

Ruth șopti pe un ton afectat:

– Ar trebui să te porți mai cuviincios, Francis, dacă nu vrei să ți se facă observație. Văd că bătrînul se uită spre noi.

– N-avea grijă, spuse Francis, sîntem în siguranță. Mistrețul își zbîrlește întotdeauna coama înainte de a ataca. Se auziră iar rîsete. Hei, fetițo! se adresă el lui Jinny care trecea pe lîngă el, mai este vin de Canare? Mai vreau un pahar. Ești drăguță. De unde te-a pescuit căpitanul Poldark?

Folosise verbul aproape fără să-și dea seama, dar rîsul lui Ruth nu lăsă nici o îndoială asupra celor ce gîndea. Jinny se roși toată.

– Sînt Jinny Carter, domnule. Înainte mă chema Jinny Martin.

– Da, da. Tonul lui Francis se schimbă imperceptibil. Îmi amintesc acum. Ai lucrat un timp la mina Grambler. Ce face soțul tău?

Jinny se lumină la față.

– Destul de bine domnule, după cîte... după cîte...

– După cîte știi. Sper că timpul va trece repede pentru voi amîndoi.

– Mulțumesc, domnule, spuse Jinny, încă roșie la față, făcu o reverență și trecu mai departe.

– Nu prea îi dai atenție finei dumitale, Francis, spuse Ruth pe care o deranja tonul de stăpîn al acestuia. Copila e neliniștită în absența ta. I-ar prinde bine o înghițitură de vin.

– Se spune că toți copiii de țărani sînt crescuți cu gin, spuse Patience Teague. Și nu le face rău deloc. Citeam în urmă cu cîteva zile că anul trecut s-au băut nu mai știu cîte milioane de litri de gin.

– Nu l-au băut copiii pe tot, soră, spuse Treneglos.

– Fără îndoială că mai beau și bere, ca variație, spuse Patience.

Tom Carne se uitase la ei tot timpul deși nu auzise conversația. Apoi se întoarse spre doamna Carne și o privi cu ochii lui sfredelitori.

– Aici nu-i decît necurățenie, nevastă, rosti el în barbă. Nu-i un loc potrivit pentru un copil și lume ca asta nu trebuie să vină la un botez. Am bănuit eu! Femei îmbrăcate ca stricatele și cocoșii ăștia tineri plimbîndu-se printre ele, bînd și făcînd glume. E mai rău ca în oraș, la Truro.

Soția lui dădu din umeri. Știa de mult toate astea, dar era mai puțin belicoasă din fire.

– Trebuie să ne rugăm pentru ei, Tom. Pentru ei toți și pentru fiica ta care e printre ei. Poate că va veni ziua cînd vor vedea adevărata lumină.

Julia nu voia să tacă și Demelza se folosi de această scuză ca să intre cu ea în casă. Era disperată.

Știa că, oricum s-ar fi terminat ziua, pentru ea era un eșec total. Dar ce prilej nesperat pentru gurile rele! Ce bucățică gustoasă de mestecat! Ei bine, întîmplă-se ce s-o întîmpla! Nu mai putea face nimic. Încercase să fie ca ei, dar nu reușise. Nu va mai încerca niciodată. Să plece toți, să nu-i mai vadă, să se termine odată! S-o lase în pace!

Curînd după plecarea Demelzei, Ruth împreună cu prietenii ei reuşiseră să se apropie de Tom Carne care putea astfel să audă ce vorbeau.

– Mie, spuse ea, nu-mi place nici o băutură afară de coniac sau vin de Porto; îmi place o băutură tare, dulce la gust, dar care să mă încălzească bine. Ce zici, Francis, n-am dreptate?

– Îmi aduci aminte de mătuşa Agatha, spuse el. La fel gîndeşte şi ea, femeie înţeleaptă!

Începură toţi să rîdă; de data aceasta de spusele lui Ruth.

Erau aproape de Tom Carne. Acesta făcu un pas înainte şi se opri exact în faţa lui Ruth.

– Care din voi e naşul copilului?

Francis se înclină uşor: Uitîndu-te la el din spate, vîntul părea să rîdă de el ridicîndu-i pulpanele hainei.

– Eu sînt.

Tom Carne se uită lung la el.

– Cu ce drept?

– Cum?

– Cu ce drept? Spune-mi, cine ţi-a dat dreptul să-i fii naş?

Francis cîştigase mult la cărţi cu o seară înainte: era mulţumit şi înţelegător.

– Aşa m-au rugat, m-au invitat.

– Invitat? spuse Carne. Da, poate că ai fost invitat. Da' izbăvit eşti?

– Izbăvit?

– Da, izbăvit.

– Izbăvit de ce?

– Izbăvit de păcate, de diavol şi osînda veşnică.

– Încă n-am aflăt.

John Treneglos izbucni în hohote de rîs.

– Uite, vezi, aici greşeşti, domnule, spuse Carne. Cei ce n-au luat în seamă chemareă Domnului Dumnezeu au ascultat chemarea diavolului. Ori una, ori alta. Cale de mijloc nu există. Ori Raiul cu îngerii, ori focul Gheenei şi cazanul cu smoală!

– Avem un predicator printre noi, spuse George Warleggan.

Doamna Carne îl trase de mînecă pe soţul său. Deşi pretindea că-i disprețuieşte pe nobili, în realitate ea nu-i disprețuia cu adevărat şi sincer aşa cum o făcea Tom Carne. Ea îşi dădea seama că în afara cercului lor îngust care se întîlnea la casa de rugăciuni, aceştia erau cei care conduceau în realitate lumea.

– Hai, Tom, hai să plecăm, spuse ea. Lasă-i. Ei trăiesc în valea întunericului şi nimic n-o să-i schimbe.

Ross, care intrase în casă cu Demelza pentru a o îmbărbăta, ieşi iar afară. Vîntul sufla în rafale. Auzi discuţia şi imediat se îndreptă într-acolo.

Tom Carne o împinse la o parte pe doamna Carne.

– Acum patru ani, începu el cu glas răsunător, păcătuiam împotriva Domnului şi-l serveam pe diavol. Trăiam în păcat, în preacurvie şi beţii. Miroseam a pucioasă de la o poştă şi mă îndreptam spre iad. Însă Domnul Dumnezeu mi-a arătat lumina adevărată şi mi-a îndreptat paşii spre mîntuire, glorie şi bucurie. Dar cei care n-au primit binecuvîntarea Domnului şi trăiesc în păcat şi necinste, nu au nici chemarea, nici dreptul de a se înfăţişa Domnului drept îndrumători ai unui copil nevinovat.

– Sper că-ţi dai seama de acuzaţiile care ţi se aduc, Francis, spuse Ruth.

Francis nu acceptă provocarea.

– Pe mine, spuse Francis, mă cam nedumereşte această împărţire netă în oi şi capre, cu toate că ştiu că oameni ca

dumneata o fac. Dar, spune-mi, ce ne deosebeşte? Sîntem oare atît de diferiţi unul de altul, încît dumitale moartea îţi pune pe frunte o cunună de aur, iar pe mine mă aruncă în fundul iadului? Cine îţi dă dreptul să spui că dumneata eşti un păstrător mai bun al credinţei şi un exemplu mai bun pentru un copil decît mine? Îţi pun această întrebare cu toată sinceritatea. Dumneata spui că eşti mîntuit. Dumneata o spui. Dar cum o dovedeşti? Ce mă poate împiedica să spun că eu sînt Marele Vizir şi Păstrător al celor şapte peceţi? Ce mă poate împiedica să strig în gura mare că eu sînt mîntuit, că a mea e împărăţia cerurilor şi ale dumitale chinurile iadului? Eu mă ridic la ceruri şi dumneata cobori în iad!

John Treneglos izbucni într-un hohot homeric de rîs. Carne se uită la el cu o expresie severă pe faţa lui mare, învineţită de furie.

– Lasă-l, îi spuse doamna Carne cu o voce ascuţită. E diavolul curat care te îndeamnă la ceartă zadarnică.

Atraşi ca de un magnet, oaspeţii se strînseră în jurul acestui punct focal zgomotos.

Ross se apropie de ei.

– Se stîrneşte vîntul, spuse el. Doamnele s-ar simţi mai bine dacă ar intra înăuntru. Vrei să o ajuţi pe mătuşa Agatha, Francis? Făcu un gest în direcţia bătrînei care, cu vechiul ei talent de a produce încurcături, plecase de lîngă fereastră şi, clătinîndu-se pe picioare, traversa singură pajiştea fără să o sprijine cineva.

– Nu, spuse Carne, nu vreau să stau sub acelaşi acoperiş cu cei ce au gînduri păcătoase. Îi aruncă lui Ruth o privire ascuţită. Acoperă-ţi pieptul, femeie! Nu ţi-e ruşine, păcătoaso? Multe femei au fost biciuite în public pentru mai puţin.

Se făcu o liniște apăsătoare.

– Cum îți permiți, obraznicule! se răsti Ruth roșie de mînie. Dacă e vorba de bici, tu meriți să fii biciuit. John! Ai auzit ce-a zis?

Soțul ei, care nu avea mintea prea ageră și era pornit să vadă mai ales partea comică a lucrurilor, nu și-a dat seama la început de ce se întîmplă. Își înăbuși rîsul și începu să strige la el:

– Neruşinatule, împuțitule, porc bătrîn ce ești! Îți dai seama cu cine vorbești? Cere scuze imediat doamnei Treneglos că dacă nu, vai de spinarea ta!

Carne scuipă în iarbă.

– Dacă adevărul supără, apoi nu adevărul e de vină. Datoria femeii e să se îmbrace modest și decent, nu să ia ochii bărbaților ca o neruşinată. Dacă ar fi nevastă-mea, jur că...

Ross se repezi să-i despartă și-l apucă pe Treneglos de mînă. Un moment se uită țintă la vecinul său roșu la față și furios.

– Dragul meu John. De ce să vă certați? Cu toate doamnele de față!

– Vezi-ți de treaba ta, Ross! Individul ăsta e insuportabil...

– Să îndrăznească! spuse Carne. De doi ani n-am mai intrat în arenă, dar tot am de gînd să-i arăt vreo două. Dacă Domnul...

– Hai să plecăm, spuse doamna Carne. Hai să plecăm.

– E problema mea, John, spuse Ross, continuînd să-l privească pe Treneglos. Nu uita să sînteți amîndoi oaspeții mei. Nu ți-aș putea permite să-l bați pe socrul meu.

Urmă un moment de tăcere. Toți cei prezenți erau uluiți ca și cum simpla afirmare a adevărului pe care toți îl știau îi șocase și-i potolise.

John încercă să-și smulgă brațul din strînsoarea lui Ross, dar nu reuși. Se înroși mai tare la față.

– E firesc, spuse Ruth, ca Ross să vrea să fie de partea cuiva cu care se înțelege foarte bine acum.

– E firesc, spuse Ross dîndu-i drumul lui John, să doresc să fiu în relații bune cu vecinii mei, dar nu cu prețul unui scandal în casa mea. Doamnelor nu le place să vadă haine sfîșiate și sînge curgînd din nas. Se uită la Ruth și la petele mici, roșii care se vedeau sub fardul gros. Cel puțin unora nu le place.

– E ciudat, Ross, spuse Ruth, cum te-ai schimbat de cînd te-ai căsătorit. Cred că înainte erai mai politicos. Nu știu ce-a putut să te schimbe într-atîta încît să te porți ca un țărănoi.

– Să-și ceară scuze! strigă Treneglos. Omul ăsta mi-a insultat soția! Nu-mi pasă cine e, socru sau altceva! Dacă ar fi de aceeași condiție socială ca mine, l-aș provoca la duel. Cum de suporți atîta nerușinare, Ross? Să fiu al dracului dacă m-aș mulțumi cu...

– Adevăru-i adevăr și gata! se răsti Carne la el. Blestemele și înjurăturile n-ajută la nimic...

– Ține-ți gura, omule! i-o întoarse Ross. O să-ți cerem părerea cînd vom avea nevoie de ea. Tom amuți și Ross se întoarse spre Treneglos. Felul de a te purta, manierele depind de educație, John, cei crescuți după același cod moral vorbesc aceeași limbă. Dă-mi voie să-ți cer eu scuze pentru jignirea adusă ție sau soției tale.

Șovăind puțin, mai calm acum, John se uită la soția sa, apoi mormăi printre dinți:

– Nu prea știu ce să spun, Ross. Ce zici tu e corect. N-aș vrea să mă opun. Dacă Ruth consideră că...

În dezavantaj acum, Ruth spuse:

– Mărturisesc că aș fi preferat să nu se întîmple toate acestea. Dar, desigur, dacă Ross vrea să-și apere rudele...

Noi care ştim cum să ne purtăm ar trebui să fim înţelegători cu cei care nu ştiu cum să se comporte.

Brusc, un ţipăt îi făcu pe toţi să se întoarcă. Mătuşa Agatha, de care uitaseră toţi în timpul altercaţiei, traversa repede pajiştea îndreptîndu-se spre ei, cînd o pală de vînt o ajunse din urmă. Văzură o bătrînă greu de recunoscut, cu cîteva fire de păr cărunt în creştetul capului, în timp ce o bonetă mov şi o perucă se rostogoleau duse de vînt în direcţia pîrîului. Francis şi încă vreo cîţiva alergară să le prindă. După ei, aduse de vînt, se auzea un torent de înjurături din alte vremuri pe care nici unul din ei nu le mai auziseră. Nici chiar Lady Bodrugan n-ar fi întrecut-o.

*

O oră mai tîrziu Ross o găsi pe Demelza zăcînd în pat, disperată, dar fără să verse o lacrimă. Toţi oaspeţii plecaseră, pe jos sau călare, ţinîndu-şi cu mîna pălăriile, fustele şi pulpanele hainelor fluturînd în vînt.

Demelza îi condusese la plecare, cu un zîmbet politicos, dar împietrit pe faţă. Mormăise apoi o scuză şi fugise.

– Te caută Prudie, îi spuse Ross. Nu ştiam unde eşti. Vrea să ştie ce să facă cu mîncărurile rămase.

Ea nu-i răspunse.

– Demelza!

– O, Ross, spuse ea, sînt distrusă.

El se aşeză pe marginea patului.

– Nu merită, draga mea. Linişteşte-te.

– O să ne vorbească toată lumea, în tot ţinutul. Ruth Treneglos şi cu toţi ai ei o să aibă grijă să afle toată lumea.

– N-ai nici un motiv să te necăjeşti. Astea-s fleacuri, vorbe. Dacă n-au nimic mai bun de făcut, lasă-le să pălăvrăgească.

– Sînt atît de mîhnită. Am vrut să le dovedesc că sînt o soție potrivită pentru tine, că știu să mă îmbrac cu haine elegante, să mă port ca o doamnă și să nu te fac de rușine. În schimb se întorc acasă rîzînd pe înfundate. „Ați aflat ce s-a întîmplat cu nevasta căpitanului Poldark, aia care a fost ajutoare de bucătăreasă..." O! aș vrea să mor!

– Ceva ce nu mi-ar plăcea deloc. Prefer o bătaie cu John Treneglos. O mîngîie pe picioare. Ăsta a fost numai primul obstacol, fetițo, prima încercare. Acum mergem mai departe. Numai cineva slab de înger ar putea renunța atît de repede.

– Așa deci, crezi că-s slabă de înger. Demelza își trase piciorul supărată, deși fără motiv. Știa că dintre toți cei de față în după-amiaza aceea Ross se comportase cel mai bine. Dar o nemulțumea calmul cu care privea lucrurile și felul în care se purta acum, văzînd în el condescendență mai curînd decît înțelegere. Pentru prima dată îi displăcea faptul că o numise „fetițo", cuvînt care pentru ea dovedea mai mult condescendență decît dragoste.

Dar de fapt principalul motiv de nemulțumire era Elizabeth. Elizabeth cîștigase. Era atît de frumoasă, atît de grațioasă și de senină. Stătuse la o parte, nu se amestecase în cearta lor. Se mulțumise numai să fie prezentă. Prezența ei era suficientă pentru a arăta diferența dintre ele. Elizabeth reprezenta, prin contrast, tot ceea ce soția lui Ross nu putea fi. Tot timpul cît a stat lîngă ea mîngîind-o pe picior și consolînd-o cu un aer distrat, s-a gîndit desigur la Elizabeth.

– Noua credință a bătrînului, spuse Ross, s-a grefat pe vechile lui obiceiuri. E un om care nu se poate stăpîni.

– Jud e de vină că le-a spus că vor fi două petreceri, strigă Demelza. Îmi vine să-l omor!

– Draga mea, peste o săptămînă totul va fi uitat şi nimănui n-o să-i mai pese. Şi mîine avem alţi oaspeţi? Martin cu toţi ai lui şi Daniel şi Joe şi Betsy Triggs şi Will Nanfan şi încă mulţi. O să petreacă şi o să danseze afară pe pajişte, şi nu uita că vin şi actorii ambulanţi să joace în faţa noastră.

Demelza se întoarse cu faţa în jos.

– Nu mai pot, Ross, spuse ea cu voce pierdută şi înăbuşită, trimite-le vorbă să nu mai vină. Am făcut tot ce-am putut, dar nu-i destul. Poate că e vina mea că încerc să par ceea ce nu pot să fiu. Ei bine acuma s-a terminat. Nu mai pot. Nu mai am curaj.

Capitolul IV

Cu trei zile înainte de botez avusese loc o şedinţă furtunoasă a acţionarilor minei Wheal Leisure la care Ross şi doctorul Choake se certaseră din nou. Ross se pronunţase în favoarea dezvoltării întreprinderii. Choake o numea acţiune riscantă şi era în favoarea consolidării ei. Ross o numea obstrucţie. Discuţia se terminase cu oferta lui Ross să cumpere partea deţinută de Choake la un preţ întreit faţă de cel plătit de acesta. Choake acceptase, foarte demn, şi în dimineaţa de după botez Ross se duse călare la Truro să discute cu bancherul său cum să facă rost de suma necesară.

Harris Pascoe, un bărbat mărunt, fără vîrstă, cu ochelari cu rame de oţel şi bîlbîit pe deasupra, îi demonstră că ipotecînd Nampara putea acoperi costul părţii pe care dorea să o cumpere de la Choake, dar că afacerea nu era deloc rentabilă la acest preţ. Preţul aramei era în scădere, topitoriile nu mai puteau vinde şi metalul zăcea luni de zile pînă să se găsească cumpărători. Ross îl aprecia pe Harris Pascoe şi nu vedea nici un motiv să vină cu o contrapropunere.

Plecînd de la bancher, trecu pe lîngă un tînăr care i se păru cunoscut. Îl salută şi vru să treacă mai departe, dar tînărul îl opri.

– Ce faceți, domnule căpitan? Ați fost foarte amabil că m-ați invitat ieri. Nu cunosc aproape pe nimeni pe aici și am apreciat bunăvoința dumneavoastră.

Dwight Enys o însoțise pe Joan Pascoe la botez. Părea un om cumsecade; pe fața lui se citea hotărîre și curaj în pofida trăsăturilor lui tinerești. Ross nu trecuse prin această fază. Cînd plecase în America nu era decît un tînăr slab și deșirat; se întorsese de acolo un adevărat veteran de război.

– După nume mi se pare că aveți rude pe aici.

– Am veri de-al doilea aici, dar n-aș dori să abuzez de relațiile de familie. Tatăl meu e originar din Penzance, iar eu am studiat medicina la Londra.

– Aveți de gînd să profesați medicina?

– Mi-am luat doctoratul în medicină anul acesta, dar viața la Londra este scumpă. M-am gîndit să mă stabilesc pe aici, un timp cel puțin, să-mi continui studiile și să mă întrețin îngrijind cîțiva pacienți.

– Dacă vă interesează subnutrițiile și bolile specifice minerilor aici găsiți subiecți de studiu.

Enys păru surprins:

– V-a spus cineva?

– Nu mi-a spus nimeni nimic.

– Într-adevăr mă interesează plămînii. Și se pare că locul cel mai potrivit pentru studiu și practică în același timp este în comunitățile de mineri unde tuberculoza este foarte răspîndită.

Tînărul prindea curaj.

– Și, în ce mă privește, frigurile. Sînt multe de întrebat, experimente de făcut... Dar fără îndoială că vă plictisesc, domnule. Cînd încep nu mă mai opresc...

– Medicii pe care-i cunosc, spuse Ross, preferă să vorbească despre succesele lor la vînătoare. Ar trebui să mai dis-

cutăm despre aceste probleme. După cîțiva pași se opri și-l întrebă pe Enys: Unde intenționați să vă stabiliți?

– Acum stau la familia Pascoe, o lună. Voi încerca să găsesc o casă mică pe undeva între Truro și Chacewater. În această regiune nu se mai află alt doctor.

– Știți probabil, spuse Ross, că mă ocup de o mină pe care poate ați văzut-o ieri, de la mine de acasă.

– Am văzut ceva, dar nu știam...

– Postul de medic al minei este vacant acum. Dacă vă interesează vi-l pot oferi. Mina este mică, vreo optzeci de oameni acum, dar ați putea avea un venit de paisprezece șilingi pe săptămînă și ați cîștiga și experiență.

Dwight Enys se înroși la față de plăcere, dar se simți stînjenit în același timp:

– Sper că nu ați crezut că...

– Dacă aș fi crezut nu v-aș fi propus.

– Mi-ar fi de mare ajutor. E genul de muncă pe care o doresc. Dar... distanța ar fi considerabilă.

– Înțeleg că încă nu v-ați hotărît asupra casei. Există posibilități și pe aici.

– Nu e nici un medic bine cunoscut?

– Choake? O, e loc destul și pentru altcineva. Are avere și nu se omoară cu munca. Mai gîndiți-vă și anunțați-mă ce ați hotărît.

– Mulțumesc, domnule. Sînteți foarte bun.

Dacă se pricepe, se gîndi Ross cînd ieși pe stradă, o să văd dacă va putea face ceva pentru Jim cînd va ieși de la închisoare. Choake nu a făcut nimic. Carter era închis de mai bine de un an și de vreme ce supraviețuise, în ciuda plămînului bolnav, exista speranța că va trăi și în următoarele zece luni și va reveni la Jinny și la copii. Ross îl văzuse în ianuarie și îl găsise slab și fără puteri, dar, ținînd seama de viața în închi-

soare, condițiile la Bodmin erau suportabile. Jinny și tatăl ei, Zacky Martin, îl vizitaseră de două ori. Se duseseră pe jos, o zi de drum, și se întorseseră a doua zi; dar douăzeci și șase de mile era prea mult pentru o femeie care încă mai alăpta.

Se gîndi să o ducă el într-o zi.

Era supărat pentru că disputa cu Choake avea să-l lase destul de strîmtorat tocmai acum cînd și-ar fi putut permite mai multe cheltuieli pentru plăcerile vieții, dar și pentru lucruri absolut necesare; avea neapărată nevoie de alt cal. La nașterea Juliei făcuse noi cheltuieli pe care nu avusese cum să le evite și nici nu voia. Era supărat că fusese atît de nesocotit.

Intră în han, la Leul Roșu, care era plin de lume, și se așeză într-un colț mai retras, lîngă ușă. Sosirea lui nu rămase neobservată: după ce chelnerul îi aduse cele comandate, auzi pași discreți lîngă el.

– Căpitanul Poldark, nu? Bună ziua, domnule. Nu vă vedem prea des prin oraș. Ross se uită nu prea binevoitor la cel ce i se adresa. Era Blewett, director și acționar la Wheal Maid, una din minele de aramă din Idless Valley.

– Nu, nu prea am timp decît pentru vizite de afaceri.

– Îmi permiteți să stau la masa dumneavoastră? Negustorii de lînă de aici nu mă interesează. Mulțumesc. Văd că prețul aramei a scăzut iar.

– Am aflat și eu.

– Dacă va continua să scadă o să dăm faliment.

– Nici nu vă închipuiți cît regret eu acest lucru, spuse Ross, deși nu-i plăcea a face cauză comună cu acest om pentru care simțea aversiune din simplu motiv că îi ghicise gîndurile.

– Ajungi să dorești să se întîmple orice numai pentru a opri tendința de scădere a prețului, spuse Blewett punînd paharul pe masă și mișcîndu-se neliniștit.

Ross ridică ochii spre el. Văzu că Blewett era foarte îngrijorat. Avea cearcăne adînci sub ochi și colțurile gurii lăsate în

jos. Îl aştepta curînd închisoarea pentru datornici, iar familia avea să-i moară de foame. Această perspectivă îi dăduse curajul de a se adresa lui Ross care avea reputaţia unui om greu de abordat. Poate că avusese loc o adunare cu ceilalţi acţionari şi simţea că se sufocă dacă nu vorbeşte cu cineva.

– Nu cred că situaţia va rămîne mult timp aşa. Creşte mereu consumul de aramă pentru motoare de tot felul. Cu cît oraşele vor avea nevoie de mai mult metal, cu atît va creşte şi preţul.

– În perspectivă aveţi dreptate, dar din nefericire noi toţi sîntem obligaţi să plătim dobînzi cu scadenţă scurtă. Trebuie să vindem minereul ieftin ca să supravieţuim. Dacă societăţile care achiziţionează minereul de aramă şi topitoriile ar fi conduse de oameni cinstiţi am depăşi mai uşor această perioadă. Dar în momentul de faţă nu avem nici o şansă.

– Nu cred că e în interesul celor care se ocupă cu topitul să menţină preţurile scăzute, spuse Ross.

– Nu preţul pieţei, domnule, dar preţul pe care-l oferă ei. E un cerc vicios, căpitane Poldark, şi noi o ştim, spuse Blewett. Ce şansă avem noi să obţinem un preţ bun cînd societăţile nu se concurează între ele la licitaţii?

Ross încuviinţă şi se uită la oamenii care intrau şi ieşeau din han. Un orb se îndrepta pipăind către bar.

– Sînt două modalităţi de a combate răul.

Blewett se agăţă de această speranţă.

– Ce propuneţi?

– Aş propune ceva ce nu este posibil. Societăţile care achiziţionează metalul nu vor să-şi facă una alteia concurenţă prin licitaţii. Ei bine, dacă şi minele ar fi unite, ar putea refuza să vîndă atîta timp cît societăţile nu vor să plătească mai mult. În definitiv nu pot supravieţui fără noi, noi sîntem cei ce producem.

– Da, da. Înţeleg ce vreţi să spuneţi. Continuaţi!

În același moment un bărbat trecu prin fața ferestrei joase și intră în han. Ross se gîndea la ce spusese și pentru cîteva clipe silueta cunoscută, îndesată și cu mersul ușor legănat, nu-i atrase atenția. Apoi își aduse brusc aminte. Ultima dată îl văzuse acum cîțiva ani plecînd de la Nampara, călare după duelul cu Francis, în timp ce Verity rămăsese în urmă uitîndu-se după el.

Ross lăsă capul în jos privind masa.

Între el și masă – ca și cum s-ar fi uitat la soare – se afla imaginea a ceea ce văzuse: haină albastră de bună calitate, cravată neagră, dantelă la manșetă; îndesat și foarte impresionant – fața era diferită, totuși; riduri mai adînci în jurul gurii, buzele strînse și ochii plini de mîndrie.

Nu s-a uitat nici în dreapta nici în stînga, ci a intrat direct în una din săli.

– Ceea ce ne trebuie, domnule căpitan, e un conducător, spuse Blewett cu înflăcărare. Un om cu greutate, integru, sigur pe sine, și care să acționeze în numele nostru. Un om așa ca dumneavoastră.

– Cum? spuse Ross.

– Sper că-mi veți ierta propunerea. Dar în lumea mineritului este o vorbă: fiecare pentru sine și să-i ia dracu' pe toți ceilalți. Avem nevoie de un conducător care să strîngă toți oamenii la un loc și să-i facă să lupte ca unul. Competiția e bună cînd industria înflorește, dar nu ne-o putem permite în ziua de azi. Societățile care achiziționează arama sînt rapace – nu există alt cuvînt. Pretind reduceri mari de preț pentru pierderi. Dacă am găsi un conducător, domnule căpitan...

Ross asculta cu jumătate de ureche.

– Ce altă propunere aveți? întrebă Blewett.

– Propunere?

– Ați spus că există două modalități de a combate răul, în situația noastră...

– Cealaltă propunere ar fi ca minele să înființeze societatea lor proprie – care să cumpere minereul, să construiască o turnătorie în apropiere, să rafineze și să vîndă produsele proprii.

Blewett începu să bată cu degetele nervos în masă.

– Vreți să spuneți să...

– Să înființăm o societate, o societate a noastră, independentă, și profiturile să revină celor care conduc minele. Acum profitul intră în mîinile unor negustori ca Warleggan, care își bagă nasul în toate afacerile.

Blewett clătină din cap.

– Ar fi nevoie de un capital foarte mare. Aș dori mult să putem...

– Nu mai mare decît pînă acum; ar fi în schimb mult mai multă unitate de acțiune.

– Ar fi minunat, spuse Blewett. Domnule căpitan, aveți – dacă pot spune așa – calitatea de a conduce și de a asigura unitatea. Celelalte societăți ar lupta ca să ne elimine, dar pentru mulți, pe care-i amenință ruina, ar însemna speranță și încurajare.

Disperarea îl făcuse pe Harry Blewett să devină elocvent. Ross îl ascultă pe jumătate sceptic, pe jumătate serios. Propunerile lui însuși deveneau mai clare acum că le făcuse. Dar nu se vedea în rolul de reprezentant al intereselor proprietarilor de mine din Cornwall. Își cunoștea oamenii, spiritul lor de independență, rezistența lor încăpățînată la orice idee nouă și știa ce efort imens ar fi fost necesar ca să întreprindă așa ceva.

Stătură de vorbă un timp la un pahar de coniac. Blewett părea să găsească alinare în discuția lor. Temerile se micșorau cînd le dădea glas. Ross asculta cu o ureche, dar era cu ochii după Andrew Blamey. Era timpul să plece. O convinsese pe

Demelza, deşi adînc rănită, să nu renunţe la a doua petrecere. Blewett îl aduse şi pe William Aukett, directorul unei mine din Ponsanooth Valley, la masa lor. Îi explică şi acestuia despre ce era vorba. Aukett, om practic şi chibzuit, spuse că planul lor ar fi salvat industria, fără îndoială, dar de unde să faci rost de capital decît de la bănci care însă erau în alianţă cu celelalte societăţi.

Ross, dorind să-şi susţină ideea, spuse că mai existau oameni cu influenţă şi prin alte părţi. Dar, fără îndoială că afacerea nu putea fi pusă pe picioare cu cinci, şase sute de lire. Avem nevoie de vreo treizeci de mii de lire înainte de a avea rezultate, cu alternativa de a avea un profit enorm sau de a pierde tot.

Departe de a-l descuraja pe Blewett, spusele lui Ross păreau să-i mărească entuziasmul, dar chiar în clipa în care scosese o foaie de hîrtie pătată, şi voia să ceară toc şi cerneală, o bufnitură puternică zgudui cănile de cositor atîrnate pe pereţii hanului şi murmurul de voci încetă brusc. În tăcerea care se lăsase se auzi zgomotul cuiva care se tîra pe podea în sala alăturată, apoi zgomot de paşi grăbiţi şi o jiletcă roşie zbură afară ca un fulger, în timp ce hangiul intra repede în sală.

– Ăsta nu e un loc pentru ceartă şi scandal, domnule. Avem întotdeauna neplăceri cînd veniţi. Nu mai permit aşa ceva. Am să...

Vocea se stinse. În locul ei se auzi vocea mînioasă a lui Andrew Blamey.

Ieşi, croindu-şi drum printre cei ce se înghesuiseră în uşă. Nu era beat. Ross se întrebă dacă băutura fusese într-adevăr problema lui Blamey. Acesta avea un stăpîn mai puternic: caracterul lui arţăgos.

Francis şi Charles, şi chiar el mai de mult, avuseseră drep-

tate. Să o încredinţezi pe blînda şi generoasa Verity unui astfel de om...

Trebuia să-i spună Demelzei. În felul acesta n-o să-l mai bată la cap.

– Îl cunosc, spuse Aukett. Este căpitanul bricului *Caroline,* care asigură serviciul poştal între Falmouth şi Lisabona. Se poartă foarte aspru cu oamenii de pe vas; se spune că şi-a omorît soţia şi copiii, deşi dacă ar fi aşa nu ştiu cum de nu e la închisoare.

– S-a certat cu soţia lui şi a trîntit-o la pămînt cînd era însărcinată, spuse Ross. Ea a murit. Cei doi copii nu au păţit nimic, după cîte ştiu.

Se uitară lung la el cîteva clipe.

– Se spune că s-a certat cu toată lumea din Falmouth, remarcă Aukett. Cît despre mine, eu îl evit. Are o privire înfricoşătoare.

*

Ross se duse să-şi ia calul pe care îl lăsase la hanul La Cocoşii Bătăioşi. Nu-l mai văzuse pe Blamey dar, în drum, trecu pe lîngă reşedinţa din oraş a familiei Warleggan şi se opri o clipă la vederea trăsurii lui George, care tocmai trăgea în faţa casei. Era un vehicul luxos, făcut din lemn scump lustruit, cu roţi vopsite în verde şi alb, trasă de patru cai suri frumoşi. Călăreţul înaintaş, vizitiul şi lacheul erau îmbrăcaţi în livrele de culoare verde cu alb, mai eleganţi decît cei ai familiilor Boscawen sau de Dunstanwille.

Lacheul coborî repede ca să deschidă uşa. Din trăsură coborî mama lui George, o femeie grasă, de vîrstă mijlocie, înveşmîntată în dantele şi mătăsuri din care abia se mai zărea. Uşa casei se deschise larg şi alţi lachei o întîmpinară. Trăsura luxoasă porni mai departe.

Ross nu era omul căruia să-i placă prea mult luxul şi os-

tentația, chiar dacă și le-ar fi putut permite; dar în ziua aceea contrastul l-a izbit cu toată ironia. Nu atît pentru că Warleggan putea să aibă o trăsură cu patru cai în timp ce el nu-și putea cumpăra nici măcar un al doilea cal de care avea atîta nevoie, dar pentru că toți acești negustori, bancheri și industriași ai căror părinți sau bunici nici nu știau carte, puteau fi atît de prosperi acum în timp de criză, în timp ce pe oameni de ispravă ca Blewett și Aukett – și pe alții ca ei – îi păștea ruina.

Capitolul V

A doua petrecere de botez s-a desfăşurat fără nici un incident. Minerii, fermierii şi soţiile lor nu s-au îndoit nici un moment că vor petrece bine. Oricum era sărbătoare la Sawle şi, dacă n-ar fi fost invitaţi aici, cei mai mulţi ar fi petrecut după-amiaza acolo dansînd sau încercîndu-şi norocul la jocuri, ori îmbătîndu-se în vreo cîrciumă.

În prima jumătate de oră la Nampara s-au simţit cam stînjeniţi aflîndu-se în companie mai aleasă, dar curînd timiditatea le-a dispărut.

Se aflau la o sărbătoare de vară după obiceiurile vechi, fără rafinamente moderne care să-i stînjenească. Demelza, Verity şi Prudie începuseră pregătirile dis-de-dimineaţă. Au făcut plăcinte enorme cu carne de vită aşezată în straturi între foile de aluat, peste care au turnat smîntînă. Au fript patru gîşte şi doisprezece claponi dolofani şi au copt prăjituri mari cît pietrele de moară. Ca băuturi era hidromel, bere de casă, cidru şi vin de Porto. Ross socotise cinci litri de cidru pentru fiecare bărbat şi trei pentru femei, crezînd că va ajunge.

După masă toată lumea a ieşit afară pe pajişte, unde femeile s-au luat la întrecere care fuge mai repede, copiii au dansat în jurul pomilor de armindeni şi s-au jucat de-a baba oarba, iar bărbaţii s-au luat la întrecere în lupta corp la corp. După cîteva

reprize lupta finală s-a dat între cei doi frați Daniel, Mark și Paul. A cîștigat Mark, așa cum era de așteptat. Demelza i-a oferit ca premiu o cravată de un roșu aprins. Apoi, după ce s-a mai așezat mîncarea, au fost poftiți iar înăuntru ca să bea ceai și să mănînce prăjituri cu șofran și turtă dulce.

Evenimentul zilei a fost sosirea trupei de actori ambulanți. Cu o săptămînă înainte Ross văzuse la Redruth un afiș zdrențuit, scris de mînă, fixat cu un cui de o ușă, anunțînd sosirea în oraș a trupei Aaron Otway care urma să dea reprezentații cu piese muzicale faimoase atît vechi cît și moderne.

Îl găsise pe directorul trupei în cea mai mare din cele două rulote sărăcăcioase în care călătoreau și îl angajase să joace o piesă, miercurea următoare, în biblioteca de la Nampara. Au mutat lemnele din bibliotecă într-un colț, au măturat camera și au pus scînduri peste lăzi ca să poată ședea spectatorii. Cîteva perdele legate cu sfoară despărțeau partea din fund a bibliotecii formînd scena.

Au jucat *Elfrida sau Soția Pierdută,* o tragedie de Johnson Hill, și apoi o comedie numită *Abatorul.* Jud Paynter stătea lîngă scenă și curăța mucurile lumînărilor cînd făceau fum.

Pentru oameni simpli, de la țară, reprezentația a avut tot farmecul și strălucirea spectacolelor de pe Drury Lane*. Trupa era formată din șapte actori – un amestec de țigani, cabotini și cîntăreți ambulanți.

Aaron Otway, directorul trupei, un bărbat gras, cu nas ascuțit și un ochi de sticlă, avea talent de saltimbanc; recită prologul cu vocea lui nazală, dar plină de elan; interpretă apoi rolul tatălui schilod, și al asasinului; în ultimul rol purta o pelerină magică, o mască și o perucă mare neagră. Timpul cît a stat în scenă, ca și paharul umplut mereu după terminarea

* Stradă în Londra, vestită în secolul XVII și XVIII prin teatrele sale (n. tr.).

spectacolului, au fost bine folosite. Rolul eroinei au fost jucat de o blondă de patruzeci şi cinci de ani, care avea guşă şi mîini mari, cu degetele încărcate de inele; dar cea mai bună actriţă a trupei era o brunetă, de vreo nouăsprezece ani, cu ochii jucăuşi, şi care interpretă rolul fiicei cu o sfială prefăcută, şi pe cel al femeii de stradă, cu un succes remarcabil.

Ross se gîndea că actriţa ar putea ajunge departe dacă persevera. Însă, probabil că nu va avea nici prilejul nici norocul să răzbească şi va termina ca tîrfă la colţ de stradă sau executată prin spînzurătoare pentru furt.

Cu totul alte gînduri îl frămîntau pe cel de lîngă el. Mark Daniel, tînărul de treizeci de ani, înalt, puternic, cu faţa suptă, nu mai cunoscuse în viaţa lui pe cineva care să se compare cu fata aceasta. I se părea atît de gingaşă, de graţioasă, de sclipitoare; avea un fel al ei de a se ridica în vîrful picioarelor, de a lăsa capul în jos, de a cînta, dulce şi armonios; în ochii ei negri se reflecta lumina pîlpîitoare a lumînărilor. Pentru el nu era nimic fals în modestia ei. Lumina fumegîndă scotea în evidenţă linia pură a obrazului tînăr; costumul ieftin, de culoare ţipătoare, părea exotic şi ireal. Se deosebea de toate celelalte femei ca şi cum s-ar fi tras dintr-o rasă mai pură şi mai fină. Cît au durat piesa şi cîntecele, bărbatul a stat acolo, tăcut, şi nu şi-a dezlipit ochii de la ea cînd era în scenă. Cînd dispărea, se uita în gol fără a părea să vadă decorul.

După terminarea spectacolului, Will Nanfan îşi luă vioara, Nick Vigus flautul şi Pally Rogers cornetul. Băncile au fost date la o parte şi a început dansul. Nu era menuetul graţios dar sobru, ci dansul plin de vigoare al ţăranilor. Au dansat „Cuckolds All Awry"*, „All in a Garden Green"** şi „An

* Încornoratul, vai de el! (n. tr.).

** În grădina verde (n. tr.).

Old Man's a Bedful of Bones"*. Apoi cineva propuse „The Cushion Dance"**. Un tînăr începu să danseze dînd ocol camerei cu o pernă în braţe. Se opri apoi şi fredonă: „Aici mă opresc cu dansul meu", la care cei trei muzicanţi răspunseră în cor: „Vai, domnule, cum de spuneţi asta?" Dansatorul le răspunse fredonînd din nou: „Pentru că Betty Prowse nu vrea să vină să danseze cu mine." Iar muzicanţii îi răspunseră: „Vrea sau nu, tot o să vină." Tînărul puse perna jos în faţa fetei, ea îngenunche şi băiatul o sărută. Apoi au ocolit camera ţinîndu-se de mînă şi cîntînd: Tra la la, tra la la, hai să mai dansăm o dată, dansul ăsta minunat. Urmă apoi fata la rînd.

Totul s-a desfăşurat cu bine pînă cînd s-au pornit şi bătrînii. Zacky Martin pus pe rele o invită pe mătuşa Betsy Triggs. Mătuşa Betsy, hidoasă cum era, dansă cu Zacky, rotindu-se şi umflîndu-şi fustele ca şi cum ar fi avut şaisprezece ani, nu şaizeci şi cinci. Cînd i-a venit rîndul să joace perna, jucă un dans războinic şi se opri numai la capătul celălalt al camerei. Toţi izbucniră în hohote de rîs pentru că acolo nu se afla decît un singur om. „Aici mă opresc cu dansul meu", strigă ea. „Vai, doamnă, cum de spuneţi asta?" strigară toţi în cor.

„Pentru că Jud Paynter nu vrea să vină să danseze cu mine!" spuse mătuşa Betsy. Toată lumea izbucni iar în rîs strigînd în cor:

„Vrea sau nu, tot o să vină!"

Rîzînd şi îmbrîncindu-se, cîţiva bărbaţi se repeziră la Jud care tocmai se pregătea să o şteargă. Cu toată împotrivirea lui, îl forţară să stea în genunchi pe pernă. Mătuşa Betsy îl strînse în braţe şi-l sărută apăsat, atît de apăsat încît se rostogoliră amîndoi pe podea. După multă zarvă se sculară în picioare şi

* Bătrînul e un sac de oase (n. tr.).

** Perniţa (n. tr.).

ocoliră camera, Jud urmînd-o supus, cu o expresie cînd vicleană, cînd răutăcioasă în ochii lui injectați, de buldog. Era rîndul lui acum să aleagă. Chiar dacă Prudie era de față, tot trebuia să aleagă și ea nu putea face nimic, nu era decît un joc.

Cînd i-a dat drumul, Jud tropăi încet împrejurul camerei încercînd să-și amintească ce trebuia să spună. În cele din urmă se opri.

– Aici mă opresc! spuse el.

Toți rîdeau în gura mare, încît de-abia i-au putut răspunde:

– Vai, domnule, cum de spuneți asta?

– Pen' că o vreau pe doamna Nanfan, d-aia spun, răspunse Jud uitîndu-se urît în jur ca și cum ar fi întîmpinat o opoziție.

A doua soție a lui Will Nanfan era una din cele mai frumoase femei din cameră; avea un păr blond împletit, formînd o coroană în jurul capului. Toți se uitară să vadă ce va face, dar ea se strîmbă puțin, rîse și înaintă sfioasă îngenunchind apoi pe pernă. Lui Jud îi surîse perspectiva. Își șterse gura încet cu mîneca hainei și o sărută cu poftă, în timp ce tinerii din cameră începură să murmure dezaprobator.

Jud prelungi sărutul, dar deodată Prudie începu să țipe la el:

– Dă-i drumul, boule. Doar nu vrei s-o înghiți toată!

În rîsetele celorlalți, Jud se ridică repede și se duse înapoi în colțul lui, cît mai departe de Prudie.

După terminarea jocului, începură din nou să danseze. Mark Daniel nu luase parte la joc și dans. Disprețuia întotdeauna astfel de țopăieli considerîndu-le bune numai pentru muieratici. El era un bărbat tăcut, uscat, intransigent, rece și stăpînit, dar observă acum că doi, trei actori care terminaseră masa, intrau și ei în joc. Nu se mai putu stăpîni și riscă și el un dans vioi, dar ușor de executat. Apoi, frecîndu-și bărbia și gîndindu-se că ar fi trebuit să se bărbierească mai bine, continuă cu alt dans. La celălalt capăt al șirului de dansatori văzu fata.

Spunea lumea că o cheamă Keren Smith. Nu-şi mai desprinse ochii de la ea şi dansă ca şi cum n-ar fi văzut pe nimeni altcineva în faţa lui.

Fata îi observase privirile. Nu se uită deloc la el, dar ceva în expresia feţei ei îi spunea că ştie; un zîmbet abia perceptibil pe buzele roşii şi tinere, o uşoară atingere a părului, o mişcare a capului. Apoi observă că le venea rîndul să danseze împreună. Se împiedică şi simţi că-l trec năduşelile. Se apropia momentul; cuplul următor se întorcea la locul său; ieşi din rînd să o întîmpine. O luă de mînă, înconjurară camera dansînd. Ea îl privi drept în ochi. Privirea ei sclipitoare îl ameţi. Se separară, apoi se întoarse fiecare la locul său. Mîinile ei erau reci, dar palmele lui îl furnicau ca şi cum ar fi atins gheaţă sau foc.

După dans se duse la loc în colţul lui. Ceilalţi invitaţi vorbeau şi rîdeau şi nu observaseră nici o schimbare. Se aşeză pe un scaun, îşi şterse fruntea de sudoare şi mîinile bătătorite, care erau de două ori mai mari decît ale ei, încît ar fi putut să i le zdrobească în strînsoare. Se uită la ea pe furiş, sperînd să-i mai întîlnească privirea, dar în zadar. Ştia însă că femeile pot să vadă fără să se uite.

Intră iar în dans, sperînd să se apropie iar de ea, dar asta nu s-a mai întîmplat. Fiul lui Nanfan, Joe, care ar fi trebuit să-şi vadă de treabă, reuşise să i-o ia înainte. El şi un alt bărbat mărunt şi uscat o ţineau de vorbă.

Apoi oaspeţii începură să plece. Mai întîi însă Zacky Martin „învăţatul" şi tatăl lui Jinny, se ridică şi ţinu o mică cuvîntare, spunînd că au petrecut minunat, cu toţii, că au mîncat destul cît să le ajungă pe o săptămînă şi au băut cît să le ajungă două săptămîni şi au dansat cît să le ajungă o lună. Mai spuse că se cuvine să-i mulţumească căpitanului Poldark şi doamnei Poldark şi domnişoarei Verity Poldark pentru generozitatea

lor şi ziua frumoasă pe care au petrecut-o şi că le doreşte viaţă lungă şi belşug lor şi domnişoarei Julia şi să dea Domnul să crească mare şi să fie mîndria tatălui şi mamei ei şi e sigur că aşa va fi, şi asta e tot ce are de spus, dar că le mulţumeşte iar şi le doreşte noapte bună.

Ross le oferi la toţi cîte un pahar plin cu coniac şi melasă. După ce au băut le spuse:

– Urările voastre sînt foarte preţioase pentru mine. Doresc ca Julia să crească mare aici în ţinutul acesta, ca fiică a mea şi prietenă a voastră. Doresc ca să moştenească acest pămînt şi o dată cu el prietenia voastră. Le doresc sănătate şi fericire vouă şi copiilor voştri. Să dea Domnul ca ţinutul nostru să prospere şi împreună să ne bucurăm de timpuri mai bune.

Toţi izbucniră în ovaţii entuziaste.

Soţii Martin rămaseră ca să o ajute pe fiica lor să pună totul în ordine; aşa că soţii Daniel plecară acasă singuri.

În frunte mergea bunica Daniel şi doamna Paul împreună cu fratele mai mare al lui Mark; imediat după ei, ca fregatele după vasele de linie, veneau cei trei copii ai lui Paul. Puţin mai la stînga cele două surori ale lui Mark, Mary şi Ena, îşi şopteau la ureche. În spate, bătrînul Daniel mergea schiopătînd şi mormăind încet, iar Mark, înalt şi tăcut, încheia convoiul.

Era o noapte plăcută de iulie; cerul spre vest era încă luminat, ca şi cum lumina s-ar fi reflectat dintr-o fereastră. Din cînd în cînd un cărăbuş le trecea în zbor pe la urechi şi un liliac flutura din aripi în întuneric.

După ce au trecut pîrîul, nu s-a mai auzit decît bolborositul bunicii Daniel, femeie aprigă şi plină de energie, trecută bine de şaptezeci de ani.

Convoiul, figuri abia vizibile în semiîntuneric, trecu peste culmea dealului şi coborî în direcţia pîlcului de case de la

Mellin. Valea îi înghiți, nu se mai vedeau decît stelele tăcute și marea care sclipea stins în noaptea de vară.

*

Mark Daniel stătea nemișcat în pat și asculta. Casa lor, situată între casele soților Martin și Viguș, nu avea decît două dormitoare. Cel mai mic era ocupat de părinții lui și de cel mai mare dintre cei trei copii ai lui Paul. Celălalt era al lui Paul și al soției sale Beth, care dormeau acolo împreună cu cei doi copii mai mici, în timp ce Mary și Ena dormeau într-un șopron în spatele casei. Mark dormea pe o saltea de paie în bucătărie.

Trecu mult timp pînă au adormit cu toții, dar, în sfîrșit, cînd s-a așternut liniștea, Mark se ridică și se îmbrăcă din nou. Nu-și încălță ghetele pînă nu ieși din casă.

Tăcerea nopții era întreruptă de zgomote slabe, perceptibile acum după liniștea din casă. Porni în direcția Namparei.

Nu știa ce va face, dar nu putea să doarmă; nu-l lăsau gîndurile.

La Nampara încă se vedea lumină. Ardeau lumînări în dosul perdelelor de la dormitorul căpitanului Poldark, la parter licărea o lumină. Dar nu pe acestea le căuta. Mai departe, în vale, lîngă pîrîu se aflau două rulote în care locuiau actorii ambulanți. Se îndreptă spre ele.

Cînd se apropie, văzu că și acolo era lumină, deși fusese ascunsă privirii de tufele de păducel și de castanii sălbatici. Se mișca fără zgomot pentru un om de talia lui și se apropie de rulota mai mare fără să-l simtă cineva.

Nimeni nu dormea. Ardeau lumînările și actorii ședeau în jurul unei mese lungi. Se auzeau vorbe, rîsete și zornăitul banilor. Mark se strecură mai aproape, ferindu-se să nu-l simtă vreun cîine.

Ferestrele rulotei erau destul de sus, dar înalt cum era

putea vedea ce se întîmplă înăuntru. Erau toți acolo: bărbatul gras cu un ochi de sticlă, actrița principală – grasă, rumenă la față și neîngrijită, un bărbat slab și blond, care interpretase rolul eroului, un canonic uscățiv... și fata. Jucau cu niște cărți de joc unsuroase. Fata dădea cărțile și le spunea ceva care îi făcea să rîdă. Era îmbrăcată într-un halat chinezesc și părul ei negru era ciufulit ca și cum și-ar fi trecut degetele prin el; ținea cărțile în mînă, cu coatele sprijinite de masă, cu o expresie de iritare pe fața încruntată. Dar există un moment cînd chiar și o mică imperfecțiune constituie o atracție în plus; într-o oarecare măsură Mark era mulțumit că ei îi lipsea ceva pînă la perfecțiune: stătea acolo, uitîndu-se pe fereastră dînd la o parte cu mîna lui mare o creangă țeapănă de păducel; lumina slabă din fereastră desena umbre ciudate pe fața lui.

Deodată se auzi un hohot de rîs și imediat canonicul începu să strîngă banii de pe masă. Fata era furioasă, aruncă cît colo cărțile și se ridică. Bărbatul blond se uită lacom la ea și o întrebă ceva. Fata dădu din umeri și scuturâ din cap apoi, mlădioasă ca o trestie, se strecură incredibil de iute de partea cealaltă a mesei, se aplecă și îl sărută pe chelie pe actor, șterpelindu-i în același timp doi bănuți de sub mînă.

Acesta observă prea tîrziu ca s-o mai prindă. Fata fugi în pas de dans, rîzînd și arătîndu-și veselă dinții frumoși, și se adăposti în spatele bărbatului blond care îl dădu la o parte pe comediant. Înainte ca Mark să-și dea seama, fugise din rulotă, trîntind ușa și rîzînd triumfătoare. Nu-l observă în întuneric și se îndreptă în fugă spre rulota ei, care se afla la cîțiva metri mai încolo.

Mark se retrase mai mult în întuneric cînd actorul apăru în ușă strigînd și înjurînd. N-o urmări însă pentru că cealaltă actriță ieși în ușă și-l opri.

– Las-o în pace, spuse ea. Nu-ți dai seama că e un copil, Tupper? Nu-i place să piardă la cărți.

– O fi ea copil, dar mi-a furat prețul unui pahar cu gin! Am văzut oameni pedepsiți pentru mai puțin! Cine se crede ea, Regina din Saba, de își dă atîtea aere? Lua-le-ar dracu' pe toate femeile! Te prind eu mîine dimineață! Auzi, Keren? Ți-arăt eu ție!

Drept răspuns auzi o ușă trîntită. Directorul trupei își făcu loc cu coatele pe lîngă femeia cea grasă.

– Ce-i gălăgia asta? Nu uitați că sîntem încă pe pămîntul căpitanului Poldark și, deși ne-a tratat bine, o s-o pățiți dacă nu vă purtați cum trebuie. Lasă fata în pace, Tupper.

Ceilalți intrară în rulotă, mormăind, iar femeia porni în direcția celeilalte rulote.

Mark rămase pe loc, ghemuindu-se în tufișuri. Nu mai avea ce face sau ce vedea, dar trebuia să aștepte pînă se făcea liniște. N-ar fi putut dormi dacă se ducea acasă și trebuia să fie la mina Grambler la șase dimineața.

Văzu lumină în cealaltă rulotă. Se ridică și se îndreptă ocolind spre ea. În acel moment ușa se deschise și cineva ieși afară. Se auzi zdrăngănitul unei găleți și văzu pe cineva apropiindu-se de el. Se ascunse iar printre tufișuri. Era Keren.

Trecu pe lîngă el și merse mai departe fluierînd încet printre dinți o melodie. Zdrăngănitul găleții o însoțea făcînd notă discordantă cu zgomotele mai slabe din dumbravă.

Se îndrepta spre izvor și el se luă după ea. O ajunse din urmă cînd se aplecă să umple găleata. Erau departe de rulotă. O urmări cu privirea și o auzi înjurînd; pîrîul era puțin adînc și nu putea umple găleata.

Mark ieși la lumină.

– Ai nevoie de o cană ca să...

– Lasă-mă în pace... Văzu apoi că nu e actorul și scoase un țipăt.

– Nu vreau să-ți fac rău, spuse Mark, cu voce blîndă și sigură. Sst! O să trezești toată valea.

Se opri imediat şi se uită la el.

– O... dumneata erai...

Mulţumit că-l recunoaşte, se uită la ea admirîndu-i ovalul delicat al feţei. Aici, departe de copaci, era lumină mai multă. Putea vedea luciul buzelor ei umede.

– Ce doreşti?

– Am vrut să te ajut.

Luă găleata şi înaintă în mijlocul pîrîului unde apa era mai adîncă. Umplu găleata şi i-o aduse la picioare.

– Ce cauţi aici la ora asta? îl întrebă ea aspru.

– Mi-a plăcut ce-ai făcut în seara asta. Mi-a plăcut... piesa aia.

– Locuieşti... acolo?

– Nu. Dincolo.

– Unde?

– La Mellin Hollow.

– Cu ce te ocupi?

– Eu? Sînt miner.

Ridică din umeri nemulţumită:

– Nu-i o slujbă plăcută, nu-i aşa?

– Mie... mi-a plăcut piesa.

Se uită la el dintr-o parte, măsurîndu-l din cap pînă în picioare. Observă că era înalt, că avea umeri laţi. Pe faţa lui acum în umbră, nu se citea nimic.

– Dumneata ai cîştigat lupta?

El dădu afirmativ din cap fără să-şi arate mulţumirea:

– Dar dumneata n-ai fost acolo.

– Nu, n-am fost, dar am auzit.

– Piesa aceea, începu el.

– O, piesa! Fata strîmbă din nas. Întoarse capul, trăsăturile feţei se distingeau clar profilate pe cerul mai luminos. Ţi-a plăcut cum am jucat?

– Da.

– Aşa am crezut şi eu, spuse ea calm. Sînt drăguţă, nu?

– Da, răspunse el cu greutate.

– Ai face mai bine să pleci acum, zise ea.

El ezită, frămîntîndu-şi mîinile stingherit.

– Nu vrei să stai să mai vorbeşti cu mine?

Ea rîse încet:

– De ce? Pot să-mi petrec timpul mult mai bine. De fapt, mă surprinde ce-mi spui. E tîrziu, foarte tîrziu.

– Da, spuse el, ştiu.

– Ai face mai bine să pleci înainte de a veni ei să mă caute.

– O să fii la Grambler mîine seară?

– Da, cred că da.

– Am să vin şi eu, spuse el.

Ea se întoarse şi luă găleata.

– O duc eu.

– Cum? Să mă conduci pînă la tabără? Nu se poate.

– Am să te caut mîine.

– Am să te caut şi eu, răspunse fata uitîndu-se la el peste umăr.

– Chiar o să mă cauţi?

– Da... poate. Răspunsul venea mai de departe acum pentru că fata plecase. Pe măsură ce se îndepărta, se auzea zgomotul slab al găleţii.

Mark rămase pe loc un moment, apoi îi strigă:

– Bine, ne-am înţeles!

Se întoarse şi se îndreptă spre casă sub cerul înstelat. Mergea cu paşi mari şi siguri, mai siguri ca oricînd, iar cu mintea lui înceată explora adîncimi încă necunoscute.

Capitolul VI

Cîteva zile mai tîrziu, Demelza lua micul dejun fără să scoată o vorbă. Ross ar fi trebuit să ştie că tăcerea ei la masă era un semn care prevestea ceva. Timp de cîteva zile după catastrofa de la botez fusese supusă şi abătută, dar acum îşi revenise. Deşi avusese intenţia să stea supărată, firea ei optimistă biruise.

– Cînd te-ai gîndit să te duci să-l vezi pe Jim? îl întrebă ea.

– Jim? spuse Ross care se gîndea la societăţile care achiziţionau aramă şi la afacerile lor necinstite.

– Jim Carter. Ai spus că vrei să o iei cu tine pe Jinny data viitoare cînd te vei duce.

– Aşa e. Cred că săptămîna viitoare. Dacă te poţi lipsi de ea şi n-ai nimic împotrivă.

Demelza se uită la el.

– Mi-e egal, spuse ea, înţepată. Lipseşti peste noapte?

– Gurile rele or să trăncănească. Or să spună că am plecat cu servitoarea şi... Se opri.

– Cu *altă* servitoare?

– Da, dacă spui tu aşa. Jinny nu-i urîtă şi celor care bîrfesc nu le pasă de reputaţia mea.

Demelza îşi dădu la o parte o buclă de pe frunte.

– Şi tu ce crezi, Ross?

El schiță un zîmbet.

– Pot să trăncănească pînă li se umflă limba în gură. Au mai făcut-o și altădată.

– Atunci du-te, spuse ea. Nu mă tem de Jinny Carter și nici de niște babe bîrfitoare.

După ce au fixat ziua, trebuia să vorbească cu Verity. Luni dimineață, Ross avînd treabă la mină, Demelza se duse la Trenwith pe jos. Mai fusese acolo numai o dată cînd îi cunoscuse pe verii ei prin alianță. Cînd ajunse în fața conacului elizabetan, construit din piatră de culoarea mierii și cu ferestre cu cercevele, frumos ornamentate, ocoli ca să intre prin spate.

O găsi pe Verity în cămară.

– Sîntem bine sănătoși, îi spuse Demelza. Am venit să te rog să-mi împrumuți un cal, dragă Verity. E secret. Nu vreau să știe Ross. Pleacă joi la Bodmin să-l vadă pe Jim Carter care e la închisoare și o ia pe Jinny Carter cu el, așa că nu am cal să mă pot duce la Truro în lipsa lui Ross.

Privirile li se întîlniră. Demelza, deși respira cam greu, părea complet nevinovată.

– Ți-l împrumut pe Random dacă vrei. E secret și pentru mine?

– Nu, deloc, spuse Demelza. N-aș putea împrumuta calul de la tine, dacă ar fi secret, nu-i așa?

Verity zîmbi:

– Bine, draga mea, nu insist. Dar nu te poți duce la Truro singură. Avem un ponei. Pot să ți-l împrumut pentru Jud.

– Nu știu la ce oră pleacă Ross, joi, așa că vom veni aici să luăm caii dacă nu te deranjează. Poate ne lași să venim prin spate, ca să nu afle Francis și Elizabeth.

– Ce misterioasă ești! Sper că nu iau parte la vreun delict.

– Nu, nu, sigur nu. Este... ceva ce vreau să fac de mult.

– Bine, draga mea.

Verity își netezi cu mîna fusta albastră din rips gros. În dimineața aceea arăta ca o fată bătrînă, urîțică și puțin afectată. Gîndindu-se la enormitatea planului ei, Demelza simți că i se oprește respirația.

*

În timp ce suia dealul călare, în primele ore ale dimineții de joi, în tovărășia lui Jinny Carter, călare și ea pe bătrînul Ramoth care era aproape orb, Ross se uita mulțumit în jurul lui. Terenurile acestea cu pămînt puțin roditor se istoveau repede și trebuia să treacă timp pînă să devină iar roditoare. Dar ogoarele pe care le alesese pentru anul acesta rodeau bine. Erau de toate culorile, de la verdele mazării la cafeniu deschis. O recoltă bună ar compensa stricăciunile produse de furtuna din primăvară.

Cînd Ross nu se mai văzu coborînd dealul, Demelza se întoarse și intră în casă. Avea la dispoziție toată ziua și parte din ziua de mîine, dacă era necesar. Dar din cauza Juliei trebuia să se grăbească. Dacă o hrănea la șapte, la prînz se va sătura cu puțină apă cu zahăr pe care i-o va da Prudie și va putea să mai rabde pînă la cinci.

Zece ore. Avea multe de făcut în acest timp.

– Jud!

– Da?

– Ești gata?

– Cum să fiu? Domnul Ross n-a plecat decît de zece minute.

– N-avem timp de pierdut. Dacă nu mă întorc pînă la cinci, Julia o să plîngă și eu o să fiu încă departe.

– A dracului treabă de la început pînă la sfîrșit, spuse Jud băgînd capul chel pe ușă. Unii ar spune că n-ar trebui să mă bag în așa ceva. Nu-i cuminte, nu-i bine, nu-i drept...

– Nu-i treaba ta să dai din gură toată dimineața, spuse

Prudie venind după el. Dacă ea îți spune să te duci, te duci și gata! Dacă o să fie scandal ea o să tragă ponoasele.

– N-aș fi așa de sigur, spuse Jud. Nu știu. Nu știi niciodată cu femeile! Nu știi ce-or să facă dacă ar păți-o. Bagă de seamă! Al dracului să fiu dacă o să iau vina asupra mea. Plecă bodogănind ca să-și ia o haină mai bună.

Plecară curînd după ora șapte și luară calul și poneiul de la Trenwith House. Demelza se îmbrăcase cu grijă în costumul albastru cel nou de călărie, strîns pe corp, cu croială bărbătească. Partea de sus a costumului, de un albastru mai deschis, îi dădea o notă distinsă. Purta o pălărie în trei colțuri, cu bor mic. O sărută pe Verity și-i mulțumi călduros, ca și cum aceasta ar fi putut compensa minciuna.

Prezența lui Jud îi era de folos, pentru că el cunoștea drumul pînă la Falmouth, o potecă îngustă, pentru catîri, care nu traversa nici un oraș sau sat unde ar fi putut fi recunoscuți.

Nimic nu trecea neobservat în satele acela. Țăranii se opreau din lucru și, cu mîinile în șolduri, se uitau la cuplul nepotrivit, Jud urît și fluierînd călare pe poneiul lățos, ea tînără și arătoasă pe calul sur. Cîte o față iscoditoare apărea din fiecare casă.

Nu aveau ceas la ei, dar cu vreo două ore înainte de amiază zăriră o apă albăstră-argintie și Demelza știu că trebuiau să fie pe aproape.

Rîul se pierdu printre copaci. Coborîră panta abruptă a unui deal făcîndu-și drum de-a lungul urmelor adînci lăsate de roțile carelor și ajunseră în oraș. Dincolo de case se vedea portul, înconjurat de uscat aproape din toate părțile, și catargele vaselor. Începu să-i bată inima. Apăreau riscurile acelei zile. Tot ce-și imaginase singură în tăcerea nopții se ciocnea de realitatea aspră și grea. Propria ei părere despre iubitul lui Verity – un marinar nu prea tînăr, chipeș, cu voce blîndă – și

imaginea creată de Ross prin descrierea celor întîmplate la Truro, toate acestea se cereau confruntate şi puse de acord înainte de a porni mai departe.

După cîteva minute ajunseră într-o piaţă pavată cu pietre de rîu şi apa mării se vedea sclipind ca o tavă de argint printre cîteva case mai mari. Era multă lume pe străzi care nu părea grăbită să le facă loc celor doi călăreţi. Jud îşi croi drum strigînd şi înjurînd. De cealaltă parte a pieţei văzură cheiul pe care se aflau piramide de mărfuri descărcate de pe şlepuri. Demelza privea în jurul ei fascinată. Cîţiva marinari cu coadă, în costume albastre, se uitară la femeia de pe cal. O negresă trecu pe lîngă ea, doi cîini se luptau pe o coajă de pîine. Cineva se aplecă peste o fereastră de la etaj şi aruncă gunoi pe stradă.

– Şi acum ce facem? întrebă Jud, scoţîndu-şi pălăria şi scărpinîndu-se în cap.

– Întreabă pe cineva, asta trebuie să faci.

– N-am pe cine să întreb, spuse Jud, rotindu-şi privirile prin piaţa plină de lume. Trei marinari impozanţi purtînd uniforme cu trese de aur trecură prin faţa Demelzei înainte ca ea să ia vreo hotărîre. Jud îşi supse cei doi dinţi pe care-i mai avea. Demelza îşi făcu drum pe lîngă doi băieţandri care se jucau în şanţ şi opri calul în faţa a patru bărbaţi care şedeau de vorbă pe treptele uneia dintre casele mai mari. Erau negustori prosperi, burtoşi şi purtau perucă.

Ştia că Jud ar fi trebuit să întrebe, dar nu avea încredere în reacţiile lor. În acea clipă Random sări într-o parte şi tropăitul copitelor pe bolovani le atrase atenţia.

– Iertaţi-mi îndrăzneala, spuse Demelza politicoasă, dar aţi putea să-mi arătaţi unde locuieşte căpitanul Andrew Blamey?

Toţi îşi scoaseră pălăriile şi o salutară. Demelzei nu i se mai întîmplase niciodată aşa ceva. O considerau o adevărată doamnă şi asta o făcu să roşească.

Unul dintre ei spuse:

– Iertați-mă, doamnă, dar n-am înțeles numele.

– Căpitanul Andrew Blamey, comandantul vasului poştal pentru Lisabona.

Observă cum se uită unul la altul.

– Locuieşte la marginea oraşului, doamnă. Luați-o pe strada aceasta. Cam la distanță de o jumătate de milă. Dar vă va îndrepta mai bine funcționarul de la poştă dacă-l întrebați. Vă poate spune şi dacă este acasă sau a plecat pe mare.

– E acasă, spuse cineva. Vasul *Carolina* ridică ancora sîmbătă înainte de amiază.

– Vă mulțumesc foarte mult, spuse Demelza. Pe strada aceasta ați spus? Mulțumesc. Bună ziua.

Negustorii o salutară înclinîndu-se; ea îndemnă calul şi plecă. Jud, care ascultase cu gura căscată, o urmă încet mormăind ceva desprea haina care face pe om.

Porniră pe o uliță, cu case sărăcăcioase şi ici colo cîte o casă mai răsărită sau o prăvălie, şi urcară apoi spre dreapta printre copaci şi stufăriş. În port se aflau cîteva zeci de vase, bine adăpostite; nu mai văzuse niciodată aşa ceva; era obişnuită să vadă din cînd în cînd un bric sau un cuter depărtîndu-se de coasta periculoasă din nord. Au fost îndreptați spre o casă mai bună, cu o cameră la etaj deasupra uşii principale, formînd un balcon sprijinit pe pilaştri. Casa era mai impunătoare decît se aştepta.

Descălecă şi îi spuse lui Jud să țină calul. Costumul de călărie era plin de praf, dar nu avea unde să se ducă să-şi aranjeze ținuta.

– Nu voi sta mult, spuse ea. Nu pleca de aici şi nu te îmbăta. Altfel te las aici şi mă duc singură acasă.

– Să mă îmbăt? spuse Jud scărpinîndu-se în cap. Nimeni n-are dreptul să-mi spună aşa ceva. Nu beau o picătură săptă-

mîni întregi. Mi-e gura uscată de nici nu pot scuipa. Şi dumneata spui că beau. Mi-adùc aminte cum te-ai cherchelit cînd ai găsit o sticlă cu rachiu şi...

– Stai aici, spuse Demelza, întorcîndu-i spatele. Nu lipsesc mult.

Sună la uşă. Jud nu era decît umbra celui ce fusese odată. Uită-l! Ai altceva de făcut! Ce-ar spune Ross dacă ar vedea-o acum? Şi Verity. Trădare josnică. Ar fi fost mai bine să nu fi venit. Ar fi dorit...

Uşa se deschise şi bombănelile lui Jud se stinseră.

– Aş dori să-l văd pe căpitanul Blamey, dacă se poate.

– Nu-i acasă, doamnă. A spus că se întoarce înainte de amiază. Vreţi să-l aşteptaţi?

– Da, spuse Demelza, înghiţînd în sec şi intrînd.

Fu poftită într-o cameră plăcută, la etajul întîi. Pereţii erau îmbrăcaţi în panel vopsit crem. Pe birou, printre hîrtii, se afla o corabie în miniatură.

– Ce nume să anunţ? întrebă bătrîna.

În ultima clipă Demelza se abţinu.

– Prefer să i-l spun eu. Spune-i că... e... cineva...

– Bine, doamnă.

Uşa se închise. Inima începu să-i bată tare în piept. Ascultă zgomotul paşilor femeii care se depărta. Documentele de pe birou îi trezeau curiozitatea, dar îi era frică să se ducă să se uite şi încă avea dificultăţi la citit.

Lîngă fereastră observă o miniatură. Nu era Verity. Poate prima lui soţie pe care o trîntise la pămînt şi murise? Siluetele a doi copii, înrămate. Uitase copiii. Un tablou cu alt vas care părea să fie un vas de război. De aici putea să se uite afară, să vadă uliţa.

Se apropie mai mult de fereastră. Zări chelia lucioasă a lui Jud. O femeie vindea portocale. Jud o înjura. Acum îl înjura şi ea. Jud părea scandalizat că putea cineva să se întreacă

cu el în înjurături. Se gîndi ce să spună... „Căpitane Blamey, am venit să... să discutăm... despre Verity." Nu, mai întîi trebuia să vadă dacă s-a recăsătorit. Va începe aşa: „Domnule căpitan, v-aţi recăsătorit?" Şi totuşi, nu putea spune asta. Ce spera să facă? Ross o prevenise: „Lasă lucrurile aşa cum sînt. E primejdios să te amesteci în viaţa altora." Şi ea asta făcea, în ciuda sfaturilor lui.

Pe birou se afla o hartă. Pe ea erau trasate linii cu cerneală roşie. Voi să se ducă să vadă, cînd alt zgomot pe stradă îi atrase atenţia.

Sub un copac, la vreo sută de iarzi se afla un grup de marinari. Nişte scandalagii, bărbaţi zdrenţăroşi, cu părul pieptănat cu coadă. În mijlocul lor era un bărbat cu tricorn pe cap, care le vorbea supărat. Marinarii se îmbulzeau în jurul lui, gesticulînd furioşi. O clipă i se păru că bărbatul dispare printre ei. Apoi văzu iar pălăria. Oamenii se dădură la o parte să-l lase să treacă, dar cîţiva strigau încă şi-i arătau pumnii. Grupul se refăcu după el şi oamenii continuară să se uite cum se depărta. Unul luă o piatră, dar altul îl apucă de mînă şi-l împiedică să o arunce. Omul cu pălăria în trei colţuri îşi continuă drumul fără să se uite înapoi.

Cînd se apropie de casă, Demelza simţi că i se strînge stomacul. Ştia din instinct că acela era omul pentru care plănuise totul şi venise douăzeci de mile călare ca să-l vadă. Dar cu toate avertismentele lui Ross, nu-şi închipuise că va fi aşa. Oare nu făcea nimic altceva decît să se certe cu oamenii? Ăsta era omul pe care îl pierduse Verity şi din cauza căruia se ofilise înainte de vreme? Dintr-o străfulgerare, Demelza văzu şi celălalt aspect al situaţiei de care nu-şi dăduse seama pînă acum: se putea ca Francis şi bătrînul Charles şi Ross să aibă dreptate şi Verity să greşească, nu ei.

Cuprinsă de panică, se uită la uşă să vadă ce şanse avea

să scape, dar uşa de la intrare se trînti şi îşi dădu seama că e prea tîrziu. Nu mai putea da înapoi.

Stătu ţeapănă lîngă fereastră şi ascultă vocile de jos din hol. Apoi auzi pe cineva urcînd scările.

Blamey intră, cu o expresie rigidă pe faţă, rezultat al certei cu marinarii. Primul gînd care-i trecu prin minte, văzîndu-l, a fost că e bătrîn. Îşi scosese pălăria; nu purta perucă, părul lui era cărunt la tîmple şi spicat cu alb. Părea să aibă peste patruzeci de ani. Avea ochi albaştri, încruntaţi, şi riduri în jurul lor de pe urma privitului mult în soare. Erau ochii unui om care părea că nu s-ar fi dat înapoi în faţa unui obstacol.

Traversă camera, puse pălăria pe masă şi se uită drept la Demelza.

– Mă numesc Blamey, doamnă, spuse el cu voce clară şi aspră. Cu ce vă pot fi de folos?

Demelza uitase tot ce pregătise să-i spună. Era impresionată de purtarea lui şi de autoritatea pe care o degaja.

Îşi umezi buzele şi spuse:

– Mă numesc Poldark.

La auzul numelui, un fel de cheie interioară păru să zăvorască orice manifestare de surpriză sau alt sentiment la acest om atît de dur.

Se înclină uşor:

– N-am avut cinstea să vă cunosc.

– Nu, domnule, spuse Demelza. Nu. Îl cunoaşteţi pe soţul meu, căpitanul Ross Poldark.

Faţa lui pătrată, cu trăsături proeminente, bătută de vînturi şi furtuni, agresivă, dar neînvinsă, amintea de o corabie.

– Acum cîţiva ani am avut ocazia să-l cunosc.

Ea nu mai putu rosti nici un cuvînt. Cu mîna pipăi scaunul şi se aşeză.

– Am venit călare, douăzeci de mile, ca să vă văd.

– Mă simt onorat.

– Ross nu ştie că am venit. Nimeni nu ştie.

Privirea lui hotărîtă alunecă de pe faţa ei pe îmbrăcămintea prăfuită.

– Pot să vă ofer ceva de băut?

– Nu... Nu... Trebuie să plec imediat. Greşisе, pentru că un ceai, sau orice altceva i-ar fi dat timp să se liniştească.

Urmă o pauză încordată. Afară, sub fereastră, se auzi iar cearta cu femeia care vindea portocale.

– Servitorul dumneavoastră era la uşă?

– Da.

– Cred că l-am recunoscut. Ar fi trebuit să-mi închipui.

Tonul vocii nu lăsa nici o îndoială despre ce simţea.

Ea mai încercă o dată:

– Eu... poate că n-ar fi trebuit să vin, dar 'am simţit că trebuie. Doream să vă văd.

– De ce?

– E în legătură cu Verity.

O clipă numai, el păru încurcat.

– Numele acela nu mai trebuie rostit. Apoi se uită brusc la ceas: Vă dau trei minute. Ceva în privirea lui stinse orice speranţă.

– Am făcut rău că am venit, spuse ea, cred că nu mai e nimic de spus. Am făcut o greşeală. Asta e tot.

– Ei bine, spuneţi! Ce greşeală aţi făcut? Dacă tot sînteţi aici, ar fi mai bine să spuneţi.

– Nimic. Nu ajută la nimic pentru unul ca dumneata.

Se uită la ea furios:

– Vă cer să-mi spuneţi!

Demelza se uită iar la el.

– E în legătură cu Verity. Ross s-a căsătorit cu mine anul trecut. Pînă atunci nu ştiam nimic despre Verity. Ea nu mi-a spus nimic. L-am convins pe Ross să-mi spună. Despre dum-

neata, vreau să spun. Mi-e dragă Verity. Aş da orice s-o văd fericită. Dar nu e fericită. N-o să-şi revină niciodată. Nu poate. Ross a spus că e primejdios să mă amestec. A spus să las lucrurile cum sînt. Dar n-am putut, pînă nu veneam să vă văd. Am crezut că Verity are dreptate, şi că ceilalţi greşesc. Înainte de a renunţa, trebuia să mă asigur că ei au dreptate. Vocea ei părea că răsună într-un spaţiu gol, arid. Îl întrebă: V-aţi recăsătorit?

– Nu.

– Am plănuit totul pe ascuns. Ross s-a dus la Bodmin. Am împrumutat caii şi am venit cu Jud. Trebuie să mă întorc acasă. Am un copil mic.

Se ridică şi se îndreptă încet spre uşă.

Cînd trecu pe lîngă el, o apucă de braţ.

– Verity e bolnavă?

– Nu, răspunse Demelza supărată. Suferă, dar nu e bolnavă. Arată cu zece ani mai bătrînă decît vîrsta ei.

În ochii lui se citea o durere aprigă.

– Nu cunoaşteţi toată povestea? Nu se poate să nu vă fi spus tot ce s-a întîmplat.

– Da, despre prima dumitale soţie. Dar dacă aş fi Verity...

– Nu sînteţi Verity. Cum puteţi şti ce simte ea?

– Nu pot, dar eu...

– Nu mi-a trimis nici o vorbă...

– Nici dumneata nu i-ai trimis.

– A spus vreodată ceva?

– Nu.

– Atunci, ce rost are... încercarea asta din partea dumneavoastră.. acest amestec...

– Ştiu, spuse Demelza, cu ochii în lacrimi. Ştiu acum. Am vrut s-o ajut pe Verity, dar mai bine n-aş fi încercat. Vezi dumneata, eu nu înţeleg. Dacă oameni ca noi se iubesc, e

destul să fie împreună, băutura nu contează. Dacă tatăl se opune, acesta e un motiv serios, dar tatăl a murit şi Verity e prea mîndră să facă primul pas. Şi dumneata... dumneata... Am crezut că eşti altfel. Am crezut...

– Şi ce-aţi fi crezut? Că am să stau tot timpul să bocesc? Fără îndoială că familia dumitale mă socoteşte de mult un ratat, un beţiv care-şi petrece timpul prin cîrciumi şi se întoarce acasă pe două cărări. Fără îndoială că domnişoara Verity e de mult de aceeaşi părere cu fratele ei, că Blamey să-şi vadă de ale lui. De ce...

– Cum îndrăzneşti să spui aşa ceva despre Verity! exclamă Demelza înfruntîndu-l. Cum îndrăzneşti! Şi cînd te gîndeşti că m-am străduit atîta ca să aud aşa ceva! Am urzit şi-am plănuit, am mințit, am împrumutat caii şi cîte şi mai cîte! Să spui aşa ceva despre Verity care suferă tînjind după dumneata! Doamne! Lasă-mă să plec de aici!

El îi bară drumul:

– Aşteptaţi!

Dar epoleţii şi tresele aurite n-o mai impresionau.

– Ce s-aştept? Alte insulte? Lasă-mă să trec sau îl strig pe Jud.

O apucă din nou de braţ.

– Nu pe dumneata te condamn. Recunosc bunele dumitale intenţii...

Demelza tremura toată, dar se stăpîni. El se opri un moment cercetînd-o atent cu privirea ca şi cum ar fi încercat să afle tot ce ar mai fi avut de spus. Mînia lui se stinsese. Vorbi iar:

– A trecut mult de atunci, m-am maturizat, m-am schimbat. S-a dus tot... am uitat... dar a rămas amărăciunea. Au fost momente cînd am protestat, am blestemat, dacă ai fi văzut, dacă ai fi ştiut, ai fi înţeles. Cînd răscoleşti lucruri vechi care

ar trebui uitate nu se poate să nu răscolești și noroiul care s-a depus pe ele.

– Dă-mi drumul! spuse ea.

El făcu o mișcare bruscă, îi dădu drumul și se depărtă.

Demelza se îndreptă spre ușă și puse mîna pe clanță. Se întoarse să-l privească. Blamey se uită în direcția portului. Ea ezită o clipă. Se auzi o bătaie în ușă. Nici unul nu răspunse. Demelza se dădu la o parte. Clanța se răsuci. Era femeia care îngrijea de casă.

– Iertați-mă: Ați dorit ceva, domnule?

– Nu, spuse Blamey.

– Masa este gata.

Blamey se întoarse și se uită la Demelza.

– Vreți să stați să luați masa cu mine, doamnă?

– Nu, spuse Demelza. Mulțumesc. Mă întorc acasă.

– Atunci, condu-o pe doamna Poldark.

Femeia făcu o reverență:

– Da, domnule. Desigur!

O conduse pe Demelza pînă la ușă, vorbind tot timpul. Îi spuse să fie atentă la scări pentru că era cam întuneric, perdelele erau trase ca să nu se decoloreze; ferestrele erau orientate spre sud. Mai spuse că afară e cald; că se putea să plouă și să tune. Vorbind mereu, deschise ușa și îi ură drum bun.

Afară, pe stradă, Jud ședea clipind din ochi, pe un zid de piatră lîngă ponei. Mînca o portocală pe care o șterpelise de pe taraba femeii.

– Gata, doamnă? spuse el. Ați terminat repede. Ei, e bine cînd totul se termină cu bine.

Demelza nu răspunse. Căpitanul Blamey o privea de sus de la fereastră.

Capitolul VII

Julia avea gaze şi era foarte agitată, pe Demelza o durea fundul şi era foarte descurajată. Erau amîndouă prost dispuse. Jud duse animalele înapoi la Trenwith, în timp ce Prudie bombănea pregătind masa de seară.

Julia, hrănită şi schimbată, dormea un somn agitat, în timp ce Demelza, singură în camera de zi, înghiţea mîncarea cu noduri, furioasă la gîndul că suferise un eşec şi ştiind că eşecul era definitiv. Ross avusese dreptate. Chiar şi Francis avusese dreptate. Verity n-ar fi putut avea niciodată o căsnicie fericită. Şi totuşi... Ei, să lăsăm asta...

Reflecţiile ei fură întrerupte de Prudie, un fel de canibal-femeie, gras şi umflat. Stătea acolo, lîngă friptura de vacă, încercînd să-i atragă atenţia cu mormăitul ei enervant, pînă cînd reuşi.

– Ce e? întrebă Demelza.

Prudie se uită la ea observînd că vorbise degeaba.

– Nu eşti în apele tale?

– Nu, Prudie, dar sînt obosită şi amărîtă. Şi mă doare atît de tare că de-abia pot sta jos. Nu ştiu ce-i cu mine, dar de cîte ori ating un os îmi vine să ţip.

– Nu-i de mirare, fato. Am spus eu că, înşeuaţi sau nu,

caii nu-s buni de călărit, nici pentru bărbați, nici pentru femei. E mai bine să-i înhami la căruță. Da' și atunci tot boii sînt mai buni, de două ori mai liniștiți. Am călărit numai o dată în viața mea cînd m-a adus Jud de la Bedruthan, acum vreo șaisprezece ani. A fost un drum obositor, cînd la deal, cînd la vale. Nu ne-am oprit deloc să ne odihnim oasele. În noaptea aia m-am uns cu unsoare de osii, dacă nu mă ungeam mi-ar fi crăpat pielea. Uite ce-am să fac: cînd te dezbraci, am să te frec cu niște balsam cumpărat de la tîrgul din Marasanvose. Ce zici?

– O să-mi treacă, spuse Demelza. La noapte am să dorm pe burtă.

– Bine, fă cum vrei. Am venit să-ți spun că Mark Daniel e afară la ușă. Vrea să vorbească cu tine.

Demelza se ridică, strîmbîndu-se de durere.

– Mark Daniel? Ce vrea cu mine?

– Nimic. A venit întîi azi la prînz. I-am spus că nu sînteți acasă, că el se întoarce mîine seară și ea se întoarce după masă. A plecat și a spus că o să se întoarcă și a mai întrebat cînd se întoarce doamna Poldark. I-am spus că diseară la cină și a plecat tîrîndu-și picioarele alea lungi.

– A întrebat de mine și astă-seară?

– Da, și i-am spus că mănînci și că nu trebuie să te necăjească unul ca el. Dumnezeu știe cîtă bătaie de cap avem cu toți oamenii de pe aici care vin numai ca să se afle în treabă.

– Trebuie să fie ceva serios, spuse Demelza căscînd. Își netezi părul și își aranjă rochia. Pofteşte-l înăuntru.

Se simțea singură în seara asta. Data trecută cînd Ross se dusese la Bodmin, Verity îi ținuse de urît.

Mark intră cu pălăria în mînă. În odaia cu tavan nu prea înalt părea enorm.

– Voiai să vorbești cu Ross, Mark? întrebă ea. Nu e acasă.

Va dormi la Bodmin. E ceva important sau poți aștepta pînă mîine?

Arăta mai tînăr în lumina înserării și fără pălărie, stînd cu capul aplecat de teamă să nu se lovească de grinzile tavanului.

– Aș vrea să pot explica mai bine, doamnă Poldark. Ar fi trebuit să vin să vorbesc ieri cu căpitanul Ross, dar încă nu mă hotărîsem și nu voiam să vînd pielea ursului din pădure. Da' acuma trebuie să mă grăbesc, pentru că...

Demelza se ridică, atentă să nu se strîmbe de durere, și se duse la fereastră. Mai era o oră pînă să se întunece, dar soarele începea să coboare după deal, la apus, și umbra se îndesea printre copaci. Știa că Mark era prieten bun cu Ross, ca și Zacky Martin, și o neliniștea venirea lui.

Mark se uită la ea, așteptînd să vorbească.

– De ce nu stai jos, Mark, să-mi spui ce te preocupă?

Văzu că el stă tot în picioare.

– Ei, ce este?

Fața lui lungă se contractă.

– Doamnă Poldark, mă gîndesc să mă însor.

Ea zîmbi ușurată.

– Mă bucur, Mark. Dar nu trebuie să-ți faci griji pentru asta. Cum el nu răspunse, ea continuă: Cu cine vrei să te însori?

– Cu Keren Smith, spuse el.

– Keren Smith?

– Fata care a venit cu actorii ambulanți, doamnă. Cea brunetă, aia cu... cu păr lung și pielea netedă.

Demelza își aminti.

– Oh, spuse ea, știu. Nu dorea să pară dezamăgită. Dar ea ce spune? N-au plecat încă?

Nu plecaseră încă... Stînd lîngă ușă, întunecat la față, dar liniștit, Mark îi spuse povestea lui. Și putea ghici multe din ce nu spunea. În fiecare seară, de la prima lor întîlnire, îi urmase

peste tot pe actori, urmărind-o pe Keren, întîlnindu-se cu ea după terminarea spectacolelor, încercînd să o convingă de sinceritatea dragostei lui. La început rîsese de el, dar statura lui înaltă şi banii pe care îi oferea o atrăseseră pînă la urmă. Aproape în joacă îi acceptase avansurile şi apoi îşi dăduse brusc seama că ceea ce îi oferea era preţios. Nu avusese niciodată un cămin sau un pretendent ca el.

Cu o seară înainte, Mark se întîlnise cu Keren la Ladock. Duminică se vor afla la St. Dennis, la marginea ţinutului mlăştinos. Promisese să se căsătorească cu el cu o singură condiţie. Trebuia să găsească o locuinţă; nu voia să locuiască în casa tatălui lui Mark, nici măcar o zi; era prea aglomerată. Să găsească ceva numai pentru ea, înainte de duminică, şi atunci o să fugă cu el. Dar dacă trupa trecea de St. Dennis, nu va mai avea curajul să se întoarcă din drum. De acolo începea drumul lung, pînă la Bodmin şi nici dacă Mark ar fi adus un ponei de la mină pentru ea n-ar fi îndrăznit să treacă prin mlaştini a doua oară. Ori fugeau împreună de la St. Dennis, ori deloc. El trebuia să decidă.

– Şi ce-ai de gînd să faci, Mark? întrebă Demelza.

Familia Cobbledick se mutase în casa cea veche a lui Clemmow, aşa că nu era nimic liber. Mark se gîndea să-şi construiască o casă pînă duminică. Prietenii lui se oferiseră să-l ajute. Găsiseră un loc, o bucată de pămînt necultivat aproape de Treneglos, dar tot pe moşia lui Poldark. Dar cum căpitanul Poldark era plecat...

Era ciudat cum înflorise dragostea în omul acesta dur, tăcut, numai piele şi os; şi mai ciudat era să vezi că asemenea fiinţă, o ...femeiuşcă drăguţă şi capricioasă trezise astfel de sentimente în el.

– Ce vrei să fac eu? îl întrebă Demelza.

Îi spuse: avea nevoie de permisiune ca să clădească. Se gîndea să închirieze bucata de pămînt. Dar dacă aştepta pînă a doua zi, însemna să piardă timp.

– Nu e şi aşa prea tîrziu? întrebă ea. Nu poţi construi o casă pînă duminică.

– Cred că putem, spuse el. Este humă la îndemînă şi, gîndindu-mă eu că va trebui să o fac, am mai strîns cîte ceva noaptea. Ned Bottrell de la Sawle are stuf pentru acoperiş. O să reuşim, măcar patru pereţi şi un acoperiş.

Demelzei îi sta pe limbă să spună că o femeie care pune astfel de condiţii ar trebui să fie lăsată acolo unde îi e locul, dar văzu din privirea lui Mark că n-ar fi cazul să spună aşa ceva.

– Ce loc ţi-ar trebui, Mark?

– Peste deal, dincolo de Mellin. E acolo o bucată de pămînt cu lăstărie şi grozamă şi nişte steril dintr-o mină veche. Este lîngă pîrîul care a secat de mult.

– Îl ştiu... Se gîndi ce putea face. Nu ştiu, nu e în puterea mea să ţi-l dau. Trebuie să te gîndeşti singur ce ai de făcut.

„Sîntem prieteni vechi. Nu mi-ar da căpitanul Poldark bucata asta de pămînt să-mi construiesc o casă pe ea?"

Mark Daniel se uită la ea o clipă, apoi dădu încet din cap.

– Nu eu trebuie să hotărăsc, doamnă Poldark. Ca să spun aşa, prieteni sîntem de cînd ne ştim; am crescut împreună. Am navigat împreună şi am făcut contrabandă cu rom şi gin, am pescuit împreună la Hendrawna Beach, ne-am luat la întrecere în luptă. Dar locul lui e aici sus, iar al meu e acolo jos; nu pot să iau ceva ce nu-i al meu fără permisiune, cum nici el n-ar lua ce e al meu.

Umbra cuprinsese toată grădina. Cerul luminat părea să nu aibă nici o legătură cu amurgul care se lăsa peste vale. Pămîntul se cufundase în abisul nopţii, în timp ce lumina zilei strălucea încă puternic în slăvi. Un sturz prinsese un melc;

afară nu se auzea decît zgomotul ritmic pe care-l făcea pasărea lovind melcul de o piatră.

– Dacă nu puteți, spuse Mark, atunci trebuie să caut în altă parte.

Demelza știa ce șanse ar fi avut. Se uită la el; văzu numai ochii și umerii obrajilor formînd un fel de paranteză puternică. Luă amnarul și iasca. Prima lumînare pe care o aprinse îi lumină puternic fața, părul, mîinile.

– Ia un pogon pornind de la patul izvorului secat, Mark, spuse ea. Mai mult nu pot să-ți spun. Cum ai să plătești nu știu, nu mă pricep la cifre. O să te înțelegi cu Ross. Dar îți promit că nu te va da nimeni afară.

Mark tăcu, în timp ce Demelza aprindea încă două lumînări. Îl auzi mișcîndu-se încet.

– Nu știu cum să vă mulțumesc, doamnă, spuse el deodată, dar dacă aveți nevoie de mine anunțați-mă.

Demelza se uită la el și surîse.

– Știu, Mark, știu.

Mark plecă și ea rămase singură în camera luminată de flacăra lumînărilor.

Capitolul VIII

Odată cu întunericul, ceața începu să se tîrască pe pămînt şi luna se ridică asemănătoare cu un cap chel de indian privind de peste deal. În vale, la Mellin, şi dincolo în adîncitura stearpă de la Reath, se vedeau un şir de siluete negre, mişcîndu-se, active ca furnicile, la lumina unei lanterne, înainte şi înapoi, urcînd şi coborînd ridicătura mlăştinoasă dincolo de casa lui Joe Triggs, pe poteca cu pietriş şi pămînt bătătorit care se îndrepta spre răsărit.

Construiau casa.

Erau nouă la număr cei care-l ajutau: Paul, fratele lui şi Ena Daniel, Zacky Martin şi cei doi fii mai mari ai lui , Ned Bottrell, un văr de la Sawle, Jack Cobbledick şi Will Nanfan.

Mai întîi era nevoie să marcheze locul; trebuia să fie orizontal ca să poată susţine cei patru pereţi. Găsiră locul potrivit, cam la treizeci de metri de Reath Ditch, şi dădură la o parte pietrele. Apoi, marcară în linii mari un dreptunghi şi începură să construiască. Pereţii urmau să fie făcuţi din argilă, amestecată bine şi întărită cu paie şi pietriş. Cînd Ross tăiase o vită pentru botez, Zacky îl ajutase, şi primise în schimb un sac plin cu părul curăţat de pe piele. Îl amestecară acum cu argila, pietrele şi paiele. Patru bolovani mari au format colţurile casei, legate între ele prin jgheaburi de lemn de şaizeci de centimetri lăţime şi şaizeci înălţime, umplute cu amestecul de humă,

pietriş şi paie, bătătorit bine şi lăsat să se întărească. La ora unsprezece, cei trei tineri care lucrau în schimbul de dimineaţă s-au dus acasă să se odihnească şi la miezul nopţii Cobbledick se duse şi el să se culce. Zacky Martin şi Will Nanfan au stat pînă la trei, Paul Daniel pînă la cinci, cînd s-a dus acasă să mănînce pîine de secară şi cartofi înainte de a pleca la lucru în mină. Ned Bottrell, care avea şteampul lui pentru cositor, a plecat la opt. Mark a continuat lucrul pînă a venit Beth Daniel cu o farfurie plină cu supă şi o sardea pe o felie groasă de pîine. Lucrase fără întrerupere paisprezece ore şi acum se opri ca să mănînce şi să privească rezultatul. Fundaţia era gata şi începuse să ridice pereţii. Suprafaţa casei era ceva mai mare decît intenţionase el, dar era mai bine aşa; va avea timp să facă pereţii interiori cînd va veni Ea. Avea un singur gînd, o obsesie: să o aducă în casa ei.

Dis-de-dimineaţă veniseră copiii mai mici să se uite înainte de a porni la cîmp; apoi apăruseră trei sau patru femei care au stat o oră să dea o mînă de ajutor, să stea de vorbă sau numai să se uite, în drum spre cîmp. Toată lumea ţinea cu el, şi nimeni nu se îndoia că va termina casa pînă duminică. Poate că nu erau de acord cu căsătoria lui cu o străină, dar cum Mark Daniel se bucura de multă simpatie, oamenii erau dispuşi să renunţe la prejudecăţile lor.

La şapte seara, Zacky Martin, Will Nanfan şi Paul Daniel s-au întors după cîteva ore de somn şi ceva mai tîrziu au venit şi Ned Bottrell şi Jack Cobbledick. La zece, în lumina slabă a lunii văzură apărînd silueta înaltă a lui Ross. Mark coborî de pe scară şi se duse să-l întîmpine. Pe măsură ce se apropiau unul de altul asemănarea dintre ei devenea din ce în ce mai evidentă. Erau de aceeaşi vîrstă, amîndoi mai curînd ciolănoşi, bruneţi, cu picioare lungi şi cu o înfăţişare neîmblînzită. Dar, priviţi de aproape, diferenţa era mai vizibilă decît asemănarea.

Daniel, cu pielea lui închisă la culoare, pămîntie din cauza muncii în subteran, era mai țeapăn, avea fălci mai late și fruntea mai îngustă, părul drept, tuns scurt și negru fără reflexe arămii. Păreau rude mai de departe, ramură laterală dintr-un trunchi comun.

– Așa deci, Mark, spuse Ross apropiindu-se, asta e casa ta?

– Da, domnule căpitan. Mark se întoarse să se uite la cei patru pereți ridicați acum pînă aproape de acoperiș și la spărturile lăsate pentru ferestre. Așa arată cît am ridicat din ea.

– Ce lemn ai pentru podele?

– E lemn destul de la epave. Mai sînt și stîlpi de susținere de la mină. Scîndurile pentru podea trebuie să mai aștepte.

– Mai faci o cameră, sus?

– Da. Cred că pot să o construiesc sub acoperiș; n-ar mai fi nevoie să ridic alte ziduri pentru că nu mai am paie și nici timp nu mai am.

– Ferestre și ușă ai?

– Tata îmi împrumută ușa lui pînă o să fac eu alta. Ne face și niște obloane pentru ferestre. Cu reumatismele lui nu poate să facă mai mult.

– Sper că nu faci o greșeală, Mark, alegînd-o pe fata asta. Crezi că o să se obișnuiască cu viața de aici după ce a cutreierat toată țara?

– N-a avut niciodată un cămin al ei. E un motiv în plus ca să vrea să aibă unul acum.

– Cînd te căsătorești?

– Luni, dacă totul o să meargă bine.

– Dar o să meargă?

– Da, cred că da. Acum două săptămîni mi-a promis că se mărită cu mine și l-am rugat pe preot să facă strigările. Apoi n-a mai vrut. Duminica asta va fi a treia oară. O să o duc luni la pastorul Odgers.

În vocea lui se simțea umbra unei lupte care durase două săptămîni. Răsplata fusese cînd aproape, cînd mai departe ca oricînd.

– V-a spus doamna Poldark, continuă Mark.

– Da, mi-a spus.

– Am făcut bine că am rugat-o?

– Sigur că da! Poți să iei și mai mult din acest loc dacă vei să-l cultivi.

– Vă mulțumesc, domnule, răspunse el înclinînd capul.

– Am să întocmesc actul mîine. Ross se uită la casa neterminată, cu ziduri de pămînt galben. Poate că am să-ți găsesc o ușă, spuse el.

*

Nu dădeau nici o reprezentație la St. Dennis, dar se odihneau înainte de drumul lung ce urmau să-l facă a doua zi pînă la Bodmin. În săptămîna aceea lăsaseră în urmă vestul civilizat al Cornwall-ului și porniseră spre pustietățile din nord. Pentru Keren fiecare zi care trecea era mai rea decît cele dinainte; vremea era ori prea caldă, ori prea ploioasă, șoproanele în care jucau imposibil de amenajat, pline de șobolani și neîncăpătoare. Cîștigaseră doar atît cît să nu moară de foame și Aaron Otway se consola ca întotdeauna cînd vremurile erau grele bînd pînă nu se mai ținea pe picioare.

Ca să o întărească în hotărîrea ei, în ultima seară, la St. Michael, reprezentația fusese un fiasco total. Ploaia care nu se mai oprea împiedicase spectatorii să vină, cu excepția a șapte persoane adulte și a doi copii. Actorii s-au văzut nevoiți să joace pe o scenă presărată cu paie ude, urît mirositoare, apa picurîndu-le mereu pe cap. Tupper avea febră și n-a mai putut, sau n-a mai vrut, să facă lumea să rîdă. Spectatorii ședeau uitîndu-se la el cu gura căscată.

Ar fi trebuit să petreacă toată duminica făcînd curat în rulote, pregătindu-le pentru o intrare triumfală în Bodmin – era ideea lui Otway ca să atragă spectatori la reprezentația de luni seara – dar băuse toată ziua și ceilalți erau prea fără chef și apatici ca să facă ceva, după ce găsiseră o pășune unde mînaseră caii să pască. Dacă s-ar fi desprins vreo roată sau s-ar fi rupt vreo osie neunsă, puțin le-ar fi păsat.

Keren își strînse lucrurile într-un coș și pe la miezul nopții se dădu jos cu grijă din cușetă și se îndreptă spre ușă. Vremea era frumoasă; cu un șal pe cap, se ghemui lîngă o roată a rulotei și îl aștepta pe Mark.

Nu-i plăcea să aștepte, nu avea răbdare, dar în noaptea asta era atît de hotărîtă să părăsească trupa încît continuă să aștépte, blestemînd răceala nopții de vară și dorind ca Mark să se grăbească. Minutele treceau, lungi ca zilele, și orele i s-au părut luni întregi. Adormi ghemuită acolo, cu capul rezemat de butucul roții.

Cînd s-a trezit era țeapănă și înghețată pînă la oase. Pe deal, în spatele bisericii lumina anunța zorile.

Se ridică în picioare. Deci o mințise, nu-și ținuse promisiunea! Se jucase cu ea. Ochii i se umplură de lacrimi de furie și dezamăgire. Fără să-i mai pese de zgomotul pe care-l făcea, se îndreptă spre rulotă și cînd atinse clanța văzu o siluetă înaltă grăbind peste cîmp. Venea spre ea alergînd aproape. Nu se mișcă pînă nu o ajunse și se sprijini de rulotă căutînd să-și recapete răsuflarea.

– Keren...

– Unde-ai fost? spuse ea furioasă. Toată noaptea! Te-am așteptat toată noaptea! Unde-ai fost?

El se uită la fereastra rulotei:

– Ți-ai luat hainele? Să mergem!

Vocea lui era atît de ciudată, de poruncitoare, încît îl

urmă fără să protesteze. Mergea drept acum, dar țeapăn, ca şi cum n-ar fi putut să se îndoaie. Ajunseră la stradă.

În fața bisericii ea îl întrebă supărată:

– Unde ai fost, Mark? Sînt înghețată pînă-n măduva oaselor! Te-am aşteptat toată noaptea!

Se întoarse spre ea:

– Ce-ai spus?

Ea repetă.

– Ce e cu tine? De ce-ai întîrziat?

– Am plecat tîrziu, Keren. Tîrziu. N-a fost uşor să construieşti o casă... Au fost multe de făcut... N-am plecat pînă la zece. Am crezut c-o să ajung la timp... dacă alerg pînă aici... Dar am greşit drumul, Keren... Am luat-o pe drumul de căruțe în loc să cotesc spre St. Dennis... Am ocolit mult... De-aia am venit prin spate... Dumnezeule! N-am crezut c-o să ajung la timp!

Vorbea atît de încet, încît îşi dădu seama în sfîrşit că era obosit mort, aproape că nu se mai ținea pe picioare. Surpriza şi dezamăgirea o făcuseră să se răstească la el. Întotdeauna îi plăcuse să-l ştie atît de puternic. Era decepționată. Momentul acesta important din viața lui ar fi trebuit să-i dea mai mult curaj, să-l însuflețească.

Merseră în tăcere pînă se făcu ziuă, cînd briza suflînd dinspre mare păru să-l învioreze. Din acel moment el îşi reveni. Ea adusese cîteva plăcinte de la masa de seară; le mîncară la marginea drumului. Înainte de a ajunge la St. Michael puterile îi reveniseră. Era mai tare decît ea.

Se opriră lîngă vamă, mîncară ceva şi se odihniră. Cînd văzu punga cu bani a lui Mark, în care zornăiau monedele, lui Keren îi reveni buna dispoziție şi porniră, veseli acum, braț la braț, să parcurgă etapa următoare. Mai aveau un drum de opt, nouă mile şi urmau să ajungă înainte de amiază. Era

emoționată, noutatea o atrăsese întotdeauna; cu toate că nu se gîndise niciodată să se mărite cu un miner, găsea că e romantic să fugă cu el, să meargă la biserică, să facă un legămînt solemn şi să se ducă să locuiască cu el într-o casă special construită pentru ei doi. Semăna cu una din piesele în care juca ea.

După un timp începură să o doară picioarele şi să şchiopăteze. Se odihniră şi ea îşi răcori picioarele în apa unui pîrîu. Porniră iar, dar nu ajunseră prea departe şi el trebui să o ia în braţe.

Asta îi plăcu; era mult mai uşor decît să meargă pe jos. Se simţea bine în braţele lui puternice. Oamenii se uitau la ei, dar nu-i păsa, pînă cînd ajunseră într-un sat şi merseră pe o uliţă cotită şi plină de noroi, urmaţi de un şir lung de copii, aproape goi, care rîdeau batjocoritor de ei. Keren era indignată, voia să-i gonească, dar el merse hotărît înainte fără a se lăsa impresionat.

Cînd ieşiră din sat, o duse mai departe în braţe şi o lăsă jos cînd un pîlc de case apăru în depărtare. Înaintase destul de încet şi soarele apărut prin spărtura unui nor era deja sus cînd au ajuns la Mingoose.

Mai era o milă şi jumătate pînă la Mellin, apoi două mile pînă la biserica din Sawle. Dacă nu ajungeau acolo înainte de amiază, ar fi trebuit să amîne căsătoria pînă a doua zi.

Grăbi pasul şi ajunseră în sfîrşit pe drumul care ducea la Marasanvose, şi mai departe la Mellin. N-au avut timp să se ducă să vadă casa. Ea se spălă pe faţă într-o băltoacă şi el făcu la fel. Apoi se pieptănă cu un pieptene „împrumutat" de la un actor şi sosiră şchiopătînd la Mellin.

Prima îi văzu micuţa Maggie Martin, care alergă la mama ei strigînd că sosiseră în sfîrşit. Cînd au ajuns în dreptul primei case, toată lumea ieşise să-i vadă. Cei mai mulţi dintre adulţi

dormeau sau erau la lucru; dar cei mai bătrîni şi cei foarte tineri şi vreo cîteva femei îi întîmpinară cum se cuvine. Nu era timp de pierdut ca să stea de vorbă, aşa că Mark Daniel cu mireasa lui plecară imediat la Sawle. Cei doi erau capul cometei cu o coadă subţire formată din bunica Daniel şi mătuşa Betsy Triggs şi doamna Zacky şi Sue Vigus şi vreo cîţiva ţînci gălăgioşi.

Se grăbeau. Mark, cu paşii lui mari, o lăsa în urmă pe Keren, dar ajunseră la biserică la douăzeci de minute înainte de amiază. Domnul Odgers nu era de găsit. Doamna Odgers, văzîndu-l pe Mark slab, neras, întunecat la faţă, cu ochii duşi în fundul capului, disperat, recunoscu sfioasă că domnul Odgers nu credea că vor mai veni şi că-l văzuse ducîndu-se în grădină. Mătuşa Betsy îl scoase din ascunzătoare, de după o tufă de coacăze. Se făcuse între timp douăsprezece fără zece. Domnul Odgers încercă să se opună, invocînd legalitatea şi graba, pînă cînd doamna Zacky cu faţa ei lată, ochelarii pe nas şi insistenţa ei, îl luă de braţ şi-l conduse cu respect în biserică.

Astfel legătura spirituală a fost pecetluită în momentul în care ceasul din sacristie bătea ora douăsprezece, şi Mark punea un inel de alamă pe degetul subţire al miresei.

După formalităţie obişnuite (Mark Daniel şi-a pus semnul, iar Kerenhappuch Smith s-a iscălit, mîndră pentru că ea ştia să scrie) s-au dus acasă la Ned Bottrell, lîngă biserică, unde s-a băut cidru şi bere în sănătatea mirilor. A trecut mult pînă au pornit iar la drum, înapoi la Mellin. Întoarcerea acasă s-a transformat într-o procesiune triumfală. Oamenii ieşeau din schimbul de dimineaţă.

Curtea stăruitoare pe care „holteiul" Mark Daniel i-o făcuse lui Keren, şi felul cum îşi construise casa, înflăcăraseră

imaginația minerilor și a fetelor și un grup întreg li se alătură ca să-i conducă pe tinerii căsătoriți pînă la Mellin.

Keren nu prea știa ce să facă. Nu știa cum ar fi trebuit să se poarte față de oamenii aceștia în mijlocul cărora avea să trăiască. Nu-i plăcea bunica Daniel, iar pe Beth Daniel, soția lui Paul, o considera o femeie de rînd care nici nu putea deschide gura de geloasă ce era. Dar unii dintre bărbați erau destul de plăcuți, prietenoși, în felul lor aspru, dar respectuos. Se uita cu coada ochiului la ei; erau mai acceptabile decît soțiile lor.

Li s-au oferit plăcinte cu carne de iepure și praz, pîine de secară și ceai. Totul a mers bine. Au stat de vorbă, conversațiile alternînd cu perioade subite de tăcere, cînd toți păreau că se măsoară unii pe alții, dar era prima dată că o vedeau, cu excepția lui Mark, și era normal să fie așa.

Cînd au terminat, se lăsa seara. La rugămintea lui Mark nu s-a mai glumit și nu i-au condus pînă la casa lor nouă. Avea destulă liniște acum. Soarele la apus le încălzea spatele cum urcau dealul plecînd de la Mellin, și inunda tot ținutul cu o lumină aurie. Contrastul de culori era puternic acolo unde cerul luminos se întîlnea cu marea de cobalt.

Începură să coboare spre casa lor. Ea se opri brusc:

– Asta este?

– Da, răspunse el și așteptă.

– O! exclamă fata și merse mai departe.

Ajunseră la ușă. Își dădu seama ce simplă și rudimentară era văzînd-o acum lîngă silueta fetei pe care o luase de soție. Totul era brut, nefinisat, deși construit cu mîinile lui iubitoare: crud și aspru. Nu era destul să ai mîini iubitoare, trebuia pricepere și timp.

Intrară și observă că cineva aprinsese un foc mare în vatra deschisă pe care o făcuse el. Ardea și trosnea; înveselea camera încălzind-o.

– Beth a făcut focul, spuse el recunoscător.

– Cine?

– Ea. A ieşit afară pe furiş. Mă întrebam de ce. Ce bună e!

– Nu mă place, spuse Keren, călcînd pe paiele care trosneau sub picioarele ei.

– Ba da, Keren. Te place, dar ea e metodistă şi lor nu le place să meargă la teatru.

– Aha, nu-i place, spuse Keren pe un ton ameninţător. Aş vrea să ştiu ce cunoaşte ea despre teatru.

Mark privi în jur.

– E... e destul de nepotrivit pentru tine, Keren. Dar a fost construită în patru zile, va fi nevoie de cîteva săptămîni ca s-o facem cum vrem noi.

Se uită la ea aşteptînd.

– O, e o casă bună, spuse Keren. E de cincizeci de ori mai bună decît casele alea vechi de peste deal.

Faţa lui întunecată se lumină.

– O s-o facem şi mai bună cu timpul. Acum... avem multe de făcut. Deocamdată am vrut să ai un acoperiş deasupra capului.

Încercă să o ia în braţe, şi cînd ea ridică faţa spre el o sărută. Părea că sărută un fluture, delicat, fragil, înşelător.

Ea întoarse capul:

– Ce e acolo înăuntru?

– Acolo o să dormim. Am vrut să fac o cameră sus, dar n-am terminat-o încă. Deocamdată am făcut asta.

Ea intră în cealaltă cameră. Simţi iar paiele sub picioare. Era ca şi cum ar fi locuit într-un grajd. Ei bine, asta se putea schimba, cum spusese şi el.

Mark traversă camera şi deschise obloanul să pătrundă lumina. Într-un colţ al camerei se afla un fel de raft de lemn, cam la treizeci de centimetri deasupra podelei. Pe el se afla o saltea din pînză de sac umplută cu paie şi două pături subţiri.

– Ar fi trebuit să o construieşti orientată spre apus. Am fi avut soare după-amiaza.

– Nu m-am gîndit, spuse el mîhnit.

Era casa ei. Putea să facă ce vrea cu ea. Asta era ceva!

– Vrei să spui că ai construit-o de ultima dată de cînd ne-am văzut?

– Da.

– Doamne sfinte! Nu-mi vine să cred! Mirarea ei îl încîntă şi o sărută, iar ea se desprinse imediat din braţele lui.

– Du-te, Mark. Lasă-mă singură acum. Du-te şi stai lîngă foc. Vin şi eu numaidecît. Am să-ţi fac o surpriză.

Ieşi, aplecîndu-se, înalt cum era, ca să nu se lovească de uşă.

Keren rămase un timp uitîndu-se pe fereastră, la priveliştea de afară, la albia uscată a pîrîului şi la sterilul scos din mină de jur-împrejur. Sus, de partea cealaltă a văii, pămîntul era mai bun; se vedeau copacii şi foişorul unei case. De ce nu construise acolo?

Se întoarse şi atinse patul cu degetele. Paiele erau uscate. Nu trecuse mult de cînd dormise pe paie ude. Acum avea să fie mai bine. După prima deziluzie, curajul şi buna dispoziţie îi reveniră. Nu mai trebuia să se certe cu Tupper, sau să miroasă răsuflarea înăcrită de băutură a lui Otway. Nu mai trebuia să flămînzească. Se terminase cu drumurile grele prin cîmpiile mlăştinoase. Nu trebuia să mai joace prin săli care semănau cu cocinile de porci, în faţa unor ţărănoi necioplţi. Aici era căminul ei.

Se duse iar la fereastră, închise oblonul. Cîţiva pescăruşi zburau pe sus. Proiectaţi pe cerul noros, spre răsărit, păreau, în lumina soarelui, de o culoare roz-aurie. Lumina scădea, mai ales în casă. Va fi mereu întuneric devreme în casa asta orientată greşit.

Ştia că o aşteaptă. Nu avea intenţia să nu-şi îndeplinească angajamentul, dar se gîndea la el cu o vagă senzaţie de oboseală. Se dezbrăcă încet şi, după ce îşi scoase tot ce avea pe ea, trernură puţin şi închise şi celălalt oblon. În semiîntuneric îşi trecu cu un gest de mîngîiere palmele peste coapsele netede, se întinse şi căscă, apoi îşi puse cămaşa neagră cu roz, cam decolorată, şi îşi înfoie părul. Aşa era bine. O să meargă.

Călcînd peste paie cu picioarele goale, se duse în bucătărie şi crezu la început că ieşise afară. Apoi îl văzu stînd jos, în umbră, pe podea, cu capul sprijinit de banca de lemn. Dormea.

O cuprinse furia.

– Mark! strigă ea.

El nu răspunse. Se apropie, îngenunche lîngă el privindu-l. Se bărbierise la Mellin, dar barba lui aspră începea iar să crească. Avea faţa trasă şi obosită, şi gura întredeschisă. Văzu cît e de urît.

– Mark! îl strigă ea din nou.

El continua să doarmă.

– Mark! Îl apucă de gulerul hainei şi-l zgîlţîi tare. Capul i se ciocni de scîndură şi respiraţia i se opri, dar nu dădu nici un semn că se trezeşte.

Keren se ridică şi se uită la el. Mînia făcu loc dispreţului. Era tot atît de rău ca Tupper, zăcînd acolo fără vlagă, ridicol. Cu cine se măritase? Cu un bărbat care adormea în noaptea nunţii, pe care nu-l interesa nimic, care dormea dus? Era o insultă la adresa ei. O adevărată insultă.

Ei bine, să facă ce-o vrea. Nu-i păsa. Dacă voia să sforăie acolo ca un dulău mare şi negru... el avea de pierdut, nu ea. Nu ea era de vină. Rîse scurt, apoi începu să chicotească văzînd latura caraghioasă a situaţiei. Continuă să rîdă pînă ajunse în cealaltă cameră, dar mai încet ca să nu-l trezească.

Capitolul IX

În timpul vizitei pe care o făcuse la casa din Reath, Ross observase şi el foişorul printre copaci, pe panta dealului – în depărtare. Era una din lojile de portar de la Mingoose şi era în paragină. Dar mai erau cîteva camere care se puteau folosi, şi lui Ross îi veni o idee.

I-o expuse domnului Horace Treneglos, care venea regulat să inspecteze mina, acum că aducea beneficii frumoase.

– Cine e acest Dwight Enys? strigă tare domnul Treneglos. Crezi că merită să-l încurajăm? Crezi că e un medic experimentat?

– Enys este inteligent, energic şi ager. E bine să încurajăm pe cei tineri şi Choake nu mai vrea să ne ajute de cînd m-am certat cu el.

– Aş fi dorit să găsim un loc mai liniştit pentru mina noastră, spuse domnul Treneglos, ţinîndu-şi cu mîna pălăria pe cap. Mereu bate vîntul pe aici. După cîte ştii, în ceea ce mă priveşte, nu prea îmi plac medicii ăştia, tineri sau bătrîni. Dar vreau să-ţi fac pe plac şi dacă tînărul se mulţumeşte cu loja portarului i-o pot închiria la un preţ mic, cu condiţia să o repare.

Peste două săptămîni avea loc o vînzare închisă la Truro, la care mina Wheal Leisure trimitea minereu. Ross porni de-

vreme călare, şi se duse la Pascoe înainte de începerea licitaţiei. Dwight Enys nu era acasă, dar îi lăsă o notă şi plecă.

Mostrele din minereul de vînzare fuseseră deja examinate, testate şi discutate de agenţii societăţilor care cumpărau aramă. La astfel de vînzări închise societăţile nu aveau decît să facă oferte pentru minereu. Nu apreciau frămîntările din jurul licitaţiilor, vulgare pentru ei, unde cîte un cumpărător ridica mereu preţul, ajungînd la sume pe care nu erau dispuşi să le plătească. În schimb, societăţile făceau o ofertă în scris; preşedintele le deschidea şi marfa revenea societăţii care oferise cel mai mare preţ.

Azi oferta era mai slabă ca oricînd şi unele cantităţi de minereu se vindeau la mai puţin de jumătate din valoarea lor reală. Cînd nu voiau să cumpere un lot anumit, societăţile obişnuiau să ofere un preţ foarte mic şi dacă aşa cum se întîmpla deseori, toate societăţile făceau la fel, marfa se vindea pe un preţ de nimic. Asta însemna o mare pierdere pentru mina care vindea şi, aşa cum mergeau treburile, nici o mină nu-şi putea permite pierderea.

După vînzare urma întotdeauna o masă mare la han, unde cumpărătorii şi vînzătorii – leii şi mieii cum îi numise un glumeţ – şedeau împreună; dar azi cei ce se ospătau nu prea erau bine dispuşi. Ross fusese surprins să-l vadă pe Francis la vînzare – de obicei venea administratorul minei Grambler. Era semn că vărul lui făcea o ultimă încercare să menţină mina Grambler pe picioarele ei şubrede. Cu tot calmul şi siguranţa lui, azi Francis părea necăjit şi neajutorat, ca şi cum ar fi fost ameninţat de nişte spectre ascunse undeva în cotloanele neştiute ale minţii lui.

La stînga lui Ross şedea Richard Tonkin, directorul şi unul dintre acţionarii de la United Mines, cea mai mare to-

pitorie de cositor şi aramă din ţară. Cam pe la jumătatea ospăţului, Tonkin îi şopti lui Ross la ureche:

– Sper că aţi făcut progrese în ceea ce priveşte planul dumneavoastră.

Ross se uită la el.

– Vreţi să spuneţi extinderea minei Wheal Leisure?

Tonkin zîmbi.

– Nu, domnule. Proiectul privitor la înfiinţarea unei societăţi care să promoveze interesele minerilor.

Privirea lui Ross deveni fixă.

– N-am întreprins nimic în acest sens, domnule Tonkin.

Acesta se uită la el neîncrezător.

– Sper că glumiţi. Mi-au spus domnul Blewett, şi domnul Aukett... că aţi plănuit ceva. Aş fi fost fericit să vă pot oferi ajutorul meu.

– Domnul Blewett şi domnul Aukett au dat prea multă importanţă unei discuţii întîmplătoare. Nu m-am mai gîndit la asta.

– Sînt foarte dezamăgit. Speram – mai sperau şi alţii că se va face ceva. Nu e nici o îndoială că avem nevoie de o astfel de societate.

O dată ce începură să plece mesenii, reuniunea luă sfîrşit. Unii mai rămaseră să bea un ultim pahar de vin de Porto, alţii moţăiau cherchelişi sau trăgeau tutun pe nas, iar alţii, în grupuri, stăteau de vorbă la uşa hanului.

Ross rămase să vorbească cu Francis. Deşi nu existau resentimente între ei, se vedeau rar. Ross auzise că mina Grambler suspendase lucrul deocamdată, dar el nu discută decît probleme de familie, temîndu-se să atace un subiect neplăcut pentru Francis.

Discutau prietenește, în timp ce coborau scara, cînd hangiul îl opri pe Ross:

– Iertați-mă, domnule, dar v-aș ruga să poftiți aici, numai cîteva minute. Și dumneavoastră, domnule, dacă doriți.

Ross se uită la el, coborî două trepte și intră în biroul hangiului, o cameră mică și întunecoasă. Ferestrele se deschideau spre un perete înalt. În cameră se aflau paisprezece bărbați.

Intrînd după el, Francis se împiedică de o pisică, trase o înjurătură și ridică piciorul ca să o lovească. Văzu ce era, o ridică apucînd-o de ceafă și intră în cameră după Ross, făcîndu-și loc cu coatele.

– Ei, Doamne! exclamă el aruncînd o privire în jur.

Cînd Ross îi recunoscu pe Tonkin, Blewett și Aukett printre ceilalți, înțelese despre ce era vorba.

– Luați loc, domnule căpitan, spuse Blewett arătîndu-i un scaun liber lîngă fereastră. Ne pare bine că v-am prins înainte de a pleca.

– Mulțumesc, spuse Ross, stau în picioare.

– Doamne, spuse Francis, parcă am fi la o întrunire religioasă. Hai, pisico, tu să fii președintele, și bagă de seamă să faci ordine. Se aplecă și așeză pisica pe scaunul gol.

– Domnule căpitan, spuse Tonkin, ce noroc că ați întîrziat. Am avut astfel ocazia să discutăm între noi, cei pe care-i vedeți aici, și fără îndoială că știți despre ce.

– Îmi închipui, spuse Ross.

– Să mă bateți dacă aș spune la fel, adăugă Francis.

– Am dori să vă dați cuvîntul, domnule, îi spuse lui Francis un bărbat voinic numit Johnson, că nu se va afla nimic din ce discutăm aici. E strict confidențial.

– Foarte bine.

– Înțelegem că nu v-au mulțumit tranzacțiile făcute azi, nu-i așa? întrebă Richard Tonkin.

Grambler făcuse cea mai proastă afacere.

– Puteți să spuneți și așa, răspunse Francis.

– Mulți dintre noi gîndesc la fel și ne-am adunat aici să discutăm ce e de făcut.

– Deci ne aflăm aici ca să îndreptăm lucrurile, adăugă Francis. O să dureze mult.

– Nu prea mult, răspunse Tonkin calm. Pentru că avem un plan, domnule Poldark. Vrem să înființăm o societate a noastră, independentă de cartel, care să stabilească prețuri bune pentru minereu, să-l prelucreze aici la noi în regiune și să vîndă direct produsul rafinat. Noi toți cei de aici, mai mult de doisprezece, dorim să ne unim. Reprezentăm o parte importantă din minele din regiune și, în ciuda timpurilor grele, putem face rost de bani numerar. Nu e decît un mic început, domnule Poldark, față de ce va fi cînd vom pune afacerea pe picioare, cu condiția să păstrăm secretul și să acționăm cum trebuie. Mai sînt unele mine dintre cele mai bogate, care azi nu sînt reprezentate aici. În timpuri bune putem suporta prețuri mai scăzute pentru că există o marjă; dar în timpuri grele, ca acum, în afară de faliment nu există decît o singură cale.

Se auzi un murmur de aprobare din partea celor prezenți în cameră. Ross observă că foarte mulți dintre cei ce vînduseră în ziua aceea erau de față. Își dădu seama că pornise ceva care nu mai putea fi oprit. Tonkin vorbea: exprima în cuvinte ceea ce simțeau toți ceilalți.

– Ce spuneți sună foarte bine, vă cred, spuse Francis. Dar în orice caz o să aveți necazuri. Societățile care achiziționează arama se vor lupta pe viață și pe moarte și băncile le vor susține. Unii...

– Mai bine să avem necazuri decît să murim de foame, spuse Blewett.

– Da, da, nu ne temem de greutăți!

Francis ridică ușor din sprîncene.

– Nu pot să nu fiu de acord cu dumneavoastră, domnilor.

– Țineți seamă, zise Tonkin, că ăsta nu e decît un început. Știu, știm cu toții că vom avea multe greutăți de întîmpinat. Nu e întotdeauna ușor să faci ce e drept și just. Dar acum cît sîntem aici, împreună, se cuvine să punem roțile în mișcare. Și, înainte de a începe, dorim să știm cine e cu noi în această întreprindere. Pentru că acela care nu e cu noi...

– Este împotriva voastră? Francis clătină din cap. Departe de asta. Pentru că acela care nu vi se alătură imediat poate să aibă alte obligații, la care să se gîndească. Nu înseamnă că nu vă dorește să reușiți. Francis se uită la Ross. Care e părerea vărului meu?

– Vărul dumneavoastră a făcut prima sugestie, spuse Tonkin.

Francis păru surprins:

– Ei bine, Ross, n-am știut. Nu mi-aș fi închipuit, de vreme ce mina ta...

Ross nu răspunse. Pe fața lui nu se citea nimic.

– Există dezavantaje, știu asta, spuse Tonkin, dar dacă va deveni o realitate care să funcționeze, vom elimina multe din anomaliile de acum. Problema e, domnule, că nu mai putem continua așa. Dacă nu va interveni o schimbare, într-un an vom dispărea toți. Din partea mea, eu spun că trebuie să pornim la lucru cu curaj și cît mai repede. Prefer să pierd luptînd, decît să stau cu mîinile încrucișate și să aștept sfîrșitul.

– Ei bine, spuse Francis, aranjîndu-și dantela de la manșetă, nu mă îndoiesc că o să le dați de lucru societăților care achiziționează aramă. Și vă doresc noroc, pentru că Dumnezeu știe că n-am prea avut în ultimul timp. Cît despre mine,

aş prefera să mă mai gîndesc înainte de a lua o hotărîre. Vă doresc numai bine, domnilor, numai bine. Apropo, cine va lua iniţiativa? Trebuie să aveţi un lider, nu-i aşa? Dumneata, domnule Tonkin?

Tonkin clătină din cap:

– Nu, domnule, n-aş putea. Nu sînt eu omul potrivit. Dar sîntem toţi de acord cine să fie, dacă va voi să accepte. Nu-i aşa, domnilor?

Capitolul X

Demelza îl aştepta pe Ross de la ora cinci. La şase pregăti masa de seară, mai uşoară decît de obicei. Ştia că se întorcea sătul de mîncare şi băutură de la aceste întruniri, bombănind că sînt o pierdere de timp.

Pe la şapte mîncă şi se gîndi să se ducă în întîmpinarea lui Ross. O hrănise pe Julia, grădina nu avea nevoie acum de îngrijire, exersase la spinetă înainte de masă. Era liniştită. Totul era în ordine. Se va duce la plimbare.

Bucuriile timpului liber, pe care rar şi le permitea, nu-şi pierduseră încă noutatea pentru ea. Dintre toate, tihna vieţii unei doamne o făcea cea mai fericită. În copilărie muncea pînă cînd cădea extenuată şi adormea buştean; dormea pînă o trezea o lovitură de bocanc sau pînă ţipa cineva la ea. Ca servitoare la Nampara avusese momente de linişte şi odihnă, dar cele mai bune erau cele luate pe furiş; mereu în stare de alertă amestecată cu plăcerea. Acum putea lenevi în voie dacă avea chef. Activitatea de fiecare zi, cu care era obişnuită, făcea aceste momente de tihnă şi mai plăcute. Acum era o doamnă, soţia lui Ross Poldark, ai cărui strămoşi stăpîneau acest pămînt de sute de ani. Copiii pe care-i va naşte, Julia mai întîi, vor purta numele de Poldark, vor avea un cămin, bani destui, educaţie, cultură, aici vor fi rădăcinile lor. Inima i se umplea de fericire la acest gînd.

Urcă dealul ascultînd greierii care ţîrîiau prin tufişuri şi oprindu-se din cînd în cînd să privească păsărelele care se certau pe ramurile ulmilor, sau cîte o broască săltînd sau tîrîndu-se la marginea pîrîului. Cînd ajunse lîngă ruinele minei Wheal Maiden, se aşeză pe un bolovan, fredonînd o melodie şi scrutînd depărtarea ca să vadă silueta familiară.

Dincolo de fumul de la Grambler se vedea clopotniţa bisericii din Sawle. De aici părea că se apleacă spre sud-vest ca un om în furtună. Toţi copacii aveau trunchiurile aplecate în direcţia opusă.

– Doamnă Poldark, se auzi o voce în spatele ei.

Tresări speriată.

Era Andrew Blamey.

– Vă rog să mă scuzaţi, doamnă. N-am vrut să vă sperii.

Stătea lîngă ea, temîndu-se să nu o vadă leşinînd din cauza şocului. Dar nu o cunoştea pe Demelza. Nu se speria atît de uşor. O ţinu de braţ pînă se aşeză iar pe piatră.

Se uită la el cu coada ochiului; nu părea arogant.

Şocul o făcuse să tragă o înjurătură, uitînd de bunele maniere. Era necăjită.

– E un început prost dacă, venind aici ca să-mi cer scuze, e nevoie de alte scuze chiar de la început.

– N-am crezut să vă mai văd pe aici.

– Nici eu, doamnă, n-am crezut c-o să mai vin vreodată.

– Atunci ce vă aduce, domnule căpitan?

– Vizita pe care mi-aţi făcut-o. N-am mai avut linişte după ce aţi plecat.

Îşi umezea mereu buzele şi se încrunta ca şi cum l-ar fi durut ceva.

– Cum aţi venit pînă aici? Pe jos, de la Falmouth?

– Am venit pe jos de la Grambler, sperînd să nu fiu observat dacă n-aţi fi fost singură. Am fost la Truro de dimineaţă şi

i-am văzut pe soțul dumneavoastră și pe Francis Poldark. Știind că nu sînt acasă, tentația a fost prea mare.

– Îl aștept pe Ross să vină din clipă-n clipă.

– Atunci să vă spun ce am de spus cît mai am timp. Fără îndoială că v-ați făcut o proastă părere despre mine la prima noastră întîlnire, doamnă Poldark.

Demelza plecă ochii:

– Am fost cam supărată.

– Vizita dumneavoastră a fost neașteptată. Uitasem de toate... Dintr-o dată s-a redeșteptat în mine toată amărăciunea. Luă pălăria și o puse pe un zid. Sînt un om nestăpînit. Mă înfurii ușor. Toată viața am încercat să mă stăpînesc. Cîteodată îmi ies iar din fire. Dar Doamne ferește să mă cert cu cei care-mi vor binele.

– Nici cu marinarii dumitale? spuse Demelza, malițioasă.

El tăcu.

– Continuați, vă rog, îl îndemnă ea.

– Marinarii se ceartă acum cu toți căpitanii lor. De ani de zile își completează salariile de mizerie aducînd în porturi mărfuri de contrabandă la fiecare călătorie. Dar s-a ajuns la asemenea situație că noi, căpitanii, sîntem găsiți vinovați. Căpitanul vasului *Swan of Flushing* a fost reținut în Jamaica și dat în judecată, și alții vor păți la fel. Așa că am ajuns la o învoială cît să aducă fiecare marinar. Nu e de mirare că nu le place, dar ăsta nu e un conflict personal între mine și echipajul meu; agitația a cuprins tot serviciul poștal.

– Îmi pare rău, spuse Demelza.

– În ziua cînd v-am întîlnit eram furios din cauza unor dezordini. Cînd mi-ați vorbit, mi s-a părut că vă amestecați în treburile mele. Mai tîrziu mi-am dat seama de efortul pe care l-ați făcut. Aș fi vrut să vă fi oprit, să vă mulțumesc pentru ce ați făcut și pentru ce mi-ați spus.

– Nu e nimic. Nu asta am vrut, cred că înțelegeți...

– De atunci n-am mai avut liniște. Tot drumul pînă la Lisabona și înapoi m-am gîndit la ce-ați spus despre Verity. Poate că n-ați avut timp să spuneți tot ce ați vrut. Dar... Verity nu și-a revenit niciodată. Așa ați spus, nu? Arată cu zece ani mai bătrînă decît vîrsta ei. De cîte ori nu m-am gîndit la asta! Ați spus că suferă, dar nu e bolnavă. Din cauza mea. Cu zece ani mai bătrînă decît vîrsta ei! N-am știut niciodată ce vîrstă are. Îmi ajungea dragostea ei. Nu mă gîndeam la vîrstă. Am patruzeci și unu de ani, doamnă. Cînd am cunoscut-o eu nu arăta în vîrstă. Pentru asta au salvat-o fratele și tatăl ei? Ca să îmbătrînească singură? Nu voi avea liniște pînă n-am s-o văd. Ați făcut mult, doamnă Poldark, orice s-ar întîmpla. Tot dumneavoastră trebuie să acționați mai departe. Asta am venit să vă spun.

Cît vorbise, se uitase drept în ochii ei și ea nu avusese puterea să-și desprindă privirea de a lui. Acum se uită peste cîmpie spre Grambler; se ridică.

– Vinè Ross, domnule căpitan. Ar fi mai bine să nu te vadă aici.

Blamey se uită la ea, închizînd ochii pe jumătate.

– E împotriva mea acum? Atunci nu era.

– Nu e împotriva dumitale. Nu vrea ca eu să răscolesc trecutul. Ar fi furios pe mine dacă ar ști.

– Verity are un bun prieten în dumneata, doamnă. Riști mult pentru prietenii dumitale.

– Și eu am o prietenă bună în Verity. Dar nu mai sta acolo. O să te vadă. Hai să ne ascundem după zid.

– Care e cel mai bun drum de întoarcere?

– După brazii aceia. Așteaptă pînă plecăm.

– Cînd vă mai pot vedea? Ce mai putem stabili?

Demelza încercă să găsească o soluție rapidă:

– Nu știu acum. Depinde... de Verity... Dacă...

– O să-i spuneți? o întrebă el nerăbdător.

– Nu cred. Nu la început. Nu m-am mai gîndit de cînd am fost la Falmouth, pentru că nu mai speram să reușim să facem ceva... Depinde de ce voi putea aranja...

– Scrieți-mi... prin poșta noastră. Voi veni.

Ea își mușcă buzele... nu prea știa să scrie bine.

– O să vă dau de veste. Dar dacă sînteți plecat?

– Ridic ancora sîmbătă, nu se poate altfel. Să stabilim o întîlnire pentru a treia săptămînă din luna viitoare, dacă e posibil. Ar fi mai sigur. Dacă...

– Uite, zise Demelza grăbită. La Truro e cel mai sigur. Am să-ți trimit vorbă, locul și ora. Mai mult nu pot face. Restul depinde de dumneata.

– Fiți binecuvîntată, doamnă, spuse el și se aplecă să-i sărute mîna. N-o să vă dezamăgesc.

Se uită după el cum pleacă în grabă și aleargă în direcția copacilor. După prima lor întîlnire la Falmouth, nu-și putuse imagina ce văzuse Verity în omul acesta ca să o afecteze atît pierderea lui. Acum înțelegea mai bine.

*

Soarele apusese înainte ca Ross să sosească. Fumul de la Grambler se ridica împins de vînt, acoperind casele și îndreptîndu-se apoi spre Sawle. Aici, printre ruine, greierii țîrîiau de zor prin iarbă și printre pietre.

Ross sări jos de pe Darkie, cînd o văzu, și un zîmbet îi apăru pe față.

– Ce plăcere, iubito! Sper că nu mă aștepți de mult timp.

– Ai întîrziat patru ore, spuse ea. M-aș fi transformat într-o stană de piatră dacă aș fi venit aici de la cinci.

– Dar cum n-ai venit la cinci, n-ai pățit nimic. Rîse și se uită la ea. Ce nu merge?

Ea ridică mîna și mîngîie botul catifelat al iepei.

– Nimic, numai că mi-am tot imaginat că Darkie te-a trîntit jos din șa, sau că te-au atacat tîlharii.

– Dar îți lucesc ochii. De la distanță mi s-a părut că sînt licurici.

Demelza îl mîngîie pe braț, dar continuă să se uite la Darkie.

– Nu mă tachina, Ross, mă bucuram că te-ai întors, asta-i tot.

– Sînt flatat, dar nu convins, spuse el. Te-a impresionat ceva. Sărută-mă. Ea îl sărută. Acum știu că n-ai băut nimic, adăugă el.

– Oh, Iudă ce-ești! Își șterse gura, nemulțumită. Ce altă insultă mai urmează? Dacă mă săruți numai ca să vezi dacă am băut...

– Așa mă asigur că n-ai băut.

– Atunci data viitoare cînd ai să-l mai bănuiești, fă la fel cu Jud. El o să rîgîie și o să-ți spună: Da, domnule Ross, îmi place! Și o să-ți pună mîinile pe umeri ca niște cataplasme cu sămînță de in. Sau Prudie, de ce nu încerci cu Prudie? N-are barbă și sigur că o să te primească bine. N-a avut ocazia la petrecerea noastră și cred că nu te supără că-i place ceapa...

O ridică în brațe și o așeză de-a curmezișul pe șa, unde trebui să se țină strîns de brațul lui ca să nu cadă pe spate. Cu ochii ei negri se uită cercetător în ochii lui cenușii.

– Cred mai curînd că pe tine te-a impresionat ceva, spuse Demelza atacînd ea prima. Ai făcut probabil o drăcie, sînt sigură! L-ai trîntit pe doctorul Choake în vreo băltoacă sau ai jefuit banca lui George Warleggan?

El se întoarse şi mînă calul jos în vale, ţinînd-o strîns cu o mînă pe Demelza de un genunchi.

– Am o noutate pentru tine, dar nu cred că e prea interesantă. Spune-mi mai întîi ce-ai făcut toată ziua?

– Care-i noutatea?

– Tu întîi!

– O... Azi-dimineaţă m-am dus la Keren Daniel să facem cunoştinţă...

– Ţi-a plăcut?

– Cum să spun? Are talie subţire, urechi mici, frumoase...

– Şi o minte pe potrivă?

– Greu de spus. Are o părere bună despre ea însăşi. Vrea să-şi depăşească condiţia. Cred că-şi închipuie că dacă te-ar fi cunoscut înaintea mea, n-aş mai fi avut nici o şansă.

Ross rîse.

– Aş mai fi avut? întrebă Demelza curioasă.

– Am mai auzit eu insulte, dar prostia e ceva ce nu pot suporta.

– Ce cuvinte mari, tăticule, spuse Demelza impresionată.

Merseră mai departe. Cîteva păsărele mai ciripeau încă acum, la lăsatul serii. Plaja de la Hendrawna devenise de un verde palid de opal, proiectată pe cafeniul cald al stîncilor şi nisipului.

– Şi care-i noutatea ta?

– Plănuim să înfiinţăm o societate a noastră care să concureze societăţile actuale. Eu o voi conduce.

Demelza se uită la el:

– Ce-ar putea să însemne asta, Ross?

El începu să-i explice. Traversară pîrîul şi ajunseră acasă.

Jud ieşi agale să ia calul să-l ducă la grajd. Intrară în casă unde îl aştepta masa de seară. Ea voi să aprindă lumînările, dar Ross o opri. Se aşeză pe covor sprijinindu-se de genunchii

lui. O mîngîie pe păr, pe față și continuară să vorbească în timp ce se lăsa întunericul.

– Francis n-a vrut să mi se alăture la început. Nu-i fac nici un reproș pentru că funcționarea în continuare a minei Grambler depinde de bunăvoința lui Warleggan. Mulți au aceeași problemă. Sînt atît de înglodați în datorii, încît nu îndrăznesc să riște și să-i supere pe cei care îi au la mînă. Dar am recurs la un compromis și afacerea noastră va fi secretă.

– Secretă? întrebă Demelza.

– Dacă societatea se va înființa, va fi reprezentată de cîteva persoane care vor acționa și pentru aceia care nu vor să li se cunoască numele. Cred că vom reuși.

– Și numele tău va fi secret, atunci?

O mîngîie încet pe bărbie.

– Nu. Nu risc nimic. Pe mine nu mă pot atinge.

– Dar și Wheal Leisure e datoare la bancă, nu-i așa?

– Da, la banca lui Pascoe. Dar aceasta n-are nici o legătură cu celelalte societăți, așa că nu risc nimic.

– De ce trebuie să-ți iei toate riscurile asupra ta ca să-i aperi pe alții?

– Nu, nu-i așa. Sînt alții care ne vor ajuta pe față: Richard Tonkin, Johnson și mulți alții...

Ea se mișcă puțin, neliniștită.

– Și noi, noi ce vom risca?.

– S-ar putea... să lipsesc mai mult de acasă. E greu de spus.

Ea se mișcă din nou:

– Nu cred că-mi place, Ross.

– Nici mie, aspectul ăsta. Dar n-au avut pe cine să aleagă drept conducător. Am încercat...

– Ar trebui să fim mulțumiți.

– E un compliment să fii ales. Deși cred că o să blestem slăbiciunea mea care m-a făcut să accept. E nevoie de societatea asta, Demelza. N-am vrut să fiu propus, dar n-am putut refuza.

– Trebuie să faci ceea ce crezi tu că e bine să faci, spuse ea calm.

Tăcură un timp. Fața ei era liniștită. Dispăruseră din ea vioiciunea, încordarea, vitalitatea ei de spiriduș poznaș pe care el o simțea întotdeauna cînd o preocupa ceva sau cînd avea toane. O dezamăgise vestea lui; nu voia să fie despărțită de el mai mult ca acum, dorea să aibă mai multe în comun cu el.

Se aplecă și își îngropă obrazul în părul ei. Era viu, vibrant, se înfășura pe fața lui. Mirosea vag a mare. Era frapat de misterul acestei personalități; părul, capul și întreaga ei persoană îi aparțineau de drept, prin căsătorie, și prin voința ei. Părul acesta negru, buclat, capul acesta însemna mai mult ca orice pentru el. Erau de fapt cheia misterului atracției și dragostei pe care le simțea pentru ea. Erau două ființe pe care dragostea, simțirea și felul de a gîndi le apropiau. Erau totuși două ființe separate, fiecare cu personalitatea ei, și aveau să rămînă așa în ciuda oricărui efort de a umple prăpastia dintre ei. Orice încercare, dincolo de un punct, nu avea nici un efect. El nu știa ce gîndea ea în acel moment, sau ce simțea. Numai unele semne exterioare, pe care ajunsese să le înțeleagă, îi spuneau că fusese tulburată, alarmată, și acum nu mai era. În schimb mintea ei cerceta acest ceva nou pe care el i-l spusese, încercînd să prevadă ceea ce el însuși nu putea prevedea, el care știa și înțelegea mult mai multe lucruri.

– Azi după masă a sosit o scrisoare pentru tine, spuse ea. Nu știu de la cine.

– O, de la George Warleggan. M-am întîlnit cu el azi-dimineață. Mi-a spus că m-a invitat la o petrecere de-a lui și că voi găsi invitația acasă.

Ea nu zise nimic. Undeva în fundul casei Prudie și Jud se certau. Se auzea vocea groasă a lui Prudie plîngîndu-se de

ceva, şi vocea mai subţire a lui Jud, care-i răspundea. Semănau cu doi cîini care mîrîiau unul la altul, căţeaua şi corcitura de buldog.

– Asta va provoca duşmănie între tine şi George Warleggan, nu-i aşa?

– E foarte probabil.

– Asta nu e bine. E foarte bogat, nu?

– Destul de bogat. Dar există interese mai vechi şi mai importante în Cornwall, ce ar putea fi trezite.

Se auzi un zgomot de crătiţi trîntite, în bucătărie.

– Spune-mi, o întrebă Ross, de ce erai atît de tulburată cînd te-am întîlnit la Wheal Maiden?

Demelza se ridică.

– Ciorile alea bătrîne o s-o trezească pe Julia. Trebuie să mă duc să-i despart.

Capitolul XI

Dwight Enys, încîntat, veni la ei a doua zi. Se duseră împreună călare să vadă loja portarului de lîngă pîlcul de copaci, dincolo de Reath Cottage. Keren Daniel îi urmări de la fereastră, cuprinsă de gîndurile ei ciudate. Nici nu-şi închipuia că Demelza aproape că-i ghicise planurile.

Ross a fost surprins să vadă că şi Enys fusese invitat la petrecerea lui Warleggan. Cînd sosi acolo, îl zări imediat stînd sprijinit de perete în salonul de primire.

Erau şi cîteva doamne printre invitaţi, şi Ross le urmări cu atenţie încercînd să audă ce spuneau. Se şoptea că Francis dădea prea multă atenţie unei doamne, dar pînă atunci el nu o văzuse. Unchiul Cary Warleggan era şi el prezent. Cary nu era o persoană la fel de respectabilă ca fratele lui Nicholas şi nepotul lui George. Cu toate că făcea parte din trio-ul care învîrtea finanţele în tot vestul Cornwall-ului, se ţinea în general în umbră. Era înalt, subţire şi palid, cu un nas lung, avea o voce nazală şi o gură mare, cu buzele subţiri strînse. Mai venise şi un morar numit Sanson; avea mîini mari şi grase şi o căutătură şireată în ochii care clipeau fără întrerupere.

Ross se plimbă un timp prin camerele de primire, în compania lui Dwight. Ieşi apoi pe peluză care se întindea pînă la rîu, în spatele casei. Vorbi despre Jim Carter care era închis

la Bodmin şi Enys îi spuse că s-ar duce să-l vadă oricînd bucuros. Cînd s-au întors la saloanele luminate, Ross văzu o femeie tînără, înaltă, cu păr negru, lucios, stînd lîngă Francis la masa de joc. Atitudinea lui plină de atenţie faţă de ea nu lăsa nici o îndoială.

– Pe viaţa mea c-ai tras un doisprezece! rosti doamna, cu o voce joasă, graseind în mod plăcut. Ai avut mereu noroc la jocul ăsta, Francis.

Ea întoarse capul să se uite prin cameră şi Ross simţi ca şi cum l-ar fi atins o bucată de fier roşu.

Cu ani în urmă, cînd disperat, cu inima grea, se dusese la hanul acela – The Bear Inn – şi încercase să-şi înece supărarea în vin, se aşezase la masa lui o prostituată tînără, înaltă şi slabă, deosebită ca înfăţişare, dar modest îmbrăcată, carè, cu ochii ei mari, cu privirea îndrăzneaţă şi vorba ei tărăgănată încercase să-l atragă. O urmase în cocioaba ei sărăcăcioasă şi încercase să-şi înece dragostea pentru Elizabeth într-o pasiune violentă, dar falsă.

Ştia numai că se numeşte Margaret. Nu mai aflase nimic despre ea. Nu i-ar fi trecut niciodată prin minte că o va găsi aici.

Dispăruse orice semn de sărăcie. Era pudrată, parfumată, împodobită cu bijuterii de tot felul, care zornăiau la fiecare mişcare.

În clipa aceea George Warleggan intră în cameră. Îmbrăcat elegant, cu gîtul lui gros, se îndreptă afabil spre cei doi domni de lîngă uşă. Privirile ei îl urmăriră pe George pînă-l văzu pe Ross. Era inconfundabil, cu cicatricea lui care-i brăzda obrazul. Ea deschise ochii mari, apoi începu să rîdă cu poftă.

– Ce e, dragă? o întrebă Francis. Nu văd nimic comic într-un patru şi un trei cînd am nevoie de un zece ca să cîştig.

– Doamnă Cartland, i se adresă George, permiteţi-mi să

vi-l prezint pe căpitanul Poldark, vărul lui Francis. Doamna Margaret Cartland.

– La dispoziția dumneavoastră, doamnă, zise Ross.

Margaret îi întinse mîna în care ținea zarurile. Cît de bine își amintea dinții albi, puternici, umerii rotunzi, ochii negri de felină, plini de senzualitate.

– Milord, spuse ea folosind cu îndrăzneală același titlu cu care i se adresase odinioară, de ani de zile aștept să facem cunoștință. Am auzit atîtea povești despre dumneavoastră!

– Doamnă, răspunse el, să nu le credeți decît pe cele care merită să fie crezute... sau pe cele nostime.

– Oare ar putea fi altfel cele care vă privesc?

Se uită insistent la ea:

– Unele nu sînt nostime dacă nu le povestiți dumneavoastră.

Ea rîse:

– De fapt, cele mai distractive mi se par poveștile care nu se pot spune.

El se înclină:

– Esența unei glume bune e că numai doi trebuie să și-o împărtășească.

– Credeam că asta este esența unui pat bun, spuse Francis, și toată lumea începu să rîdă.

Mai tîrziu Ross se duse să joace whist, dar spre sfîrșitul petrecerii o găsi din nou pe doamnă, singură lîngă scară. Se plecă ironică, făcîndu-i o reverență.

– Ce noroc să ne întîlnim iar, căpitane Poldark.

– E o surpriză această întîlnire.

– Văd că nu sînteți prea politicos, cînd nu e lume de față.

– O, n-am intenția să fiu nepoliticos cu o prietenă veche.

– Prietenă? N-a fost ceva mai mult?

El observă că ochii ei pe care-i crezuse negri, erau de un albastru adînc.

– Mai mult, mai puțin, cum credeți dumneavoastră. Eu nu despic firul în patru.

– Aveți dreptate. Acum sînteți căsătorit, nu?

Da, era căsătorit.

– Ce plictisitor trebuie să fie! Rîse sarcastic, o provocare pentru el.

– Disprețuiți căsătoria și pe cei care o apreciază?

– Oh, Cartland, soțul meu! A fost căsătorit, acum e mort.

– Ați scris asta pe piatra lui de mormînt?

Ea începu să rîdă cu buna dispoziție a unei feline.

– A murit în dureri, dar nu înainte de vreme. Avea patruzeci de ani. Sper să odihnească în pace știind că i-am cheltuit banii.

George Warleggan cobora scările:

– Îl găsești amuzant pe noul nostru oaspete, Margaret?

Ea căscă:

– Să spun drept, aproape orice mă amuză după ce am mîncat așa de bine.

– Eu n-am mîncat încă, spuse Ross. Fără îndoială, doamnă, că asta explică diferența dintre noi în ceea ce privește sentimentele.

George se uită cu o privire pătrunzătoare de la unul la altul, dar nu făcu nici un comentariu.

Era trecut de miezul nopții. Ross plecă, dar Francis mai rămase. Pierduse mult la cărți și tot mai juca. Erau patru parteneri: Cary Warleggan, care pierdea și el, Sanson, care era bancher și cîștigase tot timpul, și George care începuse să joace mai tîrziu. Margaret urmărea jocul, cu mîna sprijinită ușor de umărul lui Francis. Nu ridică ochii să se uite la Ross cînd acesta plecă.

*

Dwight Enys se mută în casa pe jumătate ruinată și își începu activitatea de medic la Wheal Leisure. Keren Daniel, deși nemulțumită, se obișnui cu viața de soție de miner. Demelza, pe care o apucase brusc pofta de învățătură, făcea exerciții de scriere cu un zel fanatic. Ross lipsea mult de acasă în tovărășia perseverentului și talentatului Richard Tonkin și își petrecea timpul dialogînd, discutînd, făcînd planuri și socoteli, străduindu-se să transforme un vis în realitate.

Viața mergea înainte, Julia creștea și mama ei începu să-i pipăie gingiile să vadă dacă îi ies dinții. Prețul aramei scăzuse la șaizeci și șase de lire și încă două mine se închiseră. La Paris erau tulburări, în provincie era foamete. Geoffrey Charles se îmbolnăvi de pojar. Doctorii care îl îngrijeau pe rege nu se mai înțelegeau deloc cu el.

Sosise vremea ca Demelza să scrie scrisoarea, ceea ce și făcu, cu multă grijă și încercări repetate.

Dragă căpitane Blamey,

Fii bun și vino să ne întîlnim la doamna Trelasks în prăvălia ei de mărunțișuri din strada Kenwen, douăzeci octombrie de dimineață. Verity n-are să știe, așa că te rog să ne aștepți dacă venim.

Cu tot respectul cuvenit, domnule, a dumitale prietenă supusă,

Demelza Poldark.

Nu era sigură că ultima parte era bine scrisă, dar o luase dintr-o carte de corespondență pe care i-o împrumutase Verity, așa că trebuia să fie corectă.

Lobb, poștașul, urma să vină a doua zi; după ce citi scrisoarea a cincizecea oară, o închise și scrise frumos adresa: *Capten Blamey, Packut Offices, Falmouth.*

Mai era o săptămînă, în care se mai putea întîmpla orice. Verity îi promisese să meargă cu ea. Pretextase că are nevoie de un sfat ca să-şi cumpere o haină de iarnă.

Cum cobora în vale cu ziarul *Mercury* sub braţ şi cu Garrick după ea, o văzu pe Keren Daniel traversînd valea, tăindu-i aproape calea.

Tot pămîntul acela îi aparţinea lui Ross. Moşia nu era împrejmuită; Joshua se mulţumise să plaseze cîţiva stîlpi de hotar ca să marcheze limitele proprietăţii sale. Dar Nampara era construită pe un teren considerat în general ca proprietate privată, pe care cei treizeci, patruzeci de ţărani nu aveau voie să pătrundă decît dacă erau invitaţi.

Era clar că Keren nu ştia.

În dimineaţa aceasta era cu capul descoperit, cu părul ei negru, buclat fluturînd în vînt, şi purta o rochie din pînză subţire şi ieftină de un roşu aprins, pe care o şterpelise din recuzita teatrului. Vîntul i-o lipea de curbele trupului scoţîndu-le în evidenţă. Talia îi era strînsă cochet cu o cingătoare verde. Era o îmbrăcăminte care atrăgea privirile bărbaţilor şi provoca şoaptele femeilor.

– Bună dimineaţa, spuse Demelza.

– Bună dimineaţa, răspunse Keren cercetînd-o pe ascuns ca să descopere comparaţii nefavorabile. Cum bate vîntul! Nu-mi place vîntul. Bate mereu prin părţile astea?

– Rar, spuse Demelza. Mie îmi place briza. Stîrneşte aromele pămîntului şi le poartă cu ea, le răspîndeşte. Un loc fără vînt e ca plinea fără drojdie, care nu-i pufoasă. Ai făcut cumpărături?

Keren îi aruncă o privire pătrunzătoare să vadă ce dorea de fapt. Nereuşind să observe nimic, se uită la coşul ei şi spuse:

– Am fost la Sawle. E un tîrg nenorocit, nu? Presupun că vă faceţi cumpărăturile la Truro.

– O, mie-mi place să cumpăr de la mătuşa Mary Rogers ori de cîte ori am ocazia. E o femeie cumsecade, aşa grasă cum e. Aş putea să-ţi spun multe despre mătuşa Mary Rogers...

Pe Keren nu părea să o intereseze.

– Şi mai sînt şi sardelele, adăugă Demelza. Sardelele de la Sawle sînt cele mai bune din toată Anglia. Anul ăsta n-a fost o recoltă prea bună, dar anul trecut a fost foarte bogată. A asigurat oamenilor hrana pentru iarnă. Nu ştiu ce vor face anul ăsta.

– Doamnă Poldark, o întrerupse Keren, nu credeţi că Mark merită ceva mai bun decît munca în mină?

Demelza se opri uitîndu-se fix la ea; întrebarea o surprinsese.

– Da, poate că ai dreptate. Nu m-am gîndit, răspunse ea.

– Nimeni nu s-a gîndit. Dar uitaţi-vă la el: e puternic ca un taur; e destul de ager; e deştept; e muncitor. Dar la Grambler nu are nici o perspectivă. Munceşte din zori pînă-n noapte pentru o leafă de mizerie. Va munci aşa pînă va deveni un bătrîn schilod ca taică-său. Ce-o să ne facem atunci?

– Nu ştiu toate astea. Credeam că e bine plătit, munceşte în parte, nu?

– O ducem de azi pe mîine. Atît.

Demelza văzu un călăreţ apropiindu-se.

– Tata a fost miner. A lucrat în parte, ca Mark. Şi acum lucrează la fel. A cîştigat bine. Uneori mai mult, alteori mai puţin. Dar ne-am fi descurcat dacă n-ar fi băut prin cîrciumi. Mark nu bea, nu?

Keren mişcă o piatră cu piciorul.

– Mă întreb dacă nu cumva domnul căpitan Poldark ar avea vreun post liber la mina lui. Un post mai bun. Poate că ar avea. Cei care lucrează la el, în parte, cîştigă bine; aşa se spune. Mă gîndeam că s-ar putea să găsească ceva mai bun.

– Nu depinde de mine, spuse Demelza, dar am să-i spun.

Călăreţul nu era Ross.

– Aş vrea să ştiţi, spuse Keren, scuturîndu-şi pletele negre, că avem ce ne trebuie. Nu cerem favoruri. Dar Mark e atît de îndărătnic şi nepriceput în lucruri de astea. I-am spus într-o zi: „De ce nu te duci să-l rogi pe domnul căpitan? Sînteţi prieteni, n-o să te mănînce! Poate că el nu s-a gîndit. Cine nu riscă, nu cîştigă." Dar el a dat din cap şi n-a răspuns nimic. Întotdeauna mă supăr cînd nu-mi răspunde.

– Da, spuse Demelza.

Călăreţul venea spre ele printre copaci. Keren îl auzi şi se uită peste umăr. Era uşor îmbujorată la faţă şi nemulţumită ca şi cum ei i s-ar fi cerut o favoare. Călăreţul era Dwight Enys.

– O, doamnă Poldark! Mă întorc de la Truro şi m-am gîndit să trec pe la dumneavoastră la înapoiere. Domnul căpitan e acasă?

– Nu, cred că e la Redruth.

Dwight descălecă. Era frumos şi tînăr. Keren îi aruncă o privire fugară.

– Am o scrisoare pentru dumneavoastră. Domnul Harris Pascoe m-a rugat să v-o predau. Pot să o las la dumneavoastră?

– Mulţumesc. Demelza luă scrisoarea. Doamna este Keren Daniel, soţia lui Mark Daniel. Domnul doctor Enys.

Dwight se înclină.

– Sluga dumneavoastră, doamnă. După îmbrăcămintea fetei nu putea fi sigur din ce clasă face parte şi uitase cine e Mark Daniel.

Sub privirile lui, faţa lui Keren se deschise ca o floare cînd iese soarele. În timp ce vorbea, ţinea ochii plecaţi, cu genele lungi şi negre lăsate pe obrajii ei cu ten ca de piersică. Îl cunoştea pe tînăr; îl văzuse de la fereastră de două sau trei ori. Ştia că venise să locuiască în casa aceea cu turn, ascunsă printre copaci sus pe deal, de cealaltă parte a văii unde se afla casa ei. Ştia că el n-o mai văzuse. Ştia importanţa primei impresii.

Coborîră spre conacul Nampara, Keren hotărîtă să rămînă cu cei doi cît mai mult cu putință. Demelza îi invită să bea un pahar cu vin, dar, spre marea deziluzie a lui Keren, Dwight Enys refuză. Keren, ajungînd repede la concluzia că erau preferabile cîteva minute în compania doctorului decît o vizită la conacul Nampara, refuză și ea; plecară împreună. Dwight ținînd calul de căpăstru și mergînd pe jos pe lîngă Keren.

*

Bătea vîntul la douăzeci octombrie împrăștiind frunzele uscate și praful și aducînd ploaie. Demelza era nervoasă și neliniștită, ca și cum ar fi trebuit să prindă diligența; pe Verity o amuza dorința ei de a sosi la Truro cel mai tîrziu pînă la unsprezece. Demelza pretindea că era nervoasă din cauza Juliei, care fusese agitată toată noaptea, și credea că are febră.

Verity propuse să amîne vizita la Truro; puteau să se ducă în altă zi mai potrivită. I-ar fi convenit amînarea pentru că trebuia să aibă loc întrunirea trimestrială a acționarilor minei Grambler. Dar Demelza părea mai hotărîtă ca niciodată să se ducă...

De data aceasta le întovărășea Bartle. Jud era din ce în ce mai capricios, mai greu de stăpînit.

La jumătatea drumului începu să plouă, o burniță subțire și pătrunzătoare care cuprinsese întreg ținutul ca o rețea fină de mătase, pe care norii joși o cerneau încet. La vreo trei mile depărtare de Truro zăriră o mulțime de oameni care blocau drumul. Era un lucru atît de neobișnuit să vezi atîția oameni acolo în plină zi, încît opriră caii.

– Cred că sînt mineri, doamnă, spuse Bartle. Poate că e o sărbătoare de care am uitat.

Verity înaintă, cam nesigură. Oamenii aceia nu păreau să sărbătorească ceva.

Un bărbat se urcase pe o căruță și se adresa unui grup compact care se strînsese în jurul lui. Se aflau încă la oarecare distanță de el, dar era clar că dădea glas nemulțumirilor și doleanțelor lor. Alte grupuri de oameni ședeau pe jos discutînd între ei. Erau multe femei printre ei, toate îmbrăcate sărăcăcios, unele cu copii mici în brațe. Erau înfrigurate, furioase și disperate. Multe ședeau chiar pe marginea drumului și aruncau priviri ostile celor două femei călare, bine îmbrăcate, și valetului lor bine hrănit.

Verity își luă inima în dinți și înaintă încet printre ele. Toți le priveau încruntați, în tăcere.

Curînd ultimele grupuri rămaseră în urmă.

– Uf! exclamă Demelza. Cine erau ăștia, Bartle?

– Mineri de la Idless și Chacewater, cred. Timpuri grele, doamnă!

Demelza își mînă calul lîngă Verity.

– Te-ai speriat?

– Puțin. Am crezut că ar putea să ne răstoarne.

Demelza nu spuse nimic cîteva minute.

– Îmi amintesc odată cînd nu aveam grîu la Illuggan. Am mîncat cartofi și am băut apă o săptămînă. Foarte puțini cartofi.

Un timp nu se mai gîndise la planul secret pe care-l urzise, dar cînd ajunseră la Truro uită de mineri și nu se mai gîndi decît la Andrew Blamey și la ce pusese la cale.

Capitolul XII

Truro arăta ca de obicei joia, ceva mai murdar din cauza tîrgului de vite din ajun. Îl lăsară pe Bartle în centrul oraşului şi porniră pe jos, croindu-şi cu greu drum prin noroi şi printre gunoaie. Nu se zărea nicăieri o siluetă îndesată, în costumul albastru. Intrară în prăvălia mică să cumpere haina. În dimineaţa aceea Demelza era nervoasă şi agitată şi nu se putea hotărî. Verity o convinse în cele din urmă să cumpere o stofă verde închis, care se potrivea cu toate rochiile pe care le avea deja şi îi venea bine la tenul ei.

Cînd au terminat, Demelza întrebă cît e ceasul. Croitoreasa se duse să vadă: era ora douăsprezece... Ei bine... ea îşi îndeplinise obligaţia. Altceva nu mai putea face. Fără îndoială că greşise data şi el era tot pe mare.

Clopoţelul de la uşă sună şi inima îi sări în piept, dar nu era decît un paj negru care venise să vadă dacă pălăria doamnei Maria Agar era gata.

Demelza mai întîrzie puţin, uitîndu-se la nişte panglici de mătase, dar Verity era nerăbdătoare să termine şi cu cumpărăturile ei. Hotărîseră să ia masa la Joan Pascoe – o încercare prin care Demelza nu prea dorea să treacă – aşa că nu mai aveau timp de cumpărături după masă.

Era mai multă lume pe stradă cînd ieşiră din magazin. Dintr-o căruţă trasă de boi se descărca bere la o cîrciumă alăturată. Vreo zece, doisprezece ştrengari, nedezvoltaţi pentru vîrsta lor, în picioarele goale, murdari, purtînd haine lepădate de părinţii lor, scurtate şi încinse cu sfoară, se jucau zgomotos pe un morman de gunoi. La capătul străzii un negustor respectabil alunecase şi căzuse în noroi, de unde doi cerşetori îl ajutau să se ridice. Vreo cîteva femei făceau cumpărături, purtau saboţi şi fustele prinse de încheietura mîinii ca să nu se tîrască prin noroi.

– Domnişoară Verity, se auzi o voce în spate. Doamne! se gîndi Demelza, a venit în sfîrşit. Verity se întoarse. Călăritul şi cumpărăturile îi îmbujoraseră obrajii de obicei palizi. Dar în momentul în care se uită în ochii lui Andrew Blamey culoarea dispăru de pe faţa ei şi numai ochii mai luceau albaştri-cenuşii.

Demelza o apucă de braţ.

– Domnişoară Verity, doamnă. Blamey se uită o secundă la Demelza. Ochii lui erau de un albastru intens, ca şi cum gheaţa din ei s-ar fi topit. Am îndrăznit să sper, ani de zile, dar n-am avut noroc. În ultimul timp începusem să pierd credinţa că într-o zi...

– Domnule căpitan, daţi-mi voie să vă prezint verişoarei mele, doamna Demelza Poldark, soţia lui Ross.

– Am onoarea, doamnă.

– Încîntată, domnule.

– Aţi venit să faceţi cumpărături? întrebă Blamey. Puteţi să-mi acordaţi o oră? Mi-ar face nespusă plăcere să...

Demelza observă culoarea revenind în obrajii lui Verity. Şi o dată cu ea toate reţinerile din ultimii ani.

– Nu cred, spuse ea, că are rost să mai stăm de vorbă, domnule căpitan. Nu vă păstrez nici un resentiment. Dar după

atîta timp ar fi mai bine să nu reînnodăm o legătură ruptă, să căutăm să mai...

– Nu sînt de acord în nici un caz cu cele ce spuneți. Întîlnirea noastră mă face fericit. Îmi dă speranța că vom fi prieteni cel puțin. Aș vrea...

Verity dădu din cap:

– S-a terminat, Andrew. Sînt ani de atunci. Iartă-mă, dar avem multe de făcut în dimineața asta. Bună ziua.

Se întoarse să plece, dar Demelza nu se clinti.

– Nu te gîndi la mine, draga mea. Pot să mă duc singură la cumpărături, crede-mă. Dacă prietenul tău dorește să stea de vorbă cu tine, politețea îți cere să accepți.

– Nu, trebuie să veniți și dumneavoastră, doamnă, spuse căpitanul, ca să nu dăm ocazia la vorbe. Verity, am o cameră liberă la han. Am putea să ne ducem acolo, să luăm o cafea sau să bem ceva, vreun întăritor. În amintirea vremurilor trecute...

Verity își desprinse brațul din strînsoarea Demelzei.

– Nu, spuse ea vehement. Nu! Am spus nu!

Se întoarse și porni în grabă în direcția podului. Demelza se uită înnebunită la Blamey, apoi o urmă și ea. Era furioasă pe Verity, dar cînd o ajunse din urmă și o luă iar de braț, își dădu seama că Andrew Blamey fusese pregătit pentru această întîlnire, dar Verity nu. Verity simțea la fel ca Blamey în dimineața cînd ea se dusese la Falmouth: frica de o rană veche, dorința de a împiedica altă lovitură. Își reproșă că nu a prevenit-o. Dar cum ar fi putut, cînd Verity...

Deodată auzi o zarvă mare și strigăte. În starea în care se afla, tulburată, neștiind ce să mai facă, făcu legătura între ce auzea și Blamey.

– L-ai lăsat departe în urmă, spuse ea. Nu te mai grăbi! O, Verity, ar fi fost mai bine dacă ai fi vrut să-l asculți, crede-mă!

Verity nu se uită la ea. O înăbuşeau lacrimile, le simţea în gît, peste tot, numai ochii îi erau seci. Ajunsese lîngă pod şi încerca să-şi facă loc să treacă, dar fu oprită de o mulţime care părea să vorbească şi să se uite în direcţia de unde venise ea. Demelza o opri, văzuse că erau mineri. Lîngă podul acela se întindea un cartier de case vechi cu străzi înguste, cu o piaţetă în mijloc. Aici se strînseseră minerii venind de pe River Street. Se agitau, se ciocneau unii de alţii, strînşi toţi la un loc, strigînd şi ameninţînd cu ce arme aveau în mîini. Se rătăciseră. Porniseră în direcţia depozitelor unde se marca arama, dar pierduseră drumul în acest labirint de străzi şi uliţe. Împinşi din spate, cîţiva împreună cu alţi trecători fuseseră aruncaţi în apă, iar alţii se zbăteau prin noroi încercînd să nu cadă şi ei; podul vechi, de piatră, era înţesat cu oameni care se luptau să treacă. Demelza şi Verity se aflau chiar la marginea vîrtejului, rămurele la marginea şuvoiului de oameni, gata să fie înghiţite de el. Demelza se uită înainte şi văzu alţi oameni: mineri, înnegriţi de praf, furioşi, coborînd dinspre Kenwyn Street. Erau prinse între două şuvoaie.

– Verity, priveşte!

– Aici, înăuntru, se auzi o voce şi cineva o apucă de braţ. Andrew Blamey le ajută să traverseze strada pînă sub portalul unei case. Nu era mare, dar era loc pentru toţi trei şi se aflau în siguranţă.

Verity îi urmă. Andrew o împinse pe Demelza în spatele lui, iar pe Verity o trase lîngă el, apărînd-o cu braţul sprijinit de uşă.

Primul val al mulţimii trecu repede pe lîngă ei, strigînd şi ameninţînd cu pumnii. Se ciocniră de mulţimea strînsă lîngă pod; şuvoiul uman se încetini ca un torent care umple canalul îngust cînd nu mai are pe unde să se scurgă. Minerii înaintau cîte opt, apoi zece, cincisprezece, douăzeci în front pe strada

îngustă. Cîteva femei începură să țipe. Umpleau toată strada, o hoardă cenușie și neîmblînzită cît vedeai cu ochii. Oamenii erau striviți de pereții caselor, amenințînd să-i dărîme, ferestrele se spărgeau. Blamey se folosi de toată puterea ca să ușureze presiunea asupra ușii.

Nimeni nu știa ce se întîmplă, dar cei ce ajunseseră primii trebuie să fi găsit pe unde să treacă, ceea ce făcu să se micșoreze îngrămădeala de dincolo de pod. Potopul de oameni începu să se scurgă pe pod. Presiunea slăbi, mulțimea se revărsă întîi încet, apoi mai repede, îndreptîndu-se spre centrul orașului.

Curînd îi văzură trecînd – coloane de oameni în zdrențe; cei trei de la intrarea casei erau acum în siguranță.

Andrew lăsă mîna în jos:

– Te rog, Verity, mai gîndește-te! Te rog, draga mea...

Ea îl împinse la o parte și se repezi în mulțime. Mișcarea a fost atît de bruscă, de neașteptată, încît nici unul nu a urmat-o imediat.

– Verity! Verity! începu să strige Blamey peste capetele oamenilor care îi despărțeau. Demelza se luă după el.

O secundă a fost de ajuns ca mulțimea să-i separe și Blamey, cu puterea lui, luptîndu-se să înainteze ca s-o prindă pe Verity, mări distanța dintre ei pînă cînd Demelza nu-l mai văzu.

Demelza era înaltă, dar toți bărbații din fața ei erau înalți. Degeaba împingea, se zbătea, încerca să se ridice să privească peste capetele lor. Cînd s-au apropiat de podul îngust, n-a mai avut nici loc, nici putere să-i caute pe ceilalți; se zbătea numai ca să n-o împingă în apă. Din toate părțile oamenii o împingeau, cu coatele, cu bîtele pe care le aveau în mînă; o striveau, o loveau, o înăbușeau. Cîteodată se opreau, strigînd și blestemînd, apoi, tăcuți și încruntați, se năpusteau de colo, colo. De mai multe ori nu mai simți pămîntul sub picioare,

împinsă de ceilalți înainte; se împiedica apoi și se agăța de cei de-alături ca să nu cadă. Lîngă ea, o femeie căzu și lumea o călcă în picioare. Alta leșină; un bărbat o trase la o parte. Mai departe se auzeau urlete, bîtele ciocnindu-se, pleoscăitul apei.

Chiar dincolo de pod, strada foarte îngustă nu lăsa nici o posibilitate de ieșire. Pe măsură ce se apropia de țintă, mulțimea devenea din ce în ce mai furioasă. Pînă și aerul din jur clocotea în revărsarea de foc și violență. Scîntei dansau în fața ochilor Demelzei în timp ce se lupta cu ceilalți pentru un loc ca să poată respira. În sfîrșit, gloata se mai rări îndreptîndu-se spre Coinagehall Street, unde se aflau hambarele cu grîu de lîngă port.

Îl zări pe căpitanul Blamey undeva în dreapta și, revenindu-și, încercă să-și croiască drum spre el.

Mulțimea se îndesi iar, o împinse înainte pînă o făcu să se oprească. Se trezi înconjurată de mineri și de soțiile lor, furioși, plini de sudoare.

Îmbrăcămintea ei de bună calitate era prea bătătoare la ochi.

În fața porților primului depozit, cetățeni și notabilități ale orașului se strînseseră pentru a-și apăra dreptul la proprietate. Primarul, un bărbat corpolent, îmbrăcat în haine simple, se urcase pe un zid de unde începu să vorbească, fără a fi auzit, gloatei care striga amenințătoare. În spatele lui stăteau proprietarul depozitului de cereale, un bărbat gras care clipea mereu din ochi, și cîțiva consilieri comunali. Nu era nici un soldat primprejur. Fuseseră luați prin surprindere.

Cînd Demelza își făcu loc spre colțul unde se afla Blamey, o văzu pe Verity. O găsise. Stăteau împreună rezemați de ușa unui grajd; nu puteau înainta din cauza gloatei din jur. Magistratul trecuse de la sfaturi la amenințări. Se va face tot posibilul. Vor face tot ce le stă în putință, dar asta nu înseamnă că aceia

care încalcă legea nu vor fi pedepsiți după lege. Trebuie să le aducă aminte de tulburările de la Redruth, luna trecută, cînd unul din răsculați fusese condamnat la moarte și mulți alții trimiși la închisoare.

Se auziră strigăte:

– Ruşine! Asta-i cruzime! Nu dorim decît ce e drept! Vrem grîu ca să avem ce mînca. Vindeți-ne grîu mai ieftin și plecăm acasă liniștiți. Numiți prețul, domnilor, un preț convenabil pentru cei ce mor de foame.

Primarul se întoarse și se adresă negustorului de lîngă el.

Demelza își făcu drum cu greutate printre doi mineri care-i aruncară priviri furioase. Voia să strige ca să-i atragă atenția lui Verity, dar se răzgîndi.

Primarul spuse:

– Domnul Sanson o să vă vîndă grîu cu cincisprezece șilingi baniță. E o concesie, pentru familiile voastre nevoiașe. Înțelegeți! E o ofertă generoasă!

Se auzi un mîrîit amenințător, de furie și nemulțumire. Un miner se aplecă să se consulte cu cei din jur.

În sfîrșit Demelza ajunsese la o distanță de unde cei doi o puteau auzi, dar îi separa o căruță trasă de mînă, cu un grup de femei în ea, și nu știa cum să facă să se apropie de prietenii ei. Nici Andrew, nici Verity n-o observaseră pentru că se uitau în direcția celor ce parlamentau la ușa depozitului.

– Opt șilingi. Vă plătim opt șilingi pe baniță. Nu putem mai mult. Și așa de-abia vom avea ce mînca.

Negustorul făcu un gest elocvent înainte ca primarul să mai vorbească cu el. Un urlet de nemulțumire se auzi ridicîndu-se din mulțime și deodată, în liniștea care urmă, Demelza auzi vocea lui Andrew, vorbind încet și repede:

– ... viața, draga mea. N-am ispășit nimic, n-am învățat nimic în toți acești ani de singurătate? Dacă mai e sînge între noi care să ne despartă, s-a uscat de mult. Francis s-a schimbat, văd asta, deși nu am vorbit cu el. Dar tu nu te-ai schimbat, sentimentele tale sînt aceleași...

Se auziră iar urlete, strigăte.

– Opt șilingi sau nimic, strigă un miner. Vorbește, domnule, dacă vrei liniște, pentru că noi nu mai putem suporta.

Verity își acoperi ochii cu mîna ei înmănușată.

– O, Andrew, ce pot să spun? Să trecem iar prin toate astea... întîlniri... despărțiri... suferințe?

– Nu, draga mea, ți-o jur. Nu ne vom mai despărți niciodată...

Vocile li se pierdură în răcnetele care întîmpinară refuzul încăpățînat al lui Sanson. Minerul care vorbise coborî de unde se suise. Ca un talaz, lumea se repezi înainte. Cei de pe treptele depozitului încercară să reziste, dar nu erau decît frunze în vînt. În cîteva minute minerii sparseră lacătele de la ușă și năvăliră înăuntru.

Demelza se agăță de căruță ca să nu fie tîrîtă spre depozit, dar oamenii puseră mîna pe căruță ca să o încarce cu grîu și ea trebui să cedeze și să se lipească de ușa grajdului.

– Demelza! Verity o văzuse. Ajut-o, Andrew! Or s-o trîntească la pămînt.

Verity se agăță de Demelza ca și cum ea fusese cea care o părăsise. Lacrimile i se uscaseră pe față, lăsînd urme urîte. Părul ei negru, frumos, era în dezordine, fusta sfîșiată. Părea nenorocită, dar dureros de vie.

Cei ce pătrunseseră în depozit scoteau sacii cu grîu și îi treceau celor care așteptau afară. Pe stradă erau mînați catîri

pe care să-i încarce cu prada. Depozitul îi atrăgea pe toți așa cum șanțul atrage apa; mulțimea din jurul Demelzei și a lui Verity începuse să se răărească.

– Pe aici, spuse Blamey, acum e momentul. Mai bine mai devreme decît mai tîrziu. Cînd vor termina de luat grîul, vor începe să bea.

Ajunseră iar pe Coinagehall Street, de unde minerii plecaseră. Dar orășenii ieșiseră pe stradă și discutau agitați cum să împiedice generalizarea jafului. Minerii veniseră în oraș mînați de revendicările lor drepte, dar pofta vine mîncînd, și ar fi putut să rămînă.

– Unde ați lăsat caii? întrebă Blamey.

– Trebuia să luăm masa la Pascoe.

– V-aș sfătui să amînați pe altă dată.

– De ce? spuse Demelza. N-ați putea lua masa cu noi acolo?

Blamey se uită la ea:

– Nu, doamnă, nu pot. Deși clădirea băncii e solidă și ați fi în siguranță înăuntru, va trebui să plecați acasă călare și străzile nu vor fi sigure. Dacă luați masa la Pascoe, va trebui să rămîneți acolo peste noapte.

– Nu pot! spuse Demelza. Julia are nevoie de mine și Prudie e atît de nepricepută.

– Andrew, spuse Verity, încetinind pașii, n-ai vrea să ne lași aici? Dacă te vede Bartle ar putea afla Francis că ne-am întîlnit și o să i se pară că am făcut-o cu bună știință...

– Nu-i nimic dacă află, spuse căpitanul. S-ar putea să mai întîlniți răsculați pe aici. N-am intenția să vă las singure pînă nu veți fi în siguranță, afară din oraș.

Bartle era la grajduri și în timp ce înșeuau caii trimiseră vorbă familiei Pascoe. Apoi încălecară și porniră la drum.

Nu erau răsculați pe Pydar Street, dar oamenii ieșiseră din case și se uitau îngrijorați în toate părțile. Unii aveau bîte în mîini.

Cînd ajunseră în vîrful dealului, drumul era prea îngust ca să meargă toți trei în rînd. Demelza îi spuse lui Bartle să meargă înainte să vadă dacă erau pichete de mineri sau răsculați, apoi dădu pinteni calului și îl ajunse din urmă.

Merseră călare spre casă în tăcere, doi cîte doi. Demelza încercă să stea de vorbă cu Bartle, forțîndu-se în același timp să audă ce se vorbea în spate. Nu auzi decît cîteva vorbe șoptite din cînd în cînd, primele semne de verdeață în deșert după ploaie.

Capitolul XIII

De multă vreme Jud se purta atît de bine încît Prudie nu luă în seamă semnele de schimbare. Viața casnică și liniștită de la Nampara – atît de deosebită de cea pe care o duseseră cît timp Joshua fusese în viață – avusese un efect benefic asupra ei, și credea că la fel se întîmpla și cu Jud. Ross pleca dimineața devreme – lipsea de acasă trei-patru zile pe săptămînă acum – și cînd Demelza nu era pe aproape Prudie se instala în bucătărie cu o ceașcă de ceai și vorbea cu Jinny Carter despre ce se mai întîmplase în timpul săptămînii, uitînd că nu de mult îl prinsese pe Jud bînd gin în timp ce mulgea vacile. Era ciudat cum Jinny făcea acum treburile pe care Demelza le făcea altădată, pe scurt, Jinny făcea acum toată munca grea a casei și o lăsa pe Prudie să-și caute de treabă, să bea ceai, să bîrfească și să se plîngă că o dor picioarele. Cînd Demelza se afla prin preajmă, nu era prea ușor, dar cînd pleca, lucrurile de desfășurau conform unei rutine plăcute pentru ea.

Azi, de exemplu, Jinny vorbise despre Jim; cît era de slab și de bolnav, cum se ruga în fiecare seară să treacă mai repede cele opt luni pînă va ieși din închisoare și va veni acasă. Prudie se bucura să audă că nu se gîndea să plece de la Nampara. Jinny spunea că Jim nu trebuia să mai muncească în mină. Îi

promisese că la întoarcere va lucra la fermă. Nu se simțise niciodată mai bine ca atunci cînd lucrase aici și fuseseră fericiți. Nu cîștiga ca la mină, dar asta n-avea nici o importanță. Dacă muncea și ea, o vor scoate la capăt.

Prudie spunea că nu se știe, lucrurile pot să se schimbe, și cei ce lucrează la ferme să cîștige mai mult ca lucrătorii din subteran, bineînțeles dacă ce auzise ea despre aramă și cositor era adevărat.

– Uită-te la căpitanul Ross. Ce rost are să cutreiere tot ținutul în galop ca și cum l-ar goni dracu' din urmă? La ce bun să umbli după copite de cai morți? Mai bine ar strînge baierile pungii și și-ar vedea de casă.

Între timp Jinny ieșise din bucătărie de vreo trei, patru ori și se întorsese plină de îngrijorare.

– E cineva în pivniță, Prudie. Crede-mă! Chiar acum cînd treceam prin fața ușii...

– Nu, nu, spuse Prudie mișcînd din degetele de la picioare. Ți se pare. O fi vreun șobolan. Sau poate Julia se foiește în leagănul ei. Du-te și vezi! Pe mine mă dor picioarele.

– Nu se poate, spuse Jinny. Era voce de bărbat; mormăia ceva urcînd pe scară.

Prudie era cît pe ce să o contrazică iar, dar s-a răzgîndit, și cu o expresie gînditoare pe față își trase papucii în picioare și se ridică de pe scaunul care scîrțîi sub greutatea ei. Ieși lipăind în sală și se uită pe ușa pivniței, care se deschidea sub scară.

La început nu auzi decît un murmur nedeslușit, apoi cîntecul cunoscut:

Au fost odată doi bătrîni
Doi bătrîni săraci...

– E Jud, spuse ea încruntată, bea ginul căpitanului Ross.

Aşteaptă puţin că-l scot eu d-acolo. Se întoarse lipăind în bucătărie: Unde-i coada aia de mătură?

– În grajd, spuse Jinny. Am văzut-o acolo de dimineaţă.

Prudie ieşi să o aducă, cu Jinny după ea; dar cînd se întoarseră, cîntecul din pivniţă încetase. Aprinseră o lumînare şi Prudie coborî scările. Văzu cîteva sticle sparte, dar nici urmă de Jud.

Prudie veni înapoi.

– Cîinele ăsta beat a şters-o cît am lipsit noi.

– Stai puţin, spuse Jinny.

Ascultară: cineva cînta încet în camera de zi.

Jud şedea în cel mai bun scaun al lui Ross, cu picioarele sprijinite sus pe polita căminului. Pe cap îşi pusese o pălărie neagră de călărie a lui Ross, care-i acoperea chelia şi firele de păr de pe frunte. Într-o mînă ţinea o sticlă cu gin, în cealaltă o cravaşă cu care mişca încet leagănul în care dormea Julia.

– Jud, strigă Prudie. Ridică-te de pe scaunul ăla!

Jud întoarse capul.

– Aha! spuse el pe un ton batjocoritor. Poftiţi, doamnelor, vă rog, doamnelor, poftiţi! Respectele mele, doamnă. Ei, ce vizită plăcută! Nu mă aşteptam de la nişte cătele ca voi. Da' să luăm lucrurile aşa cum sînt, bune sau rele. Ce mai cătele! Şi încă de rasă, pursînge! N-am mai văzut unele ca ele. Judecînd după cum se poartă sînt de neam bun, nu mă îndoiesc! Împinse leagănul iar cu cravaşa ca să nu se oprească.

Prudie apucă coada măturii.

– Hai', dragă, îi spuse lui Jinny, du-te şi termină-ţi treaba. Mă ocup eu de el.

– Ai să reuşeşti?

– Să reuşesc? Îl fac bucăţi. Da' trebuie să am grijă de leagăn. Nu vreau s-o sperii pe micuţă.

După ce plecă Jinny, Jud spuse:

– Ce? N-ai mai rămas decît tu? Vicleană mai eşti, doamnă Paynter! Ai scăpat de ea ca să nu-ţi bea ginul. Ochii lui mici, şireţi, erau injectaţi de băutură. Poftim, draga mea, intră şi vezi cum calci! Eu sînt stăpîn aici. Jud Paynter, domnul Jud Paynter, din Nampara, conducătorul haitei de cîini de vînătoare, maestru de ceremonii, judecător de pace. Trage o duşcă!

– Aha! spuse Prudie. Ai să vezi tu strîmb cînd te-o prinde căpitanul Ross lăfăindu-te în fotoliul lui. A... beţiv împuţit!

Jud ridicase sticla şi înghiţea lacom, duşcă după duşcă.

– Nu te supăra! Mai am două aici, lîngă scaun. Prea-i crezi mari pe Ross şi pe rîndăşoaica lui. Na, trage o duşcă!

Jud se lăsă pe spate şi puse o sticlă jumătate goală pe masă, în spatele lui. Prudie se uită lung la el.

– Ascultă! spuse ea. Scoală-te de pe scaun sau îţi crăp capul cu mătura asta. Şi lasă copilul în pace! ţipă ea văzînd cum împinge iar leagănul.

Jud se întoarse şi o privi cu ochii lui miopi, căutînd să aprecieze distanţa dintre capul lui şi mătură. Nu era în primejdie. Pălăria lui Ross îi inspira încredere.

– Hai, femeie! Uite! E coniac în dulap. Adu-l şi-ţi amestec un Samson.

Era băutura preferată a lui Prudie: coniac amestecat cu cidru şi zahăr. Se uită la Jud sfredelindu-l cu privirea, ca şi cum ar fi fost diavolul în persoană ispitind-o să-şi vîndă sufletul.

– Dacă vreau să beau, îi spuse ea, beau eu singură, nu-ţi cer ţie sau altcuiva. Se duse la bufet şi îşi pregăti un Samson. Jud o privea cu ochii lacomi şi sticloşi.

– Hai! se răsti Prudie la el, scoală-te de pe scaun!

Jud îşi trecu mîna peste faţă.

– Doamne, îmi vine să plîng cînd te văd. Bea întîi. Dă-mi şi mie unul. Fă-mi şi mie un Samson, dar cu păr pe cap.

Un „Samson cu păr pe cap" era aceeaşi băutură, dar cu cantitate dublă de coniac. Prudie nu-l luă în seamă şi bău, apoi îşi mai pregăti un Samson.

– Fă-ţi singur, spuse ea. Nu-s nevasta ta, o ştii prea bine. Nu m-ai dus la biserică, aşa cum i se cade unei fete. Nu ne-a dat nici un popă binecuvîntarea. N-am avut muzică, nici petrecere de nuntă. M-ai luat, şi gata. Mă-ntreb cum de mai dormi noaptea.

– Ei, ce mai bucăţică ai fost! Şi cum te-ai mai umflat. Juma' din tine-ar umple o corabie întreagă. Şi n-ai vrut nuntă. Hai, bătrîno, fii mulţumită că te-am adus aici. Mai bea ceva!

Prudie întinse mîna şi apucă sticla.

– Săraca maică-mea. Nu i-a plăcut! Mai bine că a murit. E mai fericită moartă. Am fost singurul copil care a trăit. Unu din doisprezece. Îmi vine greu să mă gîndesc şi după atîta amar de ani.

– Unul din doisprezece e destul, spuse Jud, legănînd iar copilul. Prea e plină lumea de ei şi aşa. Ar trebui înecaţi, dacă ar fi după mine. Şi păcat că n-are să fie cum vreau eu, că nu-s prea mulţi cu mintea lui Jud Paynter, deşi sînt unii geloşi care nu cred, şi într-o bună zi or să se mire foarte cînd Jud o să le spuie că-s geloşi şi nu vor să recunoască. Că ei n-au cap, pentru că dacă ar avea ar spune. Unde am rămas?

– Îmi omorai frăţiorii şi surioarele, îi spuse Prudie.

– Da, spuse Jud, unu din doisprezece. Aşa aş spune, unu din doisprezece. Nu roiuri de copii ca ai lui Martin şi Vigus şi Daniel. Curînd or să fie roiuri şi aici în casa asta. Trebuie înecaţi ca pisoii.

Nasul gros al lui Prudie începea să se înroşească.

– Nu permit astfel de vorbe în bucătăria mea, declară ea.

– Nu sîntem în bucătăria ta acuma, aşa că ţine-ţi gura, vacă grasă ce eşti!

– Ba tu eşti, i-o întoarse Prudie. Iarbă rea! Scîrnăvie! Dă-mi sticla. Asta-i goală.

Stînd în bucătărie, Jinny aştepta pedeapsa lui Jud, bătaie şi scandal. Nu se auzea nimic. Îşi continuă treaba. De cînd Kate, fetiţa ei cea mică, începuse să-şi vîre degetele în toate oalele, n-o mai aducea cu ea la lucru şi o lăsa în grija mamei ei, împreună cu ceilalţi doi copii ai săi şi cu cei mici ai doamnei Zacky. Era deci singură în bucătărie.

Termină curînd ce avea de făcut şi se uită ce mai putea face. Era nevoie ca ferestrele să fie spălate. Luă o găleată să aducă apă de la pompă şi-l văzu pe fiul ei mai mare, Bengy Ross, venind în fugă de la Mellin.

Înţelese imediat despre ce era vorba: Zacky promisese să o anunţe.

Se duse în întîmpinarea copilului, ştergîndu-şi mîinile pe şorţ.

Bengy avea acum trei ani şi jumătate; era mare pentru vîrsta lui, nu-i rămăsese nici un semn de pe urma accidentului, cu excepţia unei cicatrice albe, subţire pe obraz. Îl ajunse la marginea grădinii lîngă primii meri.

– Ce e, dragă? Ce-a spus bunicul?

Bengy se uită la ea cu ochii lui inteligenţi.

– Bunicul spune că mina se închide luna viitoare, mamă.

Jinny se opri.

– Ce spui? Toată mina?

– Da. Bunicul spune că o închide toată luna viitoare. Dă-mi un măr, mamă.

Era mai rău decît se aşteptase. Crezuse că vor închide numai jumătate, că vor ţine deschise filoanele mai bogate. Dacă se închidea Grambler, se termina cu ei. S-ar putea ca unii, mai norocoşi, să aibă ceva economii, să treacă iarna. Ceilalţi vor fi nevoiţi să-şi găsească de lucru, altfel mureau de

foame. Nu aveau unde să mai lucreze, poate cîțiva numai, la Wheal Leisure. Unii ar putea încerca la minele de plumb din Țara Galilor, sau la cele de cărbuni din comitatele din centrul Angliei. Asta însemna să se despartă de familie, să-și lase căminele. Jim nu mai avea de ales cînd va ieși din închisoare. Avea noroc dacă îl angaja la fermă. Trăise toată viața ei în umbra minei Grambler. Nu era ușor. Fusese cînd mai bine, cînd mai rău, știa asta, dar nu se închisese niciodată. Nu știa de cîți ani era în funcțiune, cu mult înainte de a se naște mama ei. Nu existase satul Grambler înainte de deschiderea minei: mina crease satul. Era centrul întregului district, o industrie, un nume pe toate buzele, o instituție.

Intră în casă, luă un măr copt din cămară și i-l dădu lui Bengy.

Trebuia să-i spună lui Jud și Prudie... cel puțin lui Prudie, dacă Jud nu se trezise.

Cu Bengy ținîndu-se după ea, intră în camera de zi.

*

Ross află vestea cînd se întorcea acasă de la întîlnirea cu Richard Tonkin, Ray Penvenen și Sir John Trevaunance. I-o spusese Fred Pendarves, un miner mai în vîrstă, cînd trecea pe lîngă spînzurătoarea de la răscrucea de drumuri spre Bargus. Ross merse mai departe gîndindu-se că nu vor mai rămîne mine deschise, dacă lucrurile nu se îndreptau. Plecase plin de curaj de la Place House, conacul lui Trevaunance. Sir John le promisese tot sprijinul și bani dacă ar fi construit topitoria pe pămîntul lui; dar vestea despre închiderea minei de la Grambler îl făcu să-și piardă tot entuziasmul.

Merse la pas pînă acasă, dar nu duse imediat calul la grajd! Se gîndea să se ducă să vorbească cu Francis.

La intrare se opri și ascultă discuția pe un ton ridicat, ce se auzea din camera de zi. Avea Demelza oaspeți? N-avea

chef de ei. Era vocea lui Jud şi a lui Jinny care ţipa la el! Se apropie de uşa întredeschisă.

– E o minciună, spunea Jinny în lacrimi, o minciună vulgară, Jud Paynter, şi ar trebui să fii biciuit pentru asta. Stai acolo pe scaunul stăpînului, îi bei coniacul şi spui minciuni. Ar trebui să te ajungă pedeapsa lui Dumnezeu. Bestie scîrboasă ce eşti!

– Ia auzi! spuse Prudie. Aşa, dragă! Dă-i una-n cap! Na, ia mătura mea!

– Tu să stai în cocina ta, se răsti Jud. Iapă rîioasă ce eşti! Nu zic decît ce zic alţii. Uită-te şi tu. Uită-te la cicatricea de pe faţa băiatului. Nu-i vina lui, sărmanul. Da' lumea spune că-i un semn pus acolo la Beelzebub ca să vadă toţi cine e taică-tău. Zice lumea – şi cine să le găsească vină – că cine a mai văzut două cicatrice la fel? Cum e turcu şi pistolul, spune lumea: Ross şi Bengy Ross. Şi mai spune că luna trecută s-au dus amîndoi călare pînă la Bodmin şi au stat acolo peste noapte. Nu eu zic, da' nu-i de mirare că zice lumea. Poţi să plîngi şi să ţipi cît vrei, că tot o să zică.

– Taci din gură! ţipă Jinny. Am venit să-ţi spun că se închide Grambler şi tu te repezi la mine ca un cîine! Beţiv ordinar. Şi tu, Prudie! N-aş fi crezut niciodată dacă n-aş fi văzut cu ochii mei!

– Sst! Nu te supăra, fato! Nu vezi că stau aici, liniştită, să-l păzesc pe Jud să nu facă vreo prostie?

– Cît despre puştiul ăsta, săracu , spuse Jud, nu-i bine să-l certi. Nu-i cuminte! Nu se face! Nu e drept! Nu e just!

– Ce n-aş da să fie Jim de faţă! Bengy, vino încoace! Pleacă de lîngă animalul ăla!

Se repezi afară din cameră, furioasă, cu faţa scăldată în lacrimi. Ţinea copilul strîns de mînă; Ross se dăduse la o

parte, dar ea îl văzu. Se făcu albă ca varul; pete roşii îi apărură pe faţă. Se uită la el speriată şi ostilă. Apoi fugi în bucătărie.

*

Curînd după aceea Demelza sosi acasă. Traversase faleza, venind de la Trenwith. Julia dormea, în ciuda zgomotelor şi scandalului, iar Prudie şedea lîngă leagăn plîngînd în hohote, cu capul în mîini. Camera mirosea a alcool şi două sticle sparte zăceau pe podea. Scaunele erau răsturnate şi Demelza începu să bănuiască ce se întîmplase.

Nu putu scoate nimic de la Prudie, care se văicărea mai tare ori de cîte ori o atingea şi spunea că Jud a dispărut.

Demelza alergă în bucătărie. Nici urmă de Jud.

Se auzeau zgomote în curte.

Ross stătea lîngă pompă cu cravaşa în mînă. Apa curgea, Jud era sub pompă.

De cîte ori încerca să fugă, Ross îl lovea cu cravaşa. Renunţase acum să mai fugă şi stătea acolo răbdător.

– Ross, Ross, ce s-a întîmplat? Ce-a făcut, Ross?

Se uită la ea.

– Data viitoare cînd te mai duci la cumpărături, să avem grijă ca copilul nostru să fie păzit mai bine.

Cuvintele lui nedrepte o făcură să se sufoce de indignare.

– Ross, spuse ea, nu înţeleg. Ce s-a întîmplat? Julia n-a păţit nimic?

Ross pocni iar din bici:

– Treci sub pompă! Învaţă să înoţi! Învaţă să înoţi! Să vedem dacă putem să scoatem din tine „umorile" astea murdare.

„Umori" ar fi putut fi „rumori", zvonuri, dar Demelza nu ştia asta. Se întoarse şi fugi în casă.

*

Verity ajunse acasă fără să fi aflat despre noua hotărîre. Se despărţise de căpitanul Blamey la St. Ann. Demelza descă-

lecase la poarta conacului, la Trenwith. Verity şi Bartle porniră singuri pe alee.

Elizabeth a fost singura care a văzut-o pe Verity sosind. Mătuşa Agatha nu auzea, iar lui Francis nu-i păsa.

Elizabeth zîmbi trist:

– V-a lăsat Pascoe să plecaţi aşa repede?

– N-am fost acolo, spuse Verity, scoţîndu-şi mănuşile. Au intrat minerii răsculaţi în oraş şi am crezut că e mai înţelept să plecăm înainte de a se agrava situaţia.

– Ha! exclamă Francis de la fereastră. S-au răsculat, da? O să se răscoale şi prin alte părţi curînd.

– Din cauza asta n-am putut să-ţi iau broşa, Elizabeth. Îmi pare rău, dar poate că am să mă duc săptămîna viitoare.

– Au trecut atîţia ani, spuse mătuşa Agatha. Să fiu a naibii, dar mina funcţiona înainte de a mă naşte eu. Mi-aduc aminte bine că bunica Trenwith îmi povestea că bunicul ei prin alianţă, John Trenwith, a deschis-o cu un an înainte de a muri.

– În ce an a fost asta? întrebă Francis indispus.

– Dacă mă întrebi pe mine nu ştiu ce să-ţi răspund. Mai bine uită-te în Biblie. Da' a fost cînd regina Elizabeth I era deja bătrînă.

Verity începu să-şi dea seama de importanţa celor ce se discutau. Întîlnirea din dimineaţa aceea îi ieşise din minte. Plecase de la Trenwith obsedată de hotărîrile care aveau să fie luate în absenţa ei. Se întorsese acasă fără să se mai gîndească deloc la ele.

– Vrei să spui că...

– De fapt, primul puţ de mină a fost săpat de celălalt John, cu vreo şaptezeci, optzeci de ani mai tîrzu. Cu John ăsta s-a căsătorit bunica Trenwith. A rămas în funcţiune tot timpul. Nu s-a mai închis. Nu e mult de cînd ne aducea un venit de mii de lire pe an. Nu e drept să renunţăm.

Cu o subtilitate neobișnuită la ea, Verity le vorbi ca și cum n-ar fi înțeles bine:

– După cîte am auzit, spuse ea, nu sînt prea sigură, dar... Asta înseamnă că renunțăm la toată mina? La tot?

– Cum s-ar putea altfel? răspunse Francis. Nu putem să închidem jumătate, fără a închide și restul.

– Cînd eram eu copil, spuse mătușa Agatha, aveam bani mulți. Papa a murit cînd eu aveam opt ani, și-mi amintesc că mama a cheltuit mult pentru monumentul comemorativ din biserica de la Sawle. Am auzit-o spunînd: „Nu faceți nici o economie, cheltuiți oricît. A murit ca și cum ar fi căzut în luptă. Va avea mormîntul pe care-l merită." A, Verity, te-ai întors? Ești îmbujorată la față! Ce s-a întîmplat? Vestea asta n-are nimic bun în ea. Ascultă-mă pe mine, va aduce ruina familiei Poldark!

– Ce înseamnă toate astea, Francis? întrebă Verity. Ce efect va avea asupra noastră? Vom continua ca înainte?

– Ca acționari nu ne va afecta în nici un fel, ce-i drept, nu vom mai putea spera într-o redobîndire a tot ce-am pierdut, dar nici nu vom mai pierde bani. Nu am mai încasat dividende de cinci ani. Pentru minereu am încasat opt sute de lire pe an, bani pe care nu-i vom mai încasa. Asta e toată diferența.

– Atunci, nu știu cum vom continua... spuse Verity.

– Va depinde de celelalte obligații pe care le avem, spuse Francis iritat. Avem munca la fermă. Satul Grambler și jumătate din Sawle ne aparțin, deși nu prea știu la cît se va mai ridica arenda acum. Dar, dacă creditorii noștri vor fi înțelegători, vom avea un venit minim care ne va face viața suportabilă, chiar dacă nu merită să o suportăm.

Elizabeth se ridică, lăsîndu-l pe Geoffrey Charles să alunece ușor jos din brațele ei.

– O să ne descurcăm, spuse ea liniştită. Alţii o vor duce mai greu ca noi. Putem face economii. N-o să dureze o veşnicie. O să ne menţinem pe linia de plutire.

Surprins, Francis îi aruncă o privire. Se aşteptase să reacţioneze altfel, să se plîngă, să-l învinuiască. Dar întotdeauna ea se dovedea la înălţime în momente de criză.

– Mamă, spuse Geoffrey Charles uitîndu-se încruntat la tatăl său, pot să mă joc acuma? Pot să fac gălăgie?

– Încă nu, dragule, spuse Elizabeth.

Verity murmură o scuză şi plecă.

Urcă încet scara largă, uitîndu-se în jurul ei cu alţi ochi. Traversă apoi coridorul cu ferestrele lui frumoase în stil Tudor, care se deschideau spre curtea interioară pătrată, plină de verdeaţă, cu trandafiri agăţători, cu fîntîna arteziană din mijloc şi aleea pavată. Toată casa dădea impresia de soliditate; avea dimensiuni armonioase, fusese construită ca să placă şi să dureze. Se rugă să nu ajungă în situaţia să piardă.

Cînd intră în camera ei, Verity evită să se uite în oglindă, ca să nu vadă în ea ceea ce observase mătuşa Agatha cu privirea ei ascuţită.

Fereastra aceasta dădea spre gardul viu de tisă şi grădina cu plante aromate. În cei patru ani de amărăciune o privise mereu. Aici găsise ea alinare în crizele prin care trecuse.

Nu ştia dacă şi acum va trece printr-o criză sau nu. Poate că, gîndindu-se la trecut, criza aceasta nu era prea grea. Grambler se închidea; asta însemna o schimbare totală în viaţa districtului lor.

Dar de ce să nu fie cinstită? Asta nu era criza ei personală. Îi afecta averea, veniturile, dar cu viaţa pe care o ducea ea, banii nu prea o interesau. Îi afecta pe oamenii pe care-i cunoştea. Da, îi afecta grav pe toţi cei pe care-i cunoştea şi îi

aprecia din regiune, corul pe care-l conducea. Va îngreuia mult munca ei de ajutorare a săracilor. În dimineața asta, da, în dimineața asta se simțise alături de ei. Şi atunci? Ce se schimbase?

De ce nu era mai îngrijorată de soarta lor? De ce nu era nefericită cum ar fi trebuit să fie? De ce? De ce?

Răspunsul era clar dacă avea curajul să recunoască.

Îşi lipi fața fierbinte de geamul ferestrei şi ascultă cum îi bătea inima.

Capitolul XIV

Era hotărît ca Jud şi Prudie să plece. Hotărîrea lui Ross era nestrămutată. În multe privinţe era un om înţelegător, ar fi tolerat multe dacă cineva îi era loial. Se obişnuise de mult cu beţiile lui Jud, dar nu putea accepta cu nici un preţ calomnia, purtarea neloială a lui Jud faţă de el. În plus, trebuia să se gîndească la copil. Nu mai putea avea încredere să-l lase în grija lor.

Îi chemă în faţa lui a doua zi dimineaţa, şi le dădu o săptămînă ca să plece. Prudie plîngea, Jud era posac. Ştia că-l mai convinsese pe Ross şi înainte, şi într-o săptămînă putea să-l convingă iar să-i ierte. Dar aici greşea. Cînd şi-a dat seama de asta, s-a speriat. Cu două zile înainte de termenul de plecare, Demelza, făcîndu-i-se milă de Prudie, îi propuse să discute cu Ross, să încerce să-l convingă să o menţină în serviciu pe ea, dacă accepta să se despartă de Jud; dar Prudie îi era credincioasă lui Jud şi preferă să plece.

Plecară la timpul potrivit, încărcaţi cu tot felul de vechituri şi catrafuse. Găsiseră o cocioabă părăginită, jumătate casă, jumătate grajd, prima casă din marginea satului Grambler. Era un fel de epavă urîtă, dar nu plăteau chirie şi se afla lîngă cîrciumă, ceea ce le convenea.

Plecarea lor a produs o schimbare radicală: în urma lor Nampara părea o casă stranie; aşteptau să audă lipăitul pa-

pucilor lui Prudie sau vocea aspră de tenor a lui Jud plîngîndu-se de ceva. Fuseseră niște servitori dezordonați, leneși, incompetenți, dar li se simțea lipsa. Demelza era bucuroasă că nu plecaseră prea departe, pentru că prietenia ei cu Prudie dura de prea mult timp ca să se sfîrșească în cîteva zile.

În locul lor Ross a angajat o pereche, soț și soție, John și Jane Gimlett, un cuplu de rotofei în vîrstă de vreo patruzeci de ani. Veniseră la Grambler din nordul Cornwall-ului ca să găsească de lucru în vestul regiunii, o zonă mult mai prosperă, unde soțul devenise calfă de cizmar. Nu le mersese prea bine și lucraseră un an la o topitorie de cositor. Păreau extrem de ageri, dispuși să muncească, competenți, curați, blajini din fire și respectuoși, la polul opus față de Jud și Prudie. Timpul avea să dovedească dacă vor rămîne așa.

La două zile după scandalul produs de beția lui Jud, Ross a mai avut un necaz din cauza personalului.

– Unde e Jinny? întrebase.

– A plecat, răspunse Demelza mohorîtă.

– Plecat?

– Aseară. Am vrut să-ți spun, dar te-ai întors tîrziu. Nu înțeleg de ce.

– Ce-a spus?

– A spus că o să fie mai mulțumită să-și vadă de copiii ei. Degeaba i-am spus că toți ai ei nu vor mai avea curînd de lucru. A strîns din buze și a spus că vrea să plece.

– Oh! spuse Ross mestecînd în ceașca cu cafea.

– Are vreo legătură cu scandalul de joi după-amiază? întrebă Demelza. Poate că dacă știam despre ce era vorba, aș fi putut face ceva. Vreau să spun că ea nu era beată. De ce să plece?

– Bănuiesc eu de ce, spuse Ross.

– Nu înțeleg de ce trebuie să fiu singura care să nu știe, Ross. Dacă tu știi, ar trebui să-mi spui.

– Îți amintești că atunci cînd m-am dus cu Jinny la Bodmin am spus că lumea are să vorbească?

– Da.

– Ei bine, lumea vorbește și Jud repeta unul din zvonuri cînd am venit eu acasă. Și mai sînt și alte bîrfe murdare din trecut. E un motiv în plus ca Jud să plece... nu numai Julia e motivul.

– O, spuse Demelza, înțeleg.

– Poate că Jinny nu știe de ce pleacă Jud.

– Ba da, știe. I-a spus ieri Prudie.

– Am să mă duc să vorbesc cu Zacky, dacă vrei să vie înapoi.

– Sigur că vreau.

– În orice caz, tot trebuie să mă duc să vorbesc cu Zacky. Vreau să-i propun ceva.

– Sînt sigură că asta are să o bucure pe doamna Zacky. N-am mai văzut-o niciodată atît de mîhnită. Despre ce e vorba?

– Avem nevoie de un agent care să se ocupe cu cumpărarea aramei, o persoană necunoscută celorlalți, care să lucreze pentru noi fără să se știe.

– Dar Mark Daniel?

– Ce-i cu el?

– Îți amintești cînd ți-am spus că soția lui m-a rugat să te întreb dacă ai vreo slujbă bună pentru el?

– Mda. Dar el n-ar fi bun, Demelza. Avem nevoie de cineva care să știe carte, care să se priceapă la socoteli. Unul care să cunoască cum merg lucrurile pe aici. Zacky e singurul care ar corespunde. În plus, avem nevoie de un om de încredere, care să știe să păstreze un secret. Un altfel de om ar putea dăuna intereselor noastre. Aș putea avea încredere

în Mark... dacă ar fi omul care a fost. Oricît de serios ar fi un bărbat, dacă are o soție nestatornică pe care să o iubească, acest lucru poate să-l ducă la pierzare.

– Nu știi ce-ar spune Keren dacă ar auzi asta. Nici nu i-ar trece prin minte că ar putea să-l tragă la fund pe Mark.

– N-o să audă, așa că poți fi liniștită.

*

În același moment Keren era suită sus pe scară. Ploua de două zile și apa pătrunsese prin acoperișul de stuf. Intrase în bucătărie, apoi în dormitor și noaptea trecută le cursese pe picioare.

Keren era furioasă. Desigur, Mark petrecuse mai tot timpul sus pe scară în ploaie, dar părerea ei era că în cele două luni de cînd se căsătoriseră ar fi trebuit să facă acoperișul impermeabil. În schimb, ori de cîte ori ploua, încerca să astupe găurile din interior, iar cînd vremea era frumoasă lucra în grădină.

Făcuse minuni cu grădina. Cărase tone de pietre cu care ridicase un zid în jurul parcelei de pămînt. Zidul reprezenta un fel de monument în cinstea energiei neobosite a acestui om. Înăuntrul grădinii săpase pămîntul, greblase, îl curățase de buruieni, pregătindu-l pentru recolta din anul următor. Într-un colț, lîngă casă, construise un șopron cu un spațiu mai mic, înconjurat de zid, unde spera să crească porci.

Căsătoria era o dezamăgire pentru Keren. Dragostea lui Mark, deși sinceră, era aspră, lipsită de orice romantism sau finețe, conversația inexistentă. Apoi, mai erau ceasurile nesfîrșite cînd el era plecat să lucreze în mină, schimbarea săptămînală a orelor de muncă. O săptămînă mînca dimineața la cinci, următoarea venea acasă la șase jumătate, o trezea, dar refuza să se scoale cînd se scula ea. Chiar și în zilele cînd schimbul lui începea la două după-amiaza, rămînea singură toată seara. În primele zile serile erau cele mai plăcute pentru că el se

întorcea la unsprezece, se dezbrăca, se spăla, se bărbierea şi apoi se culcau amîndoi. Dar noutatea dispăruse şi ea găsea de multe ori scuze ca să evite mîngîierile lui stîngace. Totul era altfel de cum îşi închipuise cînd juca în piesa *Mireasa morarului.*

Tocmai plecase în grabă ca să ajungă acolo la timp. O aşteptau nouă ceasuri în care nu avea ce să facă. Nu avusese timp să mute scara, aşa că va încerca să repare singură stuful de pe acoperiş. Credea că era suficient să se adapteze situaţiei ca să rezolve orice problemă. Găsi locul unde începuse el să repare şi unde stuful era ud. Era o dimineaţă frumoasă, dar era sigură că va mai ploua. Se gîndea la el, voia să-i vadă faţa cînd se va întoarce diseară, ud pînă la piele, şi va găsi casa uscată înăuntru.

De unde şedea acum, vedea bine casa cu turn a doctorului Enys. Îi părea rău că pomilor din jur nu le cădeau frunzele iarna. De cînd îl văzuse prima dată la Nampara, îl mai zărise de trei ori, dar nu mai schimbaseră o vorbă. Cîteodată se gîndea că o să uite să vorbească. Puţini vecini de la Mellin treceau pe la ea, dar primirea pe care le-o făcea nu-i încuraja să mai vină. Singura persoană cu care se împrietenise era micul Charlie Baragwanath, care venea de obicei cînd se întorcea de la mină.

De cîtva timp Keren începuse să regrete prostia pe care o făcuse părăsind trupa ambulantă pentru noua ei existenţă! Se simţea îngropată de vie. Ca să-şi dea curaj, încerca uneori să-şi amintească greutăţile şi mizeria pe care le avusese de înfruntat în trecut; dar distanţa atenua totul. Se aşteptase ca Mark să aibă mai mulţi bani, să-i dea mai mulţi. Era generos în felul lui, dar obiceiurile de o viaţă întreagă nu se puteau schimba într-o zi. Îi dădea de cheltuit o sumă globală, dar nu-i plăcea să vadă cum o risipeşte. Îi spusese clar că punga

lui are o limită şi că, dacă se goleşte, vor fi nevoiţi să facă economii la sînge ca să o umple din nou.

Nici aşa nu s-ar fi umplut, acum că Grambler era pe punctul de a se închide.

Se aplecă să mai pună o legătură de stuf, şi să o fixeze bine. În aceeaşi secundă îşi pierdu echilibrul şi începu să alunece încet jos de pe acoperiş.

*

– Da, spuse Zacky frecîndu-şi barba ţepoasă. Sînteţi mai mult decît bun cu mine. Nu pretind că nu mi-ar conveni. Nevastă-mea ar fi încîntată să vadă atîţia bani. Dar n-aş putea accepta o sumă atît de mare, nu de la început. Daţi-mi cît am cîştigat la mină, aşa e bine, aşa e cinstit.

– Ca angajat al societăţii, spuse Ross, vei încasa ce ţi se cuvine. O să am grijă să fii anunţat din timp cînd va fi nevoie de dumneata. S-ar putea să trebuiască să lipseşti din subteran vreo săptămînă.

– Nu-i nimic. Nu mă mai atrage ca înainte. Nu ştiu ce vor face jumătate din ei la iarnă.

– Şi acum, spuse Ross, aş dori să vorbesc cu Jinny.

Zacky păru stingherit.

– E înăuntru cu maică-sa. Nu ştiu ce-i cu ea, dar nu face decît ce vrea. Nu mă mai înţeleg cu ea ca atunci cînd nu era măritată. Jinny! Jinny! Vino încoace. A venit un domn să te vadă.

Urmă o pauză lungă, apoi uşa se deschise şi Jinny apăru, dar nu ieşi afară.

Ross se îndreptă spre ea. Zacky rămase pe loc, scărpinîndu-se în barbă şi uitîndu-se la ei.

– Domnule căpitan, spuse Jinny plecîndu-se uşor ca să-l salute, dar fără a se uita la el.

Ross nu o luă pe departe:

– Ştiu de ce ai plecat, Jinny, şi înţeleg ce simţi. Dar, dacă te iei după vorbe, înseamnă că gîndeşti la fel ca gurile astea rele, rău intenţionate. Beţivul de Jud Paynter a reuşit să pătezе numele meu şi reputaţia ta. L-am dat afară. Ar fi o greşeală din partea ta să dai atenţie unor bîrfe. Aş dori să vii înapoi mîine, ca de obicei.

Jinny se uită drept în ochii lui.

– Ar fi mai bine să nu vin, domnule. Dacă au început să vorbească, Dumnezeu ştie cum o să se termine.

– Bîrfele or să se termine acolo de unde au pornit, în şanţ.

Era atît de jenată, încît i se făcu milă de ea.

O lăsă acolo şi se întoarse la Zacky şi la soţia lui.

– Aveţi puţină răbdare cu ea, domnule, spuse doamna Martin. O să-i treacă. Nu lipsesc mult, Zacky. Mă duc la Reath Cottage. A venit Bobbie să-mi spună că soţia lui Mark Daniel a avut un accident.

– Ce s-a întîmplat?

– A căzut de pe acoperiş. Şi-a rupt mîna. Mă duc să văd dacă pot să o ajut cumva. N-aş zice că-mi place fata, dar sîntem vecini şi Mark nu e acasă.

– E singură? întrebă Ross. Vin cu dumneata, dacă e nevoie.

– Nu, domnule, Bobbie zice că doctorul Enys e cu ea.

*

Era acolo de douăzeci de minute. Din fericire, o auzise ţipînd şi venise imediat.

După primul şoc al căderii, leşinase cîteva minute şi cînd şi-a revenit era să leşine din nou încercînd să-şi mişte braţul.

Rămase pe loc, o eternitate; tîmplele îi zvîcneau, gura îi era uscată. Apoi doctorul o auzise strigînd, sărise peste şanţ şi venise în fugă.

În ciuda suferinţei, a durerii, se simţea mîngîiată, fericită. O luase în braţe şi o dusese în casă, pe pat. Cu gesturi sigure,

de profesionist, îi pipăi corpul; mîinile lui erau ca acelea ale unui amant pe care-l accepta pentru prima oară, cu care se simțea bine.

– V-ați rupt osul. Glezna se va vindeca repede cu puțină odihnă. Acum trebuie să reduc fractura. O să vă doară, dar voi lucra repede.

– Începeți, spuse ea privindu-l.

Avea o față în buzunar și găsi două atele printre lemnele lui Mark. Îi dădu să bea puțin coniac, apoi reduse fractura. Ea strînse din dinți și nu scoase un sunet. Ochii i se umplură de lacrimi, și cînd doctorul termină începură să-i curgă pe obraz și ea le șterse cu mîna.

– Ați fost foarte curajoasă. Mai beți o înghițitură.

Bău din flaconul lui și începu să se simtă mai bine. Auzi pași la ușă și văzîndu-l pe Bobbie Martin îl trimise să o aducă pe maică-sa. Aflase că dacă cineva avea nevoie de ajutor trimitea după doamna Zacky, care, deși avea doisprezece copii, sărea în ajutorul oricărui vecin.

Doctorul o așeză apoi pe pat, îi spălă celălalt cot și-i bandajă glezna.

Era fericită, ar fi văzut-o în ochii ei dacă n-ar fi fost atent tot timpul la ce făcea. După ce termină, îi vorbi pe un ton uscat, profesional, spunîndu-i să-l cheme pe soțul ei de la mină. Dar ea se opuse, și cînd fața latră și ochelarii doamnei Zacky apărură în ușă o salută atît de dulce, încît doamna Zacky se gîndi că lumea din sat se grăbise să o judece prea aspru.

Dwight Enys, frumos și tînăr cum era, mai rămase puțin ca să-i spună doamnei Zacky ce să facă; apoi dădu mîna cu Keren și îi promise că va trece a doua zi dimineața să o vadă.

Keren îi răspunse cu vocea ei dulce de contralto:

– Vă mulțumesc, domnule doctor. Nu știam că poate fi cineva atît de bun.

El se roşi puţin la faţă.

– Un doctor ca să fie bun trebuie să fie crud. Dar aţi suportat bine durerea. Braţul o să vă doară la noapte. Vă rog să staţi în pat. Dacă vă daţi jos s-ar putea să faceţi febră şi atunci va dura mult pînă să vă faceţi bine.

– Sînt sigură că mă voi simţi bine, spuse Keren. Voi face absolut tot ce spuneţi.

– Foarte bine. Bună ziua. Bună ziua, doamnă Martin.

Capitolul XV

Mina Grambler trebuia să se închidă din doisprezece noiembrie. Era ceață, umezeală și amenința să plouă. Vreme nesănătoasă, spunea doctorul Choake, stîrnea miasme și putreziciuni. Mașinile funcționaseră pînă acum ca să termine cărbunele stocat. Mina avea trei pompe. Două acționate de motoare – ambele modernizate, dar învechite acum după ce Watt inventase condensatorul de separare – și o roată mare cu diametrul de zece metri, pusă în mișcare de apa din pîrîul Mellingey.

La prînz un grup mic de oameni se strînseseră în sala cea mare a mașinilor. Erau de față Francis Poldark, căpitanul Henshawe, căpitanul Dunstan, doctorul Choake, Brown și Trewinnard, cei doi mecanici șefi, contabilul, și încă vreo cîțiva funcționari. Stăteau acolo fără să spună nimic, evitînd să se uite unul la altul. Francis scoase ceasul.

Troliul cel mare suia și cobora în zgomotul lanțurilor, în vuietul cuptoarelor, în plescăitul apei care năvălea prin valvele de piele. Din sala unde erau strînși, mina se vedea întinzîndu-se ca un animal enorm, urît la vedere, dezordonat; șoproane de lemn, adăposturi de piatră, puțuri de aerisire acoperite cu stuf, roți puse în mișcare de apă, jgheaburi, grămezi de gunoi, piatră și zgură, deșeuri acumulate de ani

de zile. Ici, colo, scurgîndu-se parcă de-a lungul văilor înguste ca nişte afluenţi ai minei, se înşirau casele satului Grambler.

Francis se uită la ceas.

– Ei bine, domnilor, spuse el ridicînd vocea, a sosit timpul să închidem mina noastră. Am muncit mulţi ani împreună, dar vremurile grele m-au învins. Poate că într-o zi mina aceasta se va deschide din nou şi ne vom reîntîlni toţi aici. Şi dacă noi nu vom avea această şansă, o vor avea poate fiii noştri în locul nostru. E ora douăsprezece.

Ridică mîna şi trase în jos levierul care controla aburul ce pornea din cazanul uriaş spre maşini. Motorul se opri. Între timp mecanicul deschisese o valvă prin care aburul începu să iasă ridicîndu-se în aer şi plutind un timp ca şi cum n-ar fi vrut să se împrăştie.

Tăcerea se aşternu peste cei prezenţi. Nu pentru că motorul nu s-ar mai fi oprit pînă atunci; era oprit în fiecare lună pentru curăţirea cazanelor; se oprise de multe ori cînd fusese vreo pană. Dar de data aceasta, tăcerea era apăsătoare pentru că ştiau că acesta era sfîrşitul.

Cu un gest brusc, neobişnuit la el, Francis luă o bucată de cretă şi scrise cu ea pe cazan cuvîntul RESURGAM, vom reînvia.

Apoi ieşiră unul cîte unul din sală.

La capătul dinspre Sawle al minei „Kitty", motorul mai mic era încă în funcţiune. Căpitanul Henshawe ridică mîna. La semnalul lui, „Kitty" amuţi şi ea.

Nu mai rămăsese decît pompa de apă; dar aceasta nu avea nevoie de combustibil sau de vreo atenţie specială, aşa că o lăsară să meargă mai departe.

Ultimului schimb de mineri care lucrau în acord i se spusese să iasă la douăsprezece, şi în timp ce grupul se îndrepta spre birouri, minerii apăreau cîte doi sau trei la gura minei

ducînd cu ei pentru ultima oară tîrnăcoapele, lopeţile şi perforatoarele.

Oameni de tot felul, formau un şir lung care se mişca încet prin faţa contabilului pentru a-şi încasa ultimul salariu. Purtînd barbă sau raşi, tineri sau de vîrstă mijlocie, cei mai mulţi scunzi şi palizi, slabi şi colţuroşi, plini de sudoare, murdari de pămînt, cu privirile grave, îşi puneau tăcuţi „semnul" pe hîrtie în registrul contabil.

Francis stătu în spatele contabilului, schimbînd cîte o vorbă cu unul sau altul, pînă şi-au primit toţi plata. Apoi dădu mîna cu căpitanul Henshawe şi plecă singur acasă, la Trenwith.

Mecanicii se întorseseră la maşini să vadă ce putea fi demontat şi vîndut la fier vechi; contabilul încheia socotelile; directorul şi administratorul începură un tur complet al clădirilor pentru a face un bilanţ total a ce mai rămăsese. Henshawe îşi schimbă hainele bune, luă o pălărie de miner şi coborî să facă o ultimă inspecţie.

Obişnuit cum era, coborî cu uşurinţă pînă la adîncimea de patruzeci de stînjeni şi porni de-a lungul tunelului în direcţia celui mai bogat din cele două filoane, galeria „şaizeci"

Parcurse cam un sfert de milă, şi începu să coboare prin tunel, făcîndu-şi drum printre morile de steril, coborînd scări şi povîrnişuri alunecoase, printr-un labirint de bîrne folosite la sprijinirea tavanului şi a pereţilor. Trecu şi prin apă şi auzi în sfîrşit ciocănitul oamenilor care tot mai lucrau.

Rămăseseră vreo douăzeci de mineri care lucrau în acord. Dacă ar mai fi putut cîştiga cîţiva şilingi, suma s-ar fi adăugat la ce aveau de încasat conform registrelor societăţii şi i-ar mai fi ajutat în lupta lor cu sărăcia care avea să înceapă curînd.

Se aflau acolo Zacky Martin şi Paul Daniel şi Jack Carter, fratele mai mic al lui Jim, şi Pally Rogers. Erau toţi goi pînă

la brîu şi plini de sudoare, pentru că aici era mai cald ca în cea mai fierbinte zi de vară.

– Ei, băieţi, spuse Henshawe, m-am gîndit să vin să vă spun că „Big Bill" şi „Kitty" s-au oprit.

Pally Rogers se uită la el şi se scărpină în barbă.

– Ne-am gîndit noi că era timpul.

– Am venit să vă spun, ca să ştiţi, zise Henshawe.

Zacky spuse:

– Ar trebui să mai lucrăm cîteva zile. Nu cred să se umfle apa dacă plouă.

– Nu m-aş baza pe asta. Mina asta a fost mereu plină de apă. Şi cum veţi scoate minereul?

– Prin puţul dinspre răsărit. Fraţii Curnow n-au oprit troliul acţionat de cai. Va trebui să-l cărăm cum putem pînă acolo.

Henshawe plecă şi merse mai departe pînă ajunse la galeria de optzeci de stînjeni. Apoi se întoarse, îşi croi drum prin apă pînă la filonul mai sărac dinspre vest să se asigure că n-a mai rămas nimic important. Cîteva unelte ruginite, o pipă de pămînt, o roabă spartă.

Se făcuse ora două cînd ieşi din mină. Îl întîmpină o tăcere nefirească. „Kitty" mai scotea încă aburi. Cîţiva bărbaţi îşi mai făceau de lucru prin şoproane şi vreo douăzeci de femei spălau rufe în apa caldă de la maşini.

Henshawe intră în vestiar ca să-şi schimbe hainele şi văzu şase bărbaţi strînşi la intrarea în puţ. Vru să-i strige, apoi îşi dădu seama că era schimbul care cobora să preia lucrul de la tovarăşii lor. Dădu din umeri şi plecă. Cei ce lucrau în acord erau un soi de oameni rezistenţi.

*

În seara următoare, pe la opt, nivelul apei se ridicase mult, dar nu ajunsese la filon. Mark Daniel trimise pe cineva să le spună celor ce urmau să coboare ca să-i înlocuiască.

Sus, la suprafață, era o noapte fantomatică, întunecoasă, umedă, care accentua tăcerea și vidul clădirilor minei. De obicei, erau zeci de oameni în vestiare, lumini în sălile mașinilor, mecanici cu care puteai schimba o vorbă, sentimentul de siguranță pe care ți-o dădea lumea din jur. Acum nu mai era căldură, nu se mai auzea o vorbă, schimbau numai cîte un cuvînt în șoaptă, nu mai era lumină, cu excepția a două felinare aprinse.

Le stinseră după ce au aprins lumînările și se îndreptară încet către scări. Nick Vigus și Fred Martin, John și Joe Nanfan și Ed Bartle, și încă vreo șaisprezece.

Pe la patru dimineața, apa inundase jumătate din filon. Lucrau stînd în apă; în spatele lor se formaseră lacuri adînci în locurile mai joase. Era totuși un fel de prispă ridicată în jur; cu puțin efort puteau încă să iasă prin puțul dinspre răsărit. Nick Vigus se duse în întîmpinarea celorlalți să le spună care e situația. După ce se sfătuiră între ei, Zacky Martin și ceilalți se hotărîră să coboare pentru că aveau ocazia să mai lucreze cîteva ore.

La șapte căderea unor pietre și alte sfărîmături într-una din băltoace îi făcu să se oprească. Mai petrecură o oră cărînd cîteva ultime găleți cu minereu pînă la marginea galeriei unde le-au legat cu frînghii ca să le tragă afară, tîrîndu-le de-a lungul unui filon epuizat, pînă la puțul dinspre răsărit. Au mai urcat cîțiva metri și s-au oprit ca să privească apa care pleoscăia lovindu-se de pereții negri ai cavernei care fusese luni de zile locul lor de muncă.

Unul cîte unul ieșiră din mină, croindu-și drum printre vechile abataje.

Zacky Martin ieși ultimul. Se așeză pe marginea puțului, își aprinse pipa și se uită în jos la apa care se ridica încet de-abia

vizibil. Rămase acolo aproape o oră, fumînd, frecîndu-şi barba, scuipînd din cînd în cînd, uitîndu-se fix cu privirile lui îngîndurate.

Puteau să mai treacă săptămîni pînă cînd apa va ajunge sus, dar „numărul şaizeci" dispăruse deja. Fusese cel mai bun filon.

Se ridică, oftă şi porni după ceilalţi, pe lîngă troliuri părăsite, scări rupte, bîrne şi grămezi de dărîmături. Partea asta semăna cu un fagure de miere, o învălmăşeală de tunele care porneau în toate direcţiile, cele mai multe fără ieşire, înfundate acolo unde minerii săpaseră ca să găsească noi filoane. Erau galerii subterane în care cei imprudenţi se puteau pierde, şi peşteri adînci din ale căror plafoane picura apa.

În sfîrşit, ajunse la galeria principală, la „numărul treizeci". Cu tîrnăcopul şi lopata pe umăr începu să o urce pentru ultima oară, încet, fără să se oprească, trecînd de la o platformă la alta, aşa cum făcea orice miner cu experienţă. Tăcerea care domnea peste tot îl izbi din nou.

Ajunse la suprafaţă şi văzu că ziua de noiembrie, care fusese de-abia la început cînd el coborîse în mină, era acum învăluită într-o ceaţă umedă. Acoperea întreg ţinutul ca o pătură groasă, şi numai obiectele cele mai apropiate se zăreau.

Toţi plecaseră acasă. Fraţii Curnow opriseră pompa de apă şi minereul scos în ultimele două zile era aşezat grămadă lîngă puţul de răsărit. Trebuia măsurat mai tîrziu, nimeni nu avea poftă s-o facă acum. Chiar şi silueta masivă, cunoscută a casierului nu mai era de văzut.

După ce se odihni cîteva minute, Zacky ridică iar lopata şi tîrnăcopul şi se întoarse ca să plece acasă. Îl văzu pe Paul Daniel aşteptînd lîngă sala maşinilor.

– Am vrut să mă asigur că ai ieşit, spuse Paul ca şi cum ar fi vrut să-şi ceară scuze. Ai rămas mult acolo după ce am plecat noi.

– Da, răspunse Zacky, am vrut să mai arunc o ultimă privire.

Plecară împreună spre Mellin.

Mina rămase singură şi părăsită, învăluită în ceaţă. Tăcerea care se aşternuse după atîta activitate, tăcerea zilei aceleia ceţoase şi fără vînt semăna cu un giulgiu care acoperea întreg ţinutul. Nu se mai auzea scîrţîitul bocancilor pe vechea alee pavată care ducea de la birou la vestiar. Nici o voce nu mai striga din sala maşinilor. Nimeni nu mai făcea vreo glumă care să se audă pînă la puţuri. Nici o femeie nu se mai apropia de maşini, ca să ia apă fiartă pentru rufe. Nici o femeie care lucra la sfărîmatul minereului nu se mai auzea sporovăind pe platformele de spălare.

Toate erau la locul lor, dar nimic nu se mai mişca. Grambler exista, dar nu mai era în viaţă. Şi în adîncurile ei apa umplea încet găurile şi vizuinele ei vechi de două sute de ani. Mina era tăcută, ziua era tăcută şi nici o vietate nu se mişca. Numai undeva sus, în ceaţă, un pescăruş zbura scoţînd ţipete neîntrerupte.

CARTEA A DOUA

Capitolul I

Vineri, 3 aprilie 1789, în sala de mese de la etaj a hanului Leul Roşu s-a ţinut licitaţia cu ofertă închisă. Camera joasă, cu pereţi lambrisaţi, era pregătită pentru masa festivă cu care se încheia de obicei un astfel de eveniment.

Vreo treizeci de bărbaţi erau aşezaţi în jurul unei mese lungi, pe o estradă de lemn de lîngă fereastră. Opt dintre ei reprezentau opt societăţi care achiziţionau marfa. Ceilalţi erau directorii sau contabilii minelor care ofereau minereul spre vînzare. Aşa cum se obişnuia, adunarea era prezidată de directorul minei care oferea cea mai mare cantitate. În ziua aceea preşedinte era Richard Tonkin.

Şedea la mijlocul mesei, cu un teanc de oferte în faţa lui, flancat de un reprezentant al minerilor şi de unul al topitoriilor. Feţele lor erau grave; buna dispoziţie din vremurile prospere de altădată dispăruse. Arama – produsul finit – se vindea acum cu cincizeci şi şapte de lire tona.

Cînd se auzi ceasul bătînd ora unu, Tonkin se ridică şi îşi drese glasul.

– Licitaţia e deschisă, domnilor. Mai sînt şi alte oferte? Foarte bine. Mai întîi o cantitate de minereu de la Wheal Busy.

Deschise primul lot de oferte şi le trecu în registru. Cîţiva

bărbați se foiră pe scaune. Contabilul de la Wheal Busy scoase un carnețel și așteptă.

După cîteva clipe Tonkin ridică ochii:

– Minereul de la Wheal Busy este adjudecat Societății Carnmore pentru suma de șase lire șaptezeci șilingi și șase pence pe tonă.

Urmă o tăcere scurtă. Cîțiva bărbați se uitară în jur. Ross văzu un agent încruntîndu-se, altul murmurînd ceva.

Tonkin continuă:

– Tresavean. Șaizeci de tone.

Deschise a doua cutie. Urmară consultări și sumele au fost trecute în registru.

Tonkin își drese glasul:

– Adjudecat Societății Carnmore pentru șase lire și șapte șilingi pe tonă.

Domnul Blight, reprezentantul topitoriei din South Wales se ridică.

– Ce nume ați spus, domnule Tonkin?

– Tresavean.

– Nu. Numele cumpărătorului.

– Societatea Carnmore.

– O, spuse Blight. Ezită puțin și se așeză.

Tonkin luă iar lista și licitația continuă.

– Wheal Leisure, spuse Tonkin. Patruzeci de tone de aramă roșie.

Bărbatul din dreapta lui Tonkin se aplecă să se uite la oferte.

– Minereul de la Wheal Leisure adjudecat Societății Carnmore pentru opt lire și doi șilingi tona.

Cîțiva bărbați se uitară la Ross. Ross fixă cu privirea vîrful cravașei și netezi cu mîna pielea puțin roasă. Afară se auzi un grăjdar înjurînd un cal.

Urmă o discuție la masă înainte ca Tonkin să citească următorul nume, apoi continuă:

– United Mines. Prima încărcătură adjudecată Societății Carnmore, pentru șapte lire și un șiling tona. A doua tot Societății Carnmore cu cinci lire nouă șilingi și nouă pence.

Blight se ridică iar. Sub perucă i se vedea fața roșie și ascuțită. Semăna cu un foxterier căruia i se arătase prea des momeala.

– Domnule, regret că trebuie să vă întrerup, dar eu n-am aflat de existența unei societăți numită Carnmore.

– Vă asigur că există, spuse Tonkin.

– De cînd?

– Asta n-aș putea spune.

– Ce dovadă aveți că este *de bună credință?*

– Asta, spuse Tonkin, se va dovedi foarte curînd.

– Nu pînă luna viitoare cînd va trebui să plătească, spuse Blight. Atunci o să vă treziți cu toate aceste cantități de minereu în spinarea dumneavoastră.

– Da, da! Sau neplătită.

Tonkin se ridică iar.

– Cred, domnilor, că putem ignora o astfel de primejdie. În ceea ce mă privește, consider că nu ne putem permite să jignim un nou client punînd la îndoială buna lui credință. Au mai fost nou-veniți în acest domeniu. Nu ne-au dezamăgit. N-au trecut cinci ani de cînd am primit în mijlocul nostru Topitoria de cupru din South Wales, firmă care a devenit unul din cumpărătorii noștri cei mai importanți.

– Da, cu prețuri de nimic, se auzi o voce.

Blight se ridică din nou:

– V-aș aminti, domnule Tonkin, că au garantat pentru noi alte două societăți și banca Warleggan. Cine garantează pentru noua societate?

Nici un răspuns.

– Cine e reprezentantul lor? întrebă Blight. A luat desigur legătura cu dumneavoastră. Dacă este aici, îl rugăm să se prezinte.

Nici un răspuns.

– A, spuse Blight, mi-am închipuit! Dacă...

– Eu sînt, spuse cineva în spatele lui. Se întoarse şi văzu un bărbat mărunt, îmbrăcat simplu, stînd într-un colţ lîngă fereastră.

Avea ochii albaştri-cenuşii, un nas mare, pistruiat, o gură zîmbitoare. Nu purta perucă; părul roşcat începea să încărunţească; era tuns scurt, aşa cum se tundeau muncitorii.

Blight îl măsură din cap pînă în picioare. Îşi dădu seama că avea de-a face un un om dintr-o clasă inferioară.

– Cum te numeşti dumneata?

– Martin.

– Cu ce treabă pe aici?

– Sînt reprezentantul Societăţii Carnmore.

– N-am auzit de ea.

– Mă mir, pentru că de la ora unu domnul preşedinte nu vorbeşte decît de ea.

Unul dintre ceilalţi agenţi de lîngă Tonkin se ridică:

– Cu ce scop cumpăraţi, domnule, o cantitate atît de mare de aramă?

– Cu acelaşi scop ca şi dumneavoastră, domnule, răspunse Zacky respectuos. Ca să o topim, s-o rafinăm şi să o vindem pe piaţa liberă.

– Înţeleg că sînteţi agentul unei societăţi nou înfiinţate.

– Aşa e.

– Cine sînt patronii? Cine vă finanţează?

– Societatea Carnmore.

– Da, dar ăsta nu e decît un nume, interveni Blight. Cine sînt persoanele care conduc această societate? Trebuie să ştim şi noi.

Zacky Martin începu să-şi răsucească pălăria în mîini.

– Cred că ei trebuie să-şi dea numele, dacă vor. Eu sînt numai un reprezentant, ca şi dumneavoastră, fac ofertele în numele societăţii, ca şi dumneavoastră, cumpăr arama ca să o rafineze dumnealor, la fel ca şi dumneavoastră.

Harry Blewett nu mai putu sta deoparte:

– Ia spune, Blight, cunoaştem noi numele acţionarilor Topitoriei din South Wales?

Blight se uită la el, clipind:

– Te afli şi dumneata, Blewett, în spatele acestei afaceri?

– Nu, răspunde întîi la prima întrebare! strigă alt director.

Blight se întoarse spre el:

– Ştiţi bine că alţii au garantat pentru noi. Nu reputaţia noastră este în joc şi...

– Nici a lor nu e! Să vorbeşti numai dacă nu-şi vor îndeplini obligaţiile!

Tonkin bătu în masă:

– Domnilor, domnilor! Vă rog!...

– Cînd s-au luat probele, Tonkin? întrebă Blight. Ceilalţi agenţi n-au fost de faţă. E ceva necurat aici. Nu era nici un străin printre noi cînd s-au luat probele.

– Am greşit ziua, spuse Zacky. Am venit a doua zi şi mi s-a permis să iau probe singur.

– Aşa ceva nu e cinstit, domnule Tonkin. E ceva în neregulă aici...

– Nu-i adevărat! strigă Aukett înfuriat, uitîndu-se chiorîş. Ce nu-i în regulă? Sau poate vă gîndiţi la ce recurg unii pe care aş putea să-i numesc...

– Cine eşti dumneata ca să...

– Ia ascultaţi, intervem Zacky Martin, pe un ton liniştit, şi toţi cei prezenţi se pregătiră să-l asculte. Ascultă, domnule Blight, şi dumneavoastră domnilor, care păreţi cam porniţi

împotriva mea şi vă supără ce fac. Să fim oameni de înţeles! N-am de gînd să vă pun bețe în roate. Să jucăm cinstit şi pe față. Eu şi prietenii mei avem de gînd să deschidem o topitorie pentru prelucrarea minereului de aramă, o topitorie a noastră, şi vrem să cumpărăm minereul la timp ca să-l avem la îndemînă.

– Topitorie? Unde?

– Dar departe de noi gîndul să producem zîzanie între celelalte societăți. Nu vrem aşa ceva. Şi dacă vi se pare că am cumpărat azi mai mult decît ar fi drept, ei bine... iau asupra mea răspunderea de a vinde un lot sau două oricăruia dintre dumneavoastră care vreți să cumpărați. Să facem aşa, ca între prieteni, fără ceartă sau bătaie. La prețul pe care l-am oferit azi. Nu vreau nici un profit. Am să iau parte la licitația viitoare şi am să mai cumpăr atunci.

Ross văzu cum Blight se schimbă la față. Unul dintre agenți începu să vorbească, dar Blight îl întrerupse:

– Aha! Asta vreți! Ați pus-o la cale dinainte! Deştept plan, n-am ce zice! Să umflați prețurile şi să-i prindeți la strîmtoare pe cei în drept să cumpere. Nu, omule! Tu şi prietenii tăi – pentru că sînt sigur că sînt pe aici azi – să vă gîndiți la altă şmecherie ca să ne înşelați pe noi, negustori cu experiență. Păstrați-vă marfa, prelucrați-o în topitoria voastră nouă şi plătiți-o la sfîrşitul lunii. Dacă nu, toți directorii minelor o să latre la voi înainte de ora zece!

Johnson se ridică în picioare, gata să se lovească cu capul de o grindă din tavan.

– Termină cu insultele, Blight! Dacă nu ni se va plăti, n-o să venim la tine să lătrăm!

Tonkin bătu din nou în masă.

– Să terminăm licitația, domnilor!

De data aceasta reuşi să-şi impună voința şi licitația continuă pînă s-a vîndut tot minereul. Cam două treimi din total

– marfa de cea mai bună calitate – a fost achiziționată de Societatea Carnmore. Tranzacția se ridica la aproape cinci mii de lire.

Apoi toți se așezară la masă.

Fusese prima ciocnire adevărată dintre cele două tabere. De fapt, protestele și nemulțumirile nu s-au exprimat în gura mare. Toate societățile care achiziționau arama făceau afaceri și n-ar fi fost prudent să te certi cu astfel de oameni.

Zacky Martin era așezat la oarecare distanță de Ross. S-au uitat o dată unul la altul, dar s-au prefăcut că nu se cunosc.

Au vorbit mai puțin decît de obicei; discutau încet și cam stînjeniți. Dar vinul și-a făcut efectul și, pentru un timp, au uitat cearta și amărăciunea. Nu au vorbit prea mult despre ce se întîmpla în afara comitatului. Supărările lor erau pe primul plan. Ținutul trecuse prin cea mai aspră iarnă de care își aminteau, cea mai grea din cauza condițiilor de viață cît și din cauza vremii nespus de friguroase. O mînă de gheață cuprinsese întreaga Europă în ianuarie și februarie, și chiar în Cornwall gerul și vînturile dinspre est duraseră săptămîni întregi. Acum, că ajunseseră în aprilie și scăpaseră de ce era mai rău, oamenii începeau să capete speranță; nu se gîndeau numai la vară, ci la posibilitatea de a duce o viață mai ușoară, prin muncă. Oricît căutau, nu erau semne de îmbunătățire, dar cel puțin venise primăvara.

Agentul uneia din cele mai vechi societăți care achiziționau aramă, un bărbat masiv și aspru numit Voigt, le povesti despre tulburările care avuseseră loc la Bodmin, cu o săptămînă înainte.

– M-am aflat acolo din întîmplare, spuse el. Treceam cu diligența. E un noroc că mai sînt în viață, vă asigur. Au oprit diligența înainte de a ajunge la han, pentru că aflaseră că era

în ea un negustor de grîne. Din fericire, nu era prezent; am suferit noi în schimb. Ne-au tîrît afară fără prea multă vorbă şi au răsturnat diligenţa. Au spart geamurile, uşile, lemnul, au stricat tot. Apoi cîţiva nemernici au lovit cu ciocanele în roţi şi le-au făcut praf. Norocul meu că nu eram îmbrăcat prea bine ca să mă ia drept negustor. Dar l-au maltratat pe un negustor din Helston pînă să-şi dea seama că au greşit. Am răsuflat uşurat cînd ne-au lăsat să plecăm.

– Au fost multe stricăciuni în oraş?

– Da, au fost, dar nimic grav! Au fost şi jafuri, şi prădăciuni, şi unii care au încercat să-i oprească au fost maltrataţi. Chiar cînd a venit armata n-au cedat şi s-au bătut în toată regula.

– O să-i spînzure pentru asta, spuse Blight. Trebuie dat un exemplu!

– Au fost arestaţi vreo cincizeci, spuse Voigt. Închisoarea e plină.

Privirile lui Ross şi Zacky se întîlniră pentru a doua oară. Se gîndeau amîndoi la Jim Carter, a cărui eliberare se apropia. Închisoarea era plină şi înainte.

Ross nu se mai uită la Zacky. Nici nu vorbi cu Richard Tonkin sau cu Blewett sau Aukett sau Johnson, după masă. Ar fi putut fi observaţi.

Plecă de la han şi se duse să vorbească cu Harris Pascoe. Bancherul se ridică să-l salute şi îl întrebă respectuos cum se desfăşurase adunarea.

– Luna viitoare vom avea de plătit polițe în valoare de patru mii opt sute de lire în contul Societăţii Carnmore, îi spuse Ross.

Pascoe strînse din buze:

– Aţi cumpărat mai mult decît v-aţi aşteptat?

– Am cumpărat tot ce s-a putut atît timp cît preţul e mic. Cînd îşi vor da seama cît de serioşi sîntem, vor încerca să

supraliciteze. Dar cu stocul pe care-l avem vom fi în siguranță cîteva luni.

– A încercat cineva să afle cine e în spatele acestei afaceri?

Ross îi povesti tot. Pascoe se juca nervos cu legătura de batist de la gît, pătată de tutunul pe care-l priza. Intrase în această afacere ca bancher, dar nu-i plăceau încurcăturile. Era un om pașnic, calm în tot ce întreprindea. Își folosea banii în tranzacții cinstite și nu-l interesau manevrele celor necinstiți. Teoretic îi plăceau banii: socotelile trebuie ținute în ordine, ca balanța de plăți să fie echilibrată; cel mai mult îi plăceau calculele legate de ocupația lui. De aceea, deși era de acord cu intențiile acestui grup, îl neliniștea gîndul că i-ar putea cauza neplăceri și i-ar tulbura liniștea sufletească.

– Ei bine, spuse el, în cele din urmă, ați văzut primele reacții ale agenților și ale altora mai puțin importanți. Îmi închipui că aceia ce se află în spatele lor își vor exprima dezaprobarea într-un mod mult mai dibaci. Următoarea licitație va fi adevărata piatră de încercare. Mă îndoiesc că vor protesta iar pe față.

– Esențialul e să nu afle adevărul, spuse Ross. Ceva o să iasă la iveală de vreme ce Zacky Martin locuiește pe moșia mea, și topitoria se va construi pe pămîntul lordului Trevaunance.

– E de mirare că s-a păstrat atîta timp secretul cu privire la topitorie.

– Toate componentele au fost aduse pe mare și depozitate în jurul pivnițelor unde se păstra peștele, nefolosite acum. Sir John a răspîndit zvonul că a adus mașini noi pentru mină.

Pascoe luă o foaie de hîrtie pe care făcu cîteva însemnări cu pana de gîscă. Era primul document oficial al Societății Carnmore, în care bancherul trecuse toate detaliile privitoare la societate.

Începuse cu principalii acționari.

Lord Devoran,
Sir John Michael Trevaunance, Bart.*,
Alfred Barbary, Esq.**,
Ray Penvenen Esq.,
Ross Vennor Poldark, Esq.,
Peter St. Aubyn Tresize, Esq.,
Richard Paul Cowdray Tonkin,
Henry Blewett,
William Trencrom,
Thomas Johnson.

Era o listă impozantă. Societatea avea un capital de douăzeci de mii de lire, din care douăsprezece mii de lire capital depus și restul la cerere. De asemenea, se ocupau și de aprovizionarea minelor cu materialele necesare funcționării lor. Acest comerț le asigura o bază fermă pe care se puteau sprijini, în afara activității principale a companiei.

Pascoe știa că mulți ar fi avut interes să vadă acest document. Era mai bine să-l pună la adăpost. Se ridică și se duse să-l încuie în casa de bani.

– Vă rog să luați ceaiul cu noi, domnule căpitan. Soția și fiica mea vă așteaptă.

Ross îi mulțumi, dar se scuză:

– Iertați-mă, dar aș dori să ajung acasă mai devreme. Toată iarna am fost foarte ocupat. Soția mea se plînge că sîntem foarte rar împreună.

Pascoe zîmbi ușor și încuie casa de bani.

– Faceți bine că țineți seama de dorințele soției. Păcat că vărul dumneavoastră Francis nu face parte dintre acționarii societății.

---

* Bart. – prescurtare de la *baronet*, titlu nobiliar (n. tr.).

** Esq. (esquire) – titlu de politețe scris de obicei în forma prescurtată, după numele întreg al unei persoane (n. tr.).

– Are multe angajamente față de Warleggan. Dar în mod tacit avem aprobarea lui.

Bancherul strănută:

– Verity a fost aici la începutul săptămînii. Arăta mult mai bine, nu credeți?

– Au suportat închiderea minei Grambler mai bine decît mă aşteptam.

Pascoe îl conduse pînă la uşă.

– Ați auzit, desigur, că umblă iar vorbe despre domnişoara Verity.

Ross se opri:

– N-am auzit nimic.

– Poate că n-ar fi trebuit să vă spun, dar m-am gîndit că ar trebui să ştiți. Ați fost întotdeauna foarte apropiați.

– Spuneți, ce se vorbeşte? întrebă Ross enervat.

Pascoe nu-şi dădea seama de ce era Ross atît de enervat la auzul celor spuse de el.

– Oh, e vorba de Blamey. Se aude că au început să se întîlnească din nou.

– Verity cu Blamey? De unde ştiți?

– Dacă doriți să nu luați în considerare cele ce v-am spus, vă rog să uitați cuvintele mele. Nu doresc să răspîndesc vorbe nesăbuite.

– Vă mulțumesc că m-ați informat, spuse Ross. Voi lua măsuri să înăbuş astfel de zvonuri.

Capitolul II

În drum spre casă gîndurile nu-i dădură pace o clipă. Erau optsprezece luni de cînd se considera un om fericit şi se străduise să rămînă aşa. Nici acum nu era nemulţumit, dar devenise prea agitat, avea prea multe griji. Fiecare zi era urmată implacabil de o alta, legate între ele prin cauză şi efect, anticipări şi rezultate, pregătiri urmate de realizări. Propunerea întîmplătoare făcută lui Blewett acum nou luni îl băgase într-un păienjeniş de lucruri noi.

Verity şi Blamey? Bărbatul arogant pe care îl văzuse a doua zi după botezul Juliei nu mai putea avea nimic în comun cu blînda şi supusa Verity. Nu se putea. Vreo babă răuvoitoare urzise totul, răspîndise zvonul. Era la fel de mincinos ca şi cuvintele calomnioase rostite de Jud.

Nu se împăcase cu cei doi Paynter. Cîteodată, Demelza se ducea pe la Prudie, dar atît. Jud lucra din cînd în cînd pentru Trencrom, care avea nevoie de un om priceput în ale navigaţiei şi fără scrupule. Din cînd în cînd lua cîrciumile la rînd şi le făcea morală oamenilor.

Cît despre cei doi Gimlett, soţ şi soţie, se dovediseră la înălţime. Zdraveni, graşi şi plini de bună dispoziţie, trebăluiau prin casă şi la fermă, muncind de multe ori de plăcere şi după ce terminau ce aveau de făcut. De la Crăciun, Jinny se întorsese

la Nampara. Îi rugase să o reprimească, simțul practic și lipsa de bani învingîndu-i sfiala.

Ross nu-l mai văzuse pe Jim, deși se gîndise toată iarna să se ducă la Bodmin și să-l ia cu el și pe doctorul Dwight Enys. Societatea nou înființată îi ocupa tot timpul. De multe ori voise să-și dea demisia. Nu avea destul tact și răbdare să trezească interesul oamenilor cu dare de mînă și, o dată trezit, nu reușea să-l mențină prin tot felul de mici aranjamente care le-ar fi flatat vanitatea. Richard Tonkin se pricepea ca nimeni altul la toate astea. Era de neînlocuit. Fără el ar fi fost pierduți.

Dar și fără Ross ar fi fost pierduți, deși el nu-și dădea seama. El era elementul puternic, ferm, de neînduplecat, elementul motor. Oamenii erau convinși de integritatea lui. Despre oricare altul ar fi întrebat: „Ce are de cîștigat?"

Ei bine, acum societatea lor stătea pe picioarele ei, gata să înceapă lupta. Iarna trecuse; bărbații și femeile (cei mai mulți dintre ei) răzbătuseră; copiii scînciseră, plînseseră, dar supraviețuiseră (unii dintre ei). Legea nu permitea oamenilor să plece din comitatul în care trăiau – ca să nu devină o povară pentru vreo altă parohie – dar cîțiva reușiseră să ajungă în zonele portuare din Falmouth și Plymouth sau în orașele din interiorul ținutului. Într-un singur an, creșterea rapidă a populației din regiunile miniere fusese încetinită.

Regele înnebunise de-a binelea, se luase la bătaie cu cei ce-l păzeau și care, la rîndul lor, îl maltrataseră; rupsese și perdelele; și tînărul Pitt*, văzîndu-și stăpînul închis la nebuni, se pregătea să se retragă din viața publică, înclinîndu-se în fața capriciilor Soartei și gîndindu-se să îmbrățișeze cariera de avocat; Prințul de Wales acceptase regența, deși tînărul Pitt fusese contra.

*William Pitt (1759 – 1806) — om de stat britanic, prim-ministru (1783 – 1801; 1804 – 1806) (n. tr.).

Regele* își revenise la timp ca să spulbere toate speranțele fiului său; așa că toate au reintrat pe făgașul lor, cu o singură excepție: regele simțea mai puțină aversiune pentru liberali decît pentru propria lui familie. Avusese loc și procesul lui Hastings**. Un preot pe nume Cartwright inventase un lucru extraordinar, războiul de țesut pus în mișcare de o mașină cu aburi.

În America, Uniunea se încheiase; se născuse o națiune nouă – anunța ziarul *Sherborne Mercury* – de patru milioane de oameni, din care un sfert erau negri, ceea ce avea să conteze într-o zi. Prusia îngrădise în iarna aceea libertatea presei și semnase un tratat de alianță cu Polonia pentru a-și asigura spatele în cazul unui atac din partea Franței. Dar Franța nu făcuse nimic. Curtea era înțepenită în splendoarea ei, în timp ce oamenii mureau de foame pe stradă.

În tot cursul iernii, Wheal Leisure prosperase, deși banii cîștigați de Ross fuseseră înghițiți repede de Compania Carnmore. Îi cumpărase Demelzei un cal și pusese deoparte o sumă mică, de care să se poată folosi la nevoie.

Cînd se apropie de Grambler, o zări pe Verity venind spre el dinspre sat.

– A, Ross, ce surpriză să ne întîlnim! Am fost s-o văd pe Demelza. Se plînge că o neglijezi. Am stat mult de vorbă și am mai fi stat pînă seara dacă Garrick n-ar fi răsturnat tava cu ceai cu coada lui scurtă și n-ar fi trezit-o pe Julia. Am tot flecărit ca doi pescari care așteaptă ca peștele să muște.

---

* George al III-lea (1738 – 1820) — rege al Angliei (1760 – 1820) (n. tr.).

** Warren Hastings (1732 – 1818) — om de stat britanic, primul guvernator general al Indiei (1773 – 1785). Judecat pentru abuzurile comise, guvernarea tiranică, stoarcerea unor sume enorme folosite în favoarea Angliei. Achitat. (n. tr.).

Ross o văzu pe verişoara lui cu alţi ochi. Era ceva nou în privirea ei, părea plină de viaţă. Descălecă plin de îngrijorare.

– Ce-aţi pus la cale în casa mea azi după masă?

Întrebarea era atît de directă încît Verity roşi.

– Am venit să văd dacă aţi primit şi voi o invitaţie. Curiozitatea, dragul meu. Femeile vor neapărat să ştie ce se întîmplă pe la ceilalţi.

– Şi am primit invitaţia?

– Da.

– Invitaţie la ce?

Verity îşi aranjă o buclă:

– Te aşteaptă acasă, vere. N-am vrut să-ţi spun. E o surpriză. Dar mi-a scăpat cînd te-am văzut.

– Spune-mi tot atunci, din moment ce nu mai e o surpriză.

Verity se uită la el zîmbind:

– Ai răbdare, dragul meu. E secretul Demelzei.

Ross mormăi ceva.

– Nu i-am mai văzut pe Francis şi Elizabeth. O duc bine?

– Bine nu e cuvîntul cel mai potrivit. Francis are atîtea datorii încît se pare că n-o să scape de ele niciodată. Dar cel puţin a avut curajul să renunţe la cercul lui Warleggan. Elizabeth are multă răbdare cu el. Cred că-i pare bine că stă mai mult pe acasă acum; dar răbdarea ei ar da roade mai bune dacă ar fi mai înţelegătoare... Poate că sînt nedreaptă... adăugă ea mîhnită. Nu-i iau partea lui Francis pentru că mi-e frate. El poartă toată vina... sau aşa se pare. Cînd a avut bani, i-a tocat. Dacă ar fi avut acum banii pe care i-a irosit n-ar fi trebuit să închidă mina...

Ross ştia de ce nu se mai ducea Francis la Warleggan şi bea acasă. Văzînd că nu mai are bani, Margaret Cartland îl părăsise.

– O să mă certe Demelza că te-am ținut atît, Ross. Du-te, dragul meu, trebuie să fii obosit.

Ross se uită la ea și o mîngîie pe umăr. Apoi încălecă.

– Am obosit să-i tot ascult pe oameni discutînd despre minele lor și despre prețul aramei. Conversația ta e mai variată și nu obosesc ascultîndu-te. Dar acum îți ții secretele pentru Demelza și pleci înainte de a mă întoarce eu acasă.

– Ba nu, Ross, spuse Verity, roșind iar. Dacă vin cînd ești plecat, e ca să-i țin de urît Demelzei, să nu se simtă singură. Și dacă plec înainte de întoarcerea ta, e pentru că vreau să fii singur acasă cu ea. Mă superi!

Ross rîse:

– Nu vreau să te supăr.

Plecă mai departe. Da, observase o schimbare. De două ori fusese pe punctul de a menționa numele lui Blamey, de două ori se oprise la timp. Acum îi părea bine. Dacă era ceva, prefera să nu afle. Fusese o dată responsabil de cele întîmplate.

Cînd trecu pe lîngă mina Grambler aruncă o privire să vadă cum mai arăta. Cîteva geamuri de la birouri erau sparte, smocuri de buruieni creșteau printre pietrele aleilor pavate. Tot ce era de metal ruginise. Iarba din jurul minei era de un verde crud, neobișnuit. Prin colțuri se strînseseră mormane de nisip adus de vînt. Niște copii făcuseră un leagăn dintr-o bucată de sfoară veche și-l atîrnaseră de o grindă. Cîteva oi pășteau liniștite lîngă sala mașinilor.

Continuîndu-și drumul, intră pe moșia lui și coborî în vale; de departe o auzi pe Demelza cîntînd la spinetă. Melodia ajunse pînă la el vibrînd dulce și plîngător. Copacii începeau să înverzească, ieșiseră mîțișorii și cîteva primule înfloriseră în iarba umedă. Muzica era ca un fir de argint întrețesut cu sosirea primăverii.

Îi veni ideea să o surprindă; opri calul şi-l priponi la pod. Apoi merse pe jos pînă acasă şi intră neobservat. Uşa de la camera de zi era deschisă. Se afla acolo, la spinetă, îmbrăcată în rochia ei de muselină albă. Pe faţă i se citea o expresie ciudată, pe care o avea întotdeauna cînd descifra notele. Avea impresia că tocmai voia să muşte dintr-un măr. Luase lecţii toată iarna cu bătrîna care le crescuse pe cele cinci domnişoare Teague. Doamna Kemp venea o dată pe săptămînă şi Demelza făcuse progrese.

Ross intră pe furiş în cameră. Cînta o melodie dintr-o operă de Arne. Ascultă cîteva minute, bucurîndu-se de ce vedea, de muzică, de liniştea care-i învăluia. Asta-i plăcea să găsească acasă.

Traversă camera fără să-l audă şi o sărută pe ceafă.

Ea scoase un sunet ca un chiţăit şi spineta se opri pe o notă discordantă.

– O singură greşeală şi gata, eşti mort, spuse Ross cu vocea lui Jud.

– Iisuse! M-ai speriat, Ross. Mă sperii mereu. Nu-i de mirare că sînt un pachet de nervi. Asta-i ceva nou, să te strecori ca un cotoi.

El o luă de ureche:

– Cine i-a dat drumul lui Garrick în casă unde n-are voie să intre, ca să ne spargă ceştile noi de porţelan de Wedgwood? Cîinele ăsta e mai mare ca o vacă...

– A! Ai vorbit cu Verity, nu? Ţi-a spus ceva despre... despre...

– Despre ce? întrebă el observînd expresia nerăbdătoare de pe faţa ei.

– Invitaţia noastră.

– Nu. Despre ce e vorba?

– Ha! Mulţumită, se desprinse din braţele lui şi se îndreptă

în paşi de dans spre fereastră. Am să-ţi spun mîine, sau poate poimîine.

Ross îşi ridică privirile prin cameră şi observă imediat foaia de hîrtie îndoită de sub borcănelul cu condimente de pe masă.

– Asta e?

– Nu, Ross ! Nu te uita! Las-o!

Se repezi după el şi ajunseră amîndoi în acelaşi timp, luptîndu-se şi rîzînd. Ea apucă hîrtia care se rupse în două şi rămase fiecare cu cîte o jumătate în mînă.

– Oh, exclamă Demelza, am rupt-o!

Ross citea „Cu ocazia zilei naţionale a Maiestăţii Sale, Regele şi primarul vor...

– Opreşte-te! spuse ea. Partea mea trebuie intercalată aici. Începe iar.

– „Cu ocazia Zilei Recunoştinţei..."

– „cînd vom sărbători însănătoşirea... Acum e rîndul tău.

– „Maiestăţii sale Regele, la douăzeci şi trei aprilie, Înălţimea sa...

– „Guvernatorul Cornwall-ului, Prefectul, Consilierii comunali..."

– „Şi primarul oraşului Truro vor organiza în sala de întruniri o mare adunare urmată de un bal..."

– „Festivitatea începe la ora opt şi va fi precedată de focuri de artificii şi alte petreceri populare".

Ross se uită din nou la jumătatea lui de foaie: „Căpitanul Poldark... sînt invitaţi..."

– „... şi Doamna" adăugă Demelza, „să ia parte". „Căpitanul şi Doamna Poldark sînt rugaţi să ia parte"

– Nu scrie aşa pe invitaţia mea, protestă el.

– Uite! Uite! Demelza veni repede şi lipi bucata ei de hîrtie exact de-a lungul rupturii. „Şi Doamna". Vezi? De data asta ne vom duce amîndoi.

– Şi o să ne prezentăm fiecare cu bucata lui de hîrtie? întrebă el. N-o să te primească. „Doamnă" e mult prea vag.

– Nu mă mir că te-au ales pe tine să conducă societatea. Te pricepi la toate.

– În orice caz invitaţia e inutilă acum, spuse el făcînd un pas spre cămin ca s-o arunce în foc.

– Nu, Ross! Nu! Îl apucă de mînă şi încercă să-l oprească.

Un minut mai tîrziu, supărarea îi trecuse. Renunţă la luptă, o luă în braţe şi o sărută.

Ea se linişti imediat, dar respira repede, ca un mic animal care se ştie prins.

– Ross, nu se poate! Nu ziua!

– Ce a spart Garrick?

– Oh... două farfurioare.

– Şi cîte ceşti?

– Una, cred... Spune, Ross, ne ducem la sărbătoare?

– Şi cine i-a dat drumul înăuntru?

– Cred că s-a strecurat el singur... Ştii cum e. Nu se astîmpără. Acu' e afară şi acu' intră iar. Începu să i se zbată în braţe ca să scape, dar el o ţinea strîns. Ross îşi lipi nasul de obrazul ei îmbujorat; îi plăcea cum miroase.

– Şi Verity? Ia spune, ce veşti ţi-a mai adus?

– Ei, ce sînt eu, spuse ea, o floricică pe care s-o miroşi? Sau un morcov să-l atîrni în faţa...

– În faţa nasului unui măgar? Rîse.

Demelza începu şi ea să rîdă, rîs contagios care îi cuprinse pe amîndoi.

– Am să mă îmbrac cu rochia mea verde cu mov, cea pe care am purtat-o la Trenwith atunci de Crăciun. Nu cred că sînt mai grasă acum.

– Eu am să-mi pun o perucă veche cu bucle pe frunte şi ciorapi roşii şi o haină de mătase verde brodată cu şoricei de cîmp.

Demelza începu iar să rîdă:

– Crezi că o să ne lase să intrăm dacă ne vom prezenta ca Doamna şi Domnişoara Poldark?

Jane Gimlett băgă pe uşă capul ei rotund cu obrajii dolofani şi cocul strîns bine la ceafă. Văzîndu-i pe amîndoi stînd pe canapea şi rîzînd la ea, se scuză:

– Oh, vă rog să mă iertaţi. Nu ştiam că v-aţi întors, domnule. Am crezut că s-a întîmplat ceva.

– Am primit o invitaţie la bal, spuse Ross, şi din greşeală am rupt-o în două. Ne gîndeam ce-am putea face.

– Oh, domnule, spuse Jane, ar trebui să lipim jumătăţile cu puţină făină amestecată cu apă. Să le lipim pe o bucată de ziar ca să nu se desfacă. Aşa cum sînt acum n-o să înţeleagă nimeni ce scrie pe ele.

Cei doi se uitară unul la altul şi izbucniră iar în rîs ca şi cum Jane Gimlett le-ar fi spus o glumă amuzantă.

*

În seara aceea, înainte de a adormi, Ross spuse:

– Acum să trecem la lucruri mai serioase. Spune-mi, ţi-a vorbit Verity de căpitanul Blamey în ultimul timp?

Întrebarea o uimi pe Demelza. O mustra conştiinţa.

– De ce întrebi?

– Se aude că au început iar să se întîlnească.

– Oh, spuse Demelza.

– Ei, ce ştii? întrebă el după ce aşteptă puţin.

– N-aş vrea să spun, Ross. N-aş vrea să spun nici da, nici nu.

– Pe scurt, n-ai vrea să spui nimic.

– Ei bine, Ross, n-ar fi cinstit să-ţi spun nici măcar ţie un secret care mi-a fost încredinţat.

– Mă întreb cum de s-au regăsit. E foarte neplăcut.

Demelza nu spuse nimic, dar ţinu pumnii strînşi prin întuneric.

– Sper că nu e nimic serios, spuse Ross neliniştit. Bătăuşul ăla irascibil şi violent! Verity ar fi nebună să mai încerce ceva. Dacă ar afla Francis s-ar isca iar un scandal.

Demelza nu zise nimic, dar strînse pumnii şi mai tare.

– Nu mi-a venit să cred cînd am aflat. Nu-mi închipuiam ca Verity să fie atît de nesăbuită. Văd că nu spui nimic.

– Mă gîndeam, spuse Demelza încet, că dacă după atîţia ani mai au aceleaşi sentimente unul faţă de celălalt, înseamnă că între ei nimic nu s-a schimbat.

– Ei bine, spuse el după o pauză, dacă nu poţi să-mi spui ce se întîmplă, nu poţi şi gata. N-aş spune că nu sînt neliniştit, dar îmi pare bine cel puţin că nu eu am contribuit la împăcarea lor. Îmi pare însă nespus de rău pentru Verity.

– Da, Ross, îmi dau seama ce simţi. Mi-e tare somn acum. Pot să mă culc?

Capitolul III

Plouase toată noaptea, dar pe la opt s-a înseninat şi o adiere proaspătă sufla dinspre sud-vest. Mark Daniel petrecuse toată dimineaţa în grădină, dar la douăsprezece şi jumătate intră în casă să mănînce şi să se pregătească pentru mină. Keren făcuse o plăcintă din carnea de iepure pe care o cumpărase de la doamna Vigus.

Un timp mîncară în tăcere. Pentru Mark tăcerea era ceva obişnuit, dar la Keren însemna vreo nouă supărare sau amintirea uneia mai vechi. Se uită la ea de cîteva ori.

Încercă să se gîndească ce-ar putea să-i spună.

– Timpul s-a schimbat prea repede; primăvara a venit cu două luni mai devreme. Sper că n-o să mai avem îngheţ sau vînt ca anul trecut.

Keren căscă.

– Lasă c-o să mai vină ceva după ianuarie şi februarie. N-am mai pomenit nicăieri vreme ca asta.

Acum îl scotea vinovat şi pentru vremea proastă, ca şi cum clima din Cornwall ar fi făcut şi ea parte din marea dezamăgire pe care i-o pricinuise căsătoria.

– Păsărelele or să scoată pui curînd, spuse el. E devreme, or să scoată pui şi a doua oară.

Tăcură iar.

– Mazărea şi fasolea au ieşit cu o lună mai devreme, spuse Mark. Trebuie să-i mulţumim căpitanului Poldark că ne-a dat seminţe.

– Ar fi făcut mai bine să-ţi dea o slujbă mai bună.

– De ce? Am un filon unde lucrez la Wheal Leisure. Ce putea face mai mult?

– Nu-i un filon bun. Nu cîştigi nici pe jumătate cît cîştigai la Grambler.

– Filoanele cele mai bogate erau date deja, Keren. Unii spun că eu sînt de vină că l-am luat. Mi se oferise să lucrez în parte. Paul spunea chiar ieri că e un noroc că are de lucru.

– Oh, Paul... spuse ea disprețuitoare. Ia spune, ce face Zacky Martin? Lucrează pentru căpitanul Poldark, nu-i aşa? Sînt sigură că nu lucrează ca voi minerii pentru cîţiva şilingi pe săptămînă. Martin cu ai lui n-au dus-o niciodată mai bine ca acum. Zacky umbă de colo pînă colo, are şi un ponei al lui. De ce nu ţi-a dat şi ţie o slujbă ca a lui?

– Zacky are mai multă carte ca mine, spuse Mark. Tatăl lui a arendat nişte pămînt şi l-a trimis la şcoală pînă la nouă ani. Toată lumea de pe aici ştie că Zacky e mult mai priceput decît noi.

– Vorbeşte pentru tine! îi răspunse Keren ridicîndu-se. Nu-i greu să înveţi să scrii şi să citeşti. Oricine poate învăţa dacă are cap. Zacky pare mai deştept pentru că voi toţi sînteţi leneşi şi ignoranţi.

– Da, vorbesc pentru mine, spuse Mark calm. Ştiu bine că tu eşti altfel, Keren. Eşti mai deşteaptă decît Zacky sau oricare altul. Şi poate unii nu învaţă pentru că sînt leneşi sau poate că nu sînt. Trebuie să recunoşti că e mai uşor să înveţi carte la şcoală, cînd eşti mic, decît cînd eşti mare şi singur şi n-are cine să te înveţe. Am intrat în mină cînd aveam şase ani. Cînd mă întorceam acasă obosit mort nu-mi mai ardea de

carte. De atunci muncesc fără întrerupere, cu excepția zilelor de sărbătoare. Poate că ar fi trebuit să învăț carte în loc să învăț să mă lupt, da așa a fost să fie. Și nu poți să spui că stau degeaba sau că nu te ajut în casă.

Keren strîmbă din nas.

– Nimeni nu spune că stai degeaba, Mark, dar cîștigi puțin pentru cît asuzi. Nu vezi că pînă și familia Vigus o duce mai bine ca noi, deși n-are de lucru?

– Nick Vigus e un pungaș; din cauza lui a pățit-o Jim Carter. Cred că n-ai vrea să fac braconaj sau să vînd tot felul de otrăvuri ieftine drept gin!

– Aș vrea să cîștigi ceva mai mult, spuse Keren, mai blînd. Se dusese la ușă și se uita peste vale.

Mark termină masa.

– N-ai mîncat mai nimic, spuse el. N-o să mai ai putere.

– Am destulă, răspunse Keren absentă.

– E păcat să arunci mîncarea.

– Mănînc-o tu!

Mark ezită, apoi puse la loc în tavă bucata de plăcită pe care ea o lăsase.

– Ține pînă mîine.

Ea se uită nerăbdătoare spre nord. Cîteva siluete se vedeau mișcîndu-se pe deal.

– E timpul să pleci.

Ședea în ușă privindu-l cum își încalță bocancii grei și își îmbracă haina de stofă aspră. Apoi se apropie de ușă și Keren ieși ca să-l lase să treacă.

Se uită la ea, la părul ei buclat lucind în bătaia soarelui, la ochii ei negri, jucăuși, privind în altă parte.

– Nu te speria, Keren, spuse el blînd. O să răzbim noi, nu te teme. Timpurile astea grele n-or să dureze o veșnicie, vom fi din nou pe picioarele noastre.

Se aplecă şi o sărută pe gît. Apoi se depărtă, mergînd cam ţeapăn în direcţia minei.

Se uită după el. „O să răzbim, desigur, dar ca să ajungem unde? Casa asta, copii, bătrîneţe? O să fim iar pe picioarele noastre. Pentru ce? Ca să coboare mereu în mină, să cîştige cînd mai mulţi, cînd mai puţini bani; mereu, mereu, pînă va fi prea bătrîn şi prea schilod, la fel ca bătrînii aceia de pe deal. Şi atunci o să stea pe lîngă casă toată ziua, la fel ca ei; în timp ce eu voi creşte ultimul copil şi voi îndeplini tot felul de treburi mărunte pentru familia Poldark, ca să mai cîştig ceva."

Nu se putea aştepta la nimic mai bun. Fusese o proastă să-şi închipuie că îl va putea schimba. El *nu voia* să se schimbe. Născut şi crescut ca să fie miner, nu avea altă perspectivă decît să sape mereu ca să scoată aramă şi cositor. Şi, deşi era un muncitor bun, deşi avea o meserie, nu avea nici învăţătura şi nici iniţiativa care i-ar fi putut permite să progreseze chiar în mină. Vedea totul destul de limpede. Era ca o capră priponită de propria lui natură şi nu putea consuma decît bogăţiile pămîntului la care putea să ajungă. Şi ea era obligată să rămînă cu el tot restul vieţii.

Ochii i se umplură de lacrimi şi intră din nou în casă. Mark se străduise în lunile de iarnă să îmbunătăţească interiorul casei, dar ea nu observă nimic. Alergă în dormitor şi îşi schimbă rochia simplă de bumbac ripsat cu cea roşie, subţire, cu cingătoarea verde. Apoi începu să-şi pieptene părul.

În cîteva minute era gata: faţa spălată şi pudrată, părul bogat periat ca să lucească, sandalele pe care le avea de la teatru, în picioarele goale.

Ieşi pe furiş din casă şi coborî în fugă dealul pînă la albia secată a pîrîului, o traversă repede şi se îndreptă iute spre pădure. Cu răsuflarea tăiată, ajunse curînd în faţa casei unde locuia doctorul

*

Dwight Enys în persoană îi deschise.

Fără să vrea, o scînteie se aprinse în ochii lui cînd o văzu stînd acolo, cu mîinile la spate, cu părul umflat de vînt.

– Keren, de ce ai venit la ora asta?

Ea se uită peste umăr:

– Pot să intru pînă nu mă văd babele şi încep să vorbească?

El ezită, apoi deschise uşa mai larg.

– Bone nu e aici.

– Ştiu. L-am văzut cînd a plecat.

– Keren, ai să-ţi pierzi buna reputaţie.

Ea porni înaintea lui, pe coridorul întunecos şi aşteptă să-i deschidă uşa de la camera de zi.

– De cîte ori o văd, mi se pare din ce în ce mai plăcută, spuse ea.

Camera era lungă şi îngustă, cu trei ferestre gotice, înguste, cu vederea spre dealul de la Mingoose. Părea mai puţin medievală ca stil decît celelalte încăperi. Făcuse din ea un fel de cameră de primire, mobilată confortabil, cu cîteva scaune vechi şi o bibliotecă. Pe jos era un covor turcesc de bună calitate. Era şi singura încăpere în care se afla un cămin; acum ardea în el un foc bun, pentru că Enys îşi pregătise mîncarea la el.

– La ce oră se întoarce Bone?

– O, mai tîrziu; s-a dus să-l vadă pe tatăl lui care a avut un accident. Dar cum l-ai văzut că pleacă?

– L-am pîndit, spuse ea.

O privi cum şedea îngenuncheată lîngă foc.

Îl întrerupsese din lectură. Nu era pentru prima oară, nici pentru a cincea, deşi braţul i se vindecase de mult. Pe de o parte era nemulţumit, indignat, pe de alta nu.

Se uită la curba graţioasă a spatelui, ca un arc uşor încor-

dat, gata în orice clipă să se destindă. Văzu linia plăcută a gîtului, rochia de un roşu-aprins care-i şedea atît de bine (lucru pe care ea îl ştia). Dar... să vină aici, dinadins!

– Trebuie să încetezi, Keren! Să vii aici...

Arcul se destinse; ridică privirile spre el şi-l întrerupse:

– Cum aş putea, Dwight? Cum aş putea? De-abia aştept să vin aici. Ce importanţă are dacă mă vede cineva? Nu facem nimic rău. Nu-mi pasă!

Îl surprinse şi-l mişcă vehemenţa cu care vorbea. Se apropie de foc şi, cu mîna sprijinită de poliţa căminului, se uită la ea.

– O să afle soţul tău. S-ar putea să nu-i placă să vii aici.

– De ce nu? replică ea. E singura schimbare din viaţa mea şi... şi singurul om cu care mă văd. O schimbare faţă de oamenii aştia vulgari de pe aici. Nici unul nu s-a depărtat mai mult de două, trei mile de locul unde s-a născut. Sînt atît de înguşti la minte, de neînsemnaţi. Nu fac decît să muncească, să mănînce şi să doarmă... ca nişte animale de povară. Nu văd nimic dincolo de farul de la St. Ann. Sînt ca şi morţi.

Dwight se întrebă la ce se aşteptase căsătorindu-se cu un miner.

– Eu cred, spuse el cu blîndeţe, că dacă te-ai uita mai bine ai găsi tot felul de calităţi la vecinii tăi... şi la Mark, dacă şi el te nemulţumeşte. Înguşti la minte, da, sînt de acord, dar serioşi şi profunzi. Poate că nu apreciază ceea ce depăşeşte posibilităţile lor de înţelegere, dar sînt loiali, buni şi cinstiţi, cu frica lui Dumnezeu, curajoşi. Nu sînt de mult aici, dar am reuşit să-i cunosc. Iartă-mă, Keren, dacă ţi se pare că ţin o predică, dar în relaţiile cu ei încearcă să-i înţelegi, pune-te în situaţia lor. Încearcă să vezi viaţa aşa cum o văd ei...

– Şi să devin ca ei.

– Deloc. Gîndeşte-te bine! Ca să-i înţelegi, nu trebuie să devii ca ei. Îi critici pentru lipsa lor de orizont. Arată-le că tu

eşti altfel, că ai imaginaţie, alte orizonturi. Cred că, în general sînt oameni minunaţi. Eu mă înţeleg bine cu ei. Ştiu, desigur, că am avantajul de a fi medic...

– Şi bărbat. (Şi încă foarte frumos, se gîndi ea.) Aşa e, Dwight, dar nu eşti însurat cu o femeie ca ale lor; şi te acceptă pentru că eşti mult deasupra lor. Eu sînt undeva la mijloc. Sînt unul de-ai lor, dar sînt o străină şi aşa voi fi mereu. Dacă n-aş şti carte, dacă n-aş fi văzut lumea s-ar fi putut să mă ierte cu timpul, dar aşa nu mă vor ierta. Sînt înguşti la minte şi meschini, şi aşa vor fi pînă la moarte. Un suspin îi scăpă de pe buze. Sînt atît de nenorocită.

El se uită încruntat la cărţile de pe masă:

– Ce-aş putea spune... nu mă văd cu atîta lume încît...

Ea se ridică nerăbdătoare, plină de speranţă.

– Deci pot să vin? Pot să mai stau puţin? Îţi place să stai de vorbă cu mine? Îţi promit că n-am să te plictisesc cu supărările mele. Spune-mi ce faci acum, ce studiezi?

El surîse:

– Nu cred să te intereseze. Eu...

– Orice m-ar interesa, Dwight. Crede-mă. Pot să stau azi cîteva ore? Mark a plecat la lucru. Promit să nu vorbesc, să nu te deranjez. Pot să-ţi pregătesc masa, să te ajut.

El zîmbi iar, cam trist. Ştia ce înseamnă o astfel de ofertă; interesul plin de entuziasm faţă de preocupările lui, receptivitatea ei se vor schimba treptat; prin influenţa ei subtilă, se vor transforma, vor trezi interesul *lui* pentru *ea*. Se mai întîmplase şi altădată. Nu-i mai păsa. De fapt, parte din el aştepta cu nerăbdare să se întîmple.

*

După două ore nu se întîmplase nimic din ce se aşteptase.

Cînd venise ea, se pregătea să întocmească un tabel cu cazurile de boală de plămîni pe care le tratase de la venirea lui, tipul de boală, tratamentul aplicat şi rezultatele.

Toate acestea o interesaseră. Notase detaliile pe măsură ce el i le dicta. Rezultatul era că terminase într-o oră ceea ce i-ar fi luat trei înainte. Avea un scris mare, clar şi citeţ. Părea să înţeleagă imediat ce-i dicta, chiar cînd termenii erau medicali.

Cînd termină, îi spuse:

– Mi-ai fost de mare ajutor azi, Keren. Îţi mulţumesc. E frumos din partea ta că ai avut răbdare să pierzi atîta timp cu rapoartele mele plicticoase.

Pentru prima oară ea nu reacţionă la laudele lui. Citea ce scrisese cu o expresie serioasă şi atentă pe faţa ei drăguţă.

– Apa asta rece, spuse ea. Ce înseamnă, Dwight? Uite! Lui Kempthorne i-ai prescris numai apă rece şi lapte de capră. O să-l ajute numai atît? Nu i-ai dat medicamente.

– Oh, i-am pregătit nişte pilule. Numai aşa ca să se simtă mai bine, dar nu sînt făcute decît din făină cu apă.

– Şi de ce nu-l tratezi? Te-a supărat cumva?

Enys zîmbi şi veni lîngă ea.

– Amîndoi plămînii sînt atacaţi la vîrf, dar nu e grav, deocamdată. I-am prescris un regim strict. Sper să-l urmeze: o plimbare de patru mile pe zi, să bea lapte de capră la masă cînd poate, să doarmă în aer liber cînd e vreme bună. Am ideile mele, Keren, în ceea ce priveşte medicina. Pînă acum el e unul din cazurile cele mai fericite şi e pe vindecate. Cred că se simte mai bine aşa decît dacă i-aş fi luat sînge.

Părul ei îi mîngîia obrajii. Întoarse capul şi se uită la el; buzele ei pline şi roşii, puţin întredeschise, lăsau să se vadă dinţii albi, strălucitori.

– Oh, Dwight, rosti ea.

O apucă cu o mînă uşor tremurîndă.

– De ce vii aici? o întrebă brusc, neîndrăznind să se uite în ochii ei, ca şi cum i-ar fi fost ruşine.

Se întoarse spre el fără a-şi mişca mîna.

– Oh, Dwight, îmi pare rău.

– Nu-i adevărat. Ştii bine că nu-ţi pare rău.

– Nu, spuse ea, nu-mi pare rău. Şi nu-mi va părea niciodată.

– Atunci de ce-ai spus aşa?

– Mi-ar părea rău numai dacă nu mă placi.

Se uită fix la ea ca şi cum n-ar fi auzit. Apoi spuse:

– Nu... nu e cazul.

O apucă de umeri, se aplecă şi o sărută. Se apropie mai mult de el şi el o sărută din nou, apoi se trase înapoi.

Se uită după el cum se duce la fereastră. Fusese un sărut cast, blînd şi sincer. Ce om ciudat, se gîndi Keren. Era medic, om învăţat, cu şcoală înaltă, plin de idei noi; putea să intre în orice casă, să vorbească cu autoritate, să opereze, să vindece mîini rupte, să trateze orice boală, să asiste femeile la naştere. Dar în ceea ce priveşte viaţa lui proprie, atunci cînd era vorba de lucruri intime, ca dragostea, era nepriceput şi timid. Gîndul acesta îi făcu mai multă plăcere decît sărutul însuşi.

Ezită, neştiind ce să facă. Tăceau amîndoi. Din acel moment, pentru ei totul devenise nou, necunoscut: nimic nu le arăta încotro să o apuce, nici o urmă, nici un drum bătut.

Totul era nou, totul se schimbase. Dar un cuvînt greşit, un gest greşit putea deveni o piedică. Momentul acesta putea duce la ceva extraordinar sau la un punct mort, putea distruge o prietenie.

Un impuls firesc o îndemna să continue, să profite de acest moment care ar fi putut să nu se mai repete luni de zile, poate niciodată. Probabil că Bone se afla pe aproape, fluierînd sau făcînd zgomot. Emoţia, izolarea în care se aflau înlăturau orice oprelişti.

Dar, cu o ciudată intuiţie, îşi dădu seama că, dacă s-ar lăsa dusă de torentul năvalnic al sentimentelor, s-ar putea ca el să regrete, să o urască sau să o dispreţuiască, să o considere

o femeie vulgară care l-a dus în păcat. Însă dacă i-ar da timp să se gîndească, să lase ca dorința să se trezească încet în el, n-ar mai putea da vina pe ea. Ar atîrna pe umerii lui și poate că nici n-ar dori să se elibereze.

Se apropie încet și rămase lîngă el la fereastră. Fața lui era încordată ca și cum s-ar fi stăpînit cu greu.

Îi atinse mîna. „Sînt mîndră de tine", murmură ea, amintindu-și un vers din *Elfrida*. Se întoarse și plecă.

Capitolul IV

În aceeaşi săptămînă, Ross şi Demelza mai primiră o invitaţie. George Warleggan dădea o petrecere în ziua în care se sărbătorea însănătoşirea regelui. Invitaţii urmau să ia masa la casa Warleggan, după care, seara, se duceau cu toţii la sala de recepţie unde avea loc balul. Se întorceau apoi la George Warleggan pentru a dormi. S-ar fi bucurat dacă Ross şi Demelza vor fi în mijlocul lor.

Ross a vrut să refuze. Cum era sigur că se va produce o ruptură între el şi George, nu dorea să-i rămînă îndatorat.

Dar, pentru Demelza, a fi primită în casa Warleggan era cea mai arzătoare dorinţă.

Primirea aceasta i-ar fi satisfăcut mîndria. Deşi ezitase şi tremurase toată gîndindu-se la eşecul avut la botez, ar fi fost totuşi dezamăgită să nu se ducă.

Ross cedă şi, după ce trimise scrisoarea de acceptare, aşteptă calm, dar cu plăcere, ziua stabilită aşa cum făcea întotdeauna cînd trebuia să o scoată pe Demelza în lume. Cînd veni doamna Kemp nici nu se apropie de spinetă pentru că a trebuit să o înveţe pe Demelza cîteva dansuri la modă şi să-i dea lecţii cum să se poarte.

Cum de obicei buna dispoziţie a Demelzei cuprindea toată casa, atmosfera la Nampara era dintre cele mai plăcute. Chiar

şi Julia dădea din picioruşe în leagăn, gîngurea şi rîdea ca şi cum s-ar fi amuzat şi ea.

La şaisprezece aprilie, Ross plecase la mină, iar Demelza, Jinny şi Jane pregăteau miedul*. Activitatea le făcea plăcere. Amestecaseră şase litri de miere cu vreo două galoane de apă caldă, la care adăugaseră flori uscate de soc şi ghimber. Amestecul fierbea într-o oală mare şi luau spuma cînd se strîngea la suprafaţă.

Umbra lui Zacky Martin căzu peste această scenă domestică, o umbră prelungă din cauza soarelui de după-amiază. Imediat ce-l văzu, Demelza îşi dădu seama că se întîmplase ceva rău. Nu, căpitanul Poldark nu era acolo, se dusese la mină. Zacky îi mulţumi destul de apatic şi plecă. Jinny alergă după el.

– Ce s-a întîmplat, tată? E ceva în legătură cu Jim?

– Nu, n-ai de ce să-ţi faci griji, spuse Zacky. Voiam să-l văd pe căpitanul Ross, să-i comunic ceva.

– Am crezut... spuse Jinny care se liniştise pe jumătate, am crezut că...

– O să trebuiască să te obişnuieşti cu mine pe aici prin casă, Jinny. Lucrez pentru căpitanul Ross, ştii asta.

Se uită după el cum pleca, apoi se întoarse în bucătărie îngrijorată.

Zacky îl găsi pe Ross vorbind cu căpitanul Henshawe lîngă clădirile minei Leisure Cliff. Ross se uită întrebător la Zacky.

– E vorba de Jim, domnule. Vă aduceţi aminte ce-a spus omul acela cînd s-a ţinut licitaţia. A spus că închisoarea de la Bodmin e plină cu răsculaţi pe care o să-i ţină acolo pînă la sesiunea viitoare a tribunalului.

Ross încuviinţă din cap.

* Băutură alcoolică, denumită popular hidromel, obţinută din fermentaţia mierii.

– Ei bine, azi-dimineață, ducîndu-mă pe acolo cu treburi, am auzit că mulți dintre cei închiși mai demult au fost mutați în alte închisori ca să facă loc pentru cei noi.

– Crezi că-i adevărat ce se spune?

– Cred că da. Fratele lui Joe Trelask a fost mutat; și a mai spus Peter Mawes că toți cei din celula lui Jim urmau să fie duși la Launceston.

– Launceston! se miră Ross.

– E rău acolo?

– N-are reputație prea bună. N-avea rost să-l alarmeze pe Zacky. Dar e monstruos să muți un om care trebuie să fie eliberat curînd. Cine a dat ordinul? Mă întreb dacă e adevărat.

– Peter Mawes a venit direct de la Bodmin. M-am gîndit să vă spun. Sînt sigur că ați fi vrut să știți.

– O să văd, Zacky. O să încerc să aflu dacă este adevărat.

– M-am gîndit eu că o să vreți să știți. Mă duc acum să văd cum stăm cu scăderile din cauza umezelii și a sterilului.

Ross se întoarse la Henshawe; dar nu putea să se concentreze ca să discute cu el. Ținuse întotdeauna la Jim și gîndul că l-ar fi putut muta cu douăzeci de mile mai departe de casă, în cea mai oribilă închisoare din vest – probabil prin hotărîrea vreunui birocrat plin de îngîmfare – îl irita și-l umplea de îngrijorare.

Restul după-amiezei avu treabă la mină, dar cînd termină se duse să vorbească cu Dwight Enys.

Cînd ajunse la Gatehouse, observă îmbunătățirile aduse casei; dar trecînd pe sub ferestrele deschise ale camerei de zi, auzi pe cineva cîntînd. Spre mirarea lui, își dădu seama că e o voce de femeie care fredona o melodie încet, dar clar.

Merse mai departe pînă la ușa principală, urmărit de cuvintele cîntecului:

Dragostea mea-i o nebunie,
Sînt sigură,
Mă zbat şi plîng,
Ce fericită-i Polly!
Nefericită ca mine
Nimeni n-a mai fost!...

Bătu uşor în uşă cu bastonul pe care-l avea în mînă.

Cîntecul se întrerupse. Se întoarse cu spatele spre uşă şi se uită la un prihor care căuta printre pietre muşchi pentru cuib.

Uşa se deschise. Faţa încinsă a lui Dwight se îmbujoră şi mai tare cînd văzu cine este.

– Oh, domnul căpitan Poldark, ce surpriză! Poftiţi vă rog!

– Mulţumesc. Ross îl urmă în camera de unde se auzise cîntecul. Nu era nimeni.

Dar, prevenit cum era, băgă de seamă o anume schimbare în atmosfera camerei, ca şi cînd cineva tocmai ar fi ieşit pe uşă. Ross îi explică de ce venise, ce se întîmplase cu Jim Carter şi că intenţiona să se ducă a doua zi să afle adevărul. Îl întrebă pe Enys dacă ar vrea să-l însoţească.

Dwight acceptă imediat; graba cu care acceptă dovedea cît era de jenat. Hotărîră să se întîlnească a doua zi dimineaţa devreme şi să ia diligenţa pînă la Truro.

Pe drumul spre casă Ross se întrebă unde mai auzise vocea femeii.

*

Nu i-au spus nimic lui Jinny, ca să nu se îngrijoreze; dar Demelza îşi făcea griji pentru Ross. Se gîndea la atmosfera închisă, nesănătoasă din închisoare, iar călătoria pînă la Launceston prin ţinuturile pustii şi mlăştinoase de la Bodmin era primejdioasă.

Plecară foarte devreme, după ce mîncară ceva, iar cînd ajunseră la Truro, Ross făcu cîteva cumpărături.

Pe doamna Trelask a tulburat-o sosirea domnului acesta înalt, cu înfățișare serioasă, care s-a prezentat și i-a spus că soția lui e clienta ei și deci îi știe măsurile. De aceea dorea să cumpere o rochie nouă de seară pentru soția sa; trebuia să fie gata pentru balul dat în onoarea regelui.

Doamna Trelask începuse să se agite, să zburde de colo pînă colo, ca o găină prinsă în cuibar, să aducă în grabă mătăsuri și brocarturi, voaluri și catifele, toate înainte ca Ross să menționeze termenul pînă cînd rochia trebuia să fie gata. Avea mult de lucru și se îndoia că va fi gata la timp. La care, clientul pe care-l interesa să cumpere un brocart de mătase foarte scump cu fire de argint, își luă pălăria și se pregăti să plece.

Imediat, doamna Trelask începu să se agite și mai tare și o chemă pe fiica ei. Începură să ciripească amîndouă, să facă socoteli, să măsoare, în timp ce Ross, nerăbdător, bătea din picior. Pînă la urmă doamna Trelask îi spuse că va vedea ce se poate face.

– Înțelegeți că altfel nu pot face comanda.

– Da, spuse doamna, ștergîndu-și o lacrimă, înțeleg domnule.

– Foarte bine, atunci ne-am înțeles; dar vă rog să mă ajutați. Nu prea mă pricep la moda femeiască și aș dori tot ce e mai nou și mai bun.

– Vom avea grijă să confecționăm ceva după ultima modă, spuse doamna Trelask. Cînd poate veni doamna Poldark la probă?

– Fără probă, vă rog. Poate cel mult în ziua cînd va avea loc sărbătoarea. Doresc să fie o surprinză. Dacă va fi nevoie, soția mea va veni în după-amiaza respectivă.

Cele două doamne începură iar să se agite, dar cum acceptaseră deja comanda, îi făcură și această concesie.

Ross se îndreptă apoi spre un mic magazin cu o firmă

care scîrțîia în vînt și pe care sta scris: S. Solomon. Bijuterii și Argintărie.

– Doresc ceva pentru o doamnă, spuse el. Ceva de purtat în păr sau la gît. Nu am timp să văd prea multe piese.

Bijutierul, un bărbat înalt, în vîrstă, îl conduse pe Ross în fundul prăvăliei și scoase o tavă pe care erau expuse șase coliere, trei camee montate în formă de broșă, cîteva brățări din perle și opt inele. Nu era nimic care să-l atragă. Cel mai mare șirag de perle costa treizeci de lire, mai mult decît valora.

– Perlele se poartă mult, domnule. Sînt greu de obținut. Cele mai mici sînt folosite la garnisirea rochiilor și a pălăriilor.

– Altceva nu mai aveți?

– Pentru mine nu e rentabil să achiziționez bijuterii mai scumpe, domnule. Poate că aș putea să vă confecționez ceva.

– Îmi trebuie pentru săptămîna viitoare.

– Mai am ceva, spuse bijutierul, ceva ce am cumpărat de la un marinar. V-ar interesa?

Scoase o broșă de aur lucrată în filigran; în mijloc avea montat un rubin înconjurat de perle. Era probabil lucrată la Veneția sau la Florența.

– Cît costă?

– Valorează cel puțin o sută douăzeci de lire, dar s-ar vinde greu și nu vreau să risc să o trimit prin poștă la Plymouth. Aș vinde-o cu o sută de guinee.

– N-aș vrea să mă tocmesc, spuse Ross, dar mi-am propus să nu cheltuiesc mai mult de nouăzeci de lire.

Negustorul se înclină ușor:

– Nici eu nu mă tocmesc, domnule. Scuzați-mă că vă întreb, dar plătiți în numerar?

– Prin ordin de plată către banca Pascoe. Voi plăti azi și voi lua broșa de azi într-o săptămînă.

– Foarte bine, domnule. Vă costă nouăzeci de guinee.

Ross îl reîntîlni pe Dwight la ţimp ca să prindă diligenţa şi sosiră la Bodmin curînd după-amiază. Diligenţa a staţionat suficient timp pentru ca pasagerii să poată lua masa şi Ross să afle că zvonul privitor la transferarea lui Jim era adevărat.

N-au mai avut timp să mănînce, dar au prins diligenţa în momentul plecării. Pornind pe drumul lung şi pustiu care traversa ţinutul mlăştinos şi sălbatic de dincolo de Bodmin, urcînd dealurile sterpe şi coborînd prin văile despădurite, Ross observă că vizitiul şi ajutorul său aveau fiecare o puşcă lîngă ei.

Dar drumul a fost fără probleme şi călătorii au putut admira în linişte culorile schimbătoare ale cîmpiilor sub cerul cînd senin, cînd înnorat. Curînd după ora şapte sosiră la Launceston şi reţinură camere la hanul Cerbul Alb.

Închisoarea se afla pe deal, în incinta vechiului castel normand în ruină. Porniră printr-un labirint de străzi înguste, apoi urcară pe o potecă mărginită de laur şi ciulini pînă ajunseră la zidul exterior a ceea ce fusese odată turnul castelului. O poartă de fier închisă cu lacăt străjuia intrarea. Au bătut, au strigat, dar nimeni n-a răspuns. Un sturz ciripea într-un copac pipernicit, şi sus, departe, peste capetele lor, cînta o ciocîrlie.

Dwight admira priveliştea. De la înălţimea unde se aflau se putea vedea cîmpia stearpă, plină de buruieni, întînzîndu-se în toate direcţiile: la nord spre marea care lucea ca o lamă de cuţit în lumina soarelui, la asfinţit, la răsărit şi sud peste Tamar pînă în Devon şi întinderile purpurii, sălbatice dinspre Dartmoor. Nu era de mirare că Wilhelm Cuceritorul alesese locul acela ca să-şi ridice castelul care străjuia tot ţinutul dinspre vest. Robert, fratele lui vitreg, locuise aici şi contemplase tot teritoriul acesta străin pe care-l moştenise şi care trebuia colonizat şi pacificat.

– Văd un văcar lîngă gardul acela căzut, spuse Dwight. Mă duc să-l întreb.

În timp ce Ross bătea tare în poartă, Dwight se duse să vorbească cu bărbatul cu fața arsă de soare, purtînd haine și pălărie din pînză groasă, costumul țăranilor din regiune.

Se întoarse curînd.

– La început nu ne-am înțeles. Vorbesc altfel prin părțile astea. Spun că toți cei din închisoare sînt bolnavi. Închisoarea e acolo în dreapta porții. Nu cred că vom putea intra în seara asta.

Ross se uită printre gratiile porții.

– Și temnicerul?

– Locuiește departe de aici. Am adresa. Dincolo de Southgate Street.

Ross se uită încruntat la perete.

– Am putea să ne urcăm și să sărim peste zid. Piroanele sînt ruginite și le putem smulge.

– Da, dar n-ar folosi la nimic dacă închisoarea însăși e încuiată.

– N-avem timp de pierdut. Într-o oră se întunecă.

Se întoarseră și coborîră iar dealul.

Le-a luat mult timp pînă au găsit locuința temnicerului. Au bătut îndelung în ușa casei pînă s-a deschis puțin. Prin crăpătura ușii văzură un bărbat zdrențăros, murdar, cu barbă, care se uita la ei clipind. Părea furios, dar se mai liniști puțin cînd văzu cum erau îmbrăcați cei doi.

– Ești temnicerul închisorii? întrebă Ross.

– Da.

– Ai în arest un om pe nume Carter, adus aici de curînd de la Bodmin?

Temnicerul clipi din ochi:

– Poate.

– Vrem să-l vedem imediat.

– Nu-i oră de vizită.

Ross băgă repede piciorul în deschizătura uşii.

– Ia cheile şi deschide sau pun să te dea afară pentru că nu-ţi faci datoria.

– Nu, spuse temnicerul. Acu' e seară. Acolo e molimă, e periculos să te apropii...

Ross deschise uşa împingînd-o cu umărul. Simţi mirosul puternic de băutură ieftină. Dwight intră după el în cameră. O bătrînă în zdrenţe, cocoşată, şedea ghemuită lîngă foc.

– Cheile, spuse Ross. Vino cu noi sau ne ducem singuri.

Temnicerul se şterse cu mîna la nas.

– Aveţi permis? Trebuie să aveţi un permis...

Ross îl apucă de guler:

– Avem. Hai, ia cheile!

În cîteva minute grupul porni pe străzile înguste, pietruite, urcînd spre vîrful dealului, în frunte cu temnicerul, care ţinea în mînă legătura mare cu chei. Din umbră apăreau feţe care îi priveau.

Cînd ajunseră în oraş cerul spre apus se împurpură, soarele coborî la orizont şi dispăru.

Văcarul mînase turma la adăpost, umbra coborîse peste ruinele tăcute. Ajunseră la poarta de fier şi trecură prin ea pe sub arcul de piatră. Temnicerul în frunte, se îndreptă încet spre o clădire pătrată, nu prea mare, din centru.

Omul se opri:

– E prea tîrziu ca să mai intrăm. Trebuie să-mi arătaţi permisul. E molimă acolo înăuntru. Ieri a murit unu'. Nu ştiu care din ei. Schimbul meu...

– Dumneata de cînd n-ai mai venit pe aici?

– Numa' de alaltăieri. Aş fi venit azi, da' mama e bolnavă. Am trimis mîncarea. Arătaţi-mi permisul...

Deodată izbucniră vaiete şi ţipete din ce în ce mai puternice şi mai numeroase, animalice, nu omeneşti, lătrături, gemete, grohăituri, nu cuvinte. Puşcăriaşii îi auziseră.

– Vedeți? spuse temnicerul, cînd îl văzu pe Ross că se dă înapoi, nu e bine să se apropie de locul ăsta niște oameni respectabili ca dumneavoastră. E molimă...

Dar Ross se dăduse înapoi ca să caute vreo fereastră și văzuse una sus în perete, la dreapta. Clădirea avea două etaje și fereastra lăsa să intre puțină lumină și aer în carcerele de dedesubt. Nu avea mai mult de un metru lungime și vreo jumătate de metru înălțime, și era prevăzută cu bare groase. Strigătele și țipetele veneau prin fereastră și era limpede că cei dinăuntru nu puteau ajunge pînă la ea.

– Deschide ușa, omule, spuse Ross. Hai, dă-mi cheile!

– Nu se poate! N-a mai fost deschisă de cînd i-au vîrît acolo. Veniți mîine sus în capelă și am să deschid chepengul pe unde le dau mîncarea. O să vă molipsiți, ascultați-mă pe mine! Gîndiți-vă bine!

– Peste cîteva minute se întunecă, spuse Dwight. N-avem timp de pierdut dacă vrem să-l vedem azi.

– Ascultă, se adresă Ross temnicerului. Domnul ăsta e doctor și vrea să-l vadă imediat pe Carter. Deschide ușa, ori îți crăp capul cu mîna mea!

Omul se făcu mic de frică:

– Nu merită slujba asta... uite că vă deschid... da' să știți că nu-mi iau nici o răspundere...

Descuie ușa grea care se deschise scîrțîind din balamalele ruginite. Înăuntru era întuneric și cînd au intrat, i-a izbit un miros puternic. Ross era om în toată firea și trecuse prin multe; Dwight era doctor și își făcuse întotdeauna datoria; dar ceea ce vedeau era nou pentru ei. Temnicerul ieși afară și începu să icnească și să scuipe. Ross îl apucă de ceafă și-l trase înapoi.

– E vreun felinar pe aici?

– Este. După ușă.

Tremurînd, bîjbîi prin gunoi și găsi felinarul. Scăpără din amnar, aprinse iasca și apoi felinarul.

Înăuntrul temniței se făcuse liniște. Credeau desigur că s-au adus noi deținuți.

Cînd se obișnui cu întunericul, Ross văzu că se aflau pe un coridor. Prin fereastră intra o lumină slabă. De cealaltă parte a coridorului erau celule sau un fel de cuști, vreo trei sau patru, și toate foarte mici. La flacăra lumînării văzu că pînă și cea mai mare celulă nu avea mai mult de un metru pătrat. În fiecare celulă se aflau cam doisprezece condamnați. Fețe înfricoșătoare se uitau la ei printre gratii.

– Un focar de infecție, spuse Dwight înaintînd cu batista la nas. Doamne, o crimă împotriva demnității umane! Spune, omule, sînt canale de scurgere, îngrijire medicală, sau o sobă măcar?

– Ascultă, domnule, aici nu-i decît molimă, friguri, boală. Acu' ne îmbolnăvim și noi. Hai să ieșim de-aici și să ne-ntoarcem mîine.

– În care celulă e Carter?

– Nu știu, nu-l cunosc, zău că nu! Mai bine caută-l dumneata!

Ross îl împinse înainte pe temnicer, care ducea felinarul, și-l urmă pe Dwight. În ultima și cea mai mică celulă erau șase femei; de-abia aveau loc să se întindă pe jos. Murdare, topite de slabe ce erau, în zdrențe, scoteau sunete stridente, iar cele care puteau sta în picioare întindeau mîna cerînd bani și pîine.

Îngrozit, bolnav aproape, Ross se întoarse la celula unde se aflau bărbații.

– Liniște! strigă el ca să potolească larma.

Treptat țipetele încetară.

– Este Jim Carter printre voi? strigă el. Jim, ești aici?

Nici un răspuns.

Se auzi apoi un zăngănit de lanțuri și o voce spuse:

– Este aici, da' nu-i în stare să vorbească.

Ross se apropie de celula din mijloc.

– Unde e?

– Aici. Deținuții se dădură la o parte din fața zăbrelelor și, la lumina felinarului, Ross văzu doi, trei oameni zăcînd pe jos.

– E... mort?

– Nu, dar celălalt e mort. Carter are fierbințeală mare și brațul lui...

– Aduceți-l pînă aici.

Ceilalți îl tîrîră pînă lîngă zăbrele și Ross văzu un om pe care nu l-ar fi recunoscut. Fața, slabă și acoperită de o barbă lungă, neagră, era plină de pete și umflături roșii. Din cînd în cînd se mișca, mormăia și își vorbea singur în delir.

– Sînt pete hemoragice, murmură Enys. Se pare că a trecut faza acută. De cînd e bolnav?

– Nu știu, spuse celălalt deținut. Pierdem șirul zilelor, după cum știți. Poate de o săptămînă.

– Ce i s-a întîmplat la braț? întrebă Enys.

– Am încercat să oprim fierbințeala. I-am luat sînge. Din nefericire, brațul s-a infectat. Dwight se uită lung la omul care delira, apoi la deținutul cu care vorbea.

– Dumneata de ce ești închis?

– Oh, spuse omul, nu cred că v-ar interesa cazul meu, deși dacă m-aș afla în altă situație v-aș putea povesti multe. Cînd n-ai avere, ești forțat uneori să-ți cîștigi existența prin mijloace de care dumneavoastră, cu profesiunea pe care o aveți, nu v-ați folosi. E deci normal ca...

Ross se ridică.

– Deschide ușa!

– Ce? spuse temnicerul. De ce?

– Îl scot pe omul ăsta de aici. Are nevoie de îngrijire medicală.

– Da, dar e condamnat şi nimic...

– Du-te dracului! Şi deschide o dată uşa! izbucni Ross în culmea mîniei.

Temnicerul se dădu înapoi lipindu-se de zăbrelele celulei, se uită în jur căutînd un mijloc de scăpare, nu găsi nici unul şi se uită iar la cel care-l înfrunta. Se întoarse, luă cheile, descuie uşa în grabă şi se dădu la o parte. Sudoarea îi curgea pe faţă.

– Scoate-l afară de aici, spuse Ross. Dwight şi temnicerul intrară în celulă alunecînd pe gunoaiele care acopereau podeaua de pămînt umed. Din fericire Jim nu era legat cu lanţuri de alt întemniţat. Îl ridicară de jos şi-l scoaseră din celulă şi din închisoare. Îl întinseră pe iarbă, afară, iar temnicerul se duse înpleticindu-se să încuie uşile.

Dwight se şterse pe frunte.

– Acum ce facem?

Ross se uită la epava de la picioarele lui, care acum se mişca încet. Respiră adînc, trăgînd în piept aerul proaspăt al nopţii, adierea care sufla dinspre mare ca un dar dumnezeiesc.

– Ce şanse are, Dwight?

Dwight începu să scuipe.

– Ar trebui să supravieţuiască. Febra nu mai e aşa de mare. Dar prostul ăla nepriceput... deşi intenţia i-a fost bună. Braţul se necrozează.

– Trebuie să-l ducem undeva, la adăpost. Nu va trece noaptea dacă-l lăsăm aici.

– N-o să-l primească la han. E ca şi cum i-am ruga să primească un lepros.

Temnicerul încuiase lacătele şi sta lîngă uşă uitîndu-se la ei cu o privire veninoasă, dar nu se apropia.

– Trebuie să găsim un adăpost undeva, Dwight. Sau o cameră. Mai sînt şi oameni cu inimă.

– Da, dar numai cînd nu e vorba de o molimă. Instinctul

de autoconservare. Singura noastră soluție ar fi să găsim vreun grajd. Ar fi bine mai departe de închisoare, ca nu cumva să ne facă temnicerul raport.

– S-ar putea să fie vreun spital în oraş.

– Nici unul n-ar primi un astfel de pacient.

– O să mă fac bine, Jinny. N-o să mă prindă, şopti încet omul de la picioarele lor.

Ross se aplecă:

– Ajută-mă. Trebuie să-l ducem undeva, şi asta cît mai repede.

– Fereşte-te de răsuflarea lui, spuse Dwight. Aşa cum se prezintă e periculoasă.

Capitolul V

Jim rîdea în timp ce-l dezbrăcau, un rîs ciudat, spart. Din cînd în cînd începea să vorbească, dar nu se înțelegea nimic. Părea că se adresează unui deținut, apoi lui Nick Vigus sau lui Jinny.

Găsiseră o magazie – după cum arăta era o relicvă din vremea cînd se întemeiase orașul – și puseseră stăpînire pe ea gonind păsările, scoțînd afară căruța și cei doi catîri înainte de a-l înștiința pe proprietar. Cu mită și amenințări, îl potoliră. Au cumpărat de la el două pături, două căni, lapte și coniac. Au aprins un foc într-un colț al magaziei – proprietarul se întorsese să țipe la ei, dar fiindu-i frică să nu se molipsească îi lăsase în pace.

Dwight examina bolnavul la lumina a două lumînări și a focului care pîlpîia slab scoțînd fum. Ross luă hainele lui Jim și le aruncă afară. Cînd se întoarse, îl găsi pe Enys palpînd ușor brațul infectat al băiatului. Luă o lumînare și se uită și el; apoi renunță, văzuse prea multe cazuri asemănătoare în timpul războiului în America.

– Ce părere ai?

– Trebuie să-i amputez brațul; să sperăm că va trăi, Ross.

– Și ce șanse are?

– Cam mai puțin de cincizeci la sută.

– Nu e nici o speranță de mai mult. Își pierde brațul și infecția merge mai departe.

– Nu neapărat.

Ross se duse la ușă și privi în întuneric.

– O, Doamne! E prea slăbit, Dwight. Lasă-l să moară în pace.

Dwight tăcu un timp, uitîndu-se la omul care delira. Îi dădu să bea coniac și Jim îl înghiți.

– Cred că n-o să simtă prea mult. Nu-l pot lăsa să moară așa, fără să-i dau o șansă.

– Ai mai făcut operații ca asta?

– Nu, dar e destul de simplu. Dacă știi anatomie și-ți iei precauțiile necesare...

– Ce precauții poți lua aici? Ai ce-ți trebuie?

– Găsesc eu ceva. Trebuie să am grijă să nu piardă sînge mult și să împiedic infecția. E ușor de făcut un bandaj compresiv, iar foc avem și apă destulă.

– Și febra?

– A început să scadă. Îi scade și pulsul.

Ross se întoarse și se uită la obrajii subțiați, acoperiți de barba lungă.

– A avut un an sau doi de fericire alături de Jinny. Apoi toate au început să le meargă prost. Sănătos n-a fost niciodată. Și va rămîne schilod, chiar dacă va trăi. Totuși, cred că trebuie să-i dăm o șansă. Aș suci eu gîtul cuiva pentru cele ce se întîmplă.

Dwight se ridică.

– Simți ce urît miros hainele noastre? Am face bine să le ardem după ce vom termina. Se uită la Ross: Poți să mă ajuți la operație?

– Desigur. Eu nu leșin cînd văd sînge. Mi-e greață numai cînd mă gîndesc la viața lui tînără pierdută. Mi-ar veni

să vărs dacă i-aş vedea aici pe cei ce l-au trimis la închisoare... Cînd începem?

– Imediat ce facem rost de ce ne trebuie. Mă duc în oraş să caut un bărbier şi să împrumut cîteva lucruri de la el. Am să trec şi pe la han să-mi iau trusa.

Dwight îşi luă pălăria şi plecă.

Ross se aşeză jos lîngă Carter şi umplu cana cu coniac. Voia să-i dea să bea cît mai mult şi bău şi el puţin. Cu cît reuşea să-l îmbete mai tare, cu atît era mai bine. Enys avea dreptate. Totul pe el mirosea de pe urma vizitei la închisoare: ghetele din picioare, mănuşile, cravaşa, chiar şi punga cu bani. Auzi colo! Festivităţi în cinstea regelui, pentru însănătoşirea lui! Se căscase o prăpastie între pregătirile de ieri şi de săptămîna trecută şi cele întîmplate la închisoarea Launceston.

– Hai, ţine-te bine! se auzi vocea lui Jim, apoi o tuse seacă. Nu mă dau eu bătut, am să rezist, şi încă bine!

Jim putea să reziste. Sperietoarea aceea în zdrenţe care zăcea pe pătură scuturat de friguri, cu braţul infectat, tînărul acela bărbos care semăna cu o epavă putea să reziste. Fără îndoială că dacă ar fi fost conştient ar fi luptat, ar fi rezistat de dragul lui Jinny, aşa cum făcuse şi în trecut. Acesta era momentul crucial, încercarea cea mai grea.

Umbre uriaşe se mişcau pe perete în spatele lor. În lumina pîlpîitoare a flăcărilor, stînd pe paie, pleavă şi fulgi, Ross se aplecă şi dădu tînărului încă o înghiţitură de coniac.

*

În dimineaţa zilei de douăzeci şi două aprilie Ross nu se întorsese încă şi Demelza nu dormise toată noaptea. De fapt aşa crezuse, pentru că aştepta şi se trezea brusc mereu, părîndu-i-se că aude tropotul copitelor lui Darkie pe sub fereastra dormitorului ei. Şi Julia dormise un somn agitat, ca şi cum ar fi simţit neliniştea maică-si. Ei însă îi ieşeau dinţii.

Demelza ar fi dorit şi ea să o doară dinţii în locul îngrijorării care o rodea. Imediat ce se crăpă de ziuă, se sculă şi, conform vechiului ei obicei, ieşi afară. Numai că azi, în loc să coboare în vale după flori, o porni de-a lungul plajei de la Hendrawna cu Garrick după ea.

Era mult lemn adus de flux; se oprea din loc în loc şi scormonea cu piciorul să vadă dacă era ceva bun de strîns. Trebuia însă să ţină cont că acum era mai prejos de rangul ei să caute resturi de lemne aşa cum făcea în urmă cu cîţiva ani.

Cînd se făcu lumină bine, văzu că oamenii ieşeau din schimb de la Wheal Leisure, şi cîteva minute mai tîrziu cîţiva apărură pe plajă – erau mineri care terminaseră cele opt ore de muncă – şi începură să caute prin nisip şi să culeagă scoici pentru masa de dimineaţă. În ultima vreme marea nu fusese prea generoasă şi după fiecare flux oamenii curăţau plaja de tot ce găseau pe ea. Nimic nu era prea mic sau nefolositor. Demelza ştia că în iarna trecută strînseseră pînă şi melcii de pe cîmp şi poteci ca să-i fiarbă şi să-i mănînce.

Vreo doi, trei bărbaţi scunzi, slabi dar musculoşi, trecură pe lîngă ea şi o salutară; văzu apoi că în urma lor venea Mark Daniel pe care nu părea să-l intereseze recolta de pe urma fluxului.

Înalt şi ţeapăn, cu tîrnăcopul pe umăr, îşi croia drum prin nisipul moale. Drumul li se încrucişă şi el se uită la ea ca şi cum n-ar fi văzut-o.

– Ei, Mark, ia spune, cum o mai duci? Vă simţiţi bine în casa nouă?

El se opri, îi aruncă o privire, apoi se întoarse uitîndu-se indiferent în direcţia mării.

– A... da, doamnă, foarte bine. Mulţumesc de întrebare.

Nu-l mai văzuse de cînd venise să ceară pămînt pentru casă. Era mai slab, tras la faţă – lucru obişnuit aproape la toţi minerii – dar ochii lui negri erau mai întunecaţi.

– Fluxul nu ne-a lăsat nimic în dimineața asta, zise ea.

– Ce spuneți? Nu, doamnă. Unii spun că ne-ar prinde bine un naufragiu cu ce aruncă marea după el. Nu că aș vrea eu răul cuiva...

– Ce mai face Keren, Mark? N-am văzut-o deloc luna asta. Ca să spun drept, e atîta jale în satul Grambler încît în comparație cu ei nouă ne merge bine. Am fost alături de domnișoara Verity să dăm o mînă de ajutor oamenilor din satul ei.

– Keren e bine, doamnă. O licărire sumbră se aprinse în ochii lui. Spuneți-mi, vă rog, domnul căpitan s-a întors?

– Nu, lipsește de cîteva zile, Mark.

– Oh... voiam să-l văd. Credeam că s-a întors. John nu a spus că...

– E ceva special?

– Poate să aștepte. Se întoarse ca să plece.

– Am să-i spun, Mark.

Mark ezită puțin, apoi spuse:

– M-ați ajutat, atunci în august; n-am uitat, doamnă. Dar ce am de spus acuma e mai bine de discutat între bărbați.

– Îl aștept să vină azi. Avem o invitație, la Truro, pentru mîine...

Se despărțiră și ea porni încet pe plajă. Ar fi trebuit să se întoarcă acasă. Jinny trebuie că sosise și Julia era tot agitată.

Auzi iarba de mare trosnind sub picioarele cuiva în spatele ei. Se întoarse și văzu că Mark venise după ea.

Se uită drept în ochii ei.

– Doamnă Poldark, se vorbește de rău despre Keren. Vorbele lui sunau ca un fel de provocare.

– Asta ai vrut să ne spui?

– Se aud tot felul de vorbe despre ea.

– Ce vorbe?

– Că se ține cu altul.

– Mark, aşa e pe aici pe la noi. Se aud tot felul de bîrfe. Ştii că babele n-au nimic mai bun de făcut decît să stea la gura focului şi să trăncănească.

– Da, dar eu n-am linişte.

Nu, se gîndi Demelza, nici eu n-aş avea, cu o nevastă precum Keren.

– Şi cum te-ar putea ajuta Ross?

– M-am gîndit să-i cer părerea, să-mi spună ce-ar fi de făcut. M-am gîndit că ştie mai bine ca mine.

– Dar... se vorbeşte despre cineva anume?

– Da, spuse Mark.

– I-ai spus ceva lui Keren? Ai vorbit cu ea?

– Nu. Nu m-a lăsat inima, doamnă, nu m-a lăsat. Sîntem căsătoriţi numai de opt luni. Am ridicat casa pentru ea. Nu-mi vine să cred.

– Atunci nu crede, spuse Demelza. Dacă nu-ţi vine să-i spui direct, lasă lucrurile aşa cum sînt, nu-i spune nimic. Limbile-s ascuţite, pe aici pe la noi, limbi de şarpe. Poate că ştii ce se vorbea despre mine...

– Nu, spuse Mark, ridicînd privirile, n-am dat atenţie la astfel de vorbe, nu înainte...

– Atunci de ce să le dai atenţie acum? Ştii că sînt tot felul de zvonuri despre căpitanul Poldark, cum că ar fi tatăl primului copil al lui Jinny, numai pentru că au cicatricele acelea pe acelaşi obraz?

– Nu, spuse Mark, şi scuipă. Iertaţi-mă, doamnă, dar e o minciună. Eu ştiu, şi ştie orice om cu minte la cap. E o minciună sfruntată.

– Da, dar dacă aş vrea să cred că e adevărat, aş fi la fel de nenorocită ca tine acum, nu-i aşa Mark?

Bărbatul se uită la ea, se vedea pe faţa lui că se liniştise puţin. Apoi lăsă ochii în jos privindu-şi mîinile.

– Era să-l strîng de gît pe omul care mi-a spus. Poate că m-aş fi pripit. De două zile n-am putut lucra mai nimic în mină.

– Ştiu cum trebuie să te fi simţit.

Deodată, căutînd o justificare şi găsind-o, deveni iar bănuitor.

– Vedeţi dumneavoastră... e atît de frumoasă şi delicată. E mult mai presus de ăia ca mine. Poate că n-am făcut bine forţînd-o să se mărite cu mine; dar... o doream, voiam să-mi fie soţie. E prea bună ca să fie nevastă de miner, şi cînd mă gîndesc la asta mă apucă grija. Nu mă mai stăpînesc, sînt iute la mînie. Încep s-o bănuiesc. Şi-apoi umbă vorbele. Mă ia deoparte cîte un prieten şi-mi spune... şi spune... E uşor să-ncepi să crezi minciunile, doamnă Poldark. Se uită la mare. Minciuni murdare. Dacă n-ar fi aşa... n-aş putea răbda... n-aş putea sta deoparte şi să mă uit cum mi-o ia altul. Nu... Un moment muşchii gîtului se încordară. Vă mulţumesc, doamnă. Vă rămîn îndatorat. Am să uit, am să-ncep din nou. Poate c-am să vin să vorbesc şi cu domnul căpitan cînd va veni acasă; dar poate că sfatul dumneavoastră mă va ajuta să judec lucrurile cum sînt. Bună ziua, doamnă.

– Bună ziua, spuse Demelza şi rămase uitîndu-se după el cum se depărta cu paşi mari spre est, în direcţia dunelor şi a satului său.

Se întoarse la Nampara pe acelaşi drum pe care venise. „Cu cine se încurcase Keren?" se întrebă ea, crezînd din instinct zvonul căruia încercase să nu-i dea crezare. Era pe acolo cineva cu care s-ar fi putut încurca Keren, care-i disprețuia pe toţi ţăranii.

Îi va spune lui Ross cînd se va întoarce. O să vadă ce crede şi el. Ar fi trebuit să-i atragă cineva atenţia lui Keren, nu lui Mark. I-ar părea foarte rău şi pentru Keren şi pentru bărbat, dacă Mark i-ar fi descoperit. Ar trebui să i se spună

lui Keren că soțul ei o bănuiește. Ar putea s-o sperie, s-o facă să renunțe, să împiedice o tragedie. Să nu uite să-i spună lui Ross cînd se întoarce.

De departe, de pe plajă, îl văzu pe Ross descălecînd în fața ușii la Nampara și intrînd în casă, urcă în fugă dealul, strigîndu-l. Uită de Mark Daniel și de Keren. Mult timp nu-și mai aminti de ei.

Capitolul VI

Îl găsi în camera de zi scoțîndu-şi mănuşile.

– Ross! strigă ea, am crezut că nu te mai întorci. Am crezut...

Ross se întoarse uitîndu-se la ea.

– Oh, Ross, ce s-a întîmplat?

– Unde e Jinny? E aici?

– Nu ştiu. Nu cred.

El se aşeză pe un scaun:

– Am vorbit cu Zacky dis-de-dimineaţă. Poate că a reuşit să-i spună înainte de a pleca spre noi.

– Ce să-i spună?

– Jim a murit.

Ea începu să tremure şi să se uite la el, apoi lăsă privirile în jos, se apropie şi-l luă de mînă.

– Oh, dragul meu... Ce rău îmi pare! Sărmana Jinny! Ross, dragule...

– Nu te apropia de mine. Acolo unde am fost eu e molimă.

Ca răspuns, Demelza trase un scaun lîngă el şi se aşeză:

– Ce s-a întîmplat? L-ai văzut?

– Ai nişte coniac?

Se ridică şi îi aduse sticla. Îşi dădea seama că băuse deja destul de mult.

– L-au dus la Launceston. L-am găsit acolo, în închisoare,

cu febră mare. Închisoarea aia ar trebui arsă pînă-n temelii. E mai rău decît într-un spital pentru ciumați. Era bolnav și l-am scos de acolo.

– Voi l-ați scos?

– Aveam mai multă putere decît temnicerul. L-am dus într-o magazie și Dwight a făcut tot ce-a putut. Dar un fel de doctor de ocazie, un șarlatan, îi luase sînge și brațul i s-a infectat. Nu mai era nici o speranță decît să i-l amputeze înainte de a se răspîndi infecția.

– Brațul?

Ross bău coniacul dintr-o înghițitură.

– Ar fi trebuit să fie acolo regele și miniștrii lui – Pitt, Addison, Fox, și Wilberforce care-i plînge pe sclavii negri uitînd de amărîții de la ușa lui, și Prințul moștenitor, gras cum e, cu corsetele lui, cu amantele lui... Sau poate că lor și femeilor lor pudrate și vopsite le-ar fi plăcut spectacolul; Dumnezeu mai știe, dar am pierdut speranța să-i mai înțeleg pe oameni. Ei bine, Dwight a făcut tot ce a putut, n-a precupețit nici un efort. Jim a trăit pînă dimineața, dar șocul a fost prea mare. La sfîrșit cred că m-a recunoscut. A zîmbit și a părut că vrea să vorbească, dar n-a avut putere. A murit. L-am îngropat în biserica din Lawhitton și am venit acasă.

Tăcu. Vehemența și amărăciunea cu care vorbise au înspăimîntat-o.

De la etaj se auzi Julia scîncind. Se ridică brusc și se duse la fereastră, uitîndu-se la pămîntul bine îngrijit

– Doctorul Enys a fost cu tine tot timpul?

– Am fost atît de obosiți ieri, încît am rămas să dormim la Truro. De aceea ne-am întors așa devreme azi. În drum spre casă m-am oprit și am vorbit cu Zacky. Pleca după treburi, dar s-a întors acasă.

– Ar fi fost mai bine dacă nu te duceai, Ross. Eu...

– Ar fi fost mai bine dacă mă duceam acum două săptămîni. Ar mai fi existat vreo speranță.

– Ce vor spune judecătorii și polițiștii? Că ai pătruns în închisoare și ai ajutat un pușcăriaș să fugă. N-o să ai necazuri?

– Da, o să am necazuri. Albinele bîzîie dacă nu le dai miere.

– Și atunci?

– Lasă-le să bîzîie, Demelza. Să le fie de bine! Tare aș vrea să mă duc mîine așa cum am stabilit, să iau parte la sărbătoare. Poate că se molipsesc de la mine.

– Nu vorbi așa, Ross. Nu te simți bine? Crezi că te-ai molipsit și tu?

După cîtva timp, o apucă de mînă și se uită la ea, ca și cum acum o vedea pentru prima oară după ce se întorsese acasă.

– Nu, iubito. Mă simt bine. N-am de ce să mă îmbolnăvesc pentru că Dwight a luat tot felul de precauții ciudate care păreau să-i facă plăcere: a spălat hainele și le-a atîrnat deasupra unui butoi în care ardea smoală, ca să le scoată mirosul de închisoare. Dar să nu crezi că mîine am să dansez și am să petrec cu oamenii ăștia, cînd faptele lor îmi sînt încă proaspete în memorie.

Demelza tăcu. Între mulțumirea că Ross era acasă – acasă cel puțin, dacă nu în siguranță – și părerea de rău pentru Jim și Jinny, începea să apară un alt sentiment, o dezolare profundă: înțelegea că toate planurile ei se năruiseră. Ar fi putut să discute, să argumenteze, să încerce să-l convingă, dar era prea loială ca să o facă. Pentru că așa i se părea cinstit. Ross trebuia să facă cum vrea și ea trebuia să se supună, oricît de dezamăgită ar fi fost.

*

Toată ziua Ross se purtase altfel ca de obicei, parcă n-ar fi fost el însuși. Demelza, care nu-l cunoscuse prea bine pe

Jim, nu înțelegea cît de amară era pierderea pentru el; pentru că amărăciunea se adăuga durerii. Știa cît de loial îi fusese Jim și la rîndul lui și el îi fusese loial. Se străduise întotdeauna să-l ajute pe tînăr, dar eforturile sale veniseră de fiecare dată prea tîrziu. Ei bine, făcuse ultimul efort și eșecul era total. La cinci s-a dus să o vadă pe Jinny. Nu putea suporta gîndul că trebuie să stea de vorbă cu ea, dar n-avea cine să o facă în locul lui.

A lipsit o oră. Cînd s-a întors, Demelza îi pregătise masa, dar la început n-a putut să se atingă de mîncare. Mai tîrziu, a reușit să-l convingă, ca pe un copil, să guste cîte ceva. Pentru ea aceasta era o experiență nouă. La șapte, Jane strînse masa, iar el se așeză în fotoliu, lîngă foc. Întinse picioarele; începea să se relaxeze, se simțea mai odihnit, dar nu mai liniștit.

Apoi sosi rochia.

Demelza se uită încruntată la cutia mare; o luă în brațe și de-abia intră cu ea pe ușa camerei de zi.

– Bartle a adus asta, spuse ea, de la Trenwith. L-au trimis la Truro după provizii și doamna Trelask l-a rugat să aducă asta. Ce poate să fie?

– A plecat Bartle? Dă-i, te rog, un bacșiș.

Pînă să se întoarcă Demelza, Ross se uită mohorît la cutie. Se uită și ea, cînd la Ross, cînd la cutie.

– Am crezut că e o greșeală, că Bartle a încurcat lucrurile. Ai cumpărat ceva de la doamna Trelask, Ross?

– Da, spuse el. Mi se pare că a trecut un an de atunci. În drum spre Launceston am trecut pe acolo și ți-am comandat o rochie.

– Oh! exclamă Demelza, făcînd ochii mari.

– Pentru sărbătorile de mîine. Asta cînd încă mă gîndeam să mergem.

– Oh, Ross. Ce bun eşti! Pot să văd?

– Dacă te interesează... Păstreaz-o pentru altă dată.

Se repezi la cutie şi începu să desfacă panglica. Ridică apoi capacul, scoase hîrtia şi pînza în care era împachetată rochia. Mătasea argintie şi roşie lucea.

– Oh, Ross, nici nu mi-am închipuit că... O puse la loc şi începu să plîngă.

– Ai s-o îmbraci altă dată, spuse el iar. Nu cumva nu-ţi place?

Ea nu răspunse. Îşi acoperi faţa cu mîinile şi lacrimile începură să se prelingă printre degete.

El întinse mîna după sticla cu coniac, dar era goală.

– Nu ne-ar face nici o plăcere vizita de mîine; nu acum, cu amintirea proaspătă a celor întîmplate. Tu ce părere ai?

Fără să răspundă, ea clătină din cap.

O privi cîteva clipe. Mintea îi era înceţoşată de băutură, totuşi nu putea s-o vadă cum plînge fără să-i pară rău.

– Mai e ceva în cutie, dacă vrei să te uiţi. Am comandat şi o pelerină.

Dar ea n-a vrut să se uite. În aceeaşi clipă apăru Verity. Demelza se ridică repede şi se duse la fereastră. N-avea batistă, se uită lung afară şi îşi şterse lacrimile cu mîna şi cu manşetele de dantelă de la rochie.

– Am picat prost, spuse Verity, dar n-are rost să mai plec acum. Ştiam eu că n-ar fi trebuit să vin în seara asta. Draga mea, îmi pare atît de rău de Jim!

Demelza se întoarse, o sărută, dar nu se uită în ochii ei.

– Sîntem... sîntem cam supăraţi. E tragic ce s-a întîmplat cu Jim... Ieşi repede din cameră

Verity se uită la Ross.

– Iartă-mă că mi-am permis să vă deranjez. Am vrut să vin ieri, dar am fost ocupată cu plecarea lui Elizabeth.

– Plecarea?

– Cu Francis. Vor dormi două nopți la familia Warleggan. Eu am rămas acasă și m-am gîndit că o să mergem împreună mîine.

– Oh, spuse Ross. Da, dacă am fi mers.

– Dar credeam că era stabilit de mult. Vrei să spui... că din cauza lui Jim?

Încruntat, Ross împinse cu piciorul un buștean în foc.

– Verity, am stomac tare, dar cînd îi văd cu perucile lor pudrate îmi vine să vărs.

Verity se uitase de mai multe ori la cutia deschisă.

– Bartle a adus-o? Parcă ar fi o rochie în ea.

Ross îi povesti în cîteva cuvinte despre ce era vorba. În timp ce își scotea mănușile, Verity îl asculta și se gîndea ce om ciudat era Ross: cinic și sentimental, un amestec ciudat din cei doi părinți ai săi, dar și un fel de ecuație necunoscută care nu aparținea nici unuia. Cumpătat la băutură după standardele vremii, se îmbătase rău acum, ca să uite de moartea tînărului aceluia care nu lucrase la el nici măcar un an înainte de a fi condamnat la închisoare. Un om obișnuit, cu poziția lui socială, ar fi trecut ușor peste această pierdere, cu o undă de regret numai și nu s-ar fi aventurat pînă acolo încît să-l scape din temniță. Și gestul acesta, rochia pe care o comandase... Nu era de mirare că Demelza plîngea.

Erau niște sentimentali, cei din familia Poldark, se gîndi ea și deodată își dădu seama cît de periculoasă era această trăsătură, mult mai periculoasă decît cinismul. Ea însăși era fericită acum, cu toate suferințele și nemulțumirile din jurul ei, pentru ea viața era iar plină, și n-avea dreptul să fie așa printr-o mezalianță care se putea oricînd termina cu un dezastru; în mod deliberat închidea ochii, nu se mai gîndea la o

parte din viața ei, uita trecutul făcînd numai planuri de viitor, un viitor nerealizabil. Cîteodată se trezea noaptea înspăimîntată de acest gînd. Dar ziua mergea mai departe și era fericită. Francis la fel. Jumătate din neplăcerile lui aveau aceeași cauză. Aștepta, cerea prea mult de la viață, de la el însuși, de la Elizabeth. Cînd nu era mulțumit, recurgea la jocuri de noroc și la băutură. Nu accepta lucrurile așa cum erau. Nici unul din ei nu le accepta.

– Ross, spuse ea într-un tîrziu, nu cred că e înțeleaptă hotărîrea ta de a nu merge mîine.

– De ce?

– În primul rînd ar fi o dezamăgire cumplită pentru Demelza care și-a făcut tot felul de planuri de cînd ați primit invitațiile și, oricît de rău i-ar părea de Jim și Jinny, va suferi amar dacă nu vă duceți. Și rochia, pe care te-ai grăbit să i-o cumperi, va contribui și mai mult la dezamăgirea ei. În al doilea rînd m-ai dezamăgi și pe mine, pentru că va trebui să mă duc singură. Dar mai întîi și mai întîi ar trebui să te duci pentru tine. Nu-l mai poți ajuta pe bietul Jim. Ai făcut tot ce ți-a stat în putință, n-ai ce să-ți reproșezi. Ți-ar face rău să stai aici de unul singur, abătut. Și faptul că ai intrat cu forța în închisoare nu va fi văzut cu ochi buni. Prezența ta mîine în societate va scoate și mai mult în evidență faptul că aparții aceleiași lumi și, chiar dacă ar avea de gînd să întreprindă ceva împotriva ta, asta i-ar face să mai reflecteze.

Ross se ridică și se sprijini o clipă de cămin.

– Argumentele tale mă dezgustă, Verity.

– Dragul meu, totul în momentul de față ți se pare dezgustător. Înțeleg bine dispoziția în care te afli. E ca și cum ai sta afară, în ger și, dacă nu te miști, poți să pieri.

Tulburat, Ross îi răspunse brusc:

– Nu pot gîndi limpede în seara asta. Demelza a spus că nu vrea să meargă.

– Ei, ce voiai să spună?

El ezită:

– O să mă mai gîndesc, Verity, am să te anunț mîine dimineață.

Capitolul VII

Cînd, în cele din urmă, fără a se mai sfătui cu nimeni, Ross hotărî să se ducă la recepție, și cînd, după o călătorie fără incidente, Demelza fu condusă în unul din dormitoarele din Casa Mare – casa din oraș a familiei Warleggan – o cuprinse o neliniște care-i mai potoli elanul.

Începu să se gîndească la cele întîmplate. Îi era milă de Jinny, care în noaptea dinainte încercase să se spînzure de o grindă din bucătărie. O îngrijora Ross care, de cînd se întorsese, nu se mai trezise complet din băutură și era ca un butoi de pulbere gata să explodeze. Mai era și grija pentru Julia, pe care o lăsase la Trenwith sub supravegherea doamnei Tabb.

Dar toate reținerile și grijile, deși vitale, nu i-au putut strica complet plăcerea aventurii pe care o trăia.

Un gust înnăscut îi spunea că nimic în această casă nu egala farmecul elizabetan al conacului de la Trenwith, dar o copleșiră strălucirea mobilierului, covoarele moi, candelabrele sclipitoare, mulțimea de servitori. O impresiona numărul mare de musafiri, familiaritatea cu care se salutau, hainele lor scumpe, părul pudrat, tabacherele de aur, inelele cu pietre prețioase.

Erau toți prezenți; George Warleggan avușese grijă să-i invite pe toți; semăna cu o recepție regală premergătoare balului. Veniseră toți cei ce doriseră să vină. Guvernatorul provin-

ciei cu familia refuzaseră politicos; la fel şi familiile Bassett, Boscawen şi St. Aubyn, care nu erau încă dispuse să se afle pe picior de egalitate cu aceşti parveniţi bogaţi. Dar absenţa lor nu a fost remarcată decît de cei cu priviri mai ascuţite sau de răutăcioşi. Demelza îşi amintea vag de Sir John „Cutare" şi de Înălţimea sa „Cutare" şi suise ameţită scările care duceau la dormitor în urma servitorului care o conducea. Acum aştepta o cameristă care venea să o ajute să se îmbrace şi să se coafeze. Era cam speriată, avea mîinile reci, dar ăsta era preţul aventurii. Ştia că îi era mult mai uşor să se descurce într-o conversaţie cu John Treneglos ai cărui stămoşi se trăgeau dintr-un conte normand, decît să înfrunte privirile ascuţite ale unei servitoare obraznice care, chiar dacă nu ştia ce fusese Demelza, putea să ghicească imediat.

Demelza se aşeză în faţa toaletei şi îşi privi faţa îmbujorată în oglindă. Nu mai încăpea îndoială, era aici. Ross nu urcase încă. Erau aici şi Dwight Enys, tînăr şi frumos, bătrînul domn Nicholas Warleggan, tatăl lui George, voinic, îngîmfat şi vulgar, un preot numit Halse, subţire şi uscat, dar viguros; se purta cu aristocraţii ca şi cum ar fi fost unul din ei, nu se umilea pentru un os ca domnul Odgers de la Sawle. Doctorul Halse şi bătrînul domn Warleggan făcuseră parte din completul de judecată care-l condamnase pe Jim. Demelza se temea de ce avea să urmeze.

Se auzi o bătaie în uşă; îşi opri brusc impulsul de a se scula în picioare cînd intră camerista.

– A sosit acest pachet, doamnă. Mi s-a spus să vi-l aduc. Mulţumesc, doamnă. Camerista va veni imediat să vă ajute

Demelza se uită lung la pachet. Pe el scria: Ross Poldark, „Esquire" şi deasupra Ross adăugase cu cerneală încă umedă: „Pentru Doamna Demelza Poldark."

Desfăcu pachetul, scoase o cutie mică, o deschise şi simţi că i se taie respiraţia. Apoi, cu băgare de seamă, ca şi cum s-ar fi temut că se arde, scoase cu două degete o broşă.

– Oh! exclamă ea.

O ridică şi şi-o puse la piept să vadă efectul în oglindă. Rubinul strălucea ca focul şi părea că-i face cu ochiul. Gestul lui Ross era extraordinar. Simţi că i se înmoaie inima. Ochii ei, negri şi înlăcrimaţi de emoţie, o priveau din oglindă. Darul acesta, mai mult ca orice, îi dădea încredere. Cu rochia ei nouă şi broşa aceasta nimeni nu s-ar mai uita de sus la ea. Nici chiar cameristele. Se auzi iar o bătaie în uşă şi intră o altă cameristă. Demelza clipi din ochi şi mototoli în grabă hîrtia în care fusese ambalată broşa. Îi părea bine că de data asta venise o cameristă mai în vîrstă.

*

Acum era îmbrăcată. Nu era o rochie decentă, era sigură, dar cameristei nu i se părea nimic nepotrivit la ea. Desigur că şi alte femei purtau rochii ca asta; erau la modă; numai că ea nu era obişnuită să poarte aşa ceva.

Semăna cu rochia de după-amiază pe care i-o cumpărase Verity, numai că decolteul era mult mai adînc. Era garnisită cu multe volănaşe, iar mînecile erau bogat împodobite cu dantelă. Nu ştia cum a cumpărat-o Ross. Costase mulţi bani, asta era clar. Cheltuia banii cu ea ca şi cum ar fi fost grăunţe. Dragul, scumpul ei Ross! Ce bine ar fi petrecut în seara asta dacă moartea lui Jim nu i-ar fi întunecat plăcerea de a le purta!

Camerista tocmai terminase să-i aranjeze părul. Îl coafase frumos, ridicîndu-l în sus. De la naşterea Juliei nu-l mai tăiase; îl lăsase să crească şi luxul care o înconjura acum, ca soţie a lui Ross, îl făcea să pară şi mai bogat, negru şi lucios cum era. Camerista adusese cutia cu pudră, dar a fost imediat de aceeaşi

părere cu Demelza: un păr ca el ei nu trebuia albit cu pudră. Totuşi, insistă cînd Demelza ezită să se lase machiată. Îi lungi puţin sprîncenele ei negre, o pudră ca să scoată în evidenţă frumuseţea tenului şi îi dădu cu puţin roşu pe buze.

– Vreţi să vă pun şi o aluniţă sau două, doamnă? o întrebă femeia.

– Nu, nu, mulţumesc. Nu-mi plac.

– Dar, doamnă, aşa e moda! Măcar una pe umărul obrazului stîng.

– Dacă crezi că trebuie neapărat...

După ce îşi puse şi broşa, Demelza o întrebă:

– Unde este camera domnişoarei Verity Poldark?

– A doua uşă pe coridor la dreapta, doamnă.

*

Sir Hugh Bodrugan ciocăni uşor capacul tabacherei cu degetele lui păroase.

– Cine-i fata aia care a intrat chiar acum, Nick? Aia cu păr negru şi decolteu frumos. Nu e cu unul din fraţii Poldark?

– N-am mai văzut-o pînă acum. Grozavă bucăţică!

– Îmi aminteşte de iapa mea Sheba, spuse Sir Hugh. Are aceeaşi privire. Mi-ar plăcea s-o strunesc, zău că da. Nu m-aş da la o parte.

– Enys, dumneata îi cunoşti. Cine e frumuseţea aia cu care a venit domnişoara Verity?

– Soţia căpitanului Poldark, Sir. Sînt căsătoriţi de doi ani.

Sir Hugh îşi încruntă sprîncenele groase încercînd să-şi aducă aminte. A gîndi nu era punctul lui forte.

– Da, dar nu s-a vorbit că a făcut o mezalianţă, că s-a însurat cu o ţărăncuţă, sau cam aşa ceva?

– Nu ştiu, răspunse Dwight, ţeapăn. Nu locuiam aici pe atunci.

– Poate că ea e, spuse Nick.

– Ei, Doamne! Nu-mi vine să cred! Fete ca asta n-am prea văzut pe aici. Nu pe moşia mea. Ce n-aş da să văd, zău că da! Nu e deloc vulgară, are picioare prea lungi. Hei, Enys, dumneata o cunoşti. Prezintă-mă, te rog.

Demelza coborîse împreună cu Verity, crezînd că-l va găsi pe Ross, dar între atîția invitați era imposibil. Un valet se apropie cu o tavă cu băuturi. Luară amîndouă cîte un pahar cu vin. O domnişoară – o anume Robartes – o monopoliză pe Verity, despărțind-o de Demelza. Lumea începu să-i vorbească şi ea răspundea absentă. Ca întotdeauna, vinul o ajută. Se gîndi că Ross n-avusese dreptate să n-o lase să bea la botezul copilei. Avea nevoie de un pahar, mai ales acum ca să-i dea curaj. Îl văzu pe Dwight Enys îndreptîndu-se spre ea şi îl salută uşurată. Era însoțit de un domn de vîrstă mijlocie, îndesat, cu sprîncene stufoase şi nas gros, cu nările pline de păr. Dwight i-l prezentă, era Sir Hugh Bodrugan. Demelza se uită la el cu interes. Privirea pe care i-o aruncă o surprinse. Mai observase acea privire de două ori în ochii unui bărbat: la o petrecere de Crăciun cînd îl cunoscuse pe John Treneglos şi în seara asta cînd un bărbat se uitase la ea cum coboară scările.

Respiră adînc înainte de a face o reverență.

– Supusul dumneavoastră, doamnă.

– Domnule.

– Vai, doamnă, doctorul Enys îmi spune că sînteți doamna Poldark şi că locuiți la Nampara. Sîntem vecini de doi ani şi încă nu ne-am cunoscut! Mă grăbesc să repar omisiunea. Sir Hugh făcu semn unui valet: Vin pentru doamna, paharul este gol.

Demelza sorbi din pahar.

– Am auzit adesea despre dumneavoastră, domnule.

– Adevărat? Sir Hugh îşi umflă obrajii. Sper că numai lucruri bune, nu?

– Da, domnule. Am auzit că aveți fazani prea grași pentru bieții braconieri și nu pot să-i fure.

Sir Hugh începu să rîdă.

– Am și o inimă, doamnă, și nimeni nu mi-a furat-o încă.

– Poate că o păziți prea bine, la fel cum vă păziți și fazanii.

Observă că Dwight se uită la ea surprins.

– Nu, doamnă, răspunse Sir Hugh făcîndu-i ochi dulci, nu o păzesc deloc de cei ce știu cum s-o fure și cînd să o fure.

– Dumnezeule mare, Hughie! se auzi vocea mamei sale vitrege, răsărită ca din pămînt lîngă ei. Am crezut că ai plecat fără mine, drac împielițat ce ești! Unde e trăsura? Nu pot să înot pe jos în toată mizeria asta. Lady Bodrugan, văduva, care era cu douăzeci de ani mai tînără decît fiul ei vitreg, își ridică puțin în silă poalele mantiei de mătase și se uită la Demelza măsurînd-o de sus pînă jos.

– Cine e? N-am avut plăcerea, domnișoară.

– E soția căpitanului Ross de la Nampara. Tocmai spuneam că ar fi trebuit să-i invităm într-o seară la o partidă de whist. Așa cer bunele maniere!

– Mergi la vînătoare, doamnă? întrebă Constance Bodrugan.

– Nu, doamnă. Demelza își termină paharul cu vin. Mie mi-e milă de vulpi.

Lady Bodrugan se uită lung la ea.

– Aha! Ești metodistă, nu? Am mirosit eu! Ia spune, nu ești fată de miner?

În sinea ei Demelza tremura de o furie aproape nestăpînită.

– Da, doamnă. Tata a fost spînzurat la Bargus și a atîrnat în băț pînă l-au mîncat ciorile, și mama s-a dat cu tîlharii și a căzut într-o prăpastie.

Sir Hugh începu să rîdă în hohote:

– Așa-ți trebuie, Connie, dacă-ți bați joc de oameni. N-o

lua în seamă pe mama mea vitregă, doamnă Poldark, latră la fel ca haita ei de câini, dar nu cu răutate.

– Lua-te-ar naiba, Hugh! Păstrează-ți scuzele pentru tine când o să ai nevoie de ele. Să nu crezi că dacă...

– Ia uite! se auzi vocea lui John Treneglos care-și făcu loc printre lume până la ei. De data asta era îmbrăcat elegant, și fața lui pistruiată era roșie de băutură. Hugh și Connie, începându-se ca de obicei! Trebuia să-mi dau seamă! Și doamna Demelza, adăugă el cu mirare prefăcută. Ce bine-mi pare să vă văd. Vă rog să-mi acordați primul dans, doamnă Demelza.

– Nu se poate, John. Mi l-a promis mie, nu-i așa? Și-i făcu cu ochiul.

Demelza mai bău un pahar cu vin. Era prima dată că-l întîlnea pe John Treneglos după cearta cu tatăl ei, la botez; dar el părea că uitase sau se prefăcea numai. Cu coada ochiului o văzu pe Ruth Treneglos făcîndu-și drum prin mulțime și venind spre ei.

– V-am promis al doilea dans, Sir Hugh, spuse ea.

Văzu apărînd brusc „privirea aceea" în ochii lui John Treneglos. Se înclină în fața ei:

– Vă mulțumesc! Abia aștept primul dans.

– Iată-l pe căpitanul Poldark, spuse Dwight cu ușurare în glas.

Demelza se întoarse și îi văzu pe Ross, Francis și Elizabeth intrînd împreună. Doamne! se gîndea ea, cine se cred oamenii ăștia? Ce-și închipuie? Parcă nici n-ar exista Ross de față. Trăsăturile puternice ale feței lui aspre și severe ieșeau și mai mult în evidență în seara asta, iar cicatricea de pe față era aproape invizibilă. Nu se uita în direcția ei. Pe lîngă el Francis părea mic, neînsemnat. Culoarea și forma ochilor îi făceau să pară frați, doi frați care intrau într-o cameră plină cu o lume

ostilă pe care se pregăteau să o înfrunte. Demelza se întrebă dacă şi alţii vedeau la fel, pentru că zgomotul şi discuţiile din cameră se potoliră.

Apoi, George Warleggan îşi făcu apariţia zîmbind suav şi începu să se plimbe printre invitaţi, anunţîndu-i că e ora opt fără zece.

*

Noaptea era frumoasă şi Demelza îl convinse pe Ross să se ducă pe jos pînă la sala unde avea loc reuniunea. Distanţa era mică şi dacă umblau cu atenţie nu s-ar fi murdărit. Era multă lume pe stradă, mulţi erau beţi şi Demelza dorea să vadă cum petreceau noaptea cei de o seamă cu ea.

Erau aprinse două focuri în aer liber, unul în arena pentru luptele de cocoşi, situată pe o înălţime deasupra oraşului, altul în High Cross, vizavi de sala de întruniri. Se auzea că vor fi focuri de artificii la Falmouth, dar astfel de rafinamente nu existau la Truro. Din loc în loc, pe străzile înguste, erau atîrnate felinare aprinse; luna la pătrar nu apusese încă; astfel încît era lumină peste tot.

Demelza dorea să fie cît mai aproape de Ross. Admiraţia neaşteptată a acelor bărbaţi o surprinsese şi-i făcuse plăcere, dar pentru ea ei nu însemnau nimic. Dorea să fie cu Ross, în compania lui, să-l distreze, să o admire. Nu putea dărîma zidul pe care supărarea şi revolta îl ridicaseră între ei. Nu avea nici un resentiment, dar zidul o împiedica să se apropie de el. Chiar şi grija pentru reuşita societăţii lui fusese uitată. Încercase să-i mulţumească pentru darul lui minunat, dar el nu reacţionase în nici un fel.

O clipă numai privirea i se aprinsese cînd o văzuse în rochia cea nouă, dar nu reuşise să-l îndepărteze de la gîndurile lui

Ajunseră pe treptele sălii de întrunire şi se opriră să pri-

veacsă. Focul în aer liber ardea puternic în centrul pieței mici. De jur-împrejur lumea se plimba şi dansa, siluete galbene şi negre în lumina flăcărilor pîlpîitoare. Mai departe, spre dreapta, în dosul ferestrelor, se vedeau bătrîni şi copii care urmăreau scena. La stînga, lumina pătrundea pe străzile liniştite şi se aşternea, albă, mai departe, peste pietrele de mormînt din cimitir. O trăsură şi o lectică traseră la scară. Ross şi Demelza se întoarseră şi intrară în sală.

Capitolul VIII

O reuniune la care lua parte Guvernatorul General al Comitatului era un eveniment de seamă. Guvernatorul era „Omul Regelui", de la el pornea tot, orice favoare, mare sau mică sau, ca să fie şi mai clar, el numea judecătorii de pace; şi să fii judecător de pace însemna să fii deţinătorul necontestat al puterii locale. În orice împrejurare, la bine sau la rău, el lua hotărîri fără a da socoteală nici Consiliului de Coroană, nici finanţei publice. Guvernatorul General era deci omul care trebuia cultivat, măgulit, linguşit.

În seara aceasta se ţineau discursuri, se dansa, se serveau gustări şi băuturi, iar invitaţii se aşezau la mesele de joc. Sala era împodobită cu ghirlande roşii, albe şi albastre şi în spatele platformei pe care se afla orchestra era agăţat, sus pe perete, un portret al regelui George.

Aproape imediat ce sosi, Demelza îl văzu pe Andrew Blamey. Se aşezase într-un colţ de unde putea vedea uşa, şi ea ştia că o aşteaptă pe Verity. Inima începu să-i bată cu putere gîndindu-se că Verity era întovărăşită de Francis şi asta ar putea aduce neplăceri.

Stînd la Warleggan, aflase cum vor decurge lucrurile, şi uitîndu-se la invitaţii care soseau, oameni pe care îi cunoscuse în casa lui Warleggan, avu timp să se obişnuiască. Era atît de

plăcut şi de reconfortant să-i vadă şi să o salute aceşti oameni pe care-i cunoştea deja. Joan Pascoe îi prezentă un tînăr, un anume Paul Carruthers care era ofiţer de marină. Doctorul şi doamna Choake erau acolo, dar se ţineau la distanţă. Patience Teague o abordă pe neaşteptate. Demelza se simţi flatată mai întîi, apoi începu să bănuiască ceva. Atenţia ei se datora faptului că Demelza făcea parte din grupul lui Warleggan. Apoi, un bărbat gras, palid la faţă, numit Sanson (şi-l amintea pentru că îl văzuse printre mineri şi luase parte la răzmeriţă) se apropie de ea clipind tot timpul şi începu să vorbească cu Ross; spunea că pierduse la cărţi. Fără să bage de seamă cum, se trezi dintr-o dată singură.

În jurul ei erau persoane pe care nu le cunoştea sau pe care le cunoştea doar din vedere. Erau acolo Sir Hugh, John Treneglos şi un bărbat, St. John Peter, mai arătos decît ceilalţi şi tînăr. Cîţiva vorbeau cu ea şi ea le răspundea absentă, atentă la alte lucruri. Care era Guvernatorul General, cum de ardeau lumînările atît de bine, cum să-l găsească pe Ross, mai era Andrew Blamey în colţul lui, ce flori erau acelea din glastrele mari, cum îi venea rochia, va putea oare să danseze cu coafura asta incomodă? De cîteva ori cei din jurul ei rîseră şi ea se întrebă neliniştită dacă cineva făcuse vreo glumă reuşită sau dacă ea se făcuse de rîs.

Avea nevoie să bea ceva, asta era sigur. Cele trei pahare cu vin pe care le băuse la Warleggan o făcuseră să se simtă bine, îi dăduseră curaj, dar curajul începu să scadă. Avea nevoie de un pahar cu vin, ca să prindă iar curaj. Deodată se auziră bătînd tobele. Rumoarea din sală încetă ca prin minune, lumea se ridică în picioare şi nimeni nu mai mişcă. În acel moment Demelza îşi dădu seama că se intona imnul naţional „God Save the King". Toţi începură să cînte şi vocile răsunau

pînă în tavan. Cînd muzica încetă, zgomotul inundă iar sala. Cineva îi oferi un scaun între Patience Teague şi Joan Pascoe; începu să-şi facă vînt cu evantaiul pe care i-l împrumutase Verity.

Dwight Enys îi mai prezentă un tînăr, şi ei i se păru că vede în mulţime rochia lui Verity.

Cineva vorbea la capătul celălalt al sălii, dar n-a putut vedea cine, fără să se ridice şi n-a prins decît cîteva cuvinte despre „Maiestatea sa" şi „Providenţa Divină" şi „noi toţi supuşii Săi" şi „recunoştinţa noastră". Vocea se auzi urmată de un ropot de aplauze şi de scîrţîitul viorilor care se acordau. Cîţiva bărbaţi se apropiară. Doreau să o invite să danseze primul menuet. Unde era Ross? Ridică ochii şi încuviinţă uşor din cap uitîndu-se la St. John Peter. Apoi un bărbat numit Whitworth, frumos dar îmbrăcat caraghios după ultima modă, o invită la al doilea dans. Pe al treilea îl refuză, Ross avea să se întoarcă.

Orchestra începu să cînte iar, însă nimeni nu intră pe parchetul de dans în afară de o singură pereche în vîrstă, cu un aer maiestuos, care dansă singură. După cîteva minute, orchestra se opri, toată lumea începu să aplaude, apoi se formară perechile pentru dansul următor.

Demelza dansa cu St. John Peter, care observă că expresia partenerei sale se schimbase; nu mai avea aerul absent pe care-l contrazicea conversaţia ei plăcută, atrăgătoare; era uşor încruntată şi pe faţa ei se citea o preocupare: Partenerul se mira că nu reacţionează la vorbele lui de duh. Nu îşi dădea seama că ea avea nevoie de toată concentrarea ca să-şi amintească ce o învăţase doamna Kemp. Curînd văzu că se descurcă destul de bine şi, cînd dansul se termină şi aşteptau să înceapă altul, nu mai avea de ce să se teamă.

Lîngă ei se auzi vocea lui Joan Pascoe:

– Nu te-am mai văzut de mult, Dwight. Nu mai vii pe la Truro?

– Sînt foarte ocupat, răspunse Dwight roşindu-se, simţind reproşul din vocea ei. Munca la mină îmi ia mult timp şi sînt multe cazuri interesante în regiune.

– Totuşi, poţi să dormi sau să iei masa la noi cînd vii să-ţi cumperi medicamentele. Mamei şi tatei le-ar face plăcere să te vadă.

– Mulţumesc, spuse el. Mulţumesc, Joan. Am să vin neapărat.

Perechile se separară şi dansul continuă.

– ... George pare să se bucure de simpatie în seara asta, spuse St. John Peter făcînd un semn cu capul în direcţia portretului regelui. Îmi amintesc criticile şi atacurile la adresa lui cu ocazia războiului împotriva Americii.

– Cîţi ani are?

– Cine?

– Regele.

– O, vreo cincizeci de ani, cred.

– Mă întreb cine se crede că este regele ăsta nebun, spuse ea. Ar fi cam ciudat dacă s-ar crede regele Angliei.

St. John Peter începu să rîdă:

– Ştiţi că sîntem veri, doamnă?

– Cine, dumneata cu regele?

– Nu, dumneata şi cu mine. Bunica lui Ross şi bunicul meu erau fraţi.

– Dar bunica lui Ross nu era bunica mea.

– Nu Sîntem veri prin alianţă. E şi mai plăcut aşa, nu credeţi?

– Ba da, răspunse Demelza cu un aer absent.

Se despărţiră iar.

– ... N-ar fi trebuit să vii aici în seara asta, Andrew, spuse Verity. Lumea ne-a văzut împreună. Într-o zi, două se va afla în tot districtul.

– Asta am şi vrut. Ce rost are să ne ascundem, draga mea? Să facem faţă situaţiei cu curaj, amîndoi împreună.

– Dar mi-e frică de Francis. Dacă ne vede acum s-ar putea să facă scandal. E pus pe ceartă.

– Cît o să mai aşteptăm ca să-i treacă? Nu ne poate împiedica. E posibil să-nici nu se mai opună acum. S-a maturizat, nu mai e tînărul bătăios de altădată. Nu mai putem continua să ne întîlnim în secret. Nu e nimic ruşinos în dragostea noastră. De ce să fie interpretată greşit; denaturată, din cauza greşelii mele pentru care am plătit cu vîrf şi îndesat? Vreau să vorbesc cu el chiar în seara asta.

– Nu, nu acum, nu în seara asta, Andrew. Am o presimţire rea... Simt că...

Flautul, oboiul şi viorile cîntau un vechi menuet italian, plin de graţie şi fineţe. Acordurile melodiei, suave şi neforţate ajungeau pînă în colţurile îndepărtate ale sălii, pătrundeau mai departe în încăperile unde se serveau gustări şi băuturi, în saloanele unde lumea se odihneă, pînă în sala unde erau mesele de joc.

... Cînd s-au întîlnit la uşă Sanson i-a spus:

– De-abia aşteptam să mai joc cu dumneavoastră, domnule căpitan. Rar găseşti un jucător bun şi e o plăcere să ai ca partener un expert.

– Mulţumesc, dar nu doresc să joc în seara asta, îi spusese Ross.

– Mă dezamăgiţi, căpitane Poldark. Rîndul trecut aţi cîştigat şi eu am pierdut. De-abia aşteptam să-mi iau revanşa. Mă dezamăgiţi, a mai adăugat el apăsat.

– Sînt aici ca să-mi însoţesc nevasta. N-am intenţia să-mi petrec seara în sala de joc.

– Care e soţia dumneavoastră? Mi-ar face plăcere să o cunosc.

Ross o căută din ochii, dar Demelza era în mijlocul unui grup.

– E acolo!

– Se află în centrul atenției, aș spune. Aș propune o partidă, pentru început, pînă se mai încălzește jocul.

Ross o zări pe doamna Teague într-o rochie uluitoare, de voal verde deschis, cu galben, garnisită cu frunzulițe verzi din metal subțire și cu paiete aurii. Cu ea era mama lui Elizabeth, doamna Chynoweth, pe care Ross o detesta. În acel moment sosi George Warleggan, însoțit de Francis și Elizabeth.

– Ah, Sanson, zise el, nu-i nici o plăcere să dansezi în înghesuiala asta. Ai o masă liberă?

– Am rezervat locuri. Dar se vor ocupa, dacă nu ne grăbim. Insistam pe lîngă căpitanul Poldark să vină cu noi.

– Vino, spuse George, cu Francis vom fi tocmai patru.

– Căpitanul Poldark n-are poftă în seara asta, spuse Sanson. Am pierdut șaizeci de guinee și speram să-mi iau revanșa.

– Sau să mai pierzi șaizeci de guinee! Hai, Ross, nu poți să-i refuzi revanșa. Francis de-abia așteaptă să înceapă. Nu ne strica partida.

Era prea multă lume, oameni de felul celor care-l trimiseseră pe Jim la închisoare. Fardați și pudrați, gătiți, cu tocuri înalte, făcîndu-și vînt cu evantaiele sau ciocnind cu degetele în tabachere, oameni cu titluri, oameni care umblau după titluri, unii cu slujbe bune, alții care umblau după slujbe, moșieri, mici proprietari de pămînt, fețe bisericești cu parohii bogate, fabricanți de bere, aurari, negustori, proprietari de vase, bancheri. Oameni din clasa lui. Oameni pe care îi disprețuia.

Se întoarse spre Sanson:

– Ce vrei? Ce vrei să joci?

– ....Unde e Francis? întrebă iritată doamna Chynoweth, puțin mai tîrziu. A început dansul și tu nu dansezi, Elizabeth.

Nu e bine, nu e bine deloc! Ar trebui să fie aici, măcar la început, pentru primul dans cu soția lui. O să-nceapă lumea să vorbească. Du-te şi vezi unde e, Jonathan.

– Da, scumpa mea.

– Stai jos, tată, spuse Elizabeth. Francis e la joc de cărți cu Ross şi George. I-am văzut intrînd în sala de joc. N-o să vină. Lasă-l în pace.

– Nu e bine. Nu e bine deloc. Şi, dacă Francis nu vine, de ce i-ai refuzat pe doctorul Enyś şi pe ceilalți? Eşti prea tînără să sprijini pereții toată seara. E prima reuniune la care vii după atîția ani, şi pierzi timpul degeaba. Doamna Chynoweth agită puternic evantaiul pentru a-şi arăta nemulțumirea. În ultimii ani se schimbase mult. Era încă frumoasă la nunta lui Elizabeth, dar boala şi tratamentul doctorilor îi atacaseră un ochi; nu mai vedea cu el, iar fața îi era umflată şi marcată de boală. Era profund dezamăgită de căsătoria fiicei sale, Elizabeth, care se dovedise un eşec, la fel ca şi propria ei căsătorie, poate şi mai rău, din moment ce Jonathan nu îndrăznise niciodată să aibă vreo legătură cu altă femeie; nu făcuse altceva în douăzeci şi şase de ani decît să-şi piardă treptat toată averea.

– Elizabeth, spuse George Warleggan apropiindu-se brusc de ele, acordă-mi onoarea celui de al doilea dans.

Ea ridică privirile spre el şi zîmbi:

– Ți-am promis primul dans, dar ai fost prea ocupat cu cărțile.

– Nu, i-am instalat pe ceilalți la o masă. M-am grăbit să vin la timp pentru al doilea. Doamnă Chynoweth, adăugă el înclinîndu-se adînc în fața ei, arătați minunat în seara asta. Faceți însă rău că stați lîngă Elizabeth, care e foarte frumoasă, dar vă jur că scaunul ei nu va rămîne neocupat cînd va veni cu mine la dans.

Doamna Chynoweth se ruşină ca o ingenuă căreia i se face primul compliment, iar cînd dansatorii începură să formeze cuplurile şi Elizabeth plecă, oftă adînc.

– Ce păcat, Jonathan!

– Ce spui, draga mea?

– Ce păcat că ne-am grăbit să o măritäm cu unul din verii Poldark. Ce partidă bună ar fi făcut dacă-l lua pe George.

– E un parvenit, spuse Jonathan, mîngîindu-şi barba rară. N-are clasă!

– Se pune prea mult preţ pe origine, spuse soţia lui enervată. Era tentată să spună că şi ea făcuse greşeala asta. E suficient o generaţie ca să capeţi distincţie, Jonathan. S-au schimbat timpurile. Averea contează!

Demelza îşi recăpătase siguranţa, dar avea gura uscată.

– Sînteţi preot? întrebă ea nedumerită uitîndu-se la îmbrăcămintea partenerului ei: haină la două rînduri, vestă brodată de un galben-verzui, pantaloni de mătase cafenie şi ciorapi în dungi. N-aş fi crezut!

Proaspătul paroh de la St. Tudy şi St. Wen o strînse de mînă.

– De ce nu?

– Cel pe care-l cunosc eu de la Grambler poartă haine peticite şi perucă de paie.

– Oh! exclamă tînărul preot cu dispreţ, trebuie să fie vreun biet popă mărunt care-i ţine locul preotului paroh.

– Dumneata ce eşti? Episcop?

Whitworth se înclină adînc.

– Nu, doamnă, nu încă. Dar cu ajutorul dumneavoastră, o să fiu curînd.

– Nu ştiam că preoţii dansează.

– E un talent pe care unii dintre noi îl au, doamnă.

– Ca urşii? întrebă ea privindu-l.

Whitworth izbucni în rîs:

– Da, doamnă, dar ştim şi să strîngem în braţe.

– Oh, mă înspăimîntaţi! Se înclină prefăcîndu-se că o trec fiorii.

Ochii tînărului se aprinseră. De-abia aştepta să ajungă iar faţă în faţă cu ea ca să continue conversaţia.

... George şi Elizabeth dansau în tăcere, ca doi oameni manieraţi. George începu să vorbească:

– Elizabeth, eşti fermecătoare în rochia asta. Ce n-aş da să fiu poet sau pictor! Ce culoare pură, ce linie perfectă!

Elizabeth îi zîmbi, mai cald decît o făcuse vreodată. Se gîndea la Geoffrey Charles care rămăsese acasă, la Trenwith, fără grija ei protectoare, dar cuvintele lui George o readuseră în prezent.

– Zău, George, eşti prea amabil. Aş lua mai în serios complimentele tale, dacă n-ar fi exagerate.

– Exagerate? Draga mea, niciodată nu fac complimente exagerate. Cum aş putea exagera faţă de tine, pe care te admir şi te respect?

– Atunci, nu eşti sincer, spuse ea. Nu eşti sincer cînd îi faci complimente mamei, sărmana.

George se uită la părinţii ei, care şedeau pe scaune la perete. Nimeni nu ocupase scaunul de pe care se ridicase Elizabeth.

– Mărturisesc că nu am fost sincer. Dar am faţă de ea respectul pe care e normal să-l am faţă de mama ta şi o compătimesc. A fost o frumuseţe, a fost obişnuită să fie admirată. Cum trebuie să se simtă acum cînd nimeni nu se mai uită la ea decît cu priviri compătimitoare?

Elizabeth se uită repede la partenerul ei. Nu-l auzise niciodată spunînd ceva atît de emoţionant.

– Eşti foarte bun şi amabil, George, spuse ea încet. Întot-

deauna ai fost aşa. Mă tem că nu prea te răsplătesc pentru... pentru interesul pe care mi-l porţi. Sînt destul de plictisitoare în ultimul timp.

– Mă răsplăteşti cu prietenia şi încrederea ta. Cît despre faptul că ai fi plictisitoare... cum poate fi plictisitor cineva pe care-l preţuieşti? Eşti singură, de acord. Stai prea mult singură la Trenwith. Copilul tău e mare acum; ar trebui să vii mai des la Truro. Vino cu Francis dacă...

– Să vin cu Francis, ca să înceapă iar să joace cărţi? Singura răsplată pe care o am de pe urma închiderii minei Grambler e că stă mai mult cu familia acasă şi mai rar la masa verde.

George tăcu un timp. Greşise aici.

– Cum se poartă Francis acum că stă acasă?

Elizabeth îşi muşcă buzele.

– Am casa mea, copilul meu. Geoffrey Charles n-a împlinit încă cinci ani. E un copil delicat şi are încă nevoie de îngrijire.

– Ei bine, promite-mi cel puţin că vei mai veni să stai la noi, în oraş sau la Cardew. La rîndul meu promit să nu-l încurajez pe Francis să mai joace cărţi. De fapt, dacă vrei, n-am să mai joc cărţi cu el.

– Dar acum joacă, George.

– Ştiu, draga mea. Regret, dar nu l-am putut opri.

Capitolul IX

În sala unde se aflau mesele de joc erau şanse de pierdut banii.

Patru mese erau ocupate. La una se juca „faraon"*, la alta basset, la celelalte două whist. Francis juca întotdeauna „faraon" dar, cînd a intrat în sală, prima persoană pe care a văzut-o a fost Margaret Cartland aşezîndu-se la masa de joc cu noul ei prieten, numit Vosper. Se întoarse spre el şi-i făcu cu mîna, bine dispusă şi ironică, dar Francis se înclină, trecu mai departe şi se aşeză la o masă de whist, ignorînd cele patru locuri reţinute de Sanson. Ross, care nu avea nici o preferinţă, îl urmă. Se aşezară împreună cu Sanson. George Warleggan vorbea cu un domn îmbrăcat în negru, lîngă uşă. Se apropie de cei trei aşezaţi la masă şi le spuse că cedează locul său pentru unul din domnii care veniseră înaintea lui. Desigur, îl cunoşteau toţi pe doctorul Halse.

La Warleggan acasă, Ross îl evitase. Era invitat acolo şi nu voia să provoace scandal, dar avînd proaspete în minte cele întîmplate la Launceston, vederea acestui preot – om învăţat şi judecător în acelaşi timp, care, prezent în completul de judecată era responsabil de condamnarea lui Jim – îi producea o senzaţie de silă.

---

* Joc de cărţi de origine franceză (n. tr.).

Cînd doctorul Halse văzu cine era la masă, ezită un moment, apoi se aşeză în faţa moratului. Ross nu rosti un cuvînt.

– Ei, spuse Francis nerăbdător, pe ce mizăm jucăm?

– O guinee, propuse Sanson. Altfel e greu să schimbăm banii. Sînteţi de acord?

– E mai mare decît miza la care joc eu de obicei, spuse doctorul Halse, cu nasul în batista parfumată. Riscul e prea mare şi jocul n-ar mai fi plăcut.

– Poate că preferaţi să jucaţi la altă masă, spuse Ross.

Sugestia nu-i plăcu temerarului doctor.

– Nu, spuse el pe nas. Nu cred c-am să mă mut. Am fost primul aici şi aici vreau să rămîn.

– Oh, să nu începem cu discuţii, spuse Francis. Să zicem pe o jumătate de guinee şi gata.

Polly Choake băgă capul pe uşă, dar se retrase.

– Ce s-a întîmplat cu cei doi veri Poldark? îi şopti ea doamnei Teague. Au venit aici ca doi tigri urmarindu-şi prada. Nu s-au uitat nici în dreapta, nici în stînga şi-au intrat direct în sala de joc. Nici n-au aşteptat măcar discursul Guvernatorului General. Stau acolo încruntaţi şi joacă mereu ca şi cum ar fi intrat diavolul în ei.

Doamna Teague îi aruncă pe sub pleoapele încreţite o privire plină de înţeles.

– Cum? Nu ştii nimic despre Francis? Femeia aia l-a părăsit după ce şi-a cheltuit banii cu ea. Cît despre Ross, la ce să te aştepţi? Sigur că regretă amar că s-a însurat cu tîrîtura aia de rînd care se face de rîs în aşa hal în seara asta. Nu m-ar surprinde dacă el s-ar lua de băutură.

Polly Choake se uită prin sală. Nu observase că Demelza s-ar fi făcut de rîs, dar îşi însuşi pe loc părerea doamnei Teague, fiind întru totul de acord cu ea.

– E ruşinos cum se poartă unele femei măritate. Cum se

pot expune așa, în văzul tuturor? Și desigur bărbații le încurajează. Sînt mulțumită că doctorul e mai presus de așa ceva.

– Cine e tînăra care dansează cu fiul dumneavoastră, Lady Whitworth? întrebă distinsa doamnă Maria Agar, uitîndu-se prin lornetă.

– Nu știu sigur. Nu mi-a fost prezentată.

– E foarte frumoasă, nu credeți? Mă întreb dacă e londoneză.

– E posibil. William are mulți prieteni acolo.

– Am observat că dansează altfel, mai... cum să spun... mai săltăreț, cu mai mult ritm. Oare așa e moda acum?

– Fără îndoială. Se spune că la Bath lumea ia mereu lecții de dans ca să fie în pas cu moda.

– Mă întreb cine o însoțește, cu cine a venit?

– N-am idee, spuse Lady Whitworth, știind foarte bine că făcea parte din societatea lui Warleggan, dar păstrînd informația pentru ea pînă avea să se simtă pe teren mai sigur.

Se termină și al doilea dans. Demelza privi în jur căutîndu-l pe Ross, dar nu văzu decît străini. Erau atîția bărbați care păreau că vor să o invite la al treilea dans, încît crezu că e mare criză de femei. Pofta de a bea ceva învinse bunele maniere și spuse că îi e sete. Imediat apăru un număr impresionant de pahare cu băutură. Alese cu oarecare afectare un pahar cu vin alb și promise al treilea dans unui domn numit William Hick. Cînd orchestra începu să cînte, își dădu seama că era primul dans popular. I-l promisese lui John Treneglos care, clătinîndu-se, venea spre ea să o invite. Urmă un schimb de cuvinte între el și William Hick și Treneglos făcu un gest amenințător ca și cum ar fi vrut să-l gonească.

– Vai de mine, spuse Demelza, în timp ce John o conducea, de ce mîrîi așa la orice fleac? N-am știut că sînt atîția bărbați fioroși pe aici.

– Tinerel obraznic, spuse Treneglos. Parvenit!

– Cine? Cred că nu eu!

– Nu, floricică. Nu tu. Tînărul Hick. Filfizonii ăştia de la oraş îşi închipuie că pot pătrunde oriunde dacă fac pe grozavii. S-a înşelat. O să vadă el ce păţeşte, dacă o să mai încerce să facă pe grozavul în grajdurile mele.

– Asta nu-mi prea place, domnule! Chiar aici la bal trebuie să fim tratate ca şi cum am fi iepe de ţinut în grajd? De ce nu în cotețe de cîini atunci? Ca să ne puteţi numi cățele, cum credeţi de fapt că sîntem.

Treneglos se înseninä la faţă şi începu să rîdă în hohote. Toată lumea din jur îi privea. Ruth Treneglos, care dansa cu doctorul Choake, le aruncă o privire veninoasă.

– Nu, fetiţo, mai fac şi excepţii de la regulă, deşi trebuie să mărturisesc că li se potriveşte multora.

– Şi unde ţii floricelele şi fetiţele? îl întrebă ea. În grădină, sau le prinzi cu ace pe foi de hîrtie ca pe fluturi?

– Le îngrijesc şi le hrănesc şi le strîng la piept, draga mea, la strîng la piept.

Ea oftă. Vinul începuse să-şi piardă efectul.

– Nu cred că e plăcut pentru ele.

– Nu s-a plîns nici una pînă acum. Cunoşti proverbul: „La stup de miere, roi de muşte".

– Am crezut că muştele sînt mai fricoase şi mai sperioase.

– S-ar putea să fie aşa pe la Illuggan, dar la noi la Mingoose au curaj.

– Eu nu locuiesc nici la Illuggan, nici la Mingoose. La Nampara, unde trăiesc eu, avem alte obiceiuri, alte purtări.

– Şi care sînt astea, mă rog?

– Oh, astea nu se învaţă decît dacă te străduieşti mult.

– Da? Ei bine, le-aş învăţa şi eu. Vrei să-mi fii profesor?

Demelza se uită la el, ridicînd din sprîncene:

– N-aş îndrăzni. Mi s-a spus că sînteţi un maestru

... Cît a durat dansul, Verity şi Blamey au stat de vorbă în sala unde se afla bufetul.

– Nu ne împiedică nimeni, începu Blamey. S-ar putea să fie cîţiva care n-au uitat şi nu vor uita. Dar asta nu înseamnă mare lucru pe lîngă cei mulţi, care au uitat sau care n-au ştiut nici o iotă. Între noi doi nu mai există motiv de supărare. Trebuie numai să te hotărăşti. Am o locuinţă bună în centrul oraşului, la Falmouth. E bine plasată şi confortabilă. Putem să ne instalăm acolo pînă găsim ceva mai bun. Poate că acum cinci ani n-aş fi putut, dar acum îţi pot oferi o viaţă îmbelşugată, îţi pot satisface orice dorinţă, lux...

– Nu am nevoie de lux, Andrew. M-aş fi căsătorit oricînd cu tine; aş fi muncit şi aş fi trăit într-o casă oricît de mică. Nu asta a fost piedica. Aş fi fericită şi mîndră să-mi împart viaţa cu tine. M-am gîndit întotdeauna că am putea întemeia un cămin adevărat, cum n-ai mai avut pînă acum. Încă mai doresc să...

– Draga mea, asta am dorit să aud.

– Da, dar ascultă-mă pînă la sfîrşit. Nu am nevoie de lux, de bogăţie. Doresc să am conştiinţa împăcată. Legătura noastră s-a destrămat din cauza familiei mele, care s-a opus. Tata şi Francis. Poate că-i vei ierta, sau poate că nu. Tata a murit. Nu e plăcut să simt că mă împotrivesc voinţei lui, că nu-i îndeplinesc dorinţa cea mai arzătoare. Dar cred că pînă la urmă m-aş împăca cu asta. Simt că... m-ar înţelege şi m-ar ierta. Cu Francis lucrurile stau altfel.

– De aceea vreau să stau de vorbă cu el.

– Nu acum, nu în seara asta, Andrew. Dragul meu, ştiu ce simţi, dar încearcă să ai răbdare. Francis e cu doi ani mai mic ca mine. Îl ştiu de cînd abia începuse să meargă. Mama a murit cînd eu aveam paisprezece ani şi el doisprezece. A fost răsfăţat toată viaţa. Toanele lui mă supără de multe ori, dar îl

iubesc... Chiar cînd greşeşte. E încăpăţînat, repezit, impulsiv dar... încîntător. Ştiu că are umor, un umor al lui, cam sucit; poate să-şi bată joc şi de el însuşi cînd vrea. Ştiu că e generos, că poate să ofere banii de care are el mare nevoie. Ştiu că are curaj cînd e nevoie de curaj. Seamănă atît de mult cu mama în toate. Toţi anii aştia l-am urmărit şi i-am observat trăsăturile de care îţi vorbesc. De aceea cred că mă înţelegi cînd îţi spun că vreau să-şi dea bucuros consimţămîntul la căsătoria noastră. Nu vreau să mă cert cu el şi să creez o prăpastie între noi. Mai ales acum cînd are atîtea neplăceri. Ai încredere, mai aşteaptă puţin! Vreau să găsesc momentul potrivit ca să-i vorbesc; cînd vom fi singuri şi nu ne va întrerupe nimeni.

Blamey se uită în ochii ei. Se mişcă neliniştit.

– Am încredere, sigur că am încredere în tine. Asta e de la sine înţeles. Dar... lucrurile nu se pot amîna la infinit. Trebuie să mergem înainte. O dată ce am pornit, nu ne vom mai putea opri. Ne-am întîlnit de cîteva ori şi întîlnirile noastre n-au trecut neobservate. Ştii că unul din camarazii mei, un căpitan din Falmouth a aflat că mă întîlnesc cu o femeie la Truro? Ăsta e unul din motivele pentru care am venit aici în seara asta. Nu e cinstit să te expun privirilor viclene şi limbilor ascuţite. Dacă nu-i spui tu lui Francis, o să-i spună altcineva.

– Aş dori să pleci acum, Andrew, murmură ea. Simt că se va întîmpla ceva neplăcut dacă vă întîlniţi aici.

... În sala de joc Ross şi Francis cîştigaseră cinci guinee de la partenerii cu care jucau.

– Nu mi-aţi răspuns la culoare, domnule doctor, spuse Sanson, prizînd tutun. Dacă mi-aţi fi răspuns, am fi salvat jocul şi partida.

– N-am avut decît două atuuri, replică Halse grav. Şi nici o suită de etalat dacă ni s-ar fi răspuns la culoare.

– Dar eu am avut cinci atuuri, spuse Sanson şi o suită

perfectă de pici. Un principiu elementar cere să răspunzi la culoarea partenerului, domnule.

– Mulțumesc, spuse Halse, cunosc principiile elementare.

– Nimeni nu pune la îndoială faptul că partenerul dumitale cunoaşte toate principiile ca pe degete, îi spuse Ross lui Sanson. Din nefericire, nu le foloseşte.

Doctorul Halse îşi scoase punga cu bani.

– S-ar putea spune acelaşi lucru despre manierele dumitale, Poldark. Ignoranța, care e singura scuză posibilă, nu poate fi invocată de dumneata. M-ai ofensat pe gratis de mai multe ori. Nu pot să cred decît că purtarea dumitale jignitoare se datorează vieții pe care o duci.

– Jignitoare? Ce să spunem atunci despre un judecător de pace care îmbină în persoana lui toate virtuțile profesiunii, cu excepția poate a păcii şi dreptății. Mă nedreptățiți, domnule!

Halse se albi la față. Numără cinci monede de aur şi se ridică.

– Ți-aş putea spune, Poldark, că atitudinea dumitale insultătoare nu-ți va servi la nimic. Fără îndoială că oamenii de rînd cu care ai relații te fac să nu-ți mai dai seama de felul cum se vorbeşte într-o societate aleasă. Nu te condamn, mai curînd mi-e milă de dumneata.

– Sînt de acord, spuse Ross, că văd lucrurile acum din altă perspectivă. Ar trebui şi dumneata să cunoşti astfel de oameni, să te amesteci printre ei. Te-ar face să vezi mai bine ce se întîmplă. Ți-ar lărgi perspectiva. Eu consider că o astfel de experiență ascute şi mirosul.

Mai ascultau şi alții schimbul lor de cuvinte. Francis mormăi ceva şi vîrî banii în buzunar.

– În seara asta eşti cam drastic, Ross. Stai jos, Halse. Ce rost mai are viața, dacă nu joci? Aşază-te şi taie cărțile.

– Nu vreau să mai joc la masa asta, spuse preotul.

Ross se uită la el:

– Ați intrat vreodată într-o închisoare, domnule doctor Halse? E surprinzător ce duhoare pot exala treizeci, patruzeci de făpturi ale Domnului – presupun că sînt făpturi ale Domnului, căci mă refer aici la părerea unui expert în materie – cînd sînt închise săptămîni întregi într-o clădire mică de piatră, fără scurgere, fără apă, fără îngrijire. Duhoarea asta devine un fel de hrană, hrană pentru suflet, mă înțelegeți dumneavoastră.

– Purtarea dumitale la Launceston n-a rămas neobservată, răspunse fioros doctorul Halse, ca un cîine gata să se repeadă. O să-i acordăm și noi toată atenția cuvenită. În curînd va avea loc o adunare a judecătorilor și eu sînt unul din ei, și vom hotărî...

– Să le spuneți din partea mea, zise Ross, că am dovedit mai multă răbdare, sau indulgență dacă vreți, ca să stau la masă cu unul dintre ei fără să-i sparg capul, decît ar dovedi ei dacă ar da drumul la toți puşcăriaşii din închisorile din Cornwall care colcăie de murdărie și boli.

– Să fii sigur că vor avea din partea mea un raport complet asupra grosolăniei și vulgarității dumitale, se răsti doctorul Halse. Toți cei prezenți în cameră ascultau. Și fii tot atît de sigur că dacă n-aș purta haina pe care o port te-aș provoca la duel pentru tot ce mi-ai spus.

Ross se ridică încet de la masă:

– Spune-le colegilor dumitale că mi-ar face mare plăcere să mă întîlnesc cu oricare dintre ei dacă-mi pot acorda cîteva clipe din timpul lor prețios, în caz că înaltele lor funcții și îndatoririle lor sfinte nu-i împiedică.

– Tinerel bețivan și obraznic! Preotul se întoarse brusc și părăsi camera.

Peste cei de față se aşternu un moment de tăcere. Apoi Margaret Cartland izbucni într-un hohot de rîs molipsitor.

– Bravo, Sfinției sale! Biserica să-și vadă de ale ei și să le lase pentru noi pe celelalte! De cînd sînt n-am mai văzut asemenea ceartă la un joc de cărți. Ce-a făcut? Te-a lăsat cu jocul neterminat?

Ross se așeză în fața ei la masa unde se juca „faraon" și spuse:

– Vezi-ți de joc, bancherule.

Margaret aruncă o privire, îndrăzneață și impertinentă prin cameră.

– Hai! zise Margaret adresîndu-se lui Francis, urmează exemplul vărului dumitale. Mizează pe Regină. Mai ales în seara asta, cînd trebuie să fim patrioți.

– Mulțumesc, zise Francis, uitîndu-se în ochii ei. Am învățat să nu mizez niciodată pe femei. Aici e un aer înăbușitor, am să ies afară să respir.

S-a mai dansat un moment, iar în sala unde se serveau răcoritoarele Verity reuși în cele din urmă să-l determine pe Andrew Blamey să plece. Izbutise să-l convingă, promițîndu-i că va vorbi cu Francis în cursul săptămînii. Puțin cam imprudentă, poate pentru că simțea nevoia să-i dovedească sinceritatea ei, îl conduse spre ieșire, pe marginea parchetului de dans, evitînd cu grijă sala de joc, pînă cînd ajunseră la intrarea principală. Un valet le deschise și ieșiră. Urcînd scările, dinspre stradă, apăru Francis.

Capitolul X

Demelza începea să se simtă ca un îmblînzitor de lei care îşi dresează animalele şi vede deodată că nu le mai poate stăpîni. Nu ştia ce să facă: să-i înfrunte sau să fugă să se pună în siguranţă. Pe cei mai mici putea să-i stăpînească foarte bine: bărbaţi ca Whitworth, William Hick şi St. John Peter. Dar leii cei mari, ca John Treneglos, şi cei bătrîni, ca Sir Hugh Bodrugan erau mai greu de stăpînit. Cîteva pahare cu vin îi dăduseră curaj, venind în ajutor isteţimii ei înnăscute; dar şi resursele ei aveau o limită şi era mulţumită că se afla într-o sală publică, unde nu puteau să mîrîie la ea pe faţă. Ar fi trecut-o toate sudorile dacă aşa ar fi fost felul ei.

Sublocotentul Carruthers, pe care i-l prezentase Joan Pascoe, venise şi el să îngroaşe rîndurile. Apăruse şi un tînăr, un anume Robert Bodrugan, dar fusese trimis la plimbare de părosul lui unchi. Conversaţia nu lîncezea deloc. I se puneau tot felul de întrebări şi răspundea pe loc, oricui, fără alegere. Era deşteaptă şi amuzantă; rîdeau la mai toate replicile ei. Într-un fel era amuzant şi pentru ea, dar i-ar fi plăcut să nu întreacă măsura. Din cînd în cînd se înălţa ca să privească peste umărul cuiva, căutîndu-l din ochi pe Ross.

Atunci o zări pe Verity intrînd în sala de bal, venind de afară. Îşi dădu seama pe loc că ceva nu era în regulă.

O clipă mai tîrziu o pierdu din ochi, dispăruse printre dansatorii care formau perechile pentru o gavotă. Demelza se ridică.

– Nu, nu, spuse ea cîtorva domni care o invitau, şi încercă să treacă printre ei. Se dădură respectuoşi la o parte făcîndu-i loc. Se uită prin sală.

– Hai vino, doamnă, spuse Sir Hugh, care se apropiase, dar ea trecu mai departe fără să-i răspundă. Verity se îndrepta repede spre camera de toaletă a doamnelor. Demelza se luă după ea, traversînd singură sala, cu pasul ei sigur şi cu o încredere în sine de care nu s-ar fi fi crezut în stare cu o oră înainte.

Aproape o ajunse din urmă pe Verity, cînd drumul îi fu barat de Patience Teague, de sora ei Ruth Treneglos şi de încă două doamne.

– Doamnă Demelza, permiteţi-mi să vi le prezint pe două dintre prietenele mele care ar dori să vă cunoască. Lady Whitworth şi doamna Maria Agar. Doamna Poldark.

– Încîntată, spuse Demelza, oprindu-se un moment să se uite precaută la Ruth, şi făcînd o reverenţă doamnelor aşa cum o învăţase doamna Kemp. Simţi o bruscă antipatie pentru Lady Whitworth, dar îi plăcu doamna Agar.

– Draga mea copilă, spuse Lady Whitworth, de cînd a început balul, îţi admirăm rochia. E remarcabilă. Am crezut că ai cumpărat-o de la Londra, pînă cînd ne-a asigurat doamna Treneglos că nu e aşa.

– Nu rochia contează, spuse doamna Agar, ci felul cum e purtată.

– O, mulţumesc doamnă, spuse Demelza cu căldură. Vă mulţumesc, doamnă. Sînt încîntată că vă place. Sînteţi prea bună, mult prea bună! Şi acum, vă rog să mă iertaţi, dar mă grăbesc să o găsesc pe vara mea. Dacă-mi permiteţi...

– Apropo, dragă, ce mai face tatăl dumitale, o întrebă Ruth şi începu să chicotească. Nu l-am mai văzut de la botez.

– Nu, doamnă. Îmi pare rău, dar tata e foarte pretenţios. îşi alege cu grijă cunoştinţele.

Se înclină puţin în faţa doamnelor şi plecă repede de lîngă ele. Apoi intră în camera de toaletă a doamnelor.

Acolo se aflau două cameriste şi trei doamne şi maldăre de pelerine şi şaluri. Verity stătea în faţa oglinzii, nu se uita în oglindă, ci se uita la măsuţa din faţa ei şi făcea ceva cu mîinile.

Demelza se duse drept la ea. Verity îşi sfîşia în bucăţi batista de dantelă.

– Verity. Ce este? Ce s-a întîmplat?

Verity clătină din cap fără să scoată o vorbă. Demelza se uită în jur. Celelalte femei nu observaseră nimic. Începu să vorbească despre orice îi trecu prin minte, uitîndu-se tot timpul la buzele lui Verity care tremurau fără încetare. O doamnă ieşi, apoi şi cealaltă. Demelza o forţă pe Verity să se aşeze pe un scaun.

– Acum spune-mi, îi şopti ea. Ce este? S-au întîlnit? Mi-era teamă că or să se întîlnească.

În disperarea ei, Verity clătină iar din cap şi părul ei, greu de stăpînit ca puful de scaiete, începu să se desfacă. Încă trei doamne intrară în cameră sporovăind. Demelza veni repede în spatele scaunului pe care şedea Verity şi-i spuse:

– Să-ţi aranjez puţin părul. Din cauza dansului acele se desprind. Stai liniştită, ţi-l aranjez într-o clipă. Ce cald e aici! Mă doare mîna de cît mi-am făcut vînt cu evantaiul.

Continuă să vorbească, scoţînd acele din păr, punîndu-le la loc şi, cînd Verity începea să tremure, îi punea mîinile ei reci şi sigure (în ciuda vinului de Porto) pe frunte pînă cînd se liniştea.

– Nu mai pot să trec încă o dată prin ce am trecut, spuse Verity în şoaptă. Nu mai pot. Ştiu că aşa se va întîmpla, dar acum nu mai pot suporta. Nu... nu mai pot înfrunta.

– Şi de ce ar trebui să suporţi? spuse Demelza. Ce s-a întîmplat?

– S-au întîlnit cînd pleca. În capul scărilor. Ştiam că aşa se va întîmpla în seara asta. Am tot aşteptat o ocazie ca să-i vorbesc, dar Francis n-a fost în apele lui toată săptămîna. S-au certat iar, groaznic. Andrew a încercat să fie împăciuitor, dar nu te puteai înţelege cu Francis. L-a lovit pe Andrew. Am crezut că Andrew o să-l omoare. Dar nu, s-a uitat numai la Francis – am simţit că disprețul cu care-l privea mi se adresa şi mie...

– Oh, nu vorbi aşa!

– Da, spuse Verity. Aşa am simţit. Pentru că am vrut să am tot, să păstrez şi afecţiunea lui Francis, şi dragostea lui Andrew şi mi-a fost frică să-i spun lui Francis. Dacă i-aş fi spus dinainte, asta nu s-ar fi întîmplat niciodată, nu în felul ăsta. Nu mi-a fost frică să-mi arăt deschis sentimentele. Am fost... timidă. Cred că e singura slăbiciune pe care Andrew nu o poate suporta...

– N-ai dreptate, Verity. Nimic nu are importanţă, dacă vă iubiţi aşa cum vă iubiţi voi...

– A plecat. Fără o privire, fără un cuvînt pentru mine. A fost mai rău ca rîndul trecut. Ştiu că n-am să-l mai văd niciodată...

În sala unde erau jocurile de cărţi, Ross pierduse treizeci de guinee, iar Francis pierduse aproape tot atît în mai puţin timp. Francis reveni de afară cu faţa neagră de furie.

Se aşezase fără să scoată o vorbă la masa unde se juca „faraon" şi nimeni nu-l întrebase nimic; dar expresia de pe feţele celor doi veri se răsfrîngea şi asupra jocului. Pînă şi cel ce ţinea banca, un bărbat pe nume Page, părea stînjenit. Cu-

rînd, Margaret Cartland căscă şi se ridică de la masă, strecurînd cîteva monezi de aur în geanta ei.

– Hai, Luke, am stat prea mult pe scaun. Să ne plimbăm puţin prin sala de bal pînă încep dansurile scoţiene.

Noul ei amant se ridică ascultător privindu-l stingherit pe Francis care însă îi ignoră complet.

Din uşă, ţinîndu-l posesivă pe Vosper de braţ, Margaret urmări dansul care era pe sfîrşite. Perechile se despărţiră încet şi invitaţii se îndepărtară, grupuri, grupuri, spre sala unde se serveau aperitive şi băuturi sau se strînseseră prin colţuri sub plantele ornamentale.

– Dansurile astea elegante mă plictisesc de moarte, spuse Margaret. Toate figurile astea care nu duc la nimic.

– Prefer figurile tale care duc la ceva, spuse Vosper. Mă bucur să o aflu.

– Oh, asta-i bună, răule ce eşti, spuse ea. Nu uita unde te afli. La naiba! Mi se pare că acum e pauză.

– N-are importanţă, pot să dau şi eu din coate ca să-mi fac loc, iubito.

Margaret continuă să se uite prin sală. Un grup compact se împrăştie. Erau mai ales bărbaţi, dar văzu o femeie sau două undeva în mijlocul lor. Curînd, întregul grup, ca un roi de albine se îndreptă spre cîteva scaune libere şi le ocupă; apoi cîţiva dintre trîntori plecară să aducă mîncare şi băutură. Acum a putut să vadă că erau două femei în mijlocul lor, o persoană cu o faţă plăcută, dar tristă, de vreo treizeci de ani, şi o fată foarte atrăgătoare cu o masă de păr negru şi umeri perfecţi ieşind dintr-o rochie sclipitoare cu garnituri de un roşu aprins.

– Stai în camera de joc, iubito, spuse Vosper. Am să-ţi aduc ceva acolo.

– Nu, lasă-i să se războiască. Spune-mi cine e tînăra aceea

de colo? Aceea îmbrăcată cu rochie argintie şi care ţine capul sus. E din comitatul nostru?

Vosper se uită prin monoclu.

– N-am idee. Are siluetă perfectă. E o frumuseţe. Mă duc să-ţi aduc nişte prăjituri.

Cînd Vosper plecă, Margaret opri un bărbat pe care-l cunoştea şi află cine erau cele două femei. Surîse, surprinsă la auzul numelor. Soţia lui Ross. El jucînd „faraon" cu o expresie amară şi mînioasă pe faţă, în timp ce ea flirta cu cîţiva bărbaţi şi nu-i dădea lui nici o atenţie. Margaret se uită la Ross cum miza pe o carte. Cicatricea nu se vedea de acolo.

Nu-i părea rău că această căsătorie nu era reuşită. Se întreba dacă el avea bani. Ştia că avea disprețul aristocratului pentru bani, dar ceea ce căuta era averea, nu mărunţişul. Şi-l aminti în coliba ei de lîngă rîu, acum cinci ani şi se întrebă dacă va mai avea prilejul să-l consoleze.

Luke Vosper se întoarse, dar ea refuză să reintre la joc, preferînd să stea în uşă şi să privească scena. După vreo zece minute, cel ce ţinea banca trase ultimele două cărţi din pachet şi Ross văzu că de data aceasta cîştigase. În timp ce îşi strîngea banii, o văzu pe Margaret aplecîndu-se spre el:

– Ei, domnule, aţi uitat că aveţi o soţie?

Ross ridică privirile spre ea.

Se uită la el cu ochii mari deschişi.

– Vă asigur că nu glumesc. E senzaţia serii. Dacă nu mă credeţi, veniţi să vedeţi.

– Ce vreţi să spuneţi?

– Nimic mai mult. Luaţi-o aşa cum vreţi.

Ross se ridică şi se duse la uşă. O lăsase pe Demelza în grija lui Verity (nu se gîndise nici un moment că de fapt Verity era în grija Demelzei).

Curînd avea să înceapă primul dans după pauză. Orches-

tra îşi acorda instrumentele. După liniştea din sala de joc auzea din nou conversaţii şi rîsete. Se uită în jur conştient că Margaret şi Vosper îl urmăreau cu privirea.

– Acolo, domnule, spuse Margaret. Acolo, cu toţi domnii aceia. Cel puţin aşa mi s-a spus, că este soţia dumneavoastră, dar poate nu e, ce ziceţi?

Urma o gavotă, dans maiestuos, mai liniştit decît menuetul şi destul de cunoscut ca să atragă mulţi dansatori. Competiţia pentru Demelza era încă puternică. În timpul pauzei ea prinsese şi mai mult curaj, mai ales după ce băuse, pentru variaţie, vin roşu franţuzesc şi îşi folosise tot talentul în conversaţie, pe cînd Verity şedea mută lîngă ea.

Era de fapt vina ei că disputa dintre bărbaţi se întetea; pentru că, preocupată de cele întîmplate cu Verity şi neliniştită din cauza absenţei lui Ross, nu se mai gîndise la ce spusese şi nu mai puţin de trei bărbaţi pretindeau că le promisese dansul. Pe John Treneglos îl tîrîse cu ea soţia lui furioasă, dar Sir Hugh Bodrugan era unul din cei trei, încercînd, datorită importanţei lui şi vîrstei, să i-o smulgă lui Whitworth care, la rîndul său, se baza pe prestigiul lui bisericesc; al doilea era tînărul ofiţer de marină Carruthers care asuda din abundenţă, dar ţinea la tradiţia marinărească şi nu admitea înfrîngerea.

Întîi discutară cu ea, apoi discutară între ei, după care apelară din nou la ea, în timp ce William Hick încurcă şi mai rău lucrurile cu remarcile lui. Demelza ridică paharul şi spuse că ar trebui să dea cu banul. Carruthers socoti propunerea mai mult decît corectă, dar spuse că preferă zarurile; în schimb, Sir Hugh se supără şi spuse că nu intra în vederile lui să cîştige dansul cu o femeie la zaruri sau la altceva. În orice caz nu voia să renunţe la femeie. Demelza îi propuse să danseze cu Verity. Verity exclamă atunci „Oh, Demelza!" Sir Hugh făcu o plecăciune şi îi mulţumi, adăugînd că o va invita la alt dans, mai tîrziu.

În aceeaşi clipă un bărbat înalt apăru în spatele celorlalţi şi Demelza se temu să nu fie un al patrulea pretendent. Ridicînd privirile spre el, văzu că era în adevăr un al patrulea.

– Scuzaţi, domnilor, spuse Ross făcîndu-şi loc printre ei. Vă rog să mă scuzaţi, vă rog, domnule. Înaintă pînă la marginea parchetului de dans şi se înclină, rece, în faţa Demelzei.

– Am venit să văd dacă n-ai nevoie de ceva, draga mea.

Demelza se ridică.

– Ştiam eu că am promis dansul ăsta cuiva.

Toţi începură să rîdă, cu excepţia lui Sir Hugh. Băuse mult şi la început nu l-a recunoscut pe Ross, pe care nu-l vedea prea des.

– Ba nu, domnule! Ba nu, doamnă! Pe legea mea că nu e drept! Dansul acesta mi-a fost promis mie! Vă spun că mie mi-a fost promis. Nu permit! Nu sînt obişnuit să mi se pună la îndoială cuvîntul.

Ross se uită la el, la volanele de mătase ale cămăşii pătate cu vin, la faţa lui lată, cu trăsături îngroşate, la smocurile de păr care-i ieşeau din nări şi din urechi, la peruca neagră frizată care-i cădea pe frunte, la haina vişinie, vesta brodată de mătase roşie şi pantalonii de mătase care-i ajungeau pînă sub genunchi. Îl măsură din cap pînă-n picioare; Sir Hugh era implicat în moartea lui Jim nu mai puţin decît ceilalţi . Faptul că dansase cu Demelza era un afront.

– I-ai promis dansul ăsta? o întrebă Ross.

Demelza se uită în ochii lui reci căutînd înţelegere, dar nu o găsi. Fu cuprinsă de amărăciune.

– Da, spuse ea, i l-am promis lui Sir Hugh. Să mergem, domnule. Nu prea ştiu să dansez bine gavota, dar îmi puteţi arăta. Mi-aţi arătat foarte bine cum se dansează jocul acela popular.

Se întoarse şi ar fi plecat cu baronetul ca să se alăture

celorlalte perechi care se pregăteau să înceapă dansul, dar Ross o apucă brusc de mînă.

– Şi totuşi, e dreptul meu, aşa că trebuie să-i dezamăgeşti pe toţi prietenii tăi.

Sir Hugh îl recunoscuse. Deschise gura să protesteze.

– Ei drăcia dracului! E cam tîrziu ca să-ţi arăţi interesul...

Dar Ross plecase şi Demelza furioasă şi jignită s-a văzut nevoită să-l urmeze.

Cînd muzica începu, făcură reverenţa de rigoare.

– Nu dansăm deloc bine împreună.

– Poate, spuse Demelza tremurînd toată, poate că ar fi trebuit să-ţi cer să te prezinţi, că prea lipseai de mult.

– Nu mă îndoiesc că ai avut cum să te consolezi în lipsa mea, spuse Ross.

– Nu te-a interesat deloc să vii să vezi dacă mă consolează cineva sau nu.

– Se pare că n-am fost primit cu plăcere cînd am venit.

– Ei bine, nimeni n-a fost atît de necuviincios şi de neatent ca tine. M-ai neglijat!

– În astfel de ocazii se găsesc întotdeauna tot felul de linguşitori care să-ţi ţină de urît, mai ales dacă-i încurajezi.

Demelza îi răspunse plină de amărăciune:

– Nu, Ross, mă nedreptăţeşti; şi pe mine şi pe ei. Unul e baronet şi locuieşte în conacul Werry. M-a poftit la ceai şi la o partidă de cărţi. Unul e preot şi a călătorit pe întregul continent. Unul e ofiţer de marină. Altul e chiar rudă cu tine. O, nu, Ross, nu poţi spune aşa ceva!

– Ba pot şi o fac! Era la fel de furios ca ea. Unul e un porc bătrîn, un destrăbălat al cărui nume pute în cercurile decente. Unul e un filfizon afectat şi prost care nu face decît să întineze buna reputaţie a bisericii. Unul e un tinerel, marinar pornit pe aventuri cu orice tîrfă. Ei şi cei de o seamă cu ei

pun mîna pe orice găsesc. Mă mir că nu ți se face greață cînd le asculți complimentele.

„N-am să plîng", își spuse în gînd Demelza, „n-am să plîng, n-am să plîng".

Făcură iar cîte o reverență.

– Îi detest pe toți, spuse Ross pe un ton mai neutru acum. Pe ei și prostia lor. Uită-te la burțile lor umflate, la nasurile roșii, la gușile lor grase, la pungile de sub ochi, îmbuibați, împopoțonați, bețivani, fardați. Nu înțeleg cum de îți face plăcere compania lor. Nu-i de mirare că Swift a scris despre ei așa cum a scris. Dacă ăștia sînt de o seamă cu mine, atunci mi-e rușine că aparțin aceleiași categorii de oameni ca ei!

Cuplul se separă și cînd se apropiară, Demelza îi dădu brusc răspunsul.

– Ei bine, greșești, dacă-ți închipui că toți proștii, grăsanii și urîții fac parte din clasa ta! Crezi că dacă Jim n-a avut noroc și a murit și dacă Jim și Jinny sînt oameni cumsecade, sînt toți săracii la fel de buni și de cumsecade ca ei? Ei bine, află de la mine că greșești. Eu am trăit printre ei, îi cunosc mai bine ca tine. Sînt oameni de toate soiurile, buni și răi, și printre cei de o seamă cu tine și printre cei de rînd; și n-o să-ndrepți tu lumea, dacă-ți închipui că toți ăștia de aici sînt răspunzători de moartea lui Jim.

– Bă sînt, prin egoismul și trîndăvia lor...

– Și n-ai să îndrepți lumea nici dacă bei și joci cărți în fiecare seară și mă lași singură la primul meu bal și apoi vii și te porți ca un mojic cu cei care au încercat să mă distreze...

– Dacă te porți așa, n-ai să mai calci niciodată într-o sală de bal.

Se uită la el înfruntîndu-l:

– Dacă te porți așa, nici n-o să mai am chef să vin vreodată!

Amîndoi se opriseră împiedicînd perechile să danseze.

– Demelza, spuse Ross, am băut prea mult amîndoi.

– Domnule, se auzi o voce în spatele lui, vă rog să ne faceți loc.

– Nu vreau să mă cert, spuse Demelza, cam tare. Nu m-am certat niciodată cu tine, știi asta. Nu trebuie să te aștepți ca și eu să am aceleași sentimente față de Jim ca tine, Ross. Eu nu l-am cunoscut bine, n-am fost la Launceston. Poate că pentru tine balul e ceva obișnuit, dar pentru mine nu; e prima oară că iau parte la o petrecere ca asta. Aș fi fericită dacă ai fi și tu.

– La dracu' cu distracțiile astea, spuse el. N-ar fi trebuit să venim.

– Dați-vă la o parte, domnule, se auzi altă voce exasperată. Dacă doriți să stați de vorbă duceți-vă în altă parte.

– Stau de vorbă unde-mi place, răspunse Ross și se uită urît la cel ce i se adresase. Bărbatul se retrase împreună cu partenera.

– Hai, Ross, spuse Demelza cu voce blîndă, hai să dansăm. Arată-mi cum. Un pas așa, apoi altul. E bine? Nu am dansat niciodată o gavotă, dar îmi place, e un dans vioi și sprinten. Hai, dragul meu, n-am murit încă, ne așteaptă și zile mai bune. Să nu ne mai certăm!

Capitolul XI

Balul se terminase destul de devreme. La miezul nopții s-au cîntat cîntece patriotice și „God Save the King", apoi invitații lui George Warleggan au plecat.

Dar cînd au ajuns la el acasă, nimeni nu părea să aibă chef de culcare. Îi așteptau pregătite mîncare și băutură: plăcinte calde, prăjituri și bomboane, syllabub* și fructe, punci și vinuri, ceai și cafea. Cei mai mulți s-au așezat să joace whist, table și „faraon"; Sanson insistă pe lîngă Ross să se așeze cu el la o masă de „french ruff"**.

Demelza îl urmări neliniștită cum pleacă să joace. Recepția se desfășurase bine; Ross nu trîntise pe nimeni, nici nu-l insultase pe Guvernatorul General; dar nu era încă în apele lui.

Fusese o seară agitată, dar palpitantă. Se amuzase mult, deși simțea o oarecare reținere. Nici aici nu ducea lipsă de admiratori, deși era mai puțină lume. Lui Sir Hugh îi trecuse supărarea, John Treneglos scăpase de nevastă-sa, iar Carruthers rămăsese pe poziție. Verity dispăruse, ducîndu-se la culcare, dar pe Demelza n-au lăsat-o să plece. În ciuda pro-

* Băutură din lapte covăsit cu vin și zahăr (n. tr.).

** Joc de cărți de origine franceză, semănînd cu whistul, asul fiind însă cu cea mai mică valoare (n. tr.).

testelor ei, o convinseseră să se aşeze la o masă de „faraon". I-au adus un scaun, i-au împrumutat bani pentru miză, i-au şoptit la ureche sfaturi şi instrucţiuni. N-avea nici o importanţă că nu cunoştea jocul, oricine putea să joace „faraon". Trebuia doar să mizezi pe una din cărţile de pe masă; persoana care ţinea banca etala două cărţi şi, dacă primeai o carte care se potrivea cu una din ele, cîştigai, dacă nu, pierdeai.

Părea destul de uşor, aşa că, după ce se aşează pe scaun şi se asigură că Sir Hugh nu-şi va mai pune mîna pe umerii ei goi, începu să joace, sigură că va pierde banii care-i fuseseră împrumutaţi.

Dar în loc să piardă, cîştigă. Nu o singură dată, ci în mod constant. Nu era lacomă. Nu miza mai mult de o guinee pe o carte; dar, de fiecare dată cînd miza, ceilalţi mizau ca ea şi cînd ieşea cartea cîştigătoare se auzeau strigăte triumfătoare în spatele ei. Apăruse şi William Hick, apoi o femeie înaltă, frumoasă şi cu voce cam groasă, o anume Margaret, pe care Francis nu părea să o placă. În camera alăturată cineva cînta la spinetă o piesă de Handel.

Îi împrumutaseră douăzeci de lire; notase cu grijă suma şi se gîndea că, dacă va ajunge la şaptezeci, va păstra cincizeci, cîştigul, pentru ea, se va ridica de la masă şi nimeni nu o va mai putea convinge să mai joace. Ajunsese la şaizeci şi una de guinee cînd îl auzi pe William Hick şoptind cuiva:

– Poldark pierde mult.

– Pierde? Păi am văzut că bancherul a trebuit să-i dea cîştigul chiar acum.

– Nu, celălalt Poldark. Cel care joacă cu Sanson.

Demelza simţi că îngheaţă.

Miză şi pierdu, miză iar şi pierdu, miză repede cinci guinee şi pierdu.

Se ridică.

– O, nu! protestară ceilalți încercînd să o convingă să mai joace. Dar ea nu cedă; de data aceasta o cuprinsese panica: simțea o nevoie urgentă să-l găsească pe Ross. Numără cele treizeci și patru de lire pe care le cîștigase, apoi își făcu loc printre jucători și se uită peste tot după Ross.

Într-un colț, în a doua cameră, mai mulți invitați stăteau în jurul unei mese mici la care jucau Ross și Sanson. Se îndreptă spre ei și, fără să se mai gîndească la rochie, se înghesui printre cei ce priveau ca să vadă cărțile.

„French ruff" se juca cu treizeci și două de cărți și fiecare jucător primea cinci cărți. Riscul dar și atracția jocului constau în faptul că fiecare jucător putea renunța la toate cărțile din mînă și lua alte cărți din pachet, oricîte voia și ori de cîte ori voia.

Demelza urmări jocul un timp încercînd să-l înțeleagă; era greu pentru ea. Jucau repede și pe lîngă faptul că ridicau potul la sfîrșitul fiecărui rober, mizau aproape la fiecare donă. Fața lui Ross, prelungă și slabă, cu maxilarul proeminent, nu arăta că ar fi băut mult; era încruntat și o cută adîncă îi apăruse între sprîncene.

Ross învățase jocul de la un ofițer superior francez, într-un spital din New York. Jucaseră săptămîni întregi și-l învățase la perfecție. Nu pierduse niciodată mult, dar în Sanson își găsise un adversar pe măsură. Probabil că acesta îl jucase toată viața și poate chiar și în somn. În seara asta avea un noroc nemaipomenit. Ori de cîte ori Ross avea cărți bune, aurarul avea și mai bune. De nenumărate ori Ross a crezut că e stăpîn pe joc și tot de atîtea ori a pierdut. Îl părăsise norocul și nu mai revenea.

După ce iscălise polițe în valoare de două sute de lire, ceea ce reprezenta suma maximă pe care Harris Pascoe ar fi

putut-o onora, consumîndu-i toate lichiditățile, Ross se opri și trimise un valet să-i aducă de băut.

– Am terminat, Sanson, spuse el, nu cred că se va mai întoarce norocul.

– E greu să prevezi, spuse Sanson, clipind mereu din ochi și frecîndu-și mîinile albe. Dacă vrei să continui dă-mi vreo garanție. Încă nu e tîrziu.

Ross îi oferi ceasul de aur care aparținuse tatălui său și pe care îl purta rareori.

Sanson îl luă:

– Cincizeci de guinee?

– Cît dorești.

Era rîndul lui Ross să împartă cărțile. Declară caroul atu; în mînă avea nouă, zece și asul de caro, valet și zece de pică.

– Cer carte, spuse Sanson.

– Cîte?

– Toate.

– Eu voi lua două, spuse Ross.

Sanson schimbă toate cărțile din mînă și primi alte cinci cărți. Ross aruncă picile și primi riga de cupă și optul de pică.

– Cer carte, spuse Sanson.

Ross acceptă și schimbară iar, Sanson două și Ross una. Lui Ross îi intră riga de pică.

Sanson n-a mai cerut carte:

– Mizez zece guinee.

– Douăzeci, spuse Ross.

– Primesc.

Continuară jocul. Sanson avea riga, regina, opt de atu și o treflă mică; făcu patru levate față de una a lui Ross.

– Ăsta-i norocul dracului, șopti cineva lîngă Demelza.

În cîteva minute pierduse cele cincizeci de guinee.

Sanson se opri și își șterse sudoarea de pe fața lui grasă. Clipea mereu uitîndu-se la ceas.

– E o piesă franceză, spuse el unui prieten. Au supraevaluat-o puțin. Sper că merge bine.

Se auziră rîsete.

Valetul se întoarese cu băuturile.

– Adu-mi un pachet nou de cărți, spuse Ross.

– Da, domnule.

– Pe ce vrei să joci acum? îl întrebă Sanson, sarcastic.

– Pe lichiditățile mele, spuse Ross.

Dar Demelza știa că se gîndește la acțiunile lui de la Wheal Leisure. Reușise să se apropie de el; se aplecă brusc și puse pe masă cele treizeci și patru de monede de aur pe care le cîștigase.

– Am ceva bani disponibili, Ross.

Se uită la ea surprins pentru că nu știuse că e acolo. Mai întîi păru că nu o vede, apoi se uită bine la ea; din ochi îi dispăruse dușmănia. Se încruntă văzînd banii.

– Te rog, Ross, fă-mi plăcerea asta!

Valetul sosi cu perechea nouă de cărți. De data asta cupa era atu și Sanson îi servi lui Ross regina, valetul și șaptele de cupă, nouă și șapte de treflă.

– Cer carte, spuse Ross.

– Eu nu, spuse Sanson refuzînd să schimbe. Jucăm tot pe zece guinee.

Era clar că avea cărți bune, dar refuzul lui de a schimba însemna că Ross ar fi cîștigat dublu. Avea și el cărți bune, așa că acceptă. Sanson etală regele, asul și zecele de atu, regele de caro și cel de pică. Sanson tăie cu atu prima cupă a lui Ross și jucă regele. Ross i-l tăie cu regina.

Era o cacialma, și cacialmaua i-a reușit. Sanson crezuse că n-avea nimic și jucă asul de atu pe care Ross i-l luă cu valetul. Apoi mai cîștigă cu șaptele de atu și cel de cupă.

Toată lumea părea mulțumită, cu excepția lui Sanson.

Un timp șansa îi surîse lui Ross, care avea acum aproape o sută de lire în față. Demelza nu scotea un cuvînt. Apoi San-

son începu să cîştige din nou, joc după joc. Banii din faţa lui Ross scădeau, apoi dispărură. Cei ce urmăreau jocul începură să plece. Undeva, în depărtare, un ceas bătea de două. Ross nu mai bea. Coniacul pe care-l comandase era neatins.

Sanson îşi şterse mîinile şi se uită clipind la Ross.

– Recunoaşteţi că aţi pierdut tot? spuse el, sau mai aveţi alte bijuterii de vînzare.

– Am acţiuni.

– Nu, Ross; nu, Ross, îi şopti Demelza. Hai să plecăm! Acu o să cînte cocoşul!

– Cît valorează?

– Şase sute de lire.

– O să-mi ia ceva timp ca să cîştig această sumă. N-aţi prefera să reluăm jocul mîine?

– Nu sînt obosit.

– Ross.

– Te rog! Ridică privirea spre ea.

Ea tăcea. Apoi observă că Sanson se uită la broşa cu rubine pe care i-o cumpărase Ross.

Se trase înapoi şi ridică mîna instinctiv ca să o acopere.

Ross împărţea iar cărţile.

Deodată luă broşa şi o puse pe masă, lîngă Ross.

– Joacă pe asta, dacă tot vrei să joci.

Ross se întoarse şi se uită la ea şi Sanson se uită la broşă.

– E veritabilă?

– Nu te amesteca, Demelza, spuse Ross.

– Nu trebuie să pierzi tot, îi şopti ea. Joacă pe asta; ţi-o dau cu toată inima... dacă tot vrei să continui.

– Cît valorează? întrebă Sanson. Nu mă pricep la pietre preţioase.

– Cam o sută de lire, spuse Ross.

– Foarte bine. Sînt de acord. Dar e tîrziu...

– Dumneata dai cărțile.

Începură iar să joace și Ross începu să cîștige. Cei care rămăseseră să privească n-au mai plecat. Jucătorii de whist se duseseră la culcare și la masa de „faraon" se spărsese jocul. La ora trei dimineața Ross cîștigase destul ca să-și răscumpere ceasul. La trei și un sfert recuperase și banii cîștigați de Démelza.

George Warleggan interveni:

– Hai, Ross, nu se mai poate. Fie-ți milă de noi. După jocul ăsta terminați. Puteți să jucați din nou mîine seară, dacă vreți.

Ross se uită la el în timp ce lua o înghițitură de coniac.

– Îmi pare rău, George. Du-te la culcare dacă vrei, dar sfîrșitul jocului nu e încă decis. Trimite-ți servitorii la culcare. Noi ne putem găsi singuri drumul.

Sanson își frecă fruntea cu mîna.

– Ca să spun drept, și eu mă simt foarte obosit. Mi-a plăcut jocul, dar să știți că eu nu v-am invitat să jucăm o noapte întreagă. Să ne oprim înainte ca norocul să se schimbe iar.

Ross nu se mișcă.

– Să mai jucăm o oră și pe urmă ne vom opri.

– Cred că gazda noastră are dreptul să decidă, spuse Sanson clipind din ochi.

– Hai să dublăm miza; asta ar face să terminăm mai repede, spuse Ross.

– Cred că gazda noastră..., interveni Sanson.

– Nu sînt mulțumit de rezultatul de pînă acuma, adăugă Ross.

Se uitară lung unul la altul, apoi Sanson ridică din umeri.

– Foarte bine. Încă o oră. E rîndul dumneavoastră să dați cartea.

Se părea că sfatul lui Sanson fusese bun, pentru că din acel moment Sanson începu să cîștige iar. La trei și jumătate

lui Ross nu-i mai rămăseseră decît şaizeci de lire. La patru fără un sfert nu le mai avea nici pe acelea. Sanson asuda din abundenţă. Demelza simţea că-i vine rău. Numai şapte persoane mai urmăreau jocul.

Cînd mai aveau o jumătate de oră de joc, începură să se tocmească pentru acţiunile Wheal Leisure. Sanson ridica tot felul de obiecţii, nu voia să le accepte ca miză la joc. Ca şi cum el ar fi fost cel care pierdea.

Pierdură cinci minute discutînd; la ora patru situaţia era tot neschimbată. La patru şi cinci Ross primi trei atuuri, riga, zecele şi asul, şi două cărţi fără valoare. La prima schimbare primi două rigi. Miză cincizeci de lire, ceea ce însemna că miza reală era o sută. Cînd reîncepură jocul, se dovedi că Sanson avea cele cinci atuuri rămase şi făcu toate levatele.

Demelza se uită după un scaun, dar nu văzu nici unul pe aproape. Apucă strîns spătarul scaunului lui Ross şi se forţă să vadă prin ceaţa care îi împăienjenea ochii.

Ross îşi servi un şapte, un nouă şi un opt de treflă şi un nouă şi un zece de pică. Din moment ce atuul era cupa, cărţile din mînă nu aveau nici o valoare.

– Cer carte, spuse morarul.

– Cîte?

– Una.

– Eu le schimb pe toate, spuse Ross şi aruncă toate cele cinci cărţi din mînă.

Se părea că Ross uitase că Sanson trebuia să tragă primul carte, pentru că întinse mîna în acelaşi timp ca să tragă şi el. Mîinile lor se întîlniră şi în loc să tragă cărţile Ross îl apucă pe Sanson de încheietura mîinii. Sanson începu să mîrîie cînd Ross îi întoarse mîna cu palma în sus. În palmă era riga de atu.

Se făcu un moment linişte.

Ross spuse:

– Nu ştiu cum o să explicaţi faptul că aveţi o carte în mînă înainte de a fi tras din pachet.

Sanson arăta ca şi cum ar fi fost gata să leşine.

– Nu-i adevărat, spuse el. Trăsesem cartea cînd m-aţi apucat de mînă.

– Cred că aşa a fost, Ross, spuse George Warleggan.

– Nu, nu trăsese cartea! strigară Hick şi Vosper amîndoi odată.

Deodată Ross îi lăsă mîna şi-l apucă de piept trăgîndu-l de pe scaun peste masă.

– Ia să văd dacă nu mai găsesc şi alte trucuri pe sub hainele dumitale.

Într-o clipă se produse o învălmăşeală cumplită. Masa se răsturnă şi toţi banii se rostogoliră pe podea. Sanson se zbătea căzut pe spate, în timp ce Ross îi sfîşie cămaşa şi-i smulse haina de pe el.

Găsi două cărţi în buzunarul interior al hainei. Asta a fost tot.

Ross se ridică şi începu să-l caute prin buzunarele hainei; îşi scoase poliţele lui şi le puse pe un scaun. Sanson rămase mut; apoi se repezi brusc să-şi reia haina. Ross îl împinse cu mîna, apoi aruncă jos haina şi-l îmbrînci cît colo.

Omul se trînti pe un scaun, sufocat, şi apoi se ridică iar în picioare. Ross îl răsuci şi-l apucă de cămaşă şi de fundul pantalonilor de mătase.

– Deschide fereastra, Francis, spuse el.

– Ross, ascultă, zise George, interpunîndu-se, nu trebuie să ne dăm în spectacol...

Dar Ross îl dădu la o parte şi se îndreptă spre uşa-fereastră, tîrîndu-l după el pe morarul care se zbătea. Ieşi afară şi coborî cele patru trepte. Cîţiva dintre cei prezenţi îl urmară, dar George Warleggan rămase în capul scării. În lumina slabă a stelelor rîul semăna cu o prăpastie neagră cu maluri povîrnite.

Cînd ajunse lîngă mal, Sanson începu să se zbată mai tare şi să dea din picioare încercînd să scape. Se apropiară de marginea malului şi Sanson începu să strige după ajutor. Ross îl scutură bine pînă încetă. Apoi se încordă din toate puterile, îl ridică în sus şi-l aruncă în apă. Efortul făcut era gata să-l antreneze şi pe el peste margine. Strigătele lui Sanson, ca scîncetele ascuţite ale unui copil, se curmară brusc cînd căzu pleosc în apă.

Ross îşi recăpătă echilibrul şi se uită după el. Nu văzu nimic. Se întoarse în casă fără să se uite la nimeni. Lîngă scară, George îl apucă de braţ.

– A căzut în apă?

– A căzut unde ar trebui să fie apa. În orice caz, acum s-a dus acasă.

– O să se sufoce în noroiul ăla, omule!

Ross se uită la el. Privirile li se încrucişară, în ele lucea scînteia unei vechi rivalităţi.

– Iartă-mă că ţi-am bruscat oaspetele şi am produs atîta agitaţie. Dar dacă pe viitor mai primeşti sub acoperămîntul tău asemenea specimene, să ai grijă să amenajezi şi un loc special unde să fie aruncat gunoiul.

*

Demelza era în dormitor de vreo zece minute cînd veni şi Ross. Se dezbrăcase şi atîrnase rochia ei frumoasă în şifonierul masiv din lemn de mahon. Îşi desfăcu părul şi-l perie, apoi îşi puse cămaşa de noapte cu volănaş de dantelă la gît. Stînd în pat şi uitîndu-se la el cu o expresie atentă, părea ca de şaisprezece ani.

Deşi înţelegea ce simte Ross, nu ştia cum să se comporte în seara asta o depăşea.

El închise uşa şi se uită la ea cu ochii aceia care păreau

deschişi la culoare cînd era furios. Se uită iar la ea, apoi la ceva ce ţinea în mînă.

– Ţi-am adus broşa, spuse el. Era complet treaz, ca şi cum n-ar fi băut nimic toată ziua.

– Mulţumesc.

– Ai lăsat-o pe un scaun.

– N-am vrut să o ating, Ross.

– Îţi mulţumesc că mi-ai împrumutat-o.

Se duse apoi şi o puse pe toaletă.

– Nu ştiu cum să-ţi spun dar... m-am gîndit la Wheal Leisure... la toate planurile şi eforturile tale... n-aş fi vrut s-o pierzi... Ai recuperat tot?

– Ce?

– Tot ce-ai pierdut azi-noapte.

– Sigur că da! Începu să se dezbrace.

– Cînd ai început să-ţi dai seama că trişează, Ross?

– Nu ştiu... Cînd ai venit tu... Nu, mai tîrziu, dar nu eram sigur.

– De aceea n-ai vrut să întrerupi jocul?

– Nu trişa întotdeauna şi apoi am început să cîştig. Ştiam că dacă voi continua să cîştig va trebui să înceapă iar să trişeze. Îi asudau mîinile mereu, abundent. Asta a fost prima mea şansă.

– Ce i s-a întîmplat, Ross? Nu s-a înecat?

– Doi servitori ai lui George l-au scos.

– Îmi pare bine. Nu pentru el, dar... Se dădu jos din pat...

– Unde te duci?

– Să pun broşa bine. N-aş putea dormi dacă aş lăsa-o oriunde.

– Tot trebuie să dormi, oriunde ai pune-o.

– Atunci o bag sub pernă.

Arăta foarte tînără, înaltă şi delicată, în cămaşa de noapte lungă, de bumbac alb. Nu părea să fie mama Juliei.

Cînd se întoarse, Ross o apucă de mînă.

– Demelza!

Ea se opri şi se uită lung la faţa lui încordată.

– N-a fost o seară prea reuşită pentru debutul tău în societate.

– Nu, spuse ea lăsînd capul în jos.

O strînse în braţe şi îşi îngropă mîinile în părul ei bogat. O cuprinse apoi de umeri şi o mîngîie blînd pînă cînd ea se uită din nou în ochii lui.

– Tot ce ţi-am spus acolo, în sala de bal...

– Ei?

– N-am avut dreptate.

– Cum adică?

– Era dreptul tău să te bucuri de atenţiile acelor bărbaţi, pentru că eu te-am neglijat.

– Oh... dar ştiam de ce nu erai cu mine. Ştiam prea bine. Dar eram îngrijorată. Erau toţi în jurul meu ca un roi de albine. N-am mai avut timp să mă gîndesc. Şi cînd ai venit...

Se sui din nou în patul mare cu polog şi draperii. Ross se aşeză pe marginea patului, lîngă ea. Demelza se uită la el:

– Şi pe urmă a mai fost şi Verity.

– Verity?

Ea îi povesti tot ce se întîmplase.

Urmă o tăcere lungă, una din acele tăceri prin care amîndoi păreau să-şi comunice ceva, tăceri frecvente între ei, care-i apropiau şi mai mult.

– O, Doamne, spuse el, ce lume sucită! Se lăsă pe spate sprijinindu-se de ea.

– Toată săptămîna asta am vrut să lovesc, să mă bat, n-am găsit pe nimeni în jurul meu care să merite. Nimic în jurul meu decît aer, nimicnicie! Sînt obosit, sînt prea obosit ca să mai urăsc acum, Demelza.

– Mă bucur, spuse ea.

După cîteva minute se urcă în pat lîngă ea şi rămase nemişcat, uitîndu-se la baldachinul patului. Apoi se aplecă şi stinse lumînarea.

Ea îl luă în braţe şi-i lipi capul de umărul ei.

– De patru zile, e prima oară că mă simt liniştit.

Era prima oară că stăteau înlănţuiţi aşa, se gîndea Demelza, dar nu spuse.

Capitolul XII

A doua zi de dimineață se vedea clar că Warleggan nu privea cu ochi buni felul cum se terminase cearta de la masa de joc. Părea jenat și rece. Ross se întreba dacă nu cumva i-ar fi convenit să-și vadă oaspeții acceptînd să fie ruinați fără să protesteze.

Dar nu avea timp să se gîndească acum la asta. Trebuia să vorbească cu Harris Pascoe înainte de a pleca înapoi la Nampara.

Zilele acestea uitase aproape complet de societatea lor; erau multe de făcut și de discutat. După un timp bancherul îi spuse neliniștit:

– Am aflat că ați fost cîteva zile la Launceston.

– Așa este.

– E destul de curios că deși ies foarte rar din casă, și atunci numai ca să fac puțină mișcare, aflu tot ce se mai întîmplă prin lume. Sper că nu ați pățit nimic rău?

– Dacă vă gîndiți la sănătatea mea, nimic. Desigur s-ar putea ca boala să se manifeste peste cîteva zile.

Pascoe se dădu ușor înapoi.

– Bănuiesc că pătrunderea dumneavoastră cu forța în închisoare n-a fost apreciată prea bine.

– Nici nu mă așteptam să fie.

– Tînărul a murit, nu? De fapt, nu cred că ceea ce ați făcut va avea consecințe neplăcute pentru dumneavoastră.

Orice anchetă asupra intervenției dumneavoastră ar scoate la iveală condițiile de viață inumane din închisoare și n-ar fi în interesul judecătorilor implicați să se facă prea multă publicitate în jurul incidentului. De fapt, să știți că aproape toți sînt oameni bine intenționați; singură apatia este greșeala lor cea mai gravă. Mulți dintre ei își îndeplinesc funcțiile cu admirabilă dăruire pentru obște. Și au destul respect pentru ceea ce gîndesc oamenii pentru a nu se face de ocară. Cred că se vor hotărî să strîngă rîndurile și să ignore ce ați făcut. Asta e părerea mea personală, puteți să o credeți sau nu.

Ross se lovi cu cravașa peste cizmă.

– Din păcate, spuse Pascoe uitîndu-se pe fereastră, cîțiva dintre acționarii de la Carnmore Copper Company nu sînt de partea dumneavoastră.

– Ce vreți să spuneți?

– Ei bine, ei sînt magistrați, nu? Și în această calitate văd problema în felul lor: St. Aubyn Tresize și Alfred Barbary și ceilalți. Totuși, poate că nu se va întîmpla așa.

Ross mormăi ceva, apoi se ridică.

– O să avem de luptat cu mulți, n-ar fi trebuit să ne mai luptăm și între noi.

Pascoe își îndreptă ochelarii pe nas și scutură puțin tutun de pe haină.

– N-am fost la bal aseară, dar mi s-a spus că petrecerea a fost foarte reușită. Am auzit că soția dumneavoastră a fost revelația serii.

Ross îi aruncă o privire pătrunzătoare. De obicei Pascoe nu era sarcastic.

– În ce fel?

Bancherul se uită la el puțin surprins.

– Bănuiesc că în felul cel mai plăcut. Dacă există și un fel neplăcut de a te face remarcat, atunci eu nu-l cunosc.

– Oh, spuse Ross. Da. N-am fost deloc în apele mele aseară. N-am prea observat.

– Sper că nu e un simptom al bolii?

– Nu, nu... Ce spuneați?

– Despre ce?

– Despre soția mea.

– Repetam pur și simplu ce am auzit. Cîteva doamne i-au admirat frumusețea. Și cred că Guvernatorul General a întrebat cine e doamna.

Ross încercă să nu pară surprins.

– E măgulitor ce aud, zise el.

Harris Pascoe îl conduse pînă la ușă.

– Stați la familia Warleggan?

– N-am putut refuza. Nu cred că o să ne mai invite, cînd va afla că și eu am interese în noua societate pe care am înființat-o.

– Iar conflictul de aseară cu Matthew Sanson va încorda și mai mult relațiile.

– Văd că sînteți bine informat.

Pascoe zîmbi:

– Mi-a spus Vosper. Dar astfel de certuri se află repede în oraș.

– Nu știu de ce ar fi un motiv de supărare pentru Warleggan. Nici măcar nu era așezat la vreo masă de cărți atunci.

– Nu, dar sînt veri.

– E văr cu Warleggan? Nu știam.

– Bătrînul, bunicul... știați că era fierar? Avea trei copii. Fata s-a măritat cu un netrebnic, un om de nimic, numit Sanson, tatăl lui Matthew Sanson. Fiul cel mare al bătrînului e Nicholas, tatăl lui George, iar fiul mai mic e Cary.

– Da? spuse Ross gînditor. De fapt asta îi da de gîndit. E de meserie morar, nu?

– Așa s-ar zice, răspunse Pascoe, cu o expresie semnificativă pe față.

*

La ora unu şi-au luat rămas bun de la Warleggan. George, mărinimos, coborî scările ca să-i conducă. Nici o vorbă despre cearta din seara trecută, ca şi cum Sanson nici n-ar fi existat. S-au despărţit rîzînd, mulţumind, făcînd tot felul de promisiuni nesincere de a se vedea curînd, şi cei cinci Poldark au pornit călare pe Princes Street. Cînd să încalece, un grăjdar de la hanul Şapte Stele se apropie de Demelza şi-i înmînă o scrisoare pecetluită; dar cu atîta lume în jur n-a avut timp decît să o bage în buzunarul costumului de călărie sperînd că n-a observat nimeni.

Au plecat cu toţii, dar stinghereala dintre ei persista. Francis continua să nu-i adreseze nici un cuvînt surorii sale şi în timp ce călăreau unul lîngă altul, nici unul nu părea dispus să vorbească. Dar, cînd au ajuns în cîmp deschis, Ross şi Francis o luară înainte, urmaţi de cele trei femei în rînd. După ele veneau cei doi servitori de la Trenwith cu bagajele pe ponei. Atunci au avut Ross şi Francis ultima discuţie prietenească, după care a urmat o lungă perioadă de răceală; şi în urma lor, cum Verity nu avea nimic de spus, Elizabeth şi Demelza discutau pentru prima oară de la egal la egal.

Evitînd cu grijă subiectul căpitanul Blamey, Ross şi Francis discutau despre Matthew Sanson. Francis nu ştiuse că e rudă cu familia Warleggan.

– Ceea ce mă supără, spuse Francis, e că am jucat cu porcul ăsta trei ani de zile. A cîştigat sume enorme de la mine. Pierdea cîteodată, dar nu în favoarea mea. Asta îmi dă de gîndit. Oare de cîţi bani m-o fi excrocat?

– Bănuiesc că de mulţi. Ascultă, Francis, nu cred că lucrurile trebuie să rămînă aşa. Eu n-am de cîştigat nimic dacă-l urmăresc, dar tu ai. Probabil că şi alţii. Nu cred că trebuie să te împiedice rudenia lui cu Warleggan.

– Crezi că am putea să stoarcem de la el ceva din ce a cîştigat pe căi necinstite?

– De ce nu? E morar şi înoată în bani! De ce nu l-ai forţa să plătească?

– Trebuia să mă fi gîndit înainte de a pleca de la Warleggan. Aş fi putut sonda pe unii care ştiu că am pierdut jucînd cu el. Am senzaţia că se va face nevăzut înainte să întreprindem noi ceva.

– Da, dar ce face cu morile? Nu le poate abandona.

– Nu.

Ross văzu că Demelza şi Elizabeth discutau împreună; sunetul vocilor lor, adus de vînt, îi făcea plăcere. Ar fi fost ciudat, dar şi plăcut dacă s-ar fi împrietenit. Întotdeauna îşi dorise să le vadă prietene.

Cînd au ajuns la Trenwith au intrat ca să ia ceaiul. Ocupaţi să vadă dacă nu s-a întîmplat nimic cu copiii în lipsa lor, Ross şi Demelza au pornit tîrziu spre Nampara. Demelza, care călărea mai în urmă, îşi îndemnă calul ca să-l ajungă pe Ross şi să se uite la copilul ghemuit în braţele lui.

– Verity a pornit iar pe un drum greşit, spuse Ross. N-a scos nici o vorbă cît am luat ceaiul. Expresia feţei ei m-a neliniştit. Mulţumesc lui Dumnezeu că noi n-avem nici un amestec.

– N-avem, Ross, murmură Demelza, simţind cum o arde scrisoarea în buzunar. O citise repede la Trenwith.

Doamnă Demelza,

De vreme ce ne-aţi ajutat pentru a doua oară ca să ne întîlnim, mă adresez dumneavoastră să ne ajutaţi în continuare în acest moment de criză pentru noi. Cu Francis nu se poate discuta; între noi nu poate fi vorba vreodată de împăcare. De aceea Verity trebuie să

aleagă, şi să aleagă repede, între noi doi. Nu mă tem de alegerea pe care o va face, dar nu am cum să comunic cu ea pentru a aranja ceva definitiv. Vă rog să mă ajutaţi...

– Nu, Ross, spuse Demelza.

Cînd au ajuns în dumbravă şi au pătruns în valea lor, ieşi soarele. S-au oprit un moment să privească. Deodată Ross spuse:

– Nu-mi place să mă întorc acasă azi, acasă la noi, pe pămîntul nostru, pentru că mă gîndesc la nenorocirea lui Jinny şi la eşecul meu.

Ea îl luă de mînă.

– Nu, Ross, nu-i aşa. Ne întoarcem la fericirea noastră şi la reuşita noastră. Şi mie îmi pare rău pentru Jinny, mereu îmi va părea rău, dar nu putem lăsa nenorocirea altora să ne distrugă viaţa. *Nu putem.* Dacă am face-o, n-ar mai fi nimeni fericit. Nu sîntem legaţi între noi atît de strîns, aşa a lăsat Dumnezeu! Atîta timp cît sîntem fericiţi, să ne bucurăm de fericirea noastră, pentru că nu ştiu cît poate să dureze.

Ross se uită la ea.

– Tot ce e aici e al nostru, spuse ea, şi trebuie să-l preţuim. Nu e bine să ceri luna de pe cer şi să vrei să fie toţi la fel de norocoşi ca noi. Eu sînt mulţumită şi vreau să fii şi tu. Nu de mult erai fericit. Te-am supărat în vreun fel? Ţi-am înşelat încrederea?

– Nu, spuse el, nu m-ai supărat.

Demelza respiră adînc.

– Ce minunat e să vezi iar marea după ce ai lipsit, fie şi numai o zi

El începu să rîdă – prima dată de cînd se întorsese acasă.

De două săptămîni bătea vîntul dinspre sud-est. Uneori marea fusese liniştită şi verde, alteori plină de valuri înspumate.

Dar azi se umflase mult. Valuri mari înaintau rostogolindu-se încet şi crestele lor albe se spărgeau departe pe ţărm acoperind întregul golf cu spuma lor sclipitoare.

Cum înaintau printre copaci, Garrick le ieşi în întîmpinare, alergînd spre ei în salturi, cu botul plin de spumă şi limba roşie atîrnîndu-i afară de bucurie. Darkie îl cunoştea şi îl trata cu indiferenţă, dar Caerhays, noul cal al Demelzei, nu aprecie manifestările lui de bucurie. Începu să scuture din cap şi să se dea înapoi, dar pînă la urmă se linişti. Cînd au pornit din nou, zăriră silueta unei fete care trecea în fugă în direcţia dealului. Părul ei lung şi negru îi flutura pe umeri; în mînă ducea o legătură care se balansa în ritmul fugii.

– Asta-i Keren Daniel, spuse Demelza. De cîte ori se duce la Sawle să cumpere ceva, trece prin grădina mea ca să scurteze drumul.

– Cred că nu i-a spus nimeni că nu e voie. Apropo, m-a întrebat cineva azi-dimineaţă dacă Dwight Enys trăieşte cu vreo femeie din împrejurimi. Ai auzit tu ceva?

– Nu, spuse Demelza, apoi deodată totul se limpezi în minte şi îi scăpă o exclamaţie.

– Ce e?

– Nimic.

Ajunseră la pod şi îl traversară. Ross simţi un impuls subit să-i satisfacă dorinţa Demelzei de a fi fericită, să repare greşeala făcută cu o seară înainte, cînd se purtase urît cu ea. De ce nu? Ce uşor rosteşti cîteodată cuvinte usturătoare şi ce greu pe cele de mîngîiere.

– M-ai auzit vorbind de Harris Pascoe, nu?

– Cine, bancherul tău?

– Da. Pare să fie cel mai bine informat om din tot ţinutul. N-a fost la recepţie aseară şi totuşi a aflat de succesul tău.

– Succesul meu? se miră ea crezînd că Ross o ironizează.

– Da; știa că doamnele vorbeau de frumusețea ta și că Guvernatorul General dorea să știe cine ești.

– Iisuse! spuse Demelza, roșindu-se la față. Glumești!

– Nu glumesc deloc.

– Cine i-a spus asta?

– Cineva demn de încredere.

– Iisuse! rosti ea din nou. Nici măcar nu știu care era Guvernatorul General.

– Așa că vezi că erau mulți dispuși să te aprecieze chiar dacă eu nu eram dispus.

– Nu-mi vine să cred, Ross, spuse Demelza surprinsă. Cine putea să mă remarce în atîta înghesuială? Ți-a spus numai ca să-ți facă plăcere.

– Nici vorbă, te asigur!

Ajunseră în fața ușii. Era deschisă, dar nu era nimeni ca să-i întîmpine.

– Să-ți spun drept... mi se pare ciudat, spuse ea. Probabil că le-a plăcut rochia pe care mi-ai cumpărat-o.

– În cazul tău, nu haina face pe om.

– Chiar așa?! Nu-mi vine să cred!

John Gimlett apăru în fugă venind din spatele casei și scuzîndu-se că n-a fost acolo să-i întîmpine; fața lui rotundă, blajină și prietenoasă, exprima mulțumirea că-i vede din nou acasă. Ross vru să-i dea copilul, dar Demelza descălecă ea întîi și luă în brațe fetița, care dădea din picioruțe, și o strînse la piept. Pe chipul bucălat al copilului apăru un zîmbet de plăcere. Simțise imediat cine o ține în brațe. Gînguri și ridică o mînuță strînsă. Demelza sărută mînuța și îi examină atentă fața care i se păru întrucîtva schimbată; parcă nu mai era la fel de drăguță cum o lăsase la plecare. Demelza se gîndi că la vîrsta asta nici un copil nu poate arăta prea bine în lipsa mamei. (Doamnele de la bal îi admiraseră frumusețea, și Guvernatorul

General întrebase... „Le-a plăcut rochia pe care mi-ai cumpărat-o, Ross", dar el răspunsese că nu haina face pe om.) Demelza era sigură că Julia va fi mîndră de tatăl ei cînd va fi mare şi va înţelege; nu-i trecuse însă prin minte că s-ar putea să fie mîndră şi de mama ei. Ce gînd minunat! Ca soarele lucind pe mare! Se va strădui. Va deveni o adevărată doamnă; cu cît vor trece anii, cu atît va deveni mai graţioasă, mai fermecătoare. Era încă tînără, mai avea timp ca să înveţe.

Se uită la Ross care tocmai descăleca. Aseară, alaltăseară, se temuse pentru el. Dar azi îşi recăpătase echilibrul. Dacă l-ar convinge să stea acasă mai mult, îşi va reveni complet. Trebuia să aibă grijă; de ea depindea totul.

Julia se răsuci în braţele ei şi începu iar să gîngurească: „Na... na... na,.. buf... na... na", şi să rîdă.

Demelza oftă; îşi dădea seama cît de complexă era viaţa, dar şi cît de bună fusese cu ea. Se întoarse şi intră cu copilul în casă.

Capitolul XIII

Keren avea un motiv serios ca să se grăbească. Cumpărase două sardele sărate pentru masa de seară a lui Daniel, pe care plătise două pence, şi trebuia să le pregătească. Ajunse acasă în fugă, intră repede şi începu să strîngă surcele ca să facă focul. Ca să mai cîştige un ban, Mark lucra şi pentru Will Nanfan pe peticul de pămînt al acestuia. Toată săptămîna, cît lucrase în schimbul de noapte, programul lui fusese următorul: în mină de la zece seara la şase dimineaţa, somn de la şapte la douăsprezece, săpat în grădina lui o oră, apoi drum de o milă pînă la Nanfan, unde lucra de la două la şapte. Venea acasă, iar pe la şapte şi jumătate se culca o oră, apoi lua masa de seară şi o pornea iar la mină. Era greu, dar necesar, pentru că soţia lui nu era o gospodină prea bună. Mereu cumpăra cîte ceva gata pregătit, în loc să gătească ea. Era ceva ce vecinele ei nu ar fi făcut niciodată.

La Sawle stătuse să se uite la doi bărbaţi care se certau pentru o plasă de pescuit. Văzu că sosise acasă la timp; n-ar fi trebuit să se grăbească. Dar nici nu se învinovăţi pentru graba ei şi nici nu-l găsi vinovat pe Mark că o ţine legată de casă. Şi asta pentru simplul motiv că azi Dwight era acasă.

Nu-l mai văzuse de o săptămînă. Dar azi era acasă.

Pregăti masa, îl trezi pe Mark şi se uită la el cum mănîncă, ciugulind şi ea cîte puţin ca o păsărică. Era inconsecventă în

toate, preferînd să moară de foame cînd mîncarea nu-i plăcea, îmbuibîndu-se pînă nu se mai putea mişca dacă mîncarea era gustoasă.

Stătu uitîndu-se la Mark cum se pregătea să plece la nouă, simţind o tensiune ascunsă în tot trupul, aşa cum simţise de multe ori, şi întotdeauna din aceeaşi cauză. De cîtăva vreme era mai ursuz, mai puţin maleabil faţă de toanele ei; cîteodată credea că o urmăreşte bănuitor; dar asta nu o neliniştea; era convinsă că-l poate păcăli şi avea grijă să nu facă nimic care să-i trezească vreo bănuială cînd el era acasă. Numai în nopţile cînd Mark lucra era în adevăr liberă şi pînă acum se temuse să uzeze de această libertate; nu pentru că i-ar fi fost frică să afle Mark, ci pentru că se temea că Dwight îşi va face o proastă părere despre ea.

Soarele apusese după nori grei, lăsînd în urmă o ultimă geană de lumină pe cer. În cameră era deja întuneric. Keren aprinse o lumînare.

– Ai face mai bine să aprinzi numai după ce se face întuneric de tot, spuse Mark. Lumînările sînt scumpe, costă nouă pence livra.

Întotdeauna se plîngea de preţul ridicat al lucrurilor. Voia să stea pe întuneric?

– Dacă ai fi construit casa altfel îndreptată, ar fi fost mult mai luminoasă spre seară, spuse ea.

Se plîngea mereu că locuinţa era orientată spre nord. Ce credea? Că poate să'o ia în braţe şi să o aşeze cu faţa spre sud cum îi plăcea ei?

– Nu uita să încui uşa cît lipsesc eu, spuse el.

– Da, dar asta înseamnă să mă scol ca să-ţi deschid.

– Lasă asta! Fă cum îţi spun! Nu-mi place să dormi singură, fără apărare, cum te-am găsit azi-dimineaţă. Mă întreb cum de ţi-o fi plăcînd să dormi aşa!

Ea ridică din umeri.

– Nimeni din cei care locuiesc prin vecinătate nu ar îndrăzni să se aventureze pînă aici, şi un cerşetor sau un vagabond n-ar avea de unde şti că nu eşti acasă.

El se ridică să plece.

– Ai grijă să încui la noapte.

– Bine.

Mark îşi luă lucrurile şi se îndreptă spre uşă. Înainte de a pleca îi mai aruncă o privire şi o văzu stînd acolo în lumina acelei singure lumînări: lumina se reflecta pe faţa ei palidă, pe pleoape, pe genele negre, pe părul negru. Ţinea buzele strînse şi nu se uita la el. Simţi brusc cum îl cuprinde o dorinţă puternică, teribilă, un spasm de dragoste, bănuială şi gelozie. Ea şedea acolo, ca un fruct ales, pe care doreai să-l culegi. Era soţia lui, totuşi de săptămîni întregi îl chinuia gîndul că nu era făcută pentru el.

– Keren!

– Da?

– Bagă de seamă să nu deschizi uşa la nimeni pînă nu vin eu.

Se uită drept în ochii lui.

– Nu, Mark, n-am să deschid la nimeni.

Pe drum se întrebă de ce îi răspunsese atît de calm, ca şi cum vorbele lui n-ar fi surprins-o.

După plecarea lui, rămase un timp nemişcată. Apoi stinse lumînarea, se duse la uşă şi o deschise ca să audă sunetul clopotului anunţînd schimbul. Cînd îl auzi, închise uşa, o încuie, aprinse iar lumînarea şi intră în dormitor. Se lungi pe pat, dar nu putea să doarmă. Gînduri de tot felul îi treceau prin minte, trupul îi era încordat, plin de dorinţă.

În cele din urmă se sculă din pat, se pieptănă, se pudră cu un rest de pudră pe care-l mai găsi în cutie, îşi aruncă pe

umeri o haină neagră, uzată şi se legă la cap cu basmaua roşie pe care o cîştigase Mark. Apoi plecă de acasă. Mergea cocoşată, schiopătînd, ca să n-o recunoască cineva dacă ar fi văzut-o.

La Gatehouse se vedea lumină prin fereastra camerei în care lucra doctorul. Era lumină şi la fereastra de sus, unde dormea Bone, servitorul.

Keren nu bătu la uşă; ocoli în vîrful picioarelor printre tufişuri pînă ajunse la fereastra luminată şi ciocăni uşor. Îşi scoase basmaua şi îşi aranjă părul.

Aşteptă cam mult, dar nu mai ciocăni pentru că ştia că doctorul avea auzul fin. Deodată perdelele se dădură la o parte şi o mînă deschise fereastra. Se trezi cu el în faţă.

– Keren! Ce e? Nu te simţi bine?

– Ba da, spuse ea. Am... am vrut să te văd, Dwight.

– Du-te la uşa din faţă. Am să-ţi deschid.

– Nu, pot să mă sui pe aici dacă mă ajuţi.

El întinse o mînă; ea o apucă şi sări sprintenă în cameră. Dwight închise repede fereastra şi trase perdelele.

Focul ardea trosnind în cămin. Două sfeşnice cu lumînări luminau masa pe care erau împrăştiate hîrtii. Era îmbrăcat cu o haină de casă uzată şi părul îi era ciufulit. Arăta foarte tînăr şi frumos.

– Iartă-mă, Dwight. N-am... n-am putut veni la altă oră. Mark lucrează în schimbul de noapte. Eram îngrijorată...

– Îngrijorată? De ce?

– Din cauza ta. Am auzit că eşti bolnav, că te-ai molipsit...

– N-a fost nimic, spuse el, şi faţa i se lumină.

– Ştiu că ai fost acasă marţi, dar n-am putut veni şi tu nu mi-ai trimis nici o vorbă.

– N-aş fi putut.

– Ai fi putut să încerci, înainte de a te duce iar la Truro.

– N-am ştiut în ce tură lucrează Mark. N-aveai motiv de îngrijorare, draga mea. Ne-am dezinfectat bine înainte de a ne întoarce acasă. Pînă şi portofelul meu mirosea urît şi a trebuit să-l ard.

– Şi mai spui că n-ai fost în pericol!

Se uită la ea.

– N-ar trebui să fii îngrijorată. Mulţumesc. Dar să ştii că e primejdios să vii aici atît de tîrziu noaptea...

– De ce? Se uită în ochii lui printre gene. Mark lucrează opt ore în mină, şi servitorul tău s-a culcat.

El schiţă un zîmbet stingherit. Tot drumul pînă la Truro, din ziua precedentă, şi cîteodată chiar în timpul recepţiei, se gîndise la Keren Daniel. Vedea bine încotro se îndreptau, dar în inima lui se dădea o luptă între dorinţa de a se opri şi cea de a merge mai departe. Cîteodată era aproape hotărît să meargă mai departe, aşa cum îşi dădea seama că vrea şi ea, dar ştia că o dată luată această hotărîre nimeni pe lume n-ar fi putut prevedea unde se vor opri lucrurile. Gîndul acesta îl împiedica să lucreze.

Balul din seara trecută fusese binevenit, ca şi contactul reconfortant cu oameni din aceeaşi clasă cu el. Îi fusese de ajutor reîntîlnirea cu Elizabeth Poldark pe care o considera cea mai frumoasă femeie din cîte cunoscuse vreodată. Îi fusese de ajutor şi reîntîlnirea cu Joan Pascoe şi comparaţia dintre fata blondă, echilibrată şi castă şi această fiinţă impulsivă, nestăpînită şi capricioasă. Se întorsese acasă convins că jocul acesta cu focul trebuie să înceteze.

Dar cu Keren lîngă el alegerea nu mai era uşoară. Joan Pascoe şi celelalte tinere erau cu totul altfel, erau departe; ele făceau parte din lumea bună. Keren în schimb era *realitatea* de lîngă el. Îi simţea deja gustul buzelor, atingerea dogoritoare a trupului ei.

– Ei, spuse ea, ca şi cum i-ar fi citit gîndurile, nu mă săruţi?

– Ba da, dar pe urmă trebuie să pleci, Keren.

Ea lăsă repede să-i cadă haina de pe umeri şi ridică faţa spre el, cu mîinile la spate, cu o sfială prefăcută, cu ochii pe jumătate închişi.

– Hai, spuse ea, un singur sărut.

Dwight o luă în braţe şi-i sărută buzele reci. Ea nu încercă să-i întoarcă sărutul. Şi în timp ce o săruta îşi dădu seama cît o dorea, mai mult ca orice pe lume.

– Sau o mie, adăugă încet.

– Ce-ai spus? o întrebă.

– Ce plăcut e focul! De ce să plec?

Dwight înţelese că e pierdut. Nu mai avea ce face. Va merge mai departe, nu se mai putea opri.

– Ce-ai spus? o întrebă iar.

– Sau o mie. Sau douăzeci de mii. Sau un milion. Numai să vrei!

Dwight îi luă brusc obrajii în mîini şi îi mîngîie cu un gest tandru, dar nestăpînit.

– Le vreau şi am să le iau fără să te întreb.

– Atunci ia-le, te rog, ia-le!

Capitolul XIV

În dimineața zilei de sîmbătă, doi mai, în una din camerele de la etaj din Casa Mare, avea loc o întîlnire a celor trei conducători ai afacerilor familiei Warleggan. Domnul Nicholas Warleggan, solid, greoi și dur, ședea într-un fotoliu Sheraton, cu spatele la fereastră; domnul George Warleggan, instalat comod în fața căminului, ciocănea din cînd în cînd cu bastonul în ornamentele de stuc; domnul Cary Warleggan ședea la masă uitîndu-se prin niște hîrtii și pufăind pe nas.

– Nu știu prea multe de la Trevaunance, spuse Cary. Smith afirmă că nu a avut loc nici o ceremonie oficială. La amiază Sir John Trevaunance, căpitanul Poldark și domnul Tonkin s-au dus la turnătorie, Sir John a rostit cîteva cuvinte și muncitorii au aprins cuptoarele. Apoi cei trei domni au intrat în unul din depozitele construite pentru cositor, au ciocnit un pahar în sănătatea lor și au plecat acasă.

– Unde se află turnătoria asta? întrebă domnul Warleggan.

– E foarte bine plasată. În timpul fluxului un bric poate intra în golful Trevaunance și să tragă la chei unde cărbunele se descarcă lîngă cuptoare.

George lăsă bastonul.

– Și cum îl macină și-l încarcă?

– S-au înțeles cu proprietarii minei Wheal Radiant ca să se folosească de instalația lor de măcinat, situată cam la trei mile depărtare.

– Wheal Radiant, spuse George gînditor. Wheal Radiant.

– Și ce se aude cu licitația prin ofertă închisă? întrebă domnul Warleggan. Cary răsfoi prin hîrtiile din fața lui.

– Blight mi-a spus că a fost multă lume acolo. Era de așteptat, pentru că vestea s-a răspîndit repede. Totul s-a desfășurat după plan și Societatea Carnmore nu a cumpărat nimic. Prețurile ridicate le-au convenit proprietarilor de mine. Totul s-a desfășurat în liniște.

– Data trecută, spuse George, au cumpărat destul ca să le ajungă pentru trei luni. Cînd vor termina rezervele, vom avea cu ce să ne distrăm.

– După licitație, spuse Cary, Tremail a încercat în mod discret să afle de la Martin dacă va rămîne credincios Societății Carnmore. Dar Martin a reacționat negativ și Tremail a trebuit să întrerupă conversația.

Domnul Nicholas Warleggan se ridică.

– Nu știu dacă și tu ești amestecat, George, dar în caz că ești n-aș putea spune că-mi place. Eu mă ocup de afaceri de patruzeci de ani și tot, sau aproape tot ce ai realizat tu se bazează pe ce am construit eu. Banca noastră, topitoria, morile noastre, toate au fost create pe baza unor principii sănătoase, pentru a face afaceri cinstite. Avem această reputație și sînt mîndru de ea. Trebuie neapărat să te lupți cu Societatea Carnmore cu mijloacele legale pe care le ai la dispoziție. Vreau neapărat să-i elimin de pe piață, dar nu cred că trebuie să ne înjosim pînă la a lua altfel de măsuri pentru a ne atinge scopul.

Terminînd ce a avut de spus, domnul Warleggan se întoarse și se uită pe fereastră la pajiștea din fața lui și la rîu. Cary își puse în ordine hîrtiile. George începu iar să plimbe vîrful bastonului peste sculpturile căminului.

– Această activitate secretă a lor e absurdă şi cu nimic mai prejos decît practicile necinstite născocite pentru a induce în eroare şi a produce confuzie.

– Nu cred că putem să-i acuzăm pentru asta, spuse domnul Warleggan apăsat. Au şi ei acelaşi drept ca şi noi să folosească agenţi şi oameni de paie.

Cary pufni iar pe nas:

– George ce spune?

George îşi scoase batista de dantelă şi scutură puţină tencuială care-i căzuse pe genunchi.

– Mă gîndeam. Nu e Jonathan Tresidder principalul acţionar la Wheal Radiant?

– Cred că da, dar ce importanţă are?

– Nu lucrează cu banca noastră?

– Da.

– Şi a făcut împrumut la noi. Cred că ar trebui să i se ceară să spună limpede de partea cui este. Dacă-şi pune fabrica la dispoziţia Societăţii Cammore, atunci să se ducă la altă bancă să ceară credite. Nu ni se poate cere să ne finanţăm concurenţii.

– Şi ce părere are Nicholas? întrebă Cary cu o urmă de sarcasm în glas.

Bătrînul de lîngă fereastră strînse pumnii fără să se întoarcă:

– Cred că dacă i-s-ar spune direct, fără ocolişuri, ar fi o acţiune corectă din partea noastră, şi legitimă.

– Nu ar fi cu nimic mai rău decît felul în care i-am tratat pe proprietarii fabricilor de hîrtie de la Penryn, spuse Cary.

Domnul Warleggan se încruntă.

– Ne încurcau toate proiectele. Severitatea noastră faţă de ei a fost justificată.

George tuşi:

– Din partea mea, spuse el, deşi nu condamn manevrele astea ale lui Cary – sînt prea neînsemnate ca să ne deranjeze

– totuşi înclin să fiu de acord cu dumneata, tată; sîntem prea importanţi ca să recurgem la asemenea manevre. Să-i înfrîngem prin mijloace cinstite.

– Mijloace cinstite, repetă Cary.

– Da, mijloacele folosite în afaceri. Toţi proprietarii de topitorii, toţi negustorii ne vor sprijini. Nu va fi greu să-i eliminăm pe aceşti intruşi cînd vom afla cine sînt...

– Exact, spuse Cary.

– Şi vom afla, să nu vă fie teamă. Să nu-mi spuneţi mie că un secret poate să fie ţinut ascuns multă vreme pe aici pe la noi. Cineva începe prin a şopti ceva altuia. Trebuie să avem răbdare. E o chestiune de timp, şi va trebui să ne gîndim pînă unde putem merge.

Cary se ridică:

– Vrei să spui că ar fi cazul să oprim investigaţiile noastre?

Domnul Warleggan tăcu, dar George spuse:

– Să ne păstrăm în limitele demnităţii. De altfel noi nu vom fi ruinaţi chiar dacă societatea reuşeşte să se pună pe picioare.

– Se pare că uiţi, zise Cary încet, că acela care conduce societatea este răspunzător de dezonoarea lui Matthew.

– Matthew şi-a primit răsplata, exact ceea ce a meritat, spuse Nicholas. Am fost şocat şi îngrozit de cele întîmplate.

George se ridică şi el; se întinse, îşi luă bastonul, ignorînd ultima remarcă a tatălui său.

– N-am uitat nimic, Cary, spuse el.

CARTEA A TREIA

Capitolul I

— Mătuşă Verity, citeşte-mi te rog povestea cu minerul rătăcit, spuse Geoffrey Charles.

— Ţi-am mai citit-o.

— Încă o dată, te rog. Aşa cum mi-ai citit-o data trecută.

Verity luă cartea şi, cu un aer absent, ciufuli părul buclat al copilului. Apoi i se strînse inima gîndindu-se că a doua zi, cam pe la aceeaşi oră, nu va mai fi acolo ca să-i citească.

Ferestrele salonului erau deschise şi soarele de iulie pătrundea în cameră. Elizabeth broda o vestă; pe rochia ei de mătase bej se reflectau razele de soare. Mătuşa Agatha, căreia nu-i plăcea aerul proaspăt, se ghemuise lîngă focul care ardea tot timpul la cererea ei, şi moţăia ca o pisică bătrînă şi obosită. Era duminică şi ţinea Biblia deschisă în poală. Şedea nemişcată, dar din cînd în cînd deschidea brusc ochii ca şi cum ar fi auzit un şoarece rontăind în dosul lambriurilor. Geoffrey Charles, îmbrăcat în costum de catifea cu pantaloni lungi, şedea în braţele lui Verity, lîngă fereastră, în umbra perdelelor de dantelă. Francis era plecat la fermă. Sus, în vîrful fagilor, la marginea pajiştii, gîngureau cîţiva porumbei.

Verity termină povestea şi lăsă copilul să-i alunece uşor din braţe.

— Are mîna în sînge, Elizabeth, spuse ea. Nici o altă poveste nu-i place.

Elizabeth zîmbi.

– Poate că se va schimba situaţia pînă va creşte el mare.

Verity se ridică.

– Nu cred că mă voi duce diseară la biserică. Mă doare capul.

– Din cauză că stai la soare. Stai prea mult în soare, Verity.

– Trebuie să mă duc să văd ce e cu vinul. Nu poţi avea încredere în Mary; stă şi visează cu ochii deschişi tocmai cînd nu trebuie.

– Vin şi eu cu dumneata, spuse Geoffrey Charles. Vreau să te ajut.

În timp ce era ocupată în bucătărie, veni şi Francis. Toată vara încercase să dea o mînă de ajutor la fermă. Munca asta nu-i plăcea, nu-l atrăgea în nici un fel. Geoffrey Charles alergă în întîmpinarea lui, dar văzîndu-i faţa încruntată, se răzgîndi şi se întoarse la Verity.

– Tabb e singurul care se mai pricepe la cultivarea pămîntului. Ellery nu e bun de nimic. I-am spus să refacă gardul viu din jurul păşunii oilor şi s-a stricat într-o săptămînă. Ne-a luat o oră ca să strîngem turma. Am să-l dau afară.

– Ellery e miner de cînd avea nouă ani.

– Ăsta-i tot necazul, spuse Francis făcîndu-se că nu înţelege. Facem tot ce putem pentru oamenii noştri, adăugă el uitîndu-se la mîinile lui pline de pămînt, dar cum să le pretinzi minerilor să se transforme în fermieri peste noapte?

– Au distrus ovăzul?

– Din fericire, nu. Noroc că prima oaie a luat-o în jos pe potecă în loc s-o ia în sus.

Ovăzul trebuia secerat în săptămîna următoare. Ea nu va mai fi acolo. Aproape că nu-i venea să creadă.

– Diseară nu mă duc la biserică, Francis. Mă doare capul. Cred că din cauza căldurii.

– Mă gîndeam să nu mă duc nici eu, spuse Francis.

– Nu se poate! Eşti aşteptat! exclamă ea încercînd să-şi ascundă panica.

– Poate să se ducă Elizabeth singură ca reprezentantă a întregii familii.

Verity se aplecă peste băutura care fierbea şi-i luă spuma:

– Domnul Odgers ar fi dezolat. Nu mai de mult decît săptămîna trecută îmi spunea că alege psalmii cei mai scurţi şi o predică specială ca să-ţi facă ţie plăcere.

Francis ieşi fără să răspundă. Lui Verity îi tremurau mîinile. Cuvintele lui Geoffrey Charles, care începuse iar să vorbească după ce plecase tatăl lui, îi răsunau în urechi ca un clinchet de clopoţei venind de departe. Alesese ziua de duminică la ora patru pentru că era singurul moment din întreaga săptămînă cînd Francis pleca de acasă. În ultimele luni mişcările lui fuseseră imprevizibile, rămăsese credincios numai acestui obicei convenţional...

– Mătuşă Verity! strigă băieţelul. Mătuşă Verity! De ce nu te duci şi dumneata?

– N-am timp de tine acum, dragule, îi răspunse ea brusc. Te rog lasă-mă în pace!

Încercă să se stăpînească; se duse în bucătăria alăturată unde era Mary Bartle şi vorbi cu ea cîteva minute.

– Mătuşă Verity, mătuşă Verity. De ce nu vă duceţi la biserică după masă?

– Eu nu mă duc. Tatăl şi mama ta se vor duce.

– Dar tata a spus că nu.

– Lasă asta! Stai aici şi ajut-o pe Mary. Şi bagă de seamă să nu o încurci.

– Dar dacă...

Plecă grăbită din bucătărie şi, în loc să treacă prin toată casa, traversă repede curtea şi intră pe uşa principală. Sui

repede scările. Era poate ultima oară cînd îl mai vedea pe Geoffrey Charles şi nu mai avea cum să-şi ia rămas bun.

Ajunsă în camera ei, se duse repede la fereastră. Din unghiul acela, lipindu-şi faţa de geam, putea vedea aleea pe care Francis şi Elizabeth vor trece ca să se ducă la biserică – dacă se duceau.

Din depărtare se auzea slab sunetul clopotelor care începuseră să bată. Unul din ele era crăpat şi Francis spunea că sunetul lui dogit îl călca pe nervi. Francis avea nevoie doar de zece minute sau de un sfert de oră ca să-şi schimbe hainele. Îşi închipuia că în acel moment el şi Elizabeth discutau dacă să meargă şi el sau nu. Elizabeth dorea să meargă şi el. Elizabeth trebuia neapărat să-l convingă să meargă.

Şedea nemişcată pe pervazul ferestrei, şi la atingerea geamului o răceală ciudată i se strecură în tot trupul. Se uită ţintă la aleea pe care urmau să treacă.

Ştia exact cum arătau clopotarii plini de sudoare acolo în spaţiul închis al turlei. Ştia cum arătau membrii corului, căutîndu-şi cărţile de rugăciuni în strane, discutînd în şoaptă cînd ea era de faţă, vorbind mai tare cînd nu era prezentă. Domnul Odgers, omuleţul sărac, slab şi necăjit, îmbrăcat în stiharul lui se agita de colo pînă colo. Le va lipsi tuturor, o vor regreta, nu numai în seara asta, ci şi în viitor. O vor regreta fără îndoială toţi cei pe care îi vizita, bolnavi, invalizi, femeile care se luptau, împovărate, cu greutăţile familiei.

Simţea la fel şi faţă de familia ei. Dacă timpurile ar fi fost mai bune, ar fi plecat cu inima mai uşoară. Elizabeth nu era prea rezistentă şi-ar fi trebuit încă o femeie ca să o ajute pe doamna Tabb. Mai multă cheltuială cînd fiecare şiling conta. Şi nimeni n-ar fi putut să facă ce făcuse ea, să ţină strîns dar cu blîndeţe în mîna toată gospodăria casei.

Dar ce altă cale de urmat avea? Nu putea pretinde ca Andrew să mai aştepte. Nu-l mai văzuse în cele trei luni care

trecuseră de la bal. Comunicase cu el numai prin Demelza. Amînase deja o dată fuga ei din cauza lui Geoffrey Charles, care fusese bolnav. Nici acum situația nu era mai bună, dar trebuia să plece acum sau n-ar mai fi plecat niciodată.

Inima îi zvîcni puternic. O văzuse pe Elizabeth pe alee, înaltă, subțire și atît de grațioasă în rochia ei de mătase, cu pălăria de pai pe cap și umbrela de soare crem. Nu putea să fie singură...

Apăru și Francis... Plecă de la fereastră. Stătuse cu obrazul lipit de gemulețul rece și simți cum sîngele îi revine în obraji împurpurîndu-i. Își roti privirile prin cameră, apoi îngenunche și-și scoase cufărașul de sub pat. Geoffrey Charles tot mai alerga prin casă, dar știa cum să-l evite.

Se îndreptă spre ușă; aruncă o ultimă privire prin cameră. Soarele pătrundea oblic prin fereastra înaltă. Ieși repede și se sprijini de ușă încercînd să-și recapete răsuflarea, apoi porni în direcția scării din dos.

*

După ce a cedat la insistențele lui Elizabeth și a făcut efortul de a merge la biserică, Francis simți o schimbare în starea lui sufletească. Viața de nobil de țară pe care o ducea îl plictisea de moarte. Tînjea după viața pe care o dusese înainte. Dar, cum totul e relativ, plictiseala începu să-i dispară și uită de supărări. Era cu atît mai ciudat că uitase chiar azi, cînd se necăjise atît din cauza oilor; dar după-amiaza era atît de frumoasă încît nu mai era loc de amărăciune în sufletul lui. Mergînd în soare și simțind aerul călduț care-i mîngîia obrajii, ajunse la concluzia că e bine să trăiești.

Îi făcea plăcere să vadă că toți credincioșii veniți la slujbă îi așteptau afară ca să-i salute. După ce muncise la fermă toată săptămîna, le era recunoscător pentru acest gest, în care se vedea un sprijin și stima de care se bucura din partea lor.

Nici chiar Jud, pe care îl văzu stînd deoparte şi bînd bere pe o piatră de mormînt, nu reuşi să-l indispună.

În biserică era cald, dar nu mirosea atît de tare ca de obicei a mucegai, a putred şi a aer stătut. Nu-l deranja nici preotul, mărunt şi slab, care se mişca de colo pînă colo clătinînd din cap. Iar pe Joe Permewan, care scîrţîia cu arcuşul pe violă ca şi cum ar fi tăiat cu ferăstrăul trunchiul unui copac, îl îndrăgea, dar în acelaşi timp i se părea ridicol. Toţi ştiau că Joe nu era un înger şi că se îmbăta în fiecare sîmbătă seara, dar îşi croia cu arcuşul drumul spre izbăvire în fiecare duminică dimineaţa.

Recitaseră psalmii şi dăduseră răspunsurile la rugăciunile preotului, iar Francis, care aţipise între timp, fu trezit brusc de zgomotul uşii trîntite. Intrase în biserică un nou dreptcredincios.

*

Jud fusese în Franţa vreo două nopţi la rînd şi se îmbătase bine cu banii cîştigaţi de pe urma contrabandei cu alcool. Cînd era treaz nu se gîndea niciodată la Dumnezeu, dar întotdeauna cînd era beat, simţea în el nevoia să se îndrepte şi să-i îndrepte şi pe alţii. Simţea chemarea să-şi îndrepte fraţii. Toată după-amiaza făcuse ocolul tuturor cîrciumilor şi acum se afla pe un teren nou.

După ce preotul anunţă psalmul pe care urma să-l cînte, Jud înaintă încet printre cele două şiruri de bănci, ţinîndu-şi şapca în mînă şi clipind din ochi în semiîntuneric. Cînd se aşeză îi căzu şapca; se aplecă să o ridice şi trînti bastonul bătrînei doamne Carkeek care şedea lîngă el. Cînd zgomotul se stinse, scoase o cîrpă roşie din buzunar şi începu să se şteargă pe frunte.

– E cald rău, se adresă el doamnei Carkeek vrînd să fie politicos.

Ea nu-l luă în seamă, dar se ridică şi începu să cînte.

Toată lumea cînta şi cei din apropierea altarului făceau cel mai mare zgomot, cîntînd din diverse instrumente ca şi cînd s-ar fi aflat la o petrecere. Jud şedea la locul lui ştergîndu-se de sudoare şi rotindu-şi privirile prin biserică. Toate astea erau noi pentru el şi le privea cu detaşare, într-o lumină tulbure.

Psalmul se termină şi toată lumea se aşeză. Jud continua să se uite lung la cor.

– Ce fac toate femeile alea colo sus? mormăi el, aplecîndu-se spre doamna Carkeek.

– Sst. Acolo e corul, şopti ea.

– Ce? Alea sînt corul? Sînt alea mai aproape de Rai decît noi ăştia de jos?

Jud stătu pe gînduri un minut. Se simţea plin de bunăvoinţă, dar nu chiar întru totul.

– Uite-o pe Mary Ann Tregaskis. Ce-a făcut ea ca să fie mai aproape de ceruri decît noi?

– Sst! sst! se auzi în jurul lui.

Nu observase că domnul Odgers se suise în amvon.

Jud îşi suflă nasul şi băgă cîrpa în buzunar. Se întoarse spre doamna Carkeek care şedea înţepată lîngă el, uitîndu-se atentă la mănuşile ei de bumbac.

– Ce face vaca aia bătrînă a dumitale? şopti el. Ia spune, a fătat?

Doamna Carkeek nu-l luă în seamă; părea că a găsit un defect la una din mănuşi şi se uita atentă la ea.

– Cred că e stearpă. Cred că n-ai făcut bine că ai cumpărat-o de la unchiul Ben. Pungaş bătrîn! Şi mai stă şi sus, în cor...

Auzi deodată o voce puternică drept deasupra capului. Tresări speriat văzînd că nimeni nu mai scotea o vorbă.

„Textul meu este din Cartea Proverbelor. Douăzeci şi

trei, versetul Treizeci şi unu. Să nu bei vinul roşu. Înţeapă precum aspida şi muşcă precum şarpele."

Jud se uită în sus şi-l văzu pe domnul Odgers stînd într-un fel de cutie de lemn, cu un teanc de hîrtii în mînă şi cu o pereche de ochelari uzaţi pe nas.

– Prieteni, spuse domnul Odgers privind în jur, am ales textul pentru săptămîna aceasta după multă gîndire şi rugăciune. L-am ales pentru că joia viitoare este sărbătoarea de la Sawle. După cum ştiţi cu toţii, de multă vreme această sărbătoare nu e numai o ocazie de petreceri nevinovate şi sănătoase, ci şi un prilej de a se deda la chefuri fără măsură...

– Bravo! Bine zis! rosti Jud nu numai pentru sine.

Domnul Odgers se opri şi se uită sever la bătrînul chel care şedea chiar sub amvon. Aşteptă cîteva clipe şi, cum nu se mai auzea nimic, continuă:

– Da, chefuri fără măsură. În seara aceasta mă adresez vouă, dreptcredincioşilor mei, rugîndu-vă ca joia viitoare să daţi exemplu de cumpătare în parohia noastră. Să nu uităm, dragi prieteni, că această zi de sărbătoare nu trebuie petrecută în beţii şi stricăciune; ea e menită să comemoreze venirea printre noi a Sfîntului Sawle, patronul nostru, pentru a-i creştina pe păgînii din Cornwall. A venit plutind pe o piatră de moară tocmai din Irlanda şi...

– Pe ce a venit? întrebă Jud.

– Pe o piatră de moară, spuse domnul Odgers, luîndu-l gura pe dinainte. E un fapt istoric că a debarcat...

– Ei, am pus şi eu o întrebare! şopti Jud iritat, întorcîndu-se spre omul care-l bătuse pe umăr.

– *Sanctus Sawlus,* spuse domnul Odgers, aceasta este deviza bisericii noastre, şi ar trebui să fie deviza şi principiul pe care să-l respectăm în viaţa noastră de toate zilele. E un

principiu pe care nu trebuie să-l nesocotim, căci Sfîntul Sawle ni l-a adus aici pe pămîntul nostru...

– Pe o piatră de moară, mormăi Jud, adresîndu-se doamnei Carkeek. Cine-a mai pomenit ca să plutească un om pe o piatră de moară! N-are rost, nu e bine, nu e drept, nu se poate, nu e adevărat!

– Vedeți, spuse domnul Odgers imprudent, avem azi printre noi pe cineva care bea vinul roşu şi diavolul îl stăpîneşte şi-l îndeamnă să intre în casa Domnului şi să se laude cu ticăloşia lui pe care ne-o aruncă în față...

– Ascultă, spuse Jud cu limba împleticită, eu nu-s altfel decît ăia de colo sus. Cine stă colo în cor? Numai beţivi şi tîrfe! Ia uitați-vă la unchiul Ben Tregeagle, ăla cîrlionțat, cum stă colo sus ca o mironosiță. A înşelat-o pe sărmana văduvă bătrînă, i-a vîndut o vacă stearpă.

Bărbatul din spatele lui îl apucă de braț ca să-l scoată afară din biserică.

Jud îl trînti la loc pe scaun cu dosul palmei.

– Lasă-mă în pace! Nu fac nici un rău. Face rău bufnița aia de sus din amvon. El şi cu tîrfele lui. Auzi ce zice! Poveşti mincinoase despre un om care poate să plutească pe o piatră de moară...

– Hai, Paynter, spuse Francis îndemnat de Elizabeth, exprimă-ți nemulțumirile afară. Dacă mai tulburi liniştea în biserică ai să nimereşti la închisoare.

Cu ochii lui injectați, Jud îl măsură pe Francis din cap pînă în picioare. Ofensat peste poate, îi răspunse:

– De ce mă dai afară? Nu mai sînt servitorul nimănui acu', sînt pescar şi ştiu că pietrele de moară nu plutesc şi nici nu zboară.

Francis îl apucă strîns de braț.

– Hai, omule!

Jud se desprinse din strînsoare.

– Bine, plec, spuse el demn şi adăugă cu voce tare: N-ai ales calea cea dreaptă spre căinţă, dacă te iei după unul ca el. Ai să arzi în focul gheenei, sînt sigur, tot aşa de sigur cum ştiu că pe mine mă cheamă Jud Paynter. O să ardă carnea de pe tine cu grăsime cu tot. La fel şi bătrîna aia, doamna Grubb care stă pe două scaune de grasă ce e! La fel şi Char Nanfan de colo din cor care stă iar să nască!

Doi bărbaţi voinici încercară să-l scoată afară.

– Hei, doamnă Metz, ai mai îngropat vreun bărbat, ce zici? Uite-l şi pe Johnnie Kimber, ăla care a furat un porc. Şi mititica de Betty Coad. Încă nu te-ai măritat, Betty? Ar cam fi timpul...

Îl împinseră pînă la uşă. Jud scăpă din mîinile lor şi trimise o ultimă şarjă.

– Să ştiţi, prieteni, că n-o să fie mereu aşa. Se-ntîmplă ceva în Franţa, prieteni. E zarvă mare! E răzmeriţă şi omoruri! Au spart porţile închisorii, au tăiat capul guvernatorului şi l-au înfipt într-un par. Au aprins şi focuri de bucurie. Ascultaţi-mă pe mine! Or să fie şi pe-aici nişte focuri şi-or să moară oameni!

Uşa se trînti după el; se mai auziră o vreme strigătele lui în timp ce oamenii îl scoteau pe poartă din curtea bisericii.

Credincioşii îşi reluară încet locurile. Francis, cam supărat dar şi amuzat în acelaşi timp, luă o carte de rugăciuni şi se întoarse la strana lui.

– După cum vă spuneam, reîncepu domnul Odgers ştergîndu-şi fruntea, făcînd abstracţie de... legenda sau... de miracolul Sfîntului Sawle...

Capitolul II

Au plecat acasă împreună cu domnul şi doamna Odgers. Francis era de aceeaşi părere cu femeile din familie că, avînd zece copii de hrănit, singura masă consistentă pe care soţii Odgers o luau într-o săptămînă era cea de duminică (şi aceea nu chiar atît de consistentă cum era altădată); dar faptul că erau sătui acum nu-i făcea să fie o companie mai plăcută pentru Francis. L-ar fi deranjat mai puţin dacă cei doi nu s-ar fi străduit atît să-i fie pe plac. Cîteodată îşi schimba părerile tocmai pentru a urmări amuzat strădania domnului Odgers de a nu-l contrazice. Pentru că şi el şi soţia lui urmăreau cu încăpăţînare un singur lucru: să nu se certe cu familia Poldark.

Mergeau cîte doi, doamnele înainte, domnii după ele. „Iisuse! se gîndea Francis, măcar dacă omul ăsta ar şti să joace zaruri şi ar avea ceva bani ca să piardă!"

– Omul ăsta, Paynter, se duce de rîpă, spuse el. Mă întreb de ce l-o fi dat afară vărul meu. În trecut a răbdat destule de la el.

– Am auzit că a umblat cu vorbe. Omul ăsta e un ticălos, domnule. Merită să fie pedepsit, pus în obezi. Nu cred că enoriaşii noştri şi-au mai putut reveni după ce a plecat.

Francis îşi înăbuşi un zîmbet.

– Mă întreb ce-a vrut să spună despre Franța. Nu cumva e o minciună?

– Umbă niște zvonuri, domnule Poldark. În timpul obligațiilor pe care le are de îndeplinit în parohie, soția mea a trebuit să-i facă o vizită doamnei Janet Trencrom. Doamna Trencrom i-a spus... Maria! Ce ți-a spus doamna Trencrom?

– Da, doamna Trencrom a spus că toată lumea vorbea la Cherbourg, dar probabil că exagerau. A spus că închisoarea aceea din Franța – cum îi zice? – a fost luată cu asalt de răsculați marțea sau miercurea trecută, și guvernatorul și mulți din oamenii lui au fost măcelăriți.

– Rămîne de văzut dacă e adevărat, spuse Francis, după un moment.

– Sper că nu e adevărat, răspunse domnul Odgers vehement. Legile impuse de gloate nu trebuie admise. Omul ăsta, Paynter, este periculos. Ne-am pune în cap autoritățile dacă l-am lăsa să-și facă mendrele.

– Dacă ar fi să se producă tulburări în această țară, spuse Francis, n-ar fi în nici un caz provocate sau conduse de niște bețivani bătrîni. Ia privește lanul acela de ovăz, Odgers. Dacă vremea e bună, începem să-l secerăm mîine.

La Trenwith, Francis îl conduse pe preot în grădină, în timp ce doamnele își aranjau puțin toaleta. Cînd au intrat în salonul de iarnă ca să ia masa și ochii mici și cenușii ai doamnei Odgers au început să sclipească la vederea mîncării, Francis întrebă:

– Unde-i Verity?

– M-am dus în camera ei imediat ce ne-am întors, dar nu e acolo, spuse Elizabeth.

Francis se aplecă la urechea lungă și ascuțită a mătușii Agatha.

– Unde e Verity? Ai văzut-o?

– Ce spui? Verity? Cred că a plecat.

– A plecat? De ce să plece la ora asta?

– Cel puțin așa cred. A venit și m-a sărutat acum vreo oră și avea haina pe ea. N-am înțeles ce-a spus; a mormăit ceva încet. Dacă oamenii ar învăța să vorbească tare, cum erau învățați pe vremea mea, n-ar mai fi atîtea necazuri pe lumea asta. Minele nu mai lucrează. Ascultă-mă pe mine, Francis, lumea asta nu-i făcută pentru cei bătrîni și neputincioși. E vai de capul lor! Ascultă-mă pe mine, Odgers, nu există mîngîiere...

– A spus unde se duce?

– Ce? Verity? Ți-am spus că n-am înțeles ce-a zis. Dar a lăsat o scrisoare pentru voi.

– O scrisoare? exclamă Elizabeth, care înțelese imediat, chiar înaintea lui Francis. Unde e scrisoarea?

– Ce, vrei s-o vezi? Doamne, ce curioși mai sînt oamenii în ziua de azi! Oare ce-am făcut cu ea? Era aici în șal.

Bătrîna se duse șchiopătînd pînă la masă, se așeză și începu să scotocească, cu mîinile ei pline printre dantelele și faldurile rochiei. Domnul Odgers aștepta nerăbdător să se așeze și el la masă și să înceapă să mănînce friptură rece și plăcinte cu coacăze.

La început bătrîna nu reuși decît să deranjeze vreo cîțiva păduchi, dar imediat ridică o gheară tremurătoare în care ținea o scrisoare pecetluită.

– Cred că e o jignire să pecetluiești o scrisoare pe care i-o dai cuiva s-o înmîneze, spuse bătrîna. Ei, ce ziceți? Ca și cum m-ar interesa secretele domnișoarei Verity... Mi-amintesc bine ziua cînd s-a născut. În iarna lui cincizeci și nouă. Era chiar după ce s-a sărbătorit cucerirea Quebec-ului cînd eu și tatăl tău ne-am dus călare la St. Ann ca să vedem cum erau jucați urșii, cînd...

– Citeşte asta! spuse Francis întinzîndu-i scrisoarea deschisă lui Elizabeth. Trăsăturile fine erau schimonosite de mînie.

Elizabeth o citi repede.

Te cunosc şi te iubesc de o viaţă, dragul meu Francis, iar pe tine Elizabeth de mai bine de şapte ani. Vă rog deci pe amîndoi să înţelegeţi durerea pe care o simt acum că trebuie să ne despărţim. De trei luni şi mai bine în inima mea se dă o luptă între loialitate şi iubire; ambele au crescut în mine în mod egal şi, în împrejurări mai fericite, ar fi putut să coexiste fără vreun conflict. Să nu consideraţi o dezertare faptul că am smuls din inima mea acel sentiment care era mai adînc înrădăcinat şi am ales o viaţă şi un destin ale mele proprii, lîngă omul în care voi nu aveţi încredere. Voi locui la Falmouth acum. Aş fi fost atît de fericită, dragii mei, dacă ne-ar fi despărţit numai distanţa...

– Francis, strigă Elizabeth, unde te duci?

– Să aflu cum a plecat şi dacă mai e timp să o aduc înapoi.

Plecă în grabă din cameră.

– Ce s-a întîmplat, întrebă Agatha? Ce l-a apucat? Ce scrie în scrisoare?

– Scuzaţi-mă, spuse Elizabeth adresîndu-se celor doi Odgers care rămăseseră cu gura căscată. Mă tem că e o neînţelegere. Vă rog să luaţi loc şi să continuaţi masa. Nu ne aşteptaţi pe noi. Mă tem că vom întîrzia puţin. Ieşi apoi din cameră, urmîndu-l pe Francis.

Cei patru servitori ai casei erau în bucătărie. Doamna Tabb împreună cu soţul ei, care tocmai se întorseseră de la

biserică, povesteau celorlalți despre Jud Paynter. Rîsetele lor se opriră brusc cînd intră Francis.

– La ce oră a părăsit domnişoara Verity casa?

– Acum o oră şi jumătate, domnule, spuse Bartle, uitîndu-se curios la stăpînul său. Imediat ce ați plecat la biserică, domnule.

– Ce cal a luat?

– Calul dumneaei, domnule. Ellery a însoțit-o.

– Ellery... Avea vreun bagaj?

– Nu ştiu, domnule. E în grajd. S-a întors chiar acum. Dă fîn calului.

– S-a întors? Francis se repezi la grajd. Caii erau toți acolo. Ellery! strigă el. Fața uimită a omului apăru în uşă.

– Da, domnule!

– Am aflat că ai însoțit-o călare pe domnişoara Verity. S-a întors şi ea cu tine?

– Nu, domnule! A schimbat caii la răscrucea Bargus. O aştepta un domn cu un cal de schimb. A încălecat pe el şi pe mine m-a trimis înapoi.

– Ce fel de domn?

– Cred că marinar, domnule. Cel puțin după haine...

O oră şi jumătate. Trecuseră sigur de Truro. Şi ar fi putut să o ia pe două sau trei drumuri diferite. Pînă la urmă tot a făcut-o! S-a hotărît să trăiască cu beţivanul ăsta care şi-a bătut nevasta. Nimic n-a putut s-o oprească. Blamey avea asupra ei o putere drăcească. Oricare i-ar fi fost purtarea înainte, n-avea decît să fluiere şi s-a şi dus după el.

Cînd Francis s-a întors în bucătărie, Elizabeth era acolo.

– Nu, doamnă, spunea Mary Bartle, eu nu ştiu nimic.

– Ellery s-a întors fără ea, spuse Francis. Tabb, Bartle şi voi, femeile! Vreau să-mi spuneți adevărul! I-ați adus voi scrisori domnişoarei Verity?

– Nu, domnule, nu! răspunseră toți în cor.

– Să discutăm calm, propuse Elizabeth. Acum nu mai e nimic de făcut.

Dar Francis nu se mai gîndea să păstreze aparențele. Știa că într-o zi-două va afla toată lumea. Va fi ținta ironiilor în tot ținutul: omul care a încercat să oprească idila surorii lui, și atunci ea a fugit de acasă într-o după-amiază cînd el era la biserică.

– Trebuie să fi avut vreo legătură pe care noi n-o știm, îi spuse el tăios lui Elizabeth. A văzut vreunul din voi un marinar dînd tîrcoale pe aici?

Nu, nu văzuseră nimic.

– A fost de multe ori să viziteze săracii din Sawle și Grambler, spuse Elizabeth.

– A venit pe aici vreun străin în vizită? mai întrebă Francis. Cineva care să fi vorbit cu domnișoara Verity și care să-i fi transmis vreun mesaj?

Nu, nu văzuseră pe nimeni.

– Doamna Poldark de la Nampara a venit destul de des, spuse Mary Bartle. A intrat pe la bucătărie...

Doamna Tabb o călcă pe picior, dar era prea tîrziu. Francis se uită lung la Mary Bartle, apoi ieși trîntind ușa după el.

Elizabeth îl găsi stînd în picioare, în salon, cu mîinile la spate, uitîndu-se pe fereastră în grădină. Trînti ușa ca să audă că era acolo, dar el nu scoase un cuvînt.

– Trebuie să acceptăm faptul că a plecat, Francis. Asta a fost alegerea ei. E majoră și liberă să facă ce vrea. În orice caz n-am fi putut-o opri dacă ar fi vrut să plece. Însă aș fi dorit să o fi făcut pe față, dacă tot trebuia să o facă.

– Lua-l-ar dracu' pe Ross! rosti Francis printre dinți. Asta-i lucrătura lui, a lui și a nerușinatei ăleia de puștoaice cu care s-a însurat. Nu înțelegi? El... el a pregătit totul, în toți anii ăștia care au trecut. Acum cinci ani, deși știa că eu sînt contra, le-a permis să se întîlnească în casa lui. A încurajat-o pe Verity în

ciuda noastră. N-a uitat niciodată că a fost înfrînt. Nu-i place să piardă. Mă întrebam cum de a putut Verity să se întîlnească din nou cu omul ăla. Ei bine, sînt convins că Ross a pus totul la cale. În ultimele luni, după cearta mea cu Blamey, ştiind că am rupt legăturile dintre el şi Verity, l-a ajutat pe animalul ăsta puturos folosind-o pe Demelza drept curier şi intermediar!

– Cred că te cam pripeşti, îi spuse Elizabeth. Deocamdată nu ştim nici măcar dacă Demelza are vreun amestec, ca să nu mai vorbesc de Ross.

– Sigur, spuse Francis pătimaş, întotdeauna îi iei partea lui Ross. Nici prin cap nu-ţi trece că Ross ar putea face ceva contra noastră.

– Nu iau partea nimănui, îi răspunse ea mînioasă. Dar nu e drept să condamni pe cineva pînă nu-l asculţi.

– Faptele vorbesc de la sine. Blamey singur n-ar fi putut aranja fuga ei. Verity nu a primit nici o scrisoare. Am avut eu grijă de asta. Demelza singură n-ar fi reuşit, nu-l cunoştea pe Blamey atunci. Ross a cutreierat tot ţinutul cu treburile lui. Nimic mai uşor decît să se ducă la Falmouth din cînd în cînd şi să transmită mesajele.

– Acum nu mai avem ce face. Verity a plecat. Nu ştiu ce-o să ne facem fără ea, mai ales acum, în perioada cea mai grea a anului, cînd sînt atîtea de făcut. Lui Geoffrey Charles o să-i fie dor de ea.

– O să ne descurcăm, fii sigură!

– Ar trebui să ne întoarcem la musafiri, spuse Elizabeth! Or să creadă că sîntem nepoliticoşi. Nu mai avem ce face în seara asta, Francis.

– N-am chef de masă acum. N-o să-i deranjeze lipsa mea atîta timp cît au ce să mănînce.

– Ce să le spun?

– Adevărul. Tot se va afla într-o zi, două. Ross o să fie mulțumit.

Se auzi o bătaie în uşă.

– Scuzați, domnule, dar a venit domnul Warleggan, spuse Mary Bartle intrînd.

– Cine? La dracu'! Poate are ceva veşti.

George intră, elegant, politicos, lat în spate, impunător. Musafir rar acum.

– Îmi pare bine că ați terminat masa, Elizabeth, rochia asta simplă îți vine de minune...

– Ei, Doamne! Nici n-am început! Ai ceva veşti de la Verity?

– Nu-i acasă?

– A plecat acum două ore. S-a dus după ticălosul ăla de Blamey.

Nemulțumit de felul cum fusese primit, George se uită surprins de la unul la altul căutînd să vadă în ce dispoziție se află.

– Îmi pare rău. Cu ce v-aş putea ajuta?

– Nu-i nimic de făcut, spuse Elizabeth. I-am spus lui Francis. Trebuie să ne resemnăm. De cînd a aflat tună şi fulgeră. Familia Odgers este aici, o să creadă că am înnebunit cu toții. Iartă-mă, George, trebuie să mă duc să văd dacă au început masa.

Trecu în fugă pe lîngă George, care se uită după ea plin de admirație, apoi spuse:

– Să ştii, Francis, că nu poți convinge o femeie prin argumente raționale. Femeile sînt încăpățînate. Lasă-i frîul liber. Dacă o să cadă la primul obstacol, n-o să fie vina ta.

Francis trase de cordonul clopoțelului.

– Nu vreau să mai dau ochii cu oile alea două linguşitoare. Venirea ta, într-o duminică seara, a fost atît de neaşteptată încît am sperat un moment că... Nu-mi iese din cap gîndul că individul ăla a reuşit s-o convingă pînă la urmă!

– Am stat toată ziua la familia Teague şi m-a plictisit de moarte sporovăiala bătrînei, aşa că m-am gîndit să vin la Trenwith. Sărmana Patience. Stă ca momeala pe cîrlig aşteptîndu-mă pe mine să muşc; e o fată destul de drăguţă, dar n-are pe vino-încoace şi nici nu e rasată. Sînt sigur că are picioare scurte. Femeia cu care am să mă însor va trebui să fie de viţă nobilă şi asta să se vadă.

– Îmi pare rău, George, dar în seara asta eşti într-o casă care n-are ce să-ţi ofere din acest punct de vedere. Doamnă Tabb, te rog să ne aduci ceva de mîncare aici. Nişte friptură de pasăre, dacă n-au mîncat-o toată domnul şi doamna Odgers, şuncă şi o plăcintă. Să ştii, George, că e ceva în fuga asta care mă înfurie.

George îşi netezi cu mîna vesta din mătase brodată:

– Ai dreptate, dragul meu. Însă eu am venit într-un moment total nepotrivit. Dar, cum în ultimul timp te vedem rar pe la noi la Truro, a trebuit să-ţi fac eu o vizită şi să combin plăcerea cu datoria.

Deşi Francis era încordat şi preocupat de cele ce se întîmplaseră, totuşi în mintea lui răsări gîndul că George urmărea ceva anume. În calitatea lui de creditor principal, George se afla într-o poziţie periculos de puternică şi relaţiile dintre ei nu fuseseră prea bune de cînd cu scandalul de la cărţi din aprilie.

– O datorie plăcută?

– S-ar putea numi aşa. E în legătură cu Sanson şi cu problema pe care ai ridicat-o atunci.

Pînă acum nici Francis, nici alţii nu reuşiseră să scoată nimic de la morar. Plecase din Truro a doua zi după ce îl demascase Ross şi se credea că e la Londra. S-a aflat că morile lui aparţineau unei societăţi, şi acea societate altor societăţi.

George scoase tabachera de aur cu tutun de prizat şi o bătu pe capac.

– Tata şi cu mine am discutat de mai multe ori chestiunea asta. Deşi nu ne obligă în nici un fel, purtarea lui Sanson este o ruşine pe care o resimţim adînc. După cîte ştii, noi n-avem strămoşi de la care să fi moştenit o bună reputaţie; reputaţia a trebuit să ne-o creăm singuri.

– Da, da, e destul de limpede ce spui, îi răspunse Francis. George nu menţiona des originea lui umilă.

– Mai multe din poliţele pe care le deţinea Matthew Sanson de la tine, continuă George, au ajuns în mîinile lui Cary. El s-a ocupat întotdeauna de finanţele familiei. Matthew în schimb a fost oaia neagră. Poliţele tale au fost achiziţionate de Cary de la Matthew cu bani gheaţă.

– Nu văd nici un avantaj în asta, mormăi Francis.

– Ba da. Noi, familia, am hotărît să anulăm jumătate din toate poliţele care au intrat în mîinile lui Cary de la Matthew. Nu reprezintă o sumă prea mare, dar e o dovadă a dorinţei noastre de a îndrepta răul făcut. După cum ţi-am spus, nu e prea mult. Cam o mie două sute de lire sterline.

Francis se înroşi tot:

– Nu pot accepta mila ta, George.

– Nu e vorba de milă! În primul rînd s-ar putea ca tu să fi pierdut banii pentru că te-a înşelat. În ce ne priveşte, socotim că aşa s-a întîmplat şi dorim să spălăm ruşinea care întinează numele familiei noastre. N-are nici o legătură cu tine.

Doamna Tabb intră aducînd mîncarea. Aşeză o masă lîngă fereastră, puse tava pe ea şi două scaune lîngă masă. Francis se uită la ea. Se gîndea încă la Verity care îşi părăsise familia, la perfidia lui Ross, dar în acelaşi timp se gîndea şi la gestul nobil al omului în care începuse să nu mai aibă încredere. Era un gest generos, pe care mîndria lui încăpăţînată n-ar trebui să-l silească să-l refuze.

După plecarea doamnei Tabb, Francis spuse:

– Banii ăştia ar reduce din datoria pe care o am la tine?

– Asta tu trebuie să hotărăşti. Aş propune ca jumătate să constituie plata unei părţi din datorie şi cealaltă jumătate ţi-o vom plăti în numerar.

Francis se roşi şi mai tare.

– Eşti extrem de generos. Nici nu ştiu ce să spun.

– Nu spune nimic. E un subiect cam stînjenitor între prieteni, dar a trebuit să-ţi explic.

Francis se aşeză pe scaun.

– Hai să mîncăm, George. Am să deschid o sticlă de coniac de la tata în cinstea acestei înţelegeri. O să-mi mai treacă supărarea pe Verity şi o să fiu un tovarăş de petrecere mai plăcut. Rămîi la noi peste noapte?

– Da, mulţumesc, spuse George.

Se aşezară la masă.

Elizabeth se scuzase şi-i lăsase pe musafiri în salonul de iarnă. Domnul Odgers termina plăcinta cu zmeură şi doamna Odgers prăjitura cu migdale. Cum nu mai era decît bătrîna să-i supravegheze, lăsaseră la o parte bunele maniere.

– Mă întreb dacă o s-o respecte, spuse doamna Odgers. N-au cum să se căsătorească în seara asta. Nu se ştie niciodată cu marinarii ăştia. S-ar putea să aibă şi o nevastă în Portugalia. Tu ce crezi, Clarence?

– Ce? mormăi domnul Odgers cu gura plină.

– Micuţa Verity, se auzi vocea mătuşii Agatha. Închipuieşte-ţi, să o şteargă aşa!

– Mă întreb ce-o să zică lumea la Falmouth, spuse doamna Odgers. Desigur, într-un port morala nu-i atît de strictă. Poate că se vor căsători, ca să nu mai vorbească lumea. În orice caz, bărbaţilor care-şi omoară prima soţie ar trebui să li se interzică să se mai căsătorească. Nu crezi, Clarence?

– Da, spuse domnul Odgers.

– Micuța Verity, se auzi iar vocea mătușii Agatha. Încăpățînată ca maică-sa. Mi-aduc aminte cînd avea șase sau șapte ani, în anul cînd am dat noi balul mascat...

În salonul cel mare se adusese coniacul.

– Nu pot să sufăr manevrele astea ticăloase, făcute pe ascuns, spuse Francis cu amărăciune. Dacă ar fi avut curajul să vină aici să mă înfrunte poate că nu mi-ar fi plăcut, dar nu l-aș fi disprețuit atît.

După răceala care intervenise între el și George, se refăcea acum vechea lor intimitate. Aproape că avea în buzunar șase sute de lire pe care nu crezuse să le mai vadă vreodată și aceeași sumă scăzută din datorie. Sumele acestea nu putea fi niciciînd mai binevenite decît în acel moment. Asta schimba totul. Însemna o viață mai ușoară, renunțarea la acea economie la sînge. Un gest magnific care merita să fie apreciat. Prietenul la nevoie se cunoaște.

– Dar, continuă Francis, așa s-a purtat tot timpul. La început s-a furișat fără știrea noastră, întîlnindu-se pe ascuns cu Verity la Nampara, cu complicitatea lui Ross. Și tot timpul așa, pe furiș, pe furiș. Tare îmi vine să mă reped mîine pînă la Falmouth și să-i gonesc din cuibul lor de dragoste.

– Și fără îndoială ai descoperi că a plecat la Lisabona și a luat-o și pe Verity cu el. George luă o înghițitură de coniac. Nu, Francis, lasă-i. N-are nici un rost să încerci să o forțezi să se întoarcă. Răul este făcut. Poate curînd o să te roage plîngînd să o primești înapoi.

Francis se ridică și începu să aprindă lumînările.

– Ei bine, poate să plîngă un an întreg și tot n-am să o primesc înapoi! Să se ducă la Nampara unde au pus totul la cale. Lua-i-ar dracu', George. Francis se întoarse; flacăra lumînării îi lumina fața înfuriată. Dacă în toată povestea asta

ceva m-a rănit profund, este tocmai felul în care a procedat Ross. La dracu'! M-aş fi aşteptat la mai multă loialitate şi prietenie din partea singurului meu văr! Ce i-am făcut eu ca să mă lovească aşa, pe la spate?

– Ei, spuse George, cred că te-ai însurat cu fata pe care o iubea el, nu-i aşa?

Francis se uită lung la el:

– Da, aşa am făcut... Dar asta s-a întîmplat de mult. Lucrurile s-au liniştit. El însuşi are o căsnicie fericită, mai fericită ca... N-ar avea nici un rost să-mi poarte pică din cauza asta.

George se uită pe fereastră; afară se întuneca. Lumînările proiectau pe perete umbra siluetei lui aduse de spate.

– Îl cunoşti pe Ross mai bine decît mine, Francis, aşa că nu pot să-ţi dau nici un sfat. Dar mulţi oameni pe care-i judecăm după aparenţe au întotdeauna cîte ceva de ascuns. Şi eu personal am constatat acest lucru. S-ar putea ca şi Ross să fie unul dintre aceştia. Nu sînt sigur, dar ceea ce ştiu e că toate încercările mele de a mă apropia de el s-au lovit de un refuz.

Francis se întoarse la masă.

– Nu sînteţi în termeni buni? Nu, presupun că nu. Cu ce l-ai supărat?

– Nu pot să-mi închipui cu ce. Ştiu însă că la deschiderea minei lui toţi acţionarii au dorit ca operaţiunile financiare să fie încredinţate băncii noastre; dar el s-a luptat din răsputeri să fie încredinţate băncii Pascoe. Mi-au ajuns la urechi şi unele remarci de ale lui din care reiese că are ceva împotriva mea. În sfîrşit, mai este şi planul ăsta nebunesc pe care l-a lansat de a înfiinţa o societate care să se ocupe de prelucrarea minereului de aramă, şi care de fapt este îndreptat tot împotriva noastră.

– Nu cred că are nimic cu tine personal, George. Scopul lui este să obţină un preţ mai bun pentru minereul lor.

George îi aruncă o privire furişă:

– Asta nu mă supără deloc pentru că planul lor va eşua din lipsă de bani. Totuşi, dovedeşte o atitudine duşmănoasă faţă de mine pe care nu cred că o merit; după cum nici tu nu meriţi trădarea intereselor familiei tale.

Francis se uită lung la el şi tăcu o vreme. Orologiul sună ora şapte.

– Nu cred că planul lor va eşua neapărat din lipsă de bani, spuse Francis neutru. Sînt multe interese importante acolo.

Capitolul III

Cînd au ajuns la Falmouth, cerul era luminat de soarele ce cobora spre asfinţit, umflat şi roşu ca o lanternă chinezească şi înconjurată de nori bucălaţi. Oraşul semăna cu o pată cenuşie care înconjura golful.

În timp ce coborau dealul, Andrew îi spuse:

– În ultima ta scrisoare spuneai că laşi totul în seama mea; sper că o să-ţi placă ce am făcut.

– Nu mă îndoiesc; sînt dispusă să fac cum vrei tu.

– Căsătoria va avea loc mîine la ora unsprezece, la biserica King Charles the Martyr. Ieri dimineaţă am scos o licenţă de la preotul Freakes. Martori vor fi menajera mea şi căpitanul Brigg. Va fi cît se poate de simplu.

– Mulţumesc.

– Pentru noaptea asta m-am gîndit întîi că ar fi mai potrivit să-ţi iau o cameră la un han. Dar hanurile sînt prea proaste pentru tine.

– Nu mă deranjează.

– Nu mi-a plăcut ideea să te ştiu singură acolo, unde s-ar putea să fie şi bărbaţi beţi şi gălăgioşi. N-ar fi fost corect.

– N-ar fi avut nici o importanţă, răspunse ea roşindu-se.

– Prefer să te conduc la noua ta locuinţă, unde te aşteaptă doamna Stevens. Ea va avea grijă de tine. Eu voi dormi pe corabia mea.

– Iartă-mă că par atît de tristă... dar mi-a fost greu să mă despart de cei pe care i-am iubit atît de mult.

– Draga mea, ştiu cum trebuie să te simţi. Dar avem o săptămînă înaintea noastră pînă va trebui să plec. Cred că pînă atunci vei privi altfel lucrurile.

Un timp tăcură amîndoi.

– Francis e atît de imprevizibil, spuse ea deodată. Deşi o să-mi fie foarte dor de ei, aş dori cîteodată să ne despartă sute de mile. Ne aflăm la o distanţă prea mică de Trenwith şi Francis ar putea oricînd să vină să ne caute ceartă.

– Dacă ar veni, l-aş domoli eu.

– Ştiu, Andrew, dar nu vreau asta, mai presus de orice.

Andrew schiţă un zîmbet:

– În seara balului am fost foarte răbdător. Dacă va fi nevoie, voi fi la fel. Pescăruşii zburau pe deasupra. Mirosul mării era altfel decît cel de acasă; se simţea sarea, mirosea a alge şi a peşte.

Cînd au ajuns pe strada principală, soarele apusese deja şi portul era învăluit în culorile limpezi ale amurgului.

I se păru că lumea de pe stradă se uită la ei. El era, fără îndoială, o figură bine cunoscută în oraş. Mai existau şi acum prejudecăţi atît de puternice împotriva lui? Dacă da, era de datoria ei să le spulbere. Împotriva ei nu putea exista nici una.

Se uită la el pe furiş şi deodată îi răsări în minte gîndul că de cînd se cunoşteau nu se văzuseră mai mult de treizeci de ori. Ce o aştepta oare? Ce avea de înfruntat? Dacă se iubeau însă, nimic nu mai avea importanţă.

Se opriră şi Andrew o ajută să descalece; intrară în casa cu portic monumental. Doamna Stevens îi aştepta la uşă şi o salută pe Verity cu destulă amabilitate, deşi cu o urmă de mirare şi gelozie.

Îi arătă sufrageria şi bucătăria de la parter, salonul elegant şi dormitorul la etajul întîi, cele două dormitoare de la

ultimul etaj, unde stăteau copiii cînd veneau acasă, copii pe care ea nu-i văzuse niciodată. Esther, în vîrstă de şaisprezece ani, locuia la rude; James, de cincisprezece ani, era aspirant de marină. Verity avusese de înfruntat atîta opoziţie acasă încît nu prea avusese timp să se gîndească la ce ar putea avea de înfruntat aici.

Se întoarse în salon unde Andrew urmărea de la fereastră luminile portului licărind în depărtare. Se duse lîngă el şi el o luă de mînă. Gestul lui o îmbărbătă.

– Care e vasul tău, Andrew?

– E mai departe, în golful St. Just. Cel mai mare din cele trei. Mă îndoiesc că-l poţi vedea în lumina asta slabă.

– Ba da, e frumos. Pot să-l vizitez şi eu odată?

– Mîine, dacă vrei. Simţi cît e de fericit. Verity, trebuie să plec acum. Am rugat-o pe doamna Stevens să-ţi servească masa cît de repede. Călătoria pînă aici te-a obosit şi cred că vrei să te odihneşti.

– Nu poţi rămîne să iei masa cu mine?

El ezită:

– Da, dacă doreşti.

– Te rog să rămîi. Ce frumos este portul! Aş sta aici să mă uit la toate vasele care vin şi pleacă şi să te aştept pînă vii acasă.

Au coborît apoi la parter, în sufragerie, şi au mîncat friptură de miel cu capere şi zmeură cu smîntînă. Acum o oră erau nişte oameni în toată firea care făcuseră un gest temerar cu o prudenţă ciudată, ca şi cum n-ar fi putut să se elibereze complet de constrîngerile şi ezitările acumulate de-a lungul anilor. Dar, la lumina lumînărilor, gîndurile îşi luau avînt, îndoielile păleau, făcîndu-i să se simtă mîndri de aventura lor.

Pînă atunci nu mai stătuseră la masă împreună.

Perdelele subţiri care acopereau ferestrele lăsau să se vadă siluetele trecătorilor de pe stradă. Camera era situată puţin

sub nivelul străzii şi, cînd trecea huruind vreo căruţă, roţile erau mai vizibile decît vizitiul.

Începură să vorbească despre vasul lui; îi povesti cum arată Lisabona, zvonul de clopote răsunînd în clopotniţe, soarele arzător, murdăria de necrezut a străzilor, portocalii, livezile de măslini. Va trebui să-l însoţească şi ea odată. Suporta uşor marea?

Aprobă din cap fără ezitare, deşi nu fusese niciodată pe mare.

Începură să rîdă, în oraş se auzi orologiul din turn bătînd ora zece. El se ridică.

– Nu-i convenabil să stăm pînă la ora asta. Ne compromite în ochii doamnei Stevens, sînt sigur. O să creadă că i-am mîncat toate prăjiturile.

– Dacă ai fi plecat mai demult nu m-aş fi simţit bine aici, singură.

Andrew nu-şi mai putu stăpîni sentimentele care i se citeau pe faţă.

– Aseară am închis cartea vieţii mele, Verity. Mîine vom deschide o carte nouă, pe care o vom scrie împreună.

– Asta e tot ce-mi doresc, spuse ea, şi nu mă tem deloc.

Andrew se întoarse din uşă şi se uită la ea cum şedea la masă.

– Noapte bună. Se aplecă să o sărute pe obraz, dar ea îi oferi buzele. El ridică mîna şi o mîngîie pe umeri.

– Dacă ţi se va întîmpla ceva rău, Verity, nu eu voi fi de vină. Ţi-o jur. Noapte bună, iubito.

– Noapte bună, Andrew, dragul meu, noapte bună.

Se despărţiră şi plecă. Îl auzi suind scările ca să-şi ia pălăria, coborînd apoi şi plecînd. Îl văzu trecînd prin faţa ferestrei. Rămase acolo mult, cu ochii pe jumătate închişi, cu capul sprijinit de spătarul înalt al scaunului.

Capitolul IV

Era în acelaşi timp cînd Verity urca scările cu o lumînare în mînă ca să se culce în patul ei nou, Mark Daniel începea lucrul la mina Wheal Leisure.

Cu el era un frate mai mic, Matthew Mark, pentru a-l ajuta să care sterilul pe care îl scotea şi-l arunca în gaura unui puţ din apropiere. Aerul era atît de greu acolo încît lumînările lor cu fitil de cînepă nu ardeau bine, aşa că lucrau aproape în întuneric. Pereţii galeriei erau plini de umezeală, iar sub picioarele lor musteau apa şi noroiul. Dar Matthew Mark considera că are noroc să muncească pentru un om cu atîta experienţă – plătit cu şase pence pe zi, sau noapte – şi învăţa repede. Peste cîţiva ani va cere şi el să lucreze în parte într-o galerie a lui.

Mark nu prea vorbea cînd lucra, dar în seara asta nu scotea o vorbă. Băiatul nu ştia ce se întîmplase şi se temea să întrebe. Avea doar nouă ani şi n-ar fi înţeles ce-l roade pe tovarăşul lui, chiar dacă i-ar fi spus.

De multă vreme Mark renunţase să mai creadă că nu se întîmplase nimic rău. Erau săptămîni de cînd ştia sigur, dar încerca să se convingă că nu e adevărat. Se adunaseră tot felul de semne mărunte. Aluzii de la cei ce ştiau, dar nu îndrăzneau să-i spună, priviri furişe, pline de înţeles, lucruri mărunte luate separat, dar puse la un loc creşteau ca fulgii de zăpadă

pe acoperiş, formînd un strat gros şi greu pînă cînd acoperişul se prăbuşea.

Ştia acum, şi ştia şi cine e.

Fusese ingenioasă. Căutase semne prin casă despre prezenţa unui bărbat, dar nu găsise nici unul. Încercase să o prindă, dar i-o lua înainte întotdeauna. Mintea ei lucra mai repede ca a lui. Leopardul era mai iscusit decît ursul cel negru.

Dar cu o săptămînă în urmă, cînd plouase, nu mai fusese la fel de iscusită. Pămîntul era atît de moale încît, deşi călcase mai mult pe pietre, lăsase urme de paşi în unele locuri.

Se îngrozea la gîndul că în săptămîna aceasta cînd lucra în schimbul de noapte mînia lui va ajunge la paroxism, dar nu-i va putea da frîu liber din cauza ultimelor fire ale dragostei care-l mai ţineau încă strîns legat de ea. Se zbătea din răsputeri să scape din păienjenişul lor.

Acum avea nevoie de explozibil pentru puşcături. Nu putea înainta numai cu tîrnăcopul. Apucă ciocanul greu şi sfredelul de oţel. Cu uşurinţa pe care o căpătase de pe urma unei practici îndelungate, alese locul în stînca tare, făcu o gaură adîncă în perete, trase sfredelul afară, curăţă şi uscă gaura. Apoi o umplu cu explozibil; înfipse o vergea ascuţită ca un cui de fier în explozibil şi astupă gura găurii cu pămînt pe care îl bătu bine cu coada ciocanului. După aceea trase afară vergeaua şi introduse în locul ei un fir de trestie, gol pe dinăuntru şi umplut cu explozibil, care servea drept fitil.

Îşi scoase pălăria, suflă în lumînare pînă rămase o flacără mică şi aprinse trestia. Apoi se adăpostiră amîndoi după primul colţ.

Mark numără pînă la douăzeci. Nimic. Numără încă douăzeci, numără cincizeci. Apoi ridică de jos lada cu explozibil. În întuneric o lipise de perete şi apa se prelinsese înăuntru.

– N-a luat foc, spuse el.

– Fiți atent, spuse Matthew. (Pușcarea era tot ce nu-i plăcea la minerit.) Mai așteptați!

Dar Mark se îndrepta deja spre încărcătura de exploziv. Băiatul îl urmă.

Mark scoase firul de trestie; în aceeași clipă apăru o flacără urmată de un huruit puternic; pietrele începură să zboare lovindu-l în față. Duse mîinile la ochi și căzu pe spate. Peretele se prăbuși. Băiatul își pierdu capul și o luă la fugă, după ajutor; apoi se opri și își făcu loc prin fumul negru și înăbușitor pînă la Mark, care încerca să se degajeze de sub pietre.

– Domnule Daniel! Domnule Daniel! strigă băiatul apucîndu-l de braț.

– Fugi, băiete! N-a explodat decît o parte.

Dar Matthew nu-l părăsi și își făcură drum prin întuneric pînă după cotul galeriei.

Matthew suflă în lumînare și la lumina ei pîlpîitoare se uită la Mark. Fața lui suptă era neagră și plină de sînge; părul și sprîncenele îi erau pîrlite.

– Ochii, domnule Daniel. Ați pățit ceva la ochi?

Mark se uită la flacără.

– N-am nimic la ochi. Văd.

Se auzi iar un bubuit în galerie și restul încărcăturii explodă. Valuri de fum negru îi acoperiră.

– Bagă de seamă, băiete, să folosești explozibilul cu mai multă grijă!

– Fața, domnule. Aveți sînge pe față.

Mark plecă ochii uitîndu-se la mîini. Palma și degetele de la mîna stîngă îi sîngerau. Explozibilul umed cauzase accidentul, dar îi salvase viața. Scoase o cîrpă murdară și își înfășură mîna în ea.

– Să așteptăm pînă se risipește fumul. O să vedem ce s-a prăbușit.

Matthew se aşează pe jos şi se uită la faţa lui Daniel pe care se vedeau dîre de sînge.

– Ar trebui să vă vadă doctorul. Se pricepe la vindecat rănile.

Mark se ridică brusc.

– Nu, nu mă duc la el! Mai bine mor!

Continuară să lucreze un timp, dar îi era greu să se folosească de mîna rănită, care continua să sîngereze. Faţa îl durea şi simţea cum îl înţeapă.

După o oră spuse:

– Cred că am să ies la aer puţin. Ai face bine să vii şi tu, băiete. Nu-i bine să respiri aerul ăsta negru şi greu.

Matthew îl urmă bucuros. Munca de noapte îl obosea şi mai mult, deşi nu voia să recunoască.

Ajunseră la puţul principal şi urcară prin el pînă la suprafaţă; nu era departe pînă la Grambler. Respirau aerul proaspăt al nopţii şi auzeau vuietul apropiat al mării. Era plăcut să-ţi umpli plămînii cu aerul dulce şi totuşi înţepător de la suprafaţă. Cîţiva oameni se strînseră în jurul lui Mark, dîndu-i sfaturi.

Ieşise din mină ca să-şi bandajeze rănile şi voia să coboare din nou. Dar, în timp ce sta de vorbă cu ceilalţi şi cineva îi bandaja degetele, îi reveni în minte tot necazul şi îşi dădu seama plin de mînie că venise momentul marii încercări.

Rezistă o vreme, simţind că era prea devreme, că trebuia să se mai pregătească. Apoi se întoarse spre Matthew şi-i spuse:

– Du-te repede acasă, băiete. Şi pentru mine ar fi mai bine să nu mai cobor în mină în noaptea asta.

Cînd micul Matthew Mark era la lucru, nu se gîndea niciodată la somn – aşa ceva nu se face! – dar acum era obosit. Trecuse puţin de miezul nopţii. Şase ore în plus de somn! Aşteptă respectuos să-l întovărăşească o parte din drum pe Mark, dar acesta pe un ton morocănos îl trimise acasă, la Mellin.

Cînd copilul dispăru în depărtare, Mark îşi luă rămas bun

de la ceilalți și plecă și el. Le spusese că nu dorea să-l mai deranjeze pe doctorul Enys, dar se hotărîse. Știa exact ce avea de gînd să facă.

Se duse liniștit acasă. Cînd la lumina stelelor văzu apărînd casa, simți că i se strînge inima în piept. S-ar fi rugat lui Dumnezeu atunci, dacă ar fi fost credincios; s-ar fi rugat pentru greșeala pe care o făcuse, pentru fidelitatea lui Keren, pentru o viață nouă bazată pe încredere și credință. Ajunse la ușă, puse mîna pe clanță, apăsă.

Ușa se deschise.

Respiră adînc și intră cu pași nesiguri; sufla greu ca și cum ar fi alergat pînă acasă. Nu aprinse nici o lumînare; trecu în dormitor. Obloanele erau închise; în întuneric înaintă pipăind pereții pînă ajunse la pat, în colț. Se așeză pe marginea patului, atinse pătura aspră, întinse mîna căutînd-o pe Keren... Keren a lui. Nu era acolo.

Cu un suspin adînc de durere își dădu seama că ăsta era sfîrșitul. Rămase acolo suflînd greu ca după o lungă alergare. Începu să plîngă în hohote; apoi se ridică.

Ieși iar afară, în noapte, se opri și se frecă la ochi, privi în dreapta și în stînga, adulmecînd, și porni spre Mingoose.

Gatehouse, casa doctorului, apăru în întuneric. O înconjură cercetînd-o. Zări o geană de lumină la o fereastră de sus.

Se opri, se uită lung la ea și încercă să-și învingă durerea. Pătrunsese adînc în el făcînd să-i pulseze tare sîngele în vine. Ajunse la ușa casei.

Acolo se opri. Dacă ar fi ciocănit să-i deschidă i-ar fi avertizat; și-ar fi dat seama că el este.

Se gîndi puțin înainte de a se hotărî să bată. Ea ar fi putut să iasă tiptil pe altă ușă. Amîndoi reacționau mai repede decît el. Ar fi găsit o soluție. De data aceasta însă, Mark avea neapărat nevoie să aibă o dovadă.

Voi aştepta, se gîndi el.

Plecă încet de lîngă uşă, aplecîndu-se să nu fie văzut, pînă ajunse la o depărtare de unde putea vedea amîndouă uşile.

O să mă ghemuiesc la pămînt şi o să aştept.

Stelele urcau pe cer în perpetua lor mişcare. O briză uşoară adia printre ferigi şi tufăriş. Un greiere începu să ţîrîie în iarbă. Undeva departe, o pasăre de noapte începu să ţipe: era un sunet fantomatic, spiritul unui miner mort de mult, păşind orbeşte pe pămîntul pe care a trăit odată. Animale mici începeau să se mişte prin tufişuri. O bufniţă se lăsă pe acoperiş şi scoase un ţipăt ascuţit.

Am să aştept.

Spre răsărit apăru o lumină slabă, galbenă. Pe cer se ivi luna, o lună bătrînă, ofilită şi uscată. Urcă puţin, apoi începu să apună.

Uşa casei se deschise şi Keren se furişă afară.

*

Era fericită. Trecuse numai prima noapte cînd Mark lucra în schimb de noapte. Legătura ei cu Dwight era altfel decît şi-o închipuise. Posesivă şi geloasă, trebuia totuşi să accepte că el îşi iubea munca în primul rînd. Îl cucerise prin interesul pe care îl arătase faţă de munca lui. Îl stăpînea arătînd în continuare acelaşi interes.

Într-un fel, îi făcea plăcere să joace rolul unui asistent serios. Ceva asemănător cu rolul pe care-l jucase în piesa *Hilary Tempest*. Cîteodată visa că e soţia lui şi că Mark dispăruse. Se închipuia îmbrăcată într-o rochie simplă, dar frumoasă, ajutîndu-l pe Dwight la vreun caz mai serios. Ştia că mîinile ei sînt sigure şi îndemînatice, că poate să-l ajute; şi-l imagina plin de admiraţie faţă de priceperea ei; şi nu numai el, ci toată lumea bună din ţinut. Pretutindeni se va vorbi de ea. Auzise că doamna Poldark avusese mult succes cu ocazia balului dat

în onoarea regelui şi că de atunci o vizitase multă lume. Keren nu ştia de ce.

I se suise la cap, şi nu-i plăcuse cînd luna trecută doamna venise la ea şi făcuse o aluzie la comportamentul ei; nu, lui Keren nu-i plăcuse deloc. Ei bine, dacă ar avea succes în societate, în calitate de soţie de doctor, nu s-ar opri aici. S-ar putea nici să nu rămînă soţie de doctor pînă la sfîrşitul vieţii. S-ar putea întîmpla multe. Cînd trecuse prin grădina de la Nampara se întîlnise cu un domn mai în vîrstă, voinic şi păros, care fusese la familia Poldark şi care se uitase lung după ea. Cînd a aflat că e baronet şi necăsătorit, i-a părut bine că tocmai atunci era îmbrăcată cu rochia ei subţire.

Înapoi spre casă îşi făcu drum printre tufişurile ţepoase. Era trei şi jumătate după ceasul lui Dwight; avea timp destul. Se lăsase ceaţă peste locul care despărţea cele două case. Se cufundă în ea ca în valurile unui rîu. Umezeala pătrundea peste tot; îi udase faţa şi picături de apă îi sclipeau în păr. Cîteva flori se vedeau printre lăstăriş. Culese una în tăcere. Coborî prin ceaţă în albia uscată a pîrîului, apoi urcă iar şi ieşi la lumină, în aerul răcoros şi limpede ca cristalul.

În noaptea asta, în timp ce şedea goală în braţele lui Dwight, îl încurajase să vorbească despre munca lui de fiecare zi, despre băieţelul care murise de o boală gravă de gît (crup difteric) la Marasanvose, despre rezultatele tratamentului administrat unei femei care avusese un abces, despre planurile lui de viitor. Toate acestea le cimenta pasiunea. Pentru el erau necesare. Pe ea, de fapt, nu o interesau prea mult.

Luna apunea cînd a ajuns acasă şi zorile albăstrui apăreau spre răsărit. Albia uscată a pîrîului prin care trecuse părea acum umplută cu un şuvoi de lapte. În jur, pretutindeni, se lumina de ziuă.

Intră şi se întoarse să închidă uşa. O mînă, de afară, se întinse să o deschidă iar.

– Keren!

– Mark! şopti ea. Te-ai întors devreme. S-a întîmplat ceva?

– Keren...

– Cum îndrăzneşti să mă sperii aşa? Era să mor!

Reacționase imediat. Mai promtă decît el, pornise ea întîi la atac, sigură că-l va învinge. Dar de data aceasta el nu se baza numai pe vorbe.

– Unde-ai fost, Keren?

– Eu? N-am putut să dorm. M-a apucat o durere, o durere groaznică. Am țipat. Te-am strigat. Mă gîndeam că dacă ai fi fost acasă mi-ai fi pregătit ceva cald ca să-mi treacă. Dar eram singură. N-am ştiut ce să fac. M-am gîndit că dacă mă plimb puțin pe afară o să mă simt mai bine. Dacă aş fi ştiut că vii mai devreme acasă m-aş fi dus la mină să te întîmpin. Cu privirea ei pătrunzătoare, observă în semiîntuneric bandajul de pe mîna lui Mark. Eşti rănit! Ai avut un accident! Ia să văd!

Se apropie de el, dar cu mîna rănită o lovi peste gură şi o trînti jos.

– Mincinoaso! Mincinoasă nerușinată! țipă el printre suspine.

Ea plîngea, scîncea mai curînd, ca o fetiță, ca un pisoiaş.

Se repezi la ea:

– Ai fost la Enys, strigă el cu o voce înfricoşătoare.

– Nerușinat eşti tu! Eşti un laş! Să loveşti o femeie! Bestie scîrboasă! Pleacă! Lasă-mă în pace! Ai să înfunzi puşcăria pentru asta! Ieşi afară!

În lumina slabă a zorilor, îi văzu fața pîrlită şi înnegrită de fum. Începu să țipe.

– Ai fost la Enys! Te-ai culcat cu Enys!

– Nu-i adevărat! Nu-i adevărat! strigă ea. Minți! M-am dus la el pentru că mi-era rău. E doctor, nu? Brută murdară! Mi-era rău!

Minciuna născocită atît de repede îl făcu să se gîndească. Dorea să fie drept, obiectiv.

– Cît ai stat acolo?

– Cam mai mult de o oră. Mi-a dat o doctorie şi am aşteptat...

– Eu am aşteptat mai mult de trei ore.

Îşi dădu seama atunci că trebuie să acţioneze şi încă mai repede.

– Mark, spuse ea disperată, nu e ce crezi tu. Mă jur în faţa lui Dumnezeu că nu e. Hai la el. O să-ţi explice. Nu voia să mă lase în pace. Se ţinea mereu după mine. Şi apoi, cînd am cedat, m-a ameninţat că are să-ţi spună dacă nu continui. Jur în faţa lui Dumnezeu! Pe tine te iubesc, Mark! Îl urăsc! Omoară-l dacă vrei. Merită să moară, Mark! A abuzat de mine!

Vorbea întruna, spunea orice, arunca vorbele ca şi cum ar fi fost pietre cu care să lovească, să se apere. Erau singura ei apărare. Îl împroşca cu vorbe încercînd să-i potolească mînia, storcîndu-şi creierii să mai născocească ceva. Cînd văzu că era în zadar, sări ca o pisică şi se repezi la uşă.

El întinse mîna, o apucă de păr şi o trase înapoi, strîngînd-o tare în braţe.

Femeia se luptă din toate puterile, lovindu-l, muşcîndu-l, zgîriindu-l. Încercă să-i scoată ochii cu unghiile. Bărbatul părea să nu simtă nimic, nici chiar muşcăturile. Îi smulse şalul şi o strînse de gît.

Ţipetele se opriră. Ochii îi ieşiră din orbite şi lacrimile începură să curgă. Ştia că o aşteaptă moartea, dar îi părea rău de viaţa ei, de tinereţea ei în plină floare. Se gîndea la Dwight, la baronetul care o admirase, la anii de fericire şi triumf care ar fi urmat. Plîngea, îi era frică de moarte.

Se răsuci zbătîndu-se să scape; îl răsturnă; căzură amîndoi lovindu-se de oblon; zăvorul neînchis bine se desfăcu şi amîndoi căzură peste fereastră, ea sub el.

*

Dimineaţă de vară. Ochii sticloşi ai femeii pe care o iubise, pe care acum o ura. Îi văzu faţa umflată. Era scîrbit, nebun;

lacrimi îi curgeau din ochi pe obrajii ei. Slăbi strînsoarea, dar fața ei frumoasă era împietrită. Cu mîna lui mare îi acoperi fața și-i împinse capul înapoi. Se auzi o trosnitură. Căzu înapoi pe podea; începu să bîjbîie, gemînd. Dar ea nu se mai mișcă.

*

Nu era nici un nor pe cer. Nu bătea vîntul. Păsărelele ciripeau. Din al doilea rînd de pui de sturz din cuibul cocoțat în păducel, pui pe care Mark îi văzuse ieșind din găoace, numai unul, mai timid, nu-și luase zborul; ceilalți fluturau din aripioare, scuturau din capete uitîndu-se curioși la lumea nouă și ciudată pentru ei.

Panglica de ceață lăptoasă acoperea încă albia secată a pîrîului. Se întindea pînă la mare și din loc în loc învăluia vîrful dunelor de nisip ca aburii care ies dintr-un ceainic ce dă în clocot.

Cînd s-a luminat bine de ziuă, marea era calmă; nimic nu părea să explice grozăvia din noaptea trecută. Apa era albastră ca oul de porumbel; la orizont plutea o pîclă roză tivită cu purpuriu, acolo unde soarele care răsărea atingea undele ce se rostogoleau pe plajă.

Barăcile urîte de la Wheal Leisure se vedeau bine și cîțiva oameni care se mișcau pe acolo în hainele lor sărăcăcioase păreau frumoși și îmbrăcați de sărbătoare în lumina dimineții.

Ceața începea să se ridice în căldura soarelui, se mișca încet în direcția stîncilor joase unde se ghemuia o vreme, în umbră, apoi pornea mai departe și dispărea.

Un prihor pe care Mark și Keren îl domesticiseră intră în zbor prin ușa deschisă, își umflă pieptul și începu să țopăie prin odaie. Dar deși nu părea să-l sperie nimeni, nu-i plăcu tăcerea, și după ce ciuguli ici, colo ieși afară țopăind. Își văzu prietena aplecată peste fereastră, dar cum nu-i făcea nici un semn de bun venit, zbură mai departe.

Razele de soare pătrunseră în casă luminînd podeaua acoperită cu nisip, pe care se vedeau urmele paşilor. Un amnar şi un muc de lumînare zăceau aruncate pe nisip, lîngă o pălărie de miner şi un scaun răsturnat.

Floarea culeasă de Keren căzuse pe prag. Era ruptă, dar petalele albe erau încă proaspete; curînd aveau să se veştejească.

Capitolul V

Ross visa că discută cu Sir John Trevaunance şi cu ceilalţi acţionari despre problemele pe care le punea topitoria nou deschisă. Visul se repeta de multe ori, mai ales că întîmpina destulă opoziţie. Îşi petrecea mai tot timpul apărînd compania pe care o înfiinţaseră, căutînd să împiedice disensiunile interne sau să pareze atacurile dinafară. Forţe importante se angajaseră în luptă şi nimeni nu putea şti cine va ieşi învingător.

Nimic nu era exclus în lupta asta. Se făcuseră presiuni asupra societăţii lor, United Mines, Richard Tonkin fusese înlăturat de la conducere, iar Sir John Trevaunance avea la Swansea un proces care nu se mai termina, din cauza vaselor lui care transportau cărbunele.

Ross tocmai visa că avea loc o adunare la Trevaunance, reşedinţa lui Sir John, şi că toţi cei prezenţi vorbeau şi se certau în acelaşi timp. El bătea mereu cu pumnul în masă încercînd să-i domolească, dar nimeni nu-l asculta şi, cu cît bătea mai mult cu atît vorbeau mai tare, pînă cînd se făcu brusc linişte şi se trezi în camera lui ascultînd bătăile din uşa de la intrare.

Afară era lumină şi soarele pătrundea prin perdelele de la fereastră. Gimlett şi soţia lui aveau să se scoale curînd. Întinse mîna să ia ceasul, dar ca de obicei uitase să-l întoarcă.

Demelza dormea liniştită lîngă el, cu părul ei negru răsfirat pe pernă. Dormea întotdeauna bine; dacă Julia se trezea, se scula imediat şi adormea la loc în cinci minute.

Paşi grăbiţi se auziră coborînd scările şi ciocănitul încetă. Ross se dădu jos din pat şi Demelza se ridică în capul oaselor, trează de-a binelea, ca şi cum n-ar fi dormit deloc.

– Ce e?

– Nu ştiu, dragă.

Se auzi un ciocănit în uşă şi Ross deschise. În astfel de împrejurări se aştepta să-l vadă tot pe Jud în uşă.

– Iertaţi-mă, domnule, spuse Gimlett, a venit un băiat care vrea să vă vadă. E Charlie Baragwanath, ajutor de grădinar la Mingoose. E foarte speriat.

– Cobor imediat.

Din aşternut, Demelza răsuflă uşurată. Crezuse că se întîmplase ceva cu Verity. Ieri toată ziua, cît stătuseră pe plajă, la soare, bălăcindu-se cu picioarele prin apa călduţă, se gîndise la ea. Era ziua cînd Verity îşi recăpătase libertatea, pentru care ea, Demelza, complotase şi urzise atîtea planuri un an întreg. Se întreba ce se întîmplase, şi aştepta.

Se uită la Ross care se îmbrăca, apoi îl văzu ieşind pe uşă. Ar fi vrut ca lumea să-i lase în pace, ar fi dorit s-o lase în pace, singură, numai cu Ross şi Julia. Dar mereu venea cîte cineva, mai ales admiratorii ei, cum îi numea Ross cu ironie. Sir Hugh Bodrugan venise de mai multe ori la ceai.

Ross se întoarse. Observă imediat că se întîmplase ceva rău.

– Ce este?

– Greu de înţeles din ce spune băiatul. Cred că s-a întîmplat ceva la mină.

Ea se ridică în sus:

– Un accident?

– Nu. Culcă-te la loc. Nu e decît cinci.

Ross coborî iar şi se uită la băiatul mic şi slab căruia îi clănţăneau dinţii în gură ca şi cum i-ar fi fost frig. Îi dădu să bea puţin coniac şi porniră amîndoi peste deal.

– Tu-ai fost primul acolo? îl întrebă Ross.

– Da, domnule... Pe acolo trec mereu în drum spre lucru. Nu-i văd întotdeauna, mai ales acuma vara cînd plec devreme; dar pe acolo trec mereu. Am crezut că nu sînt acasă. Pe urmă am văzut-o pe ea... am văzut-o pe ea... Îşi acoperi faţa cu mîinile. Vă spun drept, domnule, aproape c-am leşinat. Era să cad jos.

Cînd s-au apropiat, au văzut trei bărbaţi stînd afară. Erau Paul Daniel, Zacky Martin şi Nick Vigus.

– Aşa e, cum spune băiatul? întrebă Ross.

Zacky încuviinţă din cap.

– E cineva... înăuntru?

– Nu, domnule.

– Ştie cineva unde e Mark?

– Nu, domnule.

– L-aţi chemat pe doctorul Enys?

– Chiar acuma, domnule.

– Da, sigur, am trimis după el, spuse Paul Daniel cu amărăciune.

Ross se uită la el.

– Vrei să vii cu mine, Zacky?

Se duseră împreună pînă la uşă, apoi Ross se aplecă şi intră în casă.

Keren era întinsă pe podea, acoperită cu o pătură. Soarele intra pe fereastră revărsîndu-şi razele aurii peste pătură.

– Băiatul a spus...

– Da... am mutat-o noi. Nu ni s-a părut decent s-o lăsăm aşa, sărmana.

Ross îngenunche şi ridică un colţ al păturii. Keren purta

basmaua roşie pe care Mark o cîştigase la întrecerile de lupte ce avuseseră loc cu douăzeci de luni în urmă. Puse la loc pătura, se ridică şi se şterse pe mîini.

– Zacky, unde a fost Mark cînd s-a întîmplat asta? Puse întrebarea încet ca şi cum n-ar fi vrut să se audă.

– Ar fi trebuit să fie la lucru în mină, domnule, şi să iasă din schimb acum. Dar a avut un accident mai devreme. Matthew Mark era acasă şi dormea înainte de ora unu. De atunci nu l-a mai văzut nimeni pe Mark Daniel.

– Ai vreo idee unde ar putea fi?

– Nu ştiu, domnule.

– Ai trimis după comisarul districtului?

– Cine? Bătrînul Vage? Ar fi trebuit să-l chem?

– Nu, nu pe el, pe Jenkins. E comisarul districtului Mingoose.

Văzură o umbră prelingîndu-se pe podea. Era Dwight Enys, palid ca un mort; singura urmă de viaţă era în ochii lui plini de lacrimi. Se uită la Ross, apoi la forma de pe podea.

– Eu... Eu... am venit...

– Urîtă treabă, Dwight.

Prietenia faţă de doctor îl făcu pe Ross să se întoarcă spre Paul Daniel, care intrase după el şi să-i spună:

– Vino, să-l lăsăm pe doctorul Enys singur să o examineze.

Paul părea gata să se opună; dar Ross se bucura de prea multă autoritate ca să nu fie ascultat, şi ieşiră amîndoi afară. Ross se uită înapoi şi-l văzu pe Dwight aplecîndu-se ca să ridice pătura. Mîna îi tremura şi părea gata să cadă leşinat peste trupul întins pe podea.

*

Toată ziua n-au avut nici o veste despre Mark Daniel. Rănit şi cu faţa înnegrită de fum, ieşise din mină la miezul nopţii şi în primele ore ale dimineţii de luni pedepsise necredinţa şi înşelăciunea. Apoi dispăruse.

Atît se ştia; pentru că la fel ca adierea liniştită a vîntului prin iarbă, tot aşa se răspîndise prin sate şi cătune zvonul că nevasta lui Mark Daniel îşi înşela bărbatul. Nimeni nu se îndoia că asta îi adusese moartea. Era curios că nimeni nu se îndoia de justeţea acestui sfîrşit. Era pedeapsa lui Dumnezeu. Din momentul în care apăruse în ţinutul lor, îşi etalase farmecele căutînd să atragă bărbaţii. Unul singur, şi ei ştiau cine e, se lăsase ademenit. Orice femeie ar fi ştiut că Mark Daniel nu era omul care să se lase încornorat uşor. Ea ştiuse ce riscă şi acceptase riscul, opunînd mintea ei ascuţită puterii lui încete. Reuşise un timp, apoi făcuse o imprudenţă care o costase viaţa. Poate că legea nu o permitea, dar sfîrşitul era drept.

Celălalt bărbat trebuia să mulţumească cerului că nu zăcea şi el mort, cu gîtul rupt. Putea să o mai păţească, dacă nu se ferea. Altcineva în locul lui ar fi încălecat pe cal şi ar fi fugit departe şi nu s-ar mai fi întors pînă cînd Mark Daniel n-ar fi fost prins. Cu toată învăţătura lui, doctorul nu era decît un tinerel plăpînd pe care Mark Daniel ar fi putut să-l frîngă în două ca pe o rămurică. Lumea nu era împotriva lui, cum s-ar fi putut întîmpla. În cele cîteva luni de cînd locuia în ţinutul lor, oamenii învăţaseră să-l aprecieze, să-l respecte; pe Keren însă nu o plăceau. Ar fi putut să-l acuze că a distrus un cămin; în schimb, vedeau în Keren o seducătoare care-l dusese în păcat. Multe femei văzuseră cum se uita Keren la bărbaţii lor. Doctorul nu era vinovat, spuneau ele. Dar n-ar fi vrut să fie în situaţia lui. Intrase în casă şi examinase cadavrul şi se spunea că îi curgea sudoare pe faţă cînd ieşise.

La şase seara Ross se duse să vorbească cu doctorul.

La început Bone, servitorul, nu l-a lăsat să intre; doctorul dăduse ordin să nu fie deranjat. Dar Ross îl dădu la o parte şi intră.

Dwight şedea la o masă cu un teanc de hîrtii în faţă; pe chipul lui se citea disperarea. Nu-şi mai schimbase hainele şi era nebărbierit. Se uită la Ross şi se ridică.

– E ceva important?

– Nu avem nici o veste. Asta e important, Dwight. În locul tău n-aş mai sta aici. Pleacă înainte de căderea nopţii şi stai cîteva zile la familia Pascoe.

– De ce? întrebă el prosteşte.

– Pentru că Mark Daniel e un om periculos. Crezi că dacă ar veni aici după tine l-ar putea opri Bone sau o uşă încuiată?

Dwight îşi acoperi faţa cu mîinile:

– Deci s-a aflat, ştie toată lumea.

– A aflat toată lumea. Nu se poate ascunde nimic într-un ţinut ca al nostru. Deocamdată...

– N-am să-i uit niciodată faţa. Acum două ore o sărutam!

Ross luă un pahar şi-i turnă puţin coniac.

– Bea asta! Ai noroc că eşti în viaţă şi trebuie să avem grijă de tine.

– Nu văd de ce ar trebui.

Ross se stăpîni.

– Ascultă, băiete, zise el pe un ton insistent, vino-ţi în fire! Nu se mai poate îndrepta nimic! Mai presus de orice vreau să împiedic să se întîmple altă nenorocire. N-am venit ca să te judec.

– Ştiu, spuse tînărul. Ştiu, Ross. Eu însă mă judec.

– Da, şi probabil că foarte aspru. Oricine poate vedea că tragedia asta s-a întîmplat din cauza fetei. Nu ştiu cît de mult o iubeai.

Dwight izbucni în lacrimi.

– Nici eu nu ştiam, Ross. Abia cînd am văzut-o zăcînd acolo, mi-am dat seama cît am iubit-o.

Ross îşi turnă şi lui un pahar. Dwight aproape îşi revenise.

– Principalul lucru e să pleci de aici un timp. Vreo săptămînă. Judecătorii au emis un mandat de arestare pentru Mark şi poliţia îl caută. Asta e tot ce s-a putut face pentru moment. Dar, dacă Mark nu vrea să se lase prins, asta nu-i destul; pentru că, deşi toţi sătenii sînt obligaţi prin lege să ajute la prinderea lui, sînt sigur că nici unul nu va ridica un deget.

– Sînt de partea lui şi au dreptate.

– Dar nu sînt contra ta, Dwight. Totuşi, în cîteva zile se vor lua şi alte măsuri. Într-o săptămînă Mark va fi prins şi atunci te vei putea întoarce în siguranţă.

Dwight se ridică ţinînd încă paharul pe jumătate gol în mînă.

– Nu, Ross! Drept cine mă iei? Să stau ascuns la loc sigur, pînă îl prinde şi pe urmă să mă strecor înapoi ca un laş! Prefer să-l înfrunt şi să accept consecinţele. Începu să se plimbe de colo pînă colo prin cameră, apoi se opri. Priveşte lucrurile din punctul meu de vedere. Pe oamenii ăştia dezamăgiţi, i-am înşelat. Eu, un doctor străin, am fost primit printre ei şi tratat cu bunăvoinţă, fără nici o suspiciune, chiar cu bunătate. Îmi aduceau ouă, de care şi ei aveau mare nevoie, drept mulţumire pentru îngrijirile mele. Gesturi mărunte de apreciere chiar din partea unor clienţi ai lui Choake. Au avut încredere în mine. În schimb n-am făcut decît să distrug viaţa unuia dintre ei. Dacă plec acum, plec pentru totdeauna, pentru că i-am înşelat şi sînt un om de nimic.

Ross nu răspunse.

– Dar mai am o alternativă: să rezist pînă la sfîrşit, să rămîn aici, să-mi încerc norocul. Ştiu că e mult mai greu, dar mai am multe de făcut, Ross. A apărut încă un caz de crup difteric la Marasanvose. O femeie însărcinată, din satul Grambler, era să moară, din cauza unei moaşe nepricepute. Am patru cazuri de tuberculoză printre mineri, pe cale de vinde-

care datorită tratamentului meu. Sînt oameni aici care au încredere în mine. I-am trădat, dar ar fi o trădare şi mai mare dacă aş pleca acum, dacă i-aş lăsa pe mîna lui Choake cu metodele lui învechite.

– N-am spus că ar trebui să faci asta.

Dwight scutură din cap:

– Ce mi-ai propus tu e imposibil.

– Atunci vino să stai la noi cîteva zile. Avem o cameră. Adu-ţi şi servitorul.

– Nu, eşti prea bun şi-ţi mulţumesc. De mîine îmi voi continua activitatea ca de obicei.

Ross se uită la el încruntat:

– Atunci sîngele tău pe capul tău să cadă.

Dwight îşi acoperi faţa cu mîinile:

– Sîngele lui Keren este deja pe capul meu.

*

De la Gatehouse, Ross se duse la familia Daniel. Şedeau toţi în camera întunecoasă fără să facă nimic. Erau ca bocitorii la un priveghi. Toţi membrii adulţi ai familiei erau prezenţi, cu excepţia soţiei lui Paul, Beth, care o veghea pe Keren în casa de peste deal. Deşi cît fusese în viaţă Keren o dispreţuise, Beth nu suporta gîndul să o lase să zacă acolo singură toată noaptea.

Bătrînul Daniel îşi sugea pipa de pămînt şi vorbea tot timpul. Nimeni nu părea să-l asculte, dar bătrînului nu-i păsa. Vorbind, simţea că-i mai trec supărarea şi grijile.

– Mi-aduc aminte, prin şaizeci şi nouă s-a întîmplat cam tot aşa ceva. Şaizeci şi nouă sau şaptezeci? Un bărbat a fugit cu nevasta băcanului. Mi-aduc aminte, foarte bine... Da' a cui a fost vina?

L-au salutat pe Ross cu respect; bunica Daniel s-a sculat

şchiopătînd de pe scaunul ei şi l-a poftit pe Ross să se aşeze. Ross se purta întotdeauna politicos faţă de bunica Daniel şi ea încerca să se poarte la fel. Îi mulţumi, dar refuză spunînd că vrea să vorbească cu Paul între patru ochi.

Se auzi iar vocea bătrînului:

– N-a fost vina lui. Un bărbat a fugit cu nevasta băcanului şi el a pus mîna pe o lopată şi s-a luat după ei. Numa' cu lopata. Nimic altceva, decît cu lopata.

Paul se ridică şi-l urmă liniştit afară, la soare. Apoi închise uşa şi se sprijini de ea. Mai erau şi alţi oameni stînd în uşa caselor vorbind, dar erau prea departe pentru a auzi.

– Nici o veste de la Mark?

– Nu, domnule.

– Ai vreo idee unde ar putea fi?

– Nu, domnule.

– Presupun că Jenkins te-a interogat, nu?

– Da, domnule. Pe mine, şi pe alţii din sat. Dar nu ştiu nimic.

– Nici nu i-aţi spune nimic, chiar dacă aţi şti, nu?

Paul lăsă ochii în jos:

– S-ar putea, domnule.

– Crima asta nu e un simplu furt, Paul. Dacă Mark ar fi fost prins furînd ceva dintr-o prăvălie ar putea fi deportat pentru asta; dar, dacă s-ar ascunde o vreme, s-ar putea să se uite ce-a făcut. Însă, cînd e vorba de crimă, e altceva!

– De unde ştim că el a făcut-o, domnule?

– Dacă n-a făcut-o el de ce a fugit?

Paul dădu din umeri şi, cu ochii pe jumătate închişi, se uită cum apune soarele.

– Poate că ar trebui să-ţi spun ce se va întîmpla, Paul. Judecătorii au emis un mandat de arestare. Cei doi poliţişti, bătrînul fierar Jenkins din Marasanvose şi Vage din Sawle

vor face tot ce le stă în putință ca să-l prindă. Nu cred că vor reuși.

– Poate că nu.

– Atunci judecătorii vor organiza o poteră. O vînătoare de oameni e un lucru foarte urît. Ar trebui evitat.

Paul Daniel se mută de pe un picior pe altul, dar nu spuse nimic.

– Îl cunosc pe Mark de cînd era copil, Paul. Mi-ar părea tare rău să-l văd urmărit cu cîini ca pe un vînat, și apoi condamnat la spînzurătoare.

– O să fie condamnat la spînzurătoare, dacă se predă?

– Știi unde este?

– Nu știu nimic. Dar îmi închipui.

– Da, așa e. Ross aflase ce dorea să știe. Ascultă, Paul. Știi unde e golful Nampara? Cred că știi. Acolo sînt două peșteri. În una din ele e o barcă.

Celălalt îi aruncă o privire pătrunzătoare:

– Și?

– E o barcă mică, pescuiesc cu ea pe lîngă coastă. Vîslele sînt pe un raft în fundul peșterii. Furcheții sînt acasă, ca să nu o folosească nimeni fără voia mea.

Paul își umezi buzele uscate:

– Da?

– Da. Tot acasă am și un catarg detașabil și pînze care pot transforma barca într-un cuter. Înfruntă bine valurile, o știu din experiență. Nu trebuie să ieși cu ea în larg pe furtună, dar un om hotărît și curajos poate încerca pe orice vreme, iarnă sau vară. Mark nu mai poate rămîne în Anglia. Dar la nord e Irlanda și la sud Franța, unde sînt tulburări acum. El are cunoștințe în Bretania și a mai traversat Canalul Mînecii.

– Da? spuse Paul începînd să asculte.

– Da, spuse Ross.

– Şi ce se întîmplă cu furcheţii şi cu pînzele?

– Ajung şi ele în peşteră după ce se lasă întunericul. Şi ceva de mîncare să nu moară omul de foame. Mă gîndeam numai.

– Mulţumesc pentru gîndul bun.

– Cu o condiţie numai, spuse Ross, împingîndu-l cu degetul în piept. Trebuie să rămînă secret, un secret pe care să nu-l ştim decît doi, trei. Să fii complice la un asasinat nu-i lucru de glumă. Nu cumva să afle Nick Vigus; lui Nick Vigus îi place să-i scape cîte ceva, mai ales cînd poate să facă rău. Sînt unii care ar mînca mai cu poftă dacă eu mi-aş vîrî singur gîtul în laţ. N-am intenţia să fac aşa ceva, nici pentru tine, nici pentru fratele tău, nici pentru nimeni altcineva din Mellin. Aşa că bagă de seamă, fii foarte atent! Zacky Martin te va ajuta dacă mai ai nevoie de cineva din afara familiei.

– Nu, nu! Nu voi spune la nimeni, domnule. Nu e nevoie să mai amestec şi pe alţii. Bătrînul ar muri dacă l-ar vedea pe Mark spînzurat, poate că şi bătrîna, deşi, nu se ştie, poate va supravieţui. Dar rămîne ruşinea, ocara...

– Ştii unde se află acum?

– Ştiu unde să-i las vorbă, o notă; aşa ne jucam cînd eram copii. Dar nu cred că se poate decît mîine seară. Mai întîi trebuie să vedem unde ne întîlnim, şi pe urmă trebuie să-l conving că e mai bine pentru toţi să fugă. Se pare că e dărîmat de tot.

– Înseamnă că l-a văzut cineva.

Paul se uită repede la Ross:

– Da, l-a văzut.

– Nu cred că va refuza să plece dacă îi spui ce simte bătrînul. Dar grăbeşte-te. Trebuie neapărat să plece mîine.

– Bine. Aşa am să fac. Dacă se poate la noapte, am să vă

anunț. Şi vă mulțumesc, domnule. Ceilalți nu vă pot mulțumi, pentru că nu ştiu, nu trebuie să ştie!

Ross plecă. Paul intră din nou în casă. Bătrînul Daniel vorbea mereu cu vocea lui răguşită şi tremurătoare, vorbea fără întrerupere ca şi cum ar fi vrut să împiedice tăcerea să se aştearnă peste ei.

Capitolul VI

Cufundat în gînduri, Ross pornise înapoi spre Nampara. Îl găsi pe Gimlett spălînd geamurile de la bibliotecă pentru care doamna Gimlett făcea perdele de dantelă. Vrednicia celor doi Gimlett prin comparație cu lenea lui Jud și Prudie era pentru Ross un veșnic motiv de mirare. Grădina înflorea. Anul trecut Demelza cumpărase semințe de nalbă și toată vara florile purpurii și roșii pe tulpinele lor înalte împodobiseră pereții conacului. Julia ședea în pătuțul ei, la umbră. Văzînd că nu doarme, o luă în brațe și fetița începu să gîngurească și să rîdă, trăgîndu-l de păr.

Demelza se ocupa de grădină și Ross cu Julia în spinare se duse să o întîmpine. Era îmbrăcată cu rochia albă de muselină și văzu cu plăcere că purta mănuși. Treptat, fără să se grăbească sau să-și dea aere, devenea din ce în ce mai elegantă și mai rafinată.

În vara aceasta se maturizase. Vitalitatea ei înnăscută de spiriduș n-avea să se schimbe niciodată, dar era mult mai controlată. Ajunsese să accepte și faptul uimitor că bărbații o considerau demnă de atenție.

Julia gînguri veselă și Demelza o luă în brațe.

– I-a mai ieșit un dinte, Ross. Ia uită-te. Pune degetul aici. Ești curat pe degete? Da, merge. Pune degetul, aici!

– Da, aşa e. În curînd o să muşte ca Garrick.

– S-a aflat ceva despre Mark?

Cu glas scăzut, Ross îi povesti tot ce ştia. Demelza se uită la Gimlett.

– N-o să fie prea riscant?

– Nu, dacă se face repede. Cred că Paul ştie mai mult decît mi-a spus mie. Cred că Mark va veni în noaptea asta.

– Mă tem pentru tine. Mie mi-ar fi fost frică să spun cuiva.

– Sper că Dwight nu va ieşi din casă pînă cînd nu pleacă Mark.

– Ai o scrisoare de la Elizabeth, spuse Demelza ca şi cum atunci şi-ar fi adus aminte.

Scoase scrisoarea din buzunarul şorţului. Ross rupse pecetea.

Dragă Ross,

Poate că ştii că Verity ne-a părăsit ieri-seară şi s-a dus la căpitanul Blamey. A plecat în timp ce noi eram la slujba de seară şi s-a dus cu el la Falmouth. Se vor căsători azi.

Elizabeth.

– Pînă la urmă tot a făcut-o! spuse Ross. Mă temeam că aşa va face.

Demelza citi scrisoarea.

– Şi de ce să nu fie fericiţi împreună? Întotdeauna am spus că e mai bine să rişti decît să duci o viaţă ocrotită, dar plictisitoare şi monotonă în confort şi bogăţie.

– De ce scrie „poate că ştii"? De ce crede că aş putea şti?

– Poate că s-a aflat deja.

Ross îşi dădu la o parte de pe frunte părul ciufulit de Julia. Gestul îl făcu să arate ca un băieţandru. Dar figura lui exprima altceva.

– Nu-mi pot închipui viața ei cu Blamey. Totuși, poate că ai dreptate să crezi că va fi fericită cu el. Să dea Dumnezeu să fie! O nenorocire nu vine niciodată singură. Asta înseamnă că trebuie să mă duc la Trenwith să vorbesc cu ei. Tonul scrisorii e abrupt. Cred că sînt foarte supărați.

Deci s-a făcut, se gîndi Demelza, și Verity s-a și măritat cu el. Și eu mă rog lui Dumnezeu să fie fericiți. Dacă nu, n-am să mă simt prea bine.

– Mai e o oră pînă la apus, spuse Ross. Va trebui să mă grăbesc. Se uită la Demelza: Presupun că n-ai vrea să te duci în locul meu?

– La Elizabeth și Francis? Doamne ferește! Nu, Ross. Aș face orice pentru tine, dar asta nu!

– Nu știu de ce te sperii așa! Sigur, eu trebuie să mă duc. Mă întreb ce a făcut-o pe Verity să facă pasul ăsta hotărîtor, după atîția ani. Poate că a lăsat vreo scrisoare pentru mine.

După plecarea lui Ross, Demelza lăsă fetița să umble prin grădină ținînd-o de hamuri. Nesigură încă pe picioare, dar gîngurind de plăcere, Julia întindea mînuțele încercînd să rupă florile. Între timp Gimlett terminase de spălat geamurile; luă găleata și intră în casă. Demelza stătea pe gînduri, uitîndu-se cum apune soarele. Nu era un apus obișnuit; cerul era brăzdat de nori, spălăcit și lumina dispăru repede.

Cînd începu să cadă roua, luă copila în brațe și intră în casă. Gimlett luase deja pătuțul, iar doamna Gimlett aprindea lumînările. Plecarea lui Jud și Prudie o ajutase mult pe Demelza în eforturile ei de a deveni o doamnă.

Hrăni fetița cu pîine înmuiată în supă și o duse la culcare. Numai atunci își dădu seama că Ross lipsea de mult.

Coborî scările și se opri în ușa deschisă. Cerul era acoperit de nori și un vînt rece sufla printre copaci. Vremea era în

schimbare. În depărtare se auzea cîntecul ciudat ca de cățel al unei găinuşe de baltă.

Îl văzu apoi pe Ross venind printre copaci.

Darkie necheză cînd o văzu în uşă. Ross descălecă şi legă hăturile de liliac.

– A venit cineva?

– Nu. Ai lipsit mult.

– Am vorbit cu Jenkins, şi cu Will Nanfan, care întotdeauna află tot. Pe Jenkins îl mai ajută încă doi poliţişti. Adu-mi te rog o lumînare, aş vrea să iau pînzele acelea imediat.

Se duse cu el în bibliotecă.

– Începe să bată vîntul. Trebuie să plece în noaptea asta, dacă e posibil. Mîine s-ar putea să fie prea tîrziu.

– De ce, Ross?

– Sir Hugh este unul dintre judecătorii care se ocupă de acest caz, şi insistă să cheme armata. Se pare că Sir Hugh a văzut-o pe Keren, pe aici prin împrejurimi; o plăcea; ştii cum sînt bătrînii ăştia libidinoşi...

– Da, Ross...

– Îl interesează deci cazul direct, pe el personal. E şi mai rău pentru Mark. Mai are şi alt motiv.

– Cum adică?

– Îţi aminteşti că săptămîna trecută, la St. Ann, perceptorul a fost maltratat. Autorităţile au trimis azi o trupă de soldaţi la St. Ann. Vor staţiona acolo o vreme, ca măsură de precauţie. S-ar putea să-i trimită în căutarea lui, cît vor sta acolo. După cum ştii, Sir Hugh e prieten cu domnul Trencrom, îşi cumpără băuturile de acolo. Ar fi posibil să-i lase în pace pe contrabandişti o zi, două şi să ceară ajutorul armatei pentru căutarea unui criminal.

– ...Să vin cu tine la peşteră?

– Nu, n-am să lipsesc mai mult de o jumătate de oră.

– Şi... Verity...?

Ross se opri la uşa bibliotecii, cu catargul pe umăr.

– A... Verity! Verity a plecat. Iar eu m-am certat groaznic cu Francis.

– V-aţi certat? Simţise ea că mai era ceva.

– Ne-am certat bine. M-a acuzat că eu am aranjat fuga şi a refuzat să mă creadă cînd i-am spus că nu. În viaţa mea n-am fost atît de uimit. Îl credeam... ceva mai deştept.

Demelza se mişcă brusc ca şi cum ar fi vrut să scape de senzaţia de frig care o cuprinsese.

– Dar, dragul meu... de ce, tu?

– Au crezut că m-am folosit de tine ca intermediar; că luam eu scrisorile şi te trimiteam pe tine să i le dai lui Verity. Îmi venea să-l bat. În orice caz, am rupt relaţiile pentru mult timp. N-o să mă pot împăca cu el uşor, după cîte mi-a spus.

– Vai, Ross... îmi pare atît de rău... Eu...

Ca să-şi ascundă supărarea, îi spuse pe un ton liniştit:

– Cît lipsesc eu stai în camera ta şi spune-i lui Gimlett că m-am întors. O să fie ocupat cu Darkie, la grajd.

Cîteva minute mai tîrziu era iar singură. Îl condusese pînă la pîrîu şi se oprise privindu-l cum dispărea în întuneric. De acolo se auzeau valurile spărgîndu-se de pereţii peşterii.

Înainte fusese neliniştită, puţin nervoasă şi îngrijorată, pentru că nu era plăcut să ajuţi un ucigaş să sape. Dar acum nefericirea ei era de o cu totul altă natură, era ceva strict personal, atît de adînc înfipt în conştiinţa ei, încît părea să n-o mai părăsească niciodată pentru că atingea cea mai importantă problemă, relaţiile ei cu Ross. Timp de un an lucrase fără răgaz să clădească fericirea lui Verity, deşi ştia bine că Ross o va condamna, iar Francis şi Elizabeth şi mai mult. Dar nu-şi închipuise niciodată că va produce o ruptură între Ross şi vărul lui. Nu se aşteptase la aşa ceva. Era disperată.

Era atît de cufundată în gîndurile ei încît nu observă silueta care traversa pajiştea îndreptîndu-se spre uşă. Intrase în casă şi tocmai închidea uşa cînd auzi o voce. Se întoarse cu felinarul în mînă şi ridicîndu-l zări figura doctorului.

– Doctorul Enys!

– N-am vrut să vă sperii, doamnă Poldark... soţul dumneavoastră e acasă?

Inima Demelzei începu să bată cu putere. Îşi dădea seama de primejdie, o altă primejdie acum.

– Acum nu e acasă.

Văzu în faţa ei figura răvăşită a tînărului frumos şi îngrijit, îmbrăcat în haine negre, pe care îl cunoscuse înainte. Arăta ca şi cum n-ar fi dormit de o săptămînă. Stătea acolo nehotărît, conştient că nu-l poftise să intre, simţind ceva prudent în atitudinea ei, dar interpretînd greşit cauza.

– Credeţi că lipseşte mult?

– Vreo jumătate de oră.

Dwight se îndreptă spre uşă, apoi se opri:

– Iertaţi-mă, dar... v-ar deranja dacă aş rămîne puţin...?

– Nu, nu, deloc.

Îl conduse în camera de zi. Ceea ce făcea putea fi periculos, sau poate că nu, n-avea cum să ştie.

– N-aş vrea să vă deranjez, poate aveţi ceva de făcut, spuse Dwight stînd nemişcat în picioare.

– Nu, răspunse Demelza încet, n-aveam nimic de făcut. Se duse la fereastră şi trase bine perdelele. După cum vedeţi, am întîrziat cu masa de seară. Ross a fost foarte ocupat. Vreţi un pahar cu vin?

– Mulţumesc, nu. Eu... Ezită puţin, apoi spuse dintr-o dată. Mă condamnaţi pentru partea mea de vină în tragedia de azi-dimineaţă?

Demelza se roşi puţin.

– Cum pot condamna pe cineva cînd ştiu atît de puţin despre cele întîmplate?

– N-ar fi trebuit să vă întreb, dar m-am tot gîndit, m-am gîndit toată ziua şi n-am vorbit cu nimeni. Am simţit că trebuie să ies, să mă duc undeva. Casa asta e singura unde...

– S-ar putea să fie primejdios să ieşiţi din casă în seara asta.

– Pun mare preţ pe părerea dumneavoastră, spuse el. A dumneavoastră şi a lui Ross. Încrederea pe care mi-a arătat-o m-a făcut să vin aici. Dacă aş simţi că am pierdut-o aş pleca imediat.

– Nu cred că aţi pierdut-o; dar nu cred că va fi mulţumit că aţi venit aici în seara asta.

– De ce?

– Aş prefera să nu spun mai mult.

– Vreţi să spuneţi că ar trebui să plec?

– Cred că ar fi mai bine.

Luă o farfurie de pe masă şi o puse în altă parte.

– Totuşi, în ciuda celor întîmplate, aş dori să fiu sigur de prietenia dumneavoastră. În seara asta, singur la Gatehouse, era cît pe ce... cît pe ce să... Nu termină fraza.

Demelza se uită în ochii lui.

– Atunci nu pleca, Dwight. Stai jos şi nu te mai gîndi la mine.

Enys se prăbuşi pe un scaun şi îşi acoperi faţa cu mîinile. În timp ce Demelza îşi făcea de lucru prin cameră, Enys începu să vorbească, întrerupîndu-se mereu, căutînd să explice, să demonstreze. Nu încerca să se disculpe, nu-i era milă de el însuşi. Părea că încearcă să găsească motive de scuză pentru Keren, ca şi cum lumea o judeca prea aspru şi ea nu se putea apăra. Trebuia să-i ia el apărarea.

Demelza ieşise din cameră. Cînd se întoarse, observă că Dwight tăcuse şi asculta încordat.

– Ce este?

– Am crezut că aud pe cineva ciocănind în fereastră.

Demelza simți că i se taie răsuflarea. Respiră adînc și spuse:

– Știu ce este. Nu te scula. Mă duc eu.

Ieși repede în sală și închise ușa camerei de zi după ea. Deci nu scăpase de ce îi era frică. Se rugă lui Dumnezeu ca Ross să nu mai întîrzie. Deocamdată trebuia să se descurce singură.

Se duse la ușa de la intrare și se uită afară. În lumina slabă a felinarului pajiștea părea goală. Ceva se mișcă lîngă tufele de liliac.

– Scuzați-mă, doamnă, se auzi vocea lui Paul Daniel.

Privirea ei o întîlni pe a lui Paul, apoi alunecă mai departe, dincolo de el.

– Căpitanul Ross a coborît chiar acum la peșteră. E... cineva cu dumneata?

Paul Daniel ezită:

– Știți despre el?

– Da, știu.

Paul fluieră încet. O siluetă nedeslușită apăru de după casă. Paul se aplecă și trase ușa închizînd-o pe jumătate ca să nu răzbată lumina afară.

Mark stătea în fața lor. Fața lui era în umbră, dar îi văzu ochii duși în fundul capului.

– Căpitanul Ross e jos în peșteră, spuse Paul. Ar trebui să ne ducem acolo.

– Cîteodată Bob Baragwanath și Bob Nanfan se duc să pescuiască acolo cînd marea e înaltă, spuse Demelza.

– O să așteptăm acolo ascunși după meri, spuse Paul. O să-i vedem de acolo.

– E mai sigur dacă intrați înăuntru. În bibliotecă o să fiți în siguranță.

Deschise ușa și intră în sală, dar ei rămaseră afară șoptind ceva.

– Mark nu vrea să vă amestece mai mult în povestea asta, spuse Paul. Ar prefera să aştepte afară.

– Nu, Mark. N-are importanţă. Intră imediat!

Paul intră înăuntru şi Mark îl urmă plecîndu-se ca să încapă pe uşă. Înainte de a deschide uşa dormitorului care ducea spre bibliotecă, Demelza avu timp să îi vadă rănile de pe frunte, faţa cenuşie ca de piatră, mîinile bandajate. Cînd ridică felinarul ca să intre, se auzi cineva mişcînd la capătul celălalt al sălii: Dwight apăruse în pragul uşii salonului.

Capitolul VII

Dintr-o dată tăcerea fu sfîşiată de zgomotul uşii de la intrare pe care Paul Daniel o trîntise cu putere.

Rămase lîngă uşă, cu spatele la ea. Mark stătea nemişcat, cu o expresie înfricoşătoare pe faţa încruntată, cu vinele gîtului şi ale mîinilor umflate.

Demelza se îndreptă spre ei:

– Dwight, du-te înapoi în salon. Du-te imediat! Mark, ascultă-mă! Mark! Vocea ei era schimbată.

– Aha! Mi-aţi întins o cursă! spuse Mark.

Demelza îl înfruntă, mică şi slabă în faţa lui:

– Cum îndrăzneşti să spui aşa ceva? Paul, n-ai minte deloc? Ia-l de aici! Hai, urmaţi-mă!

– Ticălosule, ţipă Mark, uitîndu-se la Enys peste capul Demelzei.

– Ar fi trebuit să te gîndeşti înainte, spuse Dwight. Înainte de a o omorî.

– Blestemat spărgător de case. Ai profitat de meseria ta. Murdăreşti cuibul celor pe care te prefaci că-i ajuţi.

– Ar fi trebuit să mă omori pe mine, nu o femeie fără apărare.

– Da, pe Dumnezeul meu că...

Demelza se repezi să-i despartă.

Orbește, încercă să o dea la o parte, dar ea nu se mișcă din loc și începu să-l lovească cu pumnii în piept. Mark clipi din ochi, apoi se uită la ea.

– Îți dai seama ce înseamnă asta pentru noi? spuse Demelza cu respirația tăiată, cu ochii scînteind. Noi n-am făcut nimic. Încercăm să vă ajutăm pe amîndoi și voi vreți să vă bateți și să vă omorîți în casa noastră, pe pămîntul nostru. Unde vă e cinstea, prietenia? Ce te-a făcut să vii aici în noaptea asta, Mark? Poate nu gîndul să-ți salvezi pielea. Ai vrut să speli rușinea tatălui tău, a familiei tale. Dar asta l-ar omorî. Dar, ia spune, ce e mai important pentru tine, viața tatălui tău sau a omului ăstuia? Dwight, pleacă imediat! Du-te înapoi în salon!

– Nu pot, răspunse Enys. Dacă Daniel vrea să stau, atunci trebuie să stau.

– Ce face ăsta aici? interveni Paul.

– Doamna Poldark a încercat să mă convingă să plec.

– Ticălosule, țipă iar Mark.

Demelza îl apucă de braț în momentul cînd îl ridică să lovească.

– Intră aici! Dacă nu, ne vor auzi servitorii și nu vom mai putea păstra secretul.

Mark nu se mișcă din loc.

– N-o să fie nici un secret, dacă el știe. Hai afară, Enys. O să-ți vin eu de hac.

– Nu! Pînă atunci Paul stătuse la o parte, dar acum interveni. N-are nici un rost, Mark. Îl urăsc pe porcul ăsta, la fel ca și tine, dar dacă te bați cu el s-a terminat tot!

– S-a terminat și gata!

– Nu s-a terminat! strigă Demelza. Nu s-a terminat! Nu înțelegi? Nu vezi că doctorul Enys nu te poate trăda fără să ne trădeze și pe noi?

Dwight ezita, torturat de gînduri contradictorii:

– Nu voi trăda pe nimeni, spuse el.

Mark rosti printre dinți:

– Mai degrabă m-aş încrede în cuvintele unui şarpe.

Paul se apropie de el:

– Nu-i locul potrivit, frate, nu putem face nimic. Hai, trebuie să facem ce spune doamna Poldark.

– N-am să te trădez, Daniel. Nu putem îndrepta răul prin alt rău, adăugă Dwight ridicînd mîinile într-un gest de neputință. Ce i-ai făcut tu lui Keren rămîne în conştiința ta, după cum răul pe care l-am făcut va rămîne mereu în conştiința mea.

Paul îl împinse încet pe Mark spre uşa dormitorului. Mark se desprinse brusc şi se opri iar. Pe fața lui se citea o ură înfricoşătoare.

– Poate că acum nu e timpul să ne socotim, Enys. Dar va veni timpul, să n-ai teamă.

Dwight lăsase capul în jos.

Mark se uită la Demelza, care sta ca un înger păzitor între el şi furia lui.

– Nu, doamnă, nu voi vărsa sînge şi în casa dumitale. Nu vă doresc răul... Unde vreți să mă duc?

...Cînd Ross se întoarse, Dwight se afla în camera de zi cu fața îngropată în mîini. Mark şi Paul erau în bibliotecă. Din cînd în cînd Mark era scuturat de un fior de mînie. În sală, Demelza stătea ca o santinelă între ei, păzindu-i. Cînd îl văzu pe Ross se aşeză pe cel mai apropiat scaun şi izbucni în lacrimi.

– Ce dracu'...? spuse Ross.

Ea nu reuşi să rostească decît cîteva cuvinte fără şir.

Ross lăsă pînza într-un colț al sălii.

– ...Ei unde sînt acum? Şi tu...

Demelza făcu un semn cu capul în direcția bibliotecii.

Ross se apropie de ea:

– Sper că n-a curs sînge. Doamne, ce putea să se întîmple...

– Da, putea să se întîmple, spuse Demelza.

Ross o luă în brațe:

– Ia-i oprit, iubito? Spune-mi, cum i-ai oprit?

– De ce ai adus pînzele înapoi?

– Pentru că nu poate pleca acum. Marea e furioasă, sînt valuri mari. Ar răsturna barca cînd am lansa-o la apă.

Mai era o oră pînă la ivirea zorilor, coborîră iar pînă la peșteră, prin întuneric, călăuziți de zgomotul pîrîului care se auzea curgînd la vale. Ici, colo zbura cîte un licurici, luminiță verde lucind ca o bijuterie. Marea se retrăsese, dar era tot umflată. De cîte ori încercau să se apropie, valurile se repezeau urlînd spre peșteră. Coasta de nord era primejdioasă. Marea se dezlănțuia pe neașteptate și atunci nu mai aveai scăpare.

Lumina slabă a lunii se topea în geana albastră a răsăritului cînd se întoarseră încet spre casă. Cu douăzeci și patru de ore înainte, o furie teribilă clocotea în sufletul lui Mark, o furie distrugătoare, fierbinte. Acum nu mai simțea nimic, iar ochii lui negri păreau duși în fundul capului. Pe cînd se apropiau de casă, le spuse celorlalți:

– Eu plec, mă duc mai departe.

– Te adăpostim aici, la noi, pînă mîine, îi spuse Ross.

– Nu. Nu vreau să vă amestec și mai mult.

Ross se opri:

– Ascultă, omule. Oamenii de pe aici sînt de partea ta, dar o să aibă neplăceri dacă te adăpostești la ei. În bibliotecă la noi ești în siguranță. La noapte s-ar putea ca marea să fie calmă, nu mai bate vîntul.

– Omul ăsta ar putea să vă denunțe, spuse Paul Daniel.

– Cine, Enys? Nu, ești nedrept cu el.

Merseră mai departe.

– Uite ce e, domnule, spuse Mark. Nu-mi pasă dacă mă

spînzură sau dacă scap. Nu-mi mai pasă de nimic. Dar de un singur lucru sînt sigur: n-am să mă ascund în casa cui mi-e prieten ca să aduc năpasta pe capul lui. Asta n-am s-o fac! O să mă prindă soldații și gata!

– Întotdeauna ai fost încăpățînat, spuse Ross.

– Ascultă, Mark, spuse Paul. M-am gîndit că...

Între timp ajunseră înapoi acasă. Cineva deschise ușa.

– Tu ești, Demelza? spuse Ross iritat. Ți-am spus să te duci să te culci. N-ai motiv de îngrijorare.

– V-am pregătit niște ceai. M-am gîndit că o să vă întoarceți curînd.

Intrară în camera de zi. La lumina unei singure lumînări, Demelza le turnă ceai fierbinte dintr-un ceainic mare, cositorit. Cei trei oameni păreau stînjeniți. Beau ceaiul aburind, doi evitînd să se uite unul la altul, al treilea uitîndu-se absent la peretele din față. Paul își încălzea mîinile ținînd strîns ceașca fierbinte.

– Se aude de aici vuietul furtunii, spuse Demelza. M-am gîndit că o să încercați degeaba.

– Urla vîntul și noaptea trecută, spuse Mark brusc, cînd am ieșit din mină. Doamne, ce mai urla!

– Rămîi aici peste zi? îl întrebă Demelza.

– I-am spus și eu, spuse Ross, dar nici nu vrea să audă.

Demelza îi aruncă o privire lui Mark, dar tăcu. N-avea cum să-l convingă.

Mark lăsă ceașca din mînă.

– Mă gîndeam să mă duc la Grambler, în mină.

Nimeni nu spuse nimic. Demelza simți că o trece un fior.

Paul se ghemui pe scaun și rosti nehotărît:

– Aerul nu e bun la Grambler. Se știe că acolo aerul e otrăvit. Sînt alte mine mai sănătoase.

– Mă gîndeam să cobor în mină la Grambler, repetă Mark.

Ross se uită la cer:

– N-ai să ajungi înainte de a se lumina de ziuă.

Demelza se uită şi ea pe fereastră, la ruinele care se vedeau sus pe deal.

– Ce-ar fi să te duci la Wheal Grace. Mai e vreo scară ca să poţi coborî?

Ross se uită la Mark.

– Scara era destul de bună acum şase ani. Ai putea folosi şi o frînghie pentru mai multă siguranţă.

Mark repetă:

– Mă gîndeam să cobor în mină la Grambler.

– Fugi de-aici, omule! Nimeni nu m-ar putea învinui pe mine că te-ai ascuns la Grace. Nu-i aşa, Paul?

– Da, cred că acolo ar fi în siguranţă. Ce spui, băiete? Hai, că se face ziuă! Acolo n-ar coborî nimeni să te caute.

– Nu-mi place, spuse Mark. E prea aproape de Nampara. Oamenii ar putea să bănuiască ceva.

– Mă duc să-ţi aduc ceva de mîncare, spuse Demelza.

O oră mai tîrziu se făcuse ziuă, o zi nefericită pentru Demelza care-şi pierduse veselia ei obişnuită.

La ora nouă Sam Jenkins, voinic şi îndesat, era în faţa fierăriei lui; încălecă poneiul şi se duse la Mingoose. În drum se opri să vorbească cu doctorul Enys. La zece fără un sfert sosi şi Sir Hugh Bodrugan, urmat curînd de Cuviosul Părinte Faber, paroh al bisericii Sfîntul Minver. Conferinţa dură pînă la unsprezece cînd trimeseră un curier să-l aducă pe doctorul Enys. La prînz, întîlnirea se terminase. Sir Hugh Bodrugan se duse la Trenwith să discute cu domnul Francis Poldark şi plecară împreună să se întîlnească cu căpitanul de dragoni. Întîlnirea a fost cam furtunoasă şi Sir Hugh s-a dus acasă pe o ploaie deasă, care reuşi să-l răcorească. Trecură cîteva ceasuri, timp în care nu se mai întîmplă nimic. La ora patru Ross

coborî spre plajă să vadă dacă s-a liniştit marea. Ploaia mai potolise valurile, dar marea era încă umflată. Marea avea să se retragă în cursul după-amiezei, şi va continua să se retragă pînă după miezul nopţii, cînd ar fi putut să scoată barca. La ora cinci, s-a auzit că în loc să fie trimişi în poteră, soldaţii percheziţionaseră toate casele din St. Ann şi descoperiseră o cantitate impresionantă de mărfuri de contrabandă. Ross a început să rîdă.

La ora şase, trei dragoni şi un civil au fost văzuţi venind călare pe drumul care ducea la Nampara. Aşa ceva nu se mai întîmplase niciodată. Demelza a fost prima care i-a zărit şi se repezi în fugă în camera unde se afla Ross, gîndindu-se la cearta cu Francis.

– Ne fac o vizită de politeţe, spuse Ross.

– Dar de ce să vină aici, Ross? Crezi că ne-a denunţat cineva?

El zîmbi:

– Du-te şi îmbracă-te frumos, draga mea, şi poartă-te ca o doamnă.

Demelza ieşi în fugă şi, prin uşa întredeschisă de la intrare, văzu că civilul era Jenkins, şeful poliţiei. Se îmbrăcă repede, cu urechea aţintită la tropotul cailor şi la zăngănitul armelor. Îi auzi ciocănind la uşă şi intrînd, apoi auzi murmur slab de voci. Aşteptă îngrijorată, ştiind că Ross putea fi politicos sau putea fi tocmai contrariul, dar nu se auzi nici o gălăgie. Îşi aranjă frumos părul, apoi se uită pe fereastră şi văzu că numai unul dintre soldaţi intrase. Ceilalţi doi, îmbrăcaţi în splendidele lor uniforme, cu căciulile negru cu alb şi dolmanele roşii, aşteptau afară ţinînd caii.

Cînd coborî şi ajunse la uşă, auzi deodată un hohot de rîs. Prinzînd curaj, intră în cameră.

– A, draga mea, ţi-l prezint pe căpitanul McNeil din regimentul de dragoni Scots Greys. Soţia mea.

Căpitanul McNeil părea un uriaş îmbrăcat în uniformă: dolman roşu cu fireturi aurii, pantaloni negri cu lampas aurit şi cizme bine lustruite, cu pinteni. Pe masă se afla căciula enormă şi lîngă ea o pereche de mănuşi galbene. Era un bărbat tînăr, rotofei, îngrijit, cu o mustaţă mare, roşcată. Lăsă paharul pe care-l ţinea în mînă şi se înclină în faţa ei milităreşte. Cînd se ridică, ochii lui căprui, pătrunzători păreau să spună: „Nobilii ăştia de ţară de prin locurile astea îndepărtate ştiu să-şi aleagă nevestele."

– Pe domnul Jenkins cred că îl cunoşti.

Au aşteptat pînă s-a aşezat Demelza, apoi s-au aşezat şi ei.

– Căpitanul McNeil tocmai îmi povestea cît de plăcute sînt hanurile noastre, spuse Ross. Crede că ploşniţele din Cornwall au un apetit feroce.

Ofiţerul rîse şi el puţin.

– N-aş spune chiar aşa. Poate că sînt mai multe decît prin alte părţi.

– L-am invitat să locuiască la noi, spuse Ross. Nu prea avem confort, dar nici ploşniţe nu avem.

– Vă mulţumesc, vă mulţumesc foarte mult, spuse căpitanul răsucindu-şi mustaţa ca pe un şurub care trebuie strîns bine. Mi-ar face multă plăcere, în amintirea vremurilor de altădată. Ştiţi, doamnă, că domnul căpitan Poldark şi cu mine am luat parte la un atac pe rîul James în anul 1781? Vechi camarazi de luptă s-ar putea spune. Dar, deşi dacă aş sta la dumneavoastră aş fi mai aproape de locul unde s-a săvîrşit crima, aş fi în schimb prea departe de contrabandişti şi, după cum ştiţi, pe ei am fost trimis să-i descopăr, zise el chicotind.

– Desigur, spuse Demelza. (Se întreba ce ar simţi dacă ar săruta-o un bărbat cu o mustaţă atît de formidabilă.)

– Hm, mormăi Jenkins schimbînd vorba, fiindcă aţi pomenit de crimă...

– A, da! Nu trebuie să uităm...

– Să vă mai umplu paharul, interveni Ross.

– Mulțumesc... După cum îi spuneam soțului dumneavoastră, doamnă, întreprindem o cercetare de rutină. Înțeleg că a fost printre primii care au descoperit cadavrul. Se spune, de asemenea, că cel căutat de poliție a fost văzut prin împrejurimi.

– Adevărat? Eu n-am auzit, spuse Demelza.

– Așa spune domnul Jenkins.

– Așa s-a zvonit, doamnă, spuse Jenkins repede. Nu știm de unde.

– Am venit să vedem dacă ne puteți îndruma în vreun fel. Domnul căpitan Poldark îl cunoaște din copilărie pe cel bănuit și am crezut că poate să ne spună unde s-ar putea ascunde.

– Ați putea căuta un an întreg, spuse Ross, și tot n-ați epuiza toate vizuinele de pe aici. În orice caz, nu-mi închipui că Daniel se mai află pe aici. Cred că e în drum spre Plymouth ca să se îmbarce.

Căpitanul McNeil se uită la el:

– Se pricepe la navigație?

– N-am idee. Pe aici pe la noi toți bărbații au marea în sînge.

– Spuneți-mi, domnule căpitan, sînt multe locuri pe coasta asta de unde s-ar putea lansa o barcă?

– Ce fel? Un vas mare?

– Nu, nu, o barcă mică, ușor de mînuit de un om sau doi.

– Cînd marea e liniștită sînt vreo cincizeci. Cînd e hulă n-ar putea ieși nici o barcă de la Padstow pînă la St. Ann.

– Și cum vi se pare marea acum?

– Cred că a început să se liniștească. S-ar putea lansa o barcă de la Sawle începînd de mîine seară. De ce întrebați?

Căpitanul McNeil își răsuci mustața:

– Credeți că sînt multe bărci pe aici cu care un om ar putea să fugă?

– Aha, înțeleg ce vreți să spuneți. Nu, nu e nici o barcă pe care să o poată mînui un om singur.

– Cunoașteți pe cineva care să aibă o asemenea barcă?

– Sînt cîțiva. Și eu am una. O țin într-o peșteră în golful Nampara.

– Unde țineți vîslele, domnule? întrebă Jenkins.

Ross se ridică:

– Aș vrea să vă rog să rămîneți la masă la noi, domnilor. Mă duc chiar acum să dau ordinele necesare.

Fierarul nu prea știa ce să răspundă, dar căpitanul McNeil refuză:

– Voi veni altădată să mai stăm de vorbă, să ne amintim de vremurile petrecute împreună. Dar v-aș fi recunoscător dacă mi-ați arăta golful și faleza; acum, dacă aveți timp. Sînt convins că asta m-ar ajuta. Știți cum se spune: să împușți doi iepuri dintr-o dată.

– Nu-i nici o grabă, spuse Ross. Mai întîi gustați coniacul ăsta. Sînt sigur că o să vă dați seama după aromă dacă e de contrabandă sau nu.

Căpitanul McNeil izbucni în rîs.

Au mai stat puțin de vorbă, apoi căpitanul își luă bun rămas de la Demelza. Pocni din călcîie și se înclină adînc ca să-i sărute mîna; Demelza simți mustața mătăsoasă gîdilîndu-i degetele. Bărbatul o privi cu o admirație fățișă. Își luă apoi mănușile și căciula imensă și ieși cu sabia zăngănind.

Cînd Ross se întoarse după ce le arătase golful și faleza, Demelza îi spuse:

– Uf! Îmi pare bine că s-a terminat. Și tu ai fost grozav! Nimănui nu i-ar fi trecut prin cap că știi ceva. Ce om cumsecade! Nu m-ar supăra deloc dacă m-ar aresta el.

– Nu-l subestima, spuse Ross. E scoțian.

Capitolul VIII

La căderea nopții începu să plouă cu găleata. La zece, cînd marea era înaltă, Ross coborî în golf și văzu că hula se micșorase. N-ar fi putut fi o vreme mai favorabilă; era atît de întuneric încît aveai impresia că un al doilea rînd de pleoape acopereau ochii împiedicînd vederea.

La miezul nopții doi bărbați așteptau în sala de mașini de la Wheal Grace, acum fără acoperiș. Erau Paul Daniel, cu o pălărie veche de fetru pe cap și un sac pe umăr, și Ross îmbrăcat într-o haină neagră, lungă, pînă la glezne, care-l făcea să semene cu un liliac. Curînd, din adîncul minei licări o lumină. Cu ropotul ploii în ureche, ploaie care se scurgea pe ei în șiroaie, așteptau și pîndeau apariția lui Mark.

Cînd acesta se apropie de gura minei, lumina se stinse. Capul și umerii apărură pe marginea puțului; Mark ieși afară și se așeză pe pămînt în ploaie.

– Credeam că s-a luminat de ziuă, spuse el. Cum e marea?

– O să reușim.

Porniră spre conac.

– Se pot cîștiga bani mulți cu mina asta, spuse Mark. Ca să nu înnebunesc m-am uitat peste tot.

– Poate, în viitor, spuse Ross.

– Aramă... n-am mai văzut filon atît de bogat. Mai e şi argint.

– Unde?

– Spre răsărit. Dar va fi sub apă mai tot timpul.

În camera de zi se vedea lumină, dar Ross ocoli şi ajunse lîngă peretele bibliotecii. Apoi căută uşa pe dibuite şi intrară pe întuneric. O lumînare se aprinse într-un colţ al camerei, în colţul unde Keren jucase în piesă şi dansase.

Pe o masă era mîncarea.

– Nu era nevoie, e periculos, spuse Mark.

Dar mîncă repede în timp ce ceilalţi doi stăteau de pază. În camera de zi era lumină – momeală falsă dacă ar fi venit cineva. Demelza sta sus în dormitor, în întuneric, urmărind atentă să vadă dacă vine cineva din vale. După vizita căpitanului, Ross îşi luase toate precauţiile.

Mark termină repede de mîncat. Arăta îngrozitor; îi crescuse barba şi ploaia lăsase dungi mai deschise la culoare pe faţa lui murdară.

– Ia asta, spuse Ross dîndu-i un pachet cu mîncare, şi asta. Era o haină veche. E tot ce putem face. Va trebui să faci toate sforţările să te îndepărtezi de ţărm înainte de a se face ziuă, ca să nu fii văzut, pentru că nu e briză să te ajute să te depărtezi.

– Nu ştiu cum să vă mulţumesc... Dar aş vrea să vă spun...

– O să-mi spui pe drum.

– M-am gîndit la casă, Reath Cottage, pe care am clădit-o pentru ea. Să nu o lăsaţi să cadă în ruină.

– Nu, Mark.

– Sînt de toate în grădină. Să le iei tu, Paul. Recolta e bună.

– Aşa am să fac, spuse Paul.

– Şi mai e ceva, adăugă Mark, uitîndu-se la Ross. Aş vrea... Aş vrea să o înmormîntaţi cum se cuvine, nu în cimitirul săracilor... Merită mai mult...

– O să am eu grijă, îi spuse Ross.

– Banii sînt în casă, sub pat. Sînt destui pentru înmormîntare... Aş dori să puneţi o piatră...

– Da, Mark. Aşa o să facem.

Mark îşi luă lucrurile, mîncarea, haina.

– Să scrieţi Keren pe piatră, murmură el. Nu i-a plăcut numele ei întreg, Kerenhappuch, Keren Daniel. Numai atît, Keren Daniel.

Porniră în direcţia golfului. Ploaia nu stinsese luminiţele licuricilor. Marea era mai liniştită acum, sub ploaia torenţială. Nu era chiar atît de întuneric, spuma albă a valurilor care se spărgeau de ţărm producea o vagă lumină fosforescentă. Se depărtară de pîrîu şi porniră mai departe prin nisipul moale. La cîţiva metri de golf Ross se opri. Întinse mîna şi-i opri pe ceilalţi doi.

– Ce se aude? suflă el.

Paul lăsă jos catargul şi se uită atent; avea ochi buni şi vedea foarte bine în întuneric. Se aplecă puţin, apoi se ridică.

– Un bărbat.

– Un soldat, spuse Ross, am auzit cum scîrţîie pielea centironului.

Se ghemuiră la pămînt.

– Mă duc să văd, spuse Mark.

– Nu, nu, îl liniştesc eu, spuse Paul. Cu toate căciulile lor înalte, ăştia sînt nişte fricoşi.

– Să nu-l omori, spuse Ross. Mă duc eu... Dar Daniel plecase.

Ross se ghemui iar la pămînt, trăgînd catargul spre el. Mark începu să mormăie ceva. Voia să se predea. Ross se gîndi că McNeil îşi postase oamenii de-a lungul falezei. Să împuşte doi iepuri dintr-o dată. Putea să prindă pe ucigaş, sau cîţiva contrabandişti. Dar, dacă pusese oamenii la pîndă pe toată coasta, de aici pînă la St. Ann, însemna că erau la mare depărtare unul de altul.

Trebuia să se tîrască încet, înainte.

Se auzi brusc o somație. O luară la fugă. Pocnetul unei arme se auzi la gura peșterii și se văzu silueta unui om căzînd la pămînt.

– În regulă! spuse Paul gîfîind, dar ce mai zgomot!

– Repede, la barcă!

În peșteră, Ross aruncă catargul și pînzele; Mark căută bîjbîind vîslele.

– Le iau eu; voi dați-i drumul la apă!

Frații începură să împingă barca prin nisipul moale. Au trebuit să tragă la o parte trupul soldatului care mai mișca. Ross aduse vîslele, le aruncă în barcă, se opinti ca să o împingă să alunece spre mare.

Se auzeau strigăte și cizmele soldaților lovind stîncile.

– Pe aici! strigă cineva. Lîngă peșteră!

Ajunseră la mal. Coama albă a valurilor spărgîndu-se de mal putea să-i dea în vileag.

– Urcă-te în barcă! rosti Ross printre dinți.

– Furcheții! strigă Mark.

Ross îi scoase din buzunar și-i dădu lui Mark; Mark sări în barcă. Un val se sparse între ei; barca se aplecă gata să se răstoarne. Alt val o împinse înapoi, unde apa era mai puțin adîncă. Mark scoase vîslele.

– Acuma!

Zgomotul era puternic. Se iscase un adevărat vacarm. Soldații alergau în direcția lor. Împinseră iar, amîndoi odată!

Deodată barca se mișcă și alunecă pe apă, dispărînd în întuneric. Paul căzu pe brînci răsturnat de un val. Ross îl apucă de umeri și-l trase afară. Cineva se apropie de el și-l apucă de haină. Cu o lovitură, Ross îl trînti la pămînt și apoi o luă la fugă pe plajă împreună cu Paul. Soldații îi urmăreau. Cotiră în direcția pîrîului. Ross începu să urce printre ferigile care

acopereau vîlceaua. Puteau să-l caute toată noaptea. Nu l-ar fi găsit decît dacă ar fi putut aprinde o torță. Rămase întins pe burtă cîteva minute trăgîndu-și sufletul, ascultînd cum strigau soldații căutîndu-i. Era Paul în siguranță? Porni din nou. Mai era un pericol care trebuia înfruntat.

Pe aici era mai greu de ajuns la Nampara. Trebuia să urci printre ferigile înalte pînă ajungeai la cîmp deschis, apoi o luai spre vest și, mergînd prin șanțul care mărginea cîmpul, coborai dealul pînă în spatele casei.

Așa și făcu. Servitorii se culcaseră de mult. Se strecură în casă prin bucătărie, aruncă o privire în camera de zi, intră și stinse lumînările, urcă repede în dormitor.

Demelza privea pe fereastră, dar îi veni imediat în întîmpinare cînd auzi pașii lui scîrțîind la ușă.

– Ești în siguranță?

– Sst! Nu trezi copilul. În timp ce-i povestea ce se întîmplase își scoase haina, apoi șalul de la gît.

– Au venit soldații! Era să... Se așeză jos repede. Ajută-mă, dragă. S-ar putea să vină pînă aici.

Demelza îngenunche și pe întuneric începu să-i dezlege șireturile de la cizme.

– Mă întreb cine te-a denunțat, Ross. Crezi că Dwight Enys?

– Imposibil! Nu m-a denunțat nimeni. Numai mintea isteață a... încîntătorului căpitan McNeil.

– O, Ross! Ce-ai pățit la mîini?

Ross se uită atent la mîinile lui rănite.

– Probabil că m-am rănit cînd am lovit pe cineva. Apoi luă mîinile Demelzei și le strînse în ale lui.

– Tremuri, iubito!

– Și tu ai tremura în locul meu. Te-am așteptat aici, în întuneric, și cînd am auzit împușcăturile...

Vocea i se stinse cînd auzi o bătaie la ușa din față.

– Încet, draga mea, încet. Nu te grăbi. Nu e o bătaie prea poruncitoare, nu-i aşa? Nu sînt siguri că eu am fost. Să aşteptăm să mai bată o dată înainte de a aprinde lumina.

Se ridică, strînse hainele cu care fusese îmbrăcat şi se îndreptă spre garderob.

– Nu, spuse Demelza, sub patul copilului. Dacă poţi să-l ridici puţin, le bag dedesubt.

Între timp se auzi iar bătînd în uşă, mai tare de data aceasta.

– O să-l trezească pe Gimlett, spuse Ross aprinzînd o lumînare. Mereu îl trezeşte cîte cineva în mijlocul nopţii.

Demelza turnă repede apă într-un lighean. La lumina lumînărilor luă un prosop şi-l spălă pe Ross pe faţă şi pe mîini. Cînd Gimlett bătu la uşă, el tocmai se îmbrăca.

– Ce este? Ce s-a întîmplat?

– Iertaţi-mă, domnule, dar a venit un sergent şi vă roagă să coborîţi.

– La dracu'! Asta-i oră de vizită? Pofteşte-l în camera de zi, John. Cobor imediat.

Capitolul IX

În general, domnul Odgers credea că predicile lui aveau efect, dar de data aceasta sărbătoarea de la Sawle trecu aproape neobservată. Şi asta pentru că situaţia din regiune a avut mai mult efect asupra oamenilor decît cea mai convingătoare predică.

Prezenţa continuă a soldaţilor era o pacoste de care nu puteau scăpa. Toată lumea sperase că soldaţii vor pleca; dar, în loc să plece, un contingent întreg s-a instalat la Sawle şi nu arătau deloc că s-ar simţi nedoriţi. Şi-au făcut bivuacul într-un cîmp deschis, în spatele casei doctorului Choake şi, spre dezamăgirea tuturor, vremea s-a îndreptat şi vîntul n-a mai bătut ca să le strice somnul.

Ross petrecuse cîteva zile neplăcute. Pe lîngă riscul de a avea neplăceri din cauza lui Mark Daniel, mai era şi ruptura cu Francis. Pînă atunci nu se certaseră niciodată atît de rău. Chiar în timpul neînţelegerilor din ultimii ani, nu pierduseră niciodată din respectul pe care-l aveau unul faţă de celălalt. Pe Ross nu-l supăra faptul că Francis îl suspecta că o ajutase pe Verity să fugă, ci faptul că nu-l crezuse cînd îi spusese că el nu avea nici un amestec. Lui nu i-ar fi trecut niciodată prin minte să se îndoiască de cuvîntul lui Francis. I se păruse chiar că Francis nu voia să-l creadă sau că i-ar fi fost frică să-l creadă. Nu-şi putea explica de ce, şi asta îi lăsa un gust amar.

Vineri, Ross a trebuit să se ducă la Trevaunance. Se întîlnea acolo cu Richard Tonkin ca să controleze conturile înaintea adunării care urma să se țină în aceeași seară. Încă de la deschiderea topitoriei întîmpinaseră greutăți mari din partea concurenței. Proprietarii minelor fuseseră convinși să-i boicoteze. Se făcuseră tentative să fie înlăturați de pe piețele de desfacere a produsului finit. Fuseseră supralicitați în repetate rînduri cu ocazia licitațiilor cu plic închis.

Dar pînă la urmă reușiseră să facă față.

Era prima dată de marți seara, cînd Ross ieșea din casă. Cînd a ajuns la Grambler nu i-a prea făcut plăcere să-l vadă pe ofițerul de cavalerie apropiindu-se din direcția opusă.

– Ce surpriză! Căpitanul Poldark! McNeil își opri calul trăgînd de hățuri și se înclină ușor. Tocmai veneam să vă fac o vizită. Puteți să-mi acordați o jumătate de oră din timpul dumneavoastră?

– Așteptam cu plăcere vizita dumneavoastră, spuse Ross, dar acum am o întîlnire de afaceri la Trevaunance. Puteți să mă însoțiți pînă acolo?

McNeil întoarse calul.

– Desigur, putem sta puțin de vorbă pe drum. Am dorit să vin mai de mult, dar am fost cam ocupat cu una, cu alta.

– Da, da, spuse Ross, contrabandiștii.

– Nu numai ei. Vă amintiți că am avut probleme și cu fuga ucigașului acela.

– Credeți că a scăpat?

Căpitanul McNeil își răsuci mustața.

– Sigur că a scăpat! Și încă din peștera dumneavoastră, domnule căpitan, și în barca dumneavoastră!

– A, despre el vorbiți! Credeam că e vorba de vreo încăierare cu contrabandiștii. Sergentul...

– Cred că sergentul Drummond v-a spus clar ce crede.

– Cred că n-are dreptate.

– Pot să vă întreb de ce?

– Am înțeles că erau mai mulți. Ucigașii nu umblă în bande.

– Nu, dar vecinii, oamenii din împrejurimi erau de partea lui.

Merseră mai departe în tăcere.

– Păcat că n-ați prins nici unul din ticăloșii ăia. A fost rănit vreun soldat?

– Nu prea rău. Mai mult în demnitatea lor de soldați. Nu le-ar fi mers bine infractorilor dacă i-ar fi prins.

– Aha! exclamă Ross. Dar, spuneți-mi, vă pricepeți la arhitectura bisericilor? Biserica din Sawle îmi amintește de una pe care am văzut-o în Connecticut, numai că asta e destul de ruinată.

– Și, continuă ofițerul, mai e ceva. Furcheții, de unde credeți că i-a luat?

– Cred că Daniel – dacă el o fi fost – i-a furat de undeva. Toți localnicii pescuiesc în timpul lor liber. Furcheți se găsesc.

– Nu păreți prea supărat că ați pierdut barca, domnule căpitan.

– Sînt filozof, spuse Ross, am început să privesc lucrurile cu detașare. Cu cît te apropii de treizeci de ani devii mai filozof. E un fel de a te apăra, pentru că devii mai conștient de ce înseamnă o pierdere – pierdere de timp, pierderea demnității, a idealurilor din tinerețe. Nu-mi pare bine că am pierdut barca, dar nu înseamnă că dacă plîng și oftez după ea am să o recapăt, cum n-am să recapăt nici tinerețea pierdută.

– Felul dumneavoastră de a gîndi vă face cinste, spuse McNeil sec. Îmi permiteți ca, fiind mai în vîrstă ca dumneavoastră, să vă dau un sfat?

– Desigur.

– Aveți grijă cînd e vorba de lege, domnule căpitan. E o

bătrînă capricioasă şi sucită de care poţi să nu ţii seamă de cîteva ori, dar cînd pune mîna pe tine e greu să scapi, cum nu scapi uşor din îmbrăţişarea unei caracatiţe. Să ştiţi că îmi place felul cum gîndiţi. Şi în viaţa de militar e ceva care îl face pe acesta să nu-l placă pe judecător şi pe poliţist. Şi eu am simţit asta. Rîse scurt. Dar... Se opri.

– Uită-te la copiii ăia, McNeil, spuse Ross. E singura pădurice de fag din regiune şi ei culeg frunze şi le duc acasă ca să le fiarbă. Nu e o mîncare hrănitoare şi le umflă burţile.

– Da, spuse căpitanul încruntat, îi văd bine.

– Mărturisesc că mă supără cîteodată o mulţime de lucruri, spuse Ross. Mă supără şi poliţistul şi judecătorii de la noi. Şi asta de cînd eram foarte tînăr. M-am înrolat în regimentul de infanterie cincizeci şi doi ca să scap de ei.

– Se poate. Ştiţi cum e vorba: Răzvrătitul, răzvrătit rămîne. Dar sînt multe feluri de a te răzvrăti, domnule căpitan, după cum sînt multe feluri de infracţiuni; şi cînd poliţia e sprijinită de o trupă de cavalerie...

– Şi încă dintr-un regiment de elită.

– Da, un regiment de elită, cum spuneţi dumneavoastră; atunci nechibzuinţa e o nebunie şi are consecinţe nefaste. Un militar în civil, ca dumneavoastră, poate să nu respecte pe nimeni. Dar un militar în uniformă nu va cruţa pe nimeni.

Lăsară în urmă biserica din Sawle, luînd-o pe drumul care ducea spre Trenwith.

– Simt că avem multe în comun, domnule căpitan, spuse Ross.

– Da, s-ar putea.

– Am trecut prin multe în viaţa mea şi am scăpat cu faţa curată; îmi închipui că şi dumneavoastră.

Căpitanul rîse şi un stol de păsări îşi luă zborul de pe cîmpul din apropiere.

– Cred că o să fiți poate de acord, spuse Ross, că deși putem respecta legea în teorie, în practică există alte considerente care primează.

– Ca de exemplu?

– Prietenia.

Merseră mai departe în tăcere.

– Legea nu admite așa ceva.

– O, nu mă aștept ca legea să admită. Eu îți cer dumitale să admiți.

Scoțianul își răsuci iar mustața:

– Nu, nu, domnule căpitan. Dumneavoastră nu mai purtați uniforma, dar eu o port. Refuz să fiu obligat să accept astfel de argumente pe considerente morale.

– Dar argumentul moral este cea mai puternică forță din lume, domnule căpitan. Acesta și nu forța armelor ne-a învins în America.

– Ei bine, data viitoare, să încercați să-i convingeți pe soldații mei. Poate că ei vor fi de acord. McNeil trase de hățuri și opri calul. Cred că am mers prea departe, căpitane.

– Dar nu mai e decît o milă pînă la Trevaunance.

– Mă îndoiesc că vom ajunge la vreo înțelegere chiar dacă am merge mai departe. E timpul să ne despărțim. M-aș fi bucurat să am din partea dumneavoastră asigurarea că veți ține seamă de avertismentul meu...

– Vă asigur că așa voi face.

– Atunci, nu mai avem ce discuta... de data aceasta. Poate că ne vom mai revedea... în alte împrejurări sper.

– Aștept cu plăcere să ne mai revedem, spuse Ross. Dacă veți mai reveni vreodată prin aceste părți, casa mea vă stă la dispoziție.

– Mulțumesc.

McNeil îi întinse mîna. Ross scoase mînușa și își strînseră mîinile.

– V-ați rănit la mînă undeva? întrebă McNeil, uitîndu-se la degetele lui rănite.

– Da, spuse Ross. Mi-am prins mîna într-o cursă de iepuri.

Se despărțiră, Ross continuîndu-și drumul, McNeil întorcîndu-se la Sawle. Pe drum, ofițerul își răsucea mereu mustața și din cînd în cînd un rîs scurt îi scutura trupul.

*

Topitoria se întindea de-a lungul cheiului Trevaunance.

Se puteau vedea pînă departe sulurile de fum ieșind din coșuri, coborînd peste vale, acoperind-o și împiedicînd razele de soare să pătrundă. Aici se dezvoltase din plin industria; se vedeau pretutindeni grămezi enorme de cărbune, de cenușă și un șir nesfîrșit de catîri și oameni muncind în depozitele de aramă și pe chei.

Ross descălecă lîngă topitorie ca să inspecteze clădirile unde se calcina și se topea minereul. Arama era încălzită la temperaturi înalte, apoi topită și curățată din cînd în cînd de reziduuri. După douăsprezece ore era turnată în stare lichidă în cazane cu apă. Răcirea bruscă o transforma într-o masă granuloasă, care era încălzită iar timp de douăzeci și patru de ore și turnată din nou pînă cînd, în cele din urmă, arama brută era turnată în forme speciale în care se răcea. Topitul și rafinatul se repetau de mai multe ori pînă cînd metalul căpăta o anumită puritate. Întregul proces dura în medie două săptămîni. Nu-i de mirare, se gîndea Ross, că era nevoie de o cantitate de trei ori mai mare de cărbune pentru rafinarea unei tone de aramă decît pentru o tonă de cositor. Și cărbunele costa mult, cincizeci de șilingi două chintale.

Deși topitoria funcționa numai de trei luni, observă că mulți oameni care lucrau acolo erau palizi și păreau bolnavi. Numai cei mai voinici puteau suporta căldura mare și fumul, iar procentajul de bolnavi era mai mare ca în mine. Nu pre-

văzuse acest lucru. Făcuse mari eforturi ca să pună topitoria pe picioare crezînd că va aduce prosperitate în regiune şi va salva poate minele; dar amărîţii care lucrau acolo nu păreau să ducă o viaţă prosperă.

Fumul şi praful distrugeau vegetaţia din golf. Feriga devenea cafenie cu o lună înainte de vreme şi frunzele copacilor se răsuceau şi îşi pierdeau culoarea. Dus pe gînduri, merse mai departe pînă la Place House, situată de cealaltă parte a văii.

Sir John Trevaunance era încă la masă, luîndu-şi micul dejun şi citind ziarul.

– A, Poldark! Ia loc! Ai venit devreme, dar şi eu am cam întîrziat, nu? Tonkin va veni peste o jumătate de oră. Răsfoi ziarul. Afurisită treabă ce se-ntîmplă acolo!

– Vreţi să spuneţi tulburările din Franţa? întrebă Ross. Da, neobişnuite, chiar neaşteptate.

Sir John înghiţi o ultimă bucată de friptură.

– Cum a putut regele să cedeze? E un fricos! Ar fi fost destul să tragă cîteva salve. Contele de Artois şi încă vreo cîţiva se spune că aù fugit din Franţa. Auzi! Să o şteargă la primul semn de furtună!

– Cred că aceasta ar trebui să-i facă pe francezi să-şi vadă de treburile lor, spuse Ross. Anglia ar trebui să fie mai atentă şi să-şi facă ordine la ea acasă.

Sir John continuă să mestece şi să citească liniştit cîteva minute. Apoi mototoli ziarul şi-l aruncă jos enervat. Cîinele de vînătoare tolănit în faţa căminului se ridică, adulmecă hîrtia, apoi plecă; nu-i plăcuse mirosul.

– Şi neghiobul ăla de Fox*! Auzi! Să laude gloata aia! Ca şi cum s-ar fi deschis porţile raiului!

---

* Charles James Fox (1749 – 1806) — Om de stat britanic, orator, membru al partidului Whig, simpatizant al Revoluţiei franceze (1789).

Ross se ridică şi se duse la fereastră. Trevaunance se uită după el.

– Să nu-mi spui că eşti Whig*. Nimeni din familia ta n-a fost liberal.

– Nu sînt nici Whig nici Tory**, spuse Ross.

– La naiba! Trebuie să fii ori una, ori alta. Cu cine votezi?

Ross nu răspunse, se aplecă şi mîngîie cîinele. Nu prea se gîndea la asta.

– Nu sînt Whig, spuse el, nu pot să fac parte dintr-un partid care-şi ponegreşte ţara şi laudă virtuţile altora. Gîndul ăsta e intolerabil.

– Bravo! spuse Sir John scobindu-se în dinţi.

– Dar nu pot să fac parte nici dintr-un partid care e mulţumit de situaţia în care se află Anglia. Deci vedeţi în ce dificultate mă găsesc.

– Eu nu cred că...

– Şi nu uitaţi că acum cîteva luni am luat singur cu asalt o închisoare; şi încă una în care se află mult mai mulţi decît cei şase prizonieri din Bastilia. E adevărat că n-am mers în marş pe străzile din Launceston cu capul temnicerului înfipt într-un par, dar tare aş fi făcut-o.

– Hm, mormăi Sir John stînjenit. Hm! Scuză-mă, Poldark, dar trebuie să mă duc să mă îmbrac, vine Tonkin.

Ieşi repede din cameră, în timp ce Ross continua să mîngîie cîinele.

---

* Whig — membru al unui important partid politic din Anglia, care profesa principii liberale şi favoriza reformele; numit mai tîrziu Partidul Liberal (n.tr.).

** Tory — membru al unui partid politic din Anglia, creat în a doua jumătate a secolului XVII, care la mijlocul secolului XIX a devenit Partidul Conservator. Susţinea autoritatea regelui asupra Parlamentului şi păstrarea sistemului politic şi social existent (n.tr.).

Capitolul X

De luni seara Demelza se lupta cu propria ei conştiinţă şi cînd, vineri, Ross plecă, ajunse la concluzia că nu va avea linişte pînă nu îi va ceda.

Astfel că după plecarea lui Ross se duse la Trenwith. În viaţa ei nu fusese atît de îngrijorată. Sperase să primească vreo scrisoare de la Verity, dar nu sosise nici una.

Obişnuită să se scoale cu noaptea în cap, sosi la Trenwith prea devreme şi cînd Mary Bartle veni să-i deschidă, află că doamna Poldark nu se sculase, iar domnul Poldark îşi lua micul dejun în salonul de iarnă.

Asta îi convenea, aşa că o rugă pe Mary să-l întrebe pe Francis dacă o poate primi.

– Mă duc să văd, doamnă. Vă rog să aşteptaţi aici.

Demelza făcu cîţiva paşi prin splendida sală de la intrare, uitîndu-se la tablouri, văzîndu-le mai bine acum decît altă dată. Ciudată familie, spusese Ross. Mai mult de jumătate erau Trenwith. I se păru că descoperă în ei trăsăturile specifice moştenite de la cealaltă familie, Poldark: oasele feţei mai puternice, ochii albaştri cu pleoape grele, gura mare. La început, bărbaţii din familia Trenwith fuseseră mai frumoşi; aveau bărbi negre, mătăsoase şi ondulate, şi feţe sensibile; semăna cu ei şi fata cu păr roşu îmbrăcată într-o rochie de catifea după moda

din vremea lui William şi Mary*, dar poate că amestecul cu familia Poldark adusese un sînge nou, mai viguros. Oare ei erau responsabili de unda de violenţă din familie? Elizabeth n-avea încă un portret pictat în galeria familiei. Demelza trebuia să recunoască cinstit că era păcat.

Casa era prea liniştită, părea că-i lipseşte ceva. Deodată îşi dădu seama că ceea ce lipseşte era Verity. Rămase nemişcată şi înţelese pentru prima dată că ea, Demelza, lipsise familia asta de cea mai puternică personalitate a ei. Ea fusese instrumentul unui furt comis în dauna lui Francis şi Elizabeth.

Niciodată pînă acum nu privise cele întîmplate în felul acesta. Întotdeauna considerase viaţa lui Verity ca fiind incompletă. O privise din punctul de vedere al lui Blamey, nu al lui Elizabeth sau Francis. Cînd se gîndea la ei, nu-i vedea decît depinzînd de Verity din motive egoiste, pentru că le era atît de folositoare. Nu-i trecuse prin minte că toţi cei din casă o iubeau pe Verity şi sufereau din cauza pierderii ei, nu se gîndise la asta decît acum cînd se afla în sala asta, atît de mare şi atît de goală. Se întrebă cum de a avut îndrăzneala să vină aici.

– Poftiţi, domnul Poldark vă primeşte imediat, auzi vocea lui Mary Bartle în spatele ei.

Deci în timp ce Sir John Trevaunance îl primea pe Ross, Francis o primea pe Demelza.

Se ridică la intrarea ei. Spre deosebire de Sir John, Francis era îmbrăcat complet. Purta o haină de dimineaţă, galben-închis la culoare, cu revere de catifea, o cămaşă de mătase albă şi pantaloni cafenii. Nu părea bucuros să o vadă.

– Îmi pare rău, spuse el scurt, Elizabeth nu a coborît încă. Îşi ia micul dejun în pat.

---

* William al III-lea (1650 – 1702) — Guvernator al Ţărilor de Jos (1672 – 1702), regel al Angliei (1689 – 1702) unde a domnit împreună cu soţia sa Mary a II-a, fiica regelui Iacob al II-lea al Angliei (n.tr.).

– Nu am venit să o văd pe Elizabeth, răspunse Demelza roşindu-se la faţă. Am venit să vorbesc cu tine.

– În cazul ăsta, te rog să iei loc.

– Nu vreau să te deranjez de la masă.

– Am terminat.

Demelza se aşeză, dar el rămase în picioare, cu mîna pe spătarul scaunului.

– Ce doreşti?

– Am venit ca să-ţi spun ceva. Cred că te-ai certat cu Ross din cauză că Verity a plecat aşa cum a plecat. Ai crezut că el e de vină.

– El te-a trimis?

– Nu, Francis; ştii că n-ar face aşa ceva. Dar eu... eu trebuie să lămuresc lucrurile, chiar dacă ai să mă urăşti după ce-ţi voi spune. Ross n-are nici un amestec în fuga lui Verity. Ştiu sigur.

Francis se uită la ea furios:

– De ce te-aş crede pe tine, cînd nu l-am crezut pe el?

– Pentru că pot să-ţi spun cine a ajutat-o.

– Mă îndoiesc! replică Francis cu un rîs scurt

– Ba pot. Eu am ajutat-o, Francis, nu Ross. Ross n-a ştiut nimic. La fel ca şi tine el nu era de acord cu plecarea ei.

Francis se uită încruntat la ea, apoi îi întoarse spatele, ca şi cum n-ar fi luat în seamă mărturisirea ei, şi se duse la fereastră.

– Am crezut... am crezut că e în joc fericirea ei, rosti ea cu greutate. Avusese intenţia să-i spună tot adevărul, dar nu mai avea curaj. După balul acela m-am oferit să-i ajut... să fac eu legătura între ei. Căpitanul Blamey îmi scria mie şi eu îi duceam scrisorile lui Verity. Ea îmi dădea mie scrisorile ei şi eu le dădeam poştaşului. Ross n-a ştiut nimic.

Tăceau amîndoi. În cameră nu se auzea decît ticăitul ceasului. Francis răsuflă adînc.

– Cum ai îndrăznit să te amesteci... Se opri

Demelza se ridică.

– Nu e plăcut să vii aici şi să mărturiseşti aşa ceva. Ştiu ce simţi pentru mine acum. Dar n-am putut să las să persiste cearta asta între tine şi Ross, din cauza mea. Te rog să mă crezi că n-am vrut să-ţi fac rău ţie sau lui Elizabeth. Ai dreptate. Nu trebuia să mă amestec; dar dacă am greşit, am făcut-o numai din dragoste pentru Verity, nu ca să vă rănesc pe voi...

– Ieşi afară! strigă el.

Demelza simţi că-i vine rău. Nu-şi închipuise că întrevederea aceasta avea să fie chiar atît de neplăcută.

Încercase să îndrepte o greşeală, dar se părea că făcuse şi mai rău. Reuşise oare să-l facă să-şi schimbe părerea despre Ross?

– Am venit, spuse ea, ca să-mi recunosc vina. Merit, poate, să mă urăşti, dar, te rog, nu vreau ca asta să fie motiv de ceartă între tine şi Ross. Aş simţi...

Francis făcu un gest ca şi cum ar fi vrut să deschidă fereastra. Văzu că-i tremură mîna. Ce era cu el? Ce i se întîmplase?

– Pleacă, spuse el, şi să nu mai pui piciorul în casa mea. Înţelegi? Cît voi trăi eu să nu te mai apropii de Trenwith. Şi Ross la fel. Dacă a fost în stare să se însoare cu o tîrîtură ca tine, atunci să tragă consecinţele.

Încercase să nu-şi piardă controlul şi vorbise atît de încet încît Demelza de-abia auzi ce spune. Se întoarse şi plecă, ajunse în sala de la intrare, luă mantia şi ieşi în grădină, la soare. Se aşeză pe un scaun lîngă peretele casei. Simţea că leşină, că-i fuge pămîntul de sub picioare. După cîteva minute briza o făcu să-şi revină. Se ridică şi porni înapoi spre Nampara.

*

Lordul Devoran nu era de faţă, reţinut de un atac de gută. Nici domnul Trencrom nu venise, ocupat cu problemele unor slujbaşi de-ai lui, cei care avusesră ghinionul să fie prinşi cu mărfuri de contrabandă în pivniţele şi podurile lor.

De la început Ross simți că ceva e în neregulă. Era adunarea generală a acționarilor și nu se ținea niciodată înainte de căderea nopții. Ziua s-ar fi putut întotdeauna să-i urmărească vreun spion, să vadă cine intră și cine iese.

Erau prezenți vreo douăzeci de acționari. Principalul punct pe ordinea de zi era propunerea lui Ray Penvenen de a construi propria lor instalație de concasare și laminare, sus pe deal, unde pământurile lui se învecinau cu ale lui Sir John. El ar fi plătit jumătate din cost, iar societatea lor cealaltă jumătate. Proiectul era urgent pentru că proprietarii de la Wheal Radiant refuzaseră subit să reînnoiască contractul prin care le închiriau instalațiile lor. Dacă societatea nu-și construia imediat propriile instalații ar fi fost obligată să vîndă arama numai în bloc.

Singurul punct controversat era alegerea terenului. Ross era dispus să facă o concesie lui Penvenen pentru că acesta avea ceea ce le trebuia neapărat, bani gheață. Se aștepta însă ca Alfred Barbary să se opună. Și așa s-a și întîmplat. Vechiul argument că acționarii de pe coasta de nord luau tot caimacul a fost iar scos la iveală.

Ross asculta discuția lor aprinsă, dar observă iar că șaișul de Aukett nu scotea o vorbă și se tot trăgea de buza de jos. Fox, un negustor de covoare, stătea ca o stană de piatră. Tonkin, care își îndeplinea bine rolul de președinte al adunării, spuse:

– Aș dori să aflu și părerea altor acționari.

După ezitările de rigoare, cîțiva se exprimară în favoarea construirii instalației lîngă fabrica existentă.

Apoi Aukett spuse:

– Toate bune, domnilor, dar de unde luăm jumătatea pe care trebuie să o plătim noi? Aș vrea să știu și eu.

– Ne înțelesesem ca acționarii principali să subscrie cote suplimentare dacă va fi nevoie, spuse Tonkin. Lucrul acesta

a fost acceptat de toți. Dacă nu putem prelucra noi înșine minereul, pierdem aproape toate pietele noastre mici. Și pietele mici sînt cele care apleacă balanța în favoarea noastră. Nu putem obliga guvernul să cumpere arama noastră pentru monetărie, dar ne putem aștepta ca prietenii noștri să cumpere de la noi cele necesare.

Se auzi un murmur de aprobare.

– Toate bune, spuse Aukett uitîndu-se și mai cruciș ca de obicei, dar mă tem că mina noastră nu va putea acoperi această cotă suplimentară. Mi-e teamă că va trebui să vînd altcuiva acțiunile mele.

Tonkin se uită urît la el:

– Dacă vrei să-ți vînzi acțiunile te privește, dar atîta timp cît le deții ești obligat să respecți toate angajamentele pe care ni le-am asumat cu toții.

– Așa ar trebui să facem, spuse Aukett, dar nu poți scoate apă din piatră seacă. Ne place sau nu, va trebui să împrumutăm de la alții.

– Vrei să spui că n-am fi solvabili?

– Nu, nu e vorba de asta. Acțiunile sînt plătite integral. Și rețineți că buna noastră credință...

– Și atunci ce nu merge? spuse Blewett. Mi-ai spus marți că prețurile mai mari oferite la ultima licitație prin ofertă închisă le-au dat apă la moară proprietarilor minei Wheal Mexico. Așa ceva nu s-a mai întîmplat de ani de zile.

– Da, spuse Aukett dînd din cap; dar ieri am primit o scrisoare de la banca Warleggan prin care ne anunță că ne retrage creditul și că ne roagă să recurgem la altă bancă. Asta înseamnă...

– Ai primit o scrisoare? spuse Fox.

– Asta înseamnă ruină dacă banca lui Pascoe nu acceptă să ne preia creditul, și mă îndoiesc că o va face. Pascoe e

prudent; vrea mai multe garanții. În drum spre casă am să trec pe la Warleggan să văd dacă-l pot convinge să se răzgîndească. Unde s-a mai pomenit să retragi cuiva creditul așa, dintr-o dată?

– Au invocat vreun motiv? întrebă Ross.

– Am primit și eu o scrisoare similară, interveni Fox. După cum știți mi-am extins afacerile în mai multe direcții și-am împrumutat sume importante în ultimul an. M-am dus aseară să discut cu domnul Nicholas Warleggan și i-am explicat că, dacă îmi retrage creditele, ratez totul. N-a fost prea înțelegător. Cred că știe că am investit în Carnmore și nu-i place. Cred că ăsta e motivul real. Asta se află în spatele refuzului lor.

– Așa e! Toți se uitară la domnul St. Aubyn Tresize. Nu discutăm aici afacerile mele personale, domnilor. Dar în ultimii ani banca Warleggan m-a creditat și pe mine. Am cea mai bună garanție din lume: pămîntul; dar nici nu mă gîndesc să-l pierd. Dacă-mi contestă polițele sau îmi măresc ipoteca, mă voi lupta cu ei și nu vor pune mîna pe pămîntul meu. Dar asta îmi va consuma în mare parte lichiditățile, inclusiv acțiunile pe care le am la Societatea Carnmore.

– Cum dracu' au ajuns să afle toate astea? întrebă Blewett furios. Mai mult de jumătate din noi, cei de față, avem datorii vulnerabile, a căror restituire poate fi cerută oricînd.

– Cineva a vorbit, se auzi o voce din spate.

Richard Tonkin bătu în masă.

– A mai primit cineva vreo încunoștiințare de la Warleggan?

Toată lumea tăcu.

– Nu încă, spuse Johnson.

– La dracu'! exclamă Trevaunance. Dacă ați fi lucrat toți ca mine cu banca lui Pascoe, n-ați fi ajuns la acest impas.

– Ușor de zis, greu de făcut, se răsti Fox. Aukett are dreptate. Pascoe vrea garanții mai solide. Eu am lucrat cu el

şi n-am putut obţine sumele necesare, aşa că am trecut la Warleggan. N-am speranţe să trec înapoi la Pascoe.

Ray Penvenen începu să mormăie supărat:

– Toate astea te privesc pe dumneata. Nu putem toţi să începem să ne mărturisim greutăţile, ar fi ca şi cum ne-am afla la o adunare de metodişti. Să revenim la problema noastră.

În cele din urmă au căzut de acord ca fabrica să fie construită de Penvenen pe un teren ales de el: Societatea Carnmore va deţine numai treizeci la sută din acţiuni.

Neîncrederea se instalase între ei. În convenea lui Penvenen, el care făcea afaceri şi prin alte părţi, să nu dea importanţă problemei lor. Minele însă lucrau pe credit şi astea nu erau timpuri să suporţi retragerea creditelor. Ross citi pe faţa multora aceeaşi îngrijorare. Cineva nu-i mai susţinea, îi trădase şi dacă pe trei îi ştiau, cine erau ceilalţi?

Adunarea se termină devreme. S-au luat hotărîri, s-au făcut propuneri, nu s-a mai pronunţat numele lui Warleggan. Ross se întreba cîte din hotărîrile luate vor fi puse în aplicare. Se mai întreba şi dacă era vreun pericol ca lupta lor, atît de grea, să ducă la dezastru.

Îşi luă rămas bun de la toţi cei prezenţi şi plecă primul. Voia să se gîndească. Voia să-şi dea seama cum se produsese această scurgere de informaţii. În drum spre casă însă un gînd supărător îi apăru în minte.

Capitolul XI

Demelza se culcase, dar nu dormea. Ross renunță să se dezbrace pe întuneric.

– Văd că te culci devreme, spuse el. Sper că-i un semn că te-ai cuminţit.

Ochii ei sclipeau ciudat în lumina galbenă a lumînării.

– Ai veşti despre Mark?

– Nu, e prea devreme.

– Umbă tot felul de zvonuri despre Franța.

– Da, ştiu.

– Cum s-a desfăşurat adunarea?

Ross îi povesti tot.

Demelza nu spuse nimic după ce termină, apoi îl întrebă:

– Crezi că o să ai greutăți?

– S-ar putea.

Stătu liniştită pînă se dezbrăcă Ross. Părul ei buclat era răsfirat pe pernă; o şuviță ajunsese pe perna lui. O ridică şi o răsuci pe deget, apoi o lăsă iar jos pe pernă.

– Nu stinge lumina. Am să-ți spun ceva.

– Nu poți vorbi pe întuneric?

– Nu acum. Întunericul e atît de apăsător cîteodată... Ross, cred că aş dormi mai bine fără draperiile astea de la pat, acum că e atît de cald.

– Cum vrei. Puse lumînarea jos, lîngă pat; flacăra făcea să joace umbre ciudate, gălbui, pe draperiile patului.

– Ai mai aflat ceva despre Verity?

– Nu, nu ne-am mişcat toată ziua de la Trevaunance.

– Of, Ross!

– Ce s-a întîmplat?

– Am... azi am fost la Trenwith, vă vorbesc cu Francis.

– Pe dracu'! Cred că n-ai fost primită bine şi n-ai aflat nimic despre Verity.

– Nu m-am dus ca să aflu ceva despre Verity. M-am dus să-i spun că greşeşte dacă crede că tu ai încurajat-o pe Verity să fugă.

– La ce bun toate astea?

– Nu voiam să cadă vina pe tine. I-am spus adevărul: că am ajutat-o pe Verity fără să ştii tu.

Rămase nemişcată şi aşteptă.

Ross simţea cum îl cuprinde supărarea, dar oboseala, acumulată peste zi, n-o lăsa să răbufnească.

– Doamne, spuse el în cele din urmă, ce importanţă mai are?

Demelza nu mai spuse nimic.

Treptat, vestea pe care i-o dăduse pătrunse adînc în mintea lui, trezind noi gînduri, noi sentimente.

– Ce-a spus Francis?

– M-a dat afară. Mi-a spus să ies afară şi... Era atît de furios. Nu mi-am închipuit că...

– Dacă mai îndrăzneşte să-şi verse supărarea pe tine... Luni, cînd am fost acolo, n-am înţeles atitudinea lui faţă de mine. Părea nebun, lipsit de logică...

– Nu, Ross, nu! şopti. Nu e drept. Nu pe el trebuie să te superi. Eu sînt de vină. Nu i-am spus tot.

– Ce i-ai spus?

– I-am spus că i-am transmis scrisorile de la Andrew Blamey şi că i-am trimis lui scrisorile de la Verity încă din aprilie cînd a avut loc balul.

– Şi ce nu i-ai spus?

La început nu-i răspunse.

– Cred că ai să mă baţi, Ross.

– Crezi?

– Am făcut ce am făcut pentru că o iubesc pe Verity şi nu vreau să o văd nefericită.

– Ascult!

Îi spuse tot. Vizita secretă la Falmouth în timp ce el era plecat, cum aranjase întîlnirea şi cum decursese.

N-a întrerupt-o deloc. A lăsat-o să explice tot, pînă la sfîrşit. Ezita cîteodată, dar mergea mai departe hotărîtă. El asculta, aproape fără să-i vină a crede. Şi încet, încet, o bănuială începu să i se trezească în minte. Lucrurile se legau. Francisc trebuie să-şi fi dat seama că cineva contribuise în mod deliberat la împăcarea dintre Verity şi Blamey. Francis îl bănuise pe el. Francis ştia tot despre înfiinţarea Societăţii Carnmore...

Flacăra lumînării tremură şi lumina ei se răsfrînse pe pat.

Acum îşi dădea bine seama. Totul se datora Demelzei.

– Nu pot crede că ai făcut aşa ceva, spuse el în cele din urmă. Dacă... dacă cineva mi-ar fi spus aş fi zis că minte. N-aş fi crezut niciodată. Am fost convins că mă pot încrede în tine, că-mi eşti loială.

Ea tăcu.

Îl cuprinse furia, nu o mai putea stăpîni.

– Să te duci acolo ascunzîndu-te de mine! Asta nu pot s-o înghit. Nici nu-mi vine să cred. M-ai înşelat...

– Am încercat să o fac pe faţă, să nu mă ascund. Dar nu m-ai lăsat.

Îl trădase şi ea era cauza unei trădări şi mai mari. Totul se lega.

– Deci ai făcut-o pe ascuns, da? Nimic n-a contat pentru tine, loialitatea sau încrederea, atîta timp cît îți atingeai scopul.

– N-am făcut-o pentru mine. M-am gîndit la Verity.

– Minciuni, înșelăciune, spuse el cu dispreț. De douăsprezece luni mă tot minți. Nu sîntem căsătoriți de mult, dar eram mîndru că legătura noastră e singurul lucru statornic din viața mea, singurul care nu se va schimba, și pe care nimic nu l-ar putea atinge. Demelza era corectă, fără nici o pată... În lumea asta blestemată...

– O, Ross, spuse ea suspinînd adînc, îmi frîngi inima.

– Și ce-ai vrea? Ai vrea să te bat? Bătaia o înțelegi. O bătaie bună și gata! Dar nu ești cîine sau cal ca să te bat și să asculți. Ești femeie, din instinct știi ce e bine și ce e rău. Loialitatea nu e ceva ce se poate cumpăra: o ai sau n-o ai. Tu n-ai vrut să fii loială.

Demelza coborî orbește din pat. Se agăță de draperii, plîngînd cu suspine, le dădu drumul, ocoli patul. Trupul îi era zguduit de suspine. Cînd ajunse la ușă Ross se ridică; furia nu i se potolise.

– Demelza, vino aici!

Dar ea plecase și închisese ușa după ea. Ross se dădu jos din pat, luă lumînarea și deschise iar ușa. Demelza nu era pe scări. Coborî cu lumînarea picurînd pe jos. Ajunse la ușa salonului. Ea încercă să o închidă, dar Ross o deschise trîntind-o de perete.

Demelza vru să fugă pe cealaltă ușă, dar Ross lăsă lumînarea, o prinse și o trase înapoi. Se zbătu fără putere în brațele lui ca și cum supărarea i-ar fi luat toată vlaga. Ross o apucase de păr încercînd să o imobilizeze.

– Dă-mi drumul, Ross! Dă-mi drumul, strigă ea scuturînd din cap în timp ce lacrimile îi curgeau pe obraz.

Ross îi dădu drumul, dar ea rămase nemișcată, plîngînd lipită de el.

Merită toate astea, şi încă mai mult, mult mai mult, se gîndi el. Să sufere! Ar fi putut să o bată, s-o lovească. Fată de ţărănoi beţiv şi servitoare de rînd! Ce mai amestec spurcat! În ce încurcătură îl vîrîse! Făptură neruşinată! S-o ia dracu'! Verity căsătorită cu Blamey, şi tot necazul ăsta din cauza ei, pentru că se amestecase în treburile altora. Îi venea să o scuture pînă o să-i clănţăne dinţii din gură.

Dar îşi dădu seama că trebuia să fie drept, obiectiv. Era greşeala ei, în parte, dar consecinţele nu se datorau ei. Căsătoria lui Blamey cu Verity era o consecinţă neplăcută, dar nu cea mai gravă. Blestematul de Francis era de vină. Îl trădase! De necrezut, îl trădase! (Oare mergea el prea departe şi trăgea prea repede concluziile? Nu, pentru că se legau toate.)

– Hai vino, ai să răceşti, îi spuse el aspru.

Ea nu-l băgă în seamă.

Se certase rău cu Francis. Şi asta trebuie că o tulburase pentru că o găsise foarte mîhnită cînd venise acasă. Era ciudat că o supărase atîta.

Mînia lui începuse să se potolească, nu de tot, dar revenind treptat la un nivel acceptabil. Cuvintele lui o răniseră. Ce-i spusese? Sau cum îi spusese? Bărbaţii din familia Poldark deveneau dezagreabili cînd îi supăra cineva. Să-l ia dracu' pe Francis, pentru că tot necazul el îl provocase: prima ruptură dintre Verity şi Blamey, ulterior refuzul lui de a renunţa la aversiunea faţă de Blamey. Fără îndoială că Demelza acţionase cum nu se putea mai bine, avînd cele mai bune intenţii. Dar nu avea dreptul să o facă, indiferent de scop. Nu avea acest drept. Intervenise acolo unde nu trebuia şi îl mînţise. Şi cu toate că acum era profund mîhnită, în cîteva zile îi va trece şi va fi din nou fericită şi plină de zîmbete. Dar consecinţele actului ei vor avea încă mult timp un ecou puternic în vieţile tuturor celor ce fuseseră implicaţi.

Nu mai plîngea acum şi se dezlipi de el.

– Nu păţesc nimic, spuse ea.

– Să nu stai aici toată noaptea.

– Du-te sus. Am să vin şi eu curînd.

Îi lăsă lumînarea aprinsă şi se întoarse în dormitor. Aprinse altă lumînare şi se apropie de pătuţul copilului. Julia se dezvelise. Şedea pe brînci ca un musulman la rugăciune, cu capul plecat şi fundul în sus. Tocmai o învelea cînd intră Demelza.

– Priveşte, spuse el.

Ea se apropie, se uită la Julia, o întoarse cu faţa în sus. Părul castaniu, buclat al fetiţei era ca un nimb în jurul feţei de îngeraş nevinovat. Demelza se îndepărtă încet.

Ross rămase uitîndu-se la copilă şi, cînd plecă de lîngă ea, Demelza era deja în pat.

Se sui şi el, stinse lumînarea şi se lungi lîngă ea. Trecu mult timp pînă să adoarmă amîndoi. Încăpăţînată şi nestăpînită în toate, se gîndea Ross: în felul cum îşi manifesta devotamentul faţă de cineva, sau supărarea. Mă trădează şi mă înşală fără să clipească măcar, pentru că o iubeşte pe Verity. Am eu dreptul să o condamn, eu care ştiu atît de bine ce înseamnă să fii sfîşiat între sentimentele de loialitate pe care le ai faţă de două tabere adverse? Ea e cauza rupturii dintre mine şi Francis. Ce consecinţe grave ar putea avea! Eşec total, ruina!

– Ross, spuse ea brusc, e atît de rău ce-am făcut?

– Nu mai discutăm acum!

– Nu, dar trebuie să ştiu. Nu mi s-a părut că fac rău. Am ştiut că te înşel pe tine, dar am crezut că fac ce trebuie pentru Verity, te rog să mă crezi! Poate că nu m-am priceput cum să procedez mai bine, dar aşa am crezut!

– Ştiu, spuse el, dar nu e numai asta. Mai e şi altceva.

– Ce anume?

– Nu pot să-ți spun încă.

– Îmi pare atît de rău. Niciodată nu m-am gîndit că aș putea să aduc atîta supărare între tine și Francis. Nici prin cap nu mi-a trecut, Ross. Dacă m-aș fi gîndit, n-aș fi făcut-o niciodată.

El oftă:

– Ai intrat într-o familie ciudată. Să nu te aștepți ca un Poldark să se comporte în mod rațional. Eu am renunțat de mult să cred așa ceva. Sîntem repeziți, impulsivi, incredibil de impulsivi – se pare – și avem un temperament violent; ne manifestăm puternic simpatiile și antipatiile, iar în relațiile noastre nu avem nici o logică. Poate că în ceea ce privește simpatiile, felul tău de a vedea lucrurile e cel mai sănătos. Dacă două ființe se iubesc, să se căsătorească și să-și făurească împreună propria lor fericire, ignorînd trecutul și neținînd seama de consecințe...

Tăcură iar un timp.

– Da... eu tot nu înțeleg, Ross. Mi se pare că vorbești în cimilituri. Și mă simt atît de vinovată... parcă te-aș fi înșelat.

– Nu pot să-ți explic mai mult acum. Trebuie să mă lămuresc mai întîi. Cît despre ce ți-am spus... să știi că am vorbit la supărare. Uită dacă poți și culcă-te.

Demelza se cuibări mai bine în pat.

Oftă adînc:

– Aș dori... N-am să fiu fericită pînă cînd cearta dintre tine și Francis nu se va stinge.

– Mă tem că mult timp n-ai să fii fericită.

Tăcură, și de data asta nici unul nu a mai întrerupt tăcerea, dar nici nu au dormit. Demelza nu se liniștise după ceartă, era profund nemulțumită și lacrimile n-o ușuraseră. Nu se simțea în siguranță și nu-și dădea seama de ce se întîmplă. Îi

spusese că are alte motive de supărare, dar nu putea bănui care erau acestea. Ura să lase un lucru neterminat, mai ales cînd era vorba de o supărare. Totuşi îşi dădea seama că nu poate merge mai departe în seara asta. Ross era agitat, extenuat şi nu era în apele lui. Prin minte îi treceau tot felul de gînduri, într-o succesiune nesfîrşită. După un timp, Demelza închise ochii şi încercă să adoarmă. Ross nici măcar nu încercă.

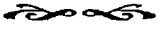

CARTEA A PATRA

Capitolul I

În ajunul Crăciunului, Demelza primi o scrisoare de la Verity, în care îi scria următoarele:

Draga mea verişoară Demelza,

Am primit ieri dimineaţă scrisoarea de la tine şi mă grăbesc să-ţi răspund ca să-ţi spun ce mulţumită sînt să aflu că sînteţi toţi sănătoşi, acum cînd bîntuie atîtea boli.

În oraşul nostru lucrurile merg prost, fac ravagii vreo două, trei boli şi, cine nu se îmbolnăveşte de una contactează alta. Totuşi, mulţumesc lui Dumnezeu că noi doi am scăpat. Duminică, biserica era pe jumătate goală din cauza epidemiei. După slujbă am făcut o vizită de condoleanţe doamnei Daubuz, soţia primarului, care şi-a pierdut băieţelul. Era foarte tristă, dar resemnată; e o femeie minunată.

Mă bucur că aveţi în sfîrşit veşti de la Mark Daniel şi că se află în siguranţă în Franţa – atît cît poate fi în siguranţă acolo în vremurile astea. E îngrozitor ce s-a întîmplat, mi-e milă de Mark, dar nu pot să-l scuz.

Săptămîna trecută în port s-a desfăşurat o activitate intensă. Flota care venea din Indiile de Est, compusă din trei vase superbe şi o fregată, împreună cu două flote din Indiile de Vest şi una din Portugalia au intrat în port, cu

excepția cîtorva vase din Insulele Leeward care și-au continuat drumul. Portul, cu cele peste două sute de vase care se văd de la ferestrele noastre, oferă o priveliște minunată. Flotele aduc mari bogății și orașul e plin de călători debarcați de pe vase.

Draga mea, sînt foarte fericită în noua mea viață. Eu cred că nu contează numărul de ani; fată nemăritată pînă la treizeci și unu de ani, mă simțeam bătrînă și uscată; dar ca femeie măritată mă simt cu totul altfel. M-am mai îngrășat de cînd sînt aici și nu mai fac guturai; probabil din cauza climatului mai blînd care-mi face bine; dar nu e numai asta. Andrew e fericit și fluieră tot timpul prin casă. Mi se pare ciudat pentru că nimeni nu fluiera la Trenwith. Unele lucruri îmi lipsesc foarte mult, ca de exemplu vechile mele ocupații. Adesea mi-e dor să văd fețele familiare de acasă, mai ales cînd Andrew e plecat. Dar pînă acum poți afirma cu tărie că n-ai dat greș. Fii binecuvîntată pentru tot ce ai făcut!

Aș fi dorit ca acest Crăciun să fie un prilej de reconciliere pentru noi toți, o întîlnire la care să participăm noi, cei șase membri ai familiei, desigur și cu Julia și Geoffrey Charles. Ce bine ar fi fost! Dar din păcate mă tem că Francis nu se va împăca niciodată. Sînt convinsă însă că lui Ross îi va trece și la primăvară, cînd vremea se va îmbunătăți și Ross va fi mai puțin ocupat, aș dori să veniți amîndoi să petreceți o săptămînă cu mine. Avem destui prieteni și pe Andrew îl plac toți cei care-l cunosc bine.

Draga mea, îmi pare atît de rău că munca lui Ross nu dă roadele pe care le merită. E păcat, pentru că industria noastră are nevoie de sprijin; sînt atîția mineri fără lucru pe aici și unii au intrat în oraș săptămîna trecută și au produs tulburări. Iarna care a trecut a fost foarte grea și sînt mulți cei care mor de foame. Sper și mă rog lui Dumnezeu ca să

nu se întîmple şi aici ce s-a întîmplat în Franţa. Încearcă să-l faci pe Ross să nu pună la inimă ce i se întîmplă, aşa cum face de obicei, crezînd că orice eşec i se datorează lui. Dacă se va întîmpla ce e mai rău şi se va închide topitoria, asta s-ar putea să fie ceva temporar, pentru cîţiva ani, şi, dacă timpurile se îndreaptă o va redeschide.

Căpitanul Millett, unul din căpitanii de fregată, spunea ieri că ceea ce ne trebuie e un nou război. Teribilă soluţie! Dar erau şi alţii în cameră care erau de acord cu el. Eu spun că e mai bună sărăcia decît războiul.

Singurul meu regret e că Andrew lipseşte mult de acasă. Pleacă diseară şi va lipsi şi de Crăciun şi de Anul Nou. Am vrut de multe ori să-l însoţesc, dar el spune să aştept pînă la vară cînd nu sînt furtuni în Golful Biscaia.

Iubeşte marea, îşi iubeşte meseria, dar toţi camarazii lui spun că este aspru şi autoritar. Cînd se întoarce acasă, e încordat ca şi cum călătoria pe mare i-ar fi pus nervii la încercare; se supără uşor şi are toane. Cred că bea puţin cînd e pe mare; nu e de mirare pentru că are nevoie de ceva care să-l întărească, dar nu bea nici o picătură cînd e pe uscat. Îmi trebuie o zi din timpul lui atît de preţios cît stă acasă ca să-l fac să-şi recapete buna dispoziţie. Apoi trebuie să plece din nou.

Încă nu-i cunosc pe cei doi „copii ai mei". Va fi probabil o „încercare" prin care voi trece la Paşte cînd The Thunderer, *vasul pe care James Blamey e cadet, va sosi în port. Esther Blamey, fiica lui Andrew, e elevă la o şcoală cu internat şi locuieşte la sora lui Andrew lîngă Plymouth. S-ar putea să vină şi ea la primăvară pentru o vizită. Roagă-te pentru mine! Doresc din toată inima să se simtă bine aici, să-i fac să considere casa noastră drept căminul lor. Sper să ştiu cum să mi-i apropii. Cîteodată mă gîndesc că nu sînt prea*

sociabilă şi aş dori să mă împrietenesc mai uşor, calitate pe care alţii o au.

Menajera noastră, doamna Stevens, a fost bolnavă, a avut dureri de stomac şi l-am chemat pe doctorul Silvey. A spus că nu e nimic serios, numai crampe, şi i-a dat să pună o cataplasmă cu pucioasă pe partea care o durea. Tratamentul a avut un efect foarte bun, dar eu cred că ar face mai bine să ia mai multe purgative.

Am să mă gîndesc mult la tine Crăciunul ăsta. Mă bucur atît de mult că mi-ai dat curajul să dispun de propria mea viaţă.

Dumnezeu să vă binecuvînteze pe amîndoi,

Verity.

Capitolul II

În seara aceea era trecut de zece cînd Ross s-a întors acasă. Era o noapte frumoasă şi cu o oră înainte corul bisericii din Sawle venise să cînte colinde. Demelza nu era prea credincioasă, dar tot spunea seara rugăciunile învăţate de la mama ei şi adăuga întotdeauna un post scriptum ca să fie în pas cu vremurile; de Crăciun simţea întotdeauna un îndemn interior să se ducă la biserică. Era ceva în înţelepciunea străveche a poveştii de Crăciun şi în frumuseţea naivă a colindelor care o emoţiona profund; dacă ar fi învăţat-o cineva ar fi cîntat şi ea în cor. În seara aceasta, mai ales, voia să-i ajute auzindu-le vocile slabe şi obosite reuşind cu greutate să ducă la bun sfîrşit „O, ce veste minunată!". Dar plăcerea cu care ascultă colindele era umbrită de nelinişte, pentru că nu ştia cum să se poarte mai bine cînd vor bate la uşă. O trimisese pe Jean Gimlett să aducă prăjiturile pe care le făcuse şi scosese vreo două sticle cu vin din bufetul unde le ţinea Ross.

Intrară cu toţii, în frunte cu unchiul Ben Tregeagle, timizi, clipind din ochi şi neştiind ce să facă. Erau slabi şi îmbrăcaţi sărăcăcios. Erau numai opt la număr pentru că doi aveau crup, trei aveau gripă, iar Sue Baker avea crizele ei obişnuite. Aşa spunea unchiul Ben, cu mutra lui vicleană, cu nasul coroiat şi părul negru lung şi slinos, atîrnîndu-i în inele pînă pe umeri.

Demelza le dădu la toți cîte un pahar cu vin, bău și ea unul. Nu se simțea la largul ei: ar fi preferat să-l primească pe Sir Hugh Bodrugan decît pe acești coriști simpli, cel puțin pe acela îl cunoștea bine. Le oferi prăjituri îndemnîndu-i să mai ia și le umplu iar paharele cu vin.

Cînd s-au ridicat să plece le-a oferit și bani – cam nouă șilingi în total. Au plecat apoi toți roșii la față și veseli și mulțumiți că primiseră și bani. Se opriră afară în noaptea luminată de lună și, strînși în jurul felinarului aprins, mai cîntară un colind înainte de a pleca unul cîte unul spre Grambler.

Rîzînd acum de propria ei absurditate și de succesul pe care-l avusese în ciuda fricii și timidității, se întoarse în salon și încercă să cînte cu o mînă „In Dulce Jubilo"; apoi se așeză la spinetă și se acompanie cu cealaltă mînă. Cînta destul de bine melodii simple ca acestea, deși doamna Kemp nu o încuraja și spunea că asta nu e muzică.

În timp ce cînta, îl auzi pe Ross întorcîndu-se. Îl întîmpină la ușă și observă imediat că se întîmplase ceva.

– Ți-am păstrat plăcintă, spuse ea sau dacă vrei, avem pui rece și niște prăjituri și tort.

Ross se așeză pe scaunul lui și ea îl ajută să-și scoată cizmele.

– Am luat masa cu Tonkin, n-a fost un ospăț, dar destul ca să-mi potolesc foamea. Aș vrea un pahar cu rom și o prăjitură. Am avut colindători?

Demelza îi povesti cum decursese seara, apoi adăugă:

– Avem o scrisoare de la Verity. A sosit azi-dimineață.

Ross o citi încet. Cu mîinile pe umerii lui, o citi și ea din nou.

Nu se mai gîndeau de mult la cearta aceea din seara de iulie, deși nu o uitaseră. Demelza totuși își mai aducea aminte de ea; ei nu-i plăceau ascunzișurile, prin felul ei de a fi prefera să discute deschis și sincer. Ross avusese multe de întîmpinat în ultimele luni și lipsise mult de acasă. Încet, încet Demelza

își dăduse seama că Ross îl suspecta pe Francis de trădare; raționamentul lui era corect, așa că i se întîmpla să se considere responsabilă nu numai de cearta cu vărul lui, dar și de greutățile tot mai mari cu care se lupta la societatea înființată. Gîndul acesta nu era plăcut, simțea cum o apasă. Era prima umbră reală care le întuneca viața și se simțea nefericită mai tot timpul. În interior însă nu se observa nici o schimbare.

– Deci experimentul tău a mers mai bine ca al meu, spuse el. Poate că instinctul tău e mai sigur.

– Tu n-ai nici o veste mai bună?

– Johnson, Tonkin și cu mine am studiat toate registrele, foaie cu foaie. Sir John a ajuns la concluzia – împărtășită de cei mai mulți – că nu trebuie să ne mai gîndim la paguba suferită și să recunoaștem că am eșuat, să ne împăcăm cu situația de fapt. Luni, după licitația cu ofertă închisă, va avea loc o ultimă adunare. Dacă hotărîrea care se va lua nu ne va fi favorabilă, voi petrece toată ziua de marți ajutînd la lichidarea afacerii.

– Cîți sînt pentru continuare?

– Tonkin, desigur, Blewett și Johnson. Toți de bună credință, dar fără fondurile necesare. Lordul Devoran ne susține și el cu condiția să nu mai dea bani. Penvenen se și gîndește să dea altă destinație fabricii sale.

Demelza se așeză lîngă el:

– Ești liber pînă luni?

– Da... ca să ne distrăm bine de Crăciun.

– Nu fi sarcastic, Ross! Ai văzut ce scrie Verity.

El oftă și oftatul se transformă într-un căscat.

– ...Scrie că prea pui totul la inimă și nu e bine. Și noi, ce vom pierde, Ross?

– S-ar putea să fiu obligat să vînd acțiunile noastre de la mina Wheal Leisure.

– O, nu!

– Poate numai jumătate din ele, cele pe care le-am cumpărat de la Choake.

– Dar de la ele încasăm dividende... nu aşa le zice? Ar fi păcat! Harris Pascoe nu ţi-e prieten?

– E bancher, draga mea. Are obligaţii faţă de deponenţii lui.

– Dar sînt sigură că are grămezi de bani în casele de fier. Ce contează pentru el! Ştie bine că ai să te ţii de promisiune şi că o să-i plăteşti. Ai să-i plăteşti în cîţiva ani, numai să aibă puţină răbdare.

Ross zîmbi:

– Bine, bine. O să rezolvăm asta. Va trebui să rămîn două zile la Truro şi Pascoe m-a poftit să stau la el. Are să-i fie greu să refuze un oaspete.

Demelza tăcu încruntată.

– Nu-mi place, spuse ea, după un timp. Nu e corect, Ross. E inuman şi rău. Bancherii ăştia nu-s creştini şi ei? Nu se gîndesc cum s-ar simţi şi ei dacă ar avea datorii?

– Lasă, draga mea, nu mai fi atît de abătută! Ce fel de Crăciun o să petrecem dacă ne lăsăm amîndoi copleşiţi de griji?

– Ross, n-am putea ipoteca averea, casa noastră?

– E ipotecată deja.

– Sau să vindem caii şi boii. Nu mi-e greu să merg pe jos sau să renunţ la unele alimente. Am fost obişnuită cu asta. Mai am şi rochia aia frumoasă de brocart şi broşa cu rubine. Spuneai că valorează o sută de lire.

Ross dădu din cap:

– Toate astea la un loc n-ar plăti nici jumătate din datorie. Trebuie să vedem lucrurile aşa cum sînt.

– Există vreo şansă de a continua?

– Depinde şi de licitaţia cu ofertă închisă de luni. Şi s-ar putea să renunţăm la topitorie, dar să împiedicăm prăbuşi-

rea rămînînd negustori pur şi simplu, deşi nu-mi surîde a doua alternativă.

Demelza se uită la el. Se întreba dacă e egoistă bucurîndu-se că anul viitor Ross nu va mai fi nevoit să lipsească atît de mult de acasă. Dacă pierderea societăţii însemna o revenire la viaţa lor tihnită dinainte, atunci pierderea aceasta le oferea şi un fel de recompensă.

*

Petrecură la Nampara un Crăciun linişit – liniştea dinaintea furtunii. Ross nu mai avusese de mult atîta timp liber, de cînd începuse să pună pe picioare Compania Carnmore. Ca să reducă cheltuielile lucraseră pămîntul toată vara fără ajutoare din afară. Investise tot în Carnmore şi acum avea impresia că era ca şi cum ar fi aruncat banii în vînt.

Era un gînd amar, dar trebuia să privească lucrurile în faţă. Încă din iulie, cînd ţinuseră adunarea, Ross şi ceilalţi acţionari se luptau pentru o cauză deja pierdută. St. Aubyn, Tresize, Aukett şi Fox aproape că se retrăseseră chiar de atunci şi în fiecare săptămînă apăreau noi piedici. Pe cei pe care Warleggan nu-i putea lovi direct, îi lovea totuşi pe căi ocolite. Proprietarii minelor descopereau brusc că nu li se mai acordau credite sau că li se oprea livrarea cărbunelui. Sir John încă nu cîştigase procesul pe care-l avea la Swansea. Lui Alfred Barbary i se contesta dreptul de folosinţă a cheiurilor din Truro şi Falmouth, iar litigiul nu se rezolva pînă cînd nu renunţa la contractul cu Carnmore. Nici chiar Roy Penvenen nu era imun.

Desigur nu depindea totul de Warleggan şi de asociaţii lui, dar era rezultatul unor forţe pe care ei le puseseră în mişcare. Dacă totul ar fi depins numai de ei, Societatea Carnmore n-ar fi supravieţuit nici o lună, dar mai erau şi fisuri în planurile lor. Nu controlau direct decît o treime din celelalte societăţi

care se ocupau cu prelucrarea aramei; cu celelalte cooperau numai.

A doua zi de Crăciun, singura zi din acea săptămînă cînd a bătut tare vîntul, Ross şi Demelza s-au dus călare la Werry House, în vizită la Sir Hugh Bodrugan. Lui Ross nu-i plăcea Sir Hugh, dar ştia că Demelza dorea să meargă de mult, de cînd o invitase cu nouă luni în urmă, şi voia să-i satisfacă dorinţa. Îl găsiră pe Bodrugan umplînd sticle cu gin, dar renunţă bucuros şi îi pofti în salonul cel mare, unde Constance, Lady Bodrugan, era ocupată ca de obicei cu căţeii. Nu-i păru atît de vulgară cum şi-o amintea Ross şi îi primi fără să recurgă la limbajul ei grosolan. Se obişnuise cu ideea că fiul ei vitreg şi cam bătrîior o plăcea pe soţia needucată a lui Ross Poldark. Băură ceai la distanţă respectabilă de cel mai mare foc de buşteni pe care Demelza îl văzuse vreodată, înconjuraţi de prepelicari şi alţi căţei de toate rasele pe care Constance îi hrănea cu prăjituri de pe masă şi care făceau aproape imposibilă o conversaţie din cauza lătrăturilor şi mîrîiturilor. Din cînd în cînd cîte un nor de fum ieşea în rotocoale din cămin, dar încăperea era atît de înaltă încît sus deasupra capetelor lor se forma o pîclă deasă care se strecura afară prin crăpăturile din tavan. În atmosfera aceasta ciudată, Demelza sorbea ceaiul tare şi se străduia să audă ce spunea Constance despre tratamentul aplicat cîinilor bolnavi; Ross şedea incomod pe un scaun prea mic pentru el care era atît de înalt; dădea din cap încuviinţînd spusele lui Sir Hugh; acesta stătea răsturnat pe scaun, scărpinîndu-se pe sub manşetele de dantelă şi imaginîndu-şi ce plăcut ar fi să se distreze cu Demelza în pat.

După ceai, Sir Hugh insistă să le arate casa şi grajdurile, deşi începuse să se lase întunericul. Trecură prin coridoare prin care fluiera vîntul, conduşi de un valet cu un felinar în mînă, suiră scările şi intrară într-o cameră imensă, la primul

etaj, bogat ornamentată dar umedă şi plină de mucegai, cu un parchet care scîrţîia sub picioare şi cu ferestrele crăpate. Aici Lady Bodrugan îşi ţinea iepurii în cuşti mari înşirate de-a lungul unui perete; lîngă un alt perete erau cuştile cu căţei. Un miros groaznic te lua de nas. În camera următoare se afla o familie de bufniţe, nişte rozătoare, o maimuţă bolnavă şi o pereche de ratoni. Coborîră iar la parter şi trecură printr-un coridor plin cu colivii cu păsările cîntătoare. Sir Hugh o strîngea de braţ atît de des, încît Demelza începu să se întrebe dacă plimbarea prin casă în întuneric nu era un pretext ca să o pipăie.

Într-o cameră în care sufla vîntul ca afară, un felinar se stinse şi Sir Hugh o apucă de mijloc cu braţul lui scurt şi gros. Dar ea se eliberă repede din strînsoare şi se apropie de Ross.

Grajdurile erau partea cea mai bine întreţinută din întreaga casă. Erau acolo cai frumoşi şi cîini de vînătoare, dar întrerupseră vizita la jumătate. Pe Lady Bodrugan n-o interesa plăcerea oaspeţilor; se gîndea mai curînd să nu deranjeze caii.

Se întoarseră în salonul cel mare, în care se formase între timp o pîclă groasă. Demelza nu ştia să joace whist, aşa că jucară guadrille*, la care ea cîştigă cinci şilingi. Ross se ridică şi spuse că trebuie să plece înainte de a se înteţi vîntul. Sir Hugh, gîndindu-se probabil la Demelza, îi pofti să rămînă peste noapte, dar ei i-au mulţumit pentru invitaţie şi au refuzat.

Tot drumul spre casă Demelza nu scoase o vorbă. Vîntul bătea tare şi numai cînd au ajuns la adăpost, în vale, spuse:

– Se poate spune că nu întotdeauna cei ce au casele cele mai mari trăiesc şi cel mai confortabil.

– După cum cei mai bine educaţi nu sînt totdeauna şi cei mai curaţi!

Ea începu să rîdă:

* Guadrille – odinioară joc de cărţi pentru patru jucători (n.tr.).

– Nici nu m-am gîndit să rămîn acolo peste noapte. Sufla vîntul peste tot şi aş fi visat că maimuţa aia bolnavă s-a suit în patul meu.

– Nu cred că Sir Hugh e bolnav.

Demelza începu să rîdă iar în hohote.

– Acum să vorbim serios, la ce foloseşte o casă mare, dacă nu poţi să o întreţii? Nu au bani? Sînt strîmtoraţi?

– Nu prea, dar Sir Bob a risipit o parte din avere.

– Ce ciudat să ai un fiu vitreg mai bătrîn decît tine, un fiu care ar putea să-ţi fie tată. Simţea cum o cuprinde iar rîsul. Serios, Ross, spune-mi, crezi că ar avea bani să-ţi împrumute ca să te scoată din încurcătură?

– Nu, mulţumesc, nu vreau aşa ceva.

– Altcineva nu mai este? Crezi că te-ar ajuta domnul Treneglos? A cîştigat bine de pe urma minei pe care ai deschis-o. Cît îţi trebuie ca să te descurci?

– Cel puţin trei mii de lire.

Demelza stînse buzele ca şi cum ar fi vrut să fluiere. Apoi spuse:

– Mă interesează cel mai mult ce vei face tu, Ross, ca să nu trebuiască să vinzi acţiunile de la Wheal Leisure.

– Am să ştiu mai sigur după ce vorbesc cu Pascoe, spuse el evaziv. În orice caz, nu aş vrea să împrumut de la prieteni.

Capitolul III

Ş-ar fi vrut să ia împrumut de la prieteni. Aşa se gîndea, cînd a plecat la Truro luni dimineaţa! În străfundul fiinţei sale ar fi fost de acord cu Demelza, că fericirea lui era alături de ea şi de mica Julia, să aibă timpul să-şi muncească pămîntul şi să-l vadă cum dă roade. Aşa se gîndise de la început şi nimic nu-i putea schimba hotărîrea. Anul care trecuse fusese un coşmar; era mai bine că se terminase, era mai bine să-l uite. Totuşi nimic nu va şterge urmările eşecului, nimic nu va vindeca rana produsă de triumful lui Warleggan.

Nimic nu va şterge amara dezamăgire pe care i-o pricinuise renunţarea la pachetul lui de acţiuni de la Wheal Leisure. Ştia că asta îl aştepta, deşi nu-i spusese Demelzei. Pierderea acţiunilor era cea mai grea lovitură.

Zacky Martin îl aştepta lîngă pădurice.

Calul şi poneiul mergeau liniştiţi unul lîngă altul, obişnuiţi cu drumul acesta pe care-l făcuseră de multe ori. Ross încercă să uite de problemele lui şi-l întrebă pe Zacky ce mai fac ai lui. Cei din familia Martin erau oameni rezistenţi, sănătoşi. Doamna Zacky le dăduse să bea untură de peşte toată iarna şi cu toate că nu era bună la gust şi mirosea urît, le făcuse bine. Cei trei copii ai lui Jinny „erau bine mulţumesc" spuse Zacky;

şi Jinny îşi mai revenise. Era un miner la Leisure, Scoble pe nume, văduv, de vreo treizeci de ani, care locuia dincolo de Marasanvose; domnul căpitan îl cunoştea, fără îndoială.

– Cine? Whitehead?

– Da, el. Îi spune lumea Whitehead pentru că are părul alb. O place pe Jinny, dar ea nu se uită la el. Nu că nu l-ar plăcea zice ea, dar nimeni nu poate să-l înlocuiască pe Jim. Toate bune şi frumoase, spune mama ei, dar ai trei copii mici de care trebuie să ţii seamă, iar el e un om cumsecade şi aşezat, are casă, mai are mulţi ani de trăit şi nu are copii. Poate, peste un an, doi, spune Jinny, aş putea să mă mai gîndesc, dar nu acuma, nu pot. Bine, zice mama ei, dar şi el e singur şi tu eşti singură şi bărbaţii nu stau să aştepte, mai sînt şi alte fete care ar fi bucuroase să se mărite, fete care nu au copii.

– Doamna Zacky are dreptate, spuse Ross. Jinny să nu asculte ce-ar zice lumea. Cunosc un preot la Truro, numit Halse, care s-a căsătorit a doua oară la două luni după ce i-a murit prima soţie. Nu e nimic nefiresc în asta.

– Am să-i spun. Poate că o s-o ajute să vadă lucrurile cum trebuie. Nu e bine să te măriţi cu cineva care nu-ţi place, dar nu cred că e cazul. Şi cred că i-ar face bine dacă ar sparge gheaţa.

Cînd au ajuns la răscrucea de lîngă biserica din Sawle, l-au văzut pe Dwight Enys. Ross i-a făcut semn cu mîna şi ar fi trecut mai departe, dar Dwight îl opri. Zacky o luă puţin înainte ca să nu le audă discuţia.

Cînd Dwight s-a apropiat, Ross observă că faţa lui frumoasă devenise cadaverică.

Situaţia lui la ţară se consolidase acum; lupta lui din toamnă împotriva epidemiilor contribuise mult la aceasta. Toată lumea îşi amintea ce se întîmplase şi cîţiva încă mai şopteau în spatele lui, dar nimeni nu dorea să-l vadă plecat. Îl plăceau,

îi respectau munca, se bazau pe el. De cînd se închisese mina Grambler, mulți dintre foștii pacienți ai lui Choake trecuseră la el. Munca nu-i aducea cine știe ce beneficii, dar îi îngrijea pe toți cei care îl solicitau. Prin muncă reușea să-și înăbușe mustrările de conștiință, iar cînd nu lucra îi plăcea să fie singur.

– Ți-ar trebui puțină odihnă, spuse Ross. Diseară dorm la familia Pascoe; le-ar face plăcere să te vadă.

Dwight dădu din cap.

– Imposibil, Ross, am enorm de multă muncă. Dacă aș lipsi trei zile n-aș recupera nici în trei luni.

– Ar trebui să-l lași pe Choake să facă mai mult. Nu e o împărțire dreaptă a sarcinilor; tu o sută de bolnavi săraci, el zece și toți bogați.

– Mă descurc, spuse Dwight. Bătrînul Treneglos m-a chemat săptămîna trecută să-l îngrijesc; are gută și știi că n-are încredere în profesiunea noastră. Dar acum trebuie să-ți dau o veste proastă, despre Francis Poldark. N-ai auzit? Se spune că sînt bolnavi, și el și băiețelul.

– Oh...? Nu. I-ai văzut?

– Îi îngrijește doctorul Choake. Se vorbește că are crup. *Morbus strangulatorius*.

Ross se uită lung la el. Boala apăruse în regiune de aproape nouă luni. Nu era o epidemie în adevăratul sens al cuvîntului; dar lovea ici, colo cu mare rapiditate și cu rezultate teribile. Cîteodată erau secerați toți copiii dintr-o familie. Izbucnea într-un sat sau altul, apoi dispărea iar.

– Săptămîna trecută, spuse Dwight încruntîndu-se, am cercetat toate materialele scrise referitoare la aceste epidemii. A fost o epidemie care a făcut ravagii în 1748, în Cornwall. Dar de atunci nimic serios.

– Care e cauza?

– Nimeni nu știe. Unii o pun pe seama aerului stricat, mai

ales lîngă o apă. Toate părerile noastre, ca medici, sînt amestecate ca într-un creuzet de cînd cu Cavendish şi teoriile sale.

– Aş dori să te duci să-i examinezi, Dwight. Ross se gîndea la Elizabeth.

Doctorul clătină din cap:

– Numai dacă mă cheamă... De altfel nu pretind că-i pot vindeca. Rezultatele sînt imprevizibile. Cîteodată cei zdraveni se duc şi cei slabi supravieţuiesc. Choake e la fel de bun ca şi mine.

– Nu te subestima.

Ross ezita gîndindu-se dacă să urmeze impulsul de a se duce imediat să o vadă pe Elizabeth. Aşa ar fi fost creştineşte, să uite toată vechea supărare; dar nu era posibil acum cînd societatea pentru care lucrase atîta se stingea sub ochii lui; şi licitaţia nu aştepta, trebuia să ajungă acolo.

În timp ce ezita, neştiind ce era mai bine să facă, apăru doctorul Choake venind dinspre Sawle...

– Vă rog să mă iertaţi, spuse Dwight. Omul ăsta a încercat să-mi facă tot felul de greutăţi. Nu vreau să mă întîlnesc cu el acuma. Îl salută pe Ross şi plecă.

Ross stătu pe loc pînă cînd Choake se apropie. Doctorul ar fi trecut mai departe fără să-i adreseze nici un cuvînt, dacă ar fi fost posibil.

– Bună ziua, doctore Choake.

Choake se uită la el pe sub sprîncene:

– Vă rog să vă daţi la o parte, domnule Poldark. Sînt grăbit.

– Nu vă reţin. Am auzit că vărul meu este grav bolnav.

– Grav bolnav? Doamne fereşte! N-aş apleca urechea la toate zvonurile, dacă aş fi în locul dumitale.

– E adevărat că Fancis are crup? întrebă Ross scurt.

– Am observat simptomele ieri; dar acum se simte mai bine.

– Aşa de repede?

– Am oprit febra la timp. I-am golit stomacul cu un purgativ şi i-am dat doze mari de scoarţă de chinină. I-am aplicat tratamentul potrivit. Sînteţi liber să vă duceţi acolo să vă interesaţi.

Choake dădu pinteni calului vrînd să treacă mai departe. Darkie sforăi şi tropăi pe loc.

– Şi Geoffrey Charles?

– N-are nimic la gît, are friguri. Ceilalţi au o infecţie în gît, cu totul altceva. Bună ziua, domnule.

Ross rămase un moment uitîndu-se după el cum pleca, apoi se întoarse şi porni după Zacky.

*

Licitaţia se terminase şi trebuia să înceapă masa. Totul se petrecuse după plan, după planul altcuiva. Avuseseră grijă ca Societatea Carnmore să nu poată cumpăra aramă deloc. Proprietarii de mine o duseseră mai bine – atîta timp cît Carnmore exista ca ameninţare. Imediat însă ce Zacky a încetat să mai liciteze, preţurile au scăzut iar.

Ross se întreba dacă minele – cele care rămăseseră deschise – erau într-adevăr atît de slabe cum dovedise Warleggan că sînt. Proprietarii lor nu fuseseră în stare să fie uniţi. Într-un fel se prăbuşiseră. Se întîmpla ceva jalnic, sordid, demoralizator.

Ross luă loc la masă, avîndu-l de o parte pe Zacky şi de cealaltă pe căpitanul Henshawe. Acesta reprezenta mina Wheal Leisure. Masa începuse cînd îl zări pe George Warleggan.

Ross nu-l mai văzuse niciodată luînd parte la masa care urma licitaţiilor. Nu ştia de ce venise, pentru că, deşi deţinea controlul în multe afaceri, lucra întotdeauna prin intermediul unui agent sau director. Era ciudat că binevoise să vină, deoarece, cu cît căpăta mai multă putere cu atît devenea mai distant. Cei prezenţi îl priveau în tăcere. Ştiau toţi că domnul

Warleggan putea să-i distrugă sau să-i ridice pe mulți dintre ei, dacă ar fi dorit s-o facă. George Warleggan ridică ochii și întîlni privirea lui Ross. Schiță un zîmbet și ridică o mînă îngrijită în semn de salut.

*

Înainte de sosirea celorlalți, Ross stabilise să se întîlnească cu Richard Tonkin la hanul Șapte Stele. Cînd plecă de la hanul Leul Roșu se întîlni cu George Warleggan care pleca și el. Merseră împreună.

– Ross, spuse el prietenos, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat între ei, te vedem rar aici la Truro în ultimul timp. Chiar aseară spunea Margaret Vosper că de mult n-ai mai venit la partidele noastre de cărți.

– Margaret Vosper?

– Nu știai? De patru luni doamna Cartland a devenit doamna Vosper și sărmanul Luke a și început să slăbească. Nu știu ce se întîmplă cu ea, dar se pare că nici unul din soții ei nu poate ține pasul cu ea. Urcă pe scara socială și pînă la urmă se va căsători cu un nobil.

– Nu e nimic fatal în ea, spuse Ross, decît o poftă teribilă și lacomă de viață. Lăcomia e un lucru periculos.

– Crezi că le suge toată vlaga amanților ei? Tu trebuie să știi. Mi-a spus că ar fi avut poftă să se mărite cu tine. Ar fi fost o experiență interesantă, pe legea mea. Îmi închipui că nu i-ar fi fost ușor să te mînuiască.

Ross se uită la el în timp ce traversau strada. Nu se mai văzuseră de opt luni și George, se gîndea Ross, devenise „un personaj important". Cînd era foarte tînăr se străduise să-și ascundă defectele, să devină rafinat, afabil și detașat, imitîndu-i pe aristocrații autentici. O dată cu succesul și puterea pe care le dobîndise simțea o deosebită plăcere ca să-și manifeste în voie aceste trăsături. Încercase întotdeauna să-și ascundă

gîtul puternic, ca de taur, în eşarfe complicate; acum părea să vrea să-şi accentueze acest defect, umblînd cu capul întins înainte şi ţinînd în mînă un baston lung. Altădată îşi subţia vocea lui groasă, acum vorbea normal în tonuri joase, încît rafinamentele de exprimare pe care le adoptase şi pe care le afecţiona sunau ciudat în gura lui. Avea faţa mare cu trăsături îngroşate: nasul gros, gura mare cu buzele strînse, ochii bulbucaţi. Avînd bani din belşug nu trăia acum decît pentru putere. Îi plăcea să fie remarcat, era încîntat cînd observa că inspiră frică.

– Ce mai face soţia dumitale? întrebă George. Nu prea o scoţi în lume. A fost mult remarcată cu ocazia festivităţilor în onoarea regelui, dar de atunci n-am mai văzut-o.

– Nu avem timp pentru viaţa de societate, spuse Ross, şi nu-mi închipui că ne-ar face prea bine.

George se prefăcu că nu înţelege:

– Desigur, ştiu că eşti foarte ocupat. Tot proiectul acesta cu rafinarea minereului de aramă îţi ia grozav de mult timp.

Răspunsul părea ironic.

– Asta şi Wheal Leisure.

– Ai noroc cu Wheal Leisure. Minereul e foarte bun şi drenajul apei din subteran nu-ţi pune probleme. E una din puţinele mine care oferă multe posibilităţi investitorilor. Am auzit că o parte din acţiuni vor fi curînd scoase pe piaţă.

– Da? Ale cui?

– Am înţeles că e vorba de ale dumitale.

Ajunseseră în faţa hanului şi Ross se opri privindu-l pe George drept în faţă. Se duşmaneau încă de pe băncile şcolii, dar nu ajunseseră niciodată la un conflict deschis. Sămînţa duşmăniei fusese semănată de multe ori, dar nu rodise niciodată. Se părea că toată duşmănia acumulată în cursul anilor avea se izbucnească dintr-o dată.

George adăugă cu voce calmă, dar repede:

– Scuză-mă dacă am fost greşit informat. Am auzit nişte vorbe.

Cuvintele lui opriră pe loc răspunsul aspru pe care Ross se pregătea să i-l dea.

George nu se temea de o bătaie între ei doi, dar nu-şi putea permite să-şi piardă demnitatea. Pe lîngă aceasta, nici în aceste vremuri civilizate nu era sigur că cearta s-ar fi terminat numai cu cîţiva pumni.

– Ai fost informat greşit, spuse Ross, aruncîndu-i o privire tăioasă.

George se sprijini în baston:

– Păcat, spuse el. Sînt întotdeauna dispus să fac afaceri bune. Dacă se întîmplă să afli că se scot acţiuni pe piaţă, spre vînzare, anunţă-mă. Plătesc treisprezece lire şi jumătate o acţiune, ceea ce reprezintă mai mult decît dumneata... decît ar obţine cineva acum pe piaţa liberă. Se uită cu răutate la bărbatul mai înalt decît el.

– Nu eu hotărăsc ce fac partenerii mei, spuse Ross. Mai bine te-ai adresa unuia dintre ei. În ceea ce mă priveşte, aş prefera să-mi ard acţiunile.

George se uită vag de-a lungul drumului şi spuse după un moment de gîndire:

– Cei din familia Poldark n-au decît un defect: Nu ştiu să piardă.

– Iar cei din familia Warleggan, adăugă Ross, n-au şi ei decît un defect: Nu-şi dau seama cînd nu sînt doriţi.

George se schimbă la faţă:

– Dar pot să-şi dea seama de o insultă şi nu o uită.

– Ei bine, cred că pe asta n-ai s-o uiţi.

Ross îi întoarse spatele şi intră în han.

Capitolul IV

Trecuse de amiază cînd Demelza află veştile proaste de la Trenwith. Francis, Elizabeth şi Geoffrey Charles erau bolnavi. Numai mătuşa Agatha nu avea nimic; trei dintre cei patru servitori se îmbolnăviseră şi ei. Geoffrey Charles era pe moarte şi nimeni nu ştia ce să facă. Demelza voia să ştie mai mult, dar Betty Prowse, care îi adusese vestea, nu ştia nimic.

Demelza pregătea mîncarea în bucătărie, dar renunţă. O luă în braţe pe Julia care se tîra pe jos la picioarele ei şi o duse în camera de zi. Se aşeză pe covor şi începu să se joace cu copilul, în faţa căminului, în timp ce gîndurile o frămîntau.

Nu le datora nimic. Francis o dăduse afară. Francis îi trădase, îi vînduse lui Warleggan. Era o faptă oribilă, demnă de dispreţ.

Chemaseră probabil pe alţii să-i ajute, poate pe cineva din familia Teague sau din verii Tremenheere care locuiau mai departe. Îi îngrijea doctorul Choake, nu erau singuri.

Continuă să se joace cu Julia care se rostogoli pe jos ca să prindă mingea pe care i-o aruncase Demelza. Fetiţa uită de maică-sa şi începu să rupă mingea.

N-avea nici un motiv să se ducă. Ar putea să pară că vrea să se dea bine pe lîngă ei, că încearcă să se împace. De ce să se împace cînd Elizabeth îi era rivală. Era adevărat că în ultimul

an Elizabeth nu i se mai păruse rivală, dar rămînea totuşi un veşnic pericol. Ross nu putea să nu observe farmecul ei, frumuseţea ei fragilă... Pentru el Elizabeth reprezenta necunoscutul, misterul, inaccesibilul. Ştia că soţia lui va fi întotdeauna lîngă el, ca un cîine credincios, nici un mister, nimic inaccesibil, dormeau în acelaşi pat în fiecare noapte. Erau apropiaţi, din ce în ce mai apropiaţi, dar noutatea, senzaţia noului se pierdea; sau cel puţin aşa i se părea ei. Nu, nu trebuia să se mai amestece.

– Ah,copil rău ce eşti! Nu rupe mingea. Arunc-o înapoi la mama! Hai! Cu mînuţa! Arunc-o!

Totuşi, faptul că se amestecase în viaţa lor o obliga. Dacă n-ar fi pus ea la cale căsătoria lui Verity, Verity ar fi fost acolo, ar fi avut grijă de toate; şi Francis nu s-ar fi certat cu Ross şi nu i-ar fi trădat. Era oare numai vina ei? Cîteodată credea că Ross o socotea numai pe ea vinovată. Noaptea cînd se trezea o cuprindea un sentiment de vinovăţie. Se uită afară, pe fereastră. Mai erau două ore pînă să se întunece. Licitaţia se terminase. Ross nu se întorcea acasă în seara asta, nu putea să-i ceară sfatul; dar nici nu dorea să i-l ceară. Ştia ce trebuie să facă.

Julia se juca pe covor gîngurind. Se duse să sune, dar nu trase clopoţelul. Nu se putea obişnui să fie servită la comandă.

Se duse la bucătărie.

– Jane, eu ies puţin. Sper să mă întorc înainte de a se lăsa întunericul. Dacă întîrzii, poţi să o culci pe Julia? Fierbe lapte şi ai grijă să mănînce tot.

– Da, doamnă.

Demelza urcă sus şi îşi luă pelerina şi gluga.

*

Acţionarii se adunaseră în sala mare a hanului Şapte Stele. Erau abătuţi şi păreau lipsiţi de vlagă. Lordul Devoran prezida. Era un bărbat gras, şters şi neinteresant, îmbrăcat în haine de

culoarea tutunului. Avea guturai, răcise pentru că renunțase la perucă.

– Ei bine, domnilor, spuse el cu o voce răgușită, ați ascultat prezentarea domnului Johnson asupra situației conturilor. Afirm cu tărie că m-a dezamăgit, pentru că n-au trecut nici paisprezece luni de cînd societatea noastră a pornit la drum cu mari speranțe. Eu am pierdut destul de mult și bănuiesc că nu numai eu. Adevărul e că ne-am întins mai mult decît ne este plapuma și trebuie să privim lucrurile în față. Știu că unii dintre noi nu apreciază tactica folosită de concurenții noștri, nici eu n-aș putea spune că sînt mulțumit. Dar s-au folosit de mijloace legale și nu putem îndrepta nimic. Nu mai avem resursele necesare ca să continuăm. Devoran se opri și priză puțin tutun.

Tonkin spuse:

– Poți înființa o astfel de societate cu perspective favorabile de dezvoltare și poți găsi mulți oameni dispuși să investească ceva capital în ea. Dar e cu totul altceva să găsești pe cineva care să sprijine o societate care se clatină sau să cumperi acțiuni aruncate brusc pe piață. Își dau seama că societatea are dificultăți și atunci nu sînt dispuși să-și riște banii.

– Societatea ar fi avut mai multe șanse de dezvoltare, spuse Sir John Trevaunance, dacă am fi acceptat numai acționari care se bucură de credit indiscutabil.

– Nu poți cere informații cu privire la situația financiară a cuiva care e dispus să te ajute. Și nu puteam prevedea că se va afla exact cine face parte din societatea noastră.

– Dar știți cum e pe la noi pe aici, remarcă Sir John. Nimeni nu poate păstra un secret mai mult de cinci minute. Parcă ar pluti ceva în aerul ăsta jilav care predispune la confidențe.

– Ei bine, cineva a vorbit și asta ne-a costat scump, spuse

Tonkin. Eu mi-am pierdut cea mai mare parte din economiile de o viață.

– Iar pe mine mă paşte falimentul, spuse Harry Blewett. Wheal Maid se închide luna asta. Mă îndoiesc că n-o să intru la puşcărie.

– Unde este Penvenen? Nu-l văd aici, în seara asta, spuse Ross.

Nimeni nu răspunse.

– Nu vă uitaţi la mine. Nu-s paznicul lui, spuse Sir John.

– Nu-l mai interesează corabia care se scufundă, se auzi vocea plină de amărăciune a lui Tonkin.

– Pe el îl interesează fabrica lui, nu societatea noastră, adăugă Johnson.

– Cît despre corabia *care se scufundă,* spuse Sir John, sînt convins că trebuie să o considerăm scufundată. Aici nu e vorba de dezertare sau de abandonare. Cînd ai căzut în apă e natural să faci tot ce poţi ca să ajungi la mal.

Ross urmărise cu atenţie feţele celor prezenţi. Se citea o vagă satisfacţie pe faţa lui Sir John, o satisfacţie pe care nu o observase înainte de Crăciun. Sir John pierdea cel mai mult de pe urma eşecului suferit de Societatea Carnmore, deşi, dacă te gîndeai bine, nu chiar cel mai mult. Topitoria fusese construită pe terenul lui. În timpul scurtei vieţi a societăţii el fusese singurul care avusese beneficii de pe urma investiţiilor sale, sub forma taxelor portuare, a profitului mult mai mare de pe urma vaselor care transportau cărbune, chiria pentru teren şi altele. Schimbarea aceasta era surprinzătoare. Oare în timpul Crăciunului descoperise vreo modalitate de a ajunge la mal pe care nimeni din ceilalţi asociaţi nu o bănuiau? Ross tot timpul se străduise să descopere vreun semn de optimism sau curaj la ceilalţi. Dar chiar şi Tonkin părea resemnat. Totuşi era hotărît să facă un ultim efort spre a-i convinge.

– Nu sînt întru totul de acord că s-a scufundat corabia, spuse el. Am de făcut o propunere. Ne-ar putea ajuta să depăşim greutăţile lunilor de iarnă...

*

Conacul Trenwith era cenuşiu şi părea îngheţat. Poate că era doar o falsă impresie legată de ultima vizită făcută acolo; sau poate că ştia ce va găsi în casă.

Sună la uşa din faţă şi auzi clopoţelul răsunînd undeva departe în bucătărie, la capătul celălalt al curţii interioare. Grădina era năpădită de buruieni şi pajiştea care cobora pînă la pîrîu şi iaz era verde şi neîngrijită. Două găinuşe de baltă alergau pe pajişte dînd întruna din capetele lor moţate şi ferindu-se din calea ei cînd o văzură.

Sună din nou. Linişte.

Încercă uşa grea. Se deschide uşor, scîrţîind.

În sala cea mare de la intrare nu era nimeni. Deşi ferestrele înalte erau orientate spre sud, umbrele după-amiezei de iarnă năpădiseră deja casa. Portretele de familie atîrnate în şir pe peretele scării erau toate în întuneric, cu excepţia unuia singur. O rază slabă de lumină cădea pe portretul Anei Maria Trenwith, femeia cu părul roşu, care se născuse – spunea mătuşa Agatha – cînd bătrînul Rowley (cine o fi fost?) era pe tronul Angliei. Faţa ei ovală şi ochii albaştri se uitau fix prin fereastră la pajişte.

Demelza începu să tremure de frig. Atingînd cu mîna masa lungă, degetele i se umplură de praf. În sală mirosea a iarbă. Ar fi făcut mai bine să intre prin spate, cum făcea de obicei. În aceeaşi clipă o uşă se trînti sus la etaj.

Se îndreptă spre salonul cel mare şi bătu. Uşa era întredeschisă şi o împinse. Camera era goală şi rece, iar mobila acoperită cu cearşafuri.

Deci nu mai foloseau această parte a casei. Nu trecuseră decît doi ani de cînd venise aici pentru prima dată, cînd era

însărcinată cu Julia şi se simţea rău, băuse cinci pahare cu vin şi cîntase la rugămintea unor domni şi doamne pe care nu-i mai văzuse pînă atunci. Se aflau acolo John Treneglos, bine dispus de băutură, Ruth, răutăcioasa lui soţie, George Warleggan şi draga de Verity. Casa, care strălucea în lumina sclipitoare a lumînărilor, i s-a părut atunci un palat enorm şi impresionant, ca-n basme. Văzuse apoi reşedinţa de la oraş a familiei Warleggan, sălile de bal de la Truro, conacul Werry. Avea experienţă acum, se maturizase. Dar atunci era mai fericită.

Auzi paşi pe scară şi ieşi repede din salon.

În semiîntuneric o bătrînă cobora scara cu paşi nesiguri, ţinîndu-se de balustradă. Era îmbrăcată într-o rochie neagră de satin şi avea capul înfăşurat într-un şal alb pus peste perucă.

Demelza se duse repede să o întîmpine.

În acel moment bătrîna se opri din mersul ei ezitant. Se uită atentă la Demelza cu ochii ei îngropaţi într-o masă de cute şi zbîrcituri.

– Cine... e? Tu eşti, Verity? A, te-ai întors? Era şi timpul...

– Nu sînt Verity, sînt Demelza. Apoi vorbi mai tare: Demelza, soţia lui Ross. Am venit să văd ce se întîmplă.

– Cum? A, da, bobocelul lui Ross! Nu-i momentul pentru vizite. Toţi sîntem bolnavi, toţi cei din casă. Toţi cu excepţia mea şi a lui Mary Bartle. Şi ea e atît de ocupată să-i îngrijească încît n-are timp să vadă de o bătrînă ca mine. Nu-mi dă de mîncare. M-ar lăsa să mor de foame! Doamne! Oasele astea bătrîne n-au şi ele nevoie de îngrijire ca şi cei tineri? Se agăţă de balustradă ca să nu cadă şi o lacrimă i se prelinse pe faţă printre zbîrcituri. Casă asta nu-i gospodărită cum trebuie. Totul merge prost de cînd a plecat Verity. N-ar fi trebuit să plece, auzi? O egoistă! Să fugă cu bărbatul ăla! Datoria ei era să stea aici. Aşa spunea şi taică-său. Nu-i păsa de mine. Era încăpăţînată. Îmi aduc aminte cînd avea cinci ani...

Demelza trecu repede pe lîngă ea şi urcă scările în fugă.

Ştia unde erau dormitoarele şi cînd ajunse sus, pe coridor, văzu o femeie mai în vîrstă, cu păr negru, care ieşea din una din camere ducînd un vas cu apă. Demelza o recunoscu pe mătuşa Sarah Tregeagle, soţia unchiului Ben. Cînd o văzu pe Demelza, o salută cu o reverenţă scurtă.

– Sînt aici, înăuntru?

– Da, doamnă.

– Dumneata îi îngrijeşti?

– Da, m-a chemat doctorul Tommy. De fapt, eu sînt moaşă, după cum ştiţi. Am venit pentru că n-a găsit pe altcineva. Eu însă mă pricep doar la naşteri.

Cu mîna pe clanţa uşii, Demelza se uită după femeia care se depărta vărsînd neglijentă apă pe jos. Toată lumea o ştia pe mătuşa Sarah. Nu era o infirmieră potrivită pentru lumea bună. Dar n-aveau de ales. Mirosul de plante medicinale era şi mai puternic aici.

Deschise uşa şi se strecură fără zgomot înăuntru.

*

După adunarea acţionarilor, Ross nu s-a dus direct la Pascoe. Nu cinau înainte de ora opt, iar el nu dorea să petreacă o oră făcînd conversaţie cu doamnele în salon.

Rătăci în schimb pe străzile periferice ale oraşului. Îşi impuse să nu se mai gîndească la ceea ce se întîmplase. Se gîndi în schimb la el şi la familia lui, la tatăl său şi la viaţa de desfrîu pe care o dusese, la încurcăturile în care intrase, cu aventurile lui amoroase, cu conflictele avute cu soţii înşelaţi sau cu părinţii, cinic, deziluzionat, dar ţinîndu-se tare pînă la sfîrşit. Se gîndea la Demelza şi la felul în care supărarea lui cu Francis părea să-i îndepărteze unul de altul. N-ar fi trebuit să fie aşa, dar totuşi se instalase un fel de rezervă între ei, o barieră în calea raporturilor lor cele mai intime. Se mai gîndi

la Garrick, la Julia, copila veselă, neştiutoare, pe care adversităţile vieţii nu aveau cum să o tulbure. Se gîndi la Mark Daniel, plecat departe în ţară străină şi se întrebă dacă va reuşi vreodată să-şi găsească locul acolo sau dacă dorul de ţară îl va aduce înapoi în ciuda ameninţării cu spînzurătoarea. Se mai gîndi şi la cei bolnavi de la Trenwith, şi la Verity.

Tot rătăcind pe străzi se trezi afară din oraş şi se îndreptă spre rîu. Din loc în loc sclipeau în noapte luminile corăbiilor şi ale felinarelor din docuri. Trei vase erau ancorate la chei: două goelete mici şi un vas destul de mare pentru acest golf, o brigantină, îşi dădu seama Ross cînd se apropie destul de mult ca să poată vedea verdele de pe arborele trinchet. Era o corabie frumoasă, vopsită proaspăt, cu ornamente de alamă lucind la pupa. Avea nevoie de apă adîncă, se gîndi el, ca să tragă aici la mal sau ca să iasă din port; şi asta se putea numai la maree înaltă. De aceea era atîta forfotă în noaptea asta.

Merse mai departe în direcţia copacilor care creşteau pînă aproape de malurile rîului. De aici, deşi nu era lună, se putea vedea apa lucind slab, catargele ca nişte zăbrele înalte şi puncte de lumină clipind la marginea întunecată a oraşului.

Cînd se apropie iar de brigantină văzu cîţiva oameni care urcau pe punte. Doi marinari ţineau în mînă felinare aprinse la capătul pasarelei şi, cînd unul din oameni ajunse pe punte, felinarul îi lumină faţa. Ross făcu o mişcare, apoi se opri. Nu-i putea face nimic omului aceluia.

Merse gînditor mai departe. Se mai întoarse o dată să se uite, dar oamenii intraseră în corabie. Un marinar trecu pe lîngă el.

– Lucrezi pe *Queen Charlotte?* îl întrebă Ross din impuls.

Marinarul se opri şi se uită la el bănuitor.

– Eu, domnule? Nu, domnule. *Fairy Vale*. Căpitanul Hodges.

– Frumoasă corabie, *Queen Charlotte*, spuse Ross. E nouă pe aici?

– A acostat aici de trei sau patru ori anul ăsta, aşa cred.

– Cine e căpitanul?

– Căpitanul Bray. Cred că pleacă imediat.

– Ştii ce încărcătură are?

– Grîu, în primul rînd, şi peşte.

Marinarul trecu mai departe.

Ross se mai uită o dată bine la corabie, apoi se întoarse şi se îndreptă spre oraş.

*

Mirosul greu de tămîie venea de la un vas de metal aşezat în centrul camerei, în care ardeau mocnit plante medicinale dezinfectante. Bolnavii erau toţi în aceeaşi cameră. Francis zăcea în patul mare de mahon. Geoffrey Charles era în pătuţul lui. Elizabeth şedea lîngă el.

Orice resentiment ar fi avut faţă de Demelza era uitat acum, la vederea ei.

– Demelza, exclamă Elizabeth uşurată, ce bine că ai venit! Eram... disperată. Sîntem într-o situaţie îngrozitoare. Ce bună eşti! Băieţelul meu.. e grav.

Demelza se uită lung la copil. Geoffrey Charles făcea eforturi să respire. Cînd inspira scotea un sunet aspru, răguşit, dureros. Faţa îi era îmbujorată, contractată şi ţinea ochii închişi. După urechi şi pe ceafă avea pete roşii. Cînd respira strîngea şi desfăcea mereu pumnii.

– Are... are accesele astea, murmură Elizabeth. Pe urmă scuipă şi vomită, se linişteşte puţin... foarte puţin şi începe iar.

Vorbea cu vocea întretăiată, plină de disperare. Demelza se uită la faţa ei îmbujorată, la părul blond, la ochii mari, cenuşii, arzînd de febră.

– Şi tu eşti bolnavă, Elizabeth. Ar trebui să stai în pat.

– Puțină febră. Nu-i nimic. Pot să mă țin pe picioare. Doamne, băiețelul meu! M-am rugat... m-am rugat atîta...

– Și Francis?

Elizabeth tuși și înghiți greu.

– E... puțin... mai bine. Hai, dragul meu, liniștește-te... nu mai plînge!... O să treacă! Doamne... dacă l-aș putea ajuta! Îl badijonăm în gît cu doctoria asta, dar nu-l prea ușurează...

– Cine e? întrebă Francis din pat. Vocea lui era de nerecunoscut.

– E Demelza. A venit să ne ajute.

La început nu se auzi nimic, apoi Francis spuse încet:

– Ce bună e că nu ține seamă de certurile vechi...

Demelza respiră adînc.

– Dacă n-ar fi fost și servitorii bolnavi, continuă Elizabeth, ne-am fi descurcat mai bine... Dar nu e decît Mary Bartle... Tom Choake a convins-o pe mătușa Sarah... Nu e plăcut ce trebuie să facă... N-a putut găsi pe altcineva.

– Nu mai vorbi, spuse Demelza. Ar trebui să stai în pat. Ascultă, Elizabeth... n-am știut dacă va trebui să stau mai mult, nu știam dacă vă îngrijește cineva...

– Dar...

– Dar văd că aveți nevoie de mine... am să stau... am să stau cît am să pot. Dar mai întîi... trebuie să mă reped numai-decît pînă acasă și să-i spun lui Jane Gimlett ce să facă, să aibă grijă de Julia. Apoi mă întorc.

– Mulțumesc. Măcar la noapte. E o ușurare să ai pe cineva pe care să te poți baza. Îți mulțumesc. Auzi, Francis? Demelza va sta cu noi la noapte.

Ușa se deschise și mătușa Sarah intră șchiopătînd, cu o cană plină cu apă curată în mînă.

– Mătușă Sarah, o rugă Demelza, vrei să mă auți? Trebuie să o așezăm în pat pe Elizabeth.

*

După ce terminară masa, la familia Pascoe, doamnele s-au retras şi Ross a mai rămas să bea un pahar cu vin împreună cu bancherul.

– Ce se aude? Ce s-a întîmplat azi? întrebă Pascoe.

Ross se uită la vinul roşu din pahar:

– S-a terminat. Mîine încheiem socotelile. Societatea se desfiinţează.

Bancherul clătină din cap.

– Am făcut o ultimă încercare să-i conving să-şi schimbe părerea, spuse Ross. Pentru prima dată după mulţi ani, preţul minereului de aramă a început să crească. Le-am propus să încercăm să mai rezistăm şase luni. Le-am sugerat să propunem muncitorilor de la furnale să lucreze pe bază de participare la cîştig. Orice mină face la fel cînd încheie o învoială cu cei care lucrează în parte. Le-am propus să facem un ultim efort. Cîţiva au fost de acord, dar cei cu mai multă greutate nici n-au vrut să audă.

– Mai ales Sir John Trevaunance, spuse bancherul.

– Da. De unde ştiţi?

– Aveţi dreptate în privinţa preţului minereului. Am aflat azi că a mai crescut cu trei lire.

– Asta înseamnă şase lire în şase săptămîni.

– Da, dar ar putea să treacă mulţi ani pînă ce metalul va atinge un nivel competitiv.

– De unde ştiaţi că Sir John s-a opus propunerii mele?

Harris Pascoe îşi umezi buzele şi luă un aer rezervat.

– N-aş spune că se opune cu tot dinadinsul propunerii dumitale, cît continuării activităţii în general. Şi aici mă bazez pe ce se aude.

– Adică?

– Vreau să spun că... Sir John, după ce s-a luptat două-

sprezece luni cu vîntul potrivnic, s-a hotărît să acționeze după cum bate vîntul. A pierdut o sumă mare de bani și vrea acum să recîștige ce a pierdut. Nu dorește să vadă cum topitoria lui stă nefolosită.

Ross se gîndi la spusele lui Sir John din seara aceea; își aminti și de absența lui Ray Penvenen.

Se ridică.

– Vreți să spuneți că i-o vinde lui Warleggan?

Bancherul întinse mîna după paharul cu vin.

– Cred că e dispus să ajungă la o înțelegere cu el. Mai mult nu știu.

– El și Penvenen o să cadă la înțelegere ca să-și recapete ce au pierdut; noi ceilalți în schimb putem să dăm faliment.

– Bănuiesc, spuse Pascoe, că vor forma un fel de societate provizorie în care Warleggan să aibă un reprezentant.

Ross tăcea uitîndu-se la cărțile din birou.

– În seara asta mi s-a părut că l-am văzut pe Matthew Sanson urcînd la bordul unui vas în docuri. E posibil așa ceva?

– Da, s-a întors de cîteva luni la Truro.

– Și i s-a permis să se întoarcă și să facă afaceri aici ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic? Oare Warleggan și ai lui sînt stăpînii întregului ținut?

– Nimănui nu-i pasă într-atît de Sanson încît să fie deranjat de prezența lui. N-a înșelat decît vreo patru, cinci persoane și nu din cele mai importante.

– Și corabia cu care navighează?

– A, da. Este proprietatea unei societăți controlate tot de Warleggan. Vasele se numesc *Queen Charlotte* și *Lady Lyson*. E o activitate secundară, dar profitabilă.

– Dacă aș fi în locul dumitale, spuse Ross, m-aș cutremura gîndindu-mă la ce mă așteaptă. Mai e cineva în oraș, în afara dumitale, pe care să nu fi pus în întregime stăpînire?

Pascoe se înroşi la faţă.

– Nici mie nu-mi place, dar cred că exageraţi în cazul lor. În general sînt cunoscuţi în tot districtul ca oameni bogaţi şi influenţi. Dumneata îi cunoşti şi altfel pentru că i-ai atacat pe propriul lor teren. Mie îmi pare rău, foarte rău, că nu ai reuşit. Dacă numai bunele intenţii ar fi fost suficiente, ai fi triumfat fără nici o îndoială.

– Dar bunele intenţii nu au fost suficiente, spuse Ross. Ar mai fi fost nevoie şi de bani pentru asta.

– Nu mie îmi aparţine proiectul, spuse bancherul, după puţin timp. Am făcut tot ce am putut, dar şi eu am pierdut.

– Ştiu, spuse Ross. Eşecul face limba şi mai ascuţită. Se aşează iar. Şi acum, socotelile. Hai să terminăm! Societatea îşi va regla conturile aproape în întregime. Aşa că nu rămîne să rezolvăm decît problemele noastre personale. Cît îţi datorez?

Harris Pascoe îşi îndreptă ochelarii pe nas.

– Nu e o sumă mare... cam nouă sute de lire sau ceva mai puţin. Înseamnă mult mai puţin decît suma pentru care ai ipotecat averea dumitale.

– Vînzarea acţiunilor mele de la Wheal Leisure, spuse Ross, va acoperi cea mai mare parte din datorie – la care se adaugă şi dividendul pe care l-am declarat.

– E mai mult decît ar fi necesar pentru acoperirea datoriei. Din întîmplare am auzit chiar ieri despre cineva care ar dori să cumpere acţiuni ale minei Wheal Leisure. Ofereau opt sute douăzeci şi cinci de lire pentru şaizeci de acţiuni.

– Mai este ceva, adăugă Ross. Harry Blewett este lovit mai rău decît mine. Se teme să nu intre la închisoare şi nu mă mir. Acţiunile, plus dividendul, se ridică la aproape o mie de lire şi doresc ca banii ce rămîn în plus să se verse în contul lui. În felul acesta e posibil să o scoată la capăt.

– Atunci vreţi să vînd acţiunile la preţul ăsta?

– Da, dacă ăsta este cel mai bun preț pe care-l pot obține.

– E un preț mai bun decît dacă ar fi vîndute pe piața liberă. Treisprezece lire și cincisprezece șilingi pe acțiune e un preț bun în ziua de azi.

– Treisprezece lire... Brusc paharul de vin se sparse în mîna lui Ross și vinul se vărsă.

Pascoe era lîngă el:

– Ce s-a întîmplat? Vă simțiți rău?

– Nu, spuse Ross, deloc. Paharul dumitale are piciorul prea delicat. Sper că nu este o amintire a familiei.

– Nu. Dar mi s-a părut...

– Mi-am schimbat hotărîrea. Nu vînd acțiunile.

– A venit la mine cineva, un domn numit Coke, și m-a întrebat dacă...

Ross își scoase batista și se șterse pe mînă.

– Cineva care se numește Warleggan.

– Nu, nu, te asigur că nu. Ce te face să...

– Nu-mi pasă pe cine a trimis. Dar banii sînt ai lui și nu va pune mîna pe acțiunile mele.

Pascoe păru cam încurcat. Îi oferi lui Ross alt pahar cu vin și adăugă:

– N-am știut. Vă înțeleg sentimentele, dar e o ofertă bună.

– N-o accept. Nici dacă va trebui să-mi vînd casa și pămîntul. Îmi pare rău, Harriș, dar va trebui să mai aștepți pînă îți voi plăti datoria. Nu mă poți obliga să-ți plătesc decît la scadență, peste o lună și ceva. Am să-mi păstrez mina cu acțiuni cu tot, chiar dacă va trebui să intru la închisoare.

Capitolul V

Domnul notar Pearce era acasă şi juca cribbage* cu fiica sa, cînd bona îi anunţă sosirea lui Ross. Domnişoara Pearce, o tînără atrăgătoare în vîrstă de douăzeci şi cinci de ani, care nu ştia să-şi pună în valoare frumuseţea, se ridică imediat şi părăsi camera. Domnul Pearce împinse masa la o parte, scormoni focul cu vergeaua de la perdele şi îl pofti pe Ross să ia loc.

– Domnule căpitan, vizita dumneavoastră este un adevărat eveniment. Rămîneţi să jucăm o partidă de cribbage? Mă cam plictiseşte să joc mereu cu Grace, care nu riscă nici măcar un penny.

Ross împinse scaunul mai departe de foc.

– Am nevoie de sfatul şi ajutorul dumitale.

– Desigur, domnule, vă stau la dispoziţie cu orice sfat v-aş putea da.

– Îmi trebuie un împrumut de o mie de lire fără gir.

Domnul Pearce ridică din sprîncene. Ca şi ceilalţi acţionari de la Wheal Leisure nu se amestecase în lupta dintre societăţile care făceau comerţ cu aramă; dar ştia foarte bine cum se terminase.

– Hm. E o problemă cam dificilă. *Fără* gir, deci fără garanţie aţi spus? Da, aşa aţi spus. Cam greu.

---

* Cribbage – joc de cărţi pentru două, trei sau patru persoane (n.tr.).

– Sînt dispus să plătesc o dobîndă mare, spuse Ross.

Domnul Pearce se scărpină.

– *Fără* gir. Aţi încercat la Cary Warleggan?

– Nu, spuse Ross, şi nici n-am intenţia s-o fac.

– Înţeleg, înţeleg. Dar va fi foarte greu. Dacă nu aveţi nici o garanţie, ce puteţi oferi în schimb?

– Cuvîntul meu.

– Da, da, sigur că da; însă asta presupune o înţelegere între prieteni. V-aţi adresat vreunui prieten?

– Nu. E o problemă de afaceri şi voi plăti pentru asta.

– Veţi plăti? Vreţi să spuneţi că veţi plăti dobîndă? Da... dar cel ce dă bani cu împrumut are în primul rînd grijă de capitalul lui. De ce nu vindeţi acţiunile pe care le aveţi la Wheal Leisure dacă aveţi nevoie de bani?

– Pentru că asta încerc eu să evit.

– A, înţeleg. Faţa vînătă a domnului Pearce nu părea deloc încurajatoare. Şi proprietatea dumneavoastră...

– E deja ipotecată.

– Pentru ce sumă?

Ross îi spuse suma.

Domnul Pearce priză puţin tabac:

– Cred că Warleggan ar mări suma dacă i-aţi transfera ipoteca.

– În ultimii ani, spuse Ross, Warleggan a încercat de mai multe ori, dar fără succes, să se amestece în afacerile mele. Am intenţia să-l împiedic şi acum.

Domnului Pearce îi stătea pe vîrful limbii să-i spună că în situaţia lui n-avea de ales, dar se răzgîndi.

– V-aţi gîndit la o a doua ipotecă pe proprietatea dumneavoastră? Sînt unii... cunosc şi eu vreo doi, care ar fi dispuşi să rişte.

– Ar risca suma de care am eu nevoie?

– S-ar putea, dar pe termen scurt, să zicem douăsprezece sau douăzeci şi patru de luni...

– Mi-ar conveni.

– ... şi ar cere o dobîndă foarte mare, cam patruzeci la sută.

Pentru un împrumut de o mie de lire va trebui să plătească o mie patru sute, numai în decurs de un an, pe lîngă alte obligaţii pe care le mai avea. Greu de realizat, doar dacă preţul aramei ar fi continuat să crească şi dacă ar fi descoperit la Wheal Leisure un filon la fel de bogat ca acela de acum.

– Ai putea înlesni un astfel de împrumut?

– Aş putea încerca. Nu prea e un moment favorabil. Nu sînt bani disponibili cu dobîndă scăzută.

– Dar asta nu e dobîndă scăzută.

– Nu, nu. Sînt de acord. Aş putea să vă anunţ într-o zi, două.

– Aş dori să ştiu mîine.

Domnul Pearce se ridică greoi din fotoliu.

– Vai de mine, cum am înţepenit! M-am simţit mai bine, dar acum guta asta mă ţine în cleşte. S-ar putea să vă anunţ şi mîine, dar cred că va fi nevoie de o săptămînă şi ceva pînă fac rost de bani.

– Bine, spuse Ross, accept.

*

Marţi nu plecă din oraş pînă la cinci după-amiază.

El, Johnson, Tonkin şi Blewett încheiară socotelile Societăţii Carnmore înainte de prînz. Ross nu le spuse nimic despre discuţia avută cu Pascoe în ajun. Nici unul din ei n-ar fi putut face nimic ca să-l împiedice pe Sir John să se asocieze cu Warleggan dacă aşa voia. Nimic nu-l putea împiedica pe Warleggan să pună mîna pe topitorie sau să înfiinţeze o nouă societate prin care să exploateze munca lor, atît de grea, de pînă atunci. Dar societatea n-ar fi decît una dintr-un circuit

întreg şi va avea grijă el, Ross, ca să nu ridice preţurile pentru beneficiul minelor.

Deşi Tonkin nu era ruinat, lui Ross îi părea rău pentru el: îl aprecia mult şi ştia că muncise fără odihnă, că se străduise, făcuse planuri, discutase, încercase să convingă. Era o strădanie de cincisprezece luni care îl epuizase. Harry Blewett, iniţiatorul şi primul susţinător al ideii îşi investise pînă la ultimul ban şi pierduse tot. Johnson, puternic, neînduplecat, încăpăţînat, suporta pierderea mai bine decît ceilalţi; de fapt pierduse cel mai puţin.

După ce au terminat, Ross se duse iar la domnul Pearce unde află că acesta făcuse rost de bani. Se întrebă dacă nu cumva avansa banii chiar notarul, om abil şi care ştia să se îmbogăţească repede.

Apoi Ross se întoarse la Pascoe. Auzind vestea, bancherul clătină din cap. Era un împrumut riscant, absolut contrar principiilor lui. După el era mult mai bine să nu te gîndeşti la paguba suferită şi să o iei de la capăt, decît să te înglodezi în datorii din care n-ai cum să mai ieşi – şi asta numai pentru a amîna scadenţele.

În timp ce se afla la Pascoe, Ross îi scrise lui Blewett anunţîndu-l că depusese două sute cincizeci de lire pe numele lui la banca lui Pascoe. Era un împrumut pe cinci ani cu patru la sută. Spera că suma îl va ajuta să biruie primele greutăţi.

Drumul pînă acasă prin întuneric dură două ore. Înainte de a zări luminile de la Nampara, ajunse din urmă pe cineva înfăşurat într-o pelerină şi care mergea grăbit în aceeaşi direcţie cu el.

Era amărît şi deprimat, dar la vederea Demelzei îşi mai veni în fire.

– E cam tîrziu, draga mea. Ai fost iar în vizită?

– O, Ross, îmi pare atît de bine că nu te-ai întoras acasă înaintea mea. Mă temeam că am să întîrzii.

– S-a întîmplat ceva?

– Nu, nu. Am să-ți spun cînd ajungem acasă.

– Vino! Suie-te lîngă mine! Mai e o jumătate de milă pînă acasă.

O ridică sus pe cal, lîngă el. Darkie se feri. Cu un suspin de mulțumire, Demelza se așeză comod în fața lui Ross.

– Ar trebui să iei pe cineva cu tine, cînd ieși după ce se întunecă.

– O... nu se poate întîmpla nimic lîngă casă.

– Nu fi atît de sigură. Este prea multă sărăcie pe aici ca să fie toți oamenii cinstiți.

– Ai salvat ceva, Ross? Puteți continua?

El îi povesti tot.

– O, dragul meu, ce rău îmi pare! Îmi pare rău pentru tine. Nu știu cum de s-a putut întîmpla...

– Nu face nimic. A trecut febra. Acum să ne liniștim.

– Ce febră? întrebă ea uimită.

O bătu ușor pe mînă:

– E un fel de a spune. Apropo, ai auzit că cei de la Trenwith sînt bolnavi? Am vrut să mă duc să-i văd azi, dar am întîrziat prea mult.

– Da, am auzit... ieri.

– Știi cumva cum se simt?

– Da. Sînt puțin mai bine azi, deși nu sînt încă în afara oricărui pericol.

După ce trecură pîrîul, casa le apăru în față. La ușă descălecă și o ajută și pe ea să coboare. Afectuos, se aplecă să o sărute, dar în întuneric buzele lui nu-i întîlniră decît obrazul.

Demelza deschise ușa.

– John, strigă ea, ne-am întors!

*

Cina se desfășură în liniște. Ross trecu în revistă evenimentele din ultimele cîteva zile. Demelza era neobișnuit de tăcută.

Ross îi povesti că își salvase acțiunile de la Wheal Leisure, dar nu și cum procedase. Îi va spune când se va apropia scadența. Pentru azi era destul.

Îi părea rău că nu-l zvîrlise pe George Warleggan în șanț când avusese ocazia să o facă; George era genul de om care de obicei avea grijă să evite scuzele. Avusese impertinența să-l aducă înapoi pe vărul Sanson. Se întreba ce-ar zice Francis dacă ar ști. Francis...

– Ai spus că și Geoffrey Charles e mai bine? întrebă el. Boala asta e mai gravă la copii.

Demelza tresări, dar continuă să mănînce.

– Cred că tot ce-a fost mai greu a trecut.

– Asta e o veste bună, dar pe Francis n-am să-l iert niciodată pentru ce ne-a făcut; însă n-aș dori nici celui mai înverșunat dușman al meu o asemenea suferință.

Urmă o tăcere lungă.

– Ross, spuse ea, după cele ce s-au întîmplat în iulie, am jurat că n-am să mai țin niciodată ceva ascuns față de tine, așa că ar fi mai bine să asculți acum ce am să-ți spun ca să nu-ți închipui că am vrut să te amăgesc.

– Ce vrei să-mi spui? Ai fost la Verity în absența mea?

– Nu. Am fost la Trenwith.

Se uită atentă la el, dar nu observă pe fața lui nici o schimbare.

– Te-ai dus să le faci o vizită?

– Nu... M-am dus ca să-i ajut.

O lumînare fumega, dar nici unul din ei nu se duse să o stingă.

– Și te-au dat afară?

– Nu. Am stat acolo toată noaptea trecută.

– De ce?

– Ross, a trebuit să stau. M-am dus să văd numai ce fac, dar situația era disperată. Francis... nu mai avea febră, dar

era epuizat de boală, Geoffrey Charles putea să moară dintr-un moment într-altul. Elizabeth se molipsise şi ea, deşi nu voia să recunoască. Trei servitori erau bolnavi şi numai Mary Bartle şi mătuşa Sarah erau acolo ca să-i îngrijească. Am ajutat-o pe Elizabeth să se suie în pat şi am stat toată noaptea lîngă Geoffrey Charles. O dată sau de două ori am crezut că s-a dus, dar şi-a revenit şi azi-dimineaţă era mai bine. M-am întors acasă şi m-am dus iar acolo după masă. Doctorul Choake spune că a trecut criza. Elizabeth are o formă mai uşoară. Am stat acolo cît am putut, dar le-am spus că nu pot rămîne şi la noapte. Tabb s-a ridicat din pat şi poate să vadă de ceilalţi. Vor putea să se descurce la noapte.

Ross se uită la ea o clipă. Era un om înţelegător şi nu putea să-i spună ceea ce ar fi vrut să-i spună.

Deşi la început n-a vrut să recunoască, pînă la urmă a trebuit să admită că acelaşi sentimente omeneşti, care o făcuseră pe Demelza să-i ajute, erau identice cu cele care-l îndemnaseră pe el să-l ajute pe Jim Carter. Putea el s-o găsească vinovată, cînd acelaşi impuls îl făcuse şi pe el să acţioneze în acelaşi chip?

Nu putea învinge aceste gînduri, dar onestitatea lui şi afecţiunea care-l lega de ea nu-l lăsau să vorbească.

Continuară să mănînce în tăcere.

Într-un tîrziu ea spuse:

– N-am putut face altfel, Ross.

– Nu, ai făcut ceva bun şi frumos. Poate că peste vreo două săptămîni voi fi în stare să apreciez ce-ai făcut.

Ştiau amîndoi ce voia să spună, dar nici unul nu mai încercă să explice.

Capitolul VI

Peste noapte s-a pornit o vijelie care a durat douăzeci de ore. După o scurtă perioadă de liniște, vîntul a început să sufle iar dinspre nord, în rafale puternice, aducînd ploaie, lapoviță și ninsoare. În dimineața zilei de Anul Nou – 1790 – vijelia atinsese punctul culminant.

Se culcaseră tîrziu și Demelza era obosită. Cu o noapte înainte dormise foarte puțin din cauza Juliei căreia îi ieșeau dinții.

Toată noaptea vîntul urlase și șuierase – șuieratul acela subțire și ascuțit care prevestea „urgia" venind dinspre nord. Toată noaptea ploaia și grindina bătuseră în geamuri. Partea de jos a ferestrelor era astupată cu cîrpe ca să împiedice ploaia să pătrundă în cameră. Era frig pînă și în pat cu perdelele trase și Ross făcuse un foc mare jos în salon ca să mai încălzească puțin casa. Era inutil să aprinzi focul în soba din dormitor pentru că tot fumul era împins înapoi în cameră.

Ross se trezi în plînsetele Juliei, care de-abia se auzeau din cauza vîntului. Crezînd că Demelza nu auzise, se hotărî să se dea jos încet din pat ca să liniștească fetița. Se ridică încet și văzu că Demelza nu era lîngă el.

Dădu la o parte draperiile patului și curentul rece îl lovi în față. Demelza ședea lîngă pătuțul copilului. Picături de ceară se scurgeau dintr-o lumînare aprinsă. Ross șuieră ușor ca să-i atragă atenția și ea întoarse capul.

– Ce este? întrebă.

– Nu știu, Ross. Cred că dinții.

– Ai să răcești stînd acolo. Îmbracă-te.

– Nu, nu mi-e frig.

– Fetiței îi e frig. Ia-o cu tine în pat.

Grindina, lovind brusc în ferestre, îi acoperi răspunsul. Ross se dădu jos din pat, îmbrăcă un halat și o înfășură și pe ea într-unul. Se uitară amîndoi la copil.

Julia nu dormea. Fața ei micuță era îmbujorată și cînd plîngea scîncetele păreau să se transforme într-o tuse seacă.

– Are temperatură, exclamă Ross.

– Cred că din cauza dinților...

Grindina conteni tot atît de brusc cum începuse, iar vîjîitul vîntului nu se mai auzea.

– Ar fi bine să o luăm cu noi în pat, spuse Demelza. Se aplecă și luă copilul în brațe. Halatul îi alunecă jos pe covor.

Ross o urmă și o așezară amîndoi pe Julia în pat.

– Vreau să beau puțină apă, spuse Demelza. Luă cana și turnă puțină în pahar, bău încet, o înghițitură, încă una. Umbra ei se profila mișcîndu-se pe perete, rotindu-se aproape. Ross se apropie repede de ea.

– Ce s-a întîmplat?

– Cred că am răcit.

Îi luă mîinile într-ale lui. Deși în cameră se simțea un curent ca de gheață, mîinile ei erau fierbinți și asudate.

– De cînd ești așa?

– Toată noaptea. Am început să mă simt rău de-aseară.

Se uită la ea. În lumina slabă i se vedea fața. Dădu la o parte gulerul de dantelă al cămășii de noapte.

– Gîtul tău e umflat, spuse el.

Demelza se dădu înapoi și își îngropă fața în mîini.

– Mă doare rău capul, murmură ea.

*

Îi trezi din somn pe soții Gimlett. Duse copilul și pe Demelza jos în salon, îi întinse în fața focului din cămin și îi înveli în pături groase. Îl trimise pe Gimlett după doctorul Dwight Enys. Doamna Gimlett făcea patul în fosta cameră a lui Joshua. Acolo era o sobă care nu scotea fum și singura fereastră se deschidea spre sud; cu viforul de afară, camera aceasta era mai potrivită pentru un bolnav. Se gîndi că făcuse bine că-i înlocuise pe Jud și Prudie cu Gimlett și soția lui. Aceștia nu bombăneau niciodată, nici nu făceau în silă ceea ce li se cerea, plîngîndu-se tot timpul de soartă.

În timp ce ședea lîngă Demelza, vorbindu-i încet, spunîndu-i că Julia e voinică și se va face bine repede, îi treceau prin minte tot felul de gînduri amare. Îl năpădeau valuri, valuri, amenințînd să-i întunece judecata sănătoasă, rațiunea. În disperarea lui ar fi fost în stare să se sfîșie în bucăți. Demelza își vîrîse singură gîtul în laț, fără să se gîndească la consecințe. Se simțea obligată, erau rudele ei...

Nu, nu era asta. Deși nu putea ghici ce o împinsese să facă acest gest generos, știa că trebuie să existe și alte motive. Toate se legau în inima ei: contribuția ei la fuga lui Verity, cearta lui cu Francis, cearta lui cu ea, falimentul societății lor, vizita Demelzei la Trenwith unde toți erau bolnavi. Toate acestea nu puteau fi judecate separat și era ciudat, dar i se părea acum că nu numai ea era responsabilă pentru boala ei, ci și el, în egală măsură.

Acum trei zile nu-și arătase nici îngrijorarea, nici resentimentul; nu putea s-o facă nici acum. În schimb o îngrijea: îi ștergea fruntea de sudoare, o îmbărbăta, o veghea pe Julia care dormea în sfîrșit după un acces de tuse.

Se duse apoi să o ajute pe Jane Gimlett. Focul fusese aprins deja în dormitorul de la parter și văzu că Jane făcea

patul. În timp ce o ajuta pe Demelza să se suie în pat, toată casa răsună şi se zgudui cînd uşa de la intrare se deschise apoi se închise cu zgomot. Dwight Enys sosise şi îşi scotea în hol haina udă leoarcă.

Intră în cameră şi la lumina unei lumînări examină gîtul Demelzei, îi luă pulsul, puse cîteva întrebări, apoi examină copilul. Demelza, nemişcată în patul mare, îl urmărea cu privirea. După cîteva minute ieşi în sala de la intrare să-şi ia trusa şi Ross îl urmă.

– Spune-mi, ce au?

– Amîndouă la fel.

– Vrei să spui că au crup?

– Simptomele sînt evidente. Nu mă pot înşela. La soţia dumitale boala e mai avansată decît la copil.

Dwight îi evită privirea şi vru să intre în cameră, dar Ross îl opri.

– Cît e de grav? Cît va dura?

– Nu ştiu, Ross. Unii trec mai repede de faza acută, dar vindecarea şi convalescenţa durează mult, trei pînă la şase săptămîni.

– Durata însănătoşirii nu contează.

Dwight îl bătu uşor pe mînă:

– Ştiu asta, sigur că da.

– Şi tratamentul?

– Nu putem face mare lucru; depinde de bolnav. Am avut rezultate bune cu lapte... fiert, numai fiert şi băut cînd e călduţ. Îl întăreşte pe bolnav. Nici un aliment solid. Repaos la pat, nici un efort. Inima nu trebuie să se obosească. Gîtul badijonat cu alcool şi cu sare de mare. Eu nu cred că sîngerarea ajută la ceva.

– Crezi că va veni curînd criza?

– Nu, nu. Într-o zi sau două. Între timp ai răbdare şi curaj. Au mai multe şanse de vindecare decît săracii de la ţară, flămînzi şi locuind în case fără foc şi lumină.

– Da, răspunse Ross, amintindu-şi ce-i spusese Dwight cu cîteva zile înainte. „Rezultatele sînt imprevizibile. Cîteodată cei tari se duc şi cei slabi supravieţuiesc."

Capitolul VII

Vijelia a durat încă trei zile.

Spre sfîrşitul zilei de Anul Nou, vîntul a început să spulbere zăpada şi pînă a doua zi dimineaţa nămeţii se îngrămădiseră pe lîngă gardurile vii şi ziduri lăsînd gol pămîntul măturat în vînt. Pompa din curte era plină de ţurţuri de gheaţă şi apa din găleată îngheţase. Cerul se acoperise de nori vineţi, care păreau că se lasă pe pămînt.

Pe la mijlocul zilei începu iar grindina. Purtată de vînt, părea că nu atinge pămîntul şi izbea geamurile gata să le spargă. Răpăia tare de cîteva ori, apoi se oprea brusc, lăsînd loc vîntului care se auzea urlînd în depărtare ca o fiară.

Pentru Demelza zgomotul şi furia făceau parte din coşmarul ei. Două zile a avut febră mare şi faptul că zăcea în patul mare cu polog al bătrînului Joshua îi amintea de prima noapte pe care o petrecuse la Nampara: Anii s-au şters şi se văzu din nou la treisprezece ani, o copilă în zdrenţe, nemîncată, neştiutoare, îndrăzneaţă, dar înspăimîntată. O dezbrăcase şi o băgase sub pompă şi lăsase să curgă apa pe ea pînă o spălase bine; o îmbrăcase cu o cămaşă care mirosea a levănţică şi o culcase în patul ăsta mare. O dureau încă urmele de bici de pe spinare lăsate de ultima bătaie pe care i-o administrase tatăl ei. O dureau coastele din cauza loviturilor primite de la derbedeii

care o bătuseră la tîrgul din Redruth. Lumînarea fumega, picături de ceară se scurgeau pe măsuța de lîngă pat și statueta colorată a Fecioarei Maria de pe cămin îi făcea semn cu capul. Dar mai rău era că nu putea înghiți pentru că i se părea că cineva o legase de gît cu o frînghie; și mai era Cineva care aștepta după ușa de la bibliotecă, pînă adoarme și pînă se stinge lumînarea, ca să se strecoare înăuntru pe întuneric și să strîngă nodul.

Trebuia să stea trează, trebuia să stea trează cu orice preț. Garrick o să vie curînd să rîcîie la fereastră și va trebui să se ducă s-o deschidă și să-i dea drumul înăuntru. Prezența lui era o alinare; o va proteja toată noaptea.

Cîteodată vedea oameni umblînd prin cameră; erau Ross și Jane Gimlett și tînărul doctor Enys. Se aflau acolo, dar nu erau reali. Nici chiar copilul ei din pătuț nu era real. Totul se petrecea în imaginația ei, era un vis, ceva ce avea legătură cu un viitor imposibil, ceva ce spera să aibă, dar nu va avea niciodată. Prezentul era lumînarea din care picura ceara și statueta care dădea din cap și coastele care o dureau și frînghia din jurul gîtului și acel Cineva care aștepta în dosul ușii de la bibliotecă.

– Mi-ai furat fata! striga Tom Carne în timp ce ea tremura toată ascunsă în dulap. Cu ce drept? Am să te dau în judecată!

– Statueta pare să o supere, spuse Ross. Cred că ar fi bine să o luăm de acolo.

Demelza se uita de sus de unde sta ascunsă în dulap și vedea jos, jos de tot, două siluete mărunte, luptîndu-se pe podea, acolo jos. Ross îl aruncase pe tatăl ei în cămin, dar acesta s-a ridicat repede și se pregătea să-i pună ceva în jurul gîtului.

– Te-ai pocăit? îl întrebă el. Te-ai pocăit? Păcatul, păcatul trupesc și beția. Domnul Dumnezeu m-a scos din mlaștină

păcatului şi m-a salvat. M-a ajutat să pun piciorul pe pămînt sănătos. Nu mai beau, nu mai trăiesc în păcat.

– Salvat? a spus Francis. Salvat de ce? Şi toată lumea a început să rîdă. Nu rîdeau de Francis, ci de ea pentru că încerca să-şi dea aere şi să pretindă că face parte dintre ei, cînd de fapt nu era decît o rîndăşoaică, crescută într-o căsuţă plină de păduchi. O rîndăşoaică... rîndăşoaică...

Oftă adînc. I se părea că-şi aruncă toate amintirile trecute în mare. Cădeau rostogolindu-se departe, deveneau din ce în ce mai mici şi se afundau în mare. Să se înece, să piară şi să moară, măcar de-ar avea linişte.

– Să se înece în noroi, se auzi vocea lui Ross. Auzi! Să trişeze la cărţi! Lasă-l să se înece!

– Nu, Ross, nu, Ross, nu! Îl apucă de mînă. Salvează-l. Altfel vor zice că ai făcut o crimă. Ce importanţă are, dacă ne-am recăpătat tot ce am pierdut, dacă n-am pierdut Wheal Leisure? Vom fi iar împreună. Numai asta contează.

Se feri de atingerea a ceva rece pe frunte.

– De obicei febra nu durează atît de mult, spuse Dwight. Mărturisesc că nu ştiu ce să mai fac.

Desigur, aşa o omorîse Mark pe Keren. Ei nu-i spusese nimeni, dar aşa spunea lumea. O tîrîse peste fereastră şi apoi o sugrumase. Încercau să-i facă şi ei la fel acuma. Dormise, şi cineva tocmai venise din bibliotecă şi strîngea frînghia.

– Garrick, şopti ea, Garrick! Hai, băiete! Ajută-mă!

– Bea asta, iubito. Vocea lui Ross venea de departe, din cealaltă cameră, din camera care nu era a ei; o auzea ca prin vis.

– Degeaba, spuse Dwight. Nu poate înghiţi nimic acum. Poate peste cîteva ore, dacă...

Garrick rîcîia la fereastră.

– Deschideţi fereastra! strigă ea. Deschideţi repede, pînă nu e... prea... tîrziu.

Ceva mare, negru şi lăţos sări în cameră îndreptîndu-se spre ea şi cu un oftat de uşurare îşi dădu seama că făcuseră cum i-a rugat. Cîinele o lingea pe faţă şi pe mîini cu limba lui aspră. Începu să plîngă uşurată. Dar o dată văzu, îngrozită, că Garrick greşea că o luase drept un duşman şi-şi înfigea dinţii în gîtul ei. Se zbătu, încercă să explice, dar vocea i se stînsese şi nu mai putu respira...

Lumînarea se stinsese. În cameră era frig. O trecu un fior rece. Julia plîngea iar din cauza dinţilor. Trebuia să se scoale şi să-i dea să bea apă. De n-ar fi fost vîntul atît de rece! Unde era Ross? Nu se întorsese acasă? Prea pune tot la inimă, spunea Verity, pune totul la inimă. De data asta nu trebuie să-l dezamăgesc. L-am înşelat o dată. L-am înşelat. Cum să mă dezvinovăţesc?

Se întîmplase ceva cu Julia şi cu ea însăşi. Da, Julia era bolnavă. O veghease toată noaptea. Şi Francis era bolnav, şi Elizabeth, deşi nu voia să recunoască. Simţea în gură un gust oribil de cocleală. Din cauza plantelor acelea medicinale care ardeau în cameră. Mătuşa Sarah Tregeagle venise direct de la colinde ca să-i îngrijească. Dar unde era...

– Ross! strigă ea, Ross!

– E în salon, doamnă, doarme în fotoliu, se auzi o voce de femeie. Nu era Prudie. Vreţi să mă duc să-l chem? N-a dormit de trei nopţi.

N-aveau voie să doarmă nici unul. Dacă venea tatăl ei? O să-i aducă pe toţi minerii din Illuggan şi vor da foc la casă. Dar tatăl ei se pocăise. Era alt om acum. Se căsătorise cu Mary Chegwidden. Cum o să vină acum? Poate cu un cor de metodişti, şi vor cînta afară, sub ferestre. I se părea nostim şi încercă să rîdă, dar se înecă. Îşi dădu apoi seama că nu era nostim pentru că văzu afară sub ferestre o mare de capete. Ştia că le e foame, că vor pîine.

O mare de oameni umpleau toată valea şi strigau: „Vrem pîine, avem dreptul să cumpărăm grîu la un preţ mic. Avem nevoie de grîu ca să avem ce mînca şi o să-l luăm cu voie sau fără voie."

Şi ea îşi dădea seama că singura hrană pe care le-o putea da era propriul ei copil...

Lîngă ea era Sanson, morarul. Verity şi Andrew Blamey stăteau de vorbă într-un colţ, dar erau prea atenţi unul la altul ca să o observe.

Demelza plîngea cuprinsă de frică pentru că minerii erau înnebuniţi de foame şi ameninţau să dea foc casei.

Îl căută din ochi pe Ross şi cînd se uită din nou la fereastră feţele mici înghesuite acolo, holbîndu-se la ea, erau deja învăluite în valuri dese de fum alb.

– Priviţi, ninge iar, spuse Jane Gimlett.

– Ninge! încercă ea să răspundă. Nu vezi că nu e zăpadă? E fum. Arde casa şi o să murim asfixiaţi. Îl văzu pe Sanson căzînd şi simţi cum fumul o împiedică să respire.

Se îneca, duse mîna la gît, dar mîna altcuiva era deja acolo.

*

În dimineaţa zilei de patru ianuarie, vîntul se opri şi începu să ningă, o ninsoare bogată şi deasă. La amiază, cînd ninsoarea încetă, cîmpul şi copacii erau acoperiţi cu un strat gros de zăpadă. Ramurile se aplecau sub greutatea ei şi sloiuri de gheaţă pluteau pe apa pîrîului. John Gimlett, care spărgea lemne în curte, trebuia să desfacă mai întîi buştenii lipiţi din cauza gerului. Cele nouă raţe ale lui Gimlett, care se îndreptau spre apă, legănîndu-se pe picioare, păreau murdare şi bolnave de gălbenare, în contrast cu albeaţa zăpezii. Pe plaja de la Hendrawna marea se retrăsese şi valurile săltau urlînd în depărtare. Gheaţa şi spuma galbenă care acoperiseră plaja timp de

o săptămînă erau acum sub o mantie de zăpadă. Dunele de nisip păreau şiruri înalte de munţi şi din depărtare falezele întunecate contemplau scena, înfăşurate ca într-un giulgiu în haina lor nouă.

Pretutindeni domnea o linişte adîncă. Trecuse furia fanatică a vijeliei şi un covor de zăpadă se aşternuse peste lume. Nu mişca nimic, se auzea numai lătratul unui cîine răsunînd în toată valea. Vuietul mării nu se mai auzea decît printr-un efort de gîndire.

La ora două norii se împrăştiară şi apăru soarele strălucind orbitor, urmat de un scurt dezgheţ. Zăpada topită se scurgea de pe ramuri şi tufişuri şi mici avalanşe începură să alunece în jos pe acoperiş. Pete întunecate de pămînt apărură ici, colo pe cîmp şi un prigor căţărat pe o ramură de măr acoperită de zăpadă pufoasă începu să cînte în soare.

Dar seninul venise prea tîrziu, umbrele serii cuprinseră valea şi gerul se lăsă din nou.

Pe la ora patru, cînd se întuneca, Demelza deschise ochii şi se uită la tavanul patului cu polog. Se simţea mai bine, mai liniştită, altfel decît înainte. Nu o mai chinuia nici un coşmar. În jurul ei totul era real. Se trezise. Vedea camera învăluită în umbră, tavanul licărind palid deasupra capului, draperiile de la ferestre trase, lăsînd să se vadă ochiurile mici ale geamurilor, o văzu şi pe Jane Gimlett care moţăia în faţa focului de turbă din cămin.

Se întrebă ce zi este, cît o fi ceasul, cum e vremea afară. Nu se mai auzea nici un zgomot. I se păruse ei, sau zgomotele veneau de afară? Era linişte, totul părea nemişcat, calm, ca ceva privit de la distanţă, ceva cu care ea nu mai avea nici o legătură. Unde era Ross? Şi Julia? Fuseseră toţi bolnavi? Nu-şi putea da seama ce se întîmplase. Ar fi vrut să vorbească,

dar se temea să încerce. Dacă ar fi vorbit ar fi putut să spargă carapacea în care se afla sau ar fi rămas închisă înăuntru pentru totdeauna. În asta consta toată greutatea alegerii. Nu ştia ce să facă şi se temea să încerce. Şi Jud, şi Prudie, şi tatăl ei, şi Verity şi Francis... Nu, nu, destul! Trebuia să se oprească. Acolo, la fiecare pas, o aştepta coşmarul.

În aceeaşi clipă o bucată de turbă aprinsă căzu sfărmîndu-se în cămin. Căldura degajată şi lumina puternică o treziră pe Jane. Scoase un oftat, căscă, şi se sculă să mai pună turbă pe foc. Se apropie apoi de pat să vadă ce face bolnava. Ceea ce văzu o făcu să se ducă repede în căutarea lui Ross.

Îl găsi prăbuşit în fotoliu, cu ochii aţintiţi asupra focului. Se întoarseră amîndoi în camera bolnavei şi Ross se apropie de pat.

Ochii Demelzei erau închişi, dar după un moment păru că simte umbra lui Ross peste faţa ei. Deschise ochii şi îl recunoscu. Jane Gimlett se apropie cu o lumînare şi o puse pe măsuţa de lîngă pat.

– Ei, iubita mea...

Demelza încercă să zîmbească şi după un moment de ezitare, înfricoşată, încercă să vorbească.

– Ei, Ross...

Carapacea se sparse. Ross o auzi. Demelza ştia acum că se va face bine.

Murmură ceva ce el nu înţelese; se aplecă să audă mai bine, dar totuşi nu o înţelese.

Atunci Demelza rosti clar:

– Julia...

– Da, draga mea, dar nu acum. Mîine. Cînd vei fi mai bine. Ai s-o vezi atunci. Se aplecă şi o sărută pe frunte. Acum trebuie să dormi.

– Ziua? întrebă ea.

– Ai fost bolnavă vreo două zile. A nins şi e frig. Dormi acuma. Dwight va veni diseară să-te vadă din nou. Să-i arătăm că te simţi mai bine. Dormi, Demelza.

– Julia, repetă ea.

– Mîine. Ai s-o vezi mîine, iubita mea. Dormi.

Ascultătoare, Demelza închise ochii şi imediat începu să respire mai bine decît în cele cinci zile de cînd era bolnavă. O lăsă şi se duse la fereastră. Se întreba dacă făcuse bine să o mintă.

Pentru că Julia murise cu o noapte înainte.

Capitolul VIII

Peste două zile au îngropat copilul. Vremea era liniştită şi rece. Nămeţi de zăpadă înghe̦ţată acopereau cîmpia şi potecile. Venise multă lume la înmormîntare. Şase fete tinere, îmbrăcate în alb, au purtat coşciugul tot drumul de o milă şi jumătate pînă la biserica din Sawle. De-a lungul drumului lumea aştepta tăcută şi pe măsură ce cortegiul înainta se alătura şirului de oameni. Corul bisericii, deşi nu fusese chemat, a întîmpinat cortegiul la jumătatea drumului şi de cîte ori cele şase fete se opreau să se odihnească, intonau psalmi la care se alătura întreaga asistenţă îndoliată.

Dwight Enys mergea lîngă Ross. În spatele lor veneau John Treneglos şi Sir Hugh Bodrugan, apoi Harry Blewett şi Richard Tonkin. Harris Pascoe îl trimisese pe fiul său mai mare. Joan Teague şi una din verişoarele Tremenheer erau urmate de căpitanul Henshawe care venise cu soţia. În spatele lor erau Jud şi Prudie Paynter, şi familiile Martin, Daniel, Carter, Vigus şi Nanfan, urmaţi de o masă de mineri în haine sărăcăcioase, împreună cu soţiile lor, mici fermieri, muncitori agricoli, pietrari, rotari, pescari. Vocile acestor oameni care cîntau psalmi răsunau impresionant în aerul liniştit şi îngheţat. După ce terminau un psalm şi înainte ca procesiunea să pornească mai departe se lăsa o scurtă linişte în care timp se

auzea vuietul îndepărtat al mării. În cele din urmă, domnul Odgers văzu că trebuie să oficieze slujba de înmormîntare în fața a peste trei sute cincizeci de oameni care nu încăpeau toți în biserică și stăteau tăcuți, afară în curte.

Omagiul acesta neașteptat din partea tuturor acestor oameni îl impresionă adînc pe Ross. Împietrit, nimic altceva nu-l mai putea mișca. Nu era credincios, nu găsea în el puterea credinței care să-i ușureze pierderea copilului. În sinea lui blestema cerul și împrejurările, dar cruzimea loviturii primite nu făcea decît să-l împietrească și mai mult, să-l întărească în încăpățînarea lui.

Că Demelza avea să trăiască nu i se părea încă un motiv suficient ca să fie recunoscător. Pierderea fetiței îl lovise, îl zguduise puternic. Cînd, copil fiind, mama lui îl ducea la biserică, repetase de multe ori un psalm care începea cu cuvintele: „Azi dacă veți auzi vocea Domnului, nu vă împietriți inimile împotriva lui." Dar, la moartea mamei sale, chiar în timp ce o plîngea, ceva apăruse în sufletul lui, o barieră care să-l apere de slăbiciune, ușurință și sensibilitate. Se gîndise atunci: Ei, bine, am pierdut-o și sînt singur. Asta este! Din acel moment copilul devenise adult.

Dar dovada aceasta tăcută, ciudată, de respect și afecțiune, pe care i-o dăduseră toți acei oameni simpli, mulți lihniți de foame, care se strînseseră în jurul lui venind din mină, de la cîmp sau de la ferme reușise să străpungă pavăza cu care se înconjurase.

În noaptea aceea viforul se porni din nou, dinspre nord, și toată seara Ross a stat cu Demelza. După un leșin, cînd îi aduseseră la cunoștință vestea morții Juliei, începuse să-și revină. Era ca și cum natura, hotărîtă ca Demelza să supraviețuiască, nu permitea creierului ei obosit să se gîndească la pierderea pe care o suferise. Singurul lucru important era supravie-

țuirea fizică. Cînd boala ei gravă avea să treacă și va urma convalescența, atunci va începe greul.

Pe la nouă Dwight veni din nou și după ce o examină pe Demelza rămase să stea de vorbă cu Ross în salon.

Ross era deprimat, absent, părea că nu putea urmări conversația cu Dwight. Repeta mereu că regretă că nu îi invitase acasă pe cei care luaseră parte la înmormîntare ca să le ofere mîncare și băutură. Îi explica lui Dwight, ca și cum acesta n-ar fi știut, că în ținutul lor era obiceiul să oferi oamenilor după înmormîntare mîncare și băutură din belșug. Nu putea să uite că veniseră atîția la înmormîntare. Nu se așteptase la așa ceva și spera că vor înțelege că din cauza bolii Demelzei nu putuse să facă ceea ce ar fi trebuit.

Dwight îl crezu beat. Nu era așa. Nu mai băuse nimic de cînd se îmbolnăviseră. Fizic nu suferea de nimic; numai că nu putea să doarmă. Suferea însă sufletește, dar pentru asta Dwight nu putea face nimic. Numai timpul, sau Ross însuși putea să îndrepte ceva. Ross nu putea accepta această înfrîngere. Nu-și va putea recăpăta însă echilibrul decît în momentul în care nervii săi, încordați la maximum, ca un arc, se vor destinde.

– Ross, nu ți-am spus pînă acum, dar acum simt că trebuie. Nici nu știi cît mă doare că n-am putut să o salvez pe... Julia.

– Nu m-am așteptat să-l văd pe Sir Hugh azi. Are mai multă compasiune în sufletul lui decît mi-am închipuit.

– Simt că ar fi trebuit să mai încerc și altceva... orice. Dumneata m-ai ajutat, m-ai adus aici. Mi-ai fost un adevărat prieten și n-am putut să te răsplătesc.

– N-a fost nimeni de la Trenwith la înmormîntare, spuse Ross. Cred că nu s-au făcut încă bine.

– O, va dura mult pînă să se însănătoșească, săptămîni întregi. Am văzut în vara și toamna asta mulți care au suferit de această boală. Aș fi dorit atît de mult să... Choake va spune

fără îndoială că e din cauza neglijenței mele și că el l-a salvat pe Geoffrey Charles...

– Demelza l-a salvat pe Geoffrey Charles, spuse Ross, sacrificînd-o pe Julia.

O pală de vînt zgudui casa. Dwight se ridică.

– Știu cît te doare. Îmi pare atît de rău.

– Doamne, cum bate vîntul ăsta! spuse Ross.

– Vrei să stau aici la noapte?

– Nu, și dumneata ai nevoie de somn, ai nevoie de putere, pentru mîine. Eu am tot anul înainte ca să-mi revin. Bea ceva cald și pe urmă du-te acasă să te odihnești.

Puse ceainicul pe foc și pregăti un grog pe care îl băură împreună.

– La înmormîntare au venit mulți oameni săraci. Dwight. Ar fi trebuit să le dau mîncare și băutură. Ar fi avut nevoie.

– Nu puteai să hrănești trei sate, răspunse Dwight liniștit.

Se auzi o bătaie în ușă.

– Vă rog să mă iertați, domnule, spuse Jane Gimlett, dar stăpîna vă roagă să veniți pînă la ea.

– S-a întîmplat ceva?

– Nu, domnule.

După plecarea lui Dwight, Ross se duse în dormitor. Demelza părea mică de tot și palidă, în patul mare. Îi luă mîna întinsă și se așeză pe scaun lîngă ea.

Pe masă pîlpîiau două lumînări. În cămin, cărbunii încinși răspîndeau lumină și o căldură dogoritoare. Ross încercă să găsească ceva de spus.

– Am primit azi-dimineață o scrisoare de la Verity. Nu știu unde am pus-o.

– E... bine?

– Se pare că da. Am să ți-o citesc cînd o voi găsi. Întreba ce fac Francis și ai lui. De-abia acum a aflat că au fost bolnavi.

– Și noi?

– ...N-a aflat nimic despre noi.

– Trebuie... să-i scrii... Ross... şi să-i spui.

– Am să-i scriu.

– Ei cum se simt... Ross? Elizabeth şi...

– Sînt bolnavi, dar se vor însănătoşi. Chiar şi Geoffrey Charles, ar fi putu să adauge, dar se opri la timp, înăbuşindu-şi amărăciunea. Trebuia să o evite, mai presus de orice. Îşi sprijini capul de tăblia de lemn a patului şi încercă să uite tot ce se petrecuse în ultimele săptămîni, toată frustrarea şi durerea; încercă să se gîndească la zilele fericite de acum un an. Rămaseră amîndoi aşa mult timp. Vîntul începuse să se mai potolească, îndreptîndu-se spre nord-vest. Focul se stingea şi din cînd în cînd flacăra luminărilor tremura.

Mişcă puţin mîna şi imediat Demelza i-o strînse mai tare.

– Nu plec, spuse el, am vrut să aţîţ focul.

– Lasă-l, Ross. Nu acum. Nu mă părăsi.

– Ce s-a întîmplat? o întrebă.

– Mă... mă gîndeam numai.

– La ce?

– Că Julia se simte singură. Nu putea să sufere vîntul.

*

Ross rămase lîngă patul ei toată noaptea. Nu dormea, aţipea numai din cînd în cînd în timp ce vîntul continua să bată şuierînd puternic. Fie că era treaz, fie că adormea, aceleaşi gînduri îl chinuiau. Frustrări şi pierderi. Jim Carter şi Warleggan şi Julia. Eşecuri, nereuşite. Tatăl său murind neîngrijit în aceeaşi cameră. Întoarcerea lui din America, dezamăgirea provocată de Elizabeth şi fericirea lui cu Demelza. Pierduse oare această ultimă bucurie? Poate că nu, dar nu mai era aceeaşi, era încărcată de amintiri. Şi propria lui viaţă? La ce se redusese? O luptă nebunească şi zadarnică, sfîrşind cu un eşec, cu un faliment aproape. O parte din viaţa lui se terminase;

o fază, o epocă, un punct de cotitură, şi nu-şi putea închipui că va porni din nou pe acelaşi drum. Ce se terminase o dată cu această fază? Tinereţea lui?

Cum s-ar fi simţit în seara asta, dacă totul ar fi fost altfel, dacă el ar fi învins? Dacă ar fi triumfat asupra autorităţilor judiciare, asupra familiei Warleggan, a bolii, dacă n-ar fi fost el învins, neprevăzător, obosit de moarte. Ar fi dormit acum liniştit, ferit de astfel de gînduri. Totuşi, s-ar fi terminat această perioadă în acelaşi fel? Nu ştia şi era prea abătut, prea deprimat ca să-i mai pese. Nu credea că de acum încolo va mai fi posibil să reuşească ceva în viaţă. Viaţa se termina cu un eşec, orice efort nu era decît praf şi pulbere, nimic altceva. Toate drumurile duceau spre sumbrul parapet al morţii.

Dimineaţa vîntul continua să bată, un vînt îngheţat. Ross aduse lemne, făcu focul, apoi bău cîteva pahare cu coniac ca să se încălzească. Cînd se aşeză iar lîngă pat alcoolul îi înfierbîntă creierul şi adormi imediat.

Visă lucruri fantastice în care tensiunea, conflictul şi voinţa de a lupta erau singurele care contau; retrăi în cîteva clipe toate necazurile prin care trecuse luna trecută şi se trezi încet în lumina cenuşie care se strecura prin perdele. John Gimlett stătea aplecat în faţa focului.

– Cît e ceasul? îl întrebă Ross în şoaptă.

John se întoarse spre el.

– Cam opt fără un sfert, domnule. A eşuat o corabie pe plajă.

Ross se uită la Demelza. Dormea liniştită, cu părul răsfirat pe pernă; dar ar fi dorit să nu fie atît de palidă.

– Nu s-a luminat încă bine ca să o vedeţi, domnule, şopti Gimlett. Am zărit-o cînd m-am dus după lemne. Nu cred c-a mai văzut-o cineva pînă acum.

– Ce?

– Corabia, domnule. Pare destul de mare.

Ross luă sticla de coniac şi mai bău un pahar. Era înţepenit, îi era frig şi avea gura uscată.

– Unde este?

– Mai jos de Damsel Point. A trecut de capul Damsel dar n-o să mai poată să iasă în larg pe vîntul ăsta.

Ross era încă ameţit de somn, dar coniacul îşi făcea efectul. Se gîndi că minerii şi familiile lor vor avea ce strînge de pe plajă. Norocul lor!

– Cred că aţi putea să o vedeţi de sus de la fereastră.

Ross se sculă, se întinse, apoi ieşi din cameră şi sui încet scările. Fereastra dinspre nord a dormitorului era acoperită cu un strat gros de sare şi nu se vedea nimic prin ea. O deschise şi înţelese ce a vrut Gimlett să spună. Era o corabie mare cu două catarge. Se clătina şi se înclina din ce în ce mai mult, împinsă de valurile care se spărgeau de ţărm. Pierduse toate pînzele, cu excepţia cîtorva resturi care fluturau în vînt. Cei de pe vas încercau să ridice un fel de catarg improvizat, dar ar fi putut să o scoată din golf numai dacă i-ar fi crescut aripi; apa era prea mică şi curînd corabia avea să eşueze.

Era pe punctul de a pleca de la fereastră cînd ceva îi atrase atenţia şi se uită atent la corabie. Căută ocheanul tatălui său şi-l fixă bine pe pervazul ferestrei. Era un ochean bun pe care tatăl său îl cumpărase ieftin de la un căpitan de fregată beţiv, la Plymouth. Pe cînd se uita, perdelele începură să se mişte umflate de vînt. În sfîrşit, vîntul începea să se domolească. Lăsă jos ocheanul. Vasul era *Queen Charlotte*.

*

Coborî. În salon îşi turnă ceva de băut.

– John! strigă el cînd îl văzu pe Gimlett trecînd.

– Da, domnule!

– Pune şaua pe Darkie.

Gimlett se uită la el. O lumină strălucea în ochii stăpînului său, ca şi cum ar fi avut o viziune, dar nu una sfîntă.

– Nu vă simțiți prea bine, domnule?

Ross mai bău un pahar.

– John, toți oamenii aceia care au venit la înmormîntare. Ar fi trebuit să fie ospătați, să li se dea de mîncare și băutură. Să vedem ce putem face în dimineața asta.

Gimlett se uită la el alarmat.

– De ce nu vă odihniți, domnule? Nu vă mai necăjiți atîta!

– Pune șaua pe Darkie imediat, John!

– Dar...

Ross îi aruncă o privire încruntată și Gimlett plecă imediat.

În dormitor Demelza continua să doarmă liniștită. Ross își luă pelerina și pălăria și încălecă. Darkie fusese ținută prea mult în grajd, era neliniștită și de-abia putea să o stăpînească. După nici un minut, zburau în susul văii.

În prima casă din satul Grambler nu era lumină și nu mișca nimeni cînd Ross se opri în fața ei. Jud și Prudie aveau gin de contrabandă în casă, dar întrucît după înmormîntare nu li se dăduse de băut pe gratis, se întorseseră amărîți acasă unde petrecuseră toată noaptea bînd ginul lor.

Ross ciocăni, dar nu răspunse nimeni. Se propti în ușă, împinse și zăvorul slab cedă. În încăpere era întuneric și plutea un miros puternic de băutură. Apucă pe cineva de umăr, o recunoscu pe Prudie, încercă iar și-l nimeri pe Jud.

– Iisuse! țipă Jud tremurînd tot, nici în casa ta nu ești stăpîn, că și năvălește cineva peste tine.

– Jud, a naufragiat un vas, spuse Ross calm.

– Cum? Jud se ridică imediat. Unde e epava?

– Pe plaja de la Hendrawna. O să eșueze curînd. Du-te și trezește-i pe cei din Grambler și trimite vorbă la Mellin și la Marasanvose. Eu mă duc la Sawle.

Jud se uită chiorîș în semiîntuneric, chelia lui semănînd cu o a doua față.

– Şi de ce să-i aduc pe toţi? Vin ei singuri.

– E un vas mare, spuse Ross. Transportă alimente. O să fie destule rămăşiţe pentru toţi.

– Dar, dar...

– Fă cum îţi spun, că daçă nu te încui aici pe dinafară şi mă duc singur.

– Mă duc, domnule căpitan, mă duc! Mi-a trecut numa' aşa prin cap.

Ross plecă trîntind uşa după el atît de tare că se cutremură toată casa. O bucată de tencuială uscată căzu de sus în capul lui Prudie.

– Ce te-a apucat? Îi trase un pumn lui Jud şi se ridică.

Jud se scărpina pe sub cămaşă.

– O stafie, îţi spun eu ce a fost, o stafie.

– Ce tot spui? Ce te-a apucat să te scoli aşa devreme?

– Îl visam pe bătrînul Joshua, spuse Jud. Stătea în faţa mea, cum te văd şi mă vezi, aşa cum l-am văzut prin anii şaptezeci şi şapte cînd umbla după micuţa aia din St. Ives. M-am trezit şi l-am văzut stînd lîngă pat, uite aşa cum te văd pe tine.

– Cine?

– Bătrînul Joshua.

– Maimuţoi prost ce eşti, bătrînul e-n mormînt de mai bine de şase ani!

– Da, da, dar ăsta era căpitanul Ross, îţi spun exact.

– Şi atunci de ce nu spui aşa?

– Pentru că, spuse Jud, nu mi s-a părut niciodată că seamănă atît de bine cu bătrînul Joshua ca acuma.

Capitolul IX

Cu priceperea demnă de admirat a marinarului cu experiență, căpitanul Bray reuși mai mult de o oră să țină vasul la oarecare distanță de țărm ca să nu eșueze.

L-a ajutat și o acalmie în furtună și se părea chiar că va avea șansa să scape.

Dar, cînd apele începură să se umfle din nou, o dată cu fluxul, Ross care tocmai se întorsese acasă văzu că vasul era pierdut.

Mulți ani după aceea își amintea scena. Nisipul era ud, acoperit de spumă clocotitoare pînă la dune și pietriș. Din loc în loc stîncile apăreau cenușii, acoperite pînă în vîrf de spuma mării; păreau clăbuci imenși de săpun care se învîrtejeau printre stînci ca stolurile de pescăruși zburînd. La marginea mării se vedea un șir lung întunecat de treizeci, patruzeci de oameni care sosiseră deja, gata să recolteze ceea ce le oferea marea. *Queen Charlotte.* Cu prora înainte, se apropia cu viteză de mal săltînd pe valurile care o împiedicau cu putere, sufocată de ape, gata să se răstoarne. Soarele apăru o clipă printre spărturile de nori negri care alergau spre răsărit, acoperind cerul cu o culoare de un galben-palid, bolnăvicios, aproape nepămîntean; valurile cît muntele luceau acoperite de pete

aurii. Apoi soarele fu înghiţit de o perdea de nori zdrenţuiţi şi lumina se stinse.

Vasul se izbi de ţărm cu prora înainte, aşa cum voise căpitanul, dar n-a ajuns să se înfigă solid în nisip; un val venind cu forţa dintr-o parte, ca o piramidă imensă de apă, îl lovi spărgîndu-se deasupra lui şi culcîndu-l pe o parte. În cîteva secunde se răsturnă cu puntea îndreptată spre ţărm.

Luptîndu-se cu vîntul, Ross alergă pe plajă clătinîndu-se ca un om beat; corabia era acum pe ţărm la jumătatea distanţei dintre faleză şi mare.

Încă nu se putea ajunge la ea, dar valurile o împingeau mereu înainte, spre interior; alergau nebune inundînd plaja pînă aproape de dunele de nisip, apoi se retrăgeau lăsînd în urmă suprafeţele întinse acoperite de o apă sticloasă, adîncă de numai cîţiva centimetri.

Marinarii de pe vas încercau să lanseze o barcă de salvare. Nu puteau face ceva mai nepotrivit, dar, cum fluxul creştea, nu aveau altă şansă dacă rămîneau la bord.

Au lansat barca la apă fără nici un incident, cu numai trei sau patru oameni înăuntru, dar o trombă de apă se năpusti asupra lor, chiar acolo unde brigantina era mai apărată de vînt şi mătură barca ducînd-o departe. Oamenii vîsleau cu disperare să menţină barca la adăpost, dar valurile îi duceau spre larg. Un alt val se năpusti asupra lor din direcţia opusă şi barca se răsturnă, sfărmîndu-se în bucăţi.

Oamenii de pe mal se retraseseră în faţa fluxului; dar după ce valurile s-au mai potolit, Ross şi încă vreo cîţiva au rămas să se uite la epavă în timp ce apa se retrăgea, trecîndu-le pînă peste genunchi, ameninţînd să-i tîrască spre larg.

– N-o să putem ajunge la epavă în dimineaţa asta, spuse Vigus frecîndu-şi mîinile îngheţate şi tremurînd de frig. Fluxul o s-o sfarme în bucăţi şi vom culege resturile cînd s-o retrage apa. Mai bine să ne ducem acasă.

– Nu văd nici un om, spuse Zacky Martin. Cred că i-a supt apa şi o să-i arunce la mal undeva mai departe.

– Epava n-o să reziste pe o mare ca asta nici măcar cîteva ore. O să-i culegeţi resturile curînd.

Zacky îi aruncă o privire. În Ross era ceva sălbatic în dimineaţa asta.

– Băgaţi de seamă! strigă cineva.

Un val enorm izbi epava şi într-o secundă o coloană imensă de apă pulverizată se ridică în aer, apoi se prăbuşi încet dezintegrîndu-se în vînt. Doi oameni îl apucară pe Ross şi îl traseră înapoi.

– Vine spre noi! strigă cineva.

Au încercat să fugă, dar n-au putut. Valul i-a ajuns din urmă acoperindu-i pînă la mijloc, împingîndu-i înainte ca pe nişte fire de paie, pînă mai sus pe plajă unde au rămas, zbătîndu-se în apă, în timp ce valul, pierzînd din forţă, îşi continua drumul din ce în ce mai încet. De-abia au avut timp să-şi recapete echilibrul şi să-şi adune puterile ca să reziste năvalei repetate a valurilor. Ross îşi şterse apa care-i intrase în ochi.

Queen Charlotte nu mai putea să reziste. Nu numai că presiunea apei o împinsese departe pe mal, dar o şi răsturnase cu chila în sus, rupînd ambele catarge şi măturînd de pe punte tot echipajul, cu excepţia unui om sau doi.

Tot felul de resturi din epavă, bucăţi de lemn, butoaie, bucăţi din catarge, colaci de frînghie, saci cu grîu săltau pe apă.

Un şuvoi de oameni se apropia în grabă cu topoare, saci şi coşuri goale. Alţii sosiseră înaintea lor şi, curînd, apa puţin adîncă se umplu de oameni care se zbăteau şi se luptau să apuce cîte ceva.

Valurile aduceau pe ţărm tot ce puteau smulge de pe vas. Un singur om din echipaj ajunsese la mal teafăr, trei erau morţi, ceilalţi dispăruseră.

Cu cît se lumina de ziuă soseau din ce în ce mai mulți săteni cu catîri, ponei, cîini, ca să care tot ce plutea pe apă. Pînă acum numai o mică parte din încărcătura vasului ajunsese la mal și nu era de ajuns pentru toți. Ross ajuta oamenii să împartă prada. Cînd venea un butoi cu peşte sărat, îl spărgeau și împărțeau cîte un coş plin la fiecare.

Ross era peste tot. Dădea ordine, îi sfătuia, îi încuraja.

Cam pe la ora zece apa aduse două butoiaşe cu rom și unul cu coniac; le-au deschis imediat. Înfierbîntați de alcoolul tare, oamenii au pierdut măsura și au început să se încaiere și să se bată între ei în apă. O dată cu fluxul, cîțiva s-au retras sus pe dune, au aprins focuri cu sfărîmăturile de lemn din epavă și au început să chefuiască. Noii veniți se aruncau în valuri. Cîteodată bărbați și femei erau prinși de valurile care se retrăgeau și tîrîți ca pe tobogan înapoi în mare. Unul s-a înecat.

La amiază apa i-a gonit de pe aproape întreaga plajă și urmăreau de la distanță cum valurile izbeau cu putere rămăşițele vasului. Ross se înapoie la Nampara, mîncă ceva, bău mult și plecă iar pe țărm. Răspunse cu blîndețe, dar ferm, întrebărilor Demelzei.

O parte din punte cedase și mai mulți saci cu grîu pluteau pe apă împinși spre țărm. Înnebuniți de grija ca nu cumva sacii să se spargă și grîul să se răspîndească, mulți oameni se repeziseră în apă după ei și Ross, revenind pe plajă, se încrucişă cu cei care se întorceau ducînd sacii în spinare. Un sac plin cu făină din care curgea apa urca încet dealul împiedicîndu-se, și Ross zări sub el fața roşie și transpirată a doamnei Zacky. Mătuşa Betsy Triggs mîna un catîr pe jumătate mort de foame încărcat cu coşuri cu peşte și un sac cu grîu. Bătrînul Daniel o ajuta pe Beth Daniel să ducă o masă și două scaune. Jope

Ishbel şi Whitehead Scoble tîrau un porc mort. Alţii cărau lemne de foc, iar unul un coş cu cărbune din care picura apa.

Pe plajă Ross zări nişte oameni care încercau să încolăcească o frînghie în jurul unei uşi pe care valurile o împingeau mereu spre larg. Agitat, nemulţumit, încercînd să uite propria lui durere, Ross coborî pe plajă alăturîndu-se celorlalţi ca să-i ajute.

*

Pe la două şi jumătate mareea începuse să se retragă şi aproape cinci sute de oameni aşteptau. Alţi o sută cîntau şi jucau sau beau întinşi în jurul focurilor. Nicăieri nu se vedea plutind vreo bucată de lemn sau de catarg rupt. Umbla zvonul că minerii din Illuggan şi St. Ann veneau să-şi ia partea. Asta îi făcea pe cei de pe mal să se grăbească, deşi nu era nevoie.

La ora trei Ross intră şi el în apă înaintînd cu greu. Toată ziua fusese cînd ud, cînd uscat şi acum nu mai simţea răceala apei. Nu era prudent să înaintezi în apă dacă nu cumva marea răuvoitoare voia cu orice preţ să te atragă – dar cînd socoti că a ajuns destul de departe, se aruncă sub un val şi începu să înoate pe sub apă. Ieşi la suprafaţă, dar alt val îl lovi cu atîta putere încît aproape că îl aruncă înapoi pe mal. Reuşi totuşi după un timp să înainteze. O dată ajuns lîngă vas, în partea ferită de vînt, se agăţă de ceea ce mai rămăsese din catargul rupt, care căzuse pe punte, şi reuşi cu greu să se urce pe vas. Vedea fără să-i audă pe oamenii de pe mal care-l strigau şi-i făceau semne. Încă nu avea siguranţa că se va putea urca pe puntea de sus. Dezlegă frînghia pe care o avea înfăşurată în jurul mijlocului şi o legă de partea de jos a catargului care nu se rupsese. Făcu un semn spre sud cu mîna ridicată şi frînghia se întinse zbîrnîind. Peste cîteva minute vreo douăzeci de oameni aveau să urce pe punte cu topoare şi ferăstraie.

Călare pe restul catargului, aruncă o privire împrejur: nici un semn de viață. Toată prora cedase, se desprinsese de vas și pe acolo ieșise încărcătura. Probabil că mai rămăsese marfă și la pupa. Se uită într-acolo. Corabia arăta altfel acum decît atunci cînd o văzuse în Golful Truro.

Toată săptămîna, cît bîntuise furtuna, trebuie că se zbătuse și se luptase cu vînturile în Canalul Mînecii și dincolo, mai departe, pînă la Land's End, capătul de sud-vest al Angliei. De data asta Warleggan și ai lui își găsiseră naşul.

Trecu peste catarg, și tîrîndu-se pe burtă, se apropie de pupa. Uşa cabinei se afla în fața lui, întredeschisă, dar înțepenită. O șuviță de apă se prelingea încă dintr-un colț al ușii ca din gura unui bătrîn bolnav.

Găsi o scîndură și începu să împingă încercînd să o deschidă. Scîndura se rupse, dar crăpătura se lărgi. Cînd vîrî umărul în deschizătură, un val puternic zgudui vasul. Apa se năpusti în sus în aer, căzu apoi peste punte mundînd-o și acoperindu-l pe Ross pînă la umeri. Se agăță strîns de uşă; apa se rotea în vîrtejuri, rostogolindu-l și încercînd să-l tîrască, să-l aspire. Reuși totuși să scape. Aşteptă pînă apa mai scăzu, ajungîndu-i numai pînă la mijloc și se năpusti în cabină.

Ceva îl lovi ușor pe coapsă. În cabină era o lumină verzuie ca și cum te-ai fi aflat sub apă. Cele trei hublouri de la babord erau înfundate, îngropate adînc, cele de la tribord, cu geamurile sparte, păreau să privească spre cer. O masă plutea, o perucă, un ziar. Pe un perete o hartă atîrna încă. Ross se uită în jos: ceea ce îl atinsese pe coapsă era mîna unui om. Plutea cu fața în jos. Apa care se scurgea pe uşă îl adusese în întîmpinarea lui Ross. O clipă avu iluzia că e viu.

Ross îl apucă de guler ridicîndu-i capul. Era Matthew Sanson. Cu un suspin îi dădu drumul în apă și se strecură afară la aer.

*

După ce fluxul se retrase, sute de oameni s-au repezit prin apă să ajungă la corabie. Au spart cu topoarele uşile de sub punte şi au tîrît afară restul încărcăturii.

O mare cantitate de mărfuri de tot felul depozitate în partea din spate a calei era neatinsă de apă. Tot acolo au găsit şi mai multe butoiaşe cu rom. Puntea era spartă, cîrma şi compasul cu picior cu tot fuseseră smulse şi dispăruseră ca şi îmbrăcămintea, mobilierul cabinelor şi hamacurile marinarilor. Pe Jud, beat mort, l-au salvat de la înec în apa puţin adîncă, unde stătea cu mîinile încolăcite în jurul bustului poleit de femeie care ornamenta pintenul vasului. O confundase cu o femeie adevărată sau poate i se păruse că poleiala era aur curat.

Cînd a început să se lase întunericul, a aprins un foc lîngă corabie ca să lumineze pe cei care scormoneau prin rămăşiţe. Vîntul care începuse să bată iar ducea rotocoale de fum peste plaja udă, pînă sus spre focurile aprinse pe dune.

Ross plecă de pe vas şi se duse acasă. Îşi schimbă hainele îmbibate cu sare, mîncă ceva la repezeală şi rămase apoi lîngă Demelza. Dar diavolul fără odihnă din el nu se domolise, suferinţa şi furia nu se potoliseră. Plecă din nou prin întunericul care se lăsa.

La lumina unor felinare, cîţiva oameni mai treji îngropau şapte cadavre la picioarele dunelor. Ross se opri ca să le spună să sape gropi adînci. Nu voia ca la primăvară fluxul să le dezgroape. Îl întrebă pe Zacky cîţi au fost salvaţi şi află că pe doi i-au dus la Mellin. Urcă puţin pe dune şi de acolo privi mulţimea strînsă în jurul focului. Nick Vigus îşi adusese flautul şi oamenii începuseră să joace. Mulţi se îmbătaseră şi zăceau lungiţi pe plajă; nu-i mai ţineau picioarele să se ducă acasă. Bătea un vînt aspru şi mulţi aveau să se îmbolnăvească în ciuda acestui belşug neaşteptat.

Cineva îl apucă de braţ. Era John Gimlett.

– Iertaţi-mă, domnule.

– Ce e?

– Minerii, domnule. Cei din Illuggan, şi St. Ann. Primii coboară pe vale în jos. M-am gîndit că...

– Sînt mulţi?

– Sînt sute, spuse Bob Nanfan.

– Atunci duceţi-vă înapoi acasă, omule, şi încuiaţi uşile cu zăvorul. Vin numai ca să prade corabia.

– Da, domnule, dar nu prea mai e ce să prade pe corabie.

Ross îşi frecă barba:

– Ştiu, dar nu prea mai au nici ce să bea. O să-i potolim noi.

Ross coborî pe plajă sperînd că minerii din Illuggan nu-şi petrecuseră toată ziua bînd în cîrciumi.

Pe plajă lucrurile începuseră să se liniştească. Din foc săreau jerbe de scîntei care zburau în toate părţile.

Dincolo de epavă apele se învolburau semănînd în semiîntuneric cu un şir de stînci cît muntele de înalte.

Cineva îl apucă iar de braţ. Era Pally Rogers din Sawle.

– Ia priviţi, domnule! Ce-i asta? Nu-i o lumină?

Ross se uită cu atenţie înspre mare.

– Dacă şi asta e o corabie, o să se izbească şi ea de ţărm! spuse Ross. E prea aproape ca să scape. Dumnezeu să-i aibă în pază!

Ross zări o lumină licărind în depărtare. Văzu apoi o a doua lumină în spatele primei. Porni în goană spre ţărm.

Pe măsură ce se apropia valuri înspumate îi veneau în întîmpinare, împinse de vînt, rostogolindu-se pe nisip în sute de forme de toate mărimile. Alergă prin apa puţin adîncă şi se opri uitîndu-se încordat şi încercînd să-şi recapete răsuflarea tăiată de vînt. Rogers îl ajunse din urmă.

– Acolo, domnule!

Deşi furtuna se dezlănţuise din nou, apăruseră cîteva stele şi se putea vedea destul de bine. Un vas mare, mai mare decît brigantina, era împins cu viteză spre mal. Se vedea o lumină în faţă, una la mijloc, dar nici una la pupa. Un minut apărea ieşind în întregime din apă, pentru ca în minutul următor să dispară şi să nu i se mai zărească decît vîrfurile catargelor. Ar fi fost imposibil să fie manevrată corect pentru a ajunge pe plajă; se apropia la întîmplare, după cum o împingeau valurile.

Cineva de pe punte văzuse cît de aproape era sfîrşitul pentru că lansă un semnal luminos – cîrpe înmuiate în păcură şi aprinse, cu flacăra pîlpîind, suflată în toate direcţiile de vînt. Zeci de oameni de pe plajă au văzut-o.

Vasul era împins spre ţărm, mai aproape decît *Queen Charlotte* şi păru că-l loveşte aproape fără zgomot. Numai căderea înceată a catargului mare arăta că se ciocnise de ţărm.

În acelaşi moment şiruri lungi de mineri din St. Ann şi Illuggan au început să se reverse pe plajă.

Capitolul X

În dimineața aceleiași zile, *Pride of Madras*, un vas aparținînd Companiei Indiilor de Est, se întorcea în patrie cu o încărcătură de mătăsuri, ceai și mirodenii. Apărusè pe neașteptate, desprinzîndu-se din ceturile furtunii, ca o fantomă zburătoare, undeva la oarecare depărtare de Sennen.

Părea sigur că se va îndrepta spre Capul Gurnard, dar o acalmie a furtunii îi permisese să treacă mai departe. Fusese văzut apoi în larg spre Godrevy și, puțin mai tîrziu, minerii din St. Ann și Illuggan, care aveau proaspăt în minte naufragiul corăbiei *Queen Charlotte*, au aflat că din minut în minut îi aștepta o pradă mai bogată la Gwithian sau în Golful Basset.

Aveau de ales deci între două direcții și în loc să se îndrepte spre Nampara invadaseră cîrciumile din St. Ann în timp ce puseseră oameni la pîndă pe faleză.

Vasul se strecurase nevăzut prin ceață, chiar pe sub farul de la St. Ann, și înainte de a se întuneca fusese reperat din nou îndreptîndu-se spre intrarea în micul golf Sawle.

Bănuind că va ajunge la țărm la cîteva mile depărtare, minerii îl urmăriseră alergînd pe poteci și de-a lungul falezei, astfel încît cei din frunte au ajuns pe plaja de la Hendrawna în aceĭași timp cu vasul.

Ceea ce a urmat n-ar fi fost plăcut la vedere într-o după-amiază însorită de vară. Dar întîmplîndu-se într-o noapte de iarnă, pe furtună, la lumina stelelor a lăsat impresia unei scene pline de groază, cu țipete stridente venite ca dintr-o altă lume.

Corabia s-a apropiat atît de repede încît numai vreo șase din cei prezenți au observat-o înainte de a aprinde un semnal luminos de primejdie. Apoi, cînd s-a izbit de țărm, toți au început să alerge spre ea. Cei ce se aflau deja acolo se amestecau cu cei nou-veniți și rivalitatea dintre ei a izbucnit într-o secundă, ca o flacără.

La început nu s-au putut apropia de corabie, dar mai erau două ore pînă la retragerea apei și, curînd, cei mai îndrăzneți cu mințile întunecate de rom și gin s-au repezit în apă. Se mai vedea o lumină pe vas deși valurile se spărgeau inundîndu-l și doi marinari au reușit să înoate pînă la mal, unul din ei legat cu o frînghie. Dar nimeni nu a vrut să țină de frînghie și unui al treilea marinar aruncat de apă pe mal aproape în nesimțire, i-au smuls hainele de pe el și l-au lăsat gol, gemînd pe nisip.

Minerii veneau acum în număr mare și curînd nisipul cenușiu s-a înnegrit de oamenii formînd o pată enormă în semicerc în jurul corăbiei. Ross nu se amestecase nici în timpul naufragiului, nici în timpul salvării. Se dăduse puțin la o parte ca să privească, dar cei ce i-au văzut fața n-au observat nici un semn de dezaprobare; ca și cum suferința care-l măcina nu-i dădea răgaz pentru o judecată sănătoasă.

Mai reușiseră să ajungă pe țărm și alți marinari din echipaj, dar în momentul cînd puneau piciorul pe pămînt li se smulgea tot ce aveau pe ei și erau lăsați să fugă cum puteau. Doi marinari care au scos cuțitele ca să se apere au fost loviți, bătuți și lăsați fără cunoștință.

Pe la ora șapte vasul se vedea afară din apă și pe plajă se strînseseră cam trei mii de oameni. Butoaiele pline cu pește sărat aduse de apă ardeau acum ca niște torțe gigantice. Cora-

bia era ca o carcasă pe care se tîrau mii şi mii de furnici. Pretutindeni oameni cu cuţite şi topoare tăiau şi spărgeau, scoţînd din pîntecele corabiei bogăţiile Indiei. Zeci de oameni zăceau beţi morţi pe plajă, sau fără cunoştinţă de pe urma vreunei bătăi. Echipajul şi opt pasageri – salvaţi în cele din urmă de Zacky Martin, Pally Rogers şi alţi cîţiva săteni – s-au împărţit în două grupe; cea mai numeroasă, condusă de un ofiţer, a pornit în căutare de ajutor, restul stăteau îngrămădiţi lîngă navă, în timp ce căpitanul îi păzea cu sabia scoasă.

După ce băuseră coniacul fin şi furaseră mărfurile scumpe, oamenii au început să se bată între ei. Duşmănii care mocneau de mult între un sat şi altul, între o mină şi alta, se redeşteptară. Burţile goale ca şi buzunarele goale reacţionau la fel faţă de tentaţiile nopţii. Naufragiaţilor li se părea că au fost aruncaţi pe ţărmurile unei ţări străine şi sălbatice, unde mii de bărbaţi şi femei cu feţe întunecate şi vorbind o limbă aspră de-abia aşteptau să-i sfîşie în bucăţi ca să le ia hainele de pe ei.

Cînd fluxul începu să cuprindă iar vasul, Ross se urcă la bord căţărîndu-se pe o parîmă care atîrna la pupă. L-a întîmpinat o adevărată orgie de distrugeri. Pe punte zăceau oameni beţi, alţii se luptau pentru un sul de pînză sau o perdea sau pentru cîteva lăzi cu ceai, sfîşiind sau răvăşind lucrurile pentru care se certau. Dar oamenii cu judecată, dîndu-şi seama ca şi Ross că nu aveau prea mult timp la dispoziţie, se străduiau să golească vasul cît mai era încă intact. Ca şi *Queen Charlotte*, *Pride of Madras* zăcea de-a curmezişul valurilor, care o izbeau dintr-o parte, şi încă un flux putea să o facă bucăţi. În cală erau felinare aprinse şi oamenii formaseră un lanţ trecînd mărfurile din mînă în mînă pînă pe punte, de unde erau aruncate sau coborîte încet celorlalţi care aşteptau pe plajă. Erau toţi locuitorii din satul St. Ann şi, mai departe, cei din satul Illuggan făceau la fel.

La pupa găsi cîţiva din Grambler şi Sawle care scoteau

lambriurile din cabina căpitanului. Paul Daniel dormea liniştit într-un colţ, cu tot zgomotul produs de ciocane şi de scîrţîitul ascuţit al lemnului. Ross îl ridică în picioare trăgîndu-l de gulerul hainei, dar Paul zîmbi şi continuă să doarmă.

Jack Cobbledick dădu din cap înţelegător.

– Nu-i nimic, domnule. O să-l luăm cu noi cînd plecăm de aici.

– Nu mai aveţi mai mult de o jumătate de oră.

Ross ieşi iar pe punte. Vîntul era rece şi proaspăt. Respiră adînc.

Dincolo de strigăte, rîsete, cîntece, de bocănitul ciocanelor, de încăierări şi gemete, se auzea vuietul fluxului care se apropia; zgomotul asurzitor semăna cu huruitul a sute de care trecînd duduind peste un pod de lemn.

Se feri de doi bărbaţi care se băteau în gura de scurgere; merse mai departe şi încercă să trezească mai mulţi marinari beţi. Le aminti cîtorva din cei ce lucrau de fluxul ce se apropia cu repeziciune, dar nu primi nici un răspuns, decît o aprobare din cap.

Se uită pe plajă. Rotocoalele de foc şi fum care se ridicau din butoaiele aprinse tot mai împrăştiau scîntei pe nisip. Feţele multora apăreau luminate în roşu sau portocaliu. În jurul a zeci de focuri semănînd cu ruguri funerare din care se ridica un fum negru mişunau sute de oameni. Semăna cu un rit păgîn.

Ross coborî de pe vas alunecînd pe o parîmă. Intră în apă pînă la genunchi.

Îşi făcu loc să treacă prin mulţime. Părea că revine la normal ca şi cum sîngele ar fi început iar să curgă prin vinele unor membre înţepenite.

Căută din ochi pe supravieţuitori. Stăteau strînşi grămadă la o parte de mulţime.

Cînd se apropie, doi marinari scoaseră cuţitele şi căpitanul ridică sabia ameninţător.

– Nu te apropia, omule! La o parte! Sau te tăiem.

Ross îi măsură din cap pînă-n picioare. Erau vreo douăzeci de nenorociți, extenuați, dîrdîind de frig; fără puțină îngrijire mulți ar fi putut muri pînă dimineața.

– Voiam să vă ofer adăpost...

La auzul vocii lui de om cultivat, căpitanul lăsă sabia.

– Cine sînteți? Ce doriți? întrebă el.

– Mă numesc Poldark. Am o casă în apropiere. Auzi cum se sfătuiau în șoaptă.

– Și ne oferiți adăpost?

– Da, ce se găsește. Căldură. Pături. O băutură caldă.

Chiar și acum ezitau; se temeau de vreo înșelăciune. Căpitanul ar fi dorit să rămînă acolo toată noaptea ca să depună mărturie, a doua zi, la judecată. Dar cei opt pasageri n-au ținut seamă de spusele lui.

– De acord, domnule, spuse pînă la urmă căpitanul, cu sabia tot scoasă din teacă. Arătați-ne vă rog drumul, venim după dumneavoastră.

Ross încuviință din cap și traversă încet plaja. Căpitanul porni în același pas cu el, urmau cei doi marinari, înarmați, apoi restul răzleți după ei.

Trecură pe lîngă zeci de oameni care jucau în jurul focului bînd ceai proaspăt (ex. *Pride of Madras*) în care turnaseră coniac (ex. *Pride of Madras*). Au ajuns din urmă șase catîri ducînd o încărcătură atît de grea cu suluri de stofă încît la fiecare pas li se înfundau picioarele în nisip.

Ocoliră o grămadă de oameni care se băteau pentru patru lingouri de aur.

Căpitanul spuse tremurînd de indignare:

– Aveți vreo autoritate asupra acestor... sălbatici?

– Nici una, spuse Ross.

– Nu există legi în țara asta?

– Nici una care ar putea rezista în fața a o mie de mineri.

– E o rușine. O rușine strigătoare la cer. Acum doi ani am naufragiat pe coastele Patagoniei – am fost tratat mai puțin barbar.

– Poate că băștinașii erau mai puțin flămînzi decît noi, cei din acest ținut.

– Flămînzi? Aș înțelege dacă am fi transportat alimente și oamenii ăștia ar fi fost înfometați...

– Unii dintre ei n-au ce mînca de luni de zile.

– ...asta ar fi fost o scuză. Dar n-am transportat alimente. Să jefuiești astfel un vas, iar noi de-abia să scăpăm cu viață! Nu mi-aș fi putut închipui că am să trăiesc vreodată o asemenea zi! E monstruos!

– Sînt multe lucruri monstruoase în această lume, spuse Ross. Să fiți recunoscători că s-au mulțumit numai cu cămășile de pe voi.

Căpitanul îi aruncă o privire. La lumina unui felinar văzu fața slabă, încordată la maximum, cicatricea palidă, pleoapele grele. Căpitanul nu mai spuse nimic.

În timp ce urcau zidul de la capătul plajei, zăriră un grup de oameni care se îndreptau spre ei venind din direcția conacului de la Nampara. Ross se opri, privi cu atenție și auzi scîrțîitul pielei curelelor.

– Iată legea pe care o invocați.

Oamenii se apropiară; erau vreo doisprezece soldați sub comanda unui sergent. Căpitanul McNeil și oamenii lui fuseseră mutați de cîteva luni și aceștia erau străini. Veniseră în marș de la Truro auzind despre naufragiul corăbiei *Queen Charlotte*.

Atît a apucat să spună sergentul cînd căpitanul se repezi furios cu un potop de plîngeri, și imediat a fost înconjurat de pasageri de pe vas și de marinari, care cu toții cereau să se facă pe loc dreptate. Sergentul își mușcă buzele și aruncă o

privire spre plaja care se trezise la o viață a ei proprie, sinistră și sălbatică.

– Te duci acolo pe propriul dumitale risc, sergent, spuse Ross.

Se făcu tăcere, urmată curînd de amenințările și plîngerile naufragiaților.

– Bine, bine, spuse sergentul. Fiți liniștiți, fiți liniștiți, vom opri jaful, să nu vă fie teamă. O să avem noi grijă să nu se mai fure nimic. Vom opri jaful.

– Te-aș sfătui să aștepți pînă se luminează de ziuă, spuse Ross. Noaptea o să-i mai potolească. Adu-ți aminte de cei doi vameși care au fost omorîți anul trecut la Gwithian.

– Am ordinele mele, domnule. Sergentul se uită nesigur la mica lui trupă și apoi din nou la furnicarul plin de fum care se zbătea pe plajă. Vom avea noi grijă să oprim toate astea, spuse le mîngîindu-și muscheta.

– Te previn, spuse Ross, jumătate dintre ei sînt beți și mulți se bat unii cu alții. Dacă te amesteci, o să înceteze cearta dintre ei și cu toții se vor întoarce contra voastră. Pînă acum n-au fost decît pumni și bîte, dar dacă trageți în ei, nici jumătate n-o să scăpați cu viață.

Sergentul ezită iar:

– Mă sfătuiți să aștept pînă se crapă de ziuă?

– Este singura voastră speranță.

Căpitanul izbucni iar, dar cîțiva pasageri, dîrdîind de frig și istoviți, îl întrerupseră și se rugară să fie duși la adăpost.

Ross continuă drumul spre casă lăsîndu-i pe soldați ezitînd încă în fața furtunii care-i aștepta. Cînd ajunse în fața casei se opri din nou:

– Vă rog să mă iertați, domnilor, dar aș dori să faceți liniște! Soția mea a fost grav bolnavă și n-aș vrea să o deranjăm.

Orice vorbă sau murmur încetă.

Ross îi pofti înăuntru.

Capitolul XI

Ross se trezi în zori. Dormise adînc şapte ore. Nu scăpase încă de durerea care-l chinuia, dar somnul de peste noapte o mai potolise. Era prima dată de o săptămînă că se dezbrăcase, primul somn bun de care se bucurase. Urcase sus în camera lui pentru că Demelza părea că se simte mai bine şi Jane Gimlett îi spusese că va dormi acolo pe un scaun în faţa focului.

Se îmbrăcă repede, deşi se simţea înţepenit, dar ăsta nu era un motiv de îngrijorare. La parter, în camera cea mare şi în alte două camere, dormeau douăzeci şi doi de oameni. Îi lăsă să doarmă. Toată încordarea din noaptea trecută îi răscolise rana provocată de muscheta franţuzească; se duse pînă la fereastră şchiopătînd. Vîntul mai sufla cu putere, iar fereastra era acoperită cu un strat gros de sare. Deschise fereastra şi se uită spre plaja de la Hendrawna.

De-abia se crăpase de ziuă şi pe cerul senin şapte nori negri alergau spre răsărit urmărindu-se unul pe altul ca şapte fii răi născuţi din furtună. Fluxul se retrăsese aproape complet şi cele două epave se aflau pe uscat. *Queen Charlotte*, părăsită, ar fi putut fi luată drept o balenă aruncată de valuri pe mal. În jurul corăbiei *Pride of Madras* mişunau încă oameni. Pe plajă erau răspîndite grupuri de oameni şi la început Ross a crezut

că Leisure Cliff şi falezele de la răsărit de ea fuseseră împodobite din capriciul unor cheflii din noaptea trecută. Apoi îşi dădu seama că de fapt vîntul fusese chefliul care luase de pe epavă mătăsuri scumpe şi le atîrnase în locuri inaccesibile de-a lungul plajei şi falezelor. Mărfuri şi provizii zăceau încă la marginea mării şi pe dune, dar mare parte din ele dispăruseră.

În cursul nopţii, se vărsase sînge.

Jack Cobbledick, care trecuse pe la Nampara înainte de miezul nopţii, îi spusese că soldaţii coborîseră pe plajă şi încercaseră să păzească epava. Dar fluxul îl gonise şi jefuitorii de vase naufragiate continuaseră să-şi ia prada ca şi cum soldaţii n-ar fi existat. Încercînd să restabilească ordinea, sergentul a fost maltratat şi soldaţii au tras în aer ca să sperie mulţimea. Apoi au fost siliţi de peste o mie de oameni furioşi să se retragă pas cu pas, părăsind plaja.

Puţin mai tîrziu, un miner din Illuggan a fost surprins molestînd o femeie din St. Ann. S-a iscat atunci o bătaie straşnică, întreruptă numai de năvala mării (care ameninţa să tîrască prada în larg), dar nu înainte ca peste o sută de oameni să rămînă întinşi pe plajă.

Ross nu ştia dacă soldaţii încercaseră iar să preia controlul asupra epavei cînd s-a retras fluxul, dar şi-a închipuit că nu. Era mai probabil că păzeau din depărtare discret, de pe dune, în timp ce sergentul trimisese după întăriri.

Dar era sigur că, în cel mult şase ore, din corăbii nu vor mai rămîne decît resturi, carcase cu toată lemnăria luată, semănînd cu nişte schelete enorme cu oasele curăţate de carne.

Închise fereastra şi în acelaşi moment simţi cum se întoarce durerea năprasnică a propriei sale nenorociri. Făcuse atîtea planuri pentru Julia, o văzuse crescînd şi dezvoltîndu-se ca o entitate separată, o văzuse înflorind şi observase cum i se conturează primele ei trăsături şi caracteristici deosebite. Cu

greu îi venea să creadă că toate acestea nu se vor mai dezvolta, că tot farmecul, dulceața, bunătatea ei se vor usca de la rădăcină și se vor transforma în pulbere. Era greu de crezut și greu de suportat.

Se îmbrăcă încet și coborî scara șchiopătînd.

În dormitor Jane Gimlett dormea dusă în fața focului stins. Demelza era trează.

Ross se așeză pe pat lîngă ea și-i luă o mînă într-ale lui. Era slabă și fără putere, dar simțea cum îi revine încet vigoarea.

– Cum te simți?

– Mult, mult mai bine. Am dormit toată noaptea. O, Ross, dragul meu, simt cum îmi revine puterea. Peste cîteva zile mă voi scula din pat.

– Încă nu!

– Dar tu, ai dormit?

– Ca un... Schimbă comparația. Ca și cum aș fi fost drogat.

Îl strînse de mînă.

– Și oamenii de pe vas?

– Nu m-am dus să văd.

– Eu n-am văzut niciodată un naufragiu adevărat; nu pe lumină.

– În curînd am să te duc sus în dormitorul nostru și ai să poți vedea totul prin lunetă.

– În dimineața asta?

– Nu în dimineața asta!

– Ce n-aș da să nu fie iarnă, spuse ea. De-abia aștept vara.

– O să vină.

Tăcură un timp.

– Cred că mîine va fi prea tîrziu să mai văd ceva din epavă.

– Sst! Să n-o trezești pe Jane!

– Ai putea să mă înfășori bine în pături și n-o să pățesc nimic.

Ross oftă, îi luă mîna şi i-o lipi de obraz. Nu era un oftat de deznădejde, pentru că întoarcerea ei la viaţă era un tonic pentru sufletul lui. Oricît ar fi suferit, orice pierdere ar fi avut, Demelza le-ar fi învins; nu era în felul ei să se lase copleşită. Deşi ea era femeie şi el un bărbat nestăpînit şi adesea arogant, ea era mai puternică pentru că era mai maleabilă. Asta nu înseamnă că nu resimţea moartea Juliei tot atît de adînc şi de amar, dar Ross îşi dădea seama că ea îşi va reveni înaintea lui, pentru că el suferise mult mai multe eşecuri şi deziluzii. Dar asta pentru că în natura ei exista ceva care o făcea să fie fericită. Ross îi era recunoscător lui Dumnezeu pentru asta. Se născuse aşa şi nu se putea schimba. Oriunde s-ar fi dus ea şi oricît de mult ar fi trăit, ar fi rămas aceeaşi, darnică şi generoasă faţă de toţi cei pe care îi iubea, străduindu-se să-i ajute, muncind şi crescîndu-şi copiii...

Da, asta explica totul.

Văzu că se uită la el.

– Mai ştii ceva despre cei de la Trenwith? întrebă ea.

– Nimic în plus faţă de ce ştiai înainte. Se uită la ea şi îşi dădu seama că în ciuda pierderii ei grele nu era nici o urmă de resentiment în gîndurile ei faţă de Elizabeth şi Francis. Îl făcea să-i fie ruşine de resentimentele lui.

– Se vorbeşte despre vreo pierdere printre cei de pe *Pride of Madras?*

– Nici un pasager. Cîţiva oameni din echipaj.

Ea oftă:

– Ross, cred că minerii din Illuggan şi St. Ann mi-au făcut praf grădina. Toată noaptea i-am auzit tropăind şi călcînd-o în picioare, iar Jane a spus că i-a văzut cu catîri şi măgari.

– Dacă au stricat ceva, se poate îndrepta, spuse Ross.

– Ai văzut cumva dacă a fost şi tata printre ei?

– Nu l-am zărit.

– Poate că s-a pocăit de-a binelea, dar mă îndoiesc să fi fost mulți metodiști printre cei care au venit. Mă întreb... ce va spune despre toate astea...

Ross simțea că Demelza nu se referea la naufragiu.

– Nimeni și nimic n-ar fi putut schimba lucrurile. Absolut nimic.

Ea aprobă din cap:

– Știu. Cîteodată mă întreb dacă ar fi avut vreo șansă să scape.

– De ce?

– Nu știu, Ross. Boala a fost atît de gravă de la început și ea era atît de mică...

Tăcură un timp.

În cele din urmă Ross se ridică și trase perdeaua. Nici acum Jane Gimlett nu se trezi. Soarele răsărise și poleia vîrfurile unduitoare ale copacilor din vale.

Cînd se întoarse de la fereastră, Demelza își ștergea lacrimile.

– Cred că-mi place mai mult cum îți stă cu barbă, Ross.

El ridică mîna și-și frecă barba.

– Mie nu-mi place. Azi o s-o rad.

– Ce crezi, Ross, o să fie o zi frumoasă azi?

– Destul de frumoasă.

– Aș vrea să văd soarele. Neajunsul acestei camere este că nu vine soarele pînă după-amiaza.

– Imediat ce te faci bine o să te duc iar sus.

– Ross, mi-ar face plăcere să văd iar camera noastră. Du-mă sus, te rog, numai cîteva minute. Cred că, dacă aș încerca, aș putea să urc singură.

Sub impulsul emoției el spuse:

– Foarte bine, dacă vrei așa.

O ridică din pat, îi înfășură picioarele cu o pătură și umerii cu alte două și o luă în brațe. Slăbise mult, dar brațele împre-

jurul gîtului şi trupul fremătînd de viaţă lipit de el îi dădeau senzaţia unui balsam.

Fără zgomot, ca să nu o trezească pe Jane, se strecură afară din cameră şi urcă scările care scîrţîiau. O duse în dormitor şi o aşeză în pat. Apoi se duse la fereastră, deschise o parte şi curăţă sarea de pe cealaltă. Închise fereastra şi se întoarse lîngă pat. Pe faţa ei curgeau lacrimi.

– Ce s-a întîmplat?

– Pătuţul, spuse ea, uitasem pătuţul.

El o cuprinse cu braţul, o strînse lîngă el şi rămaseră aşa cîteva minute. Apoi o luă iar în braţe, o duse la fereastră şi-o aşeză pe un scaun.

Se uită la priveliştea de afară şi o dată cu ea se uită şi Ross cu obrazul lipit de al ei. Demelza încercă să-şi şteargă lacrimile cu un colţ al cearşafului.

– Ce frumos arată faleza cu toate acele ghirlande agăţate de ea.

– Da.

– Bîlciul de la Redruth! spuse ea. Plaja îmi aminteşte de el cum arăta a doua zi după ce se terminase.

– O să treacă mult timp pînă va fi curăţată, dar noroc cu marea care este un bun gunoier.

– Ross, spuse ea, aş dori să te împaci cîndva cu Francis. Ar fi mai bine pentru toţi.

– Cîndva.

– Cîndva curînd.

– Cîndva curînd. N-avea inima să discute cu ea astăzi.

Soarele îi lumina din plin faţa, scoţînd în evidenţă obrajii ei slăbiţi şi palizi.

– Atunci cînd se întîmplă ceva, spuse Demelza, ceva cum ni s-a întîmplat nouă, orice ceartă apare fără rost, deplorabilă.

N-am putea găsi în schimb toată prietenia de care avem atîta nevoie?

– Dacă există prietenie.

– Da, dar nu trebuie s-o căutăm? N-am putea uita şi îngropa toate neînţelegerile şi certurile noastre, astfel încît Verity să poată veni să ne viziteze şi noi să ne ducem la Trenwith şi să trăim în prietenie, nu în ură, cît mai avem de trăit?

Ross rămase tăcut.

– Eu cred că adevărata înţelepciune este aceasta a ta, Demelza, spuse el într-un tîrziu.

Se uitau în continuare la cele ce se întîmplau pe plajă.

– Nu va mai trebui să termin rochiţa pentru Julia, spuse ea. Era atît de drăguţă...

– Hai, spuse Ross, o să răceşti.

– Nu, nu mi-e frig, Ross. Lasă-mă să mai stau la soare.

Sfîrşitul vol. II

Tiparul executat sub comanda 50 439
Pregătirea formei şi imprimarea
R.A.I. „Coresi"
Piaţa Presei Libere, 1, Bucureşti
ROMÂNIA

CORNWALL 1788-1790...

Demelza Carne, fiica unui miner sărac, pe care Ross Poldark o salvase dintr-o încăierare de la târg, devine soția lui. Dar evenimentele acestor ani tumultuoși le pun la încercare căsnicia și dragostea.

Eforturile Demelzei de a se adapta la stilul de viață al micii nobilimi - și al soțului ei - o năucesc și îi provoacă suferință, în ciuda bucuriei aduse de nașterea primului lor copil. Ross pornește o luptă înverșunată pentru drepturile comunităților de mineri și aruncă sămânța unei dușmănii îndelungate cu puternicul George Warleggan.

EDITURA ORIZONTURI